

AŞK / MACERA

İtalyanca Aşk Başkadır Maeve Binchy

Çeviren: Lâle Bulak

91.000
ADET

DK
DODAN
KİTAP

İtalyanca Aşk Başkadır

Maeve Binchy

Çeviri: Lale Bulak

Doğan Kitap

Arka kapak

Yaşam yorgunu iki kişi karşılaştığında, omuzlarında dünyanın tüm dertlerini taşıyor olabilirler. Buna rağmen mucizeler gerçekleşebilir...

"Tüm incelik ve duyarlılığıyla büyük bir roman. Yayımlandığı 18 ülkede çok satan kitaplar listesine giren İtalyanca Aşk Başkadır, İrlanda edebiyatının ustalarından Maeve Binchy'nin yeteneğini bir kez daha çarpıcı bir şekilde sözler önüne seriyor."

Graham Hamer, Amazon.com

"Çekici... insanı saran... unutulmaz bir roman."

The Philadelphia Inquirer

Hikâye anlatımı son derece güzel... Binchy her birinin yaşamındaki gizli dramları inceleyerek karakterleri üzerinde başarılı bir şekilde yoğunlaşmasını biliyor."

Chicago Tribune

"Maeve Binchy'nin romanlarını okumak eve dönmek gibi bir şey."

The Washington

Dublin'de doğan Maeve Binchy, 1969'da Irish Times yazarları arasına katıldı. End of Term ve Half Promised Land adlı iki oyunu Dublin The Peacock Theatre'da sahnelendi. Deeply Regretted By adlı televizyon oyunu Prag Film Festivali'nde En İyi Senaryo Ödülü'nü aldı. Aralarında İtalyanca Aşk Başkadır ve Yalnız Kadınlar Sokağı'nın da bulunduğu son beş romanı en çok satan kitaplar listesine girdi.

*Sevgili, cömert Gordon'a
grazie per tutto ve bütün aşkımla*

Aidan

1970'lerde anketlere cevap vermeye can atarlardı.

Aidan gazetenin hafta sonu ekinde bir anket görürdü. Örneğin, "Düşünceli Bir Koca mısınız?" Veya "Sanat Dünyası Hakkında Neler Biliyorsunuz?" O yıllarda daha çok "Uygun Bir Çift misiniz?" veya "Arkadaşlarınızla Aranız Nasıl?" konularında epey yüksek puan tuttururlardı.

Bütün bunlar eskidendi.

Artık, Nell ve Aidan Dunne alt alta dizilmiş sorular gördüklerinde alacakları puanların merakıyla anketi yanıtlamak için sabırsızlanmıyorlardı... Örneğin, "Haftada kaç kez sevişiyorsunuz?"

a) Ortalama iki kez?

b) Her cumartesi

c) Daha az?"

"Her cumartesi'den de az seviştiğini kabullenmeyi kim ister?.. Anketi hazırlayan o bilge adamların itirafları nasıl yorumladıklarını merak eden var mıydı?"

Şimdi, ikisi de "Uyumlu Bir Çift misiniz?" başlıklı bir anket görse hemen sayfayı çeviriyordu. İşin tuhafı hiç kavga etmemişler, hiç birbirlerine darılmamışlardı. Aidan, Nell'i aldatmamıştı, karısının da aldatmadığını düşünüyordu. Böyle düşünmesi küstahlık mıydı, bilmiyordu? Nell çekici bir kadındı; erkeklerin her zaman dönüp bir kez daha bakmak isteyecekleri kadınlardandı kesinlikle.

Aidan eşlerinin aldattığı kanıtlandığında şaşkına dönen pek çok erkeğin, aslında dikkatsiz ve kendini beğenmiş olduğunu biliyordu. Ama o onlardan değildi. O, Nell'in başka bir erkekle gizlice buluşmayacağından, başkasıyla sevişmeyeceğinden emindi. Karısını o kadar iyi tanıyordu ki böyle bir şey yaparsa hemen anlardı. Hem, Nell böyle bir erkeği nerede bulacaktı? Haydi buldu, tanıştı ve onu beğendi diyelim nerede buluşabilirdi? "Yok canım, bütün bunlar gülünç şeyler" diye düşünüyordu.

Herhalde böyle düşünmeyen bir erkeğe zor rastlanır. Yaşlanmanın nasıl bir şey olduğunu anlatanlar işin bu yönünü unuturlar. Yaşlanınca uzun yürüyüşler insanın bacaklarını nasıl ağrıyorsa, insanlar popçuların şarkı sözlerini eskisi gibi nasıl anlamıyorlarsa... Belki de insanın evrenin odak noktası olarak gördüğü varlıktan yavaş yavaş kopmaya başladığı, uzaklaştığı dönemdir yaşlılık.

Kırk sekiz yaşım bitirip kırk dokuz yaşına basan her erkek herhalde böyle düşünür. Dünya, eşlerinin heyecanlanmasını bekleyen erkeklerle dolu olmalı. Karılarının cinsellik dışındaki konularda da coşkulu olmasını isteyen ne çok erkek var kim bilir?

İşini, okulla ilgili beklentilerini, hayallerini Nell merak etmeyeli o kadar uzun zaman geçmişti ki... Oysa bir zamanlar tüm öğretmenlerin adını ezbere bilirdi, öğrencilerin çoğunu tanırdı. O zamanlar sınıflarda kaç kişi olduğunu, sorumluluk isteyen görevlerde olanları, okul gezilerini, sahneledikleri oyunları ve Aidan'ın Üçüncü Dünya projelerini ince ince sorar, derinlemesine tartışırdı.

Şimdi ise olan bitenden habersizdi. Yeni millî eğitim bakanı atandığında omuz silkmiş, "Bu kadın ne yaparsa yapsın eskisinden daha kötü olamaz" demekle yetinmişti. Nell, "geçiş yılı"nın tam olarak ne olduğunu öğrenmek zahmetine katlanmamış, sadece yılı "Allah'ın belası bir lüks" diye tanımlamakla yetinmişti. "Çocuklara sınavlara çalışmak yerine düşünerek... tartışarak... kendilerini

bulma fırsatım vermek ne demek oluyor" diyordu.

Aidan aslında karısını hiç suçlamıyordu.

Açıklama yaptığında ne kadar sıkıcı olduğunun farkındaydı. Vızıltıya benzeyen sesi kulaklarında çınliyordu. O konuştuğunda iki kızı, on dokuz ve yirmi bir yaşına geldikleri halde neden hâlâ bu saçmalıkları dinlemek zorunda olduklarını merak ederek havalara bakardı.

Ailesini sıkılamaya gayret ediyordu. "Öğretmenlerin hepsi böyledir" diye düşünürdü. Sınıflarda karşılıklarına dizilen ve onları dinlemek zorunda olan dinleyici kitlesine öylesine alıştırtılar ki anlattıklarının en ince ayrıntılarına kadar kavranabilmesi için gereğinden uzun konuşurlar, konuları tüm yönleriyle açıklamaktan hiç kaçınmazlar.

Aidan aile fertlerinin yaşamına ayak uydurabilmek için inanılmaz bir gayret sarf ediyordu.

Oysa Nell kasiyer olarak çalıştığı lokanta hakkında hiçbir şey anlatmazdı. "Amaan Aidan, ne olacak, bir iş işte... Kasada oturup müşterilerin kredi kartlarını alıyorum. Ya da çeklerini veya paralarım. Sonra paranın üstünü ve faturayı veriyorum. Günün sonunda eve geliyorum. Haftanın sonunda haftalığımlı veriyorlar. Dünya üzerindeki diğer yüzde doksan beşi de aynı şeyi yapıyor. Bizler önemli konularla boğuşmuyoruz, büyük trajediler yaşamıyoruz, güç dengelerini korumanın savaşını da yapmıyoruz. Bizler sadece sıradan vatandaşlarız, o kadar."

Onu ne aşağılamak ne de yaralamak istediğini bilse de suratına bir tokat yemiş gibi hissediyordu. Sözlerinden öğretmenler odasında yaşanan çekişmeleri ve tartışmaları ne kadar ayrıntılı anlattığı seziliyordu. Ve Nell'in merakla neler olduğunu öğrenmek istediği, hep ondan yana olduğu, düşmanlık edenleri düşmanı ilan ettiği günler çok çok geride kalmıştı. Aidan geçmişte kalan, dost oldukları, dayanışma ve birlik içinde yaşadıkları o günleri tüm benliğiyle özlüyordu.

Belki okul müdürü olarak atandığında o günler geri gelebilirdi.

Yoksa kendini mi aldatıyordu? Belki de müdür olarak atanması ne karısını ne de kızlarını ilgilendiriyordu. Ne de olsa evdeki düzen kendi kendine yürüyordu. Son zamanlarda ölmüş de onlar sanki bir şey olmamışçasına yaşamaya devam ediyorlarmış gibi geliyordu. Nell lokantaya gidip geliyordu. Haftada bir annesine gidiyordu, "Hayır, Aidan gelmene gerek yok" diyordu, kadın kadına konuşacaklardı. Annesi onları düzenli olarak görüp iyi olduklarından emin olmak istiyordu, o kadar...

Aidan, endişeli bir sesle, "Peki, sen gerçekten iyi misin?" diye sormuştu.

- Beşinci sınıflara amatör felsefe dersi vermiyorsun, demişti Nell. Herkes ne kadar iyiye ben de o kadar iyiyim... Burada bırakalım istersen.

Aidan tabii ki orada bırakamadı. Nell'e dersin amatör felsefe değil felsefeye giriş olduğunu ve beşinci sınıflara değil geçiş yılına ders verdiğini söyledi. Nell'in bakışını hiç unutmayacaktı. Bir şey söyleyecek gibi ağzını açmış, sonra vazgeçmişti. İfadesi soğuk bir acıma doluydu. Kaldırım kenarında oturan, paltosu ipe bağlı, elinde en ucuzundan bir şarap şişesi tutan bir dilenciye bakar gibiydi.

Kızlarıyla ilişkisinin daha başarılı olduğu söylenemezdi.

Grania bankada çalışıyordu. Onun da anlatacak fazla bir şeyi olmazdı... En azından babasına... Arada sırada arkadaşlarıyla konuşurken çok daha canlı olduğunu gözlemlerdi. Brigid için de aynı şey söz konusuydu. "Baba, ne olur sorup durma, seyahat acentesi iyi gidiyor dedim ya." İyi olmaz mı? Tabii iyidir, yılda iki bedava seyahat ve uzun öğle tatiline nasıl fena denebilir?

Grania bankacılığı, insanlara sonradan zorlukla ödeyecekleri krediler vermenin haksızlığını tartışmaktan kaçınırdı. "Bu yasayı ben çıkartmadım" diyordu, "Masamda 'Gelen Belgeler' yazılı bir

kutu var, benim görevim o belgeleri incelemek, o kadar. Çok basit. Brigid de turizm ticaretinin insanlara aslında hiç elde edemeyecekleri bir rüyayı pazarladığını sorgulamak bile istemiyordu. "Baba, kimse kimseye zorla bir şey satmıyor... Tatile gitmek istemeyen bilet almak için acenteye girmez ki... Bu iş bu kadar basit" diyordu.

Aidan daha iyi bir gözlemci olmadığına üzülüyordu. Bütün bu değişiklikler oluşurken neredeydi? Ne zaman birbirlerinden böylesine uzaklaşmışlardı? Bir zamanlar kızlar akşamları yıkanır, tertemiz, pembe sabahlıklarını giyer, anlattığı masalları dinlerlerdi. Nell de odanın bir köşesinden mutlu mutlu onlara gülümserdi... Hepsi yıllar önceydi.

Daha sonraları da güzel vakit geçirmişlerdi. Örneğin sınav dönemlerinde. Aidan kızlara yardım eder, en verimli çalışma biçimlerini öğretirdi. O zamanlar iki kızı da babalarına minnettar olurdu. Grania'nın diplomasını aldığı gün ile bankada işe başladığı gün yaptıkları kutlamaları unutamıyordu. İki seferde de büyük bir otelde öğle yemeği yemişlerdi. Garsona resimlerini bile çektirmişlerdi. Brigid için de aynı şeyi yapmışlardı. Bir yemek ve resimler... O resimlerde kusursuz mutluluğunu sergileyen bir aile vardı. Yoksa o görüntülerin hepsi yalan mıydı?

Öyle olmalıydı, yoksa şu anda, aradan sadece birkaç yıl geçtikten sonra karısına ve kızlarına, dünyada herkesten çok sevdiği insanlara, müdür seçilmemekten ne kadar korktuğunu anlatamayacak hale gelebilir miydi?

O okula ne kadar emek vermişti, geceyarılarına kadar çalışmış, okulun tüm sorunlarıyla ilgilenmişti. İçinden bir ses yine de müdür olamayacağını söylüyordu.

Başka biri vardı, onunla yaşıt başka biri, belki de onu seçerlerdi. Adamın adı Tony O'Brien'di. Kendi sahasında oynayan okul takımının maçını seyretmek zahmetine katlanmayan, ders saatlerinin dağılımı konusunda hiç kafa yormayan, yeni bina için para toplamayı aklından bile geçirmeyen biri... Sözde sigara içmenin yasak olduğu okulda, koridorda elinde sigarayla dolaşan, öğleleri bir bara gidip bira ve peynirli sandviç yediğini saklamayan Tony O'Brien. Bekâr. Hiçbir yönüyle aile babası olmayan biri. Çoğunlukla kolunda yarı yaşında bir kızla gezen bir adam... Bütün bunlara rağmen okulun en önemli görevine aday gösterilen biri...

Son yıllarda Aidan'ın kafasını karıştıran birçok olay olmuştu, ama hiçbiri ona bu kadar anlaşılmaz görünmemişti. Kıstaslar ne olursa olsun Tony O'Brien adaylar arasında olmamalıydı. Aidan azalan saçlarını sıvazladı. Tony O'Brien'in gözlerini örten, omuzlarına değen koyu kahverengi saçları vardı. Dünya herhalde okul müdürü seçerken o saçları hesaba katacak kadar delillerle dolu değildi?

Çok saç, iyi, az saç, kötü... Aidan kendi kendine güldü. Eğer kendine gülebiliyorsa, kendine bile bile kötülük yapılmasını alaya alabiliyorsa kendine acımıyor demektir. Bugünlerde aynı şeye birlikte güleceği kimse olmadığına göre kendine gülebilmesi şarttı...

Pazar ekinde "Gergin misiniz?" başlıklı bir anket vardı. Aidan soruları açık yüreklilikle yanıtladı. 75 puandan fazla almıştı. Yüksek puan tutturaktan mutluydu... Ancak sonradan okuduğu sert ve aşağılayıcı yargılamaya hiç de hazırlıklı değildi. "70 puanın üstünde topladıysanız gerçekten de sımsıkı bir yumruk gibisiniz" diyorlardı. "Patlamak istemiyorsanız biraz rahatlayın dostum!"

Aidan ile Nell bu tür testlerde iyi sonuç alamadıklarında hep bu testlerin, anlamsız olduğunu, yer doldurmak için yapıldığını söylerlerdi. Ama bu kez yalnızdı... Kendi kendine, "Gazetelerde yarım sayfayı dolduracak yazılara gerek vardır, olmazsa karşımıza sayfaları bomboş bir gazete çıkar" diyordu.

Yine de bir şeylerin içini kemirdiğini hissediyordu. Aidan sinirli olduğunu biliyordu ancak, sımsıkı

bir yumruk? "Başkasını müdürlüğe layık görmeleri boşuna değil" diye düşündü.

Soruların yanıtlarını, daha doğrusu içini kemiren korkuları ve ürküntüleri, çektiği uykusuzluğu ailesinden kimsenin görmemesi için ayrı bir kâğıda yazmıştı.

Şu sıralar Aidan için en zor gün pazardı. Eskiden, gerçek bir aileyken yazın pikniğe giderler, kışın da sağlıklı uzun yürüyüşler yaparlardı. Aidan da ailesinin, sadece oturduğu mahalleyi tanımakla yetinen çoğu Dublin'li gibi olmayışıyla övünürdü.

Bir pazar, trenle güneye giderek Bray Head'e tırmanır, oradan komşu yöreyi, Wicklow'u seyrederlerdi. Başka bir pazar kuzeyde, deniz kenarındaki Rush, Lusk ve Skerries köylerine giderlerdi. Bunlar ufak, kendine özgü özellikleri olan kentlerdi, hepsi de sınıra giden yolun üstündeydi. Ailesinin İrlanda'nın diğer yüzünü görmesini sağlamak amacıyla bir günlük Belfast turları da hazırlamıştı.

Hayatının en mutlu günleriydi bunlar... hem öğretmen hem baba; hem anlatıcı hem eğlendirici olduğu günler... Baba her şeyin yanıtını bilirdi: Carrickfergus Şatosu'na veya Ulster Folk Müzesi'ne giden otobüsün nereden kalktığını, trene binmeden önce en iyi patates kızartmasının nerede satıldığını, her şeyi...

Trende bir kadının Grania ile Brigid'e her şeyi böylesine güzel anlatabilen bir babaları olduğu için ne kadar şanslı olduklarını söylediği günü hatırlıyordu. Kızları ciddi ciddi başlarını sallamışlardı. Nell de kulağına eğilmiş, "Besbelli kadın senden hoşlandı, ama havasını alır" demişti. Aidan o an kendini dört metre boyundaymış, dünyanın en önemli adamıymış gibi hissetmişti.

Şimdi, pazar günleri evde onu gören kimse yoktu sanki.

Geleneksel pazar öğle yemeği âdeti hiç olmamıştı. Başkaları gibi rozbif veya kuzu eti ya da tavuk ya da patates ve sebze yeme alışkanlıkları yoktu. Onlar genellikle gezmeye gittikleri için pazar günlerini rahat bir gün gibi yaşarlardı. Aidan "Keşke pazarlara özgü bir odak noktamız olsaydı" diye düşünüyordu. Aslında o, hep kiliseye giderdi. Nell zaman zaman onunla gelir, arkasından ya kardeşlerinden biriyle ya da işte çalıştığı kızlarla buluşurdu. Tabii artık pazarları dükkânlar açık olduğu için gidilecek çok yer vardı.

Kızlar hiç pazar ayinine gelmezlerdi. Bu konuyu onlarla tartışmak faydasızdı. On yedi yaşına geldiklerinde Aidan bu işten vazgeçmişti. Pazarları öğleye kadar uyurlar, sonra üstlerinde sabahlık, birer sandviç hazırlayıp hafta arası video kasetlere kaydettikleri filmleri seyrederler, saçlarını yıkarlar, giysilerini gözden geçirirler; arkadaşlarıyla, telefonda konuşurlar ya da eve kahve içmeye davet ederlerdi.

İdare edilmesi gereken tatlı ve eksantrik biri gibi gördükleri annelerine aynı evi paylaştıkları başka bir kız gibi davranıyorlardı. Grania ve Brigid ev masraflarına yaptıkları çok kısıtlı katkıları sanki hakları yeniyormuş gibi isteksiz bir tavırla verirlerdi. Bunun dışında eve hiçbir yardımları yoktu. Aidan, onların eve biraz bisküvi, bir kutu dondurma veya bir şişe çamaşır yumuşatıcısı getirdiklerini hiç görmemişti. Yine de istemedikleri en ufak bir şey yapıldığında hemen karşı çıkmaktan çekinmezlerdi.

Aidan, "Tony O'Brien, pazar günlerini nasıl geçirir" diye düşündü?

Tony'nin kiliseye gitmediği kesindi. Öğrenciler, "Pazarları ayine gider misiniz, efendim?" diye sorduklarında bunu açıkça belirtmişti.

- Bazen giderim. Canım Tanrı'yla konuşmak istediğinde... demişti Tony O'Brien.

Aidan bunu duymuştu. Bu sözleri pazarları kiliseye gitmemenin büyük günah olduğunu söyleyenlere

karşı silah olarak kullanılan öğrencilerden duymuştu. Nasıl da keyifle gülüyorlardı...

"Çok akıllı" diye düşündü Aidan. Biraz fazla akıllı... Tanrı'nın varlığını inkâr etmiyor, aksine kendisini canı istediğinde Tanrı'yla konuşmak için onun evine uğrayacak kadar yakın bir arkadaşı olarak gösteriyordu. Bu davranış Tony O'Brien'a Tanrı'nın evinde çok samimi bir yer verirken Aidan Dunne'ı dışlayarak ona Tanrı'nın arkadaşı olmayan, sadece vakit dolduran biri görevini veriyordu. Al sana bir can sıkıcı olay daha!

Tony O'Brien pazarları herhalde geç kalkıyordu... Günümüzde townhouse denilen, aslında apartman katı kadar ufak bir evde oturuyordu. Alt katta büyük bir oda ve mutfak, üst katta da bir yatak odası ve banyo olan evlerden. Kapısı tam sokak üstünde olanlardan. Onu sabah saatlerinde evinden genç kadınlarla çıkarken görenler vardı.

Bir zamanlar böyle bir görüntü, müdür seçilmesini imkânsız kılmakla katmaz meslek hayatının sona ermesine neden olurdu. 1960'lı yıllarda evlilik dışı ilişkileri olan öğretmenler işten atılıyordu. "Bunu doğru bulduğumu söyleyemem" diyordu Aidan. Zaten tüm öğretmenler bu karara karşı çıkmışlardı. "Ama yine de hayatında tek bir kadına bağlanmak istememiş bir adamın townhouse'unda arka arkaya değişik kadınlarla görünmesine rağmen hâlâ müdürlük için düşünülebilmesi... öğrencilere örnek olması gereken bir göreve getirilmesi... Bu da doğru değil" diyordu.

Böylesine yağmurlu bir pazar günü, saat iki buçukta Tony O'Brien acaba ne yapıyordu? Belki bir öğretmenin evinde öğle yemeği yiyordur. Genelde evde öğle vakti bir şeyler bulunmadığı için Aidan onu hiç davet edememişti. Üstelik beş yıldır karşı olduğunu uluorta ilan ettiği bir adamı neden yemeğe çağırdığım herkes merak ederdi. Belki şu anda bir akşam önce eve getirdiği bir kadınla birlikteydi. Tony O'Brien üç kapı ötede evlere servis yapan harika bir Çin lokantası olduğu için Çin halkına sonsuza dek minnettar olacağını söylerdi. "Limonlu tavuk, susamlı ekmek ve acı biberli karides ile bir şişe Avustralya Chardonnay şarabı ve pazar gazeteleri kadar güzel bir şey olamaz" derdi. O yaşta, dede olacak yaşta bir erkeğin pazar gününü genç kızları eğlendirerek ve Çin yemeği yiyerek geçirmesini düşünebiliyor musunuz?

Ama iyi düşünün, neden olmasın?

Aidan Dunne haksızlık yapmaktan hoşlanmazdı. İnsanların bu konularda seçme hakkı olduğuna inanıyordu. Tony O'Brien o kadınları evine saçlarından sürükleyerek getirmiyordu ki... Aidan gibi evlenmesini kendisinden gittikçe uzaklaşan iki kız çocuğuna sahip olmasını emreden bir yasa mı vardı? Sonra ikiyüzlü davranmaması, yaşam biçimini saklamaya kalkışmaması da adamın olumlu bir yanı değil miydi?

Her şey ne kadar değişmişti. Sanki birileri Aidan'a sormadan olabilirler ile olamazlar arasındaki sınırın yerini değiştirmişti.

Peki Tony günün geri kalanını nasıl geçirecekti acaba?

Tüm öğleden sonrayı yatakta geçirecek halleri yoktu ya... Belki yürüyüşe çıkardı veya kız evine döner o da müzik dinlerdi. Sık sık CD'lerinden söz ettiğine göre... Lotodan 350 pound kazandığında okula ilaveler yapmakta olan marangoza peşin para vererek 500 CD'lik bir raf ısmarlamıştı. Bunu duyanlar ne kadar etkilenmişlerdi. Aidan da içinde bir kıskançlık duymuştu. İnsanın o kadar CD alacak parası nasıl olur? Tony O'Brien'ın haftada bir tane CD aldığını biliyordu. İnsan o kadar CD'yi dinleyecek zamanı nasıl bulur? Tony CD'leri dinledikten sonra yakındaki bir "pub"da arkadaşlarıyla buluşur sonra ya altyazılı yabancı bir filme veya caz dinlemek için bir gece kulübüne giderdi.

Belki üstünlük sağlamanın asıl nedeni böylesine çok gezmesiydi... Aidan'ın pazarları kimseyi

gıpta ettirecek türden olmadığına göre... Aidan'a üstünlüğünün en önemli yönü bu olmalıydı.

Pazar ayininden dönünce evdekilere "Jambonlu yumurta isteyen var mı" diye sormuştu. Kızları iğrenirmişçesine, koro halinde, "Aman Tanrım! Ne diyorsun Baba? Sakın ha!" diye bağırlar, veya "N'olur bir daha sözünü bile etme. Hem kendine pişireceksen lütfen mutfak kapısını kapatmayı unutma" derlerdi. Nell evdeyse, okuduğu kitaptan gözlerini zar zor ayırarak, "Neden?" diye sorardı. Her ne kadar ses tonuna düşmanca demek zorsa da çok şaşırdığını, bundan saçma hiçbir şey duymadığını belirtmekten kaçınmayan bir tonda konuşurdu. Nell'e kalırsa saat üç civarında salatan bir sandviç yapardı.

Aidan büyük bir özlemle annesinin hazırladığı sofraları anımsardı. Hafta içinde gelişen olayların değerlendirildiği, izin almadan kimsenin sofradan kalkmaya hakkı olmadığı o öğle yemeklerini. .. Bütün bu gelenekleri yıkan kendisi değil miydi? Kızlarının, hatta eşinin bağımsız, hür bireyler olarak gelişmeleri için tek boş günlerinde Dublin yöresine, hatta komşu yörelere tanıtım gezintileri düzenleyen başkası mıydı? O çabalarının sonucunda, mutsuz, yerini bulamamış, herkesin yemeğim mikrodalga fırında ısıttığı mutfaktan, televizyonda hiç istemediği bir programın seyredildiği oturma odasına, oradan da karısıyla sevişmeyi uyumanın dışında bakmak bile istemediği yatağın bulunduğu yatak odasına gidip geliyor, yolunu kaybetmiş bir hayalet gibi geziyordu.

Tabii bir de yemek odası vardı. Evi satın aldıkları günden beri pek az kullandıkları o ağır siyah ahşap eşyalarla dolu oda... Yemeğe misafir çağıran insanlar olsalardı fazlasıyla küçük ve dar gelecek o oda. Nell, son zamanlarda Aidan'a orasını çalışma odası haline getirmesini önermişti. Aidan ise buna karşı koymuştu. Okuldaki odasının bir benzerini evde yaparak evin reisi kimliğini tümüyle kaybetmekten çekiniyordu. Baba ve aile reisi olarak ev halkının rızkını temin eden, dünyanın odak noktasında olan kimliği iyice yok olur diye korkuyordu.

Ayrıca yeni odasına fazlasıyla alışmaktan, zamanla uyumak için bile çıkmak istememekten çekiniyordu. Aşağıda da bir tuvalet olduğuna göre... Yukarı katı rahat etmeleri için üç kadına bırakması pekâlâ mümkündü.

Oysa hiçbir zaman buna razı olmamalıydı. Mountainview Koleji'nin yeni müdürünü seçecek olan Yönetim Kurulu üyelerinin akıllarında canlı kalmak için nasıl çaba gösteriyorsa ailesi içindeki yerini de korumaya gayret etmeliydi.

Annesi hiçbir zaman okulun adının neden Saint bilmem ne olmadığını anlamamıştı. Tüm okullar Saint bir şey değil miydi? Her şeyin değiştiğini, hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını annesine anlatmak zordu. Ancak annesine durmadan Yönetim Kurulu'nda bir rahip ve bir rahibenin bulunduğunu tekrarlıyordu. Tüm kararları o ikisi vermese bile varlıkları İrlanda Millî Eğitim Bakanlığı'nın yıllardır dine verdiği önem konusunda fikir veriyordu.

Bunu duyan annesi küçümseyen bir edayla burnunu çekmişti. "Din adamları Tanrı'nın buyurduğu gibi yönetimin özünü oluşturacaklarına o kurulda bulunmakla yetinecek hale geldilerse vay halimize" diyordu... Aidan din adamlarının ne kadar azaldığını anlatmaya çalışmıştı. Ama boşuna... Oysa öğretmenlik yapacak yeterince din adamı bulmak ortaokullarda bile zorlaşmıştı. Artık sayıları yetersizdi.

Annesiyle bu konuyu tartıştığını duyan Nell bir keresinde boşuna nefes tükettiğini söylemişti. "Din adamlarının okulu yönettiğini söyle, Aidan. Hayatın kolaylaşır. Üstelik bir bakıma hâlâ onların yönettiği doğru. İnsanlar onlardan korkuyor." Nell'in böyle konuşması onu hep sinirlendirirdi. Nell'in Katolik Kilisesi'nin gücünden korkacak bir nedeni yoktu tabii. İşine geldiğinde kiliseye ve ayinlere gidiyordu. Günah çıkartmak veya papanın öğretilerine uymak gibi şeylerden çoktan vazgeçmişti. Öyle

ise dini omuzlarına çöken ağır bir yük gibi göstermesine ne gerek vardı? Ancak bu konuda tartışmaya girmede Aidan. Birçok konuda olduğu gibi sakin ve kabullenmiş görünüyordu. Nell'in annesiyle uğraşacak vakti yoktu, ona düşman değildi, ama ilgi duyduğu da söylenemezdi.

Annesi ne zaman evlerine yemeğe çağrılacağını merak ettiğinde Aidan da yaşamlarının henüz yerli yerine oturmadığım her şey hallolunca yemeğe çağrılacağını söylerdi...

Yirmi yıldır söylediği bu sözler artık geçerliğim yitirmişti. Suçu Nell'e yüklemek de haksızlık olurdu. O da kendi annesini yemeğe çağırılmıyordu ki... Aidan'ın annesi otellerde verdikleri kutlama yemeklerine hep çağrılırdı. Tabii ki ev ile otel farklı şeylerdi. Kutlanmaya değer bir şey olmayalı o kadar uzun bir zaman geçmişti ki... Müdür seçilme ümidi dışında tabii...

Tony O'Brien, öğretmenler odasında, "Nasıl, iyi bir hafta sonu geçirdin mi?" diye sordu. Aidan şaşkınlıkla yüzüne baktı. Ona böyle bir soru sorulmalı o kadar uzun zaman olmuştu ki... "Sakin bir hafta sonu, bilirsin ya..." dedi.

- Fena mı, ne kadar şanslısın. Bense dün akşam bir partideydim, o yüzden hâlâ akşamdan kalmayım. Neyse içimi sulayacak biraya kavuşmama sadece iki buçuk saat kaldı, dedi Tony inler gibi.

- Ne olağanüstü bir insansın... Enerjiden söz ediyorum. Aidan sesindeki eleştirinin ve acılığın sezilmediğini umuyordu.

- Hiç değil. Tüm bunlar için fazla yaşlıyım aslında, ama benim sizler gibi teselli bulacağım bir karım, bir ailem yok. Tony'nin gülüşü sıcaktı. "Adamı tanımasan, yaşamım bilmesen gerçekten bizlerin yaşamına özlem duyduğunu düşünürsün" dedi kendi kendine Aidan...

Annesinin adının ya Saint Kevin ya da -daha da çok- Saint Anthony olmasını istediği Mountainview Koleji'nin koridorlarında yan yana yürüyorlardı. Saint Anthony kayıpları bulan azizdi. Annesi yaşlandıkça ona daha sık başvurur olmuştu. Anthony'den günde en az yirmi kez gözlüklerini bulmasını isterdi. İnsanlar böyle bir azize en azından bölge okulunun adını verebilirlerdi, değil mi? Yine de oğlu müdür olursa, belki... Umut içinde bekliyordu.

Öğrenciler yanlarından koşarak geçiyordu. Kimi bir ağızdan "Günaydın" diyor, kimi de asık suratla başım çeviriyordu. Aidan Dunne hepsini tanıyordu. Her birinin anne ve babalarını da tanıyordu. Birçoğunun ağabey ve ablaları hatırlıyordu. Tony O'Brien ise çoğunun kim olduğunu bilmiyordu. Buna haksızlık denmez de ne denirdi?

Tony O'Brien aniden, "Dün akşam seni tanıyan biriyle karşılaştım" dedi.

- Bir partide mi, inanmam, dedi Aidan gülümseyerek.

- Yok, kesinlikle tanıyordu. Kadına bu okulda görevli olduğumu söyleyince seni tanıyıp tanımadığımı sordu.

- Kimdi? dedi Aidan. Elinde olmadan meraklanmıştı.

- Adını öğrenemedim. Hoş bir kadındı.

- Eski bir öğrencidir herhalde.

- Hayır, değil. Öyle olsa beni de tanırdı.

- Tam bir muamma, dedi Aidan, beşinci sınıflara giren Tony'nin arkasından bakarak. Sınıfa aniden çöken sessizliğin bir açıklaması yoktu. Neden öğrenciler Tony'ye karşı böylesine saygı besliyordu? Konuşurken yakalanmaktan veya yanlış bir şey yapmaktan neden bu kadar korkuyorlardı? Tony O'Brien adlarını bile hatırlamazken! Çalışmalarına zar zor not verir, sınav sonuçları için hiç kendim

yormazken. Aslında öğrencilerine fazla önem vermeyen biriydi. Yine de onun onayını almaya önem veriyordu çocuklar. Aidan bunu anlamakta güçlük çekiyordu. On altı yaşındaki kız ve erkeklerin bu davranışını çözemiyordu.

Kadınların kötü davranan erkeklerden hoşlandıklarını hep duyar insan. Nell'in Tony O'Brien'la hiç karşılaşmamış olmasına seviniyordu. Bu düşüncenin hemen arkasından Aidan'ın beyninde başka bir kıvılcım çaktı. Nell'in çok önce onu terk ettiğini söyleyen bir kıvılcım...

Aidan Dunne, dördüncü sınıflara girdi. Sınıfta sessizliğin sağlanması için üç dakika kapıda hareketsiz beklemesi gerekti.

Eski müdür Bay Walsh'in koridordan geçtiğini görür gibi oldu. Belki de hayal görüyordu. Sınıfı taşkınlık yaptığında insan hep müdürün geçtiğini sanmaz mı? Tanıdığı bütün öğretmenler aynı şeyi hissettiklerini söylerlerdi. Aidan bu kaygısının önemsiz olduğunu biliyordu. Dördüncü sınıflar biraz gürültü etseler bile müdür bunu önemsemeyecek kadar onu beğenirdi. Aidan, Mountainview Koleji'nin en sorumlu öğretmeni idi. Bunu herkes kabul ediyordu.

Bay Walsh, Aidan'ı o öğleden sonra müdür odasına çağırdı. Bir an önce emekliye ayrılmak için sabırsızlanıyordu. Bu kez gündelik konuşmalara zaman yoktu.

- Senin ve benim birçok konuya bakışımız benzeşir, Aidan.
- Umarım öyledir, Bay Walsh.
- Evet, dünyaya bakışımız aynıdır. Ama ne yazık ki bu yeterli değil.
- Tam olarak ne demek istediğinizi anlamıyorum? Aidan doğru söylüyordu. Yoksa felsefi bir konuşma mı yapıyorlardı? Ya da bir uyan mıydı? Bir kınama olabilir miydi?
- Yöntemden söz ediyorum... Yönetim biçiminden. Müdürün oy hakkı yok. Toplantıda haremağası gibi oturmaktan başka bir işe yaramıyor.
- Oy hakkı mı dediniz? Aidan konunun hangi yöne gittiğini anlıyordu, ama anlamıyormuş gibi konuşmaya karar vermişti.

Aslında yanlış hesap yapmıştı. Müdürü sinirlendirmekten başka bir işe yaramayan bir davranışta seçtiği... "Haydi, dostum. Neden söz ettiğimi gayet iyi anladın. Görevden... atamadan söz ediyorum, dostum."

- Ah, evet. Aidan kendini aptal durumuna düşürdüğünü anladı.
- Ben Yönetim Kurulu'nun oy hakkı olmayan bir üyesiyim. Fikrimi söylemem yasak. Benim fikrim sorulacak olsaydı eylül ayında bu koltukta sen oturacaktın. Ama yine de "Dördüncü sınıftaki o haytalara dur demesini öğren" derdim. Ben değer ölçüleri uygun ve yerinde, okul için en doğru kararları verecek insanın sen olduğuna inanıyorum.
- Teşekkür ederim, Bay Walsh. Bunları duymak beni mutlu ediyor.
- Bu saçmalıkları söyleyeceğine beni dinle, dostum... Teşekkür edecek bir şey yok. Senin için yapabileceğim bir şey yok. Sana söylemeye çalıştığım da bu, Aidan. Yaşlı adam birinci sınıftaki geç öğrenen bir çocuğa bakıyor gibiydi.

Zaman zaman Nell'in de böyle baktığını Aidan büyük bir üzüntüyle fark etti. Yirmi iki yaşında öğretmenlik yaptığı çocuklar şimdi yirmi altı yaşındaydı ama, o, ona yardım etmeye çalışan birine nasıl karşılık verilir bilmiyordu; onun yalnızca canım sıkıyordu.

Müdür ona dikkatle bakıyordu. Aidan, Bay Walsh'in beyninden geçenleri okuyabildiğini sezdi. "Hadi, biraz toparlan bakalım. Böyle beyninden vurulmuş gibi durma... Yanılıyor olabilirim. Yanlış

anlamış olabilirim. Ben yarıştan çekilen yaşlı bir beygir gibiyim. Belki de bu açıklamaları olaylar beklediğin gibi gelişmezse hakkımda kötü düşünmemen için yapmışımdır."

Aidan, müdürün konuyu açtığına pişman olduğunu gördü. "Yok, yok. Size minnettarım. Kendi bakış açınızı anlattığınız için teşekkür ederim... Demek istiyorum ki..." Aidan'ın sesi gittikçe zayıflıyordu.

- Dünyanın sonu geldi demek değil... yani bu göreve seçilmezsen demek istiyorum...

- Tabii. Tabii değil.

- Demek istiyorum ki sen bir aile reisisin. Ailen var. Hayatında bu boşluğu dolduracak o kadar çok şey var ki. Evde yoğun bir yaşamın var. Benim gibi yıllardır bu okulla evli değilsin sen... Bay Walsh yıllar önce eşini kaybetmişti. Bir oğlu vardı, o da çok ender ziyaretine gelirdi.

- Tamamen haklısınız. Tam dediğiniz gibi, dedi Aidan.

- Ama? Yaşlı adam ilgiyle ve şefkatle baktı.

Aidan yavaş yavaş konuşmaya başladı. "Haklısınız. Dünyanın sonu değil. Ama ben yine de... düşündüm ki... umdum ki... yeni bir başlangıç olur sandım. Yaşamıma yeni bir canlılık katar sandım. Fazla mesai yapmaktan kaçınacak değildim. Hiç kaçınmadım zaten. Burada hep uzun saatler kaldım. Biliyor musunuz, ben de bir bakıma sizin gibiyim, ben de sanki Mountainview'la evliyim."

- Biliyorum, dedi Bay Walsh usulca.

- Yaptıklarım bana hiç zor gelmedi. Sınıfları seviyorum. Özellikle de geçiş yılını. Onların düşüncelerini açmayı başardığımda, kendilerini ve iç dünyalarını anlatmalarına olanak verdiğimde, düşünmelerine imkân tanıdığımda... Diğerlerinin nefret ettiği veli toplantılarından bile hoşlanıyorum. Bütün çocukları teker teker tanıdığım için... ve... kısacası her şeyi seviyorum. Sevmediğim tek şey iyi bir görev almak için gereken manevraları yapmak ve etrafı dürtüklemek. Aidan birden sustu. Sesinin kırılmasından korkuyordu. Aslında yapmaya çalıştığı manevraların, etrafı itip kakmalarının işe yaramadığını fark etmişti.

Bay Walsh suskundu.

Dışardan saat dört sularında her okulda duyulan sesler geliyordu. Uzaktan bisiklet zilleri, çarpan kapılar, yola çıkan otobüslere binen çocuklar duyuluyordu. Birazdan ellerinde kova ve bezler, hademeler işe koyulacaklardı. Arkasından taşları parlatan cila makinesinin sesi... Ne kadar tanıdık, ne kadar güven verici seslerdi bunlar. Aidan, şimdiye kadar tüm bu seslerin ona ait olmasını beklemişti.

Yenilgi dolu bir sesle, "Tony O'Brien mi?" diye sordu.

- Sanırım istedikleri o. Henüz kesin bir şey yok, gelecek haftaya kadar da olmaz. Ama genel yöneliş o yönde görünüyor.

- Neden acaba? Kıskançlık ve kafasını karıştıran onca fikir Aidan'ın başını döndürüyordu.

- Hiç bilmiyorum, Aidan. Adam gerçek bir Katolik bile değil. Ahlakî değerleri sokak kedileriyle eş... Bu okulu ne seviyor ne de bizim gibi önem veriyor, yine de içinde bulunduğumuz zamana en uygun onu görüyorlar. Zor sorunlarla savaşıyor zorlu biri gibi görüyorlar onu...

- On sekiz yaşında bir oğlan çocuğunu öldüresiye dövecek kadar zorlu, dedi Aidan.

- Herkes o çocuğun esrar sattığını söylüyor. Gerçekten bir daha okulun civarına gelemedi ama.

- Bir okul böyle yönetilemez ki.

- Sen böyle yönetmezsin. Ben böyle yönetmem. Ama korkarım bizlerin zamanı geçti artık, dedi Bay

Walsh.

- Saygıda kusur etmek istemem, ama sizin altmış beş yaşında olduğunuzu unutmayalım Bay Walsh. Bense henüz kırk sekiz yaşıdayım. Benim zamanımın geçtiğini sanmıyorum.

- Geçmemeli zaten, Aidan. Sana söylemeye çalıştığım da bu. Harika bir karın ve kızların var. Güzel bir hayatın var. Onlarla birlikte yeni bir şeyler kurmalısın. Mountainview'un metresin olmasına izin vermemelisin!

- Çok nazıksınız. Sözleriniz için teşekkür ederim. Gevezelik ettiğimi sanmayın. Beni şimdiden uyardığınız için gerçekten teşekkür ederim. Böylelikle aptal gibi davranmamı engellediniz. Aidan bu sözlerden sonra dimdik odadan çıktı.

Eve geldiğinde Nell'i siyah elbisesini giymiş sarı eşarbını takmış olarak buldu. Lokantanın üniformasıydı bu. Yılgın bir sesle, "Pazartesileri çalışmazdın..." dedi.

- Yardıma gerek duydular. Ben de "Neden olmasın, televizyonda da bir şey yok" dedim. Sonra yüzündeki ifadeyi görmüş olmalı ki... Buzdolabında güzel bir bonfile var, cumartesiden kalan biraz da patates... soğanla kızartırsan enfes olur... tamam mı? diye ekledi.

- Tamam. "Nell evde kalsaydı yine de ona bir şey söylemeyecektim" dedi kendi kendine. "Belki de Nell'in gitmesi daha iyi oldu" diye düşündü. "Kızlar evde mi?" diye sordu.

- Grania banyoya el koydu. Önemli bir randevusu var herhalde.

- Bildiğimiz biri mi? Bunu neden sorduğunu kendisi de bilmiyordu. Karısını sinirlendirmişti.

- Nasıl bildiğimiz biri olabilir?

- Ufakken bütün arkadaşlarım tanıyorduk, hatırlıyor musun? diye sordu Aidan.

- Evet. Sabaha kadar ağlayıp kusarak bizi nasıl uyutmadıklarını da hatırlıyorum. Neyse ben gidiyorum.

- Peki. Kendine iyi bak. Sesi buz gibiydi.

- Sen iyi misin, Aidan?

- Bunun sence bir önemi var mı?

- O nasıl cevap öyle? Doğru dürüst cevap almayacaksam ne diye soru soruyorum.

- Ciddiyim. Önemi var mı?

- Kendine acımaya devam edersen, yok. Hepimiz yorgunuz, Aidan. Herkesin hayatı zor. Neden tek sorunlu olarak kendini görüyorsun, anlamıyorum.

- Senin ne sorunun var? Hiç bana anlattığın yok ki.

- Otobüsün kalkmasına üç dakika kala sorunlarımdan söz edeceğimi sanıyorsan yanıyorsun!

Çıkıp gitmişti.

Kendine bir fincan kahve yapıp mutfaktaki masanın başına oturdu. İçeri Brigid girdi. Koyu renk saçlı, onun gibi çilliydi, neyse ki yapısı onunki kadar dört köşe değildi. Ablası ise daha çok Nell'e benziyordu, annesi gibi güzel bir sarışındı.

- Baba, banyoda bir saat kalması haksızlık. Beş buçukta eve geldi altıda banyoya girdi. Saat neredeyse yedi olacak. Ne olur çıkmasını söyle, Baba. Banyoyu bana bırakmasını söyle...

Yavaşça, "Hayır" dedi.

- Hayır, ne demek? dedi Brigid. Sesi şaşkıncı.

Başka zaman olsa ne derdi? Kimseyi gücendirmeyecek, ortalığı karıştırmayacak bir şeyler bulur, alt katta da bir duş olduğunu söylerdi herhalde. Oysa bu akşam ailesini yatıştırarak gücü yoktu. "İsterlerse kavga etsinler" diye düşünüyordu, "durdurmak için hiç çaba gösteremeyeceğim."

- Koskocaman kadınlar oldunuz. Banyo sorununu aranızda halledin, diyerek elinde kahve fincanı yemek odasına girdi, kapıyı kapattı.

Bir süre kıınıldamadan oturup etrafa baktı. Bu oda sanki yaşadıkları hayatın tüm yanlışlarını simgeliyordu. İç karartıcı bu kapkara masanın etrafında bir kez bile keyifli bir aile yemeği yememişlerdi. Arkadaşları veya akrabaları bu siyah, yüksek arkalıklı sandalyeleri masanın etrafına çekerek harareti tartışmalar yapmamışlardı hiç.

Grania ile Brigid eve arkadaşlarıyla geldiklerinde ya doğru yukarıya, odalarına giderler ya da mutfakta Nell'le oturup kıkır kıkır gülerlerdi. Aidan'a da oturma odasında oturup televizyonda istemediği programları izlemek düşerdi. Kendine ait bir yerin, huzur duyduğu bir odasının olması daha iyi değil miydi?

Elden düşme eşyalar satan bir dükkânda hoşuna giden bir yazı masası görmüştü. Hani istendiğinde raylı bir kapakla kapanan, insanları yazı yazmaya yüreklendiren yazı masalarından... Çok sevdiğinden ve Nell gibi suyunu değiştirmekten üşenmediğinden odasında hep taze çiçek bulunduracaktı.

Gündüzleri bu odaya hoş bir ışık vuruyordu. Önceleri hiç dikkat etmediği bir ışık. Belki camın önüne bir kanepes veya cumbaya uygun bir sedir ısmarlardı. Sonra geniş ve bol büzgülü perdeler koyardı. Bu odada oturacak, kitap okuyacaktı. İsteğinde arkadaşlarını da çağırırdı. Artık ailesiyle paylaştığı bir hayatı kalmadığını anlamıştı, arkadaşı olmazsa, kimi bulursa onu çağıracaktı. Artık her şeyin eskisi gibi olmasını beklemekten vazgeçip olanları kabullenmenin zamanı gelmişti.

Bir duvara kitaplık yaptıracaktı. Sonra bir CD çalar alıncaya dek kasetler alacaktı. Belki hiçbir zaman bir CD çalar alamazdı. Tony O'Brien'le yarışmaya ne gerek vardı? Duvarlara resimler asardı. Floransa fresklerini veya Leonardo da Vinci'nin o zarif boyunlu başlarını... Aryalar çalacaktı kendi keyfi için, tanınmış operalar hakkında dergilerde çıkan yazılan okuyacaktı. Bay Walsh zengin bir yaşamı olduğunu sanıyordu. Kendine bu yaşamı sunmanın zamanı gelmişti. Diğer yaşamı artık sona ermişti. Bugünden itibaren Mountainview'la evliliği sona ermişti. Ellerini kahve fincanıyla ısıtıyordu. Bu odayı daha iyi ısıtmak gerekiyordu, "Onu da hallederiz" diye düşündü. Daha güzel lambalar almalıydı. Tavandan gelen katı ve acımasız ışık odadaki gölgelerin tüm esrarını yok ediyordu.

Biri kapıya vuruyordu. Kapıdaki sarışın, kızı Grania'ydı. Dışarı çıkmaya hazırdı. "İyi misin, Baba?" diye sordu. "Brigid biraz tuhaf davrandığını söyledi de... Hasta mısın diye merak ettim."

- Hayır, iyiyim, dedi. Sesi çok uzaklardan geliyor gibiydi. Ona öyle geliyorsa kim bilir Grania için ne kadar uzaktı sesi. Gülümsemek için kendini zorladı. Hoş bir yere mi gidiyorsun? diye sordu.

Babasının eskisi gibi davrandığını görmek kızım rahatlatmıştı. "Bilmem. Harika bir erkekle tanıştım. Neyse, başka zaman anlatırım.." Yüzü hoştu, ifadesi uzun süredir bu kadar müşfik olmamıştı.

- Şimdi anlat, dedi babası.

Yerinde duramıyordu. "Daha erken. Bakalım anlayabilecek miyiz... Anlatacak bir şey olduğunda söz veriyorum ilk sen duyacaksın."

İçinde dayanılmaz bir hüznü hissetti. Tüm şakalarına gülen, her şeyi bildiğini sanan, yıllarca elini tuttuğu kızı, bir an önce yanından gitmek için can atıyordu. "Olur" dedi.

- Burada oturup durma, Baba. Burası buz gibi hem de fazla ıssız. Aslında her yerin buz gibi ve

İssiz olduğunu söylemek istiyordu, ama sustu. "Güzel bir gece geçirmeni temenni ederim" dedi.

Sonra oturma odasına girdi, televizyonun karşısına oturdu.

- Bu akşam ne seyredeceksin? diye sordu Brigid'e.

- Sen ne görmek istersin, Baba? diye karşılık verdi Brigid.

Başına gelenlerin, yediği tokatın etkisi sandığından daha büyük olmalıydı. Hayal kırıklığı bütün çıplaklığıyla belli oluyor, uğradığı haksızlık yüzünden okunuyordu herhalde. Yoksa iki kızı da neden...

Küçük kızma baktı. Çilli yüzüne ve sevgili kahverengi kocaman gözlerine. Beşiğine yatırdıkları andan itibaren onu öylesine sevmişt ki... Babasına gösterdiği her zamanki sabırsızlığın yerini bu akşam içten bir merak almıştı. Ona, hastane sedyesinde yatan, çok ıstırap çeken bir yabancıya bakar gibi, aynı içtenlikle bakıyordu.

Saat 11:30'a kadar yan yana oturup ikisinin de hoşlanmadığı programlar seyrettiler. İkisi de diğerini memnun etmenin mutluluğu içindeydi.

Nell saat birde eve döndüğünde Aidan yatmıştı. Işık sönüktü, ama uyumuyordu. Kapının önünde duran taksiyi duymuştu. Geç saatlere kadar çalıştığında taksi parasını veriyorlardı.

Odaya sessizce girdi. Diş macunu ve talk pudrası kokuyordu. Demek ki rahatsız etmemek için odadaki musluğu değil de banyoyu kullanmıştı. Başucunda, Aidan'ı rahatsız etmeden, okuduğu kitabı aydınlatan özel bir ışığı vardı. Aidan da sık sık çevirdiği sayfaların sesini dinleyerek sessizce yatarı. Aralarındaki hiçbir konuşma kardeşlerinin veya arkadaşlarının önerdiği romanlar kadar ilginç olamayacağından çoktandır Nell'e bir şeyler anlatmaktan vazgeçmişti.

Bu gece bile, kalbinin kurşun gibi ağırlaştığı, karısına sarılıp onun yumuşak etlerinin kıvrımlarına Tony O'Brien'i anlatarak ağlamak istediği bu gece bile susmayı yeğliyordu. Oysa yemekte nöbet tutması bile uygun görülmeven o adamı -ne demekse- daha açık sözlü olduğu için müdür seçeceklerini anlatmak istiyordu karısına. Yetişkin iki kızı olan evli bir çift olsalar bile birlikte iyi vakit geçiremedikleri için karısının pazartesi akşamım evde geçireceğine lokanta kasasında oturup zenginlerin yemek yiyişlerini, içip sarhoş olmalarını seyretmek zorunda kalmasından ne kadar büyük üzüntü duyduğunu söylemek isterdi.

Saat ikide Nell içini çekerek kitabını kapattı ve yatağın en uzak köşesine sığınarak uykuya daldı. Sanki başka bir odada yatıyordu... Belediye binasının önündeki saat dördü çaldığında Aidan Grania'nın uyumak için üç saatten fazla zaman kalmadığını düşündü.

Yapacağı, söyleyebileceği bir şey yoktu. Kızları, sorgu suale meydan bırakmadan kendi hayatlarını yaşamaya kararlıydılar. Bu açıktı. Düşünmekten kaçınsa da kızlarının Aile Planlaması Derneği'ne gitmeleri hiç hoşuna gitmemişti, ama kabullenmekten başka çaresi yoktu, istedikleri saatte eve dönüyorlar, gelmedikleri geceler, saat sekizde kahvaltı sırasında telefon edip merak etmemelerini, kız arkadaşlarında kaldıklarını söylüyorlardı. Herkesçe bilineni örtbas etmenin kibarca anlatılmış masalıydı bu... Nell'e kalırsa kızlar çoğunlukla doğru söylüyorlardı ve "Grania ve Brigid'in bir sarhoşun arabasıyla eve dönmelerinden veya gecenin geç saatlerinde tek başlarına taksiye binmelerinden kız arkadaşlarında kalmaları bin kat daha iyidir" diyordu.

Aidan sokak kapısının tıkırtısını duydu, ardından da yukarı kata çıkan hafif ayak seslerini, içinin rahatladığını hissetti. "Onun yaşındakiler üç saat uykuyla yetinebilirler" diye düşündü. "Ben o kadar da uyuyamayacağım."

Kafasında delice planlar vardı. Uğradığı haksızlığa karşı çıktığını belirtmek için istifa edebilirdi.

Başka bir kolejde, örneğin yoğun çalışmalar yapılan Altıncı Yol Kolejleri'nde iş bulması kesindi. Latince öğretmeni olarak kesinlikle iş bulurdu. Latince'ye gerek duyulan o kadar meslek dalı vardı ki... Yönetim Kurulu'na başvurarak, okul için yaptıklarını sıralayabilir, okulun toplumda hak ettiği yeri koruması için okulun her işine koştuğunu anlatabilir, Üçüncü Düzey eğitimcileriyle kurduğu bağlantılardan, okula gelmelerim ve çocuklara gelecekleri konusunda faydalı öğütler vermelerini nasıl sağladığından, çevreyle ilgili çalışmalarından ve bu çalışmaların en belirgin örneği olan yabancı yaşam bahçesinden söz edebilirdi.

Açıkça söylemeden, Tony O'Brien'in zararlı biri olduğunu anlamalarını sağlayabilirdi. Eski bir öğrenciyi okulda dövüşünün önderlik etmesi gerekenlere ne kadar yanlış bir örnek oluşturduğunun altını çizebilirdi. Ya da Yönetim Kurulu'ndaki din adamlarına -o sevimli güler yüzlü rahip ile ciddi ifadeli rahibeye- imzasız bir mektup yazabilirdi. Belki onlar Tony O'Brien'in ahlakî değerlere bağlı olmadığını bilmiyorlardı bile... Belki velileri kışkırtır, onu savunacak bir grup oluşturmalarını sağlayabilirdi. Yapabileceği pek çok şey vardı.

Ya da hayatına Bay Walsh'ın gözüyle bakar, okul dışında bir yaşam biçimi seçerdi. Yemek odasını yeniden döşer, hayal kırıklığından koruyan bir barınak yapardı kendine. Baş, kurşun bir ağırlık varmışçasına ağrıyordu. Ancak bütün gece gözünü kırpmadığı için böyle bir şeyin yerleştirilmemiş olduğunu biliyordu.

Özenle tıraş oldu. Okula, yüzünde yara bantlarıyla gitmek istemiyordu. Banyoya ilk kez görüyormuş gibi baktı. Tüm duvarlar Venedik resimleriyle bezenmişti. Turner'in Tate Galerisi'nden aldığı büyük boy pırıl pırıl röprodüksiyonları da vardı. Çocuklar küçükken banyoya girerken "Venedik odasına gidiyoruz" derlerdi. Şimdi ise o resimlerin farkında bile olmadıkları kesindi. Herhalde resimleri duvar kâğıdı gibi görüyorlardı.

Eliyle duvardaki resimlere dokundu, "Bir daha İtalya'ya gider miyim" diye düşündü. Gençken iki kez gitmişti. Balayım da İtalya'da geçirmişlerdi. Nell'e Venedik'ini, Romasını, Floransasını, Sienasını göstermişti. Ne harika günlerdi... Bir daha da gitmemişlerdi. Çocuklar küçükken ne paraları ne de zamanları vardı. Son zamanlarda ise... kim onunla gitmek isterdi? Yalnız gitmek ise belirgin bir tutum sergilemek olurdu.

"Belki bugünden sonra belirgin tutumlar sergilemek gerekecek" diye düşündü. Ruhu, İtalya'nın güzellikleri karşısında duyarsız kalacak kadar ölmemişti herhalde...

Yaşamlarının bir noktasında kahvaltı sorununu ortadan kaldırmaya karar vermiş olmalıydılar. O gün aldıkları karar herkese uymuştu. Saat sekizde kahve makinesinde kahve hazır olur, radyo haberleri başlardı. Masanın üstünde İtalyan porseleninden renkleri canlı bir tabakta greyfurtlar olurdu. Herkes greyfurtunu seçer ve hazırlardı. Bir sepet içinde ekmek bulunurdu. Trevi Çeşmesi desenli bir tepside elektrikli tost makinesi dururdu. Kırkıncı doğum gününde Nell'in Aidan'a aldığı hediye idi bu tepsi. Sekizi yirmi geçe Aidan ile kızlar Nell'e fazla iş kalmaması için fincanları ve tabakları bulaşık makinesine yerleştirir, evden çıkarlardı.

Aidan, "Kanma o kadar da kötü bir hayat vermedim" diye düşündü. Evliliklerinin başlangıcında verdiği bütün sözleri tutmuştu. Belki evleri çok zarif değildi, ama kaloriferliydi, gerekli tüm aletler vardı, yılda üç kez bir şirkete camları sildirtiyor, iki yılda bir halıları temizletiyor, evin dış cephesini de üç yılda bir boyatıyordu.

"Böyle küçük memur kafasıyla düşünmekten vazgeç" dedi Aidan kendi kendine. Gülümsemek için kendini zorlayarak evden Çıkmaya hazırlandı.

- Dün akşam iyi eğlendin mi, Grania? diye sordu.

- Evet, fena değildi. Dün akşamki o çekingen gizemli davranıştan eser kalmamıştı. İnsanların içtenliğini sorgulamadığı belliydi.

- iyi, iyi, dedi başını sallayarak. Sonra Nell'e döndü. Lokanta dolu muydu? diye sordu.

- Pazartesi akşamı için fena sayılmaz. Parlak değil senin anlayacağın. Konuşması içtendi, tıpkı otobüste rastladığı bir yabancıyla konuşur gibi...

Aidan evrak çantasını alarak okula gitmek üzere evden ayrıldı. Metresine, Mountainview Koleji'ne gidiyordu. Ne garip bir fikir... En azından bu sabah okul onun için metres cazibesi taşııyordu.

Okulun bahçesinin önünde durdu, Tony O'Brien'in o çocuğu kaburgaları kırılıncaya, gözünün kenarına ve ağzına dikiş atılması gerekinceye kadar dövdüğü o utanç verici yere baktı. Bahçe düzensizdi, sabah rüzgârının sağa sola savurduğu çöpler etrafta uçuşuyordu. Bisikletler üst üste yığılmıştı, bisiklet barınağı da boyasızdı. Kapının önündeki otobüs durağının üstü kapalı değildi, tüm rüzgârlara açıktı. Eireann Otobüsleri okul çıkışında bekleyen çocukları gereği kadar koruyamıyorsa Meslek Eğitimi Komitesi'ni bu konuyu ele almaya çağırarak gerektiydi. Onlar da yapamazsa velilerden oluşan bir komite gerekli parayı toplardı. Müdür olunca yapmayı tasarladığı şeyler bunlardı işte... Şimdi artık hiç kimsenin yapmayı akıl edemeyeceği işler...

Onu selamlayan öğrencilere her zamanki gibi adlarıyla hitap edeceğine sertçe başıyla yanıt verdi ve öğretmenler odasına girdi, içerde baş ağrısını geçirmek için bir bardak suda hapını eriten Tony O'Brien'dan başkası yoktu.

- Böyle geceler için yaşlandım artık, dedi Tony içten bir ifadeyle.

Aidan öyleyse neden vazgeçmiyorsun demek için duyduğu dayanılmaz isteği faydadan çok zararını düşünerek frenledi. Bir plan yapılıncaya dek yanlış ve aptalca davranışlardan kesinlikle uzak durmalıydı. O gün gelinceye kadar eskisi gibi renksiz ve iyi huylu bir davranış sergilemek zorundaydı.

- Çok iş, az eğlence... diye söze başladı.

Ama Tony O'Brien boş sözler dinleyecek halde değildi. "Kırk beş yaş bence önemli bir dönem. Ne de olsa doksanın yansı eder. İnsana söyleyecek sözü olan bir yaş... Tabii dinleyen olursa." Bardağı dikti ve dudaklarını yaladı.

- Değdi mi bari? Yani dün akşam demek istiyorum...

- Hiç değdiği oluyor mu diye sorsan daha doğru olur, Aidan. Genç, hoş bir kızla beraberdim. Ama işin içinde ertesi sabah erkenden dördüncü sınıflarla karşılaşmak varsa ne işe yarar ki? Denizden çıkmış bir köpek gibi başını salladı. Demek zavallı yaşlı Bay Dunne bir kenarda seyirci gibi dururken Mountainview Koleji'ni yirmi yıl boyunca bu adam yönetecek, öyle mi? Tony O'Brien omzuna sert bir yumruk attı. "Yine de siz Latince üstatlarının dediği gibi ave atque vale. İşe koyulmanın zamanı geldi. Neyse ki şifa verici yarım litreliğe kavuşmama sadece dört saat üç dakikam kaldı.

Aidan, Tony O'Brien'in merhaba ve güle güle sözcüklerinin Latince karşılığını bileceğini hiç sanmazdı. O, arkadaşlarının çoğu anlamaz diye, gösteriş yapmış olmamak için öğretmenler odasında hiç Latince sözcük kullanmazdı. "Düşmanı hiçbir zaman küçümsememek gerektiğinin güzel bir kanıtı daha" diye düşündü.

İnsan Tony O'Brien gibi akşamdan kalma veya Aidan Dunne gibi sıkıntılı olduğunda nasıl geçerse o gün de öyle geçmişti. Sonra ertesi gün, sonra bir sonraki gün... Aidan nasıl bir plan uygulaması gerektiğine hâlâ karar verememişti. Evdekilere "Müdür olmayı boşuna ümit etmişim" diyecek uygun zamanı bulamıyordu. Sonunda Yönetim Kurulu açıklayılıncaya dek söylememeye karar verdi, "Herkes

sürpriz olsun" diye düşündü.

Kendisine ait bir oda düzenleme tasarısından vazgeçmemiştir. Yemek masasını ve sandalyeleri sattı, beğendiği o yazı masasını aldı. Karısı Quentin's Lokantası'nda çalışır, kızları da erkek arkadaşlarıyla buluşurken o oturup kendi kendine planlar yapıyordu. Yavaş yavaş hayal ettiği dünyanın ufak parçalarını bir araya getirmeye başladı. İkinci el çerçeveler, camın önüne alçak bir masa, pencere boşluğuna tam oturan büyük ve ucuz bir kanepeler. Bir gün o kanepelere kılıf yaptırtacaktı. Altın rengi veya açık sarı, güneşli, parlak renkten kılıflar, yere de bambaşka canlı bir renkten kare bir halı bulacaktı. Portakal rengi veya mor olabilirdi. Canlı ve parlak renkte bir halı...

Evdekiler hiç ilgi göstermediklerinden o da tasarısından söz etmiyordu. Karısının ve kızlarının bunu da eskiden yaptığı ufak ve zararsız tasarılarından biri gibi gördüklerini biliyordu. Hani şu geçiş yılı projesi veya Mountainview'daki yabancı yaşam bahçesini birkaç metre daha genişletme atılımı gibi...

- Okuldaki görev konusunda herhangi bir yenilik var mı? diye sordu Nell ansızın. Dördü birlikte mutfak masasının çevresinde oturuyorlardı.

Yalan söylerken kalbinin göğsünden dışarı fırlayacağını sandı Aidan. "En ufak bir fısıltı bile yok. Ama haftaya oylayacakları kesin." Sakin ve heyecansız görünüyordu.

- O iş nasıl olsa senin. Yaşlı Walsh sana öylesine hayran ki, dedi Nell.

Aidan sinirli sinirli gülererek, "Aslına bakarsan onun oy hakkı yok. Yani onun bana faydası yok" dedi.

- Ama sana verecekleri kesin, değil mi Baba? dedi Brigid.

- Hiç belli olmaz. Herkesin bir müdürden beklentisi farklıdır. Ben biraz yavaş, ama güvenilir biriyim. Belki günümüzde geçerli olmayan şeyler bunlar. Bilmem ki. Ellerini açarak bir şey yapamayacağını, ama ne olursa olsun onun için önemsiz olduğunu belirtiyordu.

- Sen olmazsan kimi seçerler? Soran Grania'ydı.

- Bu sorunun yanıtını bilseydim gazetede astroloji fallarını ben yazardım. Belki dışardan birini ya da içerden hiç aklımıza gelmeyen bir başkasını... Neşeli, oyunu kurallarına göre oynayan dürüst bir oyuncu pozundaydı. İşi en çok kim hak ediyorsa o olacaktı. Bu kadar basitti.

Nell, "Yine de seni ezip geçeceklerini sanmıyorsun, değil mi?" diye sordu. Sesinde nefretini uyandıran bir şey vardı. "Bunu da elinden kaçırdığını söylersen, inanmam" der gibiydi. Küçük gören, can acıtıcı o "ezip geçmek" deyimini ne kadar kinciydi. Üstelik çoktan onu ezip geçtiklerini bilemez, tahmin edemezdi.

Aidan kendinden emin bir ifade takınmaya gayret etti. "Ezip geçmek mi? Beni mi? Asla!" dedi.

- Sana da böylesi yakışır, Baba, dedi Grania. Sonra banyoya gitmek için yukarı çıktı. Venedik'in o muhteşem görüntülerine bakmadığı, sadece aynada kendi yüzünü, o akşam dışarı çıkacağı için güzel görünmesine çaba sarfettiği yüzünü gördüğü banyoya...

Altıncı buluşmalarıydı. Grania evli olmadığından artık emindi. Bunu anlayabilmek için yeterince soru sormuştu. Yemekten sonra kahve içmeye evine davet ettiği her seferinde "Hayır" demiştir. Bu akşam her şey değişebilirdi. Ondan gerçekten hoşlanıyordu. Her konuda o kadar bilgiliydi ki yaşlılarının çoğundan çok daha ilginç geliyordu Grania'ya. Olduğundan yirmi yaş genç görünmeye meraklı orta yaşlı erkeklerden ne kadar farklıydı.

Bir sorun vardı. Tony babasının okulunda çalışıyordu. Tanıştıklarında babası olduğunu söylemeden

Aidan Dunne adında birini tanıyıp tanımadığım sormuştu. Babası olduğunu söylese yaşa önem veriyor gibi görünmekten, aralarındaki kuşak farkının altını çizmekten çekinmişti. Ayrıca etrafta soyadı Dunne olan o kadar insan vardı ki... Tony'nin bir bağlantı kurması kolay değildi. İlişkilerinin ne yönde gelişeceği belli olmadan babasına da Tony'den söz etmenin gereği yoktu. Henüz yoktu. Tabii gerçek aşkı bulduklarını arırlarsa iş değişirdi. O zaman babasıyla aynı yerde çalışmasının önemi kalmazdı. Grania aynada komik bir surat yaptı, "Müdürün kızı olursam bana daha da çok önem vermek zorunda kalacak" diye düşündü.

Tony barda oturmuş sigarasından derin bir nefes alıyordu. Müdür olduğunda azaltmak zorunda kalacağı şeylerden biri de sigaraydı. O zaman okulda sigara içmesi söz konusu olamazdı. Öğlenleri de daha az bira içmek zorunda olacaktı. Bunları kimse açıkça henüz söylemediyse de dokunduranlar olmuştu. Sertçe dokunduranlar. Yapacağı fedakârlık bu kadarla kalacaktı. "Güzel bir işin karşılığı olarak fazla sayılmaz" diye düşündü. Sosyal hayatıyla ilgili soruşturma yapacak değillerdi elbette. "Hâlâ Kutsal Katolik İrlanda'da yaşıyor olsak da 1990'larda olduğumuzu unutmayalım" diyordu içinden.

İnanılmaz bir rastlantı sonucu gerçekten beğendiği bir kızla tanışmıştı. "Bu kızla ilişkim belki birkaç haftadan fazla sürer" diye düşünüyordu. Bankada çalışan, canlı, hayat dolu, Grania adında bir kızdı... Zekiydi, ama sert ve soğuk değildi. Hayata bakışı sıcak ve cömert olan biri. "Böylelerine rastlamak zordur" diye düşünüyor, "Genellikle güzel de olmazlar" diyordu. Tek sorun kızın yirmi bir yaşında olmasıydı. Onun yaşının yansı. Ama hep öyle kalacak değildi ya... Tony altmış yaşında olduğunda kız otuz beş olacaktı. Yani yetmişin yarısı. Demek oluyor ki zaman geçtikçe araları kapanacaktı...

Onunla evine gitmeyi reddetmişti. Bunu açıkça söylemişti. Cinsellikten korktuğu için değil, sadece Tony'yle birlikte olmaya henüz hazır değildi, o kadar. Gerçekten birlikte olmak istiyorlarsa birbirlerine saygılı davranmalı, hiçbir şey için ısrar etmemelilerdi. Kızın söylediklerim doğru bulmuş, boyun eğmişti. Başkası olsa bu yanıtı meydan okuma gibi algılardı, ama karşısındaki Grania olunca iş değişiyordu. Onu beklemeye razıydı. Grania üstelik oyun oynamayacağı konusunda güvence de vermişti.

Genç kız barın kapısında belirdeğinde içini çoktandır duymadığı bir hafiflik ve neşe kapladı. Onun da oyun oynamaya niyeti yoktu. "Çok güzel görünüyorsun" dedi. "Benim için süslenmene teşekkür ederim. Çok değer verdiğim bir davranış."

- Sana değer, dedi Grania sadelikle.

Tanışalı uzun süre olmuş iki kişi gibi birbirlerinin sözünü keserek, gülerek, birinin anlattığını diğeri can kulağıyla dinleyerek birlikte içki içtiler.

- Bu akşam yapabileceğimiz pek çok şey var, dedi Tony O'Brien. Otellerden birinde New Orleans gecesi var. Bilirsin ya Kreol yemekleri ve caz müziği ya da dün akşam sözünü ettiğimiz o film... İstersen evde sana yemek hazırlarım. Ne kadar usta bir aşçı olduğumu gösteririm sana.

Grania güldü. "Bana Çin yemekleri yapacağımı, Won Ton ve Pekin ördeği hazırlayacağımı mı söylemek istiyorsun? Yakında bir Çin lokantası olduğumu söylediğini unutmadım."

- Hayır, gelirsen yemeği ben yapacağım. Gelmene ne kadar önem verdiğimi belirtmek için. Çok iyi bile olsa sana Çin lokantasının A veya B mөнüsünü yedirtmeyeceğime söz veriyorum. Tony O'Brien uzun bir süreden beri bu kadar açık yüreklilikle konuşmamıştı.

- Memnuniyetle seninle eve gelirim, Tony. Grania bu sözleri sadelikle ve hiç oyun oynamadan

söylemişti.

Aidan'ın uykusu çok düzensizdi. Bir uyuyor, bir uyanıyordu. Sabaha karşı berrak bir kafayla uyandı. Şu ana kadar yaşlı bir müdürün sözlerinden başka bir şey duymamıştı... Dünyanın gidişatından habersiz, kafası karışık bir adamın sözleri... Henüz oylama yapılmamıştı, şimdiden karamsarlığa kapılmasına, birinden özür dilemesine, işini terk etmesine, planlar yapmasına gerek yoktu. Bunları tüm açıklığıyla görebildiği için bugünün çok çok daha iyi bir gün olacağı kesindi.

Bay Walsh'a gidecek, ona kısaca ve açıkça birkaç gün önceki sözlerinin bir dayanağı olup olmadığını soracaktı. Yoksa sadece bir varsayım mıydı? Oy verme yetkisi olmadığına göre belki de üyelerin müzakerelerini dinleyemeyebilirdi de. Aidan, "Kısaca konuşacağım. Genelde en büyük eksikliğim konuları fazla uzatmam" diye düşündü. Ünlü ozan Horatius ne demişti? Tüm konularla ilgili tek bir sözü vardı Horatius'un "Brevis esse aboro obscurusfio" dememiş miydi. "Doğru" diye düşündü, "az konuşmaya gayret ettikçe söylediklerim anlamlarını yitiriyor." Mutfakta, ıslık çaldığını duyan Brigid ile Nell birbirlerine bakarak omuz silktiler. İyi ıslık çalan biri değildi, ama ıslık çalma hevesine kapılalı o kadar uzun zaman geçmişti ki...

Saat sekizi biraz geçince telefon çaldı.

- Bilin bakalım, kim? dedi Brigid, bir eliyle ekmeğe uzanırken.

- Son derece güvenilir bir kızım var. Aslında ikiniz de öylesiniz, dedi Nell, telefona doğru giderken.

"Kızlarından birinin diğerinin 'tam bir erkek' diye tanımladığı bir adamın evinde kalmasının ne kadar güven verici olduğu tartışılır" diye düşündü Aidan. "Daha bir hafta öncesine kadar kararsız kaldığı, içtenliğinden şüphe duyduğu bir adamla..." Aidan bu düşüncelerini dile getirmede. Telefonda konuşan Nell'e bakmakla yetindi.

- Peki, tamam, iyi. Bankaya uygun giysilerin var mı yoksa eve uğrayacak mısın? Ha, yanma bir de hırka mı almıştın? Bu iyi işte. Peki tatlım. Akşama görüşürüz.

- Sesi nasıldı? diye sordu Aidan.

- Hemen tuhaf davranmaya başlama, Aidan!.. İkimiz de içkili araba kullanan biriyle eve geleceğine Fiona'da kalmasının daha doğru olacağını düşünmüyor muyuz?

Onaylar gibi başını salladı. Hiçbiri bir an olsun Grania'nın Fiona'da kaldığına inanmamıştı.

- Umarım sorun çıkmamıştır, dedi Tony.

- Hayır, söylemiştim... bana yetişkin gibi davranırlar.

- Ben de öyle davranıyorum, ama başka bakımdan. Yatağın kenarından Grania'ya uzandı.

- Yok, Tony, olamaz. İkimiz de işe gitmeliyiz. Ben bankaya sen de Mountainview'a. Çalıştığı yerin adını hatırlaması Tony'nin hoşuna gitti. "Aldırmazlar. O kadar sıkı bir yer değil. Öğretmenlerin istedikleri gibi davranmalarına izin verirler."

Grania güldü. "Bu söylediğin doğru değil. Hiç doğru değil. Kalk ve duşunu al. Ben kahve yapayım. Kahve makinesi nerede?"

- Sadece Nescafe var. Ne yazık ki...

Sahte alaycı bir ifadeyle, "Ne yazık ki böyle şeylere alışık değilim Bay O'Brien. Buraya gelmemi istiyorsanız bazı şeylerin değişmesi gerek..." dedi.

- Bu akşam geleceğini umuyordum.

Göz göze geldiler. İkisinin de içtenliği açıkça belli oluyordu.

- Gerçek kahve yapacak makineniz olursa, evet.
- İsteğiniz emir sayılır!

Grania tost yedi, Tony arka arkaya iki sigara içti.

- Azaltmalısın, bütün gece hırıltını dinledim.
- Ona hırıltı denmez, şehvet denir.

Grania'nın sesi ciddiydi. "Hayır," dedi, "sigaradandı."

"Belki, belki bu kanlı canlı genç kadının hatırı için sigarayı bile azaltabilirim" diye düşündü. Onun yanında yeterince yaşlı görüldüğünü biliyordu, bir de hırıldamak istemiyordu. "Belki değişirim" dedi. Sesi ciddiydi. "Zaten işimde beni bir dizi değişiklik bekliyor, ama daha da önemlisi seni tanıdığımdan beri hayatımdaki manasızlıklardan kurtulacak gücü bulacağıma inanıyorum."

- Bana güvenebilirsin. Sana yardım etmeye hazırım, dedi Grania masanın üzerinden uzanıp elini tutarak. Ama sen de bana yardım etmelisin. Kafamı canlı ve çalışır halde tutmama yardım et... Okuldan ayrıldıktan sonra okumaya ara verdim. Tekrar kitap okumaya başlamak istiyorum.

- Bence ikimiz de bugün işi asarak verdiğimiz sözleri pekiştirmeliyiz, dedi Tony yan şaka.

- Gelecek dönem bu konuda şaka yapamayacaksın Küçükbey. Grania gülüyordu.

- Gelecek dönem ne olacak ki? Grania yeni görevini nereden duymuştu? Teklifi yapan Yönetim Kurulu'nun dışında henüz kimse bir şey bilmiyordu. Kararın açıklandığı ana kadar gizli kalması gerektiğini söylememişler miydi?

Grania, babasının okulda öğretmen olduğunu açıklamaya hâlâ karar verememişti. Ama bu kadar yakınlaştıktan sonra saklamanın ne gereği vardı?.. Nasıl olsa er geç ortaya çıkacaktı. Hem babasının yeni görevinden öyle gurur duyuyordu ki... "Babamla iyi geçinmek zorunda kalacaksın da ondan... Mountainview'un yeni müdürü babam olacak da ondan..."

- Baban ne olacak?

- Müdür olacak. Gelecek hafta açıklanacak, ama herkesin beklediğini biliyorum.

- Babanın adı ne?

- Dunne, benim gibi. Latince öğretmeni Aidan Dunne. İlk tanıştığımızda onu tanıyıp tanımadığını sormuştum ya...

- Baban olduğunu söylemedin.

- Hayır söylemedim. Kalabalık bir yerdeydik. Bebek gibi görünmek istemedim de ondan. Sonra da önemsiz geldi.

- Aman Tanrım! dedi Tony O'Brien. Hiç mutlu görünmüyordu. Grania dudağını ısırıyordu. Konuyu açtığına pişmandı. "Ne olur babama bildiğini söyleme" dedi.

- O mu sana müdür olarak atandığını söyledi? Tony O'Brien'ın yüzünde büyük bir şaşkınlık okunuyordu. Ne zaman? Bunu ne zaman söyledi? Uzun zaman önce mi?

- Yıllardır bunu konuşur, ama dün akşam söyledi.

- Dün akşam mı? Yanılmış olma... Yanlış anladın herhalde.

- Hiç de yanlış anlamadım. Seninle buluşmadan önce bunu tartışıyorduk.

- Benimle buluştuğunu babana söyledin mi? Yüzünde vahşi bir ifade vardı.

- Hayır söylemedim, Tony. Neler oluyor?

Tony, Grania'nın iki elini ellerinin içine alarak yavaş sesle teker teker konuşmaya başladı. "Bunlar ömrüm boyunca söylediğim en ciddi sözler... Uzun yaşamım boyunca, Grania. Şimdi söylediklerini hiçbir zaman babana söylememeksin. Hiçbir zaman..."

Grania sinirli bir şekilde gülerken ellerini geri çekmeye çalıştı. "Hadi canım, melodram mı oynuyoruz?.."

- Aslında gerçek bir dram...

- Yani babama karşılaştığımızı, tanıştığımızı, senden hoşlandığımı hiçbir zaman anlatmamalıyım, öyle mi? Bu nasıl bir ilişki sence? Kahvaltı masasının diğer yanında gözleri çakmak çakmaktı.

- Hayır, öyle demek istemedim. Tabii söyleyeceğiz. Ama şimdi değil. Daha sonra. Çok değil. Önce benim babana söylemem gereken başka bir şey var.

- Ne olduğunu söyle.

- Yapamam. Bu dünyada değerbilirlik diye bir şey varsa bana güvenmen, senin için en doğru şeyi yapacağımdan emin olman gerek.

- Esrarlı davranıp açıklamazsan sana nasıl güvenebilirim?

- Bana inanmana bağlı.

- Hiç değil. Bana açıklamana, beni karanlıkta bırakmamana bağlı bence. Nefret ettiğim bir durum!

- Bana güvenerek ne kaybedersin Grania. İki hafta önce tanışmamıştık bile. Şimdi, birbirimize âşık olduğumuzu düşünüyoruz. Bazı şeyleri çözümlenem için bir iki gün vakit tanıyamaz mısın bana? Ayağa kalkmış, ceketini giyiyordu. Tony O'Brien az önce Mountainview Koleji'nin sıkı olmadığını ne vakit isterse derse gidebileceğini söylemiş biri olarak birden çok acelesi varmış gibi hareket ediyordu.

Aidan Dunne öğretmenler odasındaydı. Heyecanlı görünüyordu. Sanki ateşi vardı. Gözlerinde doğal olmayan bir parlaklık gözleniyordu. Hayal ürünü birtakım saplantıların kurbanı mıydı yoksa? Öyle olmasa nasıl olur da kendi yaşlarında, hiç güvenilmez bir adamın biricik kızım baştan çıkarttığını düşünebilirdi?

- Aidan, seninle bir an önce konuşmam gerek, demişti Tony O'Brien fısıltı halinde o sabah.

- Belki okul çıkışında olur, Tony...

- Hayır, şu anda konuşmalıyız. Gel, kütüphaneye gidelim.

- Beş dakika sonra zil çalacak, Tony.

- Zilin canı cehenneme. Aidan'ı ite kaka öğretmenler odasından sürükleyerek çıkarttı. Kütüphanede altıncı sınıftan iki çalışkan kız vardı. İçeri giren ikiliye şaşkınlıkla baktılar.

- Dışarı, dedi Tony kızlara, karşı çıkmalarına meydan vermeyen bir ses tonuyla. Bir tanesi tartışmaya kalktı. "Ama biz burada çalışıyoruz, araştırma..."

- Ne dediğimi duymadınız mı?

Bu kez ne demek istediğini anlamışlardı. İkisi birden kütüphaneyi terk etti.

- Çocuklara böyle davranamazsın. Bizim görevimiz onları kütüphaneyi kullanmaya özendirmek, gece kulüplerinde çalışan fedailer gibi kapı dışarı atmamak değil. Nasıl bir örnek olduğunun farkında mısın?

- Bizler burada örnek olmak için değil öğretmek için bulunuyoruz... Kafalarına bilgi sokmak için. O kadar basit.

Aidan sanki tokat yemiş gibi Tony'nin yüzüne baktı. Bir süre sonra, "Akşamdan kalma bir kafayla yaptığın yarım yamalak felsefeleri lütfen kendine sakla. Sabahın bu saatinde bu saçmalıkları dinleyecek halim yok. Aslına bakarsan hangi saatte olursa olsun dinlemek istemem. Bırak da dersime gideyim."

- Aidan. Tony O'Brien'in sesi değişmişti. Aidan, beni dinle. Müdür ben olacağım. Aslında bunu gelecek hafta açıklayacaklardı, ama bence bugün açıklamaları daha uygun olur.

- Ne, ne... Neden? Aidan midesine bir yumruk yemiş gibiydi. Çok erkendi, henüz hazır değildi. Kanıt da yoktu. Hiçbir şey hazır değildi.

- Kafanı dolduran saçmalıklardan kurtulman için, o görevin sana verileceğim sanarak dolaşmaman için... hem kendinin hem yakınlarının canının sıkılmaması için... üzülmemeniz için... Bütün bunlar için.

Aidan, Tony O'Brien'a baktı. "Bana bunu neden yapıyorsun Tony? Neden? Farz edelim ki o görevi sana verecekler, neden ilk işin beni buralara sürükleyip burnumu sürtmek oluyor? Gerçek neden Mountainview'a hiç metelik vermediğin halde o görevi sana vermiş olmaları mı? Hiç onurun yok mu senin? Böbürlenmeye başlamadan en azından Yönetim Kurulu'nun görevi sana teklif etmesini beklemen gerekmez miydi? O kadar gururlu, öylesine açgözlü müsün sen?"

- Aidan, sana müdürlük görevini teklif edeceklerini beklememelisin. O moruk Walsh seni uyarmadı mı? Oysa herkese seninle konuşacağını ve bu sorunu çözeceğini söylemişti. Sanırım sonra da konuştuğunuzu söylemiş.

- Hayır, sadece senin seçilebileceğini ima etti, o kadar. Üstelik seçilen sen olursan çok üzüleceğini eklemeyi de ihmal etmedi.

Kapıda bir çocuk kafası belirdi. Bir süre şaşkınlıkla, masanın başında pancar gibi kızarmış iki öfkeli öğretmenin kavgasını izledi.

Tony O'Brien çocuğu havaya uçuracak bir sesle, "Çabuk defol buradan, seni her şeye burnunu sokan küçük pislik seni. Çabuk sınıfa!" diye haykırdı.

Suratı bembeyaz olan çocuk onayını almak istercesine Aidan Dunne'a bakıyordu.

- Hadi Declan, yavrum. Sınıfa gir ve Vergilius'u açmalarını söyle. Birazdan geliyorum. Kapı kapandı.

- Hepsinin teker teker adını biliyorsun, dedi Tom O'Brien, şaşırmış.

- Sen ise hiçbirinin adını bilmiyorsun, dedi açıkça Aidan Dunne.

- Müdürlüğün Dale Carnegielikle, Bay Ne İyi Adam'lıkla hiç ilgisi olmadığını biliyor musun?

- Olmadığı belli, dedi Aidan. İkisi de çok daha sakindi. Aralarındaki hiddet bitmişti.

- Sana ihtiyacım olacak Aidan. Bu okulu iyi yönetmek için senin yardımın gerek.

Aidan kaskatı kesilmişti. Hem hayal kırıklığına uğramış hem aşağılanmıştı. "Yok hayır, bu kadar fazla. Her ne kadar yumuşak başlı biriysen de bunu yapamam. Burada daha fazla kalamam. Artık kalamam."

- Peki, Allah aşkına söyle, ne yapmayı düşünüyorsun?

- Tamamen bitmiş sayılmam. Bu okul istemese bile beni isteyecek bir sürü yer var...

- Seni koca aptal, bu okulda herkes sana güveniyor. Mountainview'un temel direği olduğunu sen de biliyorsun.
- Evet, ama ne yazık ki müdür olacak kadar güçlü bir temel direk değil...
- Sana nasıl daha açık söylemem gerektiğini bilemiyorum. Müdürlük nitelikleri değişime uğruyor. Bu görev için bilge bir vaiz aranmıyor artık... Aranana sesini yükseltmekten korkmayan, VEC'le ve Millî Eğitimle kavga etmekten çekinmeyecek, esrar kullanıldığında veya vandallık yapıldığında polis çağırmaktan kaçınmayacak, veliler ötmeye başlayınca onlarla başa çıkacak biri...
- Senin maiyetinde çalışmam, Tony, çünkü bir öğretmen olarak sana saygı duymuyorum.
- Benim öğretmenliğime saygı duymaman gerekiyor ki...
- Hayır, gerekiyor. Ne gerçekleştirmek istediklerinle ne de önemsiz bulduğun şeylerle bir arada yaşayabilirim.
- Bana bir örnek ver. Şu saniyede tek bir örnek bul. Bu sabah okula girerken ne düşünüyordun? Müdür olursam ilk iş olarak şunu yaparım dediğin şey neydi?
- Okulu boyatırdım. Bu süflilikten, bakımsızlıktan kurtarırdım...
- Tamam, yeter. Ben de aynı şeyi yapardım.
- Yok canım, bunlar boş sözler.
- Hayır, Aidan. Hiç de boş sözler değil. Üstelik nasıl yapacağımı da biliyorum. Sen olsan neresinden başlayacağım bile bilemezsin. Gazeteden tanıdığım genç birini yanında bir fotoğrafçıyla buraya çağıracağım. Muhteşem Mountainview konulu bir röportaj yapmasını isteyeceğim ondan. Röportajda kabarmış boyaların, paslanmış tırabzanların, harfleri eksilmiş okul tabelasının fotoğrafları yayımlanacak.
- Okulu böylesine küçük düşürmeyi düşünmüyorsun değil mi?
- Küçük düşürmüş olmayacağım ki. Yazının çıktığı günden sonraki gün Yönetim Kurulu okulun bakıma alınmasını onaylayacak. Bizlere de bu bakım işinin zaten programımızda olduğunu, yerel sponsorların da katkıda bulunacağını ... ve kimin nereyi üstlendiğini belirtmek... örneğin bahçe düzenlemesi yapan şirketler, boya üreticileri, okulun tabelası için şehirdeki o ferforjeyi açıklamak kalacak. Boyumdan uzun hazır bir listem var.
- Aidan ellerine bakıyordu. Kendisi hiçbir zaman böyle bir atılımda bulunamazdı. Böylesine geçerli bir planı hiç yürütemezdi. Gelecek yıl bu zamanlarda Mountainview tamamen yenilenmiş bir yüzle ikinci kez doğacaktı. Hiç kendini bu kadar kötü hissetmemişti. "Kalamam, Tony. Kalırsam öylesine küçülmüş, ezilip geçilmiş hissederim ki.."
- Ama neden? Okulda hiç kimse senin müdür olmanı beklemiyordu.
- Ben bekliyordum, dedi.
- Öyleyse sözünü ettiğin o küçülme sadece senin kafanda geçerli.
- Bir de ailem var tabii... Onlar bunu çantada keklik sanıyorlar. .. kutlamak için haber bekliyorlar.
- Tony O'Brien'in boğazında bir düğüm vardı sanki. Bu söylediğinin doğru olduğunu biliyordu. Karşısındaki adamın sevinçten uçan kızı, babasının yeni görevinden nasıl da gurur duyuyordu. "Oysa şimdi hislere değil eyleme gerek var" diye düşündü.
- Öyleyse onlara kutlanacak bir şey bulmaya çalışalım.
- Ne gibi?

- Müdürlük yansı diye bir Şey yok diyelim. Okuldaki görevinin deęiŐtđđini, bazı yemlikler meydana geldiğini düşünelim... bazı Şeyler oluŐturduđunu... Ne gibi bir yenilik yapmak isterdin?

- Bak Tony, iyi niyetli olduğunu biliyorum. Sana minnettarım, ama Şu sırada var olmayan Şeyleri varsayacak durumda hiÇ değilim.

- Müdür benim. Bunu anlamıyor musun? Ne istersem onu yaparım. Kısacası varsaymaya gerek yok. Benden yana olmanı istiyorum. Senin Őevk duymanı istiyorum. Ağlayan bir nine gibi değil... Tanrı aşkına "Haydi ne istersen yap" dese ydim, ne yapmak isterdin, onu söyle.

- HiÇ hoŐlanmayacađını biliyorum. Okulla ilgisi olmadığı işin beğenmeyeceğinden eminim, ama yapmak isteyeceğim ilk Şey gece kursları baŐlatmak olurdu.

- Ne?

- Bak! işte. Böyle düşüneceğini biliyordum, istemeyeceğini...

- İstemiyorum diyen kim? Ne tür gece kursu?

İki erkek kütüphanede uzun boylu konuŐtular, iŐin tuhafı ikisinin de sınıfları sessizdi. Genelde hoca girmeyen sınıfların gürültüsü ćok yüksek perdelere ulaŐırdı. Bay O'Brien'in kütüphaneden attığı o iki kız sınıfa girerek Bay O'Brien'in yüz ifadesini ve onları nasıl kovduğunu anlatmıŐtı. Bütün đrenciler coğrafyacının savaŐa hazır olduğunu düŐünerek öğretmenleri sınıfa girene dek sessiz kalmanın daha hayırlı olacağına karar vermiŐlerdi. Hepsi O'Brien kızınca neler yapabileceğinin bilincindeydi. HiŐbiri onu hiddetlendiren kiŐi olmak istemiyordu...

Sınıfa Vergilius'u aÇmalarını söylemekle yükümlü olan Declan ise yavaş sesle, "Bence kol güreŐi yapıyorlardı. İki de mosmordu. Bay Dunne sanki sırtına bıÇak dayayan biri varmış gibi konuşuyordu" demişti.

Çocuklar gözleri yuvalarından fırlayarak Declan'a bakıyorlardı. Hayal gücü zengin bir çocuk olmadığı iŐin söyledikleri doğru olmalıydı. Sessizce Vergilius'larını aŐtılar. AŐtılar, ama ćalıŐmaya veya ćeviri yapmaya yeltenmediler. Böyle yapmaları söylenmemiŐti ki... Hepsi Aeneis, TV. kitabı aŐmıŐlardı, korku iŐinde kapıya bakarak Bay Dunne'in her an kürek kemiklerinin arasından kan fiŐkırarak kapıdan görünmesini bekliyorlardı.

AÇıklama o öğleden sonra yapıldı. İki bölümlük bir aŐıklamaydı.

Eylül ayında Bay Aidan Dunne'in yönetiminde bir pilot proje başlayacaktı, projenin adı YetiŐkinlere Eğitim Sınıfları'ydı. Emeklilik yaşı geldiği işin görevinden ayrılan Bay John Walsh'ın yerine Bay Anthony O'Brien atanmıŐtı.

Öğretmenler odasında herkes Tony kadar Aidan'ı da kutluyordu. İki Şişe köpüklü Şarap aŐmıŐlardı, fincanlarla kadeh kaldırılıyordu.

Gece kursu konusu daha önce de gündeme gelmiŐ, ama her seferinde geri ćevrilmiŐti. "YanlıŐ bölge" deniyordu, "YetiŐkinlere eđitim veren diđer kurumlarla rekabet ćetin olur" deniyordu, "O saatten sonra okulu ısıtmak sorun" deniyordu, "Hademelere fazla mesai yaptırarak zor" deniyordu, üstelik bütün bunların okulun olanaklarıyla yapılması gerekiyordu... Nasıl olmuŐtu da önceleri hep geri ćevirilen bu öneri birden tekrar gündeme gelmiŐ ve olumlu bir sonuca varılmıŐtı?

Okul fincanlarına biraz daha köpüklü Şarap dolduran Tony O'Brien, "Demek ki Aidan onları nasıl razı edeceğini bildi..." diyordu.

Sonra eve dönme zamanı geldi.

- Ne diyeceğimi bilemiyorum, dedi Aidan yeni müdürüne.

- Bir anlaşma yaptık. Sen istediğini elde ettin. Doğru eve git ve karma, ailene böylece anlat. Gerçekten istediğin şeyin bu kursları açmak olduğunu söyle. Doğrusu da bu... Sen sabah gece insanlarla kavga etmek istemiyorsun. Müdürlük ise bundan ibaret. Söylediklerimi unutma ve olayı ailene böyle anlat.

- Sana bir şey sorabilir miyim, Tony? Aileme nasıl anlatacağıma neden bu kadar önem veriyorsun?

- Basit bir nedenle. Söylemiştim ya, sen bana lazımsın, sana ihtiyacım var. Ama bana ancak mutlu ve başarılı biri olursan faydan dokunur. Kendini onlara eskisi gibi kendine acıyan, ezilip geçilecek biri olarak gösterirsen, sen de kendini öyle algılamaya başlarsın da ondan...

- Mantıklı bir cevap.

- Onlar da istediğini elde edişine memnun olurlar.

Aidan kapıdan çıkarken bir an durakladı, okulun dökülen boyalarına ve paslı kapı kilitlerine baktı. Tony haklıydı. Böyle büyük bir işin neresinden başlayacağını bilemeyecekti. Sonra gece kursu için Tony'yle seçtikleri ek binaya göz attı. Kendine ait girişi vardı. "Okulun içinden geçmelerine gerek yok" diye düşündü. Ayrıca vestiyeri ve iki büyük sınıfı vardı. "İdeal bir yer olacak" dedi.

"Tony tuhaf biri" diye düşündü. Başka denecek bir şey yoktu. Ailesiyle tanışması için onu evine davet emiştii, ama Tony, "Daha erken" demişti. "Eylüle kadar bekleyelim, yeni dönemde gelirim" demişti.

- Eylüle kadar neler olacağını kim bilebilir?

Aynen böyle demişti. İki sol ayakkabı kadar uyumlu olmalarına karşın yine de Mointainview'a bu ikiliden daha iyisini bulmak olanaksızdı..

Okulda kalan Tony O'Brien derin bir nefes aldı. Bundan böyle odasının dışında sigara içmemeye kararlıydı.

Aidan Dunne'ın okulun kapısını tutmasını, hatta usulca okşamasını seyrediyordu. Aidan iyi bir öğretmen ve iyi bir insandı. Gece kursuna razı olmakla sergilediği özveriye degecek biriydi. Kaynağını yaratması beklendiğine ve bu da olanaksız olduğuna göre şimdiden komitelerle, devlet daireleriyle tartışmaya başlaması gereksizdi.

Aidan'ın ailesine okulda olanları en doğru biçimde anlatmasını ümit ederek tekrar içini çekti. Yoksa, uzun zamandır gerçekten bağlanabileceği biriyle karşılaşmayan Tony ilk kez ciddiye alacağı birini bulmuşken, Grania Dunne'la ilişkileri çetin kayalara çarpabilirdi.

Aidan, akşam yemeğinde, "Sizlere verilecek iyi bir haberim var" dedi.

Sonra gece kursundan, hazırladığı pilot programdan, ek binadan, kendisine verilecek ödenekten ve İtalyan kültürü ve edebiyatı derslerinden söz etti.

Heyecanı bulaşıcıydı. Karısı ve kızları sorular sordular. O binada posterleri, haritaları ve resimleri asacak yeterli duvar var mıydı? Astıkları şeyler hafta boyunca indirilmeden duvarda asılı kalabilecek miydi? Ders vermek için ne tür uzmanlara ihtiyaç vardı? İtalyan yemekleri de öğretecekler miydi? Ya opera aryaları?

Nell, "Müdürlüğe bir de bunlar eklenince çok yorucu olmayacak mı?" diye sordu.

- Yok canım. Müdürlük yerine bunu yapacağım, dedi heyecanlı bir sesle, sonra yüzlerine baktı. Kimsede en ufak bir değişiklik yoktu, anlattıklarını geçerli bir seçenek olarak gördükleri belliydi. İşin tuhafi artık kendisi de yavaş yavaş buna inanmaya başlamıştı. Belki o deli Tony O'Brien zannedildiğinden daha akıllıydı. Gerçek bir aileymişler gibi konuştular. Hangi düzeyde ders

vereceklerdi? Acaba tatilde İtalya'ya gideceklere yeterli günlük konuşma İtalyancası mı olmalıydı? Yoksa çıtayı daha yükseltmeli miydiler? Aidan'ın not alabilmesi için tabakları bir kenara itmişlerdi.

Sonra, çok sonra Brigid, " Müdür sen olmayacağına göre kim olacak peki?" diye sordu.

- Tony O'Brien diye birisi. Coğrafya hocası, iyi biridir. Mountainview için iyi olacağına inanıyorum.

- Bir kadını seçmeyeceklerinden emindim, dedi Nell burnunu hafifçe çekerek.

- Adaylar arasında iki de kadın vardı sanırım, ama sonunda doğru seçimi yaptılar, dedi Aidan. Vereceği iyi haberi kutlamak için getirdiği şaraptan kadehlere biraz daha doldurdu. Yakında yeni odasına taşınacaktı. Bu akşam duvara yaptırtacağı rafların ölçüsünü alacaktı. Okuldaki öğretmen arkadaşlarından biri boş zamanlarında marangozluk yapıyordu, hem kitaplığını hem de İtalya'dan aldığı tabakları yerleştireceği rafları o yapacaktı.

Kimse sessizce yerinden kalkıp odadan çıkan Grania'yı fark etmemişti.

Oturma odasında oturmuş gelmesini bekliyordu. Gelecekti. Gelip ondan ne kadar nefret ettiğini söyleyecekti. En azından bunu söylemek için geleceği kesindi. Kapı çaldı. Grania, gözleri ağlamaktan kıpkırmızı, karşısında duruyordu.

- Sana bir kahve makinesi aldım, dedi. Bir de en iyisinden Kolombiya kahvesi. İyi yapmış mıyım?

Grania odaya girdi. Gençti, ama güven dolu değildi. Daha doğrusu artık güven dolu değildi. "Ne hergeleymişsin ama! Ne korkunç, yalancı bir hergele..."

- Hayır değilim. Sesi çok sakindi. Ben namuslu bir adamım. Buna inanmanı istiyorum.

- Sana inanmamı nasıl bekliyorsun? İçinden bana gülüyordun, babamla sinsi sinsi alay ediyordun. Kahve makinesine bile için için gülüyordun. İstedığın kadar gül... Buraya dünyanın en aşağılık adamı olduğunu söylemeye geldim. Temennim bir daha senin gibi birine rastlamamak. Çok uzun yaşamayı, çok insan tanımayı diliyorum. Ama asla senin gibi karşısındakilerin hislerine önem vermeyen birine kanacak, öyle birine inanacak kadar gafil olmamak için dua ediyorum. Eğer bir Tanrı varsa, lütfen Tanrım karşıma çıkacak insanların en aşağılığı bu adam olsun! Üzüntüsü o kadar derinden geliyordu ki Tony elini uzatmaya bile cesaret edemedi.

- Bu sabah ben henüz senin Aidan Dunne'ın kızı olduğunu bilmiyordum. Bu sabah ben Aidan'ın müdür olmayı beklediğini de bilmiyordum.

- Bana söyleyebilirdin... Bana söylemeliydin, dedi ağlayarak Grania.

Tony birden kendini çok yorgun hissetti. Geride uzun bir gün kalmıştı. Alçak sesle, "Hayır, söyleyemezdim. Sana, 'Baban yanılıyor, o görev babanın değil karşındaki hürmetkarın' diyemezdim. Söz konusu olan vefa ise benim vefa borcum babana karşı. Onun komik duruma düşmemesini, hayal kırıklığına uğramamasını sağlamak zorundaydım. Ve hakkı olanı elde etmesini; ona güç verecek ve yeteneklerini kullanmasına olanak sağlayacak bir görevi..."

Anlıyorum, dedi Grania. Sesi alaycıydı. Sen de gece kursu diye bir şey icat ederek sırtını sıvazlamış oldun, öyle mi?

Tony O'Brien'in sesi buz gibiydi. "Öyle görüyorsan, öyledir. Düşüncelerini değiştiremem. Eğer gerçeği göremiyorsan, bunun babana verilen büyük bir fırsat olduğunu, hem kendi hayatını hem de genel olarak insanların hayatını değiştirecek kadar önemli bir iş olduğunu kabul edemiyorsan çok üzgünüm. Üzgün ve şaşkınım. Daha anlayışlı biri olduğumu sanıyordum."

- Sınıfınızda bir öğrenci değilim, Bay O'Brien. Hem de başınızı kızgınlık yerine üzüntüyle

sallamanızdan da hiç etkilenmiş değilim efendim.. Siz babamı da beni de gülünç duruma düşürdünüz.

- Ne yaparak?

- Ne mi yaparak? Kızıyla yattığınızı, sonra beklentisini öğrenince koşarak okula gidip ona verilecek görevi elinden aldığınızı bilmiyor. İşte bunu yaparak.

- Sen de kendini daha iyi hissetmesi için bunları babana anlattın mı yoksa?

- Anlatmadığımı sen de biliyorsun. Kızıyla yatmak bölümü o kadar önemli değil. Hayatımda bir gecelik bir macera diye bir şey olacaksa işte oldu demektir...

- Fikrim değiştireceğini umuyorum, Grania. Senden çok çok hoşlanıyorum ve seni çekici buluyorum.

- Yaa!

- Hayır, "yaa" değil. Doğru söylüyorum. İstedığın kadar bana inanma, ama cazip bulduğum ne yaşın ne de güzelliğin. Bugüne kadar birçok genç ve güzel kız arkadaşım oldu. İstesem şimdi de öylesini kolaylıkla bulacağımdan eminim. Ama sen başkasın. Beni terk etmeye karar verirsen çok önem verdiğim bir şeyi kaybetmiş olacağım. Söylediklerime ister inanırsın, ister inanmazsın, ama ben gerçek hislerimi açıklıyorum.

Bu kez Grania suskundu. Bir süre birbirlerine baktılar. Sonra Tony, "Baban beni size davet etti, ailesiyle tanışmamı önerdi, ama ben 'Eylüle kadar bekleyelim' dedim. 'Eylüle daha çok var, o zamana kadar kim bilir neler olur' dedim." Grania omuz silkti. "Kendimi değil daha çok seni düşünüyordum. Ya bana karşı hâlâ kızgın olup beni hor görmeye devam edersen ve her aradığımda evde yok dedirtirsin ya da birbirimizi gerçekten sevdiğimiz için bugün olanların sadece büyük bir zamanlama hatası olduğunu düşünürüz."

Genç kız hiç sesini çıkarmıyordu.

- Öyleyse eylüle kadar... dedi Tony.

- Tamam. Çıkmak üzere arkasını döndü.

- Aramayı sana bırakıyorum, Grania. Ben buradayım. Seni tekrar görmekten mutlu olurum. İstemezsen sevgili de olmayız. Benim gözümde bir gecelik bir macera olsaydın gitmene hiç üzülmezdim. Her şeyin yeterince karmaşık olduğunu, ilişkimizi şimdiden kesmenin daha doğru olacağını düşünürdüm. Ama ben bu evde senin bana geri dönmeni bekleyeceğim.

Genç kadının yüzünde hâlâ sert ve kapalı bir ifade vardı. "Daha önce söylediğin gibi başka bir arkadaşınla çakışmamak için önceden telefon etmeyi unutmamak şartıyla..."

- Sen bana dönene dek başka arkadaşım olmayacak, dedi Tony. Elini uzattı ve, "Döneceğimi sanmıyorum" dedi Grania.

- Hayır, lütfen hiçbir konuda kesin bir şey söylemeyelim. Bundan kaçınmaya ikimiz de söz verelim. Gülüşü içtendi. Grania başı önünde, elleri ceplerinde yolun sonuna varıncaya dek arkasından baktı. Ne kadar yalnız ve kaybolmuş görünüyordu. Peşinden koşup onu kollarına alıp geri getirmeye can atıyordu, ama yanlış olur diye düşündü, daha çok erken...

Yapması gerekeni yaptığına emindi. "Aidan'ın arkasından, kızıyla hiç emin olmadığım bir konuda konuşsaydım hepimizin geleceğini yok etmiş olurdu" diye düşünüyordu. "Bir bahisçi genç kızın dönüşüne kaçta kaç şans verirdi acaba" diye geçirdi içinden. "Herhalde yüzde elliden fazla değil."

"Gece kursunun başarı şansı bu kadar bile değil" diye düşündü. Gece kursu konusunda aklı başında kim bahse girerdi ki? O kurs daha başlamadan ölüme mahkûm değil miydi?..

Signora

Nora O'Donoghue uzun yıllar Sicilya'da yaşamıştı. Bu süre boyunca ülkesinden hiç mektup almamıştı.

Yine de sıcak, masmavi gökyüzünün altında daracık sokakta kendisine doğru ilerleyen il postino'ya^[1] her gördüğünde umut dolu gözlerle bakmaktan kendini alamazdı. Nora, her ayın birinde ailesine iyi olduğunu bildiren bir mektup yazardı, ama İrlanda'dan ona hiç mektup gelmezdi. Sonra karbon kâğıdı satın almaya karar verdi. Kâğıt, kalem, zarf satan dükkândaki satıcıya karbon kâğıdım anlatmak başlı başına bir sorun olmuştu... Daha önce yazdıklarını yalanlamaktan korktuğu için neler yazdığını iyice bilmek istiyordu. Ailesine mektuplarda anlattığı hayat baştan sona yalan olduğundan en azından aynı yalanları söylemeye çalışıyordu. Onlar hiç cevap yazmıyorlardı, ama gönderdiği mektupları okudukları kesindi. İç çekerek mektubu elden ele geçirdiklerine, kaşlarını kaldırarak, başlarını sallayarak okuduklarına emindi.

"Zavallı inatçı Nora" diyorlardı... "Kendini ve hayatını nasıl rezil ettiğini göremeyen aptal kız, zararın neresinden dönülse kâr olduğunu anlamayan, yaptığı yanlışını kabul edip ülkesine dönmeye bir türlü karar veremeyen Nora..."

- Onunla öteden beri mantıklı konuşmaya imkân yoktu, diyordu annesi.

Babası da, "Çoktandır yardım edilecek halde değildi. Pişman olduğunu da sanmıyorum" diyordu. Çok dindar biriydi babası, onun gözünde Mario'yla evlilik dışı ilişki kurması, evlenmeyeceğini bile bile onun peşinden ücra bir köşede, ufacık bir köy olan Annunziata'ya kadar gitmesinden daha büyük bir günahı.

Nora, ailesinin onunla asla ilişki kurmayacağını baştan bilseydi belki de Mario'yla evlendiğini söylerdi. Hiç olmazsa yaşlı babasını Tanrı'yla karşılaştığında kızının evlilik dışı bir ilişki yaşadığını itiraf zorunda kalma korkusundan kurtarır ve babasının rahat uyumasını sağlardı.

Doğruyu söylemek gerekirse aslında Mario ailesiyle baştan beri açık yüreklilikle konuştuğu için yalan söylemesine olanak bırakmamıştı.

- Kızınızla evlenmeyi çok isterdim, demişti o kocaman, kara gözlerini bir annesine bir babasına çevirerek. Ama ne yazık ki... ne yazık ki olamaz. Ailem Gabriella'yla evlenmemi istiyor. Onun ailesi de bunu istiyor. Bizler Sicilyalıyız. Ailelerimizin isteğine karşı çıkamayız. İrlanda'da da durum aynı değil mi? Ailesinden anlayış beklemiş, ufak da olsa bir onay alacağını ummuştu.

Aslında kızlarıyla iki yıl Londra'da birlikte yaşamıştı. Günün birinde karşılarında Nora'nın annesini ve babasını bulmuşlardı. Mario davranışını beğeniyor, son derece açık sözlü olduğunu söyleyerek "Daha ne istiyorlar" diye soruyordu.

Onların tek isteği kızlarının hayatından çıkıp gitmesiydi.

Nora'nın İrlanda'ya geri dönmesini ve hayatındaki bu talihsiz olayı kimsenin duymamasını istiyorlardı.

Nora ise ailesinin isteklerini anlayışla karşılıyordu. "Yıl 1969 olsa bile küçük bir şehirde yaşadıklarını unutmamak gerekir" diyordu. Onlar için Dublin'e gelmek büyük bir serüvendi. Bu insanların gözünde kızlarının Londra'da günah içinde yaşadığından sonra bir erkeğin peşine takılıp

Sicilya'ya gitmesi kadar korkunç ne olabilirdi?

Bu sorunun yanıtı ailesinin gerçek bir şoka girmesi ve hiçbir mektubuna cevap vermesi olmuştu.

Nora, annesini ve babasını gerçekten affetmişti. Ama iki kız kardeşi ile iki erkek kardeşini affedemiyordu. Onlar gençti; her ne kadar evlendikleri insanlar hayatı öğrenmemiş olduklarını kanıtlıyorsa da en azından aşk denen şeyin ne olduğunu bilmeleri gerekirdi. Birlikte büyümüşlerdi, o ücra, ufak kasabadan kurtulmak için birlikte çabalamışlardı. Annelerinin yumurtalıkları alındığında birlikte korkmuşlar, babaları buzda kayıp düşünce birlikte üzülmüşlerdi. Hep geleceği düşünerek anneleri veya babaları tek başına kalırsa ne yapacaklarını tartışmışlardı. İkisi de tek başına yaşayacak yapıda değil, yalnız yaşayamaz, diye karar vermişlerdi. Küçük çiftliği satıp hayatta kalanı Dublin yakınlarında ufak bir apartman katına yerleştirmeye karar vermişlerdi.

Nora Sicilya'ya yerleşince o plan bozulmuştu. "Destegimi yüzde yirmi azalttım" diyordu. Hiç evlenmediğinden kardeşleri, ilerde tek başına kim kalırsa Nora'nın ona bakacağından emindiler. Öyleyse Sicilya'ya gitmekle desteğini yüzde yüz çekmiş oluyordu. Onlardan hiç haber almayışının belki de gerçek nedeni buydu. "Annem veya babam hastalanmış olsa veya biri ölse herhalde haber verirler" diye düşünüyordu.

Zaman zaman bundan bile kuşku duyuyordu. Onlardan o kadar uzaklaşmıştı ki... Ölmüştü sanki. Arkadaşlarından birine sormaya karar verdi. Oteldeyken birlikte çalıştığı güvenilir arkadaşı Brenda'ya. Brenda arada sırada O'Donoghue'ları ziyaret ediyordu. Nora'nın ne kadar aptalca davrandığı konusunda ailesiyle bir olup baş sallamak Brenda'ya hiç zor gelmiyordu. Geceler boyu, Nora'ya Mario'nun peşinden Annunziata denilen o köye gitmemesi için yalvaran, onu uyaran, tehdit eden Brenda değil miydi? Köyde karşısına çıkacak iki ailenin öfkesiyle başa çıkamayacağını söyleyen o değil miydi?

Nora'nın ailesi memleketini terk eden kızlarıyla görüştüğünü bilmedikleri için Brenda'yı evlerine kabul etmekten çekinmiyorlardı. Nora da yeni doğan yeğenlerini, çiftliğe eklenen binayı, satılan üç dönüm arsayı, aile otomobilinin arkasına alınan karavanı Brenda'nın mektuplarından öğreniyordu. Brenda ne kadar televizyon seyrettiklerini de çocukların Noel'de annelerine hediye ettikleri mikrodalga fırını da anlatıyordu. Daha doğrusu reddedilmemiş çocukların...

Brenda, Nora'nın ailesini mektup yazmaya zorlamaya çalışıyordu. Nora'nın haber almaktan ne kadar mutlu olacağını söylüyordu. "Kim bilir kendini ne kadar yalnız hissediyordur" demişti. Ama annesi gülerken, "Yok canım. Ne yalnızlığı... Annunziata'da muhteşem bir yaşamı olan Lady Nora'nın yalnızlık hissettiğini de nereden çıkardın? O, insanların gözünde bütün İrlanda'nın haysiyetini yerle bir etti ama, kraliçeler gibi yaşıyor işte" demişti.

Brenda eskiden gülünç bulup alay ettikleri biriyle evliydi. Çoktan unuttukları bir nedenle adama Yastık Yüzü diye ad takmışlardı. Çocuklan olmamıştı, ikisi de aynı lokantada çalışıyordu. Patrick - Yastık Yüzü'nün gerçek adı Patrick'ti- aşçıydı, Brenda da yönetici. Lokantanın sahibi başka bir ülkede yaşıyordu ve yönetimi ikisine bırakmış olmaktan memnundu. "Parasal yükümlülük taşımadan sanki sahibi bizmişiz gibi" diye yazmıştı Nora'ya. Brenda, mektuplarında çok mutlu görünüyordu, ama Nora gibi yalan söylemediğinden nasıl emin olunabilirdi?

Nora Brenda'ya da gerçekleri anlatmıyordu. Doğduğu İrlanda köyünden çok daha ufak bir yerde geçirdiği yıllardan, piazza'nın^[2] karşısında oturan adamın aşkından, onu görmek için başvurduğu yalanlardan, adama duyduğu tutkudan ve adamın yıllar geçtikçe onu görmek için daha az çaba harcamaya başladığından söz etmiyordu.

Annunziata adlı köyün güzelliğini, siyah ferforje balkonlu bembeyaz evlerini, her evin nasıl sardunya veya zambaklarla dolu saksılarla süslü olduğunu anlatıyordu. "Bizdeki gibi bir iki saksı değil, çiçek taşan bir sürü saksı" diyordu. Sonra köyün kapısını, orada durup nasıl vadiyi seyrettiğini anlatırdı. "Kilisenin seramikleri öylesine ünlü ki" diyordu, "Her gün onları görmeye gelenlerin sayısı artıyor."

Mario ile Gabriella köyün tek otelini işletiyorlardı. Son zamanlarda turistlere öğle yemeği de vermeye başlamışlardı. Sonuç çok başarılıydı. Bu gelişmelerden, kart ve kilise resimlerini kilisede satan o sevimli Signora Leone ile Annunziata yazılı toprak tabaklar ve çanaklar yapan Nora'nın yakın arkadaşları Paolo ve Gianna da çok memnundu. Sonra yol kenarında sepetlerde portakal ve çiçek satanlar da vardı. Nora bile yaptığı dantelli mendilleri ve masa örtülerini satarak veya İngilizce konuşanlara rehberlik yaparak turistlerden yararlanıyordu. Onları kiliseye götürüyor, tarihçesini anlatıyor, savaşların ve eski Roma kentlerinin yerlerini gösteriyor, asırlar önce yörede yaşanan maceralardan söz ediyordu.

Brenda'ya Mario ve Gabriella'nın beş çocuğu olduğundan hiç söz etmemişti. Onların piazza'nın karşı tarafından o kocaman, kara gözleriyle nasıl ciddi ciddi baktıklarını anlatmamıştı. Kim olduğunu, ondan neden korkup nefret etmeleri gerektiğini bilmedikleri halde, komşuları veya arkadaşlarından farklı olduğunu anlayacak kadar bilmiş o çocuklardan hiç söz etmemişti.

Brenda ile Yastık Yüzü'nün çocukları yoktu. Bu yüzden babalarının otelinin basamaklarında, karşıdaki küçük odanın penceresinde dikiş dikerek olup bitenleri gözleyen Signora'ya bakan asık suratlı, yakışıklı Sicilyalı çocuklar hiç ilgilerini çekmezdi.

Annunziata'da ona böyle diyorlardı... Sadece Signora... Geldiğinde dul olduğunu söylemişti. Aslında gerçek adına, Nora'ya o kadar benziyordu ki... sanki adı baştan Signora olmalıydı gibi geliyordu.

Gerçekten ona önem veren, nasıl yaşadığını gerçekten merak eden kimse yoktu. Böyle biri olsaydı yine de köyde nasıl yaşadığını anlatması zor olurdu. İrlanda'da olsa küçümseyeceği bir köyde... Sineması, dans salonu, süpermarketi olmayan, düzensiz işleyen otobüs gelse bile en yakın yerin çok uzak olduğu bir köy...

Oysa bu köyün her taşım seviyordu, çünkü Mario burada yaşıyor, burada çalışıyor ve bu köyün otelinde şarkı söylüyordu. Çocuklarını bu köyde büyütüyor ve pencerede oturmuş dikiş diken Signora'ya bu köyde selam veriyordu. Nora ise yılların nasıl geçtiğini fark etmeden, zarif bir biçimde başım eğerek selamım yanıtlıyordu. 1969 yılında Londra'da sona eren o şehvet dolu yıllar da Mario ve Signora dışında herkes tarafından unutulup gidiyordu...

Mario da o yılları özlem, pişmanlık ve sevgiyle anıyor olmalıydı. Öyle olmasa Nora'nın verdiği anahtarla usulca kapıyı açıp yatağına gelir miydi? Karısının uyumasını bekleyip o sessiz meydan geçer miydi?... Ay ışığı olduğunda gelmeyeceğinden emindi. Ay ışığında piazza'yı geçen adamı görecekti o kadar göz vardı ki... O gözler Mario'nun karısının yanından çıkıp o yabancı kadına gittiğini anlardı. Şu vahşi bakışlı, uzun kıvılcı saçlı yabancıya...

Signora zaman zaman "Acaba gerçekten deli miyim" diye sorardı kendine? Ailesinin ve Annunzialıların düşündükleri doğru olabilir miydi?

Başka kadınlar erkeği terk ederlerdi. Bu kesindi... Sevgileri yok olunca ağlarlar sonra hayatlarına devam ederlerdi.

Nora, 1969 yılında henüz yirmi dört yaşındaydı. Otuzlu yaşlarını dikiş dikerek, gülümseyerek ve

İtalyanca konuşarak geçirmişti. Ama başkalarının önünde sevdiği erkekle hiç konuşmadan... Londra'da birlikte yaşarlarken İtalyanca'nın güzelliğini överek dilini öğrenmesi için yalvardığında Nora bir iki kelime öğrenmişti. Mario'ya asıl onun iyi İngilizce öğrenmesi gerektiğini söylüyordu. Sonra birlikte İrlanda'da on iki odalı bir otel işletecekler ve zengin olacaklardı. Nora bunları söylerken Mario gülüyor, "Benim kızıl saçlı principessa'm,^[3] dünyanın en güzel kızıydın sen" diyordu.

Signora zaman zaman canlandırmaya çalıştığı anılarının bir bölümünü yok etmişti. Mario'nun peşinden Annunziata'ya geldiği gün, otobüsten indiğinde -tarifinden babasının küçük otelini hemen tanımıştı- Mario'nun korkunç öfkesini hatırlamayı hiç istemezdi. Mario'nun yüzündeki o sert ifadeyi unutmak isterdi. Parmağıyla meydanda duran arabayı göstererek binmesini işaret ediyordu. Sonra arabayı çok hızlı kullanmış, virajlara büyük bir süratle girerek uzun bir süre gittikten sonra kimsenin göremeyeceği ücra bir zeytinliğin kenarında durmuşlardı. Nora özlem içinde sevdiği adama dönmüştü. Oysa Mario onu itmiş, aşağıda görünen vadiyi göstermişti.

- Gördüğün bu bağlar var ya... Gabriella'nın babasının. Şu taraftakilere, bak. Onlar da benim babamın. Baştan beri evleneceğimiz biliniyor. Gelip hayatımı berbat etmeye hakkın yok!

- Her hakka sahibim. Seni seviyorum. Sen de beni seviyorsun. Bu kadar basitti. Mario'nun yüzü şaşkınlık içindeydi. "Sana açık sözlü davranmadığımı söyleyemezsin.

Daha önce de söyledim. Ailene de söyledim. Gabriella'yla ilişkim yokmuş gibi onunla sözlü değilmişiz gibi davranmadım."

- Yatakta hiç de öyle davranmadın. Orada hiç Gabriella'dan söz etmedin.

- Kimse yatakta başka bir kadından söz etmez, Nora. Mantıklı ol. Git, evine dön. İrlanda'ya geri dön.

Nora sadece, "Geri dönemem" dedi. "Senin yanında olmalıyım. Ne yazık ki gerçek bu. Sonsuza dek burada kalacağım."

Dediğini yapmıştı.

Seneler geçmiş ve Signora sergilediği kararlılık sayesinde Annunziata'nın bir parçası olmuştu. Gelişinin gerçek nedenini bilmeyen, sadece İtalya'yı sevdiği için geldiğini inandırıcı bulmayan köy halkının onu gerçek anlamda kabul ettiği söylenemese de hayatlarının bir parçası olarak görmeye alışmışlardı. Köy meydanında, bir evin iki odasında yaşıyordu. Evin sahibi yaşlı karıkocanın işlerini gördüğü için, sabahları dumanı tüten kahveler getirip alışverişlerini yaptığı için kirayı az ödüyordu.

Köydekilere hiç sorun çıkarmıyordu. Köyün erkekleriyle yatıp kalkmaz, barlara gidip içki içmezdi. Her cuma sabahı küçük köy okulunda İngilizce dersi veriyordu. Süslü mendiller dikiyor, birkaç ayda bir diktiklerini satmak üzere daha büyük bir şehre gidiyordu.

İtalyanca'yı bir kitaptan öğrenmişti. Deyimlerin üstünden geççe geççe kitabı eskitmiş, lime lime yapmıştı. Kendi kendine sorular sorar, onları yanıtlardı. Zamanla o yumuşak sesli İrlandalı kadın İtalyanca'yı öğrenmeyi başarmıştı.

Mario ile Gabriella'nın düğününü, elindeki keten kumaşı göz yaşlarıyla ıslatmamaya gayret ederek odasında oturup hiç durmadan dikiş dikerek izlemişti. Mario'nun kilisenin çanı çaldığı anda başını kaldırıp gözlerinin içine bakması ona yeterli gelmişti. Yörenin ananelerine uyarak erkek kardeşlerinin arasında Gabriella'yla kiliseye yürüyorlardı. Tıpkı iki ailenin topraklarını birleştirmek için önceden planlanan evlilikler gibi yöresel ananelerdi bunlar...

Signora, Annunziatalı erkeklerin birçoğunun Mario'yla arasında bir şeyler olduğunu

sezinlediklerini biliyordu. Onlar Mario'yu kınamıyorlar, aksine takdir ediyorlar, "Amma da erkek adam" diyorlardı. Kadınların ise aralarında bir aşk olduğundan kuşku duymadıklarına emindi Nora. Hep beraber pazaryerine gittiklerinde, sofralık üzüm topladıklarında veya festival için çiçek toplamaya gittiklerinde Nora'dan da kendilerine eşlik etmesini neden istemediklerini hiç anlamıyordu. Meryem Ana heykeline güzel giysiler yaptığında çok mutlu olurlardı.

Tökezleye tökezleye dillerini öğrenmeye çabaladığı onca yıl onu gülümseyerek izlemişlerdi. Ülkesine, arkada bıraktığı adaya ne vakit döneceğini artık sormaz olmuşlardı. Sanki gözetim altında tutuluyor ve bazı sınavlardan başarıyla geçtiğine karar veriliyordu. Nora kimseyi rahatsız etmiyordu, o yüzden gitmesine bir neden yoktu, kalabilirdi.

On iki yılın sonunda kız kardeşlerinden haber almaya başladı. Rita ve Helen'den gelen önemsiz mektuplardı bunlar. Onun yazdıklarıyla en ufak bir bağlantısı olmayan mektuplar... Doğum günlerinde yazmış olduğu tebrik kartlarından, Noel'de yazdığı mektuplardan hiç söz etmeyen, annelerine ve babalarına gönderdiği mektupları hiç okumamış gibi yazılmış mektuplar. Onun yerine evliliklerinden, çocuklarından, hayatın zorluklarından, pahalılıktan, baskı altında tutulduklarından söz ediyorlardı.

Signora önceleri haber aldığı için mutluydu. Kopuk iki hayatını birleştirecek bir şeyler olmasını o kadar uzun zamandır bekliyordu ki... Her ne kadar Brenda'nın mektupları biraz bu işlevi görse de geçmişiyle ve ailesiyle fazla bağlantı kuramıyordu. Signora hevesle kardeşlerinin mektuplarını yanıtlamış, nasıl olduklarını sormuştu, annesi ile babası olayı biraz olsun kabullenmişler miydi? Bu sorulara cevap alamayınca bir sürü başka şey sormayı denemişti. Örneğin İRA'nın açlık grevleri, Ronald Reagan'ın ABD cumhurbaşkanı seçilmesi ve Lady Di hakkındaki düşüncelerini sormuştu. Bu sorularına da yanıt alamamıştı. Annunziata'yı ve köy hayatını ne kadar anlatsa da en ufak bir ilgi göstermiyorlardı.

Brenda, gönderdiği kısa notta Rita ve Helen'in mektup yazmasına hiç şaşırmadığını söylüyordu.

"Yakında erkek kardeşlerin de yazarsa sakın şaşma" diyordu.

"Acı gerçek şu, babanın durumu pek parlak değil. Belki artık devamlı bir hastanede kalması gerekecek. Eğer hastaneye yatarsa annen ne olacak? Nora, haberler iç açıcı olmadığı için sana katı bir dille açıkça yazıyorum. Seni sevdiğini söyleyen o adamın peşinden o cehennem dibindeki dağın tepesine giderek orada ailesiyle sana caka satmasına izin vermen konusunda ne düşündüğümü biliyorsun... yine de seninle konuşmayan, mektuplarını cevaplandırmayan annene bakıcılık yapmak için geri dönmene razı olmadığımı Tanrı adına söylemek zorundayım."

Signora bu mektubu büyük bir hüznle okudu. "Brenda yanılıyor" diye düşündü. Olayları yanlış yorumluyor. Rita ve Helen ilişkilerini sürdürmek için yazıyorlardı. Bir süre sonra babalarının hastaneye yatacağını söyleyen ve Nora'nın ne zaman her şeyi üstlenmek üzere geri döneceğini soran mektup geldi.

İlkbahardı. Annunziata hiç bu kadar güzel olmamıştı. Signora ise soluk ve yorgun görünüyordu. Köyde, kuşkulular, ona fazla güvenmeyenler bile merak içindeydi. Kartlar, resimler satan Leone ailesi ziyaretine geldi. Hafif bir çorbaya bir stracciatella'ya ne derdi? Yumurta ve limonla terbiye edilmiş et suyu çorbasına? İçtenlikle teşekkür ederken sesi yorgun, yüz ifadesi ise bıkkındı. Sağlığını merak ediyorlardı.

Bu haber, Signora'nın sağlıksız görüldüğü haberi piazza'nın karşısına, yakışıklı esmer Mario ile onun görev bilinci gelişmiş tıknaz karısı Gabriella'nın kulağına da ulaştı. Dottore'ye^[4] haber vermek gerekebilirdi.

Gabriella'nın ağabeyleri kaşlarını çattılar. Annunziata'lı bir kadının esrarengiz bir zafiyet sergilemesinin tek nedeni olabilirdi. O da gebelikti...

Mario da aynı şeyi düşünmüştü. Gözlerini kaçırmamaya gayret ederek, "Olamaz canım, kadın neredeyse kırk yaşında" diyordu.

Herkes doktoru bekledi. Ona bir bardak sambucca içirip gerçeği ağzından almayı umuyorlardı. Doktorun sambucca'ya zaafını bilmeyen var mıydı?

Doktor, sır verirmiş gibi, "Hepsi kafasının içinde" demişti. "Kimseye benzemeyen bu kadın, hasta değil, ama büyük bir üzüntü çektiği kesin..."

Bunu duyan Gabriella'nın en büyük ağabeyi, "Öyleyse neden geldiği yere dönmüyor?" diye sormuştu. Babaları öleli ailenin reisi bu ağabey olmuştu. O acayip, rahatsız edici dedikoduyu o da duymuştu, eniştesi ile Signora arasında bir şeyler olduğu dedikodusunu... Ama o bu söylentinin doğru olmadığından emindi. Mario kendi kapısının önünde böyle bir şey yapacak kadar aptal olamazdı.

Köy halkı Signora'nın omuzlarının gittikçe çöktüğünü gözlemliyordu. Leoneler de bir açıklık getirmemişlerdi. Zavallı Signora... Öyle dalgın, uzaklara bakarak camda oturuyordu.

Mario bir gece herkesin uyumasını bekledikten sonra merdivenleri tırmanıp yatağına gelmişti.

- Neler oluyor? Herkes hasta olduğunu, aklını kaçırdığını söylüyor, demişti Nora'yı kollarına alıp, üstünde Floransa, Napoli, Milano, Venedik, Cenova kentlerinin adları işlenmiş yorganı çekerek. Signora onları kendi elleriyle işlemiş, her kareyi küçük çiçeklerle süslemişti. Mario'ya "Bunlar aşkımın simgesi" demişti. Yorganı işlerken böyle güzel bir ülkeye geldiği için, sevdiği adamın yanı başında yaşadığı için ne kadar şanslı olduğunu düşünmüştü. "Herkes benim kadar talihli değil" diyordu.

Oysa bu akşam dünyanın en talihli kadınına benzemiyordu. Dönüp Mario'ya sarılacağına derin derin içini çekiyor, külçe gibi yatmakla yetiniyordu. Hiç konuşmuyordu.

- Signora. Herkes gibi Mario da ona böyle sesleniyordu. Gerçek adını bildiğini belli etmesi göze çarpardı. Sevgili, sevgili Signora, yüzlerce kez gitmeni söyledim, "Burada sana göre bir hayat yok" dedim. Ama sen kalmak için direttin. Karar senindi. Köy halkı artık seni kabul etti. Doktorun geldiğini duydum. Hüzünlü olmanı istemiyorum, lütfen neler olduğunu söyle bana.

- Ne olduğunu biliyorsun. Sesi ölüydü.

- Hayır, bilmiyorum. Ne oldu?

- Doktorla konuştuğumu biliyorum. Otele girdiğini gördüm. Sana aklımdan hasta olduğumu söyledi, işte bu kadar.

- Ama neden? Neden şimdi? İtalyanca bilmeden, kimseyi tanımadan bu köyde yıllarca yaşadın. Aklın hasta olacaksa şimdi değil o zaman olmalıydı. On yıl bu köyün bir parçası olarak yaşadıktan sonra değil...

- On değil, on bir yıldan fazla, Mario. Neredeyse on iki.

- Evet, evet. Her neyse...

- Üzgünüm, çünkü ailemin beni özlediğini, beni sevdiğini sanıyordum, şimdi aslında yaşlı anneme hizmetçilik yapmamı istediklerini anladım. Dönüp erkeğe bakmıyordu. Onun okşayışlarına tepki göstermeden taş gibi, bir ölü gibi yatıyordu.

- Benimle mutlu olmak istemiyor musun? Her zaman olduğumuz gibi mutlu olmamızı istemiyor musun?

- Hayır, Mario, şimdi değil. Teşekkür ederim, ama bu akşam değil.

Mario yataktan kalktı, kadının yanına geldi. Başucundaki mumu yaktı. Yatak odasında elektrik yoktu. Signora, bembeyaz yüzü, yastığa dağılmış kızıl saçlarıyla yatıyordu. Üstüne şehir adları işlenmiş o gülünç yorganıyla... Mario ne diyeceğini bilemiyordu. "Bir gün Sicilya'nın şehirlerini işlemelisin" dedi. "Catania, Palermo, Cefalu, Agrigento..."

Signora yeniden içini çekti.

Mario'nun canı sıkılmıştı. Oysa Annunziata'nın çevresindeki tepelerin ve her gün taze çiçeklerin bir halı gibi örttüğü yamaçlarının iyileştirici gücü sonsuzdu. Signora o tepeleri, o yamaçları yanakları renkleninceye kadar dolaştı.

Leoneler zaman zaman yanına içi zeytin ve ekmek dolu bir sepet veriyorlardı, Mario'nun taş suratlı karısı Gabriella da "Bazısı ilaç yerine kullanıyor" diyerek bir şişe Marsala şarabı vermişti. Leoneler onu bir pazar patlıcanlı ve domatesli Norma makarnası yemeye davet etmişlerdi.

- Adının neden Norma olduğunu biliyor musunuz, Signora?

- Hayır, Signora Leone. Ne yazık ki bilmiyorum.

- Tadı o kadar güzel ki Bellini'nin Norma operasının mükemmelliğine eriştiği için...

- Tabii Sicilyalı olduğunu unutmayalım, demişti Signora gururla Ellerini okşamışlardı. Bu ülke hakkında, köyleri hakkında ne çok şey biliyordu... Ona bayılmamak elde miydi?

Çanak çömlek satan Paolo ve Gianna da Signora d'İrlanda yazılı özel bir sürahi yapmışlardı. Sürahinin ince tülde etrafı boncuklarla çevrili bir de kapağı vardı. Gece başucuna koyduğu suyun ısınmaması için. Böylelikle ne sinek ne de sıcak yaz akşamlarının tozu girerdi suya. Signora'nın kirayı ödemesinde sorun çıkarmaması için köydekiler ev sahibi yaşlı karıkocanın işlerini aralarında paylaşmışlardı. Signora, böylesine bir dostluk ve -evet- sevgi karşısında yavaş yavaş iyileşti, eski gücünü kazanmayı başardı. Dublin'den gelen ne zaman döneceğini merak eden mektupları okudukça ülkesinde olmasa bile burada sevildiğini artık biliyordu Signora.

İrlanda'ya rüyadaymış gibi yanıtlar yazıyordu. Annunziata'daki yaşamından, alt katta oturan ve ona muhtaç o yaşlı karıkocadan söz ediyordu mektuplarında. Sonra bağıra çağıra kavga eden Leoneler de onsuz yapamazdı. Her pazar onlara yemeğe giderek birbirlerini öldürmelerine engel olmak gibi bir görevi vardı. Mario'nun otelinden de söz ediyor, turistlerin önemini ve yabancıların gelmesi için köy halkının nasıl elbirliğiyle çalışmak zorunda olduğunu yazıyordu. Görevinin turistleri gezdirmek olduğunu, onları yayan götürdüğü yamaçta, düzlüğün kenarından aşağıdaki vadileri seyretmenin güzelliğini anlatıyordu.

Mario'nun küçük kardeşine vadinin yamacında bir kahve açmayı önermişti. Kahvenin adı Vista del Monte'ydi, yani dağ manzarası; ama İtalyanca adı daha güzel değil miydi?

Vaktinin çoğunu hastanede geçiren babası için üzüldüğünü de yazıyordu. Çiftliği satarak Dublin'e yerleşmekle ne kadar akıllıca bir iş yapmışlardı... Dublin'deki apartman dairesini çekip çevirmeye çabalayan annelerinden söz ediyorlardı. Mektuplarında apartmanda fazladan bir yatak odası olduğunu söylemeyi de ihmal etmiyorlardı. Nora ise bu bilgiyi almamış gibi davranıyor, sadece annesi ile babasının sağlığını soruyordu. Zaman zaman postanın nasıl çalıştığını merak ettiğini de söylüyordu. 1969'dan beri düzenli bir şekilde ailesine mektup yolladığını, seksenli senelere gelmiş olmalarına karşın ne annesinden ne de babasından bugüne kadar bir yanıt almadığını yazıyordu. "Mektupların kaybolmuş olmalarından başka bir neden bulamıyorum" diyordu.

Brenda, bu davranışını en yüksek puanla onayladığını bildiren bir mektup yazmıştı. "Aferin sana. Kafalarım iyice karıştırdın. Bu ayın sonundan önce annenden mektup alacağına bahse girerim. Sakın fikir değiştirmeye kalkma. Annen için memlekete dönme. Mecbur kalmasa kesinlikle yazmayacağını bil!"

Mektup geldi. Ve annesinin o bildik yazısını zarfın üstünde gören Signora'nın yüreği ağzına geldi. Evet, bunca yıl sonra hâlâ tanıdığı o yazı... Mektubun her kelimesinin Helen ve Rita tarafından dikte ettirildiğine emindi.

Yabancı bir ülkede yalnız yaşayan kızının yalvarışlarına yıllarca sanki kulaklarını tıkamamış birinin mektubuydu. Bütün suçu "Babanın inatla savunduğu ahlakî değerler"e yükliyordu. Bu deyim gören Signora sessizce güldü. Annesi yüz sene boş bir mektup kâğıdına bakacak olsa yine de böyle bir deyim bulamazdı.

Mektubun son paragrafı, "Lütfen geri dön, Nora. Geri dön ve bizimle otur. Hayatına asla karışmayacağız. Ama sana ihtiyacımız var. İhtiyacımız olmasaydı geri dön demezdik" diye sona eriyordu.

"İhtiyacınız olmasaydı zaten mektup da yazmazdınız" diye içinden geçirdi Signora. Neden daha büyük bir acı hissetmediğine şaşıyordu. Ama o acı artık geçmiş, bitmişti. Brenda, onunla ilgilenmediklerini, katı yürekli yaşlı anne ve babalarına bakması için onu istediklerini yazdığında yoğun biçimde o acıyı yaşamıştı.

İtalya'da huzur içinde yaşarken ailesini düşünüp onlara acıyordu. Yaşamıyla kıyasladığında onların hayatı ne kadar boş geliyordu. Kinci olmadan geri dönemeyeceğini açıkladı. Bugüne dek yazdığı mektupları okumuş olsalardı burada ona ne kadar gerek duyulduğunu bilirlerdi... Hayatlarının ayrılmaz bir parçası olarak gördüklerini daha önceden belirtmiş olsalardı Signora da huzur dolu bu güzel köyün yaşamına böylesine karışmaz, geri dönmeye önceden hazır olurdu. Günün birinde onu isteyeceklerini nereden bilebilirdi? O kadar yıl habersiz bıraktıkları için anlayışla karşılayacaklarından emindi...

Ve seneler geçti.

Signora'nın kızıl saçlarının arasında beyazlar belirdi. Etrafındaki esmer kadınların aksine bu beyaz saçlar onu yaşlandırmıyordu. Sanki saçları güneşten açılmıştı. Gabriella ise daha yaşlı görünmeye başlamıştı. Yusuvarlak suratı, piazza'nın karşısına kıskançlık alevleri saçan donuk gözleriyle otelin resepsiyonunda oturuyordu. Oğlanlar artık büyümüş, zorluk çıkartmaya başlamışlardı. Söz dinleyen o eski kara gözlü meleklerin yerinde yellere esiyordu.

Mario da ihtiyarlanmış olmalıydı, ama Signora farkında değildi. Eskisi kadar sık olmasa da yine odasına geliyordu. Çoğu zaman sadece sarılıp yan yana yatmak için...

Yorgan dolmuş, artık yeni kentlere yer kalmamıştı. Signora hoşuna giden ufak yerlerin adlarıyla doldurmuştu boşlukları.

Mario, "Giardini-Naxos'u büyük şehirlerin arasına katmamalıydın. Orası ufacık bir yer" demişti.

- Aynı fikirde değilim. Taormina'ya gittiğimde otobüsle oraya kadar uzandım, çok güzel bir yer... Kendine özgü havası, kendine özgü karakteri olan, çok turist çeken bir yer. Yok, yok onun yeri burası... Mario zaman zaman büyük sorunları varmış gibi derinden iç çekerdi. Sorunlarını Signora'ya anlatmıştı. İkinci oğlu haylazdı. Yirmi yaşındaydı, New York'a gitmek istiyordu. Oraya gitmek için küçüktü. Sonunun iyi olmayacağından korkuyordu Mario. Oğlanın kötü insanlarla arkadaşlık etmesinden, yanlış ilişkilere girmesinden korkuyordu.

Signora, tatlı bir sesle, "Burada da yanlış insanlarla arkadaşlık ediyor" demişti. "Belki New York'ta biraz daha çekingen davranır. Kendinden bu kadar emin olmaz... Nasıl olsa gideceğine göre senin rızanla gitsin daha iyi" demişti.

- Sen çok çok akıllı birisin, Signora, diye yanıtlamıştı Mario, başını dostça omzuna dayayarak.

Signora gözlerini kapatmadan karanlık tavana baktı ve kaç kez bu odada ne kadar aptal olduğunu, peşinden gelmekle çok aptalca hareket etmiş bir kadın olduğunu söylediğini hatırlıyordu. "Buraya, hiçbir geleceği olmayan bu köye nasıl gelirsin" demişti... Anlaşılan aradan geçen yıllar bu aptallığı bilgeliğe dönüştürmüştü. Dünya çok tuhaf bir yer değil miydi?

Sonra Mario ile Gabriella'nın tek kızları gebe kalmıştı. Oğlan, damat denecek biri değildi. Piazza'daki otelde bulaşıkçılık yapan bir köylü çocuğuydu... Mario odasına gelip bunun için de ağlamıştı. Kızı, biricik kızı, kendisi çocukluktan çıkmadan... çocuk doğuracaktı, gebe kalmıştı. "Ne büyük bir utanç, ne ayıp" diyordu.

Signora, Mario'ya "1994 yılındayız" demişti. "Bunlar İrlanda'da bile ayıp sayılmıyor artık." Tersine kızına kanat germesi, kabul etmesi gerekiyordu. Genç çocuk belki de Vista del Monte'de çalışabilirdi. Oradaki kahveyi büyütür, ilerde de tüm işletmeyi üstlenirdi. "Neden olmasın" diyordu.

Elli yaşındaydı, ama doğum gününü Mario'ya söylememişti. Kimseye söylememişti. Sadece üstüne BUON COMPLEANNO, "Doğum günü mutlu olsun" yazılı ufak bir yastık işlemişti, o kadar. Mario'nun iğfal edilen kızı için döktüğü gözyaşları kuruyup odasından gittiğinde yastığını eline alarak, "O kadar yıl önce korktuğum gibi gerçekten deli miyim acaba?" diye kendi kendini sorgulamıştı.

Maria'nın mutfakta çalışan gençle düğününü pencereden seyretmişti. Tıpkı Mario ve Gabriella'nın evlendikleri gün gibi... Kilise çanları her zamanki gibi dağların yamaçlarında yankılanmıştı.

Elli yaşında olmak ne demekti? Oysa Signora kendini buraya geldiği günkü gibi hissediyordu, bir yaş fazla değil.. Pişman olduğu hiçbir şey de yoktu. Acaba bu köyde veya başka bir yerde bunu söyleyebilecek kaç kişi vardır?

Varsayımlarında haklıydı. Maria kendisine ve ailesine layık olmayan mutfakta çalışan o çocukla evlenmişti, çocuk da eksiklerini tamamlamak için gece gündüz Vista del Monte'de çalışmak zorunda kalmıştı. İnsanlar bunun dedikodusunu yapsalar bile ancak birkaç gün sürmüştü.

Mario'nun ikinci oğlu, o uslanmaz genç New York'a gitmişti. Gelen haberlere göre orada değişmiş, mükemmel bir çocuk olmuştu. Amcasının trattoria'sında^[5] çalışmaya başlamıştı. Haftalıklarım Sicilya'da kendi lokantasını açmak için biriktiriyordu...

Signora meydana bakan penceresi hep açık uyurdu. Gabriella'nın orta yaşlı, tıknaz ağabeylerinin arabalardan fırlayıp koşmaya başladıklarını ilk duyan o olmuştu. İlk önce dottore'yi uyandırmaya çalışmışlardı. Signora panjurların gölgesine sinmiş, dışarıya bakıyordu. Bir kaza olduğu belliydi.

Neler olduğunu anlamak için eğildi. Yalvarırım Tanrım, çocuklardan biri olmasın. O ailenin yeterince derdi var...

Sonra kapıda Gabriella'nın iri silüetini gördü. Gecelik giymişti, omuzlarında bir şal vardı. Elleriyle yüzünü sakladı, gökyüzü haykırılarıyla yırtılıyordu adeta.

-MARIOIMARIO

O haykırış Annunziata'yı çevreleyen dağların tepelerini dolaşıp aşağı vadilere indi.

O haykırış Signora'nın odasına doldu, cesedin arabadan çıkarıldığını görünce kalbinin donduğunu

hissetti Signora.

Orada, öylece taş gibi ne kadar durduğunu anımsamıyordu. Kısa bir süre sonra ay ışığıyla aydınlanan meydan Mario'nun ailesi, komşuları ve dostlarıyla dolmaya başlayınca kendini onların arasında buldu, gözyaşları yanaklarından aşağı denetimsiz bir biçimde akıyordu. Onun yüzünü, kanlı ve darbe yemiş yüzünü gördü. Yakınlardaki bir köyden eve dönüyormuş. Virajı iyi hesaplayamamış. Araba birçok takla atmış.

O yüze ellerini değdirmeliydi. Kardeşleri gibi, karısı ve çocukları gibi o yüze dokunmazsa, onu okşayıp öpmezse bu dünyada hiçbir şey bir daha yerli yerine oturamayacaktı. Bundan emindi. Biri görüyor muydu, farkında değildi, yaklaşmaya başladı. Onca yıl korudukları gizliliği tamamen göz ardı ederek...

Çok yakınma geldiğinde arkasından uzanan eller hissetti. Kalabalığın arasından onu geriye çeken birileri vardı. Signora Leone, Paolo ve Gianna, çömlekçi dostları ve düşündükçe garipsediği Gabriella'nın iki erkek kardeşiymi onu engellemeye çalışanlar. Onu arkaya aldılar, kederden çırılçıplak soyunmuş bedenini Annunziatalıların bakışlarından uzaklaştırdılar. Köyün toplumsal anılarına olağanüstü yeni bir anı katılmaması, Signora irlandese'nin kendim bıraktığı, otelin sahibine olan aşkını herkesin gözleri önünde itiraf ettiği gece diye yeni bir sayfa açılmaması için Signora'yı geriye çektiler.

O gece daha önce hiç girmediği evlere girdi. Ona kuvvetli konyaklar içirdiler, biri ellerini okşadı. Dışardan ağlayanların, acı içinde inleyenlerin sesleri duyuluyordu. Zaman zaman ait olduğu yere, ölünün yanında ayakta durmaya gitmek istiyordu, ama her seferinde dostça eller onu tutuyor, gitmesini engelliyordu.

Mario'nun cenazesi kalktığı gün sakin, solgun bir yüzle pencerede oturuyordu. Kalabalık, tabutu otelden alıp freskler ve seramiklerle süslü kiliseye götürmek için meydandan geçerken başını önüne eğmişti. Kilisenin çanı uzun, yalnız ve acı içinde çalıyordu. Kimse başını kaldırıp penceresine bakmamıştı. Kimse yanaklarından süzülüp kucağındaki elişini ıslatan gözyaşlarına tanık olmamıştı.

Daha sonra herkes köyü terk edeceğini, ülkesine döneceğini düşünüyor, bunu bekliyordu.

Yavaşça bu beklentileri o da sezinlemeye başladı. Signora Leone, "Gitmeden önce benimle köyüme, Trapani'ye gelmelisin, sana oradaki 'matem alayı'nı göstermeliyim.. İrlanda'ya döndüğünde anlattırısın" demişti.

Paolo ile Gianna da memleketine döneceği için ona büyük bir tabak yapmışlardı. "İrlanda'daki bütün meyveleri koyarsın. Tabağa baktıkça Annunziata'da geçirdiğin onca yılı hatırlarsın..." Demek ki herkes gitmesini bekliyordu...

Oysa Signora'nın gidecek bir ülkesi kalmamıştı, buradan ayrılmak istemiyordu. Elli yaşlarındaydı, oysa geldiğinde daha otuz yaşında yoktu. Annunziata'da ölmek istiyordu. Bir gün bu kilisenin çanının kendi cenazesinde de çalmasını istiyordu. Bu iş için şimdiden para biriktirmiş, ufak, oymalı tahta bir kutuya saklamıştı bile...

Gideceği imaları ne kadar bariz de olsa, fikir vermek isteyenler ne kadar hevesli de olsa aldırmadı.

Gabriella evine gelinceye dek...

Gabriella, simsiyah giysilerle piazza'yı geçti. Matemî yüz hatlarına yerleşmiş, onu iyice yaşlandırmıştı. Bugüne dek Signora'nın evine hiç ayak basmamıştı. Gelmesini bekleyen biri varmış gibi kapıyı vurdu. Signora konuğunu rahat ettirmeye çalışarak telaşla meyve suyu, su ve teneke

kutudan büsküvi ikram etti. Sonra yerine oturup beklemeye koyuldu.

Gabriella iki küçük odayı gezdi. Yatağın üstünde duran şehir adları işlenmiş yorganı elledi.

- Harika bir yorgan, Signora, dedi.

- Çok naziksiniz, Signora Gabriella. Uzun bir sessizlik oldu.

Sonra Gabriella, "Memleketinize geri dönecek misiniz?" diye sordu. Signora sadece, "Geri dönecek kimsem yok ki..." dedi.

- Ama burada da kimseniz yok, kalmak isteyeceğiniz kimse yok. Artık kalmadı. Gabriella da Signora kadar açık sözlüydü.

Signora başıyla onayladı. "İrlanda'da hiç kimsem yok, Signora Gabriella. Buraya geldiğimde genç bir kızdım. Şimdi ise orta yaşlı, yaşlanmakta olan bir kadını... Kalmayı düşünüyordum." Göz göze geldiler.

- Bu köyde hiç arkadaşınız yok, buna hayat denmez, Signora.

- İrlanda'da bu kadarı da yok.

- İrlanda'da kendinize yeni bir hayat kurabilirsiniz. Orada kalan arkadaşlarınız, aileniz sizi görmekten mutlu olurlar. Geri dönmeniz onları sevindirir.

- Benim gitmemi mi istiyorsunuz, Signora Gabriella? Soru çok açıktı. Bilmek istiyordu.

- Hep "Ben ölürsem gider" diyordu. Geriye, insanların arasına araşma döneceğinizi, beni de insanların arasında matemimle baş başa bırakacağınızı söylediler.

Signora şaşkınlıkla yüzüne bakıyordu. Mario benim adıma, bana sormadan bu kadına nasıl söz verirdi? "Benim razı olduğumu söyledi mi?"

- Aynen böyle olur, diyordu. Ve eğer ben, Gabriella ondan önce ölürsem, sizinle evlenmeyeceğini de söylüyordu. "Evlenirsem skandal olur, senin adını kirletirim" diyordu. Herkesin benimle değil, sizinle evlenmek istediğini düşüneceğini sanıyordu.

- Bu sözleri sizi mutlu ediyor muydu?

- Hayır, Signora. Bu sözler beni mutlu etmiyordu. Ne Mario'nun ölümünü ne de kendi ölümümü düşünmek istiyordum. Belki onurumu korumama yardım ediyordu, o kadar. Sizden korkmamam gerektiğini anlamama yarlıyordu. Burada kalarak geleneklere karşı gelmeyeceğinizi, ölen adamın ailesiyle birlikte yas tutmaya kalkmayacağınızı anlamıştım o kadar...

Dışarda, otele et getiren kamyonun sesi, çömlekçiye malzeme getiren kamyonetin sesi, okuldan dönen çocukların selamlaşmaları, şakalaşmaları duyuluyordu. Köpekler havlıyordu, bir yerlerde öten bir kuş sesi vardı... Mario daha önce geleneklerden, onurdan söz etmiş bu kavramların kendisi ve ailesi için ne kadar önem taşıdığını anlatmıştı.

Teker teker konuşmaya başladı. "Sanırım ay sonu, Signora Gabriella. İrlanda'ya o zaman gideceğim."

Kadının gözlerinde büyük bir rahatlama ve minnet duygusu belirdi. İki eliyle Signora'nın ellerini kavrayarak, "Orada çok daha mutlu, çok daha huzurlu olacağınızdan eminim" dedi.

- Evet, evet, dedi Signora çok hafif bir sesle. Sözcükler o sıcak öğleden sonra sanki havada asılı kalmış gibiydiler.

- Si, si... veramente.^[6]

Ancak yol parasına yetecek parası vardı. Nasıl olduysa arkadaşları bunu fark etmişlerdi. Signora Leone evine kadar gelerek bir tomar lireti eline sıkıştırmıştı. "Lütfen, Signora.

Lütfen. Sayenizde o kadar para kazandık, lütfen kabul edin" demişti.

Paolo ve Gianna da aynı şeyi yaptılar. Signora'sız çömlekçilik böylesine gelişmezdi.

"Bunu ufak bir yüzde olarak kabul edin lütfen" dediler.

Yaşamının önemli yıllarını birlikte geçirdiği o yaşlı çift de evi böylesine güzelleştirdiği için bir karşılık vermek istediklerini söylediler.

Havaalanı bulunan bir şehre götürecek otobüse eşyalarıyla bineceği gün Gabriella otelin önüne çıktı. Ne o ne de Signora tek kelime söylemediler, ikisi de başlarını eğmekle yetindiler. İfadeleri ciddi ve saygılıydı. O kısacık sahneyi izleyenler kullandıkları sözcükleri duyar gibiydiler. Bir kadının diğerine kelimelerle ifade edemeyeceği şükranlar sunduğunu ve yeni yaşamında şans dilediğini duyar gibi oldular.

Şehir gürültülü ve kalabalıktı. Havaalanı ise büyük bir uğultuyla koşuşan insanlarla doluydu. Annunziata'nın mutlu telaşına hiç benzemeyen, göz göze gelmekten kaçınan bir kalabalık. Dublin de büyük bir olasılıkla böyle bir kent olmuştu, ama Signora bunları düşünmemeye kararlıydı.

Hiç plan yapmamıştı. Dublin'e varınca içinden geldiği gibi hareket edecekti. Yolculuğunu gerçekleştirecek planlarla bozmamaya kararlıydı. Kimseye geleceğini haber vermemişti. Ne ailesine ne de Brenda'ya. Bir oda tutacak ve her zamanki gibi başının çaresine bakacaktı. Nasıl davranacağını sonra düşünecekti.

Uçakta bir çocukla konuşmaya çalıştı. On yaşlarında bir çocuktü, Mario ile Gabriella'nın küçük oğlu Enrico yaşlarında... Farkında olmadan İtalyanca konuşmuştu, çocuk ise ne dediğini anlamadan başını çevirdi.

Signora camdan dışarı baktı. Artık Enrico'nun veya New York'a giden ağabeyinin başına gelenlerden hiç haber alamayacaktı, mutfakta bulaşıkçılık yapan, şimdi ise Vista del Monte'de tutsak gibi yaşayan çocukla evlenen kız kardeşinden de. Evine kimin yerleştiğini de hiç öğrenemeyecekti. Gelenler Signora'nın o duvarların arasında geçirdiği uzun yılları ve neden orada yaşadığını hiç bilmeyeceklerdi.

"Geride bırakılan kıtanın kıyılarında neler olduğunu hiç öğrenmeden, gidilen yerde nelerle karşılaşacağını bilmeden denize açılmak gibi bir şey" diye düşündü Signora.

Londra'da uçak değiştirdi. Londra'da kalmak hiç istemiyordu. Başka bir hayatta Mario'yla yaşadığı yerleri yeniden görmek gibi bir özlem yoktu içinde. Çoktan unuttuğu insanları yeniden aramak veya zor anımsadığı yerleri yemden gezmek istemiyordu. Yok, hayır, Dublin'e gidecek, karşısına ne çıkarsa göğüsleyecekti.

Her şey o kadar değişmişti ki... Şehir anımsadığından çok daha büyüktü. Alan, dünyanın her tarafından gelen uçaklarla doluydu. Signora, İrlanda'da otururken uzaktan gelen uçaklar hep Shannon Havaalanı'nı kullanırlardı. Her şey nasıl böylesine değişmişti? Örneğin havaalanı yolu... Eskiden havaalanının yolu evlerin arasından kıvrıla kıvrıla giderdi; şimdi ise iki tarafı çiçekli bir otoyol yapılmıştı. Tanrım, İrlanda çağ atlamıştı! Otobüste, bir Amerikalı kadın nerede kalacağını sordu.

- Tam emin değilim, dedi Signora. Bir yer bulacağım.
- Buralı mısınız, yoksa turist misiniz?
- Uzun zaman önce İrlanda'dan ayrıldım, dedi Signora.

- Benim gibi... atalarımızın izini arıyorsunuz herhalde... Amerikalı kadın mutluydu. Köklerini arayıp bulmak için kendine bir hafta tanımişti. "Bu kadar zaman yeter" diyordu.

- Ah, tabii yeter, dedi Signora, İngilizce yanıtlar bulmanın ne kadar zor olduğunu düşünerek... Neredeyse certo^[7] diyecekti. Birden İtalyanca konuşmaya başlasa kim bilir ne züppe sanacaklardı... Dikkat etmeliydi.

Signora otobüsten indi ve Liffey'in kıyısından O'Connel Köprüsü'ne kadar yürüdü. Etrafı grup halinde dolaşan uzun boylu, özgüvenli, gülen gençlerle doluydu. Bir yerlerde bu genç nüfus hakkında bir yazı okuduğunu hatırladı, yazıda ülkenin yansının yirmi dört yaşından genç olduğunu okumamış mıydı?

O yazının böylesine somut kanıtlarını görmeyi beklemiyordu. Ne kadar renkli giyinmişlerdi. İngiltere'ye çalışmaya gittiğinde Dublin gri ve hüzünlü bir yerdi. Oysa şimdi binaların çoğu temizlenmişti, yollarda güzel, pahalı arabalar vardı. Eskiden daha çok bisiklet ve eski püskü arabaların olduğunu hatırladı. Gözüne dergiler çarptı. İri göğüslü kızların resimleri vardı kapaklarında. Son geldiğinde bu dergiler yasaklanmış olmalıydı. Ya da kendisi ipek bir kozada mı yaşıyordu o zamanlar?

Bilmediği bir nedenle O'Connel Köprüsü'nü geçerek Liffey'in kıyısında yürümeye devam etti. Sanki kalabalığı izlemesi gerekiyormuş gibi, taa Temple Bar'ı bulana dek ilerledi... Tıpkı yıllar önce Mario'yla tatile gittikleri Paris'te, Seine Nehri'nin sol kıyısına benziyordu burası. Arnavut kaldırım sokaklar, her biri el sallayan, birbiriyle konuşup gülüşen gençlerle dolu kaldırım kahveleri...

Kimse ona Dublin'in böyle bir yer olduğunu söylememişti. Ama Yastık Yüzü'yle evli ve çok daha burjuva bir yörede çalışan Brenda belki böyle yerlerin varlığından bile haberdar değildi.

İki kız kardeşi ve sıkıcı kocalarının veya iki erkek kardeşi ve durgun kanlarının mı Temple Bar'ı keşfetmelerini bekliyordu? Burasını ancak onaylamadıklarını belli etmek için başlarını sallayarak ağızlarına alacakları kesindi.

Signora, "Harika bir yer" diye düşündü. Yepyeni bir dünyaydı, doyması zor bir dünya... Sonunda kahve içmek için oturdu.

Yıllar önceki Signora'ya benzeyen, on sekiz yaşında uzun kızıl saçlı bir kızdı kahve servisini yapan. Onu yabancı sanmıştı.

Teker teker konuşarak, "Hangi ülkeden geliyorsunuz?" diye sordu.

- Sicilya'dan... İtalya'dan, dedi Signora.

- Harika bir yer, dedi genç kız. Ama dillerini konuşmayı öğrenmeden bir daha gitmem.

-Neden?

- Erkeklerin ne dediğini anlamak isterim de ondan... Ne dediklerini arılamazsanız neye evet dediğinizi de bilemezsiniz, doğru değil mi?

- Ben hiç İtalyanca bilmeden gitmiştim. Ben de neye evet dediğimi hiç mi hiç bilmiyordum, dedi Signora. Ama her şey kendiliğinden halloldu... Yok, hayır hallolmaktan daha iyisi oldu. Her şey harikaydı.

- Ne kadar kaldınız orada?

- Uzun bir zaman... Yirmi altı yıl. Sesi heyecanlıydı. Karşısında bu maceraya atıldığında henüz doğmamış olan genç kız hayretler içinde bakıyordu. "Bu kadar uzun zaman kaldığınıza göre oraya âşık olmuştunuz herhalde..."

- Ah, evet, evet.

- Ne zaman geri döndünüz?

- Bugün, dedi Signora.

Derinden içini çekti, sonra "Acaba kızcağız acayip biri olduğumu düşünerek bana başka türlü mü bakıyor" diye düşündü. Signora bundan böyle insanlara bu izlenimi vermemeye gayret etmeye karar verdi. "İtalyanca sözcükler kullanmaktan kaçınmalıyım, içimi çekmemeliyim, birbiriyle bağlantısız, ilgisiz konularda konuşmamalıyım."

Genç kız uzaklaşmak üzereydi.

- Bir dakika lütfen. Burası Dublin'in çok hoş bir bölümü. Bu civarda bir oda bulmak kolay mıdır sizce? İşte şimdi kızın onu iyice tuhaf bulduğu kesindi. Belki kalacak yerlere artık oda denmiyordu. Apartman mı demeliydi acaba? Kat mı? Kalacak bir yer mi?

Basit bir yer, dedi Signora.

Bu yörenin şehrin en moda yeri olduğunu, herkesin burada oturmak istediğini duyunca hevesi kursağında kalmıştı. Burada çatı katları vardı, pop starlar oteller satın alıyordu, iş adamları ise ev arıyorlardı. Lokantadan geçilmeyen bir bölgeydi. Şu sıralar en gözde yerd.

- Anlıyorum, dedi Signora. Gerçekten anladığı bir şey vardı. O da geri döndüğü bu şehir hakkında öğrenecek çok şeyi olduğuydu. Lütfen kalabileceğim fazla pahalı olmayan bir bölge adı verir misiniz? O kadar gözde olmayan bir yer?

Genç kız uzun, koyu kızıl saçlarını salladı. Neresini söyleyeceğini bilemiyordu. Signora'nın tamamen parasız olup olmadığını çözmeye çalışıyor gibiydi. Kira parasını çıkartmak için çalışması mı gerekecekti? Bir iş bulursa ne kadar çalışabilir diye merak ediyordu.

Signora kıza yardımcı olmaya karar verdi. "Bir haftalık yatak ve kahvaltı param var, sonra ucuz bir yer tutup çalışmam gerekecek. Belki çocuk bakarım."

Genç kızın bakışları kuşkuluydu. "Çocuk bakmak için genelde daha genç insanlar aranıyor."

- Belki bir lokantanın üstünde bir oda bulur, lokantada çalışırım.

- O konuya da fazla umut bağlamam yerinizde olsam.. Hepimiz böyle bir iş peşindeyiz. Çok zor bulunan işler bunlar.

Kız iyi biriydi. Signora'ya acıdığı belli oluyordu. Signora'nın bu ifadeye alışması gerekecekti. Üstünün başının düzensizliğini saklamak için daha kesin bir tavır almaya karar verdi. Ne dediğini bilmeyen yaşlı bir kadın izlenimi vermemek için her yolu deneyecekti...

- Önlüğünde yazılı olan senin adın mı? Suzi?

- Evet. Annem Suzi Quatro'nun hayranıymış da... Karşısındakinin boş bakan gözlerini fark edince, Hani şu şarkıcı... yıllar önce çok ünlü olan... ama belki ünü İtalya'ya kadar gelmedi...

- Eminim öyledir, ama o yıllarda ben müzik dinlemiyordum.

Bak, Suzi, zamanını kendi sorunlarım için almak istemem, ama iki dakika yanımda kalıp bana ev bulabileceğim ucuz yerlerin nerede olduğunu söylersen çok sevinirim.

Suzi, Signora gençken şehir dışı sayılan ufak yerlerin, köylerin adını saydı. Şimdi oraları işçi kesiminin oturduğu yaygın yerleşim bölgeleri olmuştu. O bölgelerde yaşayanlardan çoğu, çocukları büyüyüp evi terk ettiğinde bir odalarını kiraya vermek isteyebilirdi. Kirayı nakit olarak aldıkları sürece... Durumunun kötü olduğunu söylemesine gerek yoktu. Fazla açık sözlü olmamak daha iyi

olurdu.

- Ne kadar iyisin, Suzi. Bu yaşta böylesine akıllı olmayı nereden öğrendin?

- Onların arasında büyüdüğüm için neyin ne olduğunu çok iyi bilirim.

Signora böylesine iyi bir genç kıızı daha fazla meşgul etmemesi gerektiğini düşünüyordu. Kahve parasını ödemek için elini çantasına uzattı.

- Yardımların için çok teşekkür ederim. Çok faydalı oldu. Yerimi bulup yerleştikten sonra gelir sana ufak bir armağan getiririm.

Suzi'nin bir an için kararsızlıkla dudağını ısırıldığını gördü. Sanki bir karar vermesi gerekiyor gibiydi...

- Adınız ne? diye sordu.

- Sana komik gelecek biliyorum, ama adım Signora. Resmî olmak için söylemiyorum, bana herkes bu adla hitap eder, ben de bundan hoşlanırım.

- Nasıl bir yer olduğunun fazla önemi olmadığından emin misiniz?

- Kesinlikle... Doğru söylediği yüzünden belliydi. Signora'nın çevreyle fazla ilgilenen insanları anlamadığı anlaşılıyordu.

- Dinleyin. Benim de ailemle aram iyi değil. O yüzden evden ayrıldım. Birkaç hafta önce odamı birine kiraya vermekten söz ediyorlardı. Odam boş, onlar ise haftada birkaç pounda hayır diyecek durumda değil. Soranlara aile dostu olduğunuzu söylemeniz gerekir... gelir vergisinden ötürü...

- Olur mu dersin? Signora'nın gözleri parlıyordu.

- Bir dakika, dinleyin. Suzi bir anlaşmazlıktan ürküyordu. Sözüünü ettiğim yer son derece basit, birbirine benzeyen binalardan oluşan bir işçi sitesi. Binaların kimi daha bakımlı, kimi ise iyice dökülür... hiçbir şıklığı, zarafeti yoktur. Televizyon bütün gün açıktır, herkes televizyonun sesini bastırmak için bağırarak konuşur. Bir de kardeşim Jerry var... On dört yaşında ve bir felaket...

- Yatacak bir yer olsun bana yeter. Çok hoş olacağına eminim. Suzi adresi bir kâğıda yazıp hangi otobüse binmesi gerektiğini söyledi.

- O sokakta biraz yürüyün, önce nasıl olsa size oda vermeyeceklerinden emin olduğum komşularımızın kapısını çalın, sonra bir rastlantıymış gibi bizim eve uğrayın ve "Odanız var mı "diye sorun. Parayı baştan söyleyin, uzun süre kalmayacağınızı da eklemeyi unutmayın. Sizden hoşlanırlar, biraz yaşlısınız ya, daha saygıdeğer bulurlar sizi. Görürsünüz, size benim eski odamı kiralayacaklardır. Sadece benim gönderdiğimi söylemeyin, o kadar.

Signora uzun uzun yüzüne baktı, "Erkek arkadaşını beğenmiyorlar mıydı?"

- Erkek arkadaşlarımı... diye düzeltti Suzi. Babam sokak kıızı olduğumu söylüyor. Lütfen sizin yanınızda tekrarlırsa sakın karşı çıkmayın, o zaman tanıştığımız meydana çıkar. Suzi'nin yüz ifadesi sertti.

Signora onca yıl önce Sicilya'ya gitmek üzere yollara koyulduğunda kendisinin de böylesine katı bir ifadesi var mıydı, hatırlamıyordu.

Otobüse bindi. Bir zamanlar yaşadığı bu kentin nasıl olup da bu kadar büyüüp serpildiğini bir türlü anlayamıyordu. Akşamın son ışıklarında trafiğin içinde oynayan çocuklar göze çarpıyordu, dış mahallelere doğru gittikçe küçük bahçeleri olan evlerde bisiklete binen çocuklar görünmeye başladı, bir evden diğerine gidiyorlar, zaman zaman bahçe kapısının yanında durmuş sohbet ediyorlardı.

Signora, Suzi'nin tarif ettiği evlerin kapısını çaldı. Dublin'liler evlerinin dolu olduğunu, her odasını kullandıklarını söylediler.

- Aklınıza oda kiralayacak biri geliyor mu? diye soruyordu. Biri, "Sullivan'ları deneyin" dedi.

Şimdi bir bahane bulmuştu. Kapıyı çaldı. Yeni evi burası mı olacaktı? Annunziata'daki yaşamını yitirmenin acısını bu çatının altında yatarak mı geçirmeye çalışacaktı? Sadece âşık olup sevdiği erkeği kaybetmemişti, geleceğini, ölümünden sonra arkasından çalacak kilise çanlarını da yitirmişti. Her şeyi... Ona bir oda vermeyi reddederler diye evi beğenmekten korkuyordu.

Kapıyı Jerry açtı. Ağzı doluydu. Kırmızı saçlı, çilli bir çocuktü, elinde bir sandviç vardı.

-Eee?dedi.

- Annenle veya babanla konuşabilir miyim, lütfen? -Ne konuda? Besbelli bir zamanlar bu eve içeri girmemesi gereken birileri gelmişti.

- Kiralık bir odanız var mı, diye sormak istiyorum da... diye söze başladı Signora. İçerdekilerin ne olup bittiğini duymak için televizyonun sesini kısıttıklarını fark etmişti.

- Burada bir oda mı? Jerry o denli duyduklarına inanamıyordu ki Signora da "Belki haklı, bu çok saçma bir istek" diye düşünmekten kendini alamadı. Ama hayatı hep saçma görünen davranışlarla geçmemiş miydi? "Öyleyse neden şimdi vazgeçeyim" diye düşündü.

- Belki onlarla konuşabilirim.

Kapıya çocuğun babası geldi. İri bir adamdı, başının iki yanında sanki kafatasının kapağını kaldırmaya yarayan tutamlara benzer iki tutam saçı vardı. Signora'yla aynı yaşta olmalıydı, ama seneler kolay geçmemiş, izler bırakmıştı. El sıkmaya hazırlanır gibi ellerini pantolonunun iki yanına siliyordu.

- Bir şey mi istediniz? diye sordu kuşkulu bir sesle. Signora bu mahallede bir oda aradığını ve 22 numarada oturan Quinn'lerin belki boş bir odaları vardır diye onu buraya gönderdiklerini söyledi. Daha güven verici olmak için Quinn'leri daha önceden tanıdığını ima edercesine konuşmuştu.

- Bir dakika gelir misin, Peggy? diye seslendi adam. Elinde sigara, öksürerek gelen kadının gözlerinin altı mosmordu, dümdüz saçları vardı.

- Ne var? dedi bıkkın bir sesle.

Fazla umudu kalmayan Signora hikâyesini bir kez daha tekrarladı.

- Bu yörede oturmaya sizi iten ne var?

- Uzun süredir İrlanda'da değildim. Bildiğim fazla yer yok. Kalacak bir oda bulmam gerek. Her şeyin böylesine pahalılaştığını bilmiyordum ve... şey... bu yöreye geliş nedenim dağların görünmesi, dedi.

Bu neden hoşlarına gitmişti sanki. Belki bu denli basit bir söylemle açıklamış olmasıydı onları etkileyen.

- Evimizi pansiyon gibi hiç kiraya vermedik, dedi kadın.

- Sorun çıkartmayacağımdan emin olun. Odamda otururum.

- Bizimle yemek ister misiniz? Erkek, eliyle kalın, hiç çekici görünmeyen sandviçlerin, yaldızlı kâğıdın içindeki tereyağının ve süt şişesinin durduğu masayı gösteriyordu.

- Yok, yok, hayır, teşekkür ederim. Elektrikli bir çaydanlık alırım. Zaten genellikle salata yerim. Bir de o elektrikli ısıtıcılardan alırsam, hani şu çorba ısıtmak için?...

- Daha odayı görmediniz bile, dedi kadın.

- Gösterebilir misiniz? Sesi yumuşak, ama buyurucuydu. Birlikte yukarı kata çıkmaya başladılar. Jerry merdivenin altında durmuş arkalarından bakıyordu.

İçinde lavabosu olan ufak bir odaydı. Boş bir elbise dolabı, boş bir kitaplık... Duvarlar da bomboş... o uzun, kızıl saçlı, güzeller güzeli, hayat dolu Suzi'nin bu odada yaşamış olduğuna dair en ufak bir iz bulunmayan bir oda...

Pencereden, dışarısının giderek karardığı görünüyordu. Oda, evin arka tarafında. Yakın bir gelecekte evlerle dolacağı kesin, boş ve verimsiz bir araziye bakıyor, ama şimdilik dağlarla arasına hiçbir şey girmeyecek...

- Böyle güzel bir manzara olması çok iyi, dedi Signora. Ben İtalya'dan geliyorum. Orada buna dağ manzarası, vista del monte derler.

- Bizim oğlanın gittiği okulun adı da ... Mountainview, dedi iri erkek.

Signora gülümseyerek, "Bay Sullivan, Bayan Sullivan... Beni kiracı olarak kabul ederseniz kendimi çok güzel bir yere gelmiş sayacağım."

Acaba kafadan sakat mı der gibi bakışıklarını gözlemledi, böyle birini eve almakla hata mı yapıyorlardı?

Sonra banyoyu gösterdiler. "Biz toplarız" dediler. "Havlunuz için bir yer açarız." Aşağıda oturup konuştular. Signora'nın yumuşaklığı onları sanki daha düşünceli ve zarif davranmaya zorluyor gibiydi. Erkek masanın üstündeki yemek artıklarını topladı, kadın ise sigarasını söndürüp televizyonu kapattı.

Karşı evde oturan ve hayatlarını taradıklarını vergi dairesine ihbar ederek kazanan bir aileden söz ettiler, ortalık karıştırıcı o karşı komşunun evin masrafına katkıda bulunan paralı bir misafir olduğunu ihbar etmesini önlemek için herkese akraba olduklarını söylemeyi kabul etmesi gerektiğini açıkladılar.

- Örneğin kuzen olduğumuzu söyleyebiliriz, dedi Signora heyecan içinde. Gizli saklı bir şeyler yaşamak hoşuna gitmişti.

Uzun yıllar İtalya'da yaşadığını söyledi. Sonra gözüne duvardaki papanın resmi ilişti ve İtalyan kocasını yalan zamanda kaybettiğini, hayatının geri kalan yıllarını İrlanda'da geçirmek için Dublin'e geldiğini anlattı.

- Burada aileniz yok mu?

- Bazı akrabalarım var. Zamanla onları bulmaya çalışacağım. Bu sözleri söyleyen Signora'nın bu şehirde bir annesi, bir babası iki kız ve iki erkek kardeşi vardı.

Onlar da yaşam şartlarının çok zorlaştığını, Jimmy'nin boş zamanlarında kamyonet, taksi veya dört tekerlekli başka ne bulursa kullandığını ve böylece biraz para kazandığını, Peggy'nin de süpermarkette kasiyer olarak çalıştığını anlattılar.

Sonra konu yine yukardaki odaya geldi.

- Oda, ailenizden birine mi aitti? diye sordu Signora nazik bir edayla. Şehre daha yakın oturmak isteyen kızlarından söz ettiler.

Sonra paradan laf açıldı. Signora çantasından cüzdanını çıkarttı ve içeri gösterdi. Beş haftalık kira parası vardı. Bir aylığı peşin isterler miydi?

Sullivan'lar kaygıyla bakıştılar. Para çantalarını açıp içeri gösteren insanlara kuşkuyla bakarlardı.

- Tüm paranız bu mu?

- Şimdilik bu, ama iş bulunca param da olacak...

Signora gelecekten hiç korkmuyor gibiydi. Oysa onlar hâlâ huzursuzdular. "Aranızda konuşmak isterseniz ben dışarda beklerim" diyerek arka bahçeye çıktı, bazılarının tepe diye adlandırdığı dağlara bakmaya koyuldu. Bu dağlar Sicilya'da bıraktığı dağlarından farklıydı, ne onlar gibi engebeli ne onlar kadar mavi ne de onlar kadar sivri dağlardı...

Şimdi Annunziata'da herkes işinin başındaydı. Acaba içlerinden Signora'nın nerede olduğunu, bu akşam başını hangi yastığa koyacağı merak eden var mıydı?

Sullivan'lar kapıya çıktılar. Karar vermişlerdi.

- Paranız filan olmadığına göre bu akşamdan itibaren kalmak istersiniz herhalde, dedi Jimmy Sullivan.

- Ah, evet, bu akşamdan kalabilirsem harika olur, dedi Signora.

- İsterseniz bir haftalık tutarsınız. Eğer siz bizden, biz de sizden hoşlanırsak biraz daha uzun vadeli bir konuşma yaparız sonra, dedi Peggy.

Signora'nın gözleri parlıyordu. "Grazie, grazie" dedi hiç düşünmeden. Sonra da özür dilercesine, "Hayatımın büyük bölümü İtalya'da geçti" diye ekledi.

Sullivan'ların aldıracağı yoktu. Signora'yı zararsız bir eksantrik gibi gördükleri belliydi.

- Yukarı çıkalım, birlikte yatağınızı yaparız, dedi Peggy. Genç Jerry hiç konuşmadan arkalarından bakıyordu.

- Merak etme, sana sorun çıkartmam, Jerry, dedi Signora.

- Adımın Jerry olduğunu nereden biliyorsunuz?

Ailesi ona bir şeyler söylemiş olmalıydı. Ağzından kaçırmıştı. "Adın olduğu için biliyorum" dedi.

Buna inanmıştı çocuk.

Peggy çarşaf ve battaniye getirdi. "Suzi'nin püsküllü bir yatak örtüsü vardı, ama giderken götürdü" dedi Peggy.

- Onu özleyor musunuz?

- Haftada bir gelir. Çoğunlukla babası yokken. Babasıyla on yaşına bastığından beri hiçbir konuda anlaşamazlar. Çok yazık, ama yapacak bir şey yok... Burada otururken o kadar kavga ederlerdi ki bence yalnız oturması çok daha iyi oldu...

Signora üstüne İtalyan kentlerini işlediği yorganını açtı. Yorganı ipek kâğıda sarmıştı, orta yerine de kırılmaması için sürahisini yerleştirmişti. Beraberinde pek az şey getirmişti. Onları Peggy Sullivan'ın önünde açmaktan mutluydu, böylece kadına ne kadar suçsuz ve kusursuz bir hayatı olduğunu kanıtlamış oluyordu.

Peggy'nin gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

- Onu nereden buldunuz? Harika bir şey... dedi.

- Kendim yaptım. Seneler boyunca... Aklıma estikçe yeni bir yerin adını ekleyerek... Bakın işte Roma! Bu da Annunziata, oturduğum yer...

Peggy'nin gözleri yaşarmıştı. "Siz ikiniz bunun... bunun altında mı yatarsınız. Ölmesi ne kadar acı..."

- Evet, evet, gerçekten çok acı.

- Hastalığı uzun mu sürdü?

- Hayır, kazada öldü.

- Bir resmi yok mu? Buraya koymak için... Peggy eliyle komodinin üstünü gösteriyordu.

- Yok, Mario'nun resmi sadece kalbimde ve beynimde var, başka resmi yok. Sözcükler ikisinin arasında havada asılı kaldılar.

Peggy Sullivan konuyu değiştirmeye karar verdi. "Böyle işlemler yapabilen biri hiç işsiz kalmaz" dedi. "Herkes size iş vermek ister."

- Dikiş dikerek para kazanmayı hiç düşünmemiştim, dedi Signora, çok uzaklara bakarak.

- Ne yapmayı düşünüyordunuz peki?

- Ders vermeyi veya rehberlik yapmayı düşünüyordum. Orada, Sicilya'ya gelen turistlere ince işlemler yapıp satardım. İşlemlerimin burada da beğenileceği hiç aklıma gelmedi.

- Yonca [\[8\]](#) veya arp deseni işlerseniz çok müşteri bulursunuz, dedi Peggy, ama ikisinin de bu fikri fazla çekici bulmadıkları belliydi. Oda hazırды. Signora getirdiği birkaç parça giysiyi de asınca sonuçtan çok mutlu olduğu görülebiliyordu.

- Bu kadar çabuk yeni bir ev bulmama yardımcı olduğunuz için çok teşekkür ederim. Biraz önce oğlunuza size sorun çıkartmayacağımı söylüyordum.

- Ona aldırmayın. Onun çıkardığı sorunlar yeter de artar bile... Tembel çocuk... İkimizin de kalbini kırdı. Suzi hiç olmazsa akıllı. Korkarım bu çocuk sonunda serseri olup çıkacak.

- Geçici bir dönem olduğundan eminim. Signora Mario'yla oğulları konusunda böyle konuşurdu. Yatıştırıcı ve yapıcı. Anneler, babalar bu tür sözler duymak isterdi.

- Geçici bile olsa bu dönemin çok uzun sürdüğünü söylemeliyim. Yatmadan önce bizimle bir içki içmeye ne dersiniz?

- Hayır, teşekkür ederim. Günlük yaşantımı düzenlemeye ilk günden başlamak isterim. Şimdi çok yorgunum. Uyuyacağım.

- Bir fincan çay yapacak bir su ısıtıcınız bile yok ama...

- İyiyim, gerçekten iyiyim.

Peggy onu yalnız bırakıp aşağıya indi. Jimmy televizyonda bir spor programı izliyordu. "Sesini biraz kıs, Jimmy. Kadın yorgun, sabahtan beri yollarda..."

- Aman Tanrım, yoksa evin içi çocukların bebekliklerindeki gibi mi olacak? Sus, sakın gürültü etme?..

- Hayır, öyle olmayacak. Üstelik verdiği paraya sen de en az benim kadar önem veriyorsun.

- Kaçığın teki... Ağzından bir şeyler alabildin mi bari?

- Evli olduğunu söyledi. Kocasını kazada ölmüş. Öyle diyor.

- Söylediklerine inanmadığın belli...

- Evet, adamın bir resmini bile taşıyor. Evli birine benzemiyor. Yatağın üstünde bir şey var... Papaz giysisi gibi bir şey... Evli olanlar böyle şeyler yapmaya vakit bulamazlar...

- Çok fazla kitap okuyor, çok fazla film seyrediyorsun. Senin sorunun da bu!

- Tam deli değilse bile biraz kaçıktığı doğru ama, Jimmy.

- Baltayla insan öldüren bir katil olduğunu sanmıyorum. Sen ne dersin?

- Hayır. Ama bir ara rahibelik yapmış birine benziyor. Öyle bir durgunluk var. Bence eskiden rahibeymiş. Belki hâlâ rahibedir... Günümüzde bunu anlamak eskisi kadar kolay değil.

- Olabilir. Jimmy düşünceliydi. Eğer rahibeyse... her ihtimale karşı... Suzi'nin ne haltlar karıştırdığını anlatmasan daha iyi olur. Kızımızın neler yaptığını bilse korkarım yıldırım hızıyla bu evden ; çıkıp gider.

Signora camda durmuş arkadaki çorak toprağa ve dağlara bakıyordu. 'i' Buraya bir gün evim diyebilecek miydi?

Annesi ile babasının zayıf ve bakıma muhtaç hallerini görmeye dayanabilecek miydi? Koşarak eve dönüp onlara bakmayacağını anladıklarında nasıl soğuk ve ilgisiz davranacaklardı kim bilir? Signora bu tavırlarını affedebilecek miydi?

Ya da aşağıdan sesleri gelen bu gürültülü insanlarla, asık suratlı oğulları ve mutsuz kızlarıyla bu bakımsız, her tarafı dökülen küçük evde yaşamaya devam edecek miydi? Signora ilk kez karşılaştığı bu insanlara iyi davranacağını, onlara yakınlık göstereceğini biliyordu.

Örneğin Suzi ile babasını barıştırmaya çalışacağı kesindi. O somurtkan çocuğun işine ilgi duymasını sağlayacak bir yol bulacaktı. Zamanla perdeleri onaracak, oturma odasındaki lime lime yastıkları tamir edecekti, banyodaki havluların kenarına şerit geçirecekti. Ama hepsini yavaş yavaş yapacaktı. Annunziata'da yaşadığı onca yıl ona sabırlı olmayı öğretmişti.

Yarın ne ammesine ne de babasının kaldığı huzurevine gidecekti.

Brenda ile Yastık Yüzü'nü görmeye gidecekti ve Brenda'nın kocasına "Patrick" diye seslenmeyi unutmuyacaktı. Kalacak bir yeri olduğunu ve iş aradığını öğrendiklerinde onu gördüklerine daha da sevineceklerdi. Onların lokantasında bir iş bulamaz mıydı?... Belki Mario'nun kızıyla evlenen o genç gibi mutfakta sebze soyup bulaşık yıkayabilirdi.

Signora soyundu ve yıkandı. Yaka kenarlarına goncalar işlediği beyaz geceliği giydi. Mario bu geceliğe bayılırdı; göğsünü okşamadan önce goncaları okşayan elini anımsadı.

Vadilere ve dağlara açık mezarında uyuyan Mario... Sonunda Signora'yı iyi tanımayı başaran Mario... Yaşamı boyunca sözünü dinlememiş olsa bile öldükten sonra isteğini yerine getireceğini ; bilmişti. Yaşadığı sürece Annunziata'da kalışından gitmeyişiinden mutlu olduğu kesindi. Yirmi altı yıl önce Mario'suz yaşayamayacağı için peşine takılıp onun köyünde hayatını sürdürmeyi seçmeyişiinden de mutlu olmaması mümkün değildi. "Şimdi arkada bıraktığı dul karısının saygınlığım ve onurunu korumak için Annunziata'yı terk ettiğim için mutlu olmalı" diye düşünüyordu.

Bu gecelikte, bu yorganın altında Mario'yu kaç kez mutlu etmişti?.. Dertlerini, sıkıntılarını dinleyerek, başını okşayarak, ona hep ılımlı davranmayı önererek, iyi fikirler vererek mutlu etmişti... Uzakta havlayan yabancı köpekleri ve çocuk seslerini dinledi.

Birazdan uyuyacaktı. Yarın yeni hayatı başlıyordu.

Brenda her gün öğle vakti Quentin's Lokantası'nı boydan boya geçerek denetlerdi. Bu bir alışkanlık olmuştu. Yakınlardaki bir kilisenin Angelus çam yankılanırken, Brenda çanı duymaz dua etmeyi çoktandır unuttuğu için işine devam ederdi. Hep beyaz yakası kolalı, düz renk bir elbise giyerdi. Makyajını özenle yapardı. Yemek salonundaki tüm masaları dikkatle incelerdi. Garsonlar Brenda'nın hata affetmediğini bildikleri için işlerini kusursuz yapmaya çalışırlardı. İrlanda dışında yaşayan Bay

Quentin, lokantasının adının iyiye çıkmasını Brenda ve Patrick'e borçlu olduğunu söylediler. Brenda bunun devamını sağlamayı görev biliyordu.

Garsonların büyük çoğunluğu yıllardan beri Quentin's'te çalışıyordu. Birbirlerini yakından tanıdıkları için iyi bir ekip çalışması içindeydiler. Devamlı gelen, adlarıyla hitap edilmesinden hoşlanan müşterileri vardı. Brenda müşterilere ait ufak ayrıntıları anımsamanın önemim vurgulardı. Örneğin, tatilleri iyi geçmiş miydi? Yeni bir kitaba başlamışlar mıydı? Irish Times gazetesinde çıkan resimleri ne kadar güzeldi veya Curragh'daki yarışı atlarının kazanmasına ne kadar sevinmişlerdi...

Her ne kadar kocası Patrick insanların buraya yemeği için geldiklerini düşünse de Brenda yakın ilginin ve verilen önemin payının büyük olduğundan emindi. Ömrünün uzunca bir zamanını değersiz insanlara iyi davranarak geçirmişti. Hiç önemsenmeyecek insanların zamanla yükseldiklerinde Quentin's'te gördükleri sıcak ilgiyi hiç unutmadıklarını çok iyi bilirdi. Ekonomik durum ne kadar kötü olursa olsun, kemer sıkma politikası ne kadar gündemde olursa olsun öğle yemekleri hâlâ geçerli bir ticarî değer olmaya devam ediyordu.

Brenda, pencere kenarındaki masalardan birinin çiçeklerini düzeltirken kapının açıldığını duydu. Bu saatte kimse yemeğe gelmezdi. Dublin'liler geç yemek yemekten hoşlanırlardı, Quentin's'in kapısını yarımından önce çalan kimse olmazdı.

Kadın çekinerek yürüyordu. Ellilerinde, belki de biraz daha yaşlıydı. Yer yer beyazlaşmış uzun saçları renkli bir eşarpla ensesinde toplanmıştı. Beyazların arasından eskiden kızıl saçlı olduğu görülebiliyordu. Uzun, ayak bileklerine kadar inen kahverengi bir etek ile yetmişli yıllarda giyilen eski moda bir ceket vardı üstünde. Ne hırpani ne de şık görünüyordu. Tek söylenebilecek şey herkesten farklı olduğuydu. Kasadaki yerini almış olan Nell Dunne'a doğru giderken Brenda birden kim olduğunu anladı.

- Nora O'Donoghue! diye bağırdı heyecanla. Arkadaşını görmeyeli koca bir ömür geçmişti sanki... Genç garsonlar ile kasadaki Bayan Dunne, Brenda'nın, o kusursuz Brenda Brennan'ın bu acayip görünüşlü kadına koşarak sarılmasını şaşkınlıkla izliyorlardı. "Tanrım, sonunda orasını terk ettin demek... Uçağa bindin ve geri döndün!.."

- Evet, dedi Signora. Döndüm.

Birden Brenda'nın yüzü değişti. Canı sıkılmışa benziyordu. "Şey, yani... baban ölmedi, değil mi? Onun için döndüğünü söyleme de..."

- Hayır, öldüyse de haberim yok.

- Demek henüz onlara gitmedin, öyle mi?

- Hayır, hayır. Kesinlikle onlara gitmedim.

- Yaşa! Senin kolay pes etmeyeceğinden emindim.. Peki, hayatının aşkı nasıl, anlat bakalım?

Signora'nın yüzü birden değişti. Yüzünde ne hayat ne renk kalmıştı. "O öldü, Brenda. Mario öldü. Yolda, bir virajda öldü. Şimdi, Annunziata'da bir kilisenin bahçesinde yatıyor."

Bu sözlerle sanki son gücünü de harcamıştı. Bayılacak gibiydi. Kırk dakika sonra lokanta dolacaktı. Brenda Brennan'ın görevi gelenlerle ilgilenmek, onları karşılamaktı, sevgilisini kaybeden arkadaşısıyla bir olup ağlamak değil... O, Quentin's'in dışa açılan penceresiydi? Brenda hızla düşündü. Loca gibi bir girintideki masa gözüne ilişti. Genelde orayı sevgililere veya gözlerden uzak olmak isteyenlere ayırırdı. Nora'yı o masaya oturtacaktı. Arkadaşını kolundan tutarak usulca yerleştirdi, sonra garsondan büyük bir konyak ile bir bardak buzlu su getirmesini istedi. "İkisinden biri işe yarar" diye düşünüyordu.

Deneyimli gözleri ve elleri ayırılmış masaların düzenim değiştirdi; Nell Dunne'dan yeni düzenin fotokopisini çekmesini rica etti.

Nell, olanlarla gereğinden fazla ilgileniyordu. "Bizim.. bu durumu düzeltmek için.. yapabileceğimiz bir şey var mı Bayan Brennan?"

- Evet, var, Nell. Yeni oturma düzeninin fotokopisini çek, garsonlara ve mutfağa birer kopya ver, lütfen. Sesi sert ve nezaketten yoksundu. Nell Dunne, zaman zaman nedenini anlamadığı bir biçimde sinirine dokunuyordu.

Sonra, hem çalışanların hem de müşterilerin Buzdan Bebek diye isim taktıkları Brenda Brennan arkadaşının yanına oturdu ve birlikte uzaklarda kalan o köy meydanını geçerek Nora'nın evine gelen ve ondan ülkesine, ait olduğu yere dönmesini isteyen kadının kocasının ölümüne ağladılar.

Signora'nın yaşadıkları yer yer kâbus gibi, yer yer çok dokunaklıydı. Brenda bir süre bu kadar sevmenin nasıl bir şey olduğunu anlamaya çalıştı. Böylesine delicesine, sonuçlarına aldırmandan sevmek, geleceği hiç düşünmeden sevgisi uğruna hep beklemek, sonsuza dek beklemeyi göze almak...

Diğer müşteriler Signora'yı göremiyorlardı. Tıpkı devlet bakanının hanım arkadaşıyla yemeğe geldiği günlerdeki gibi veya iş adamlarının rakip şirkette çalışan birini iş teklif etmeden önce daha yakından tanımak amacıyla buraya getirdikleri günler gibi... Nora o masada yalnız kalsa kimseden rahatsız olmazdı.

Brenda gözlerini sildi, makyajını tazeledi, yakasını düzeltti ve işinin başına döndü. Arada sırada etrafına bakan Signora arkadaşının o zengin, kendinden emin insanları nasıl masalarına yönelttiğini, onlara aileleri hakkında, işleri konusunda nasıl sorular sorduğunu şaşkınlık içinde gözlemliyordu... Ya mönüdeki fiyatlar! Onlara ne demeliydi? Quentin's'teki bir kap yemeğin parasıyla Annunziata'da bütün bir aile bir hafta boyunca doyabilirdi. Bu insanlar böyle paraları nereden buluyorlardı?

- Şef bugün taze kalkan balığı öneriyor, bir de yaban mantarı var... Seçimi size bırakıyorum. Hazır olduğunuzda Charles siparişlerinizi alacak...

Brenda böyle konuşmayı nereden öğrenmişti? Ya Yastık Yüzü'ne "Şef diyerek onu hayranlık duyulacak bir konuma getirmeyi? Sonra böyle dik durmayı?.. Böylesine kendinden emin davranmayı? Demek ki o, alttan alıp kendim geri planda tutmaya çabalayarak yaşamaya çalışırken başkaları öne çıkmanın savaşım vermişlerdi... Demek ki yeni yaşamında öğrenmesi gereken şeylerden biri bu olacaktı... Yaşamını yitirmeyip başım dik tutmak istiyorsa...

Signora burnunu sildi ve sırtını dikleştirdi. Artık mönüye korkuyla bakmıyor, kamburunu çıkartarak oturmuyordu. Domates salatası ve dana eti ısmarladı. Et yemeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki... Bütçesi et almaya elverişli değildi, uzun bir süre de olmayacağı kesindi. Mönüdeki fiyatlara tekrar göz attığında bayılacakmış gibi hissetti kendini, ama Brenda ısrar etmişti. "Ne istersen ısmarla, bu benim hediyem sana; hoş geldin yemeği" demişti. Signora bir şey söylemeden bir şişe Chianti şarabı belirivermişti. Şarap listesinde o şişenin fiyatına bakmamak için kendini zor tutuyordu. Bu bir hediyeydi, o da hediye gibi kabul edecekti...

Yemeğe başlayınca ne kadar acıkmış olduğunu fark etti. Uçakta o kadar heyecanlı hatta sinirliydi ki ağzına fazla bir şey koymamıştı. Dün akşam Sullivan'larda da bir şey yememişti. Domates salatası enfesti. Tabağa taze fesleğen serpiştirilmişti. "İrlanda'da bu tür tabaklar hazırlamayı ne zaman öğrendiler" diye düşündü... Et az pişmişti, yanındaki sebzeler de tam kararında, gevrek ve diriydi. "Nerede o eski günlerdeki su içinde yüzen, yumuşacık, cansız sebzeler" diye düşündü Signora.

Yemeği bittiğinde kendini çok daha güçlü hissediyordu.

Öğle servisi sona erip son müşteriler de lokantayı terk ettikten sonra yanına gelen Brenda'ya, "Merak etme, artık ağlamayacağım" dedi.

- Annenin yanma dönmek yok, Nora. Aile arasına girmek istemem, ama senin ona ihtiyacın olduğunda gerçek bir anne gibi davranmadı, öyleyse onun sana ihtiyacı olduğunda sen neden ona gerçek bir kız evlat gibi davranasın?

- Hayır hayır, ben de bu konuda kendimi sorumlu görmüyorum doğrusu.

- Tanrı'ya şükürler olsun, dedi Brenda. Sesinden rahatlamış olduğu seziliyordu.

- Ama bir iş bulmam gerek. Hayatımı kazanmam, masraflarımı karşılayacak parayı bulmam lazım. Sizin patates soyacak veya temizlik yapacak birine ihtiyacınız yok mu?

Brenda arkadaşına nazikçe burada çalışmasının doğru olmayacağını, o işler için genç yamaklar tuttuklarını anlattı. Tıpkı onların yıllar önce yamaklık yapmaları gibi. Her şey... her şey değişmeden önce.

- Hem bu işler için yeteri kadar genç değilsin, Nora. Hem fazla deneyimlisin. Senin elinden o kadar çok şey gelir ki... Örneğin bir ofiste çalışabilirsin, belki İtalyanca öğretebilirsin.

- Yok, fazla yaşıyım. Sorun da burada zaten... Bilgisayarı bırak ömrümde daktilo makinesi bile kullanmadım... Sonra, öğretmenlik yapmak için gerekli hiçbir şartı yerine getirmiş değilim.

- Her şeyden önce biraz yardım almak için işsizlik sigortasına yazılman gerek, dedi Brenda her zamanki gibi işin pratik yönüne öncelik veriyordu.

-Yazılmak mı?

- Evet, işsizlik parası almak için, yardım almaya...

- Yapamam, buna hakkım yok benim.

- Evet, var. İrlandalı değil misin sen?

- Evet, ama o kadar uzun süre dışarda yaşadım ki... Ülkeme hiçbir katkıda bulunmadım. Signora çok kararlıydı.

Brenda'nın keyfi kaçmıştı. "Şimdi Rahibe Teresa'lık taslamaya kalkma... Gerçekçi olman, kendi menfaatlerini düşünüp, verilen haklardan yararlanmayı öğrenmen gerek."

- Benim için merak etme, Brenda. Güçlüklere rağmen paçayı kurtarmayı başarırım. Çeyrek asırdır nelerin altından kalkmayı başardığımı bir düşün... Başkası bunu yapamazdı. Dublin'e ayak basalı birkaç saat olmadan kendime kalacak bir yer bulan ben değil miyim? Korkma, çok geçmeden iş de bulurum...

Signora, Patrick diye hitap etmekte zorluk çekmediği Yastık Yüzü'nü görmek için mutfağa gitti. Yastık Yüzü, resmî bir edayla kocasını kaybettiği için taziyelerini bildirdi ve "Hoş geldin" dedi. Bütün bu sözleri büyük bir nezaket ve ciddiyetle söylüyordu. Mario'nun gerçekten kocası olduğunu mu sanıyordu, yoksa etrafında her sözünü büyük bir saygıyla dinleyen onca gencin yanında olmak mı böyle konuşmasına yol açıyordu, Signora anlamamıştı.

Hepsine o enfes yemekler için teşekkür etti, ilerde kendi imkânlarıyla geleceğini söyledi.

- Yakında İtalyan yemeklerinden oluşan bir mönü hazırlayacağız. Mönüleri İngilizce'ye çevirmeye ne dersin? diye sordu Patrick.

- Memnuniyetle yaparım, dedi Signora. Yüzü parlıyordu. "İki hafta çalışırsam ancak, bu lokantada yiyecek kadar para kazanırım. Bu tercüme işiyle hiç olmazsa güzel bir yemeğin bir bölümünü

karşılacak param olur" diye düşündü.

Patrick, ciddiydi. "Bunu resmî olarak, para karşılığı yaparız" dedi. Brennan'lar nasıl böylesine kibar ve bilinçli davranmayı öğrenmişlerdi? Patrick ianeymiş gibi görünmeden ona para teklif etmeyi ne güzel başarmıştı...

Signora gitgide güçleniyordu. "Sırası gelince konuşuruz. Sizi daha fazla meşgul etmeyeyim. Haftaya uğrar yaptıklarımı anlatırım." Sonra uzatmalı vedalara fırsat vermeden hızla lokantadan çıktı. İtalya'da köyde yaşadığı yıllarda birini ziyarete gidince çabuk kalkmanın, birine rastlayınca uzun uzun konuşmaktan kaçınıp kısa kesmenin daha fazla takdir gördüğünü anlamıştı.

Poşet çay ve bisküvi aldı, sonra kendine ek bir lüks olarak kaliteli bir el sabunu aldı.

Birkaç lokantaya uğrayarak mutfakta yardımcı olarak çalışmak istediğini söyledi, ama her yerden nezaketle geri çevrildi. Bir süpermarkette raf düzenleyici olarak iş istedi, bir gazetecide de gazete ve mecmua paketlerini açıp dizmeye talip oldu. Herkes şaşkınlıkla bakıyordu. Kimi neden İş Bulma Kurumu'na başvurmadığını sordu. Onlara öylesine boş boş bakıyordu ki haklı olarak geri zekâlı olduğunu düşündüklerini gözlemliyordu..

Signora pes etmedi. Saat beşe kadar iş aradı. Sonra annesinin oturduğu mahalleye giden otobüse bindi. Evlerin etrafında çiçek tarhları ve bodur bitkilerden oluşan çitlerle düzenlenmiş bahçeler vardı. Kapıların çoğunda hem merdiven hem rampa vardı. Bu site yaşlılara göre planlanmıştı. Sitenin sınırını çevreleyen yaşlı ağaçlar, bitkiler ve kırmızı tuğla duvarlar evlerini satıp buraya yerleşmeyi düşünenlere büyük bir güven duygusu veriyordu.

Signora büyük bir ağacın arkasına saklanarak sessizce beklemeye koyuldu. Elinde kâğıt torbası, uzun süre 23 numaralı evin kapısına bakarak bekledi. Hareketsiz oturmaya o kadar alıştı ki zamanın nasıl geçtiğini fark etmedi. Hiç saat takmadığı için, zamanın geçmesinin hiç önemi yoktu onun için... Annesini görünceye dek bekleyecekti. Bugün olmazsa zararı yoktu. Kararını annesini gördükten sonra verecekti. Onun yüzünü görmeden hiçbir karar alamazdı. Kalbinde belki çok güçlü bir merhamet, belki de geçmişteki sevgiyi duyacak veya affetmek isteyecekti... Belki de annesini eskiden tanıdığı bir yabancı, geçmişte sevgi ve arkadaşlık beslediği biri gibi görecekti.

Signora hislerine güvenirdi. Ne yapması gerektiğini bileceğinden emindi.

O akşam 23 numaraya ne giren oldu ne de çıkan. Saat onda Signora nöbet tutmaktan vazgeçti ve otobüse binerek Sullivan'lara döndü. Usulca kapıdan girdi, yukarı çıkmadan avaz avaz bağırarak televizyon odasının önünden geçerken içeriye "İyi geceler" diye seslendi. Jerry'yi aralarına oturtmuş televizyon seyrediyorlardı. "Gecenin bu saatine kadar kovboy filmleri seyrederse derslerine önem vermesi nasıl beklenir?" diye düşündü Signora.

Odasına eski bir çaydanlık ile elektrikli su ısıtacağı koymuşlardı. Çay yaptıktan sonra dağları seyretmeye koyuldu.

Ayrıralı otuz altı saat dolmadan, hem Annunziata'nın üstüne hem de Vista del Monte'ye doğru yaptığı yürüyüşlere ince bir tül örtülmüştü sanki. Acaba bir gün gelir Gabriella onu gönderdiğine pişman olur muydu? Acaba Signora Leone, İrlandalı arkadaşının o denizaşırı ülkede nasıl yaşadığını, başına neler geldiğini merak eder miydi? Bunları düşündü, sonra güzel kokulu sabunuyla yıkandı ve yatağına uzanarak uykuya daldı. Vahşi Batı barlarında silah çeken kovboyları, çıkan kavgaları ve kapalı arabalara binip kaçanların seslerini duymadı... Uzun, derin bir uykuyla uyudu.

Uyandığında evde kimse kalmamıştı. Peggy süpermarketine gitmişti, Jimmy şoförlüğüne, Jerry de okuldaki derslerine. Signora, yola koyuldu. Bu kez annesinin evini sabahleyin gözetlemeye karar

vermişti. Tanışıklık kurduğu ağacın arkasına yerleşti. Fazla beklemesine gerek kalmadan ufak bir araba 23 numaranın önünde durdu. Şişmanca, orta yaşlı, permalı, kızıl saçlı bir kadın çıktı arabadan. O kadının küçük kardeşi Rita olduğunu anladığında elinde olmadan hayret dolu küçük bir çığlık attığını fark etti. Rita kırk altı yaşında olmasına karşın öylesine orta yaşlılığa alışmış görünüyordu ki... Signora buradan ayrıldığında Rita küçük bir kızdı, arada ne bir resim göndermişlerdi ne de sıcak bir aile mektubu... "Bunu unutmamalıyım" dedi. Sadece ihtiyaçları olunca mektup yazmışlardı. Deliler gibi sevdiği evli adamın peşinden Sicilya'ya giden kadına sadece kendi ufacık hayatlarının konforu bozulma tehlikesiyle karşılaşınca mektup yazma zahmetine girmişlerdi. Bunu unutmamalıydı.

Rita gergin ve sert görünüyordu.

Rita'yı Gabriella'nın annesine benzetti. Ufak tefek, hırs içinde bir kadındı, gözleri durmadan etrafı kolaçan eder, kusur arardı. "Sinir hastası bir kadın" derlerdi onun için. Sinirliydi... Bu kadının, bu omuzları çökmüş, kamburu çıkmış kadının, ayağım sıkı ayakkabılarla dört adımlık yeri on adımda yürüyen bu kadının küçük kardeşi Rita olması mümkün müydü? Signora, ağacın arkasında ağzı açık şaşkınlık içinde bakıyordu. "Arabanın kapısı açık, demek ki annemi getirecek" diye düşündü. Annesini görünce hissedeceği şoka kendini hazırlıyordu. Rita böylesine yaşlandığına göre kim bilir annesi ne haldeydi?

Aklına Annunziata'daki yaşlılar geldi. Ufak tefek, çoğunlukla ellerinde bastonları köy meydanında oturup geçenleri seyrederek kızların eteklerini ellerle ve "Bella, bellissima"^[9] derlerdi.

Annesi böyle bir yaşlı değildi. Annesi iyi korunmuş yetmiş yedi yaşında bir kadındı. Kahverengi bir elbise ve kahverengi bir hırka giymişti. Saçları, sımsıkı arkaya toplanmış, modası geçmiş bir topuz yapılmıştı. Mario'nun yıllar önce, "Saçlarını serbest bıraksa annen çok daha hoş olur" dediği günkü gibiydi saçları.

"Düşün" dedi kendi kendine, "O günlerde annem şimdiki yaşımdaydı. Ne kadar katı, ne kadar inatçı, dediğim dedik biriydi, içten hissetmese bile dinî kurallara uymakta ne kadar ısrarcıydı... Annesi ondan yana olsaydı, cesaretle Signora'yı korusaydı her şey ne kadar başka olurdu... Signora yıllarca yalnız olmaz, evi ve ülkesiyle bağları kopmazdı. Öyle olsaydı annesi ile babasına bakmak için seve seve geri gelir, köyde otursalar da onları yalnız bırakmaz, hayatlarının son günlerini ayrılmak istemedikleri çiftliklerinde geçirmeleri için elinden geleni yapardı.

Şimdi ise... Şimdi ondan birkaç metre uzaktaydılar... istese seslenir onlar da sesini duyarlardı.

Annesinin sert bir sesle, "Peki, peki, tamam giriyorum işte! Acele ettirmene gerek yok. Bir gün sen de yaşlanacaksın, unutma" diye Rita'yı azarladığını duydu. Rita'nın sinirden daha da gerginleşen vücudunu görüyordu. İki kadının birbirlerini görmekten hiç zevk almadıkları belliydi, Annesinin kızıyla hastaneye gitmekten hiç mutlu olmadığı anlaşılıyordu. Evinde kalamayan yaşlı adamı görmeye giderken ikisinin hiçbir ortak duyguyu paylaşmadıkları, beraberlik içinde olmadıkları gözlemleniyordu.

"Bu Rita'nın günü olmalı. Yarın da Helen'in günü olsa gerek" diye düşündü. Sonra sıra gelinlere geliyordur, onlar da bu zevksiz görevi neşesiz bir biçimde yerine getiriyorlardır. İtalya'daki deli kadının geri dönmesini istemelerinden daha doğal ne vardı? Araba, içinde yan yana ve dimdik oturan ve hiç konuşmayan iki kadınla yola çıktı. Sevgiden yoksun bir aileden gelip de böylesine sevmeyi nereden öğrenmişti? Signora bunu merak ediyordu. Gördükleri karar vermesine yetmişti. Signora bahçe düzeni çok güzel olan siteden başı dik ayrıldı. Her şey açıklığa kavuşmuştu. "Pişmanlık yok, geçmişten gelen suçluluğa da yer yok" dedi.

İş bulmak konusunda o gün de bir gün öncesinden farksızdı, ama Signora umutlarının kırılmasına izin vermemeye kararlıydı. Yolu Iiffey Nehri'ne düşünce Suzi'nin çalıştığı kahveye gitti. Genç kızın onu görmekten mutlu olduğu belliydi.

- Gerçekten gittiniz demek! Annem durup dururken bir kiracı bulduklarını söyledi.
- Evet, çok güzel bir yer. Teşekkür etmek için geldim.
- Hayır, hiç güzel değil, ama şimdilik idare eder.
- Yatak odasından dağları görüyorum.
- Evet, üstüne bir sürü kutu ev yapılmasını bekleyen çorak toprak.
- Yine de tam bana göre bir yer. Teşekkür ederim.
- Rahibe olduğunuzu sanıyorlar. Öyle misiniz?
- Hayır, hayır. Korkarım rahibelikten çok uzak biriyim.
- Annem kocanızın öldüğünü söylediğinizi anlattı.
- Bir bakıma doğru.
- Bir bakıma öldü... bunu mu demek istiyorsunuz?

Signora çok sakindi. İnsanların onu rahibe sanmalarını anlamak çok kolaydı. "Hayır, bir bakıma kocam sayılırdı demek istiyorum. Ama bütün bunları annene ve babana anlatmaya gerek duymadım."

- Hiç gerek yok. Anlatmamakla akıllılık etmişsiniz, dedi Suzi Signora'ya bir fincan kahve doldurdu. Müessesenin ikramı, diye ekledi fısıltıyla.

Signora kendi kendine gülümsedi ve "Akıllıca davranırsam Dublin'de bedavaya yemek yiyebileceğim" diye düşündü. "Quentin's'te bedava öğle yemeği yedim. İşim iş" dedi Suzi'ye.

- Çalışmak için can attığım yer orası, dedi Suzi. Garsonlar gibi siyah pantolon giydim.. Bayan Brennan'ın dışında orada çalışan tek kadın ben olurdum.

- Bayan Brennan'ı nerden tanıyorsun?

- O bir efsanedir, dedi Suzi. Üç sene kadar onun yanında çalışmak istiyorum.. Her şeyi öğrenip kendi lokantamı açmak için.

Signora, hasetle içini çekti. "Benim gibi bulaşıkçılık yapmak için başvurup her seferinde reddedilmek yerine böyle bir olasılığın gerçekleşebileceğini düşünmek ne güzel" diye düşündü. "Söyler misin, ben neden basit bir iş, temizlik yapmak, ortalık toplamak gibi herhangi bir iş bulamıyorum? Neyim eksik benim? Yoksa çok mu yaşlıyım?"

Suzi dudağını ısırıyordu. "Bana kalırsa başvurduğunuz işlere göre fazla mükemmelsiniz. Nasıl bizimkilerin evinde oturmayacak kadar gösterişli biriyseniz, aynı şey. İnsanları rahatsız ediyor, tuhaf geliyor. Onlar tuhaf insanlardan korkarlar."

- Peki, sence ne yapmalıyım?

- Belki biraz daha yükseği hedeflemelisiniz. Resepsiyon memurluğu gibi veya... annem insanı çıldırtacak güzellikte bir yatak örtünüz olduğundan söz etti. Belki o örtüyü bir dükkâna gösterseniz. Uygun bir dükkâna götürürseniz...

- Bunu yapacak kadar kendime güvenmiyorum.

- Sizin yaşınızda, kocanız olmayan bir erkekle İtalya'da yaşadıysanız, yeteri kadar kendinize güvendiğiniz kesin, dedi Suzi.

Sonra birlikte en kaliteli işlemlerin satılabileceği modacıların ve tasarımcıların listesini hazırladılar. Suzi'nin listeye ekleyecek isimleri düşünürken elindeki kalemi emdiğini gören Signora hayal gücünü çalıştırmaya başladı. Belki bir gün bu güzel kızı Annunziata'ya götürür, "Yeğenim" diye tanıtırırdı. Nasıl olsa ikisi de kıvılcıklı değil miydi? Böylece İtalyanlara İrlanda'da da bir hayat olduğunu ispat eder, İrlandalılara da İtalya'da hatırı sayılan biri olduğunu göstermiş olurdu. Tabii hepsi bir rüyadan ibaretti, Suzi ise saçından söz ediyordu.

- Çok ünlü, çok güzel saç kesen lüks bir kadın berberinde çalışan bir arkadaşım var.

Genç berberleri eğitmek için gönüllülere ihtiyaçları oluyor. Neden oraya gitmiyorsunuz? İki pounda inanılmaz güzellikte bir kesim yaparlar. Müşteri olarak giderseniz yirmi otuz kat fazla para ödemeniz gerekir...

Saç kestirmeye 60 pound verenler de mi vardı? Dünya delirmişti. Mario uzun saçlarını ne kadar sevdiğini hep söylerdi... Ama Mario yoktu artık, Mario ölmüştü. Mario, İrlanda'ya geri dönmesi için ona haber göndermemiş miydi? Öyleyse saçını kesmesini de kabul etmiş oluyordu. "O yer nerede?" diye sordu Signora ve adresi aldı.

Peggy Sullivan, "Jimmy, saçını kestirmiş," diye fısıldadı. Jimmy, bir futbol antrenörüyle yapılan söyleşiyi izliyordu. "Öyle mi, ne iyi" dedi.

- Yok, beni dinle, gerçekten söylediği gibi biri değil. Kapıdan girerken gördüm. Tanıyamazsın. En az yirmi yaş gençleşmiş.

- Ne güzel! dedi Jimmy, televizyonun sesini biraz daha yükselterek. Peggy uzaktan kumandayı alıp sesi biraz kıstı.

- Biraz saygılı ol. Kadının parasını alıyoruz. Üstüne üstlük bir de sağır etmeye hakkımız yok.

- Tamam, tamam. Öyleyse sen de sus biraz!

Peggy suratını asarak oturuyordu. Bu Signora denen kadın gerçekten tuhaftı. "Göründüğü kadar basit olsaydı bugüne kadar hayatını sürdüremezdi" diye düşündü. O kadar parasız olan biri böyle pahalı bir yerde saçlarını kestiremezdi. Peggy esrarlı durumlardan nefret ederdi. Karşı karşıya buldukları duruma ise en azından sır dolu denirdi...

- Yatak örtümü yanıma alırsam kusura bakmayın. Evin eşyalarını götürdüğümü düşünmenizi istemem, diye açıklama yapıyordu Signora ertesi sabah kahvaltıda. İnsanları şaşırtıyorum. Onlara elimden neler geldiğini göstermem gerek. Saçlarımı elemanlarına deneyim kazandırmak için gönüllü arayan bir kuaförde kestirdim. Eskisi kadar garip görünmüyorum, değil mi?

- Çok yakışmış, Signora, dedi Jimmy Sullivan.

- Çok pahalı durduğu kesin, dedi Peggy onaylayan bir edayla.

- Boyalı mı? diye sordu Jerry merakla.

- Hayır, sadece kına sürdüm. Ama saçlarımın rengini çok olağandışı buldular, "Vahşi bir hayvan gibi" dediler, diye yanıtladı Signora. Ne Jerry'nin sorularına ne de genç kuaförlerin söylediklerine alınmıştı.

Görenlerin elişinden öylesine etkilenmeleri, şehir adları ile çiçeklerin iç içe yerleştirilişine hayranlıklarını ifade etmeleri onu mutlu etmişti. Ama iş veren yoktu. Adını ve adresini alıp dosyalayacaklarını söylediler. Oturduğu yerin adresini duyunca şaşıyorlardı. Sanki daha şık bir mahallede oturması gerekiyormuş gibi... Bugün de diğer günler gibi her yerden geri çevrildiği bir gün olmuştu, ama bu kez biraz daha nezaket ve daha az şaşkınlıkla yapmışlardı. Gittiği modacılar, butikler

ve iki tiyatro grubu elişlerini hayranlık ve ilgiyle izlemişlerdi. "Daha yükseği hedefleyin" diyen Suzi haklıydı.

Sicilya'nın bir köyünde yaşadığı onca yıl yaptığı gibi rehberlik yapmayı veya ğretmen olmayı düşünmeye cesaret edebilir miydi?

Akşamları Jerry'yle konuşmayı âdet edinmişti. Her akşam gelip kapısını vurur ve "Meşgul müsünüz, Signora?" diye sorardı.

- Hayır, değilim. İçeri gir, Jerry. Konuşacak birinin olması hoşuma gidiyor.
- Aşağı gelebilirsiniz. Bizimkiler bir şey demezler.
- Yok, hayır. Ben sadece bir oda kiralamışım. Benden hoşnut olmalarını isterim. Tepelerine binmek değil...
- Neler yapıyorsunuz Bayan Signora?
- Bir butik için bebek elbiseleri yapıyorum. Dört tane alacaklarını söylediler. Kumaşı kendi paramla aldığım için güzel elbiseler yapmak zorundayım. Beğenmeyip almazlarsa kötü olur.
- Fakir misiniz, Bayan Signora?
- Tam olarak değil, ama fazla param yok. Son derece doğal, mantıklı bir yanıtı. Jerry yeterince tatmin olmuştu. Ev ödevlerini neden buraya getirmiyorsun, Jerry? dedi Signora. Hem bana arkadaşlık etmiş olursun hem de gerektiğinde sana yardım ederim.

Mayıs ayı boyunca oturdular ve içtenlikle konuştular. Jerry, yanlış anlamış gibi dört yerine beş elbise yapmasını önerdi. Jerry'nin fikri mükemmeldi, elbiselerin beşini de almıştı dükkân sahibi.

Signora Jerry'nin ödevlerine büyük ilgi gösteriyordu. "O şiiri bir kez daha oku bana. Bakalım ne demek istiyor?"

- Ama bu çok eski bir şiir, Signora.
- Yine de bir anlamı vardır. Gel birlikte düşünelim, ikisi birlikte şiiri okuyorlardı: "Dokuz fasulyem olacak.' Neden dokuz tane istiyor acaba?"
- Yaşlı şairin teki, Signora. Bence ne istediğini kendi de bilmiyordu.
- "Ve yalnızca an sesleriyle yaşamak" Düşün bir kere, Jerry, sadece arı sesleri duymak istiyor, kentın gürültüsünden hiç hoşlanmıyor.
- Yaşlı olduğu için, dedi Jerry.
- Kim yaşlıydı?
- Yeats, şiirleri yazan adam.

Yavaş yavaş Jerry'nin her şeyle ilgilenmesini sağlamayı başarmıştı.

Kendi belleği zayıfmış gibi davranıyordu. Bir taraftan dikiş dikiyor, bir taraftan da aynı şeyi birkaç kez tekrarlamasını istiyordu. Jerry Sullivan böylelikle, farkında olmadan şiir ezberliyor, kompozisyon yazıyor, matematik problemlerini çözüyordu. Tüm konuların arasında ilgisini biraz olsun çeken coğrafyaydı. Bunun nedeni Bay O'Brien adındaki öğretmendi. Müthiş bir ğretmen olmalıydı. Bay O'Brien nehir yataklarını, toprak katmanlarını, erozyonu anlatıyor, sonra da ğrencilerinin bu konuları bilmesini bekliyordu. Oysa diğer öğretmenlerin böyle bir beklentileri yoktu. Aralarındaki önemli fark buydu.

- Gelecek yıl müdür olacak, dedi Jerry.

- Yaa. Mountainview'dakiler bundan memnun mu?

- Evet, sanırım. Yaşlı Walsh boktan biriydi...

Ne dediğini anlamaz gibi yüzüne baktı. Bunu yaptığında hep aynı sonucu alıyordu.

- Bay Walsh canım. Şu yaşlı müdür... O kadar iyi bir müdür değildi de...

- Ah, şimdi anladım.

Suzi, Jerry'nin konuşmasının çok değiştiğini artık küfretmediğini anlatmıştı Signora'ya. Ayrıca okuldaki hocalarından biri ödevlerini çok daha iyi yaptığını söylemişti. Suzi, "Size para vermeliler" demişti. "Özel bir öğretmenden ne farkınız var? Öğretmen olarak iş bulamamanız çok yazık."

- Annen perşembe günü beni çaya davet etti. Seninle tanışmam için, dedi Signora. Jerry'nin öğretmeni de geliyor sanırım. Bana kalırsa annen destek istiyor.

- Tony O'Brien çapkının tekidir. Kaç hikâyesini biliyorum. Onun için dikkatli olun, Signora. Bu yeni saçlarınızla sizden hoşlanacağı kesin.

- Bundan sonra artık hiçbir erkeğe ilgi duymayacağım. Bu sözleri büyük bir sadelikle söylemişti.

- Sondan bir öncekinden sonra ben de aynı şeyi söylemişim, ama birden yeniden ilgilenmeye başladım, dedi Suzi.

Perşembe günü çay daveti tedirgin bir havada başladı.

Peggy Sullivan doğal bir ev sahibesi değildi, bu yüzden konuşmaları Signora yönetmeye başladı. Rüyada gibi yumuşak bir sesle İrlanda'da gözlemlediği değişiklikleri ve ülkenin nasıl iyiye gittiğini anlatıyordu. "Okullar ne kadar neşeli ve aydınlık, Jerry de bana coğrafya dersinde ele aldığınız projelerden söz ediyor. Ben okuldayken böyle şeyler söz konusu değildi."

Bu konuşmalar buzları eritti. Peggy Sullivan öğretmenin ziyaretinin altında oğluyla ilgili şikâyetler listesi yattığını sanıyordu. Kızı ile Signora'nın böylesine anlaşacaklarını hiç ummamıştı. Ne de Jerry'nin Bay O'Brien'a sokak isimleriyle ilgili bir çalışma yaptığını, bu yöredeki sokak adlarının nedenlerini araştırdığını söylemesini bekliyordu. Biraz sonra Jimmy de gelmişti. Signora da Jerry'nin Jimmy gibi kenti iyi bilen bir babası olduğu için çok şanslı olduğunu söyleyerek, babasının tüm haritalardan daha faydalı olacağını eklemişti.

Normal bir aile gibi konuşuyorlardı. Tony O'Brien'ın ziyaret ettiği ailelerin çoğundan daha nazik ve terbiyeliydiler. Bugüne kadar Jerry Sullivan'ı ümitsizler grubunda görüyordu. Evi hâkimiyeti altına alan bu acayip, kimseye benzemeyen kadın demek ki çocuğu da olumlu biçimde etkilemişti.

- İtalya'da o kadar uzun zaman kaldığınıza göre o ülkeyi çok sevmiş olmalısınız.

- Evet, çok çok sevdim.

- Ben hiç İtalya'ya gitmedim, ama okuldan bir arkadaşım, Aidan Dunne adında bir öğretmen, bıraksanız İtalya'yı yer içer, durmadan anlatacak kadar sever.

- Bay Dunne. Latince öğretmeni... dedi Jerry sıkıntılı bir sesle.

- Latince mi? Sen de Latince öğrenebilirsin, Jerry, dedi Signora yüzü parlayarak. .

- Yok canım. Latince akıllılar için. Üniversiteye gidip doktor, avukat olacaklar için.

- Hayır, bu doğru değil, dedi Signora ile Tony O'Brien bir ağızdan.

- Lütfen, buyrun... dedi Tony Signora'ya sözü vererek.

- Ben Latince öğrenmediğim için çok pişmanım. Fransızca'nın, İtalyanca'nın, İspanyolca'nın kökü

Latince. İnsan bir sözcüğün Latince kökünü bilirse nereden geldiğini anlar.

Tony O'Brien da "Tanrım, Aidan Dunne'la tanışmanız lazım. O da yıllardır aynı şeyi söyler. Ben gençlerin Latince öğrenmelerini mantıklı bir dil olduğu için çok uygun görüyorum. Bulmaca gibi bir şey... Onları düşünmeye zorlayan bir uğraş. Telaffuzunda da zorluk olmayan bir dil."

Bay O'Brien gittiğinde hepsi bir ağızdan konuşmaya başladılar. Signora, Suzi'nin eve daha sık gelmeye başlayacağını sezmişti. Belki eskisi gibi babasından kaçmaya gerek duymayacaktı. Ne olmuşsa olmuş, bazı şeyler iyiye doğru gitmeye başlamıştı.

Signora ile Brenda yürüyüş yapmak için St. Stephen's Green'de buluştular. Brenda ördeklere bayat eklemek getirmişti. İkisi güneşin altında, keyifle ördekleri besliyorlardı.

- Her ay anneni ziyaret ettiğimi biliyorsun. Geri döndüğünü söylemem gerekir mi? diye sordu Brenda.

- Sen ne diyorsun?

- Bence hayır. Ama gidip onunla oturmandan hâlâ korktuğum için böyle diyorum.

- Demek beni hiç tanımıyorsun. Gerektiğinde çok katı olabilirim. Annemi insan olarak seviyor musun? Doğruyu söyle!

- Hayır, çok sevdiğim biri değil. Önceleri senin hatırın için gidiyordum. Sonra kapana tutuldum, ona acımaya başladım. Rita'dan, Helen'den, o feci gelinlerinden o denli şikâyetçiydi ki...

- Gidip annemi göreceğim. Benim yüzümden yalan söylemeni istemem.

- Gitme. Seni kandırırlar.

- Bu imkânsız. Bana inan.

O öğleden sonra annesine gitti. 23 numaranın kapısına gitti, zilini çaldı. Annesi anlamadan yüzüne bakıyordu. "Evet?" dedi.

- Ben Nora'yım, Anne. Seni görmeye geldim.

Ne bir gülümseme ne sarılmak için açılan kollar ne de içten bir karşılama... Kapıda duruyorlar, donmuş gibi bakışıyorlardı. Annesi içeri girmesi için bir adım bile gerilememişti, Nora ise girebilir miyim diye izin alacak değildi.

Yine de konuştu. "Nasıl olduğunu görmek için geldim. Bir de babam huzurevine onu görmeye gitmemi ister mi diye soracaktım. Herkes için en uygun olanı yapmak istiyorum."

Annesinin dudağı kıvrıldı. "Ne zamandan beri kendini değil de başkalarını düşünmeye başladın?" dedi. Signora kımıldamadan eşikte duruyordu. Sakinliği buna benzer durumlarda daha belirgin olurdu. Bir süre sonra annesi geriye doğru bir iki adım atarak, "Mademki buradasın bari içeri gir" dedi.

Signora eski evlerinden birkaç tanıdık parça gördü. İyi tabakların ve ufak tefek gümüşlerin durduğu kapıları camlı büfe vardı. Eskiden olduğu gibi bugün de içi görünmüyordu. Duvarlarda tek bir resim yoktu, kitaplık da boştu. Odanın en önemli eşyası ortada duran büyük televizyondur. Yemek masasının üstünde bir şişe portakal suyu vardı. Tek bir çiçek, hayatın zevkli olduğunu kanıtlayan tek bir işaret yoktu. Annesi oturmasını söylemediği için Signora yemek masasının yanındaki sandalyeye oturdu. "Bu masada kaç kere yemek yenmiştir acaba" diye düşünüyordu. Sonra kendine kızdı, yirmi altı yıl boyunca hiç yemeğe misafir gelmeyen bir evde oturmamış mıydı? "Belki de kalıtımla ilgili bir şeydir" diye düşündü.

- Evi sigara dumanıyla doldurmaya can atıyorsun, değil mi? dedi annesi.

- Hayır, Anne. Hiç sigara içmedim.

- Ben senin ne yaptığın ne yapmadığın nereden bilebilirim ki... -Evet, Anne. Nereden bilebilirsin?

Sesi sakindi, hiç kavgacı değildi.

- Şimdi niçin geldin? Tatil için mi? Yoksa başka bir şey mi var?

Signora, annesini deli eden o alçak sesiyle artık burada yaşamaya karar verdiğini, bir oda kiraladığını ve ufak tefek dikiş işleri yaptığını anlattı. Hayatım daha iyi kazanmak için daha iyi bir iş bulmayı ümit ediyordu. Annesinin oturduğu mahalleyi duyunca takındığı küçümseyen tavrı görmezlikten geldi. Sonra tepkisini beklemek üzere sustu.

- Ne oldu o Mario muydu neydi sonunda seni sokağa mı attı?

- Adının Mario olduğunu pekâlâ biliyorsun, Anne. Onunla tanışmıştın. Hayır beni sokağa atmadı. Bugün eğer hayatta olsaydı ben hâlâ oradaydım. Duyunca üzüleceğini biliyorum Anne, feci bir şekilde öldü. Dağ yolunda bir kazada. Ben de geri dönüp İrlanda'da yaşamaya karar verdim. Yine bir süre sustu ve bekledi.

- Koruyucun ölüp gittikten sonra herhalde orada kalmanı istemediler, değil mi?

- Hayır, yanlış. Benim iyiliğimi istediler. Hepsi.

Annesi yeniden küçümseyen bir ses çıkarttı. Aralarına yoğun bir sessizlik çöktü. Annesi bu sessizliğe fazla dayanamadı. "Yani şimdi sen o insanlarla o sitede mi yaşayacaksın? Yani kendi kanından, canından olan insanların yerine o işsizlerle, o canilerle mi oturacaksın? Senden bunu mu beklemeliydik?"

- Bana bir yuva teklif etmen beni çok duygulandırdı, Anne. Ama birbirimize yabancı olalı o kadar yıl geçti ki... Bu süre içinde ben de kendime ait bir yol çizdim. Eminim sizler için de aynı şey geçerli. Hayatımla ilgili hiçbir şey öğrenmek istemediniz, o bakımdan yaşamımdan söz edersem canınızı sıkacağımı çoktan anladım. Arada sırada gelip seni görebilirim, babamın da beni görmek isteyip istemediğini söylersin.

- Bu ziyaret etme teklifini giderken birlikte götürebilirsin. İşin doğrusu hiçbirimiz seni istemiyoruz artık.

- Buna inanmak istemiyorum. Hepinizle teker teker ilişkiyi korumak istedim. Arka arkaya mektuplar yazdım. Altı kız yeğenim ve beş erkek yeğenim hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Döndüğüme göre onları yakından tanımak isterim.

- Beni iyi dinle. Hiçbiri seninle ilişki kurmak istemiyor. Bu kadar yıl sonra birdenbire ortaya çıkıp her şeye kaldığın yerden devam edeceğini sanacak kadar delisin sen. Bari bir şeyler yapmış olsan. Bir yerlere varmış olsan bir şey demezdim... Şu arkadaşın Brenda'ya bak! Güzel, bakımlı bir kadın, evli, fevkalade bir işi var. Her annenin işte kızım diye iftihar edeceği bir kız evlat... senin gibi biri değil...

- Tabii Rita ve Helen de var, dedi Signora. Bu kez yan aşağılayıcı bir ses çıktı annesinden. Onların da bütünüyle tatmin edici evlatlar olmadıkları görülüyordu. Geri geldiğime göre belki arada sırada seni yemeğe çıkartabilirim, Anne. Veya çay içmeye birlikte şehre ineriz. Huzurevine uğrayıp babamın beni görmek isteyip istemediğini öğreneceğim.

Bir sessizlik oldu. Annesinin kavrayabileceğinden daha fazlasını yaşamışlardı. Signora adresini vermemiş, sadece yaşadığı mahallenin adını söylemişti. Kardeşleri gelip onu bulamayacaklardı. Hiç suçluluk duymuyordu. Karşısında onu hiç sevmemiş, hiç iyiliğini istememiş biri vardı. Arkadaş

olmaları, ilişki kurmaları için yalvardığı onca yılın ufak bir sıcaklık ve yakınlık göstermemiş bir kadın vardı karşısında... Gitmek üzere ayağa kalktı.

- Aman efendim! Bu ne kendini beğenmişlik böyle!... Başından geçenlerden sonra Dublin'de hiçbir erkeğin yüzüne bakmasını bekleme sakın! Boşanmanın serbest olduğunu biliyorum, ama babanı o kadar üzdükten sonra senin gibi başka bir erkeğin artığı, elli yaşında bir kadını isteyecek birini bulacağını sanma.

- Hayır, bulamayacağımı biliyorum, Anne. Benim o konuda hiçbir beklentim yok. Sana ufak bir not yazıp birkaç hafta sonra ziyaretine gelirim.

-Birkaç haftamı?

- Evet, Anne. Belki bir pasta veya Bewleys'den kirazlı kek getiririm. Birlikte çay içeriz. Bakalım... Rita ile Helen'e selam söyle, onlara da yazacağımı söyleyebilirsin.

Annesi ne olduğunu anlamadan kapıdan çıkmıştı. Birkaç dakika geçmeden kızlarından birini arayacağından emindi. Yıllardır yaşamlarında bu kadar dramatik ikinci bir olay olmamıştı.

Hiç hüznün duymuyordu. O duyguyu yıllar önce yitirmişti. Suçluluk da duymuyordu. Şimdi en büyük sorumluluğu kendine karşı duyuyordu. İş bulmak, güçlü olmak ve akıllıca davranmak zorundaydı. Güzel kızlarını ne kadar çekici bulsa, asık suratlı oğullarını ne kadar korumak istese de kendini Sullivan ailesine bağımlı olmaktan kurtarmalıydı. Kendi kuşağının Dublin'deki en başarılı örneği olan Brenda ve Patrick'e yük olmaktan da kurtulması gerekiyordu. O ince elişlerini her zaman alacaklarına emin olmadığı butiklere de güvenemeyeceğini biliyordu.

Bir çeşit öğretmenlik bulmalıydı. Hiç olmazsa temel İtalyanca öğretecek yeteneği vardı. Çok nitelikli olmamasının önemi yoktu. İtalyanca'yı kendi kendine öğrenen o değil miydi ? Belki Jerry'nin okulundaki o adam, hani Tony O'Brien'in İtalya aşığı dediği adam.. Belki o İtalyanca öğrenmek isteyen bir grup tanıyordu. "Parası az da olsa önemli değil" diye düşündü. "O güzel dili konuşmaktan öyle mutlu olurum ki bu da bana yeter.

Adı neydi? Bay Dunne miydi? Evet, evet, Dunne'dı adı. Sormaktan ne kaybederdi? İtalyanca'yı söylendiği kadar seviyorsa zaten Signora'dan yana olurdu.

Okula giden otobüse bindi. Onun güzelim Vista del Monte'sinden, şu sırada yamaçlarından aşağı çiçek akan dağlarından ne kadar farklı bir yerdi. Burası beton avlusu, yıkıntıya benzeyen bisiklet barınağı, çöplerle dolu bahçesi ve boyaları dökülmüş binalarıyla hiç de iç açıcı görünmüyordu. "Neden duvarların kenarına biraz yeşil sarmaşık dikmemişler" diye düşündü.

Signora bunun gibi devlet okullarının yeterince fon bulamadıklarını, bağış yapan zenginlerden yoksun olduklarını biliyordu. Bu durumda Jerry Sullivan gibilerinin neden okullarıyla iftihar etmedikleri meydandaydı.

Latince hocası Bay Dunne'ı nerede bulacağını sorduğunda, "Öğretmenler odasındadır" dediler.

Kapıyı vurdu, karşısında bir erkek vardı. Kahverengi saçları dökülmeye başlamış, huzursuz bakışlı biriydi. Gömlekleydi, ama sandalyenin arkasında asılı ceketini gözüne ilişti. Yemek saatiydi, diğer öğretmenler çıkmışlardı. Bay Dunne'ın okulu korumayı üstlenmiş olduğu seziliyordu. Nedense yaşlı biriyle karşılaşacağını sanmıştı. Belki Latince öğretmesiyle ilgili bir şeydi. Oysa karşısındaki en fazla onun yaşlarında biriydi, belki biraz daha genç... "Günümüz ölçülerine göre ikimiz de yaşlı sayılırız" diye düşündü Signora. "Yeni bir işe başlanacak bir yaş değil, emekli olunacak bir yaş...

- Sizinle İtalyanca hakkında konuşmaya geldim, Bay Dunne, dedi.

- Biliyor musunuz, bir gün birisinin kapımı çalıp bu sözleri söylemesini bekliyordum, dedi Aidan Dunne.

Birbirlerine gülümsediler. O andan itibaren arkadaş olacakları belliydi. Dağlara bakan pencerenin önünde yıllardır tanışıyormuş gibi konuşmaya başladılar. Aidan Dunne aklından geçen, hayal ettiği gece kurslarından söz etti ve o sabah aldığı korkunç haberi anlattı. Yetkililer bu kurs için gereken fonu onaylamamışlardı. O halde iyi öğretmenler bulamayacaklardı. Yeni müdür kendi fonlarından ufak bir pay ayırmaya söz vermişti, ama o para ancak sınıfları donatmaya, okulu hazırlamaya yeterdi. Aidan Dunne projeden tümüyle vazgeçilmesinden korktuğunu, şimdi ufak da olsa bir ümit belirdiğini anlattı.

Signora Sicilya dağlarında uzun yıllar yaşadığını, sadece dili değil, İtalyan kültürünü de biraz öğretebileceğim söyledi. Örneğin İtalyan sanatçılar, heykeltıraşlar ve freskler konusunda bir kurs yapılamaz mıydı? Üç değişik konuyu kapsayan bir ders... Sonra İtalyan müziği, operası ve dinî müziği konusunda diğer bir kurs yapılabilirdi. "Sonra şaraplar ve yemek de olabilir" dedi. Sebzeler, meyveler ve frutti di mare.^[10] Daha neler olabilirdi, günlük konuşma, tatile gidenlere gerekli deyimler, sonra dili öğrenmek isteyenlere gramer ve gerçek İtalyanca dersleri...

Gözleri pırıl pırıldı. Biraz önce kapıda duran uzun boylu huzursuz insandan ne kadar da genç duruyordu. Aidan koridorda çocukların gittikçe yükselen seslerini duydu. O bağrıışmalar yemek teneffüsünün sona ermekte olduğunu belirtiyordu. Birazdan diğer öğretmenler odaya girecek, aralarındaki bu tılsım sona erecekti.

O bunları söylemeden Signora aklından geçenleri anlamış gibiydi. "Fazla kaldım, işiniz vardır. Ama buluşup bu konuşmamıza devam edebilir miyiz sizce?" diye sordu.

- Dörtte çıkıyoruz. Şimdi tam bir öğrenci gibi konuştum... Signora gülümsedi. "Okulda çalışmanın güzel yanı da bu olmalı, çocuklar gibi düşünüp hep genç kalmak..."

- Keşke hep böyle olsa, dedi Aidan.

- Annunziata'da İngilizce dersi verdiğimde yüzlerine bakar "Şimdi bilmedikleri bir şeyi ben anlatınca öğrenecekler" diye düşünürdüm. Bu çok doyurucu, güzel bir his...

Ceketini giymeye çalışan, derse gitmek üzere odadan çıkmaya hazırlanan Aidan Dunne kadım beğendiğini apaçık belli ediyordu artık. Signora bir erkek tarafından beğenildiğini hissetmeyeli çok uzun zaman olmuştu. Annunziata'da saygıyla bakılan biriydi. Mario'nun onu sevdiği, ona âşık olduğu kesin, kuşkuya yer olmayan bir gerçektir. Onu tüm kalbiyle sevmişti. Sevmişti, ama hayranlık duymamıştı. Karanlık basınca yanına gelmiş, Signora'ya sarılmış, dertlerini ona açmıştı, ama bakışlarında hiçbir zaman hayranlık duyduğuna dair bir belirti olmamıştı.

Signora beğenilmekten hoşlanmıştı. Başka bir ülkeye beslediği hayranlığı İrlandalılarla paylaşmak isteyen iyilik dolu bu adamdan da hoşlanmıştı. Adamın korkusu insanları eğitmek için düzenlediği kurslara yeterince para bulamamaktı.

- Sizi okulun kapısında mı bekleyeyim? diye sordu. Saat dörtte biraz daha konuşacak zaman buluruz.

- Zamanınızı almak istemem... diye söze başladı Aidan Dunne.

- Yapacak başka bir işim yok. Signora her zamanki gibi açık sözlüydü.

- Kütüphanede beklemeye ne dersiniz? -Memnuniyetle...

Grup halinde çocuklar yanlarından ite kaka geçerlerken birlikte koridorda yürüdüler. Böylesine

büyük bir okulda hep yabancı birileri olduğu için Signora çocukların ilgisini çekmiyordu. Şaşkınlıktan ağzı açık kalan Jerry Sullivan'ın dışında...

- Tanrım, Signora... dedi hayretler içinde.

- Merhaba, Jerry, diye yanıtladı Signora tatlı bir sesle. Sanki hep bu okuldaymış gibi konuşmuştu.

Kütüphanede, İtalyanca bölümündeki kitapların listesini inceledi. Çoğu ikinci el, Aidan Dunne'ın kendi parasıyla aldığı tahmin ettiği kitaplardı. "Ne kadar iyi bir adam" diye düşündü, heyecan dolu, belki bana yardım eder. Sonra kendisinin de Bay Dunne'a yardım edebileceğini düşündü. İrlanda'ya dönüşünden bu yana ilk kez rahatlamış hissetti kendini. Tırnaklarını etine batırmıyordu. Yaz güneşinin vurduğu pencerede kollarını açtı ve gerinerek esnedi.

İtalyanca öğreteceğinden emindi, İtalya'yı düşünmeyeceğinden de emindi. Dublin'i düşündü. "Derslere katılmak isteyenleri nasıl bulacağız." O ve Bay Dunne. O ve Aidan. Kendini topladı. Hayal kurmaktan vazgeçmeliydi. En büyük kusuru buydu... Herkes böyle söylemez miydi? "Hep delice fikirlerin peşinde koşar, gerçeği göremez" derlerdi.

İki saat sonra Aidan Dunne eşikte belirdi. Yüzü içten bir gülümsemeyle aydınlanmıştı. "Arabam yok" dedi. "Herhalde sizin de yok, değil mi?"

- Cebimde ancak otobüs bileti alacak param var, dedi Signora.

"Grania Dunne'a âşık olsaydım hayatım ne kadar kolaylaşırdı" diye düşünüyordu Bili. Grania yirmi üç yaşında olmalıydı, demek ki yaşları da uygundu. İyi bir aileden geliyordu, babası Mountainview'da öğretmendi, annesi Quentin's Lokantası'nda kasiyerdi. Güzel bir kızdı, konuşmaktan zevk aldığı biriydi.

Birlikte bankayı ve bankadakileri çekiştirirler, neden hep açgözlü bencil insanların ilerlediklerini sorgularlardı. Grania, kız kardeşini sorar, ona kitaplar getirirdi. Her şey başka olsaydı belki Grania da ona âşık olabilirdi.

"Aşk ve sevgiyi anlayışlı bir insanla tartışmak kadar zevkli bir şey olamaz" diye düşünüyordu. Örneğin Grania unutmak istediği, fakat bir türlü aklından çıkartamadığı o yaşlı başlı erkekte söz ettiğinde Bili ne demek istediğini anlıyordu. Babası yaşında biri olduğunu, sigara içtiğini, nefes alırken hırıldadığını, öksürükten boğulacak gibi olduğunu, böyle giderse birkaç seneye kalmaz ölüp gitmesinden korktuğunu, ama yine de onun kadar çekici birine rastlamadığını söylüyordu.

Ta başından okul müdürünün kendisi olacağını bildiğini, yalan söyleyerek Grania'dan sakladığını, bu yüzden birlikte olmalarına hiç olanak kalmadığını anlatıyordu. Babasının Tony O'Brien'la çıktığını -bir kez olsa bile- yattığını öğrenirse o saniye yere yıkılıp öleceğini söylüyordu.

Aslında Grania başkalarıyla çıkmayı da denemişti, ama bu birliktelikler pek başarılı olmamıştı. Hep Tony'yi düşünüyor, gülünce göz kenarlarında oluşan kırışıklıklar aklına geliyordu. Ne büyük bir haksızlıktı bu!... İnsan neden bu denli uygunsuz birine âşık oluyordu?

Bill, Grania'nın anlattıklarının tümünü içtenlikle onaylıyordu. Kendisi de uygunsuz bir aşkın kurbanı değil miydi? O da en akla gelmeyecek birine, Lizzie Duffy'ye tutulmamış mıydı? Lizzie çok güzel, insanın başına dert açacak cinsten bir kızdı. Hayatı boyunca bütün yasaklara başkaldırmış, hep istediğini yapmış biriydi.

Lizzie de Bill'i seviyordu. Ya da seviyorum diyordu. Ya da sevdiğini sanıyordu. "Hayatım boyunca bu kadar ciddi, bu kadar baykuş, bu kadar saygın ve bu kadar saçma birini tanımadım" diyordu. Lizzie Bill'i diğer erkek arkadaşlarıyla karşılaştırınca verdiği tüm sıfatlar yakışıyordu. Diğerleri olur olmaz her şeye gülen, iş bulmak veya bir işte devamlı çalışmak gibi sorunlara önem vermeyen, önceliği

tatile gitmek veya eğlenmek olan kimselerdi. Lizzie'yi sevmek delilikten başka bir şey değildi aslında.

Bili ile Grania bir yandan kahve içiyorlar, bir yandan da "İnsan sadece kendine uygun olana âşık olsa hayat hem çok sıkıcı hem de ne kadar kolay olurdu" diyorlardı.

Lizzie, Bill'in ablası Olive'i hiç sormazdı. Bir gün ziyaretlerine geldiğinde onunla karşılaşmıştı. Olive yavaştı, hep yavaştı. Hastalığının ya da rahatsızlığının bir adı yoktu.

25 yaşındaydı ama, sekiz yaşında gibi davranıyordu. Çok hoş bir sekiz.

İlk karşılaşmada Olive'in problemi anlaşılmazdı. Olive, sekiz yaşında bir çocuk gibi hikâyeler anlatır, televizyonda izlediği saçma sapan şeylerden etkilenirdi. Bazen bağırarak konuşur ve derbederce davranırdı, iri olduğu için sağa sola çarpar, eşyaları devirirdi. Ama Olive'in sinirlendiği veya değişken ruh hallerine girdiği hiç görülmezdi. Herkesle ve her şeyle ilgilenir, dünyada ailesinin benzeri olmadığını düşünürdü. Annesi çarşıdan aldığı hazır bir keki biraz süslese, "Annem dünyanın en güzel pastalarını yapar" derdi. Annesi de gururlanarak gülümserdi. "Babam büyük bir süpermarketi yönetiyor" derdi. Dükkânın jambon reyonundan sorumlu olan babası da anlayışla gülümserdi.

- Kardeşim Bili banka müdürüdür, sözleri Bill'i gülümsetirdi. Grania da bu sözleri duyunca gülmüştü. Bili ise, "Bakalım o günleri göreceğiz mi?" demişti.

- Aslında öyle bir görev istemiyorsun ki... Kabul edersen boyun eğdiğini, kurallarından ödün verdiğini düşünmeyecek misin? diye sormuştu Grania.

Lizzie aslında Olive'le aynı fikirdeydi. Sık sık, "Bankada yükselmelisin" diyordu. "Ben ancak başarılı bir adamla evlenebilirim. Yirmi beş yaşına bastığımızda evleneceksek senin çoktan yükselmeye başlaman gerekirdi."

Bu sözler her ne kadar Lizzie'nin efsanevi sarı buklelerini arkaya atıp bembeyaz dişlerini ortaya çıkartan berrak kahkahası eşliğinde söylenmiş olsalar da Bill'in gerçeği ifade ettiklerinden hiç kuşkusu yoktu. Lizzie, başarısız biriyle asla evlenmeyeceğini söylüyordu, "Öyle yaparsam ikimizi de mahvedeceğim için kötülük yapmış olurum" diyordu. İki yıl sonra, ikisi de çeyrek asırlık olduklarında, kendisine evlenmek için biçtiği tarih geçmeden yeni hayatına başlamak isteyeceğini, o zaman Bill'le evlenmeyi ciddi olarak düşüneceğini söylüyordu.

Lizzie bankaya yeni bir kredi için başvurduğunda eski kredi borcunu ödemiş olduğu için isteği reddedilmişti, Visa kartı elinden alınmıştı. Bili, Lizzie'nin evinde, "Yarın saat on yediye kadar borcunuz ödenmediği takdirde bankanın yasal yollara başvurmaktan başka..." diyen mektuplar görmüştü. Nasıl olsa banka daima başka bir seçenek bulurdu. Lizzie kimi kez ağlayarak, kimi kez bulduğu yeni bir işin heyecanı ve özgüveniyle dolu olarak bankaya gider, işini hallederdi. O hiç batmaz, hiç pişmanlık duymaz, değişmek için hiç çaba sarf etmezdi.

-Aman, Bili, bankalar ne kadar kalpsiz ve ruhsuz şeyler!.. Hep para kazanmak peşindeler. Hiç kaybetmeyi göze alamıyorlar. Onlar düşman, derdi.

- Onlar düşman değil, benim işverenim, diye yanıtlardı Bili.

Lizzie ikinci bir şişe şarap ısmarladığında, "Yapma Lizzie" derdi. İsmarladığı ikinci şişeye verecek parası olmadığını, sonunda hesabı Lizzie'nin değil kendisinin ödeyeceğini çok iyi bilirdi. Bu para işleri gittikçe zorlaşıyordu. Maaşı babasının kazancından daha fazlaydı, hayatta başarılı olması için gösterdikleri özveriye karşılık, ailesine yardım etmek istiyordu. Oysa Lizzie'yle birlikte olan kişinin para biriktirmesine olanak yoktu. Yeni bir cekete ihtiyacı vardı, ama bu bile imkânsızdı.

Parası olmadığına Lizzie'nin tatilde bir yerlere gitmekten söz etmemesi için durmadan dua ediyordu. Böyle giderse Lizzie'nin evlenmek için koyduğu koşulları nasıl yerine getireceğini, yirmi beş yaşına kadar zengin olmayı nasıl başaracağını bilmiyordu.

Bili bu yazın sıcak geçmesi için de dua ediyordu. Yaz güneşli geçerse belki Lizzie İrlanda'da kalmaya razı olurdu. Tersine hava kapalı geçer arkadaşları da şu veya bu Yunan adasına gitmeye karar verirlerse veya Türkiye'de hayatın ne kadar ucuz olduğundan söz etmeye başlarsa huzursuz olacağı kesindi. Bill'in çalıştığı bankadan kredi alması yasaktı. Bu bankanın kesin kuralıydı. Tabii başka bir yerden feedi bulabilirdi. Bulabilirdi, ama hiç bulmak istemiyordu. "Ben acaba kötü biri miyim" diye kendini sorguluyor, "Hayır, değilim" diyordu. "Kim kendinin gerçekten nasıl olduğunu bilir ki" diye yeni bir soru takılıyordu aklına.

- Sanırım başkaları bizi nasıl algılıyorsa oyuz, dedi Grania'ya kahve içerlerken.
- Bence değil. Öyleyse hep numara yapıyoruz demektir.
- Baykuşa benziyor muyum? diye sordu Bili.
- Ne münasebet, dedi Grania içini çekerek. Bu soruları ilk kez duymuyordu.
- Gözlük taksam, neyse... Belki yüzüm yuvarlak, saçlarım düz de ondan.
- Baykuşların saçı yoktur. Onların tüyleri var...

Bu sözler Bill'in kafasını iyice karıştırmıştı. "Öyleyse neden baykuşa benzetiyorlar beni?"

O akşam bankada fırsatlar konusunda bir konferans vardı. Grania ile Bili yan yana oturmuşlardı. Açılacak yeni kurslar ve yeni örgütlenmeler konusunda bilgilendirilmişlerdi. Bankanın onlardan farklı alanlarda uzmanlaşmalarını beklediğini ve dünyanın dil bilen, deneyimli ve bilgili genç kadın ve erkekler için fırsatlarla dolu olduğunu öğrenmişlerdi. Başka bir ülkede çalışmayı kabul edenlere yüksek maaşlar vereceklerini de ilave etmişlerdi. Bu fırsatlar bir yıl içinde daha belirginleşecekti, ama rekabet de çetinleşeceğinden ilgilenenlerin şimdiden hazırlıklara başlamaları isteniyordu.

- Bir kursa yazılmayı hiç düşündün mü? diye sordu Bili. Grania huzursuzdu. "Bir bakıma istiyorum. Buradan uzaklaşır, Tony O'Brien'la karşılaşmamı önler diye... Ya unutamazsam dünyanın bir ucunda hep onu düşünürsem diye korkuyorum. Ne kadar anlamsız olur, değil mi? Başka bir ülkede yaşayıp ne yapıyor diye içim içimi yiyeceğine burada kalıp neler karıştırdığını görmem daha doğru değil mi?"

- Ona dönmeni istiyor mu? Bili hikâyeyi ezbere biliyordu.

- Evet, her hafta bankaya bir kart yolluyor. Al, işte bu haftaki kart... Grania çantasından bir kahve çiftliği resmi çıkarttı. Arkasında üç kelime vardı. "Hâlâ bekliyorum. Tony."

- Fazla bir şey söylüyor denemez, dedi Bili.

- Evet ama, seri gibi bir şey. Bir tanesinde "Kaynamaya devam ediyorum" diyordu, bir diğerinde ise "Umuda devam" vardı. Her şeyin bana bağlı olduğunu belirtmenin değişik yollar.

- Gizli bir şifre mi yani?

- Doğru dürüst bir kahve makinesi almadan geri dönmeyeceğimi söylemiştim de... O da gönderme yapıyor.

- Peki, kahve makinesini aldı mı?

- Tabii aldı, Bili. Ama konumuz bu değil ki...

- Kadınlar amma da zor mahluklar, dedi Bili içini çekerek.

- Hayır hiç de değil. Kadınlar son derecede açık sözlü, basit mahluklar. Belki senin içli dışlı

olduğun "Alışveriş Hastası Hanım" öyle değil, ama çoğumuz sade bireyleriz.

Grania, Lizzie'ye ümitsiz bir vaka olarak bakıyordu. Bili ise Grania'nın o yaşlıya geri dönmesi gerektiğini düşünüyordu. Birlikte yatakta kahve içmeliler, mesajlarda ne demek istiyorsa onları yapmalıydılar... Grania için onsuz hayatın anlamı yoktu.

Konferans Bill'in aklını çelmişti. Başka bir ülkede iş bulduğunu varsayıyordu. Bankanın gelişme projesinin bir parçası olarak bir Avrupa başkentinde iş bulduğunu düşünüyordu. Hayatı nasıl değiştirdi! Ömründe ilk kez gerçek para yüzü görürdü. Hür olurdu. Evde kalıp Olive'le oynamak zorunda olmaz, her akşam ailesinin gözüne girmek için bankada kendisine pay çıkartabileceği bir olay yaratmasına gerek kalmazdı.

Belki Lizzie de onunla gelirdi. Paris'te, Roma'da veya Madrid'de küçük bir apartman kiralarlar, şimdiki gibi akşamları Lizzie'nin evinden çıkıp evine dönmesine gerek kalmadan her gece birlikte kalırlardı. Tabii, banka gibi olağandışı bir yere giden biri tarafından uyandırılmayı hem çok komik hem de uygunsuz bulan Lizzie öğlene kadar uyurdu.

Yoğun, uygulamalı dil öğreten kursları incelemeye başladı Bili. Hepsi çok pahalıydı. Dil laboratuvarlarına gitmesi ise söz konusu değildi. Onlar için ne yeterli parası ne de yeterli enerjisi vardı. Bütün gün bankada çalışmaktan halsiz düşüyor, akşamları yorgunluktan yeni bir konuya odaklanmaya mecali kalmıyordu. Gerçek amacı Lizzie'yle yaşayabilecek parayı biriktirmek olduğuna göre Lizzie'den ve arkadaşlarından uzak kalıp onu kaybetmeyi göze alamazdı.

"Başka bir kadım sevseydim ne kadar uygun olurdu" diye düşündü yine. "Benimki kızamığa yakalanmak gibi bir şey" diyordu. Bükere âşık oldu mu insanın kurtulması zor. Hastalık geçinceye veya bir çözüm buluncaya dek beklemekten başka çaresi yoktu. Her zamanki gibi arkadaşı Grania'nın fikrini almak istedi. Grania ilk kez Lizzie'ye âşık olmanın cehenneme doğru hızla yol almakla aynı anlamı taşıdığını söylemedi. Onun yerine somut bir çözüm getirdi.

- Babam okulunda gece kursları başlatıyor. İtalyanca kursları... dedi. Eylülde başlayacaklar, her yerde öğrenci arıyorlar.

- İyi öğretecekler mi sence?

- Bilmem. Benden de öğrenci bulmamı istediler. Grania hep çok açık sözlü biri olmuştu. Hiçbir zaman karşısındakini kandırmaya kalkışmazdı. En azından çok ucuz olacaktır. Ellerindeki tüm olanakları ortaya koydular. Otuz öğrenci bulunmazsa kurstan vazgeçilecek. Böyle bir şey olursa babam için çok üzülürüm...

- Sen de yazılacak mısın?

- Hayır, yazılırsam kendini küçük düşmüş gibi hissedeceğini söyledi. Eğer bütün ailesi yazılırsa acınacak bir şey olur.

- Evet, belki de haklısın. Bankacılık için faydalı olur mu dersin? Bankacılığın teknik terimlerin, deyimlerini öğretecekler mi sence?

- Hiç sanmam. Ama "merhaba", "allahısmarladık" ve "baban nasıl" gibi şeyleri öğretecekler. İtalya'ya gidersen bunları söyleyebilmen gerekir.

- Evet, dedi Bili, tamamen ikna olmamıştı.

- Tanrı aşkına burada, bizim bankada borç ve alacak dışında hangi teknik terimleri kullanıyoruz ki?... Onları da öğretirler herhalde.

- Kimler?

- Anlaştığı kadın. İtalyan olmalı, ona "Signora" diyor. Her bakımdan olağanüstü biri diyor.

- Kurs ne zaman başlıyor?

- Yeteri kadar öğrenci olursa 5 eylülde.

- Bütün yılın parasını baştan mı vermek gerekiyor?

- Hayır sadece bir dönemin... Sana bir broşür getiririm. Yapacaksan bari burada yap. Hiç olmazsa zavallı babamın aklını kaçırmamasına yardımın dokunur.

- Tony'yi de görecek miyim? O şehvet dolu mektupları yazan adamı? diye sordu Bili.

- Tanrım, sakın Tony'nin adını ağzına alma. Sana bunları gizli tutman şartıyla anlattım. Grania'nın sesi kuşku doluydu.

Bili, elini okşadı. "Sadece takılıyorum, o kadar. Gizli olduğunu çok iyi anlıyorum. Yine de karşıma çıkarsa şöyle bir bakar ne düşündüğümü söylerim."

- Ondan hoşlanacağını umarım. Grania birden hem çok genç hem çok deneyimsiz göründü.

- Görürsün, onu öyle olağanüstü bulacağım ki ben de sana Tony konusunda kartlar göndermeye başlayacağım. Arkadaşının Tony O'Brien'in varlığından habersiz bir dünyada yüreklendirilmeye ihtiyacı olduğunu anlamıştı.

Bili o akşam ailesine İtalyanca öğrenmeye karar verdiğini açıkladı.

Olive çok heyecanlanmıştı. "Bili İtalya'ya gidiyor. Bili İtalya'ya banka yönetmeye gidiyor" diyordu komşulara.

Onlar Olive'e alışıklılar. "Harika bir şey" dediler anlayışla. "Onu özleyecek misin?"

- Gittikten sonra hepimizi yanına aldirtacak, dedi Olive kendinden emin bir edayla. Bili bunları odasının penceresinden duyuyor ve kendini kötü hissediyordu. Annesi İtalyanca öğrenmesinin çok iyi bir fikir olduğunu söylemişti. "Çok güzel bir dil" diyordu. Papayı dinlemeye bayılıyordu, sonra O Sole Mio şarkısı da ne hoştu. Babası ise bir erkek evladın kendini yetiştirmek istemesi kadar güzel bir şey olmadığını söyleyerek sertifika için sarf ettikleri tüm gayretlerin bir gün meyve vereceğinden emin olduğunu eklemişti. Annesi olağan bir şey söyler gibi "Lizzie de İtalyanca derslere katılacak mı" diye sormuştu.

Bill, Lizzie gibi birinin haftada iki kez iki saat boyunca bir şey öğrenmeye odaklanacak kadar disiplinli olabileceğini sanmıyordu. Bunun yerine arkadaşlarıyla buluşup o çok renkli kokteyllerden birini içerek gülüp eğlenmeyi tercih edeceği kesindi. "Henüz karar vermedi" dedi. Lizzie'den pek hoşlanmadıklarını biliyordu. Evlerine bir kez gelmişti, sonuç pek parlak olmamıştı. Eteği fazla kısaydı, yakası fazla açıktı, gülerken ağzını fazla açmıştı ve hayatı algılayışı ise fazla hafifti.

Bili çok kararlıydı. Lizzie'yi seviyordu. İki yıl sonra, yirmi beş yaşına basınca onunla evlenecekti. Evdekilerin Lizzie'nin aleyhinde tek söz söylemelerini istemiyordu, ailesi de bu isteğine saygılı davranıyordu. Bili bazen düğününü düşünüyordu. Annesi ile babası kim bilir ne kadar heyecanlı olacaklardı. Annesi haftalar boyunca alacağı şapkayı konuşacak, belki de karar veremediğinden değişik birkaç şapka satın alacaktı. Olive'in ne giyeceği de çok tartışılacaktı. Gösterişsiz, ama şık olması için gayret sarf edeceklerdi. Babası ise düğün tarihinin süpermarkete uygun olmasını isteyecekti. Gençliğinden beri aynı yerde çalışıyordu. Yıllar boyunca dükkânın değişimlerine şahit olmuş, değerinin hiç farkında olmadan her yönetici değiştiğinde yeni gelenin onu kovmasından korkmuştu. Bili bazen babasını sarsmak, orada çalışanların tümünden daha değerli olduğunu, herkesin de bunu bildiğini söylemek istiyordu. Oysa elli yaşlarındaki babasının, gençlerin vasfına ve ustalığına

sahip olmadığını düşünceğini bu sözlere kesinlikle inanmayacağı çok iyi biliyordu. Ömrü boyunca süpermarketten çıkarılmaktan korkacak ve kendini borçlu hissetmeye devam edecekti.

Bill'in düğün hayallerinde Lizzie'nin ailesi çok belirgin değildi. West Cork'ta yaşamaktan hoşlanan bir annesi vardı. Babası ise arkadaşlarının yanında olmak için Galway'de yaşıyordu. Amerika'da yaşayan bir kız kardeşi ile kayak merkezinde çalışan yıllardır görmediği erkek kardeşinden söz ediyordu. Bili tüm bu insanların bir araya geleceklerinden kuşku duyuyordu.

Lizzie'ye gece kurslarından söz etti. "Sen de öğrenmek ister misin?" diye sordu heyecanla.

- Neden isteyeyim ki? dedi Lizzie o bulaşıcı gülüşüyle. Bili de nedenini bilmeden gülmeye başlamıştı.

- Bir gün dışarlara gidersek biraz konuşabilmek için.

- Onlar İngilizce konuşuyorlar mı?

- Bazısı. Ama onların dillerinde konuşmak harika bir şey olmaz mı?

- Bunu da Mountainview denilen o köhne okulda mı öğretecekler?

- Aslında çok iyi bir okul olduğu söylenir. Grania'ya ve babasına karşı sadakatsizlik yapmak istemiyordu.

- Belki iyidir, ama yerine baksana. O mahallelerden geçerken çelik yeleğe gerek var bence.

- Yaşam koşullarının zor olduğu bir mahalle, dedi Bili. Aslında tek suçları fakirlikleri.

- Fakir mi? diye çığlık attı Lizzie... Hepimiz fakiriz, ama onlar gibi kendimizi açındırmıyoruz...

Bill her zamanki gibi Lizzie'nin değer yargısını sorguladı. Nasıl oluyordu da kendisini devletten aile yardımı ve işsizlik parası alan o insanlarla bir tutabiliyordu? Hiç çalışmayan, işsiz onca insanla kendini nasıl aynı kefeye koyabiliyordu? Belki de saflığından böyle düşünüyordu. Birisini sevince onu değiştirmeye kalkmak yanlış bir şeydi. Bili çoktandır bunun bilincindeydi.

- Ne olursa olsun ben o kursa yazılacağım, dedi. Otobüs okulun önüne kadar gidiyor. Dersler de salı ve perşembe akşamları.

Lizzie elindeki broşürü evirip çevirerek, "Sana destek olmak için ben de yazılmak isterdim, ama param yok, Bili" dedi. Gözleri ne kadar da büyüktü. "Yan yana oturup dersi izlemek, sözcükleri birlikte söylemek ne kadar hoş olur" diye düşündü Bili.

- Senin paramı ben veririm, dedi Bill Burke. Artık başka bir bankadan kredi istemesi kaçınılmazdı.

Gittiği bankada karşısına iyi davranan insanlar çıktı. Onlar da aynı şeyi yapmak zorunda kalmışlar, başka bankalardan borç almışlardı. Bu krediyi ayarlamak kolaydı, sorun olmazdı.

Genç bir bankacı, "Daha da fazlasını isteyebilirsiniz" dedi. Bili de onun yerinde olsa aynı şeyi söylerdi.

- Biliyorum, ama ödeme zamanı gelince... Her ay ödenecek o kadar çok şey çıkıyor ki...

- Bana mı söylüyorsunuz? dedi genç çocuk. Ya giysiler, ne kadar pahalı, değil mi? İnsanın giymekten hoşlanacağı en basit bir şey bile korkunç fiyatlara.

Bili istediği ceketi, ailesini ve Olive'i düşündü. Onlara ufak bir yaz sonu armağanı vermeyi ne kadar isterdi... Bankaya girerken aklında olan kredinin tam iki katı borç para aldı...

Grania, babasının gece kursuna iki öğrenci bulduğu için çok sevindiğini anlattı. Yirmi iki kişi olmuşlardı bile. "Kursun başlamasına daha bir hafta olduğuna göre ümitsizliğe düşmeye gerek yok"

demmişti. Otuz kişi olmasa bile kayıt yaptıranları hayal kırıklığına uğratmamak ve mahcup olmamak için en azından ilk dönem kursa başlayacaklardı.

- Bir kere başlasınlar, görürsün nasıl kulaktan kulağa yayılır, demişti Bili.

- Üçüncü dersten sonra çok vazgeçen olurmuş. Öyle diyorlar, dedi, Grania. Neyse, baştan yenilgiyi kabul etmeyelim. Bu akşam arkadaşım Fiona'nın aklını çelmeye çalışacağım.

- Hastanede çalışan Fiona mı? Bill'in içinden bir ses Grania'nın çöpçatanlık yapmakta olduğunu söylüyordu. Özellikle Lizzie saçma bir davranışta bulunduğu veya zorluk çıkarttığına hep Fiona'dan olumlu söz ediyordu.

- Evet, Fiona'yı bilirsin. Hep sana anlatırım. Benim ve Brigid'in iyi arkadaşıdır. Onunla olmasak bile bizimkilere evinde kaldığımızı söyleyebileceğimiz biri... Anlarsın ya!

- Ben anlarım da, annen ile baban, onlar anlamıyorlar mı?

- Akıllarına bile getirmezler. Anneler, babalar hep böyle yapmazlar mı? Bu tür fikirleri hep kafalarından atmaya çalışırlar.

- Fiona'dan yalan söylemesini sık sık mı istersiniz?

- Ben şeyden beri istemedim... aylar önce Tony'yle birlikte olduğum o geceden sonra... Onun ne kadar sinsi olduğunu, babanım işini elinden aldığını o sabah fark ettim. Sana anlatmamış mıydım?

Anlatmıştı, hem de kaç kez, ama Bili iyi kalpli biriydi, "Sadece 'Zamanlaması kötüydü' dediğini hatırlıyorum, o kadar."

- Daha kötü bir zamanlama olamazdı, dedi Grania hiddetle. Daha önceden bilseydim suratına bakmazdım. Daha sonra öğrenseydim o denli bağlanmış olurdu ki vazgeçemezdim. Bu kadar haksızlık karşısında ateş püskürüyordu.

- Tony'ye dönmeye karar verdiğim varsayalım. Baban yıkılır mı?

Grania'nın bakışı sertti. Bili, bir gece evvel sabaha kadar bir sağa bir sola dönerek Tony O'Brien'a geri dönmeyi planladığını nasıl tahmin etmişti? Yoksa insanüstü bir güce mi sahipti? Tony topu Grania'nın eline vermiş, sonradan yolladığı ardı arkası kesilmeyen kartlarla da davetkâr mesajlar göndermişti. Yanıtlamamak kabalık değil miydi? Diğer taraftan babasını ne kadar yaralayacağını da düşünmeden edemiyordu. Müdür olacağından o kadar emin olan babası... Görev kendisine değil de Tony'ye verildiğinde ne kadar kırıldığını göstermemek için kim bilir ne çok çaba sarf etmişti... "Benim de aynı şeyi düşündüğümü biliyor musun?" dedi Grania yavaşça. "Sonra biraz beklemeye, babamın işleri yoluna girinceye dek bir şey yapmamaya karar verdim. Hayatı düzene girdikten sonra belki böyle bir haberi daha kolay karşılar."

- Bu tür şeyleri annenle konuşur mu?

Grania başını salladı. "Neredeyse hiç konuşmazlar. Annem sadece lokantayı ve kardeşlerini görmeyi düşünür. Babam, zamanının çoğunu kendisine bir çalışma odası düzenlemekle geçirir. Son zamanlarda çok yalnız olduğunun farkındayım. Bu yüzden başına bir dert daha açmaktan kaçınıyorum. Gece kursları başardı olur, o konuda çok övgü alırsa... belki o zaman kendi sorunumdan söz edebilirim. Daha doğrusu Tony'ye dönmeye hâlâ kararlıysam bunu yaparım."

Bili, Grania'yı hayranlıkla izliyordu. O da kendisi gibi ailesinden daha cüretkârdı, ve ailesini üzmemek istemiyordu. "O kadar ortak yönümüz var ki..." dedi aniden. "Birbirimizi beğenmememiz ne yazık, değil mi?"

- Biliyorum, Bili, dedi Grania çok samimi bir iç çekişle. Hem sen çok yakışıklı birisin, özellikle

yeni ceketinle... Enfes, parlak kahverengi saçların var, gençsin, ben kırk yaşına geldiğimde ölmeyeceksin. Birbirimizden hoşlanmamamız gerçekten yazık, ama ne yapalım senden o bakımdan hiç mi hiç hoşlanmıyorum.

- Biliyorum, dedi Bili. Ben de senden hoşlanmıyorum. Ne yazık değil mi?

Ailesini mutlu etmek için deniz kenarında öğle yemeğine götürmeye karar verdi Bill. DART denilen trene bindiler.

- Deniz kenarına dartlıyoruz, dedi Olive trendeki yolculara. Onlar da gülümseyerek cevap verdiler. Zaten herkes Olive'e gülümserdi, o kadar canlıydı ki... DART'ın^[11] Dublin Hızlı Ulaşım demek olduğunu ona anlattılar.

Limanda yürüyüş yaparak balıkçı teknelerine baktılar. Yazı geçirmeye gelenler ile turistler fotoğraf çekiyordu. Küçük kasabanın anacaddesindeki dükkânları gezdiler. Bill'in annesi böyle bir yerde yaşamamanın ne kadar hoş olacağını söyledi.

- Bizler gençken hepimiz böyle bir yerde ev alabilirdik, dedi Bill'in babası. Ama o zamanlar buraları o kadar uzak geliyordu ki, iyi işler şehre yakın yerlerdeydi, biz de gelmedik işte.

- Belki Bili bankada daha önemli görevlere geldiğinde böyle bir yerde yaşar, dedi annesi, bunu ümit etmekten bile korkarak.

Bili kendini Lizzie'yle birlikte yeni bir apartmanda veya eski evlerden birinde yaşarken hayal etti. O, işine gitmek için DART'a binip Dublin'e gittiğinde Lizzie bütün gün ne yapardı? Nerede olursa olsun kolaylıkla arkadaş edindiğine göre belki bu köyde de yeni arkadaşlar bulurdu. Ya çocukları, çocukları olacak mıydı? Lizzie, "Bir oğlan, bir kız, sonra tamam" dememiş miydi? Bu sözler çok eskiden söylenmişti ama. Şu sıralarda konuyu açtığına Lizzie çok daha gizemli davranıyordu. "Şimdi hamile kaldığını düşün, o zaman düğün tarihini daha erkene almak zorunda kalırız" demişti Bili.

- Tamamen yanlış düşünüyorsun, Bili tatlım.. Bütün planlarımızı iptal etmek zorunda kalırız.

Bili gülüşünün arkasında yatan sertliği ilk kez o zaman sezmişti. Ve tabii hemen de unutmuştu. Lizzie'nin sert biri olmadığından emindi. Sadece her kadın gibi o da bedenine zarar gelmesinden, bir kazaya kurban gitmekten korkuyordu, o kadar... Hayatın düzenlenmesinde bir haksızlık olduğu kesindi. Kadınlar, hep hamile kalmaktan korktukları için istedikleri gibi rahat sevişemezlerdi.

Olive yürümekten pek hoşlanmıyordu. Annesi ise kiliseyi görmek istiyordu. Bili babası ile Vico Yolu'nda yürümeye başladı. Burası körfezin çevresini dolanan şık bir caddeydi, görenler Napoli Körfezi'ni andırdığını söylerdi. Yolların birçoğunun adları İtalyanca'ydı. Örneğin Vico veya Sorrento gibi. Sonra La Scala veya Milano, Ancona adını taşıyan villalar da vardı. Seyahat edenler, bu yöreyi andıran yerlerin adlarını evlerine takmışlardı, İtalya sahillerine benzeyen dağlık bir bölgeydi burası.

Bili ile babası evleri ve bahçeleri haset duymadan, hayranlıkla izlediler. Lizzie olsa, bazılarının böyle evlerde yaşamalarının, kapılarında ikişer araba bulunmasının çok büyük bir haksızlık olduğunu söylerdi. Oysa bir banka memuru olan Bili ile kestiği jambon dilimlerini plastik eldivenlerle naylon poşetlere dolduran sonra da poşetleri tartarak hayatım kazanan babası, sahip olmak arzusuyla yanıp tutuşmadan, gönül rahatlığı içinde bu tür evlere bakabilen insanlardı.

Güneş parlaktı. İkisi de aşağıya bakıyorlardı. Deniz pırıl pırıldı. Denize açılmış birkaç yelkenli vardı. Bir duvara oturdular. Bill'in babası piposunu tütürüyordu.

- Hayatın gençken umduğun gibi mi oldu? diye sordu Bili.

- Belki her bakımdan değil, ama çoğu bakımdan, evet. Babası piposundan bir nefes çekti.

-Neler?

- Böyle iyi bir iş bulup o işi bu kadar uzun zaman korumak. Oysa kumarbaz olsaydım bu konuda bahse girmezdim. Sonra annenin beni kabul etmesi var, onun harika bir eş olması, bu kadar mutlu bir yuva kurması. Sonra Olive ile sen geldiniz. Siz bize verilen en büyük armağanlar oldunuz.

Bili tıkanacak gibi oldu. Babası gerçek olmayan bir dünyada yaşıyordu. Bu saydıkları birer nimet olabilir miydi? Mutlu eden şeyler bunlar nasıl olurdu... Normalin altında zekâsı olan bir kız, harika bir yuva kurduğu söylenen, ancak yumurta pişirmekten bile âciz bir kadın ve onun kadar yetenekli başka birini bulamayacakları bir iş... Bunlar için böylesine minnet duymak...

- Baba, beni hangi yönden olumlu buluyorsun?

- Hadi, hadi, mahsus mu yapıyorsun? Seni övmem için... Babası sanki takılmış gibi bakıyordu.

- Yok, ciddiylim. Sizi mutlu etmemin nedenlerini merak ediyorum.

- Kimin daha iyi bir erkek evladı olabilir? Alın teriyle kazandığın parayı bizlere harcamasına bak... Sonra evin masraflarına katkıda bulunuşunu bir düşün... Ablana karşı ne kadar iyi davrandığını da unutma.

- Olive'i herkes sever.

- Evet, doğru. Ama sen ona özellikle iyi davranıyorsun. Annen ile ben gelecekte hiç korkmuyoruz, neler olacağım hiç merak etmiyoruz. Zamanı gelince Glasnevin Mezarlığı'ndaki yerimize uzandığımızda senin Olive'i yalnız bırakmayacağından onunla hep ilgileneceğinden eminiz.

Bili kendi sesini tanıyamadı. "Olive'in hep iyi bakılacağını biliyorsunuz. O konuda hiç merak etmemeniz gerektiğini de..."

- Olive gibi insanlar için birçok kurum ve yuva olduğunu bilsem de Olive'i hiçbir zaman öyle bir yere bırakmayacağından eminim.

Güneşin altında oturup, aşağılarda pırıl pırıl denize bakarken çıkan hafif rüzgâr Bili Burke'ün kalbinde esti. Yirmi üç yıllık hayatında hiç anlamamış olduğu bir şeyi birden kavradı. Olive'in sadece annesi ile babasının sorunu olmadığını, onun da sorunu olduğunu anlamıştı. Hayat boyu geri zekâlı ablasıyla yaşaması gerektiğini anlıyordu. İki yıl sonra Lizzie ile evlendiğinde, Lizzie'yle bir başka ülkeye gittiklerinde, iki çocukları doğduğunda Olive hep yanlarında olacak, ailesinin bir parçası kalacaktı.

Annesi ile babası yirmi yıl daha yaşayabilirdi. O zaman Olive kırk beş yaşında bir çocuk olacaktı. Birden o soğuk rüzgârın tüm benliğini sardığını hissetti.

- Haydi gidelim. Annem kilisede üç kere tespih çekmiştir, şimdi pub'da bizi bekliyorlardır.

Dediği doğrudu. Kapıda kardeşini gören Olive'in yüzü aydınlanmıştı.

- İşte Bili. Banka müdürü, demişti.

Pub'da bulunanlar gülümsemişlerdi. Hayat boyu sorumluluğunu yüklenmek zorunda olmayan herkesin hep yapacağı gibi...

Bili, İtalyanca derslerine yazılmak için Mountainview'a gitti. Babasının onu daha ufak ve daha iyi bir okula göndermek için ne büyük fedakârlıklar yaptığını anımsadı. Bill'in okulunda doğru dürüst spor alanları vardı, veliler Gönüllü Abonelik adı altında para toplayarak çocuklara Mountainview'a gidenlerin hiç tanışmadığı ek olanaklar hazırlamışlardı.

Binaların soyulan boyalarına ve çirkin bisiklet sığınağına baktı. Bu okuldan mezun olanlardan pek

azı onun gibi bir bankada iş bulacaktı. "Yoksa kendini beğenmişlik mi yapıyorum" diye düşündü. Belki ortam değişmişti. Belki bu sistemi koruduğu için başkalarından daha suçluydu. "Grania'yla tartışılacak bir konu" diye düşündü. Ne de olsa babası burada öğretmendi.

Lizzie'yle böyle bir konu tartışılmazdı.

Lizzie kurs konusunda çok heyecanlıydı. "Herkesine yakında İtalyanca konuşacağımızı söylüyorum" diyordu neşeli kahkahalar atarak. Onu böyle görünce bir an için Olive'i hatırlamıştı. Bir şeyi duyunca o şeyin hemen o dakikada gerçekleşmiş olduğunu düşünen aynı saf düşünce... Ama o güzel, çilsiz, vahşi bakışlı Lizzie'yi hayatı boyunca bakmak zorunda olduğu o iri, ağır, yavaş yavaş gülen ablasına, zavallı Olive'e kim benzetebilirdi?

Bili bir bakıma Lizzie'nin kursa katılmaktan vazgeçmesini diliyordu. Böyle bir karar en azından birkaç pound kazandırırды. Borçlarını ödemek için maaşından ayırmak zorunda olduğu bölümden gittikçe ürkmeğe başlamıştı. Yeni ceket ne kadar zevk verse de degecek kadar değildi... Hayatı boyunca pişman olacağı aşın bir çılgınlıktan başka bir şey değildi.

Masanın başındaki kadın, "Ne güzel bir ceket, yüzde yüz yün mü?" diye sormuştu. Yaşlıydı, en azından elli yaşlarında vardı. Güzel bir gülüşü vardı, eliyle ceketin kolunu tutuyordu.

- Evet, saf yün, dedi Bili. İnce yünlü dediklerinden. Parayı kesim için alıyorlarmış. En azından böyle dediler.

- Tabii onun için alıyorlar. İtalyan değil mi? Sesi İrlandalıydı, ama uzun yıllar başka ülkelerde yaşayanlar gibi aksanı biraz farklıydı. İlgisi içtendi. Öğretmenleri bu kadın mıydı acaba? Bill'e, dersleri verenin gerçek bir İtalyan olduğunu söylememişler miydi? Şimdiden verdikleri sözleri tutmamaya başlamışlardı demek...

- Öğretmen siz misiniz? diye sordu. Henüz parayı yatırmamıştı. Ne Lizzie için ne de kendisi için boşuna para verecek durumda değildi. Ya uydurma bir kurssa? Her zamanki gibi iyice araştırmadan parasını sokağa atıyordu.

- Evet, benim. Adım Signora. Yirmi altı yıl İtalya'da yaşadım. Sicilya'da. Bugün bile İtalyanca düşünür, İtalyanca rüya görürüm. Bu deneyimlerimi sizinle ve diğerleriyle paylaşabilmeyi umuyorum.

Şimdi geri adım atmak daha da zordu. Bili "Keşke bu kadar 'iyi insan' olmasaydım" diye düşündü. Bankadakilerin çoğu böyle bir durumda kendilerini ne güzel kurtarmasını bilirdi. Grania'yla onlara "köpekbalıkları" diyorlardı...

Grania'yı düşününce aklına babası geldi. "Kursa yeterince öğrenci yazıldı mı?" diye sordu. Belki de kurtuluş buradaydı. Belki kurs hiç yapılamayacaktı.

Oysa Signora'nın yüzü heves ve istek doluydu. "Si, si, çok şanslıyız. Uzaktan, yakından gelenler oldu. Siz kimden duydunuz, SignorBurke?"

- Bankadan, dedi.

- Banka, ha? Signora'nın yüzü öylesine mutluymuştu ki kadını üzmemek istemedi. Demek bizi bankada bile duymuşlar... dedi.

- Bankacılık terimlerini öğrenebilecek miyim? Bunu sorarken gözleriyle karşısındaki kadından onay bekliyor gibiydi.

- Tam olarak ne demek istiyorsunuz?

- Bankacılıkta kullandığımız terimleri... Bili kesin bir şey söyleyemiyordu. O da bir gün İtalya'da çalışırsa hangi terimleri bilmesi gerektiğinden emin değildi.

- Bir kâğıda yazarsanız ilgilenirim, dedi Signora. Açık söylemek gerekirse kursun özellikle bankacılık terimlerine eğileceğini söylemek yanlış olur. Daha çok İtalya'nın dili ve nasıl bir ülke olduğuyla ilgileneceğiz. Sizlerin o ülkeyi sevmenizi, biraz tanımanızı amaçlıyorum. Böylece bir gün bir arkadaşınızı görmeye gidecek olursanız kendinizi ülkenize gider gibi hissetmenizi sağlamak istiyorum.

- Harika olur, dedi Bill. Lizzie ile ikisinin kurs parasını yatırdı.

- Martedi, dedi Signora.

- Anlamadım?

- Martedi, salı. Bakın bir kelime öğrendiniz bile.

- Martedi, dedi Bili ve otobüse doğru yürümeye başladı. "Paramı ceketimi, saf yünden yeni ceketimi alırken değil asıl şimdi sokağa attım" diye düşünüyordu.

- Gece kursuna ne giyeyim? diye sordu Lizzie pazartesi akşamı. Böyle bir soruyu ancak Lizzie sorardı. Başkası olsa beraberimde defter, sözlük veya ismimi yazdığım bir yaka kartı götürecektiyim, diye merak ederdi.

- Kurstakilerin aklını çelmeyecek bir şey giy, dedi Bili. Aslında boşuna konuşuyordu, bu önerisi hem saçma hem de ümitsizdi. Şimdi bile yaz sona ermiş olmasına karşın, yanık bacaklarını tüm çıplaklığıyla gözler önüne seren kısacık bir etek ile daracık bir bluz giymiş, ceketini de boynuna dolayarak göğsünde bir düğüm atmıştı.

- Peki ama, tam olarak ne giyeyim?

Bili bu sorunun nasıl bir şey giyeyim demek olmadığını, sadece kendisinden bir renk adı beklendiğinin bilincindeydi. "Ben kırmızıyı çok seviyorum" dedi.

Lizzie'nin bir anda gözleri parladı. Lizzie'yi mutlu etmek bu kadar kolaydı. "Hemen şimdi deneyeyim" dedi ve kırmızı eteği ile kırmızı beyaz bluzunu giydi. Gerçekten harika görünüyordu, gençti, taptazeydi, altın şanslı saçlarıyla bir şampuan reklamını andırıyordu.

- Saçıma da kırmızı bir kurdele takabilirim, dedi. Kararsızdı.

Bili, birden onu korumak için korkunç bir istek duydu. Lizzie'nin gerçekten ona ihtiyacı vardı. Her ne kadar baykuşa benziyor ve borçlarını ödemek konusunda titizleniyorsa da Bili olmazsa Lizzie sahipsiz kalır, ne yapacağını bilemezdi.

Ertesi gün, Grania'ya, "Büyük gün geldi. Bu akşam başlıyoruz" dedi.

- Bana açık kalplilikle anlatacağına söz ver... Dersin nasıl olduğunu anlatacaksın, değil mi?

Bili gerçeği söyleyeceğine dair söz verirken "Bunu yapmam pek kolay olmayacak, kursu berbat bile bulsam bunu Grania'ya açıklamam çok zor" diye düşünüyordu. "En kötü olasılıkla ancak fena değil, derim."

Okula geldiklerinde Bili bahçedeki eski binayı tanımakta güçlük çekti. Her şey o kadar değişmişti ki... Duvarlarda Trevi Çeşmesi'nin ve Colosseum'un, Mona Liza'nın ve Michelangelo'nun Davud'unun dev posterleri asılıydı. Aralarına da büyük üzüm bağlarının ve İtalyan yemeklerinin renkli resimleri serpiştirilmişti. Bir kenarda kırmızı, yeşil ve beyaz krepon kâğıtlarıyla örtülü büyük bir masa vardı. Masanın üstüne ince kâğıtlara sanlı kâğıt tabaklar dizilmişti.

Tabaklarda gerçek yemekler var gibi geldi Bill'e. Küçük dilimler halinde İtalyan salami ile değişik peynirler... Bir de büyük kâğıt çiçekler gözüne ilişti. Her çiçeğin üstüne adı iğnelenmişti. Örneğin karanfile garofani deniyordu... Birisinin bu hazırlıkları yapmak için olağanüstü bir gayret sarf ettiği

gözlemleniyordu.

Bili içinden her şeyin iyi gitmesini temenni etti. Saçlarına ak düşmüş kızıl saçlı, kendine "Signora" diyen o acayip kadın ile geri planda merak içinde dolaşan, her halinden iyi biri olduğu anlaşılan Grania'nın babası için ve kursun başlamasını bekleyen gergin kalabalık için... Kuşkusuz hepsi de onun gibi bir umudun veya hayalin peşinde kursa gelen o insanlar için... Görünüşlerine bakılırsa hiçbiri uluslararası bankacılık uzman adayı olmayan o insanlar için...

Signora ellerini çırparak kendini tanıttı. "Mi chiamo Signora. Come si chiama?" Soruyu Grania'nın babası olduğunu tahmin ettiği erkeğe yöneltmişti.

"Mi chiamo Aidan" dedi adam. Böylece sınıftaki herkese adı soruldu.

Lizzie bu işe bayılmıştı. "Mi chiamo Lizzie" diye bağırdı neşeli bir sesle. Etraftakiler onaylayan gülümseyişlerle Lizzie'ye baktılar.

- Şimdi isimlerimizi biraz İtalyanlaştıralım. Siz, Mi chiamo Elizabetta diyebilirsiniz." Lizzie buna daha da çok bayıldı. Durmadan yeni adını tekrarlıyordu.

Sonra hepsi büyük bir kâğıda Mi chiamo diye yazdıktan sonra yanma adlarını ekleyip kâğıdı yakalarına iğnelediler. Daha sonra birbirlerine nasıl olduklarını sormayı, saatin kaç olduğunu, günlerden ne olduğunu, tarihi ve nerede oturduklarını söylemeyi öğrendiler.

Parmağıyla Bill'i göstererek, "Chi e?" diye soruyordu Signora. Bütün sınıf, hep bir ağızdan, "Guglielmo" diye bağııyordu.

Kısa bir süre sonra herkes herkesin İtalyanca adını öğrenmişti. Sınıfta bir rahatlama seziliyordu. Signora kâğıtlar dağıttı. O ana kadar kullandıkları, tüm terimler o kâğıtlarda vardı. Söylemeden önce yazılı olarak görselerdi hiçbir vakit telaffuz edemeyecekleri terimlerdi bunlar...

Defalarca üstünden geçtiler, günlerden neydi, saat kaç, adınız ne diye tekrar tekrar sorup yanıtladılar. Herkesin yüzünde kendinden duyduğu hoşnutluk gözleniyordu.

- Bene, dedi Signora. On dakikamız kaldı. Hep birlikte hayretle içlerini çektiler, iki saat nasıl da çabuk geçmişti... O kadar güzel çalıştınız ki, ufak bir ikramımız olacak... Yalnız salami'yi ve formaggio'yu yemeden İtalyanca adlarını söylemeyi öğrenmeliyiz.

Otuz yetişkin insan çocuklar gibi salam ile peynirin İtalyanca adlarını tekrarlayarak tabakların başına üşüştiler.

- Giovedi, dedi Signora.

- Giovedi, dediler hep bir ağızdan. Bili özenle sandalyeleri duvarın yanına sıralamaya başladı. Signora, doğru mu yapıyor diye Grania'nın babasına bakıyordu. Aidan usulca başıyla onayladı. Herkes yardıma koştu. Birkaç dakika sonra her şey toplanmıştı. Sonradan gelecek hademenin işi çok kolaylaşmıştı.

Lizzie ile Bili yan yana otobüs durağına yürüdüler. Lizzie aniden, "Ti amo" dedi.

-O da ne demek?

- Hadi canım, sen de... aramızda akıllı olan sen değil misin? Öyle tatlı gülüyordu ki Bili içinin eridiğini hissetti. Tahmin et... Ti... ne demek?

- Sen demek galiba...

- Peki amo ne demek?

- Aşk mı demek?

- Seni seviyorum demek!

- Bunu nasıl bildin? diye sordu Bili hayranlıkla.

- Çıkmadan önce kadına sordum. "Dünyanın en güzel sözleridir bunlar" dedi.

- Gerçekten öyle... gerçekten, dedi Bili.

Belki bu İtalyanca denen şey o kadar kötü olmayacaktı...

- Gerçekten harikaydı, dedi Grania'ya ertesi sabah.

- Tanrı'ya şükürler olsun... Babam eve geldiğinde sanki uçuyordu.

- O Signora denen kadın gerçekten iyi, biliyor musun? İnsana beş dakikada İtalyanca öğrenebileceği izlenimini veriyor.

- Demek ki yakında bankanın İtalya sorumlusu sen olacaksın, diye takıldı Grania.

- Lizzie bile bayıldı. O kadar ilgilendi ki... Otobüste cümleleri durmadan tekrarlıyordu. O kadar ki sonunda herkes katıldı.

- Eminim, dedi Grania soğuk soğuk.

- Böyle bozulma! Gerçekten umduğumdan çok daha fazla ilgi gösterdi. Artık kendine "Elizabetta" diyor. Bili gurur içindeydi.

- Emindim... Üçüncü derse kalmaz kursu bırakacağından da eminim ama... Grania'nın sesi sertti.

Olaylar Grania'yı haklı çıkarttı. Ancak Lizzie'nin ilgisi azalmamıştı, sadece annesi Dublin'e gelmişti.

- Çoktandır gelmemişti...Trenini karşılamam şart, dedi Bill'e özür dilercesine.

- Dokuz buçukta eve gelmesini söyleyemez misin? Bili adeta yalvarıyordu. Nedense, Signorina Elizabetta'nın bir ders kaçırırsa bir daha kursa gelmeyeceğinden emindi. "Sizi yakalamam imkânsız, fazla ilerlediniz" diye bahane bulacağını düşünüyordu.

- Ne yazık ki olamaz Bili. Ne de olsa annem her gün Dublin'e gelmiyor. Onu istasyonda karşılamam gerek. Bili susuyordu. Kendini düşün, Tanrı aşkına, Bill. Sen annenle aynı evde oturacak kadar ona bağlısın, ayrı bir ev bile tutmuyorsun... Öyleyse benim annemi Heuston İstasyonu'nda karşılamak istemem neden kabahat oluyor? Abarttığımı sanmıyorum.

Bili çok mantıklıydı. "Haklısın" dedi, "abartmıyorsun."

- Unutmadan, bana taksi için biraz borç verir misin, Bili? Annem otobüse binmekten nefret eder de.

- Taksi parasını o vermez mi?

- Ne kadar kötü kalplisin... Hem kötü kalpli hem pinti hem cimrisin...

- Haksızlık ediyorsun, Lizzie. Hem söylediklerin doğru değil hem de haksızlık ediyorsun...

- Peki, dedi Lizzie omzunu silkerek.

- Peki diyerek ne demek istiyorsun?

- Ne dediysem onu... Sana iyi dersler... Signora'ya selam söyle.

- Al, taksi parası.

- Yok hayır. Böyle istemeyerek olmaz...

- Annenle ikinizin taksiye binmesi beni mutlu edecek. Gerçekten. Sen de iyi ev sahipliği yapmış olur, mutluluk duyarsın. Annene karşı içten ve sıcak davranmış olursun... Lütfen kabul et, Lizzie.

Lütfen.

- Çok ısrar ediyorsan, peki.

Lizzie'yi alnından öptü. "Bu kez annenle tanışabileceğim miyim?"

- Umarım. Geçen geldiğinde bunu ne kadar istediğimizi unutma. Ama arkadaşları çok. Zamanının çoğu onları görmeye geçiyor. Çok insan tanıyor da ondan...

Bili, "Lizzie'nin annesi çok insan tanıyor olsa da içlerinde arabasıyla istasyona gidip onu karşılayacak kimse yok demektir" diye düşündü. Ama ağzını açıp bir şey söylemedi.

Signora, "Dov'e la bella Elizabetta?" diye sordu.

"La bella Elizabetta e andata alla stazione," dedi Bili, kendi de şaşarak. "La madre di Elizabetta arriva stasera."

Signora kulaklarına inanamıyordu. "Bennisimo, Guglielmo. Bravo, bravo," dedi.

İsim kartında Luigi yazılı şişman biri, "Seni gidi içten pazarlıklı seni. İneklik yaptın demek..." dedi. Gerçek adı Lou'ydu.

- Geçen hafta andato'yu öğrendik. Listede vardı. İlk gün de stasera'yı öğrenmiştik. Hepsi bildiğimiz sözcükler. Yoksa ineklik falan yapmadım.

- Aman Tanrım! Sakin ol, bu ne şiddet... dedi Lou alnını kırıştırarak. Sonra herkesle birlikte piazza'da ne kadar güzel binalar olduğunu bağırarak tekrarlamaya başladı. "Üstelik yalan söylüyoruz" dedi Lou dışarı, asker barınağına benzeyen okul bahçesine bakarak.

- Gitgide güzelleşiyor, dedi Bili. Boyamaya başladılar.

- Sen gerçek bir Polyanna'sın galiba. Sana kalırsa her şey her zaman harika! dedi Lou hırsla.

Bill her şeyin hiç de harika olmadığını, her şeyi ondan bekleyen bir ailesi olduğunu, kendini kapana kısıtılmış gibi hissettiğini, onu annesine tanıştıracak kadar sevmeyen bir kız arkadaşı olduğunu, gelecek ayın taksitlerini nasıl ödeyeceğini bilmediğini söylemek için can atıyordu.

Sustu. Hiçbir şey söylemedi. Onun yerine koro halinde "in questapiazza d sono molti belli edifici" diye bağırarak sınıfa katıldı. Lizzie ile annesinin nerede olduğunu merak ediyordu. Annesini bir lokantaya götürerek ödemeyi çekle yapmaması için dua ediyordu. Bankayla bu kez ciddi sorunlar çıkacağından emindi.

Üstüne bir şeyler sürülmüş ufak ekmek dilimleri ikram ettiler. Signora, "Bunlara crostini denir" dedi. Biri, "Vino'dan ne haber?" diye sordu.

- Ben de vino vermek istedim. Vino rosso ve vino bianco. Ama ne de olsa burası bir okul. Okula içki girmesini istemiyorlar. "Çocuklara kötü örnek olur" diyorlar. Haklılar.

- Bana kalırsa biraz geç kaldılar derim. Konuşan yine Lou'ydu.

Bili merakla yüzüne baktı. Böyle birinin neden İtalyanca öğrenmek istediğini anlayamıyordu. Diğerlerinin çoğu için de aynı şeyi düşünüyordu. Onların da Lizzie hakkında aynı şeyi düşündüklerini biliyordu. Yeni adı Luigi olan Lou'nun baştan sona dek öfke saçtığı bir kursa neden haftada iki akşam gelmeye devam ettiğini anlamak zordu. Bili, "Bunu da hayatın inanılmaz ayrıntılarından biri olarak algılamak gerekiyor herhalde" diye düşündü.

Yerde kâğıttan bükülmüş bir çiçek vardı.

- Bu çiçeği alabilir miyim, Signora?" diye sordu Bili.

- Certo, Guglielmo, la bellissima Elizabetta için mi?"

- Hayır. Ablam için.

- Mia sorella, mia sorella, kız kardeşim, dedi Signora. Siz iyi kalpli, sevgi dolu bir insansınız, diye ekledi sonra.

- Evet, ama günümüzde bunun ne faydası var? diye söyleniyordu Bili otobüs durağına doğru yürürken.

Olive'i kapıda yolunu gözlerken buldu. "İtayanca konuş" diye bağıyordu.

"Ciao sorella" dedi. "Al sana bir garofano. Sana getirdim." Olive'in yüzündeki mutluluğu gören Bili kendini daha da kötü hissetti.

Bili, bu hafta işe gelirken yanında sandviç getirmeye başlamıştı. Kantine verecek kadar parası yoktu.

- Sen iyi misin? diye sordu Grania, merakla. Yorgun görünüyorsun.

- Bizler gibi uluslararası dil uzmanlarının zorluklara göğüs germesi gerek, diye yanıtladı Bili, sönük bir gülümsemeyle.

Grania sanki Lizzie'yi soracak gibi oldu, sonra fikrini değiştirdi. Lizzie? Kim bilir bugün neredeydi? Herhalde annesinin arkadaşlarıyla büyük bir otelde içki içiyordu. Ya da Temple Bar'da, keşfettiği yeni bir yerde... Sonradan gözleri parlayarak anlatacağı bir yerde... Telefon etmesini, dün geceki kursun nasıl geçtiğini sormasını bekliyordu. Yokluğunun nasıl algılandığını, ona güzel dendiğini anlatacağı... Sonra kendi kendine kurduğu İtalyanca cümleyi, annesini almak için istasyona gittiğini nasıl söyleyebildiğini anlatacağı. Lizzie de annesiyle yaptıklarını anlatabilirdi. Bu suskunluğun nedenini anlayamıyordu.

Öğleden sonra uzun ve yorucu geçti. İşten çıktığında artık iyice endişelenmeye başlamıştı. Şimdiye kadar birbirlerini aramadıkları tek gün olmamıştı. "Acaba evine kadar gitsem mi" diye düşündü. Ama belki de annesiyle olduğu için bu davranışından hoşlanmaz, işlerine karıştığını düşünürdü. Annesiyle tanıştırmayı istediğini söyleyen o değil miydi? O halde zorlamamak, sabırla beklemek daha doğru olurdu.

Grania da geç saatlere kadar çalışıyordu. "Lizzie'yi mi bekliyorsun?" diye sordu.

- Yok, hayır. Annesi geldi, herhalde onunladır. Ne yapacağıma karar vermedim.

- Ben de ne yapacağımı bilemiyordum. Bankada çalışmak ne eğlenceli, değil mi? İş bitince insanın kafası o kadar yorgun oluyor ki ne yapacağını bilemiyor. Grania gülüyordu.

- Sen çoğu zaman bir yere gidersin, Grania, dedi Bili. Sesinde ufak bir kıskançlık seziliyordu.

- Bu akşam değil işte! Canım hiç eve gitmek istemiyor. Annem lokantaya gitmek üzeredir, babam ise kütüphanesine gömülmüştür. Brigid de kilo aldığı için saldıracak birini arıyordur. Tartıyı tekmeleyerek evin kızartma kokmasından şikâyet ediyor, sonra da her akşam beş saat süreyle yemekten konuşuyor. Onu dinleye dinleye insanın saçları ağarır...

- Kilo almayı gerçekten sorun mu yapıyor? Bili hep başkalarının sorunlarına eğilmeyi, onlarla ilgilenmeyi görev bilirdi.

- Sorun yapıyor mu bilmiyorum. Bana kalırsa görüntüsü değişmiyor, hep aynı. Biraz tıknaz, ama hoş... Saçım yaptırıp neşeli olduğunda herkes kadar güzel oluyor. Ama aldığı yarım kilolar veya dar gelen pantolonlar, patlayan fermuarlarla o kadar boğucu oluyor ki anlatamam.. İnsanı deli ediyor. Bu akşam eve gidip onu dinlemeye hiç niyetim yok.

Bir sessizlik oldu. Bili birlikte bir içki içmelerini önermek üzereyken parasal durumu aklına geldi. Haftalık kartla otobüse binip bir kuruş harcamadan eve gitmesi daha uygundu.

Grania, işte o anda, "Seni sinemaya, sonra patates yemeye davet etsem, ne dersin?" dedi.

- Olmaz, Grania. Yapamam.

- Neden olmasın? Kursa yazıldığın için sana zaten teşekkür borçluyum. Çok dostça davrandın. Önerisinin ne kadar mantıklı olduğunu vurguluyordu.

Akşam gazetesinde filmlere baktılar, hangi filmin güzel hangisinin saçma olduğunu arkadaşça tartıştılar. "Bu tür bir kızla birlikte olmak ne kadar kolay" diye düşündü Bili. Grania'nın da aklından aynı şeylerin geçtiğinden emindi. Ama o hissi, sevgiyi, aşkı zorla duymak imkânsızdı... Grania o yaşlı adamı sevmeye devam edecek, babası farkına varınca başına gelecekleri de sineye çekecekti. Kendisi ise her dakika kalbini kıran Lizzie'den ayrılamayacaktı. .. Çoğu insanın kaderi bu değil miydi?

Eve döndüğünde annesinin keyifsiz olduğunu fark etti. "O Lizzie denen kız geldi" dedi. "Gelir gelmez doğru ona gitmeliymişsin..."

- Ne var? Bir şey mi olmuş? diye sordu korkuyla. Ailesinin evine böyle habersiz gelmek Lizzie'nin tarzı değildi. Özellikle daha önceki soğuk karşılamadan sonra...

- Bana kalırsa çok şey var. O çok sorunlu bir kız, dedi annesi.

- Hasta mı yoksa başına bir şey mi gelmiş?

- Hayır sorun kendisinde demek istedim, dedi annesi vurgulayarak.

Ne yaparsa yapsın annesinin ağzından Lizzie'yi onaylamadığından başka bir söz çıkmayacağını anladı, evden çıktı, otobüs durağına gitti.

Eylül ayı için ılık bir akşam sayılırdı. Lizzie, evin önünde oturuyordu. Girişte geniş taş bir merdiven vardı. Kollarıyla dizlerine sarılmış, ileri geri sallanarak basamaklarda oturuyordu. Bili, Lizzie'nin ağlamadığını, sinir krizleri geçirmediğini görünce rahatladı.

- Nerelerdeydin? dedi genç kız suçlarcasına.

- Asıl sen nerelerdeydin? dedi Bili. "Telefon etme" diyen, "Sakın gelme" diyen sen değil miydin?

- Ben buradaydım.

- Ben dışarıdaydım.

-Nereye gittin?

- Sinemaya.

- Bense paramızın olmadığını, sinemaya gitmek gibi en basit bir şeyi yapacak imkânımız olmadığını sanıyordum.

- Parayı ben vermedim. Grania Dunne beni davet etti. -Öylemi?

- Evet. Neden, bir sorun mu var, Lizzie?

- Evet her şey berbat.

- Bizim eve neden geldin?

- Seni görmek, her şeyi düzeltmek istiyordum.

- Hem annemi hem de beni korkudan öldürmeyi basardın. İşe telefon etseydin daha doğru olmaz mıydı?

- Aklım karışmıştı.

- Annen geldi mi?

- Evet, geldi.

- Karşılama gittin mi?

- Evet. Sesi berbattı.

- Taksiye bindiniz mi?

- Evet.

- Peki. Öyleyse sorun ne?

- Evimi görünce benimle alay etti. Güldü.

- Off, Lizzie. İnanamıyorum. Beni buralara annenin evini beğenmediğini anlatmak için mi sürükledin? Yirmi dört saat geçtikten sonra?

- Tabii, dedi Lizzie gülerek.

- Annenin tarzı bu... senin tarzın da bu. Sen ve annen gibiler hep her şeye güler.

- Hayır o tür bir gülüş değildi.

- Peki ne tür güldü annen?

- Çok gülünç bir yer olduğunu söyledi sonra "Gördüm işte, şimdi gidebilir miyim?" diye sordu.

Taksiyi göndermemem gerektiğini, bu ücra yerde kalmasını bekleyemeyeceğimi ekledi.

Bill'in canı sıkılmıştı. Lizzie'nin çok kırıldığı belliydi. "Ne düşüncesiz ne bela bir kadın" diye düşündü. Kızını hemen hemen hiç görmediği bir sırada en azından Dublin'de kaldığı birkaç saat ona iyi davranamaz mıydı?

- Anlıyorum, anlıyorum, dedi yumuşak bir sesle. İnsanlar hep olmayacak şeyler söylerler. Böyledirler... Artık bunları düşünme, gel yukarı çıkalım. Haydi gel işte...

- Hayır, olmaz.

Fikrini değiştirmek için uğraşması gerekecekti.

- Lizzie, bankada sabah dokuzdan itibaren olamayacak şeyler isteyen insanlarla karşılaşıyorum. Hiçbiri aslında kötü değil, sadece başkalarının canını sıkan insanlar. İşin sırrı onların canımızı sıkmalarına izin vermemek... Eve döndüğümde annem donmuş tavuğun üstüne konserve sos dökmekten bıktığını söylüyor. Sonra babam çocukken nasıl kendisine hiç fırsat tanınmadığını anlatıyor. Arkadan Olive civarda kim varsa onlara benim banka müdürü olduğumu ilan ediyor. Bazen ben de sıkılıyorum, canıma tak ediyor, ama ne yapayım, duymamazlıktan geliyorum. Yapılacak tek şey bu. Aldırmamak, duymamazlıktan gelmek...

- Belki senin için çözüm bu, ama benim için değil. Sesi ölü gibiydi.

- Peki ne oldu? Annenle atıştınız mı? O da geçer, unutulur. Aile içinde bunlar hep olur, sonra da unuttur gider insan. Gerçekten, Lizzie.

- Kavga etmedik, atışmadık da...

- Öyleyse ne oldu?

- Akşam yemeği hazırlamıştım. Tavuk ciğeri pişirdim, ufak bir şişe de sherry aldım. Yanına da pilav yapmıştım. Anneme yemekleri gösterince tekrar gülmeye başladı.

- Anlıyorum... Ama dediğim gibi...

- Meğer yemeğe bile kalmaya niyeti yokmuş, Bili. Sadece sus payı vermek için eve uğradığını söyledi. Bir galerideki resim sergisinin açılışına gidiyormuş. Geç kalmış. Eliyle beni iterek kapıya doğru yöneldi.

- Hımm... sonra? Bili duyduklarına inanamıyordu.

- Ben de dayanamadım.

- Lizzie, ne yaptın? Sesinin böylesine sakın çıkmasına şaşırıyordu.

- Kapıyı kilitledim. Anahtarı da pencereden fırlattım.

- Ne yaptın, ne yaptın?

- "İşte şimdi burada kalıp kızınla konuşmaya mecbursun" dedim. "Hayatın boyunca kapıyı çarpıp babamdan, bizlerden kaçtın. Şimdi yapamayacaksın" dedim.

- O ne yaptı?

- Sinir krizleri geçirdi. Çılgık çılgılığa bağırma, kapıyı tekmelemeye, benim de babam gibi deli olduğumu söylemeye başladı. Bilirsin ya, her zaman söylediği şeyleri...

- Bilmiyorum. Sonra ne oldu?

- Ne olmasını bekliyorsun?

- Peki ne oldu?

- Sonunda yorgun düştü, hatta yemek yedi.

- Hâlâ bağırma devam ediyor muydu?

- Hayır. Sadece yangın çıkarsa evin içinde yanıp kömür oluruz diye korkuyordu. Hep bu sözü tekrarlıyordu, yanıp kömür olmak...

Bili, yavaş yavaş düşünmeye başlamıştı. "Sonunda onu serbest bıraktın, değil mi?"

- Hayır. Bırakmadım. Hiç bırakmadım.

- Hâlâ içerde mi yoksa?

- Evet, içerde.

- Ciddi değilsin herhalde...

Onaylar gibi birkaç kez başını salladı Lizzie. "Korkarım ki ciddiğim."

- Sen çıkmayı nasıl basardın?

- Pencereden çıktım. O banyodayken.

- Orada mı uyudu?

- Buna mecburdu. Ben sandalyede uyudum. Koskoca yatağı ona verdim. Lizzie kendini haklı çıkarmak ister gibiydi...

- Şunu bana baştan anlat. Dün buraya geldi. Dün yani salı günü saat yedide...Şimdi ise çarşamba gecesi oldu ve annen hâlâ içerde hapis, öyle mi demek istiyorsun? Onu zorla içerde tuttuğunu mu söylüyorsun?

- Evet.

- Aman Tanrım. Ama neden?

- Onunla konuşabilmek için. Hiç benimle konuşacak zamanı yoktur da ondan. Hiçbir zaman... Bir kez bile...

- Peki şimdi konuştu mu? Yani evde kilitli olduğunda?

- Hayır, konuştu denemez. Bana doyurucu gelecek bir konuşma yapmadı. Sadece mantıksız, dengesiz filan olduğumu söylemekle yetindi.

- Anlattıklarına inanamıyorum, Lizzie. Gerçekten. Sadece dün bütün gece değil bugün ve bu gece de anneni içeri kapattığına inanamıyorum. Başının döndüğünü hissediyordu.

- Başka ne yapabilirdim ki? Hep acelesi vardır, bize verecek hiç vakti yoktur. Hep bir yerlere gider... hep başkalarıyla olmak için bizden kaçır.

- Yine de bunu yapamazsın. Bir insanı içeri kapatıp konuşmasını bekleyemezsin.

- Yaptığının doğru olmayabileceğini ben de düşünüyorum. Ne düşündüm, biliyor musun? Gelip onunla konuşsan diyorum... Bana çok mantıklıymış gibi gelmiyor da...

- Ben mi? Ben mi annenle konuşayım?

- Onunla tanışmak isteyen sen değil miydin? Bunu kaç kez benden istedin...

Sevdiği kadının o güzel, kaygılı yüzüne baktı. Gelecekte kayınvalidesi olacak insanla tanışmak istediği doğrudu. Ama tek odalı bir evde hapis olduğunda değil. Otuz saatten fazla esir alınıp polis çağırmaya hazırlandığında değil... Bu karşılaşma Bill Burke'ün hayatında hiç yapmadığı kadar diplomatça davranmasını gerektirecek bir karşılaşma olacaktı.

Hayranlık duyduğu roman kahramanlarından biri böyle bir durumda nasıl davranırdı? Ama içinden bir ses "Kimsenin gücü o kahramanları bu duruma düşürmeye yetmezdi" diye fısıldıyordu.

Birlikte Lizzie'nin katına tırmandılar. İçerisi sessizdi.

- Çıkmış olabilir mi? diye sordu Bili alçak sesle.

- Hayır, olamaz. Pencerenin altına demir sıkıştırdım. Açması mümkün değil.

- Camı kırmış olamaz mı?

- Hayır, annemi hiç tanımıyorsun.

"Evet" diye düşündü Bili, "ne şartlarda tanışacağız..."

- Şiddete başvurabilir mi, saldırmak falan gibi...

- Tabii ki yapmaz... Bunu da nereden çıkardın? Bill'i korktuğu için küçümsüyordu.

- Konuş onunla... Bir şeyler söyle. Kim olduğumu anlat.

- Hayır yapamam. Bana kızgın. Hiç tanımadığı biriyle karşılaşması daha iyi... Lizzie'nin gözleri korkudan büyümüş, kocaman olmuştu.

Bili, omuzlarını dikleştirdi. "Bayan Duffy. Adım Bill Burke. Bankada çalışıyorum" dedi. Hiçbir yanıt yoktu. "Bayan Duffy, iyi misiniz? Sakinseniz, sağlığınız iyiye ne olur söyler misiniz?"

- Neden sakın ve sağlıklı olacaktım? Raporlu deli kızım beni buraya hapsetti. Hayatının sonuna kadar, her gün, her saat bu yaptığına pişman olacak. İçerden gelen ses, kızgın fakat güçsüzdü.

- Bayan Duffy, kapıdan biraz uzakta durursanız içeri gelip neler olduğunu anlatmaya çalışacağım.

- Siz Elizabeth'in arkadaşı mısınız?

- Evet, çok yakın bir arkadaşıyım. Aslında ona aşığım.

- Öyleyse siz de delisiniz demektir.

Lizzie kaşlarını kaldırarak, "Demedim mi?" diye sordu alçak sesle.

- Bayan Duffy, bana kalırsa bunları karşılıklı daha rahat konuşuruz. Ben içeri giriyorum. Onun için lütfen kapıdan uzak durun.

- İçeri giremiyorsunuz. Sizin gibi uyuşturucu kullanan katilleri getirir diye kapı tokmağına sandalye sıkıştırdım. Beni kurtaracak birileri gelinceye kadar burada kalacağım.

- Sizi kurtarmaya ben geldim, dedi Bili çaresizlik içinde.

- İstedığınız kadar anahtarla kapıyı açmaya çalışın, yine de içeri giremezsiniz. Kadın haklıydı. Barikat kurmuş, kendini hapsetmişti.

- Ya pencere? diye sordu Lizzie'ye.

- Tırmanması zordur, ama sana gösterebilirim, dedi Lizzie.

Bill şaşırmişti. "Sen pencereden girer misin demek istemiştin?"

- Yapamam, Bili. Onu duydun. Azgın bir boğa gibi. İnan ki beni öldürür.

- Peki öyleyse göster bakalım, dedi Bili.

Gerçekten tırmanması zordu. Tepeye vardığında Lizzie'nin pencereye sıkıştırdığı demir çubuğu gördü. Çubuğu usulca yerinden oynattı, pencereyi açtı ve perdeyi kenara çekti. Kırk yaşlarında, sansın, rimelleri yüzüne bulaşmış bir kadın vardı içerde. Onu görünce bir sandalye kaparak üstüne yürüdü.

- Benden uzak dur! Defol, küçük serseri!

Lizzie, kapının dışından, "Anne, Anne!" diye sesleniyordu.

- Bayan Duffy, lütfen, lütfen. Bili bu arada kendini korumak için ekmek kutusunun kapağını almıştı. Bayan Duffy ben sizi çıkarmaya geldim. Bakın anahtar burada. Ne olur, lütfen o sandalyeyi bırakın.

Gerçekten elinde bir anahtar vardı. Kadının bakışları biraz rahatlamış gibiydi. Sandalyeyi bıraktı, yorgun, Bill'e bakıyordu.

- Kapıyı açayım. Lizzie de gelsin, hep birlikte soğukkanlılıkla konuşalım, dedi kapıya doğru yönelirken.

Lizzie'nin annesi yeniden sandalyeye sarıldı, "O kapıdan uzak dur. Kim bilir dışarda nasıl bir çete bekliyordur? Lizzie'ye hiç param olmadığını söyledim. Kredi kartım da yok... Beni kaçırmanın hiç faydası olamaz. Fidyeye ödeyecek kimse de yok! Yanlış insan seçtiniz..." Dudakları titriyordu. O an, öylesine kızma benziyordu ki Bili birden kadını korumak için büyük bir istek duydu.

- Dışarda çete filan yok, sadece Lizzie var. Her şey büyük bir anlaşmazlıktan kaynaklanıyor, dedi. Sakinleştirici bir sesle konuşuyordu.

- İstedğin kadar söyle. Dün akşamdan beri kaçık bir kızla burada hapsol, sonra o deli seni tek başına bırakıp gitsin, sen de bundan sonra neler olacak diye meraktan öl, sonra pencereden elinde ekmek kutusunun kapağı olan biri girsin...

- Hayır, hayır ben sadece elinizdeki sandalyeyi görünce kaptım kapağı. Bakın bıraktım işte. Sesi etkileyiciydi. Kadın anlatılanlara inanmaya başlıyordu. Elindeki kırmızı mutfak sandalyesini yere koyarak oturdu. Bitkin, ürkek ve bundan sonra olacakları kuşkuyla karşılayan bir ifade vardı yüzünde.

Bili daha rahat nefes almaya başladı. Kapıyı açmaya yeltenerek yeni bir hareket yapmaktansa bu anı uzatmaya karar verdi. İkisi de birbirlerine kuşkuyla bakıyorlardı.

Birden dışardan bir feryat duyuldu. "Anne? Bili? Neler oluyor?"

Neden konuşmuyorsunuz, neden bağırıyorsunuz?"

- Dinleniyoruz, dedi Bili. Bu açıklamanın yeterli olup olmadığını bilmiyordu. Lizzie'ye yeterli gelmişti ki, "Peki" dedi dışardan.

- Uyuşturucu mu kullanıyor? diye sordu Lizzie'nin annesi.

- Hayır. Aman Tanrım, bunu da nereden çıkardınız? Kesinlikle kullanmıyor.

- Öyleyse bütün olanlar neden? Beni buraya hapsedmek, konuşmak istediğini söyleyip saçmalamak?..

- Sanırım sizi özleyor, dedi Bili yumuşak bir sesle.

- Olanlardan sonra çok daha fazla özleyecek, dedi Bayan. Duffy. Bill, kadını anlamak istiyordu. Uzun süre ona baktı. Genç, ince biriydi. Kendi annesiyle aynı kuşaktan değildi. Kaftana benzeyen bol bir elbise giymiş, boynuna da kristal boncuklardan bir kolye takmıştı. New Age'ler gibi giyinmiş olmasına karşın onlar gibi sandaletleri yoktu, saçlarını uzatıp salmamıştı. Saçları Lizzie'ninkiler gibi kıvrıkcıktı, aralarından beyazlar görünüyordu. Kurumuş gözyaşları olmasa bir partiye gidiyor gibiydi. Zaten eve hapsedilmeden önce yapmak üzere olduğu şey de buydu.

- Birbirinizden uzaklaşmanıza üzülüyordu sanırım. Kaftanlı kadından bir homurtu duyuldu. Biliyorsunuz, uzakta oturuyorsunuz, filan. Ondan.

- Bana kalırsa yeteri kadar uzak değiliz. Kızımdan tek istediğim gelip beni karşılaması sonra da birlikte bir içki içmekti. O ise istasyona taksiyle gelip ısrarla beni buraya sürükledi. "Chester'in sergisine gidiyorum, ancak kısa bir süre için gelirim" dedim.. Zavallı Chester nerelerde olduğumu sanıyordur kim bilir...

- Chester kim?

- Arkadaşım. Tanrım, sadece arkadaşım. Bana yakın oturan biri, bir sanatçı. Hep birlikte Dublin'e geldik. Başıma bir şey mi geldi diye merak içindedirler.

- Kızınızın evinde olacağınızı düşünüp buraya gelmezler mi?

- Yok canım. Nereden akıllarına gelsin?

- Dublin'de oturan bir kızınız olduğunu bilmiyorlar mı?

- Evet, belki. Üç çocuğum olduğunu bilseler bile her dakika onlardan bahsedip kafa şişirmem. Elizabeth'in nerede oturduğunu filan hiç bilmezler.

- Peki ya diğer arkadaşlarınız? Gerçek arkadaşlarınız?

- Benim gerçek arkadaşlarım bunlar işte, dedi sert bir sesle.

- İçerde neler oluyor. İyi misiniz? diye sordu o sırada Lizzie.

- Bizi biraz bırak, Lizzie, dedi Bili.

- Tanrı adına yemin ederim ki bunu sana ödeteceğim, diye seslendi Lizzie'nin annesi.

- Nerede kalıyorlar yani arkadaşlarınız?

- Bilmiyorum. Asıl sorun da bu işte. Açılışa gider, nasıl gidiyor bakar, sonra Harry'yi bulursak ona gideriz, diye konuşmuşuk. Harry büyük bir çiftliğin ambarında oturur. Daha önce bir kez orada

kalmıştık. O da olmazsa Chester'in bildiği B&B'ler^[12] var.

- Chester polise haber vermiş midir sizce?

- Neden yapsın?

- Sizi merak ettiği için.

- Polise mi?

- Evet. Geleceğim deyip gitmediğinizi görünce...

- Sergide rastladığım birilerinin peşine takıldığımı sanıyordur. Belki, sergiye gelmeye zahmet bile etmediğimi düşünür. Beni asıl deli eden de bu ya...

Bill'in içi rahatlamıştı, derin bir nefes aldı. Lizzie'nin annesi kapılıp giden, rüzgârla sürüklenenlerdendi. Merak edip arayacak kimsesi yoktu. Demek ki sarışın, kaftanlı bir kadım arayan polis arabaları yollara dökülmemişti, Lizzie de geceyi polis karakolunda geçilmeyecekti.

- Onu içeri alalım mı? Ne dersiniz? Sanki ortak sorunlarıymış havasını vererek.

- Eskisi gibi hiç konuşmamaktan, ilişkimizin bozuk olmasından, kaçıp gitmemden söz edecek mi?

- Hayır, onu bana bırakın. Söz etmemesini sağlarım.

- Peki öyleyse. Yalnız bana yaptıklarından sonra bir şey olmamış gibi davranmamı bekleme.

- Hayır, ne kadar kızsanız haklısınız. Kapıya yöneldi. Lizzie, karanlık koridorun bir köşesine büzülmüş oturuyordu. Ah, Lizzie! dedi Bili sanki beklemediği, ama görmekten çok mutlu olduğu bir misafirle karşılaşmış gibi, içeri gir lütfen. Hepimize çay yapmaya ne dersin?

Lizzie annesine bakmamaya gayret ederek doğru mutfığa koştu.

- Baban olanları duyunca kim bilir ne yapacak... diye seslendi annesi.

- Bayan Duffy, çayınız sütlü ve şekerli mi olsun? diye araya girdi Bili.

- Ne süt ne şeker... Teşekkür ederim.

- Bayan Duffy'ye sade bir çay, diye seslendi Bili, hizmetkârlara seslenircesine. Sonra o küçük apartman dairesini toplamaya başladı. Bir süre olağandışı bir yaşantıya şahit olan odayı tekrar eski haline getirmek için eğrilmiş yatak başını düzeltti, yere düşen bibloları kaldırdı. Birlikte olmaları imkânsız gibi görünen o garip üçlü biraz sonra oturmuş çay içiyordu.

- Bir kutu kurabiye almıştım, dedi Lizzie gururla. Üstü ekose desenli bir kutu çıkarttı.

- Çok pahalı bisküviler, bir servet ödemiş olmalısın, dedi Bili hayretler içinde.

- Annem bende kalacağı için aldım. Ona ikram etmek için...

- Hiçbir zaman sende kalacağım demedim. Bu senin fikrindi. Ne fikirmiş ama...

- Neyse ki teneke kutudalar. Uzun süre dayanırlar, dedi Bili. Lizzie'nin annesi birden Bill'e dönerek, "Sen biraz geri zekâlı filan mısın?" dedi aniden.

- Sanmıyorum. Neden sordunuz?

- Böyle bir zamanda kurabiyelerden söz etmeden. Ben de senin durumu idare edeceğini sanmıştım.

- Bağırarak çağırmak, ilişki bozukluğu gibi istemediğiniz konulan açmaktansa böylesi daha iyi değil mi? Bili bu kadar haksızlığa dayanamıyordu.

- Hayır değil. Bana kalırsa delilik derim. Sen de onun kadar delisin anlaşılan. Tımarhanedeymişim de haberim yokmuş!..

Kadının gözleri hızla kapıya ve kapının yanında duran çantasına gidip geldi. "Kaçacak mı" diye düşündü Bili. Neyin daha iyi olacağını bilemiyordu. Belki de bu kadar yol kat ettikten sonra biraz daha ileri gitmek, iş sonuna kadar götürmek gerekiyordu. Lizzie annesine içindekileri döker, annesi de ya söylediklerini kabul eder ya da reddederdi. Babası hep "Bekle, gör" derdi. Bill'e göre bu yanlış bir tutumdur. Beklenecek ne vardı? Ne göreceklerdi? Oysa babası her seferinde sonuçtan memnun görüldüğüne göre belki de dediğinde bir doğruluk payı vardı.

Lizzie kurabiye yiyordu. "Harika" dedi, "Halis tereyağıyla yapılmış oldukları belli." Küçük bir çocuktan farksızdı. Öyle tatlıydı ki...Annesi neden ona bu gözle bakamıyordu?

Bili bir Lizzie'ye bir annesine bakıyordu. Annenin yüz ifadesinin yumuşamaya başladığını hissedince yanılmamış olmayı temenni etti.

- Biliyor musun, yalnız bir kadın için hayat çok zor, Lizzie, diye söze başladı.

- Yalnız olman gerekmiyordu ki Anneciğim. Hepimiz yanında olabilirdik. Ben, babam, John ve Kate, hepimiz...

- Öyle bir evde yaşayamazdım. Bütün gün hapsedilmişim gibi oturup bir adamın maaş getirmesini bekleyerek. Ayrıca babam maaşımı aldıktan sonra eve gelmezdi. Onun yerine yarışlara giderdi. Şimdi Galway'de yaptığı gibi.

- Yine de bizi bırakıp gitmek zorunda değildin.

- Buna mecburdum. Aksi halde katil olacaktım, birini öldürecektim. Ya kendimi ya seni ya da onu. Bazen rahat bir nefes alabilmek için uzaklaşmak şart olur.

- Ne zaman gittiniz? diye sordu Bili konuşmaya dahilmiş gibi. Sanki trenlerin kaçta kalktığını soruyordu.

- Bilmiyor musun? Herkesi bırakıp kaçan korkunç cadının hikâyesini bütün ayrıntılarıyla sana anlatmadı mı?

- Hayır, bilmiyorum. Şu ana kadar gittiğinizi bile bilmiyordum. Bay Duffy'yle arkadaşça ayrıldığınızı, çocukların da kendi hayatlarını yaşadıklarını düşünüyordum. Bana çok olgun bir davranış, her ailenin uygulaması gereken bir yaklaşım gibi geliyordu.

- Her aile derken ne demek istiyorsun? dedi annesi kuşkuyla.

- Ben annemle, babamla ve özürülü ablamla oturuyorum. O evde veya en azından eve çok yakın bir yerde oturmazsam olmayacakmış gibi geliyor. Bu bakımdan Lizzie'nin ailesinin böyle özgür davranması, hoşuma gidiyordu... sizlere adeta gıpta ediyordum. O denli içtendi ki, rol icabı olmadığı belliydi.

- Çekip gidebilirsin, dedi Lizzie'nin annesi.

- Belki, ama içim rahat etmez.

- Bir tek hayatın var. Bunu unutma. İkisi de Lizzie'nin varlığını unutmuş gibiydiler.

- Doğru. Belki daha fazla hayatımız olsa bu kadar suçluluk duymazdım.

Lizzie konuşmalara katılmak için, "Hiç mektup yazmıyorsun, hiç haberleşmiyoruz" dedi.

- Yazacak ne var, Lizzie? Arkadaşlarımı tanımazsın. Ben de seninkileri bilmem. Ne John'un ne de Kate'in arkadaşlarını tanımam. Her dakika görüşsek bile hepimizi seviyorum, iyi olmanızı istiyorum. Birden sustu. Sanki bunca şeyi söylediğine şaşmış gibiydi.

Lizzie ikna olmamıştı. "Bizi gerçekten sevseydin görmeden duramazdın. Evimi görünce gülmezdin.

Benimle kalmak fikrini komik bulmazdın. Sevseydin böyle davranamazdın."

Bili, "Sanırım Bayan Duffy demek istiyor ki..." diye araya girdi.

- Tanrı aşkına bana Bernie de. Bili o kadar şaşırıldı ki ne diyeceğini unuttu. Hadi devam et. Benim ne demek istediğimi açıklayacaktın... Ne demek istiyorum sence?

- Sanırım Lizzie'nin sizin için çok önemli biri olduğunu, ancak hayatın sizi biraz uzaklaştırdığım, West Cork'ta oturunca sık görüşmenin imkânsız olduğunu söylemek istiyorsunuz. Bir de dün akşam burada kalmama nedeninizin arkadaşınız Chester'in sergisi olduğunu, arkadaşınıza destek olmak istediğinizi... Böyle demek istemiyor muydunuz? Yüzünde büyük bir merakla, karşısındaki iki kadına bakıyordu. "Ne olur polis çağırmasın, 'Lizzie'yle hayatım boyunca bir daha görüşmeyeceğim' demesin, ne olur. 'Evet gerçekten bunları demek istiyordum' desin."

- Biraz söylediklerine benzer bir şeyler demek istemiştım, diye onayladı Bernie. Biraz... "Yine de hiç yoktan iyidir" diye düşündü Bill. "Lizzie anahtarı dışarı attığında hayatın çok kısa olduğunu, zamanın çok çabuk geçtiğini, sizi yakından tanımaya fırsat bulamamaktan korktuğunu söylemek istiyordu. Kaybolan zamanı yakalamak istiyordu, değil mi, Lizzie?"

- Evet, öyle, dedi Lizzie hızlı hızlı başını sallayarak.

- Evet ama, Tanrı aşkına, adınız her neyse...

- Bili, diye yanıtladı yardımcı olmak için.

- Evet. Bili, beni kandırıp buraya getirmek sonra da üstüme kapıyı kilitlemek akıllı birinin yapacağı iş değil.

- Ben seni kandırmadım ki... Seni taksiye bindirebilmek için Bill'den borç aldım, kurabiye, domuz salamı, tavuk ciğeri ve sherry aldım. Yatağımı senin için hazırladım. Burada kalmam o kadar istiyordum ki... Bu da mı yanlış? Fazla bir şey mi istemiş oluyorum?

- Ama ben kalamazdım. Bernie Duffy'nin sesi gittikçe yumuşuyordu.

- Yarın gelirim, diyebilirdin. Onun yerine sadece güldün. Gülmekle yetindin. Ben de buna dayanamadım, sen de gittikçe hiddetlenerek korkunç şeyler söylemeye başladın.

- Normal bir şekilde konuşmuyordum, çünkü karşımda normal biri yoktu. Beni gerçekten sarstın, Lizzie. Aklım kaçırmandan korktum. Durmadan, kendini altı yıldır yapayalnız, yolunu kaybetmiş gibi hissettiğini söylüyordun...

- Doğruyu söylüyordum.

- Ben gittiğimde on yedi yaşındaydın. Baban, onunla Galway'e gitmem önerdi. Ama sen istemedin... Dublin'de yalnız yaşayacak yaşta olduğunu ısrarla söylüyordun. Yanılmıyorsam bir kuru temizlemecide çalıştın. Kendi param kazanıyordun, istediğin hayatı yaşıyordun. En azından böyle söylüyordun.

- Döneceğini umduğum için gitmedim, kaldım.

- Nereye döneceğimi? Buraya mı?

- Hayır, evimize. Hatırlarsan babam bir yıl boyunca evimizi satmadı.

- Hatırlıyorum. Sattığında son kuruşuna kadar at yarışlarında oynadığını da unutmadım.

- Neden dönmedin, Anne?

- Geride dönecek ne vardı ki? Baban sadece at yarışlarıyla ilgileniyordu. John İsviçre'deydi. Kate New York'taydı sen de kendi arkadaşlarınla geziyordun.

- Ben seni bekliyordum, Anne.

- Hayır doğru değil, Lizzie. Her şeyi kendi istediğin gibi baştan yazamazsın. Öyleyse sen neden bana mektup yazıp gerçek hislerini açıklamadın?

Bir sessizlik oldu.

- Benden yalnızca iyi vakit geçirdiğimi duymak isterdin, ben de hep eğlendiğimi söyledim. Kartlarda, mektuplarda... Yunanistan'a gidişimden, Achill Adası'ndan söz ettim. Bana kızarsın diye geri dönmeni nasıl beklediğimi sana yazamadım. Bundan söz etmekten çekindim...

- Beni kaçırıp hapsedmenden bin kere daha iyi olurdu...

- West Cork'ta, oturduğunuz yer nasıl, güzel mi? Bili ilgi doluydu. Bana hep çok güzel bir yermiş gibi gelir. Özellikle sahilinin resimlerinden...

- Çok değişik bir yerdir. Orada yaşayanlar hep özgürlük peşinde olan, toprakla iç içe bir yaşam biçimine geri dönen insanlardır. Bir de sanatçılar, ressamalar, seramikçiler gibi duyguları, sözcüklerin dışında bir yol seçerek ifade edenler...

- Siz de herhangi bir sanat dalıyla uğraşıyor musunuz... Bernie? Baykuş gibi ve ilgi doluydu. Kadının sorularından alınması söz konusu değildi.

- Hayır uğraşmıyorum. Ama sanatçılara ve sanat yaşamı yoğun olan kentlere hep yakınlık duymuşumdur. Bir yerde kıvıldamadan yaşamaya zorlanırsam içim tıkanır. Bu nedenle dünden beri başıma gelenler...

Bili hemen konuyu değiştirmek istedi. "Kendi evinizde mi, yoksa Chester'le mi oturuyorsunuz?"

- Aman Tanrım, hayır, tıpkı kızı gibi neşe içinde bir kahkaha attı. Yok canım. Chester homoseksüel. Vinnie'yle yaşar. Hayır, hayır. Onlar sadece en yakın arkadaşlarım. Dört mil uzakta otururlar. Yok canım, benim bir odam var, daha doğrusu bir stüdyom. Zamanında büyük bir malikânenin bahçesinde ufak bir evmiş.

- Güzel bir yere benziyor. Denize yakın mı?

- Tabii. Her yer denize yakın. Çok hoş bir yerdir. Ben oraya âşığım. Altı yıldır oradayım, artık kendimi West Cork'un bir parçası gibi hissediyorum.

- Peki, yaşamınızı sürdüreceğiniz parayı nereden buluyorsunuz, Bernie? Çalışıyor musunuz?

Lizzie'nin annesi çok bayağı bir gürültü çıkarmış gibi yüzüne bakarak, "Anlamadım?" dedi.

- Lizzie'nin babası para vermediyse hayatınızı kazanmak zorunda kalmış olmanız demek istedim. O kadar. Söylediğini geri almaya niyetli görünmüyordu.

Lizzie, "Bankada çalıştığı için para kazanmak konusunda saplantısı vardır, Anneciğim" dedi özür dilercesine.

Birden Bill'in sabrı taşıtı. Geceyarısı bu evde oturmuş iki delinin arasını bulmaya çalışırken sanki garip olan kendisiymiş gibi davranmalarından, bir yerde çalışmasının, faturaları ödemesinin, kurallara uygun davranmasının acayiplik olarak algılanmasından bıkkınlık duydu. "Yetti artık" diye düşündü. "Ne halleri varsa görsünler..." O, evine, can sıkıcı evine ve hüznü ailesine geri dönecekti.

"Nasılısınız", "Ne güzel binalar" ve "kırmızı karanfil" demeyi öğrense de hiçbir zaman uluslararası bankacılığa transfer olamayacağı biliyordu. Bencilleri değiştirmeye kalkmayacak, onların insanların iyi taraflarını görmeleri için çaba sarfetmekten de vazgeçecekti. Birden, gözlerinde ve burnunda hiç tanımadığı bir kıpırtı hissetti. Ağladı ağlayacaktı...

İki kadın aynı anda Bill'in yüzündeki değişikliği gördüler. Sanki onları dışlamış, aralarından ayrılmıştı.

- Soruna istemeden güldüm, dedi Lizzie'nin annesi. Tabii ki para kazanmam gerekiyor. Stüdyomun bulunduğu evin işlerine yardım ediyorum. Anlarsın ya... Temizlik, biraz ev işi gibi... Davet verdiklerinde de şeye... sonra ortalığı toplamaya yardım ediyorum. Eskiden beri ütü yapmaya bayılırım. Bütün ütüyü ben yapıyorum. Karşılığında kira ödemiyorum. Biraz da cep harçlığı veriyorlar.

Lizzie kulaklarına inanamadan annesinin yüzüne bakıyordu. Sanatla iç içe yaşanan hayat bu muydu? Ünlüler ve zenginlerle haşır neşir olmak, playboylarla ve İrlanda'nın güneybatısında sayfiye evleri olan sosyeteyle görüşmek bu muydu? Annesi hizmetçiydi.

Bili yeniden kendine hâkim olmuştu. "Ne kadar doyurucu bir hayat..." dedi. "İki tür yaşamın en iyi taraflarında da yararlanıyor olmalısınız. Sofraya ne yemek koyayım diye bir derdiniz olmadan hem güzel bir eviniz var hem de bağımsızsınız."

Kadın acaba alay mı ediyor diye Bill'e baktı. Ama hayır, yüzünde alaylı bir ifadenin izi yoktu. Bir süre sonra, "Evet" dedi Bernie Duffy. "Tam söylediğin gibi."

Bili, "Lizzie'nin kavgayı yeniden alevlendirecek bir şey söylemesine engel olacak yeni bir konu bulmalıyım" diye düşündü. "Havalar biraz güzelleşince belki Lizzie'yle sizi ziyarete geliriz. Benim çok hoşuma gider. Otobüsle Cork City'ye gelir orada aktarma yaparız." Geç kalınmış bir görevden söz eder gibi, çocuksu, içten ve sahiplenici bir tavrı vardı.

- Siz... ikiniz... yani sen Lizzie'nin erkek arkadaşı mısın?
- Evet. İki sene sonra yirmi beş yaşına gelince evleneceğiz. İtalya'da iş bulmak istiyoruz, İtalyanca öğrenmek için ikimiz de gece kurslarına gidiyoruz.
- Evet, daldan dala atlarken bundan da söz etmişti, dedi Bernie.
- Evleneceğimizden mi? Bill'in sesi mutluluk doluydu.
- Hayır. İtalyanca öğrendiğinden. "Al sana bir delilik daha" diye düşündüm. Söylenecek fazla bir şey kalmamıştı. Bili, olağan bir misafirlikten sonra evine dönmek üzere izin isteyen biri gibi, "Bernie, saatin ne kadar geç olduğunu fark etmişsinizdir... Bu saatte otobüsler işlemez. Otobüs olsa bile artık arkadaşlarınızı bulmak çok zor. Bu bakımdan geceyi burada geçirmenizi öneriyorum. Tabii isterseniz. Anahtar kapının üstünde olacak... İkiniz de güzel bir uyku çekip dinlendikten sonra yarın sabah güzel güzel vedalaşacaksınız. Biz herhalde gelecek yazdan önce görüşemeyeceğiz. O zaman Lizzie ile West Cork'a ziyaretinize gelmeyi çok isteriz.

- Gitme, diye yalvardı Bernie. Gitme. Senin yanında sakın. Sen kapıdan çıkar çıkmaz, nasıl terk edilmiş olduğunu anlatmaya, bağırma başlayacak.

- Kesinlikle hayır. Bundan sonra asla öyle davranmayacağından emin olun. Sesi ikna ediciydi. Lizzie lütfen annene anahtarı verir misin? Bernie anahtar sizde kalsın. Böylece istediğiniz gibi girip çıkacağınızdan kuşkunuz olmaz.

- Sen nasıl eve döneceksin? Lizzie merakla sordu. Şaşkınlıkla genç kıza baktı. Eskiden geceyarısı evine yürüyerek gitse bile hiç aldırılmaz, soru sormazdı.

- Yürürüm. Yıldız dolu güzel bir gece. İki kadın da ona bakıyordu. İçinden bir şey daha eklemek, bu huzur dolu anı biraz daha uzatmak geçti. Dün akşam kursta Signora bize hava durumuyla ilgili şeyler öğretti. "Ne kadar güzel bir yaz oldu" demeyi... "E' stata una magnified estate."

- Ne güzel, dedi Lizzie. E' stata una magnifica estate, diye ardından kusursuz bir telaffuzla tekrarladı.

- Aferin sana. Bir kerede kaptın bile. Bizler ise durmadan tekrarlamak zorunda kaldık. Bill'in sesinden ne kadar etkilendiği belli oluyordu.

- Eskiden beri belleği çok güçlüdür. Küçücük bir kızken bile... Elizabeth bir kere duyduğu bir şeyi hiç unutmazdı. Bernie'nin kızma bakışı gurur doluydu.

Bill'in içi rahatlamış gibiydi. Eve dönerken yolda, birçok engelin eskisi kadar korkunç görünmediğini düşünüyordu. Kızına bir banka memurunu layık görmeyecek West Cork'lu yüksek sınıftan bir anneden çekinmesine gerek yoktu artık. Lizzie'ye göre fazla sıkıcı olmaktan da çekinmesine gerek kalmamıştı. Lizzie'nin en büyük gereksinimi sevilme ve kendini güvende hissetmekti. Bili ise her ikisini verebilecek durumdaydı. Önlerinde başka sorunlar vardı. Lizzie'nin kısıtlı bir bütçeyle yaşamayı öğrenmesi gerekecekti. Para harcama konusundaki tutumunu değiştirmesi ve her istediğinin anında gerçekleşmesini beklememeyi öğrenmesi gerekecekti. Her şeyi daha mantıklı bir çerçeveye oturtmasını sağlamak Bill'e düşüyordu. Bir de Lizzie'yi çalışmaya yönlendirmek. .. Aptal annesinin başkasının ev işini yaparak para kazandığını görmek Lizzie'yi amaçlarını değiştirmeye yöneltebilirdi.

Bundan sonra bazı yaklaşımlar değişeceğe benziyordu.

Belki bir gün Galway'e babasını ziyarete bile giderlerdi. Bir ailesi olduğunu düşünür, böyle bir bilince varırsa belki numara yapmaktan, elinde olmayan şeylerin peşinden koşmaktan vazgeçerdi. Ayrıca yakında Bili ailesinin bir parçası olacaktı.

Bili, gecenin içinde, taksi arayan insanların ve yanından dolu geçen arabaların arasında ilerliyordu. O insanların hiçbirine gıpta etmediğini düşündü. "Ne kadar şanslıyım" diyordu kendi kendine. "Etrafımda benden bir şeyler bekleyen, bana dayanan çok kişi olabilir, ama bunun neresi kötü? Bu, sadece benim güvenilecek, bir şeyler beklenebilecek türden bir insan olduğumu kanıtlıyor, o kadar. Belki yıllar sonra oğlum da tıpkı benim babama baktığım gibi bana acıyarak bakacak, ama zarar yok. Bu, oğlumun beni anlayamadığını kanıtlamaktan başka bir anlam taşımayacak...

Kathy

Kathy Clark, Mountainview'un en çalışkan öğrencilerinden biriydi. Derse alını kırış kırış olacak kadar kendini verir, soruları cevaplamak için çaba sarf eder, dersten sonra sınıfta kalır, anlamadığı konuları sorardı. Öğretmenler odasında şaka yollu alaya alırlardı Kathy'yi. "Kathy Clark'lık yapmak" demek kaşlarını çatarak, okulun ilan tahtasında yazılanları çözmeye çalışmak demekti.

Uzun boylu, hantal ve biraz sakar bir kızdı. Lacivert okul üniformasının eteği biraz uzundu. Diğer arkadaşları gibi kulakları delik değildi, onlar gibi ucuz takılan yoktu. Çok zeki değildi belki, ama başarılı olmaya kararlıydı. Fazlasıyla kararlı olduğu bile söylenebilirdi. Her yıl okulda veli toplantıları yapılırdı. Bu toplantılarda Kathy'nin durumunu öğrenmeye kimin geldiğini hatırlayan yoktu.

Aidan Dunne bir keresinde, "Babası su tesisatçısı" demişti. "Bizim banyoyu yaptı. İşini iyi yaptı. Baştan bir şey söylemedi, sonunda cebimden çek defterimi çıkarttığımı görünce neredeyse bayılacaktı. Meğerse ödemenin nakit olmasını istermiş. Vergi vermemek için.." İrlandalı öğretmen Helen de "Annesini hatırlıyorum. Konuşma boyunca ağzından sigarası düşmedi. Durmadan okumanın ne işe yarayacağını, hayatım kazanmasına ne yaran olacağını sorup durdu" diye ekledi.

- Hepsi öyle der, dedi müstakbel müdürleri Tony O'Brien. Herhalde kişinin kendisi için çalışmasının entelektüel teşvikinden söz etmelerini beklemiyorsunuz.

- Bazen ablası gelir, diye hatırladı başka bir öğretmen. Supermarket yöneticisi. Zavallı Kathy'yi bir tek o anlıyor sanırım...

- Tanrım, keşke çocuklarımızın fazla çalışmalarından, kaş çatmalarından başka derdimiz olmasa... Bunu ne kadar isterdik, değil mi? Bu soruyu masasının üstü çözüm bekleyen sorunlarla dolu olan müstakbel müdür Tony O'Brien sormuştu. Sorunları sadece masasının üstündekilerle sınırlı olsa, neyse... Daha başka ne dertleri vardı...

Bugüne kadar hayatını bir kadından diğerine giderek yaşamıştı. Ayrılmak istemediği pek az kadın çıkmıştı karşısına. Şimdi ilk kez böyle hissediyordu ve Allah'ın belasını bir zorlukla karşılaşmıştı. Okula müdür seçileceğinden emin olan Aidan Dunne'in kızına çatmıştı. Bu durumun yarattığı anlaşmazlıklar ve karmaşa Kraliçe Victoria döneminin melodramlarını aratmayacak nitelikteydi...

Grania Dunne, babasının küçük düştüğünü bahane ederek onunla görüşmeye yanaşmıyordu. Bu fikir her ne kadar zorlama ve yanlış da olsa, kızcağız gerçekten böyle düşünüyordu. Tony ise kararı Grania'ya bırakmış, hayatında ilk kez kimseyle ilişki kurmadan geri döneceği günü bekleyeceğine söz vermişti. Arada, beklediğini kanıtlamak için şaka dolu kartlar gönderse de genç kızdan hiç yanıt almamıştı. Belki de döneceğini ummak aptallıktı. Hayatı boyunca hiç balıksız kalmadığından denizde ne çok balık yüzdüğünü bilirdi...

Nedense hiçbir balık bu zeki, içten ve pırıl pırıl bakışlı genç kız kadar cazip, onun kadar hazır cevap değildi ve kendini bu kadar genç hissetmesini sağlamıyordu. Birlikte oldukları o tek gecede genç kızın onu yaşlı bulmadığı belliydi. Hani kim olduğunu, babasının asla elde edemeyeceği atamayı beklediğini öğrendiği sabahtan önceki gece...

Mountainview'un müdürü olunca eve kapanmayı tek başına bir keşiş gibi yaşamayı düşünmüyordu

Tony. Aslında, sigarayı azaltmanın gece kulüplerine gitmemenin ve erken yatmanın zararlı olduğu söylenemezdi. Grania'nın döneceğini umarak sigarayı iyice azaltmaya çalıştığı gerçektir. En azından sabahları sigara içmiyordu artık. Eskisi gibi, yatarken, gözlerini açmadan elini sigara paketine uzatmaktan vazgeçmişti. Birinci teneffüse kadar bekliyor, ilk nefesi okuldaki odasında bir fincan kahve eşliğinde çekiyordu. Bu da bir ilerleme sayılmaz mıydı? "Acaba ona üzerinde sigara resmi bulunan bir kart göndersem de 'hâlâ içmiyorum' diye yazsam mı" diye düşündü... "Öyle yaparsam tümüyle sigarayı bıraktığımı düşünür, bu da doğru olmaz" Grania'yı bu kadar sık düşünmesine kendi de şaşıyordu...

Mountainview gibi bir okulu yönetmenin ne kadar yoğun bir iş olduğunu önceden fark etmemişti. Veli toplantıları ile açık toplantılar, okulda bulunmasını gerektiren şeylerden sadece ikisiydi.

Bu dünyadaki hiçbir Kathy Clark'a ayıracak zamanı yoktu. Kathy okulu bitirince nasıl olsa bir iş bulurdu. Belki de ablası onu süpermarkete alırdı. Üniversiteye gitmeyeceği kesindi. Ne geçmişi ne de kafa yapısı buna uygundu. Yaşamım sürdürmeye yetecek beceriyi kazanması yeterliydi.

Aslında hiçbiri Kathy Clarke'in nasıl bir ev hayatı olduğunu bilemezdi. İçlerinden bunu merak edenler çıksa bile o ucuz sitelerdeki, çok televizyon seyredilen, hazır yiyecek yenilen, gürültülü, dar, çok çocuklu, az paralı evlerden birinde yaşadığını düşünürdü. Kızın ailesi düşünüldüğünde bunlar olağan şartlardı. Kathy'nin odasında bir yazı masasının ve kitap dolu ufak bir kütüphanenin olduğunu bilemezlerdi. Ablası Fran'in her öğleden sonra ödevleri bitinceye dek yanında oturduğunu da bilemezlerdi. Kış günlerinde, Fran'in süpermarketten indirimle aldığı tüpgazlı bir sobayla ısındıkları nereden akıllarına gelecekti?

Kathy'nin annesi ile babası bu şımarık davranışlarla alay ediyorlardı. "Diğer çocuklar ödevlerini mutfak masasında yaptılar da ne oldu?" diye soruyorlardı. Ama Fran böyle düşünmüyordu. O, on beş yaşına gelmeden, diploma almadan okulu bırakmıştı, işinde ilerlemesi yıllarca sürmüştü. Bugün bile açıklarını kapatmış sayılmazdı. Oğlanlara gelince, onlar zar zor kendilerini kurtarmışlardı. İkisi İngiltere'de çalışıyordu, üçüncüsü de rock müziği yapan bir grupla ülkeyi dolaşıyordu. Fran, Kathy'nin kaderinin diğerlerinden daha iyi olmasına sanki yemin etmişti.

Kathy zaman zaman Fran'i hayal kırıklığına uğratmaktan korkardı. "Ben sandığın kadar akıllı değilim, Fran. Sınıftakilerin çoğu kadar kolay anlamıyorum. Harriet! al... Nasıl çabuk kavradığım bilemezsin..."

- Babası öğretmen değil mi? O akıllı olmayacak da, kim olacak, sorarım sana?

- Evet, haklısın, Fran. Bana karşı o kadar iyisin ki... Hafta sonlarında veya akşamları danslı davetlere gitmek yerine ödevlerimle ilgileniyorsun. Bu çabalarına karşılık, sınavlarda başarısız olmaktan o kadar korkuyorum ki...

- Dans etmek istemiyorum, dedi Fran içini çekerek.

- Gençsin, mutlaka canın diskoya gitmek ister... Kathy on altı yaşında, ailenin en küçüğüydü. Fran ise otuz iki yaşındaydı, evin büyük çocuğuydu. Aslında tüm arkadaşları gibi onun da artık evlenmesi ve çoluk çocuk sahibi olması gerekirdi, ama Kathy Fran'in evden ayrılmasını hiç istemiyordu. Onsuz bir ev hayatı düşünemiyordu. Anneleri "işleri halletmek"te olduğu için evde pek bulunmazdı. İşleri halletmek, kumar makinesinin başında olmak demektir.

Fran olmasa evde en ufak bir konfor olamazdı. Sabahları taze sıkılmış portakal suları, akşamları ise iki kap sıcak yemek... Kathy'nin üniformasını alan, ayakkabılarını boyamasını, her gece gömleğini ve iç çamaşırlarını yıkamasını öğreten Fran'di. Anne bunların hiçbirini öğretmemişti.

Hayatı öğreten, ilk Tampax'ini alan Fran'di. Fran, ilk defasında, herkes yapıyor diye değil, gerçekten beğenilen, sevilen biriyle sevişmenin daha doğru olduğunu söylüyordu.

Kathy on dört yaşının verdiği saflık ve merakla, "Sen çok beğendiğin, sevdiğin birini bulmuş muydun?" diye sordu.

Fran'in bu soruya da yanıtı hazırды. "En iyisi bundan hiç söz etmemek. Bilirsin konuşmaya başlayınca tılsımı da yok olur..." demiş, bir daha da bu konuda konuşmaya yanaşmamıştı.

Fran onu tiyatroya götürürdü. Abbey'e, Gate'e veya Project'e oyun seyretmeye giderlerdi.

Grafton Sokağı'nda bir aşağı bir yukarı dolaşırlar, şık dükkânlara girerlerdi. "Her şeyi güvenli bir havayla yapmayı öğrenmeliyiz" derdi Fran. "İşin sırrı burada. Mütevazı ve özür dilercesine davranmamalıyız, tam tersine böyle yerlerde bulunmayı hak eden insanlar izlenimi vermeliyiz."

Fran, anne ve babayı kınayan tek söz söylemezdi. Zaman zaman Kathy, "Anne seni kullanıyor, Fran" derdi. "Ona o güzel fırını hediye ettin. Karşılığında sana bir tek yemek yapmadı."

- Aldırma. Annem aslında iyi biridir, derdi Fran.

- Süpermarketten bira getirdiğinde babam bir teşekkür bile etmez. Onun sana hiç hediye aldığını görmedim.

- Ondan kötü babalar var... Hayatını boruların ve S bağlantılarının arasında geçirmek pek hoş bir şey olmasa gerek.

Bir keresinde, korkuyla, "Evlenmeyi düşünmüyor musun?" diye sormuştu Kathy.

- Sen büyüyünceye dek bekleyeceğim. Sonra çaresine bakarım. Bu sözleri gülerek söylemişti.

- O zaman çok yaşlanmış olmaz mısın?

- Hayır, ne münasebet. Sen yirmi yaşına geldiğinde ben otuz altı olurum. Yani altın çağımın doruğunda...

- Ken'le evleneceğini sanmıştım, dedi Kathy.

- Biliyorum. Ama evlenmedim. O Amerika'ya gitti. Bu konu kapandı. Fran çok çabuk konuşuyordu.

Ken süpermarkette çalışıyordu, geleceği parlak olanlardandı.

Ailesi de Fran'in Ken'le evleneceğinden emindi. O iş kapandığında Kathy rahat bir nefes almıştı.

Kathy'nin babası yaz başı yapılan veli toplantısına katılamayacaktı. O akşam geç saate kadar çalışması gerektiğini söylemişti.

- Lütfen, Baba. Lütfen... Öğretmenler mutlaka aileden bir büyüğün gelmesini istiyorlar. Anne gelemez. O hiç gelmez. Senden bir şey istemiyorlar ki... Sadece söylenenleri dinlemen ve "Her şey yolunda" demen yeterli.

- Aman yarabbi Kathy, okuldan nefret ettiğimi neden anlamak istemiyorsun? Orada kendimi fazlalık gibi görüyorum...

- Ama ben kötü bir şey yapmadım, benden şikâyetçi olmayacaklar ki. Sadece benimle ilgilendiğinizi görmelerini istiyorum, o kadar.

- İlgileniyoruz kızım, ilgileniyoruz... Annen eskisi gibi değil artık... üstelik sigara içmesini istemediklerini biliyorsun. Bir de sigara içmezse orada oturması hiçbir işe yaramaz. Boşuna olur... Belki yine Fran gider. Zaten bizden daha iyi konuşur onlarla.

Böylece okula giden yine Fran olmuştu. Kilisede günah çıkartır gibi gelen bir sürü veliyle görüşüp

hepsini hem yüreklendirmekten hem de uyarmaktan yorgun düşen öğretmenlerin karşısına geçip konuşan yine ablası olmuştu.

- Fazla ciddi, demişlerdi. Çok çaba gösteriyor. Fazla... Biraz rahatlasa belki daha iyi algılar.

- Aslında çok ilgi duyuyor, diye karşı çıkmıştı Fran. Ödevlerini yaparken yanında oturuyorum. Hepsini kendi yapıyor.

- Hiç oyun oynamıyor, değil mi? Yeni müdür iyi birine benziyordu. Hangi çocuktan söz edildiğini bilmediği belliydi, genel anlamda konuşuyordu sanki. Fran neye dayanarak konuştuğunu merak etti, yoksa uyduruyor muydu yeni müdür?

- Hayır, ders çalışmayı tercih ediyor.

- Belki biraz oyun oynasa daha iyi olur. Konuşması kesinlik taşısa da iyi niyetli olduğu hissediliyordu.

- Latince'ye devam etmesine gerek yok sanırım, demişti o iyi kalpli Bay Dunne.

Fran'in kalbi hop etmişti. "Ama o kadar çaba gösteriyor ki, Bay Dunne. Ben hiç Latince öğrenmedim. Onunla birlikte okumaya gayret ediyorum. İnanın ki saatlerce çalıştığı oluyor."

- Ne yazık ki Latince'nin temelini algılamadığını söylemek zorundayım. O iyi kalpli Bay Dunne Fran'i kırmamaya özen gösteriyordu.

- Birkaç özel ders alsa? Okuldan ayrıldığında Latince öğrenmiş olması o kadar farklı olur ki... Öyle bir diplomayla nerelere girebileceğini düşünün...

- Üniversiteye girecek puanı tutturabileceğini sanmıyorum. Bay Dunne sözlerini hafifletmeye çalışıyordu sanki.

- Olmaz ki... Girmesi şart... Hiçbirimiz bir şey olamadık. Kathy'nin hayata daha iyi bir yerden başlaması şart.

- Sizin çok iyi bir işiniz var, Bayan Clarke. Süpermarkete geldiğimde size rastlıyorum.

Kathy'ye orada bir iş bulamaz mısınız?

- Kathy hiçbir zaman bir süpermarkette çalışmayacak. Fran'in gözleri alev alev yanıyordu.

- Üzgünüm, dedi Aidan Dunne alçak sesle.

- Hayır, asıl üzgün olan benim! Bu kadar ilgi gösterdiğiniz için teşekkür ederim. Bağırarak konuştuğum için özür dilerim. Onun için yapılacak en doğru şeyin ne olduğunu söyleyin lütfen.

- Hoşlandığı, sevdiği bir şey yapmalı. Ona yük olmayan bir şey... Örneğin müzik... Hiç ilgi gösterdi mi?

- Hayır, diye yanıtladı Fran. Hiç öyle şeylerle ilgilenmedi. Hiç birimizin kulağı yoktur zaten. Pop grubuyla turneye çıkan kardeşimin bile...

- Ya resim?

- Benim anlamam imkânsız. Ayrıca o konuyu da sorun haline getireceğinden eminim, iyi mi yapıyorum, doğru mu boyuyorum diye kendine dert eder... iyi kalpli Bay Dunne'la konuşmak kolaydı. Zavallı adamın bir öğrencinin üniversiteye gidecek kadar akıllı olmadığını ailesine söylemesi çok zordu herhalde. Kim bilir belki kendi çocukları üniversitede okuyordu, başkalarının da aynı koşullardan yararlanmamasına üzülüyordu... Zavallı Kathy'nin mutlu ve sorunsuz bir yaşamı olmasına böylesine önem vermesi ne kadar iyi biri olduğunu kanıtlıyordu. Adamın tüm önerilerine olumsuz tepki vermemeye özen gösterdi Fran, iyi niyetli olduğu görülüyordu. Zaten öğretmenliği seçmesi de

sabırlı biri olduğunu kanıtlıyordu?

Aidan da karşısında oturan narin yapılı, hoş kızı inceliyordu. Annesi ile babasından çok daha yoğun bir ilgiyle kardeşinin sorunlarına eğilen bu kıza... Bir öğrencinin algılama zorluğu çektiğini söylemekten nefret ederdi. Aslında bu sözleri söylerken kendini sorumlu hissedirdi. Okul daha küçük olsa, koşullar daha iyi olsa, kütüphaneler daha büyük, imkânlar daha bol olsa belki de öğrenme zorluğu olan öğrencilerin sayısı azalırdı. Signora'yla İtalyanca derslerini planlarken bu konuyu tartışmışlardı, "insanların beklentileriyle doğrudan ilintisi var" demişti Signora. "Bu engelleri kaldırmaya özerk eğitim ile eğitim görmüş tek kuşak yeterli değil."

- İtalya'da da aynı şey oldu, diye sürdürmüştü. Köyün tek otelinin sahibinin çocuklarının ve karısının nasıl geliştiklerine şahit olmuştu. Köy ufak ve fakirdi. Köydeki küçük okula giden çocukların aileleri onlardan kendilerinden daha fazlasını yapmalarını beklemiyordu. Signora o çocukların turistlerin karşısına, otelde hizmetçilik veya garsonluk yapmalarına yetecek kadar İngilizce bilerek çıkmalarını sağlamıştı. Aslında daha ileri gitmelerini ne kadar isterdi... Bu yüzden Aidan'ın Mountainview'daki öğrenciler için istediklerini çok iyi anlıyordu.

Signora, konuşulması o kadar kolay biriydi ki. Gece kurslarının hazırlanması sırasında birkaç kez birlikte kahve içmişlerdi. Karşısındakinden hiçbir şey beklemeyen, ailesi ve ev hayatı konusunda hiç soru sormayan, yaşamından veya Jerry Sullivan'ın ailesiyle geçen günlerinden hiç söz etmeyen biriydi. Aidan ise hazırladığı yeni çalışma odasından bile söz etmişti.

- Mal mülk beni hiç ilgilendirmez, dedi Signora. Ama penceresinden tatlı bir ışık alan, yazı masası olan, tüm anıların, kitapların, resimlerin duvarları süslediği güzel sessiz bir oda... çok hoş bir şey olmalı. Böyle bir odayı hiç hak etmeyen, başkalarına ödül olarak verildiğinde mutluluk duyan bir Çingene, bir bohçacı kadın gibi konuşmuştu.

Aidan, Kathy Clark'tan, onu olduğundan daha^ akıllı gören ablasını hayal kırıklığına uğratmaktan ödü kopan o zavallı kızdan söz etmek istedi. Belki Signora her zamanki gibi bir çözüm bulurdu.

Signora'yla yaptığı o zevkli konuşmaları düşünmekten vazgeçip içinde buldukları ana geri dönmeye zorladı kendini. Önünde görüşmek için sıra bekleyen uzun bir kuyruk vardı. " Bir çözüm bulacağınızdan eminim, Bayan Clarke." Bir yandan da bekleyen velilere bakıyordu.

- Bu okulda çalışan herkese minnettarım. Fran'in sesinden gerçekten böyle düşündüğü seziliyordu. Hepiniz çocuklara zamanınızı veriyorsunuz. Onlarla gerçekten ilgileniyorsunuz. Yıllar önce ben öğrenciyken böyle değildi, belki de okumaya devam etmediğim için kendimi böyle avutuyorum.. Yüzü soluk, ifadesi ciddiye. "Genç Kathy Clark böyle bir ablası olduğu için çok talihli" diye içinden geçirdi Aidan Dunne.

Fran otobüs durağına doğru yürüyordu. Elleri cebinde, başı öne eğikti. Okulun ek binasının yarandan geçerken eylül ayında başlayacak İtalyanca kurslarının ilanı gözüne ilişti. İtalya'nın dilini, müziğini, resim sanatını ve renklerini tanıtacak bir kurs. Hem eğlenceli hem de öğretici olacağı anlaşılıyordu. "Acaba böyle bir kurs nasıl olur" diye düşündü Fran. Ancak pahalıdır. Masraftan o kadar çoktu ki... Bütün dönemin ücretini peşin ödemesi çok zor olacaktı. Ya Kathy kursu da diğer yaptıkları gibi fazla ciddiye alırsa? İlaç hastalıktan daha pahalıya patlayabilirdi. Yok, yok, başka bir çözüm bulmalıydı. Fran içini çekerek otobüs durağına yöneldi.

Durakta, kasada çalışan Peggy Sullivan'a rastladı. "Bu toplantılar insanı yaşlandırıyor, değil mi?" diye sordu Bayan Sullivan.

- Evet, uzun sürdükleri doğru, ama kimsenin bizimle ilgilenmediği bizim öğrenciliğimizden yine de

daha iyi. Fran, yönetici olarak yanında çalışanların hepsini yakından tanımaya özen gösterirdi. Peggy'nin sorunlu iki çocuğu olduğunu biliyordu. Babasıyla geçinemeyen büyük bir kızı ve kitapların kapağını açmayan küçük bir oğlu vardı...

- Jerry inanmayacak, ama bayağı gelişme göstermiş... Bütün öğretmenler aynı şeyi söyledi. "Yeniden insanların arasına karıştı" dedi bir tanesi...

- İyi bir haber.

- Hepsi evde yaşayan o deli kadının sayesinde oldu... Kimseye söylemeyin ama, bir odamızı yan İtalyan yan İrlandalı bir kadına kiraladık. Kocasının İtalyan olduğunu, adamın öldüğünü söylüyor, ama doğru değil. Bana kalırsa eski bir rahibe ve bunu saklıyor. Ama ne yapsa beğenirsiniz? Bizim Jerry'yle ilgilenmeye başladı? Anlaşılan Jerry'yi tamamen değiştirmiş. Sonra Signora evlerine girinceye dek oğlu Jerry'nin şiir denilen şeyin bir anlamı olduğunu kavramaktan uzak olduğunu, kadının konuşmalarıyla her şeyi nasıl değiştirdiğini anlattı Peggy Sullivan. "İngilizce öğretmeni şimdi Jerry'den çok memnun" dedi. Tarih denilen şeyin gerçekten yaşanmış olaylardan oluştuğunu bilmediğini, bunu anlayınca her şeyi başka türlü algıladığını anlattı.

Fran, yoğun bir şekilde ilgilendiği kardeşinin Latince'nin insanlarca konuşulan bir dil olduğunu bir türlü algılamadığını fark etti. Bu Signora denen kadın belki Fran'in beynindeki bazı kapalı kapıları da açabilirdi... "Kiracımız ne iş yapıyor?" diye sordu.

- Bilmem. Anlamak için dedektif sürüsü tutmak gerek... Biraz dikiş, sanırım bir hastanede ufak bir iş filan... ama önümüzdeki dönem okulda İtalyanca dersleri vermeye başlayacak... bu yüzden heyecan içinde. Onu kendi kendine İtalyanca şarkılar söylerken duyan tek başına Dünya Kupası'nı kazandığını düşünür. Bütün yazı o derslere hazırlanmakla geçiriyor. Çok şeker, iyi bir insan ama, zır deli... zır deli...

Fran o anda kararını verdi. O kursa yazılacaktı. Kathy ile ikisi her salı ve perşembe akşamları birlikte kursa gideceklerdi. İkisi de İtalyanca öğrenecekti. Hem öğrenecekler hem de şarkı söyleyerek kursu hazırlayan o deli ve heyecan dolu kadından zevkle ders alacaklardı. Belki bu sayede zavallı, sinirli, gergin Kathy biraz rahatlar o da onu terk edip Amerika'ya giden Ken'i biraz olsun unutturdu.

- Herkes Kathy'nin ne kadar başarılı olduğunu söyledi, dedi Fran gurur dolu bir sesle. Mutfakta yemek yiyorlardı.

Kumar makinelerinde ağır kayıplara uğramış anneleri ilgilenmeye gayret ediyordu. "Tabii, neden olmasın. Kathy gerçekten fevkaladedir" dedi.

- Benim hakkımda hiç kötü bir şey söylemediler mi? dedi Kathy merakla.

- Hayır. Hiçbir şey. Ev ödevlerini fevkalade iyi yaptığını ve sana bir şeyler öğretmenin çok zevkli olduğunu söylediler... Gördün mü?

- Ben de orada olup bu sözleri duymak isterdim, yavrum. Ama işten zamanında ayrılamamaktan korkuyordum. Kathy ile Fran babalarını affetmişlerdi bile. Artık fazla önemi kalmamıştı.

- Sana büyük bir sürprizim var, Kathy. İtalyanca öğreneceğiz. İkimiz. Aya gideceğiz deseydi Clarke ailesi bu kadar şaşırmasdı herhalde. Kathy'nin sevinçten yanakları kızardı. "İkimiz mi?"

- Neden olmasın? Hep İtalya'ya gitmek istemişimdir. Dillerini konuşursam hoş bir İtalyan'la tanışmam daha kolay olmaz mı?

- Peki ben becerebilecek miyim dersin?

- Tabii becerirsin. Benim gibi doğru dürüst okumamış aptallar yapabilirse sen haydi haydi

yaparsın. Sınıf birincisi olman işten bile değil, ama asıl amaç eğlenceli olması. Dersi veren kadın, operalar çalıyor, resimler gösteriyormuş. Bir de İtalyan yemekleri ikram ediyormuş. Harika olacak.

- Çok pahalı değildir umanın, Fran. Öyle mi yoksa?

- Hayır, değil. Hem karşılığında neler kazanacağımızı düşün... dedi Fran, bir taraftan da "Böyle bir açıklama yaptığıma göre deliriyor olmalıyım" diye düşünüyordu.

Ken, o yazı New York eyaletinin o ufak şehrine yerleşmekle geçirdi. Fran'e yeniden, "Seni seviyorum, seni hep seveceğim. Kathy konusunu anlıyorum, ama buraya gelemez misin? Onu tatillerde yanımıza alırız, o zaman öğretmek istediklerini öğretirsin. Ne olur kendime tek odalı bir daire tutmadan önce cevap ver. Evet dersin ufak bir ev tutarız. O on altı yaşında, Fran. Dört yıl seni bekleyemem."

Fran, mektubu aldığı anda kucaklayarak ağladı. Kathy'yi bu durumda bırakması söz konusu değildi. Clarke ailesinden bir kişinin üniversiteye gittiğini görmek istiyordu. Bu onun rüyasıydı. Ken bu rüyayı çocuklarıyla gerçekleştirebileceğini söylüyordu. "Baştan onları üniversiteye gitmek üzere yetiştiririz" diyordu Ken, ama anlamıyordu. Kathy için ne kadar çaba harcadığını bilmiyordu... Küçük kız gerçek bir entelektüel değildi belki ama, aptal da sayılmazdı. Zengin bir ailenin çocuğu olsa ona her türlü olanak sağlanır, sorunları kendiliğinden hallolurdu. Evleri kitap dolu olur, ona gereken ilgi gösterilir ve ailenin beklentileri doğrultusunda üniversiteye gitmesi kaçınılmaz olurdu. Fran başından beri üniversiteye gideceğine Kathy'yi inandırmıştı. Şimdi onu ortada bırakıp gidemezdi. Başını arada sırada kumar makinelerinden kaldırıp görmeyen gözlerle bakan bir annenin ve nakit alacağı paradan başka bir şey düşünmeden musluk tamir eden bir babanın eline terk edemezdi onu.

O olmazsa Kathy boğulurdu.

O yaz sıcak geçiyordu, İrlanda'ya her zamankinden fazla turist gelmişti. Süpermarkette ise parkta piknik yapmak isteyenlere özel sepetler satılıyordu. Fikir Fran'den çıkmıştı ve çok başarılı olmuştu.

Şarküteri kısmında çalışan Bay Burke bu fikre karşı çıkmıştı. "Çocukluğumdan beri bu işi yapıyorum diye kafanızı şişirmek istemem, ama domuz eti dilimlerini kızartıp soğuk olarak sandviçe koyma fikrinin iyi olmadığını söylemek zorundayım, Bayan Clarke. Neden eskisi gibi yağsız füme jambon koymuyoruz?"

- Bay Burke, zevkler değişti, insanlar domuz etini şimdi çıtır çıtır kızarmış istiyorlar. Biz de o dilimleri sıcak tutabilirsek ve müşteri istediğinde, son dakikada ılık olarak sandviçe koyabilirsek doyamayacaklarını, arka arkaya birkaç tane yiyeceklerini göreceksiniz.

- Peki ya ben eti keser, kızartırsam, sonra da isteyen çıkmazsa? O zaman ne olacak, Bayan Clarke? Çok iyi ve karşısındakini mutlu etmek isteyen biriydi, ama değişikliğin her türlüşünden korkuyordu.

- Üç haftalık bir deneme yapıp, bakmaya ne dersiniz, Bay Burke?

Fran haklı çıkmıştı. Herkes bu müthiş sandviçler için sıraya giriyordu. Aslında supermarket bu işten para kaybediyordu, ama önemsizdi. İnsanları bir kere süpermarkete sokmak yeterliydi, ödemek için kasanın yolunu tuttuklarında hiç akıllarında olmayan şeyler almaları kaçınılmazdı.

Kathy'yi Modern Sanat Müzesi'ne götürdü, izin gününde de otobüsle Dublin şehir turu yaptılar. "Yaşadığımız şehir hakkında bilgi edinmek için" demişti Fran, ikisi de bu geziye bayıldılar. Hiç içini görmedikleri o iki Protestan katedralini, sonra etrafından döndükleri Phoenix Park'ı ve rehberin gururla gösterdiği George dönemine ait kapıları yakından gördüler...

- Otobüste bizden başka İrlandalı yok, dedi Kathy gururla. Bütün gördüklerimiz bize ait. Diğerleri sadece misafir.

Fran her şeyi kendi yapıyormuş gibi görünmemeye gayret ederek on altı yaşındaki kız kardeşine şık, san bir elbise hediye etti ve iyi bir berberde saçlarını kestirtti. Yaz sona erdiğinde Kathy yanık tenli hoş bir genç kız olmuş, eskiden korkuyla bakan gözleri neşeye dolmuştu.

Kathy'nin arkadaşları vardı, ama Fran'in gençliğindeki gibi yakın, birlikte kıkır kıkır güldüğü kimsesi yoktu. Kathy'nin arkadaşlarının bir bölümü cumartesi akşamları Fran'in süpermarkette çalışan gençlerden duyduğu diskolara gidiyorlardı.

Fran o yerlerin tehlikeli olduğunu, oralarda uyuşturucu kullanıldığını biliyordu. Geceleri saat birden önce sanki bir rastlantıymış gibi diskonun yanından geçer, kız kardeşini alır, eve birlikte dönerlerdi. Supermarket kamyonetinin şoförlüğünü yapan Barry'den cumartesi akşamları onu diskonun önünden geçirmesini istedi. Barry de o yerlerin genç kızlara göre olmadığını söyledi.

- Ne yapabilirim? diye sordu Fran omuz silkerek. "Gitme" dersin kendini kurban gibi hissedecek. Eve götürmek için seni bulduğuma şanslıyım. Barry çok şeker bir çocuktur. Motosiklet alacak parayı biriktirmek için fazla mesai yapmaya can atardı. Motosikletin parasının üçte birini topladığını, yansını toplar toplamaz gidip seçeceğini söylüyordu. Üçte ikisini biriktirdiğinde satın alacak, kalan kısmını sonradan ödeyecekti.

- Neden motosiklet almak istiyorsun? diye sormuştu Fran.

- Bağımsız olmak için, Bayan Clarke, demişti. Anlarsınız ya özgür olmak, rüzgârın saçlarının dağıtması gibi şeyler için...

Fran kendini birden çok yaşlı hissetmişti. "Kız kardeşimle birlikte İtalyanca öğreneceğiz" dedi bir akşam Barry'nin motosiklet parasını artırarak diskonun önünde beklerken.

- Ah, ne güzel, Bayan Clarke. Ben de ne kadar isterdim. Dünya Kupası maçları için İtalya'ya gitmiştim. Orada harika arkadaşlar edindim, tanıyabileceğiniz en hoş insanlardı, Bayan Clarke. "İklimimiz öyle olsa sanki biz de onlar gibi oluruz" diye düşündüm. Öyle benzeşiyoruz ki...

- Belki sen de İtalyanca öğrenmek istersin, dedi Fran. Akli başka yerdeydi sanki. Diskodan çıkan gürültülü ve korkunç gençliğe bakıyordu. Kathy ve arkadaşları nasıl olur da bu tür yerlere gelmekten hoşlanırlardı? Neden? Aslında on altı yaşında çocuklar olarak ne kadar özgürdüler... Özellikle kendi gençliğiyle kıyaslandığında.

- Motosikleti alırsam İtalyanca öğrenmeyi daha çok isterim. Çünkü motosikletimi ilk götüreceğim yer İtalya olacak...

- Dersler Mountainview'da. Eylülde başlıyor. Kathy, Harriet ve arkadaşlarıyla diskodan çıkıyordu. Onları izlerken sesi hafiflemiş ve dalgın bir edayla konuşmuştu. Eğildi kornaya bastı. Hepsi birden dönüp kamyonete baktılar. Cumartesi akşamları eve götürmek için uğrayan ablaya alışmışlardı. "Diğer kızların ailesi nerede" diye düşündü. Hiçbiri aldırıyor mu? Yoksa o mu fazla meraklı? "Tanrım" diye düşündü "okul açılrsa ve bu tür gece çıkışları sona erse..."

İtalyanca kursu bir salı akşamı saat yedide başladı.

O sabah Ken'den bir mektup almıştı. Küçük apartman dairesine yerleşmişti. Amerika'da her şey değişikti, birçok sözcüğün anlamı başkaydı. Stok kontrolü de farklı biçimde yapılıyordu. Mal getirenlerle gizli anlaşma yapılmıyordu. İstenilen fiyatı ödemek zorunluydu. Herkes çok yakınlık gösteriyor, onu evlerine davet ediyorlardı. Yakında İşçi Bayramı geliyordu. Yazın sona erdiğini belli eden bir piknik düzenleniyordu. Fran'i çok özlemişti. Fran de onu özlemiş miydi?

Sınıfta otuz kişiydiler. Herkese koskocaman kartonlar dağıtarak üzerlerine adlarını yazmalarını söylemişlerdi, ama o harika İtalyan kadın herkesin İtalyanca adını kullanmasını önermişti. Böylece

Fran, Francesca oldu, Kathy de Caterina... El sıkışıp, birbirlerine isimlerini sordukları zevkli oyunlar oynadılar. Kathy'nin bu işten büyük keyif aldığı belli oluyordu. "Yaptığım tüm fedakârlıklara değecek herhalde" diye içinden geçirdi Fran, bir yandan da yalnız başına İşçi Bayramı pikniğine katılmaya hazırlanan Ken'i unutmaya çalışıyordu.

- Hey Fran, "Mi chiamo Bartolomeo" diyen adamı görüyor musun? Süpermarketteki Barry değil mi? Gerçekten oydu. Fran sevindi. Demek yaptığı fazla mesailerle motosiklet parasını halletmişti. Odadaki karşılıklı köşelerden birbirlerine el salladılar.

Ne ilginç bir karışım vardı sınıfta. Örneğin şu şık kadın... Herhalde evinde kalabalık öğle yemeği davetleri veren, dergilerde resimleri çıkan kadın olmalıydı. Böyle bir yerde onun ne işi vardı? Ya altın lüleli "Mi chiamo Elizabetta" diyen o güzel kız ile temiz takım elbise içindeki erkek arkadaşı... Ya o esmer, haşın görünümlü Luigi ile yaşlı Lorenzo... Ne ilginç bir karışım.

Signora pek hoş biriydi. Çok cana yakındı... "Ev sahibinizi tanıyorum" dedi Fran dersten sonra salamlı, peynirli ufak sandviçleri yerlerken.

- Öyle mi? Evet, Bayan Sullivan'la akraba oluruz, yani ben onların akrabasıyım, dedi telaşla Signora.

- Tabii, ne aptalım, akraba olduğunuzu unutmuştum, dedi Fran kadını sakinleştirmek için. Bu tür davranışlara babasından dolayı alışıktı. Oğluna çok faydanız dokunmuş. Öyle söyledi.

Signora'nın yüzü bir anda parlak bir gülümsemeye aydınlandı. Güldüğü zaman ne kadar güzelleşiyordu... Fran kadının rahibe olduğunu hiç sanmıyordu. Peggy Sullivan'ın yanıldığından emindi.

Fran ile Kathy derslere bayılmışlardı. Birlikte otobüse biniyorlar, Signora'nın anlattığı hikâyelere ve telaffuzlarına çocuklar gibi katıla katıla gülüyorlardı. Kathy okuldaki kızlara bunları anlattığında kimse inanamıyordu.

Derse katılanlar arasında inanılmaz bir bağ oluşmuştu. Sanki ıssız bir adaya düşmüşlerdi ve kurtulmaları İtalyanca öğrenmelerine ve öğrendiklerini hiç unutmamalarına bağlıydı... Signora her birinin büyük şeylerin altından kalkabileceğinden öylesine emindi ki kendileri de buna inanmaya başlamışlardı. Cümle kuramaları bile ellerinden geldiğince İtalyanca sözcük kullanmaları için adeta yalvarıyordu. Onlar da casa'dan geldiklerini, camera'nın bugün çok sıcak olduğunu veya yorgunuz yerine stanca olduklarını söylemeye başlamışlardı.

Signora sınıfı hem dinliyor hem de gözlemliyordu. Gördükleri onu mutlu ediyordu, ama hiç şaşırmıyordu. Tanışan herkesin İtalyanca'ya büyük bir hevesle bağlanacağından ve zevkten başka bir şey duymayacağından öylesine emindi ki... Yanında bu projenin gerçek mimarı Bay Dunne vardı. İkisinin çok anlaştığı her hallerinden belliydi.

- Belki de eskiden beri arkadaşlar, dedi Fran.

- Olamaz, adamın karısı ve iki büyük çocuğu var, dedi Kathy.

- Karısı olması arkadaş olmalarına engel değil ki...

- Belki haklısın, ama bana kalırsa kırıstırıyorlar. Hep birbirlerine özel gülücükler yolluyorlar. Harriet'e bakılırsa bundan daha iyi ipucu olamazmış. Cinselliğe çok ilgisi olan Harriet, Kathy'nin sınıf arkadaşlarından biriydi.

İtalyanca derslerinin çiçek gibi açılarak gelişmesini izleyen Aidan Dunne hiç ummadığı kadar mutluydu. Haftalar geçiyor, kursa yazılanlar bisikletle, motosikletle, kamyonetle veya otobüsle

gelmeye devam ediyorlardı. BMW'siyle gelen o akıl almaz kadın bile sektirmeden kursa devam ediyordu. Öğrenciler için sürpriz hazırlamaktan da büyük mutluluk duyuyordu Aidan. Kâğıttan bayraklar yapmışlardı. Signora beyaz bayrakları dağıtıp hangi renge boyayacaklarını İtalyanca söylüyordu. Sınıftakiler, teker teker ellerindeki bayrağı havaya kaldırıyorlar bir ağızdan renkleri söylüyordu. Çocuklaşmışlar, heves dolu öğrencilere dönüşmüşlerdi. Ders bittiğinde, o kaba saba Luigi mi yoksa Lou mu olan adam bile ortalığı toplamaya yardım ediyordu. Dersten sonra sınıfta kalıp sandalyeleri bir kenara istif edeceğini söyleseler hiç inanmayacak olan o adam bile yardımcı oluyordu.

Signora buydu işte... Herkesin en iyi yönünü bulur ve o yönün açığa çıkmasını beklerdi. Beklentisinde de haklı çıkardı. Aidan'a çalışma odasının yastıklarına yeni yüzler dikmek istediğini söylemişti.

- Gelip odamı görün, dedi Aidan bir gün aniden.
- İyi fikir. Ne zaman geleyim?
- Cumartesi sabah. Okul yok. Siz boş musunuz?
- Ben hep boşum, dedi Signora.

Cuma akşamım odayı temizleyip ovmakla geçirdi Aidan. Venedik yakınlarındaki Murano'dan aldığı iki bardakla tepsiyi hazırladı. Bir şişe Marsala şarabı almıştı. Yeni odasının ve gece kursunun şerefine kadeh kaldıracaklardı.

Signora öğle vakti geldi. Bazı kumaş örnekleri getirmişti. "Bana anlattıklarınızdan sarı uygun bir renkmiş gibi geldi" dedi elinde sıcak, altın sarısı bir kumaş tutarak. "Diğerlerinden biraz daha pahalı belki ama, burası yaşam odanız değil mi?"

- Yaşam odası... diye tekrarladı Aidan.
- Dikmeden önce karınıza göstermek ister miydiniz?
- Hayır, hayır. Nell beğenir. Hem burası benim odam...
- Evet, evet. Tabii. Hiç soru sormazdı.

Nell o sabah evde yoktu. Kızları da dışardaydı. Aidan onlara ziyaretçisinden söz etmemişti. Evde olmadıkları için mutluydu. Signora'yla birlikte İtalyanca derslerinin başarısına ve yaşam odasının şerefine kadeh kaldırdılar.

- Keşke okulda da ders verseydiniz. İstek ve heyecan yaratmayı öylesine iyi biliyorsunuz ki... dedi. Sesinde büyük bir hayranlık seziliyordu.
- Yok canım. Asıl neden onların öğrenme hevesleri...
- Kathy Clarke denen o kızı ele alalım... Herkes son zamanlarda ne kadar cevvalleştiğini konuşuyor, her şey İtalyanca derslerine bağlı...
- Caterina... hoş bir kız.
- Duyduğum kadarıyla sınıfta sizin İtalyanca derslerinizi anlatarak herkesi eğlendiriyormuş. Şimdi hepsi katılmak istiyor.
- Ne harika değil mi? dedi Signora.

Oysa Aidan'ın bilmediği için anlatmadığı bir şey daha vardı... O da yaşlı İtalyanca öğretmeniyle kırıştırdığının ve sahibine bakan bir köpek yavrusu gibi hayranlık dolu gözlerle kadına bakışının anlatılmasıydı. Kathy'nin arkadaşı Harriet hep şüphelendiğini söylüyordu. "Sessiz ve sakin

duranlardan kork" diyordu. "Gerçek şehvet tutkunu onlardır."

Bayan Quinn tarih hocasıydı. Her şeyi bugüne uyarlayarak anlatmayı yeğliyordu. Çocukların bildiği, özdeşleştikleri konularla bağlantı kurmak istiyordu. "Medici'lerin sanatı desteklediğini söylemek fazla bir şey ifade etmez" diye düşünerek onun yerine sponsorluk yaptıklarını söylüyordu. Bu sözcüğü herkesin anlayacağı kesindi.

- Kimlerin sponsoru olduklarını bilen var mı? diye sormuştu. Herkes boş gözlerle birbirine bakıyordu.

- Sponsor mu? diye sordu Harriet. İçki şirketi veya sigorta şirketi gibimi?

- Evet. İtalya'nın ünlü sanatçılarının isimlerini biliyor olmanız gerek. Tarih öğretmeni gençti, çocukların ne kadar çok şeyi unutabileceklerini veya ne kadar çok şeyi hiç öğrenmediklerini bilecek yaşta değildi.

Kathy Clarke sessizce yerinden kalktı. "En önemlileri Michelangelo'ydu. Medici'lerden biri, V. Sixtus adıyla papa olduğunda ondan Sistina Capellasi'nın tavanını boyamasını ve çeşitli sahneler yaratmasını istemişti." Sonra sakin ve özgüven dolu bir sesle sınıfa capellaya kurulan iskeleyi, sıraları ve neler yapıldığını anlatmaya koyuldu. Bugün bile o renklerin korunmasının nasıl sorun yarattığını dile getirdi.

Kaşları çatık değildi, aksine büyük bir heves içindeydi. Genç tarih öğretmeni Bayan Quinn'in anlatabileceklerinden çok daha fazlasını anlattığı için öğretmen konuyu kapatma zamanının geldiğini düşündü.

- Verdiğin bilgiler için teşekkür ederiz, Katherine Clarke. O devirde yaşamış bir başka İtalyan sanatçısının adını kim verebilir?

Kathy'nin eli yine kalktı. Öğretmen başkası var mı diye sınıfı taradı, ama kimse yoktu. Sınıftaki genç kız ve oğlanlar Kathy Clarke'ın Leonardo da Vinci'nin beş bin sayfalık not defterlerinden ve solak olduğu için veya gizli kalmaları için nasıl aynada yazılmış gibi ters yazdığından söz edişini hayretle izliyorlardı. Sonra nasıl Milano düküne başvurduğunu ve savaşlarda kullanılmak üzere top atışlarına dayanıklı gemiler ve barış döneminde heykeller yapabileceğini söylediğini anlattı.

Kathy bütün anlattıklarını bilerek ve hikâye anlatır gibi aktarıyordu.

Josie Quinn öğretmenler odasına girdiğinde, "Aman yarabbi, İtalyanca dersler müthiş olmalı" dedi.

- Ne demek istiyorsun? diye sordu tüm öğretmenler bir ağızdan.

- Kathy Clarke ayağa kalktı ve Rönesans'ı başından sonuna dek herkesten daha iyi anlattı.

Bu dersleri hayal eden sonra da hayata geçiren Aidan Dunne ise odanın bir köşesinde oturmuş içinden gülümseyerek kahvesini karıştırıyordu. Geniş, mutlu bir gülümseyişi bu...

İtalyanca sınıfında birlikte geçirdikleri o saatler Kathy ile Fran'i birbirlerine daha da yakınlaştırdı. Matt Clarke sonbaharda İngiltere'den gelerek Liverpool'lu Tracy ile evlenmeye karar verdiğini açıkladı. Büyük bir düğün istemiyorlardı, o parayla Kanarya Adaları'na balayına gideceklerdi. Herkes düğün için İngiltere'ye gitmekten kurtulduğuna sevinmişti. Balayının evlilikten sonra değil, önce olacağını duyunca gülmeden edemediler.

Matt ise anlattıklarını çok mantıklı buluyordu. "Düğün resimlerinde yanık görünmek istiyor. Hem bu şekilde birbirimizden nefret ettiğimize karar verirsek düğünü iptal edebiliriz" dedi şaka yollu.

Matt annesine kumar oynaması için biraz para verdi, babasını da birkaç bardak bira içmek için bara götürdü. "İtalyanca öğrenmek de nereden çıktı?" diye sordu.

- Bilmem, dedi babası. Hiçbir şey anlamıyorum. Fran erkenden süpermarkete gittiği ve geceyarılarına kadar çalıştığı için zaten yorgun. Birlikte olduğu çocuk Amerika'ya gitti. Bütün bu yükün altına neden girdiğini bir türlü anlamıyorum. Özellikle okulda Kathy'nin fazlasıyla çalıştığını söyledikleri bir sırada... Ama gel gör ki ikisi de bu derslere deli oluyorlar. Gelecek yıl da devam etmeye niyetliler. En doğrusu karışmamak...

- Kathy bayağı hoş bir genç kız oluyor, değil mi? dedi Matt.

- Öyle mi? Her gün gördüğüm için pek farkına varmadım dersem inan, dedi babası duyduklarına şaşırılmış bir ifadeyle.

Kathy gerçekten çok hoş olmaya başlamıştı. Okulda, arkadaşı Harriet de böyle düşünüyordu. "İtalyanca dersinde birine mi tutuldun yoksa? Değişmiş görünüyorsun da..."

- Yok, hayır. Ama bir sürü yaşlı erkek var, dedi Kathy gülerek. Bazılarına fazla yaşlı bile denebilir. Akşam çıkmayı birine nasıl İtalyanca teklif edeceğimizi öğrenmek üzere ikişer kişilik gruplara ayrılmamız gerekiyor. Öyle komik oluyoruz ki... Bana Lorenzo denilen biri düştü. En az yüz yaşında olmalı... Gerçek hayatta adı Laddy. Neyse Lorenzo bana "E libero questa sera?" diyor sonra gözlerini devirerek hayalî bıyıklarını buruyor... Tabii herkes gülmekten kınıyor.

- Yapma! Peki size "Ne dersin beraber olalım mı" gibi gerekli soruları öğretiyor mu?

- Evet, biraz. Kathy o sözcükleri bulmaya çalışıyordu. Örneğin Vive solo veya sola gibi deyimler var. Bir de tam olarak hatırlayamadığım. .. Deve rincasare questa notte? gibi bir şey var. "Bu akşam eve dönmek zorunda mısınız" demek.

- Arada bir kütüphanede rastladığımız o komik renkli saçlı kadın mı öğretiyor bunları?

- Evet. Signora o.

- Düşün, dedi Harriet. Her şey gittikçe acayipleşiyordu.

- Mountainview'daki o derslere hâlâ gidiyor musunuz, Bayan Clarke?" diye sordu Peggy Sullivan kasada bozuk paraları sayarken.

- Gerçekten muhteşem dersler, Bayan Sullivan. Lütfen Signora'ya böyle dediğimi söyleyin. Hepimiz bayılıyor. Derse gelmekten vazgeçen olmadığını biliyor musunuz?

Bugüne kadar hiç duyulmamış bir şey.

- Signora da derslerden neşeyle bahsediyor. Tahmin edemeyeceğiniz kadar sır dolu olan biri o Bayan Clarke. İtalya'nın hiç duyulmamış köşesinde bir köyde yirmi altı yıl bir İtalyan'la evli olduğunu söylüyor ama... İtalya'dan tek bir mektup aldığı yok... odasında tek bir resim yok. Üstelik Dublin'de yaşayan geniş bir ailesi de varmış? Sahildeki o pahalı sitelerden birinde oturan bir anne, huzurevinde kalan bir baba ve her tarafa dağılmış kardeşler var...

- Ya, öyle mi? Fran, Signora'yla ilgili en ufak bir olumsuzluk duymak istemiyordu.

- Aslında tuhaf değil mi? Böyle geniş bir ailesi olduğu halde bizim yanımızda tek odaya sığınması...

- Bell'i ailesiyle anlaşıyor. Basit bir nedeni olabilir.

- Her pazartesi annesini görmeye gider. Babasını da haftada iki kez huzurevinde ziyaret eder. Tekerlekli sandalyesiyle babasını dışarı çıkartıyormuş. Hastabakıcılardan biri Suzi'ye anlatmış. Bir ağacın altına oturup babasına yüksek sesle kitap okuyormuş. Babası daha seyrek gelen diğer çocuklarıyla konuşmak için çaba gösterdiği halde, onunla olduğunda hiç kıpırdamadan uzakta bir noktaya bakıp susuyormuş.

- Zavallı Signora, dedi Fran birden. O çok daha iyisini hak ediyor...

- Evet, dedi Peggy Sullivan. Haklısınız, çok daha iyisini hak ediyor.

Eskiden rahibe olsa bile bu acayip misafire çok şey borçluydu aslında. Ailesinin yaşamına olumlu katkıları olmuştu kadının. Suzi Signora'yla iyi anlaşmıştı o geleli beri eve çok daha sık gelir olmuştu. Jerry ise kadım özel hocası sanıyordu. Ayrıca tül perdeler dikmiş, koltuklara yeni kılıflar yapmıştı. Mutfak dolabım boyamış, pencerelerin dışına çiçekler dikmişti. Odası hem çok düzenli hem de pırıl pırıldı. Peggy Sullivan arada bir o odaya girer araştırmalar yapardı. Kim olsa böyle yapmaz mı? Signora geldiği gün yanında ne varsa onunla yetinmeyi bilmişti. Olağanüstü bir insan denirdi ona. Kursa katılanların ondan hoşlanması ne kadar iyiydi.

Kursa gelenlerin içinde en genci Kathy Clarke'tı. Kızcağız öğrenmek için can atıyor, başkalarının aksine dilbilgisiyle ilgili sorular soruyordu, İtalya'da hiç rastlanmayan mavi gözler ve koyu renk saçlarla çok hoş bir kızdı. İtalya'da koyu renk saçlıların gözleri de hep koyu olurdu.

Okulu bitirince Kathy'nin ne yapacağını merak ediyordu. Bazen genç kıza kütüphanede çalışırken rastlıyordu. "Üniversiteye girmeyi ümit ediyor olmalı" diye düşünüyordu.

- Okulu bitirince annen ne yapmanı istiyor? diye sordu bir gün dersten sonra birlikte sınıfı toplarken. Herkes geride kalıp konuşmak isterdi, gitmek için can atan kimse olmazdı. "Bu da çok iyi bir işaret" diye düşünüyordu Signora. Bazılarının yokuşun başındaki pub'a içki, diğerlerinin de bir yerlere kahve içmeye gittiğini biliyordu.

- Annem mi? dedi Kathy. Çok şaşırdığı belli oluyordu.

- Evet, dedi. Her konuda heyecanlı ve hevesli görünüyor da...

- Yok hayır. Ne okulla ne de ne yaptıklarımla ilgili fazla bir bilgisi yoktur. Dışarı fazla çıkmadığı için de neler yapıldığını, hangi okula gidilmesi gerektiğini hiç bilmez.

- Seninle derse gelen annen değil mi? Süpermarkette çalışmıyor mu? Ev sahibim Bayan Sullivan annenın marketin patronu olduğunu söyledi.

- Ha, o mu? O Fran. Ablam, dedi Kathy. Böyle konuştuğunuzu duymasın. Çok üzülür. Signora şaşkındı. "Özür dilerim. Ben her şeyi karıştırırım zaten."

- Yok canım. Böyle düşünmeniz çok normal. Kathy kadıncağızın mahcup olmaması için ne yapacağını şaşırmıştı. Fran en büyüğümüz. Bense en küçükleriyim. Böyle düşünmeniz çok doğal.

Bu konudan Fran'e hiç söz etmedi. Fran'in aynada yüzünde kırışıklar aramasına yol açmasa da olurdu. Zavallı Signora gerçekten dalgın biriydi, birçok şeyi ters anladığı da doğrudu. Ama öğretmen olarak üstüne yoktu. Sınıftaki herkes, motosikletli Bartolomeo bile ona bayılıyordu.

Kathy, Bartolomeo'dan hoşlanıyordu. Çok hoş bir gülüşü vardı ve ondan futbolla ilgili çok şey öğrenmişti. Kathy'nin dans etmeye nereye gittiğini merak ediyordu, yazın gittiği diskodan söz ettiğinde de dönem ortasında dansa gitmeye yeniden başladıklarında ona güzel bir yer önereceğini söylemişti.

Kathy bunları Harriet'e tekrarladığında, "O kursa sırf seks için katıldığım biliyordum zaten" dedi. İki arkadaş bu sözlerden sonra durmadan gülmüşler, gülmüşlerdi. Duyan birinin neye güldüklerini unutacağı kadar uzun sürmüştü...

Ekim ayında kötü bir fırtına oldu, akşam kurslarının yapıldığı binanın damı akmaya başladı. Tüm katılanlar elbirliğiyle çalıştı, gazeteler yaydılar, masaların yerini değiştirdiler, bir yerlerden kovalar buldular ve bu sorunla baş etmeyi başardılar. Bir yandan da Che tempaccio ve Che brutto tempo diye bağıryorlardı. Barry yağmurluğunu giyip dışarda bekleyeceğini, kimsenin ıslanmaması için otobüsün

geldiğini ışık yakarak haber vereceğini söylemişti.

Luigi'nin "Taktığı mücevherlere verdiği parayla birçok apartman dairesi alınabilir" dediği kadın ise dört kişiyi arabasına almayı teklif etmişti. Böylece Guglielmo -bankada çalışan o iyi çocuk- sersem kız arkadaşı Elizabetta, Francesca ve genç Katerina kadının muhteşem BMW'sine dolmuşlardı. İlk durak Elizabetta'nın eviydi. İki sevgili ciao ve arrivederci sesleri arasında yağmurun altında eve doğru koşmuşlardı.

Sonra sıra Clarke'ların evine gelmişti. Önde oturan Fran yolu tarif ediyordu. Buraları Connie gibilerinin bildiği mahalleler değildi. Evin yakınına geldiklerinde Fran çöpü boşaltan annesini gördü. Yağmura rağmen ağzından sigarası eksik değildi. Islanan sigara gittikçe yumuşar, yerlere dökülürdü. Ayağında her zamanki eski terlikler vardı. Üstünde ise o lekeli, yırtık iş elbisesi... Fran o anda annesinden utandığı için utanç duydu. Pahalı bir arabaya bindi diye tüm değerlerini değiştirecek değildi. Annesinin zor bir hayatı olmuştu, gerektiğinde verici ve anlayışlı olabileceğini kanıtlamıştı.

- Ah, işte annem. Sırılsıklam... Çöpü sabah dökse ne olurdu? dedi Fran.

- Che tempaccio, che tempaccio, dedi Kathy dramatik bir sesle.

- Çabuk ol, Caterina. Anneannen senin için kapıyı tutuyor, dedi Connie.

- O annem, dedi Kathy.

O kadar yağmur, o kadar gürültü vardı ki, çarpan kapıların ve sürüklenen çöp tenekelerinin arasında kimse neler olduğunu fark etmemişti.

Eve girdiklerinde Bayan Clarke şaşkın, elindeki ıslak sigaraya iğrenerek baktı. "O limuzinden çıkıp eve girmenizi beklerken neredeyse boğulacaktım" dedi.

- Aman yarabbi! Bir fincan çay içelim, dedi Fran, çaydanlığı doldururken. Kathy birden masanın yanına çöktü.

- Due tazze di te, dedi Fran en düzgün İtalyancasıyla. Haydi Kathy. Con latte? Con zucchero?

- Ne süt ne de şeker istemediğimi biliyorsun, dedi Kathy. Sanki uzaklardaydı. Yüzü çok soluk görünüyordu. "Böyle konuşacaksınız ben yatıyorum" dedi Bayan Clarke. Kocasını pub'dan gelecek olursa mutfağı kirli tencere ve tavayla dolu bırakmamasını söylemelerini istedi.

Anneleri öksürerek, söylenerek, gıcırdayan merdivenleri çıkıyordu.

- Neyin var, Kathy?

Kathy ablasına baktı. "Benim annem sen misin, Fran?" diye sordu.

Mutfakta yoğun bir sessizlik oldu. Üst kattan sifonun dışardan ise asfalta çarpan yağmurun sesi geliyordu.

- Böyle bir soruyu şimdi sormak nereden aklına geldi?

- Bilmek istiyorum da ondan. Annem misin, değil misin?

- Annem olduğumu sen de biliyorsun, Kathy. Uzun bir sessizlik oldu.

- Hayır bilmiyordum. Şu ana kadar bilmiyordum. Fran kollarını uzatarak yanına geldi. Hayır, gelme. Bana dokunma. Dokunmanı istemiyorum.

- Kathy, aslında bunu biliyordun. Bunu hissediyordun. Söylemeye gerek yoktu. Bildiğini sanıyordum.

- Herkes biliyor mu?

- Herkes derken kimi kastediyorsun? Bilmesi gerekenler, biliyor. Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun. Mutlu olman için, en iyi şeyleri elde etmen için elimden gelen her şeyi yapacağımı da biliyorsun.
- Evet, bir baba, bir isim ve bir yuvanın dışında her şeyi...
- Adın var, yuvan da var, ve anne ile baba gibi ikinci bir annen ve baban var.
- Hayır yok. Ben bir piçim ve sen bunu benden hep sakladın.
- Piç diye bir sözcük yoktur. Olmadığını sen de biliyorsun. Artık evlilik dışı çocuk diye bir kavram bile kalmadı. Üstelik doğduğun günden beri yasaların önünde bu ailenin bir parçasısın. Burası senin evin.
- Sen nasıl böyle bir şey... diye söze başladı Kathy.
- Kathy, sen ne demek istiyorsun? Seni yabancılara mı verseydim? Bunu mu tercih ederdin? Sonra on sekiz yaşına gelmeni, gerçek anneni merak edip beni aramanı mı beklemeliydim? Böylesi daha mı iyi olurdu?
- Bu kadar yıl anneyi annem sanmama izin verdin. Buna inanamıyorum. Kathy duyduklarını toplamak için başım sallıyordu. Bu yeni ve korkutucu bilgiyi unutmak istercesine çırpınıyordu.
- Anne, hem sana hem bana annelik etti. Senin varlığından heberdar olduğu andan itibaren sana kucak açtı. "Bu evde yeni bir bebeğin olması ne kadar fevkalade bir şey" dedi. Böyle dedi ve gerçekten senin gelişin fevkalade bir şeydi hepimizi için. Bir de senin gerçekten bildiğini sanıyordum, bundan emindim.
- Nasıl bilebilirdim? İkimiz de anne ve babaya anne ve baba diyorduk. Herkes benim ablam olduğunu, Matt, Joe ve Sean'ın da ağabeyim olduğunu söylüyorlardı. Nasıl bilebilirdim?
- O kadar önemli değildi. Hep birlikte bu evde yaşıyorduk. Sen Joe'dan yedi yaş küçüktün, doğal çözümü böyleydi...
- Bütün komşular biliyorlar mı?
- Bazısı. Ama herhalde onlar da unutmuşlardır.
- Babam kim? Gerçek babam kim?
- Baba, gerçek baban. Seni büyüten, ikimize bakan o.
- Ne demek istediğimi biliyorsun.
- O lüks bir okulda okuyan genç bir çocuktur. Ailesi benimle evlenmesini istemedi.
- Neden çocuktur, diyorsun. Yoksa öldü mü?
- Hayır, ölmedi. Ama hayatımızın bir parçası değil...
- Belki senin hayatının bir parçası değil, ama benimkinin bir parçası olabilir.
- Bu bana iyi bir fikirmiş gibi gelmiyor.
- Senin ne düşündüğün hiç önemli değil. Nerede olursa olsun o benim babam. Onu tanımak, onunla tanışmak, Kathy olduğumu söylemek, onun yüzünden var olduğumu söylemek benim hakkım...
- Biraz çay iç lütfen. Ya da bana bir fincan çay ver.
- Sana içme diyen mi var? Bakışları buz gibiydi.

Fran işte karşılaştığı zorluklardan çok daha önemli bir sorunla karşı karşıya olduğunu, çok dikkatli ve diplomatça davranması gerektiğini biliyordu. Şirketin üst düzey yöneticilerinden birinin

çocuğunun yaz stajında hırsızlık yaparken yakalanmasından da zor bir durumdaydı, daha dikkatli davranmalıydı, içinde bulunduğu durum her şeyden önemliydi.

- Öğrenmek istediğin her şeyi sana anlatmaya hazırım. Her şeyi. Sesinin elinden geldiğince sakın olmasına çalışıyordun. Baba, ikimiz konuşurken gelecek olursa odana gitmeyi öneriyorum.

Kathy'nin odası Fran'inkinden çok daha büyüktü. İçinde yazı masası, kitaplığı ve yıllar önce muslukçunun büyük bir özen ve sevgiyle taktığı lavabosu vardı.

- Her şeyi suçluluk duyduğun için yaptın, değil mi? Güzel oda, aldığın uniformalar, fazladan cep harçlığı, hatta İtalyanca dersleri... Hepsinin parasını kendini suçlu hissettiğin için verdin.

- Seninle ilgili hiç suçluluk duymadım, dedi Fran sakın bir sesle. O kadar kendinden emindi ki Kathy'nin galeyana gelmiş tavrı biraz durulur gibi oldu. Hayır... Çok çalışman yüzünden ve hayata gerekli donanımlarla başlaman için sahip olman gereken şeyleri sana veremeyeceğim endişesiyle hüznümlendiğin oldu... Sana hayatın boyunca iyi yaşam koşulları sağlayabilmek için çok çalıştım. Her hafta az da olsa para biriktirip senin adına bir inşaat şirketine yatırdım. Bu para belki çok değil, ama bağımsız olmam sağlayabilir diye düşündüm. Seni yaşadığım her gün, her an çok sevdim. Ve bir gün geldi kafamda kardeşlik ile annelik birbirine karıştı, inan. Sen benim için sadece Kathy'sin ve senin için hayattaki her şeyin en en iyisini istiyorum. Bunları elde etmek için yoğun bir işte uzun saatler çalışıyorum, seni ve geleceğini hiç unutmuyorum. Bu hislere ne denir bilmiyorum, ama suçluluk olmadığına eminim.

Kathy'nin gözleri yaşla dolmuştu. Fran çekingen elini uzattı, çay fincanım tutan eli okşadı.

Kathy, "Biliyorum" dedi, "böyle söylememeliydim. Ama benim için büyük bir şok oldu, anlıyor musun?"

- Hayır, hayır, hiç önemi yok. Ne öğrenmek istiyorsan sor, anlatayım sana.

-Adine?

- Paul. Paul Malone.

- Kathy Malone mi? diye sordu merakla.

- Hayır. Kathy Clarke.

- O zamanlar kaç yaşındaydı?

- On altı. Ben de on beş buçuk yaşındaydım.

- Bugüne kadar seksle ilgili sert nasihatlerini ve seni nasıl dinlediğimi düşündükçe...

- Neler söylediğimi bir düşün. Yaptıklarımı asla sana öğütlediğimi göreceksin.

- Demek onu sevdim? Paul Malone denen o çocuğu? Sesi çok aşağılayıcı ve alaycıydı.

- Evet. Hem de çok sevdim. Çok gençtim, ama aşkın ne olduğunu bildiğimi düşünüyordum. O da öyle sanıyordu. Saçmalık diyerek önemsizleştirmeyeceğim. Çünkü değildi...

- Nerede tanıştınız?

- Bir pop konserinde. O kadar anlaşırız ki bazen okuldan kaçarak birlikte sinemaya giderdik. O da özel ders alacağına benimle olurdu. Çok mutlu, güzel günlerdi...

- Sonra ne oldu?

- Sonra hamile olduğumu anladım. Paul bunu annesine babasına söyledi, ben de anne ile babaya anlattım ve kıyamet koptu.

- Kimse evlilikten söz etmedi mi?

- Hayır. Hiç kimse. Şimdi senin olan o odada çok düşündüm. Kapının açılacağı ve Paul'ün elinde bir buket çiçekle içeri girerek on altı yaşına basar basmaz evleneceğimizi söyleyeceğini hayal ederdim.

- Böyle bir şey olmadı ama, değil mi?

- Hayır. Olmadı.

- Evlenmeseniz bile neden sana yardım etmeyi teklif etmedi?

- Anlaşmanın bir maddesi buydu.

- Anlaşma mı?

- Evet. Ailesi bu birlikteliğin uygun olmadığını, gelecekte yoksun olduğunu, tüm bağları kopartmak gerektiğini söyledi. Öyle dediler. Bütün bağları kopartalım, ayrılalım...

- Korkunç muydular?

- Bilmem. O güne kadar onları tanımamıştım. Paul de bizimkilerle tanışmamıştı.

- Demek ki anlaşma onun bu işten kurtulmasını sağlamak içindi. Bir çocuk yapmak sonra çocuğunu bir daha görmemek. Öyle mi?

- Dört bin pound verdiler Kathy. O zaman için çok paraydı.

- Yani seni satın aldılar!

- Hayır, biz öyle düşünmemiştik. İki bin poundunu senin adına o inşaat şirketine yatırdım. Bugüne kadar benim de eklediklerimle bu para arttı. Sonra iki bin poundunu da seni büyütmeyi kabul eden anne ile babaya verdik.

- Paul Malone bunun adil bir çözüm olduğunu mu düşünüyordu?

- Seni tanımıyordu ki... Seni görmemişti. Ailesinin sözünü dinledi, onlar on altı yaşında baba olunamayacağını, önünde parlak bir gelecek olduğunu, bana olan borcunu ödemesi gerektiğini söylüyorlardı. Onların görüşü buydu.

- Bir kariyeri oldu mu?

- Evet, muhasebeci oldu.

- Muhasebeci, babam, dedi Kathy.

- Sonra evlendi, çocukları oldu. Şimdi onun bir ailesi var.

- Başka çocukları mı oldu demek istiyorsun? Kathy çenesini havaya dikmişti.

- Evet, öyle. Sanırım iki tane.

- Nereden biliyorsun?

- Bir süre önce bir mecmuada gördüm. Hani zengin ve ünlülerin hayatlarını anlatan bir röportajda.

- O ünlü değil ki...

- Karısı ünlü. Marianne Hayes'le evli. Fran sözlerinin etkisinin ne olacağını merak ediyordu.

- Babam İrlanda'nın en zengin kadınlarından biriyle evli öyle mi?

- Evet.

- Benden kurtulmak için de sefil bir dört bin pound verdi.

- Önemli olan o değil. O tarihte evli değildi...

- Önemli. Şimdi zengin olduğuna göre bize bir şeyler vermeli.

- Her şeyin var Kathy. İsteddiğimiz her şeye sahibiz.

- Hayır, istediğim her şeye sahip değilim. Ne sen ne de ben... Kathy konuşurken gözlerinde biriken yaşlar aniden boşandı, bir yandan durmadan ağlıyor diğer yandan on altı yıldır ablası olduğunu sandığı Fran saçlarını, ıslak yanaklarını, boynunu bir anne şefkati ve sevgisiyle okşuyordu.

Ertesi sabah kahvaltıda Joe Clarke'in akşamdan kalma olduğu belliydi.

- Kathy, uslu kızlar gibi buzdolabından bir Coca-Cola çıkartır mısınız? Bugün Killiney'de berbat bir işim var da... Kamyonet neredeyse gelir.

- Buzdolabına benden daha yakınsın, dedi Kathy.

- Bu küstahlık da ne oluyor? diye sordu.

- Hayır. Sadece gerçeği söylüyorum.

- Benim çocuğum bana hiçbir gerçeği bu tonda söyleyemez! Anladın mı? Yüzü öfkeyle kıpkırmızıydı.

- Ben senin çocuğum değilim, dedi Kathy buz gibi bir sesle.

Anneannesi ile dedesi başlarını kaldırmaya zahmet bile etmediler. Annesi ve babası bildiği bu iki yaşlı insan hiç etkilenmeden oturuyorlardı. Kadın sigara içerek elindeki mecmuayı okumaya devam ediyor adam da söyleniyordu. "Hayatında görüp göreceğin tek baba ben olduğuma göre... Haydi kalk da Coca-Cola'yı ver. Beni yerimden kaldırma, olur mu?"

Kathy bir anda onların bir şey saklamak veya gizlemek peşinde olmadıklarını anladı. Onlar da Fran gibi her şeyin farkında olduğunu sanıyorlardı. Pencerenin önünde dimdik durarak dışarısını seyreden Fran'e baktı.

- Peki, Baba, dedi. Dolaptan kolayı çıkardı, bir de bardak alarak yaşlı adamın önüne koydu.

- Aferin sana, dedi adam her zamanki gülümseyişiyle. Babaya göre hiçbir şey değişmemişti.

Okulda, "Annen ile babanın kızı olmadığını öğrenseydin ne yapardın?" diye sordu Harriet'e.

- Zevkten dört köşe olurum.

- Neden?

- O zaman büyüyünce annem ve anneannem gibi iğrenç sivri bir çenem olmayacağını bilirdim de ondan... Bir de okulu bitirmek için kaç puan toplamam gerektiğini yüzlerce kez söyleyen babamı dinlemek zorunda kalmazdım. Harriet'in babası öğretmendi ve kızının doktor olması en büyük umuduydu. Harriet ise gece kulübü sahibi olmayı hayal ediyordu. Konuyu kapattılar.

- Marianne Hayes hakkında ne biliyorsun? diye sordu bir süre sonra Kathy.

- Avrupa'nın en zengin kadımı. Yoksa Dublin'in miydi? Üstelik güzel de. O bembeyaz dişlerini, harika yanık tenini ve parlayan saçlarını parayla satın aldığına eminim.

- Ben de...

- Neden onunla ilgileniyorsun?

- Dün gece rüyamda gördüm de ondan. Kathy gerçeği söylüyordu.

- Bense enfes bir mahlukla seviştiğimi gördüm. Artık bu işi ciddiye almanın zamanı geldi. On altı yaşına bastığımızı göre...

- "Ders çalışmalıyız" diyen sen değil miydin? dedi Kathy şikâyet edercesine.

- Evet ama, bu rüyayı daha görmemiştim. Çok solgun, yorgun ve yaşlı görünüyorsun. Marianne Hayes'i bir daha rüyanda görmemeye bak. Sana yaramıyor.

- Evet, yaramıyor, dedi Kathy, bembeyaz yüzü, kırışık göz altları ve yanmamış teniyle aniden Fran'i hatırlayarak. On altı yıldır her hafta onun için bir kenara para koyan Fran'i düşündü. Sonra Fran'i bırakıp Amerika'ya giden Ken aklına geldi Acaba o da zengin bir Amerikalı mı bulmuştu? Su tesisatçısının kızıyken köşe başındaki süpermarkette çalışarak kendi gayretiyle ilerlemeye çabalamayan birini... Evlilik dışı doğurduğu çocuğuna bakmak zorunda olmayan birini... Ken Kathy'nin durumunu biliyor olmalıydı. Fran'in bu konuyu gizli tutmak için özel bir gayret sarf etmemiş olduğu anlaşılıyordu.

Bir gece evvel söylediği gibi Dublin, en küçük çocuğun aslında evin torunu olduğu bir sürü aileyle doluydu. Fran, çoğu kez gerçek annenin evde kalmadığını, yeni bir yaşam kurabilmek için evi terk ettiğini anlatmıştı. Ne büyük haksızlıktı bu...

Paul Malone'nin sadece işin zevkini tadıp bütün sorumluluklardan kurtulması da çok büyük haksızlıktı. O gün ders dinlemediği için üç kez öğretmeni tarafından uyarıldı Kathy. Ama Kathy Clarke'ın derse karşı en ufak bir ilgisi kalmamıştı. Paul Malone'nin karşısına çıkmanın en uygun yolunu düşünüyordu.

O akşam, Fran, "Konuş benimle" dedi.

- Hangi konuda? "Söylenecek başka bir şey yok" diyen sensin.

- Hiçbir şey değişmedi değil mi? diye sordu Fran. Gözlerinden ne kadar telaşlı olduğu okunuyordu. Onun göz kenarlarında oluşan kırışıklıkları yok edecek pahalı kremler alacak parası yoktu. Onun çocuğunu yetiştirmek için yardımcısı hiç olmamıştı. Oysa şimdiki adı Marianne Malone olan Marianne Hayes'in kim bilir kaç yardımcısı vardı.

Çocuk bakıcıları, dadılar, au pair'ler, şoförler, tenis hocaları... Kathy annesini açık açık inceledi. Hayatı altüst olmuştu, ama Fran'e yeni bir sorun yüklemeye hakkı yoktu.

- Hayır, Fran, dedi. Değişen hiçbir şey yok.

Paul ile Marianne'ın oturdukları yeri bulmak kolay oldu.

Her hafta en az bir gazetede onlarla ilgili bir haber çıkıyordu. Herkes evlerinin nerede olduğunu biliyordu. Kathy evinde görmek istemiyordu. Bürosuna gitmeliydi, iş görüşmesi yapar gibi konuşmalıydı. Söyleyeceklerini karısının duymasına gerek yoktu.

Satın aldığı telefon kartıyla büyük muhasebecilik şirketlerini teker teker aramaya başladı. İkinci telefonda çalıştığı şirketin adını öğrenmişti. Bütün film yıldızlarının ve tiyatrocuların muhasebe işlerim yaptıkları için bu adı önceden duymuştu. Adam sadece paralı olması yetmiyormuş gibi bir de en eğlenceli işi de bulmuştu...

İki kere işyerinin kapısına kadar gitti, içeri girecek cesareti bulamadı. Bina o kadar büyüktü ki... Babasının şirketinin beşinci ve altıncı katta olduğunu biliyordu, ama kendine güveni yoktu. Yanına girse ona kim olduğunu, annesinin nasıl çalışıp para biriktirdiğini anlatacak, hiçbir şey istemeyecekti. Sadece yapılan haksızlığı göz önüne serecekti, o kadar. Fakat bina o kadar görkemliydi ki... Kathy'yi korkutuyordu. Girişteki üniformalı memurlar, alt kattaki danışma masasında oturan, kim olduğunuzu öğrendikten sonra üst katlardaki önemli şirketlere girmeyi hak edip etmediğinizi telefonla soran kızlar...

Paul Malone'yle karşılaşmak istiyorsa kapıdaki bu bakımlı ejderhaların önünden geçebilmek için görünüşünü değiştirmek zorunda olduğunu fark etti. Lacivert okul üniformalı küçük bir kıızı muhasebe bürosunun yöneticisinin yanına bırakmayacakları kesindi. Özellikle evli ve milyoner bir adamın yanına...

Harriet'e telefon etti.

- Yarın okula annenin gösterişli giysilerinden getirir misin?
- Neden olduğunu söylersen, belki getiririm.
- Bir macera yaşayacağım...
- Bir seks macerası mı?
- Herhalde.
- Gecelik ve külot mu istiyorsun? Harriet hep pratik düşünen biri olmuştu.
- Hayır. Bir ceket. Hatta eldiven.
- Vay canına! dedi Harriet. Bu çok karışık bir ilişki olmalı.

Ertesi sabah giysiler hafifçe buruşmuş olarak bir plastik torbada geldiler. Kathy kızların soyunma odasında prova yaptı. Ceket tamdı, ama etek iyi durmuyordu.

- Macerayı nerede yaşayacaksın? dedi Harriet, heyecandan nefesi kesilmiş.
- Bir işyerinde. Şık bir büroda...
- Okul formanı biraz yukarı kaldırabilirsin. Kısa olursa fena durmaz. Seni o mu soyacak yoksa sen mi soyunacaksın?
- Ne? Ha, kendim soyunacağım.
- O vakit tamam. Birlikte Kathy'yi her yere kolayca kabul edilecek biri haline getirdiler. Zaten evden Fran'in dudak boyası ile göz farını getirmişti.
- Şimdiden sürme, dedi Harriet. -Neden?
- Canım, derse gireceksin de ondan. Böyle boyandığım görürlerse şüphelenirler.
- Derse girmeyeceğim ki... Grip olduğumu söylersin.
- İnanmıyorum!
- Haydi, Harriet, ne olur... Pop şarkıcılarını görmek istediğinde ben de senin için böyle dememiş miydim?
- Sabahın dokuzunda nereye gideceksin?
- Macera yaşayacağım işyerine, diye yanıtladı Kathy.
- Sen bir tanesin, dedi Harriet ağzı hayranlıkla açılarak. Bu kez hiç çekinmedi.
- Günaydın. Paul Malone'yle görüşeceğim.
- Adınız?
- Adım ona hiçbir şey ifade etmez, ama Katherine Clarke'ın Frances Clarke adlı eski bir müşteri hakkında konuşmaya geldiğini söyleyebilirsiniz. Kathy burada insanların hem adları hem de soyadlarıyla çağrıldığını sezmişti. Burada Kathy'lere, Fran'lere yer yoktu...
- Sekreteriyle konuşayım. Bay Malone randevusuz kimseyle görüşmez.
- Sekreterine onu görünceye dek bekleyeceğimi söyleyebilirsiniz. Kathy'nin sesinde sessiz bir

kararlılık hissediliyordu.

Resepsiyondaki iki harika mahluktan biri hafifçe omuz silkerek diğerine baktı ve alçak sesle telefonda konuşmaya başladı.

Sonunda, "Bay Malone'nin sekreteriyle görüşmek ister miydiniz, Bayan Clarke?" diye sordu.

- Tabii.

Kathy üniformasının eteğinin Harriet'in annesinin ceketinin altından sarkmaması için dua ederek telefona doğru yürüdü.

- Adım Penny. Size nasıl yardımcı olabilirim?

- Konuyla ilgili isimleri verdiler mi? diye sordu Kathy. Konuyla ilgili isimleri demeyi nasıl hatırlamıştı? Bu deyim müthişti, ne çok şeyi kapsıyordu...

- Evet, şey yani... Yani asıl konu bu değil.

- Bence asıl konu bu. Lütfen o adları Bay Malone'ye verin ve lütfen fazla zamanını almayacağımı söyleyin. En fazla on dakika sürer, ama beni görünceye dek buradan ayrılmayacağım.

- Böyle randevu veremeyiz.

- Lütfen isimleri kendisine iletin. Kathy'nin heyecandan başı dönüyordu. Sakin bir şekilde üç dakika kadar bekledi. Sonra bir zil sesi duydu.

Resepsiyonun arkasında oturan tanrıçalardan biri, "Bay Malone'nin sekreteri sizi altıncı katta bekliyor" dedi.

- Yardımlarınız için çok teşekkür ederim, dedi Kathy, okul eteğini çekerek babasına götürecektir asansöre doğru yürürken.

Penny, "Bayan Clarke?" dedi. Güzellik yarışmasına katılan kızlara benziyordu. Krem rengi bir tayyör ile uzun topuklu siyah ayakkabılar giymişti. Boynunda da kaim, siyah bir kolye vardı.

- Evet, dedi Kathy, bir yandan da "Daha güzel, daha büyük ve daha şık olmak için neler vermezdim" diye düşünüyordu.

- Benimle gelin, lütfen. Bay Malone sizi konferans salonunda kabul edecek. Kahve ister miydiniz?

- Çok iyi olur. Teşekkür ederim.

Girdikleri odada açık renk tahta bir masa ile sekiz sandalye vardı. Duvarda, okuldaki çerçevelenmiş fotoğraflar yerine yağlıboya resimler asılıydı. Pencerenin önüne taze çiçekler konmuştu. O sabah yerleştirildikleri belliydi. Kathy oturdu ve beklemeye başladı.

Kapı açıldı. İçeri girdi. Gençti, yakışıklıydı, Fran'den sadece bir yaş büyük olmasına karşın daha genç duruyordu.

- Merhaba, dedi geniş bir gülüşle.

- Merhaba, dedi Kathy. Bir sessizlik kapladı odayı.

O anda elinde kahve fincanlarıyla Penny girdi içeri. "Bırakayım mı?" diye sordu kalmaya can atarak.

- Teşekkürler Pen, dedi.

- Kim olduğumu biliyor musunuz? diye sordu Kathy, Penny odadan çıkınca.

- Evet, dedi.

- Beni bekliyor muydunuz?
- Açıkçası iki üç sene sonra. Çok cazip bir gülüşü vardı.
- Geldiğimde ne yapmayı düşünüyordunuz?
- Şimdi ne yapacağsam onu. Seni dinlemeyi.

Çok akıllıca bir yanıtı. Her şeyi ona bırakan bir yanıt...

- Sadece gelip sizi görmek istedim o kadar, dedi kendinden emin olmayan bir edayla.
- Tabii.

- Neye benzediğinizi merak ediyordum.

- Şimdi gördün işte. Sesi sıcaktı. Sıcak ve içten. Ne düşünüyorsun? diye sordu.

- Fena görünmüyorsunuz, dedi istemeyerek.

- Sen de fena görünmüyorsun.

- Yeni öğrendim, dedi açıklarcasına.

- Anlıyorum.

- İşte bu yüzden sizi görüp konuşmak istedim.

- Tabii, tabii. İkisinin fincanına kahve doldurmuştu. Şeker ve süt almayı Kathy'ye bırakmıştı.

- Bu haftaya kadar anne ile babanın kızı olduğumu sanıyordum. Bayağı bir şok oldu.

- Fran annen olduğunu söylemedi mi?

- Hayır söylemedi.

- Daha küçükken söylememesini anlıyorum da büyüdükten sonra neden?..

- Benim tahmin ettiğimi sanıyormuş, ama ben anlamamıştım. Onu sadece harika bir abla olarak görüyordum. Sizin anlayacağınız fazla akıllı değilmişim...

- Bana akıllı ve iyi biri izlenimi veriyorsun. Beğenişinin içten olduğu belliydi.

- Aslında değilim ama... Çalışkanım, sebatkârım, sonunda sonuca ulaşıyorum, ama birden kavrama yeteneğim yoktur. Yani arkadaşım Harriet gibi değilim.. Ben pek akıllı olmayan sebatkâr biriyim sizin anlayacağınız.

- Ben de öyleyimdir. Demek ki babana çekmişsin.

Bu büroda o kadar olağanüstü şeyler yaşıyordu ki... Karşısındaki babası olduğunu kabul ediyordu. Başımın döndüğünü hissetti Kathy. Şimdi ne diyeceğini bilemiyordu. Karşısındaki adam bütün kozlarım elinden almıştı. Oysa Kathy adamın telaşlanacağım, olayları reddedeceğini ve bahaneler bulacağım sanmıştı.

- Gerçekten sadece sebatkâr biri olsaydınız böyle bir işiniz olamazdı.

- Karım çok zengin, sebatkârlığımda da bir çekicilik olmalı. Kimseyi rahatsız etmem. İşte bu yüzden bu yerlere geldim.

- Karınızı tanımadan kendi gücünüzle muhasebeci olmuşunuz ama, değil mi?

- Evet muhasebeci olmuşum, ama böyle bir yerde değil... Bugün karımı tanımam isterim, Katherine. Ondan hoşlanacağından eminim. Çok çok iyi bir insandır.

- Adım Kathy ve ondan hoşlanmam imkânsız... Çok iyi olduğundan şüphem yok, ama onun da beni tanımak isteyeceğini sanmıyorum.

- Ben istiyorum dersem seve seve yapar. Biz birbirimizin hoşuna giden şeyleri yapmaya özen gösteririz. Ben de onu mutlu edecekse yeni birini tanımaktan kaçınmam.

- Benim varlığımdan haberdar bile değil.

- Yanlıyorsun. Senin varlığından haberdar. Ona uzun yıllar önce anlatmıştım. Adım bilmiyordum, ama büyüyünce tanışacağımdan emin olduğum adım bilmediğim, hiç görmediğim bir kızım olduğunu söylemişim.

- Adımı bilmiyor muydunuz?

- Hayır. O olaylar olduğunda Fran oğlan veya kız doğduğundan başka bilgi vermeyeceğini söylemişti.

- Anlaşma böyle miydi?

- Güzel söyledin! Anlaşma böyleydi.

- O sizden iyi bir şekilde bahsediyor. O sırada çok iyi davrandığınızı söylüyor.

- Bugün bana ne gibi bir mesaj gönderdi? Çok rahat ve şefkatliydi. Hiç ürkeklik ve korku sergilemiyordu.

- Buraya geldiğimden haberi yok.

- Seni nerede sanıyor?

- Mountainview'da, okulda.

- Mountainview'da mı? Orada mı okuyorsun?

- On altı yıl önce verilen dört bin pounddan beni lüks bir okula gönderecek kadar para kalmamış da ondan, dedi Kathy esprili bir şekilde.

- Demek anlaşmanın ayrıntılarını da biliyorsun?

- Her şeyi aynı gece öğrendim. Onun ablam olmadığını, sizin de beni sattığınızı.

- Sana öyle mi anlattı?

- Hayır. O başka türlü anlattı, ama gerçek bu...

- Çok üzgünüm. Bunu duymak çok hüzün verici, çok iç karartıcı bir şey olmalı...

Kathy karşısında oturan adama baktı. Gerçekten öyle olmuştu. İç karartıcı. Anlaşmanın ne kadar haksız olduğunu düşünmüştü. Annesi fakirdi, o yüzden satın alınabilirdi. Babası ise ayrıcalıklı bir aileden geldiği için eğlencesinin sonuçlarına katlanmak zorunda değildi.

Bunları duyunca sistemin hep onun gibilerin zararına çalıştığını bir kez daha hatırladı. Karşısında oturan erkeğin bu hisleri anlamış olması çok tuhaftı.

- Evet. Öyleydi. Hâlâ da öyle.

- Peki benden ne istediğini söyle. Söyle ki konuşabilelim. Aslında hem Fran için hem de kendisi için dünyadaki her şeyi istemeye gelmişti. Yirminci yüzyılda olduklarını, zenginlerin artık her istediklerini yapabilecekleri zamanın geride kaldığını söylemeye hazırlanmıştı. Ama karşısındaki onu görmekten korkmak yerine, memnun olduğunu belli eden bu adama bütün bunları söylemek o kadar kolay değildi.

- Ne istediğimi ben de bilmiyorum. Her şey o kadar yeni ki...

- Anlıyorum. Neler hissettiğini anlayacak zamana ihtiyacın var. Ne rahatlamış ne de sorumluluğu üzerinden atmış gibi davranıyordu. Sadece içten ve anlayışlı görünüyordu.

- Sizi tam olarak algılayıp kabullenmem zor.
- Benim için seni tanımak da aynı şey. Algılamam zor. Bu sözleriyle ikisini eşit duruma getirmişti.
- Gelmem sizi rahatsız etmedi mi?
- Hayır. Çok yanılıyorsun. Beni görmeye geldiğin için çok sevinçliyim. Hayatının şimdiye kadar zor olduğunu, bu şoktan sonra daha da zorlaştığını öğrenmek beni üzdü, o kadar. Benim duygularım böyle...

Kathy'nin boğazında bir düğüm vardı sanki. Beklediğinin tam tersiyle karşılaşmıştı. Bu adamın babası olması mümkün müydü? Her şey başka türlü gelişseydi Fran bu adamla evli olacak, kendisi de onların en büyük çocuğu olacaktı demek...

Adam, cebinden bir kartvizit çıkartıp üstüne bir telefon numarası yazdı. "Bu direkt hattım. Bu numarayı ararsan kimseden geçmene gerek kalmaz" dedi. Bu fazla kurnazca göründü. Sanki kimseye bir açıklama yapmak istemiyor gibiydi. İşyerindekilerin geçmişindeki tatsız sırrı öğrenmemelerini ister gibiydi.

- Evinize telefon etmemden çekinmiyor musunuz? diye sordu aralarındaki bu huzurlu ortamı bozduğuna üzülerken. Bir yandan da bu adam tarafından aldatılmamaya kararlıydı.

Kalem hâlâ elindeydi. "Ev numaramı yazmak üzereydim. Ne zaman istersen arayabilirsin."

- Ya karınız?

- Marianne da seninle konuşmaktan mutlu olur tabii. Beni görmeye geldiğini bu akşam ona anlatacağım.

- Ne kadar soğukkanlısınız! Kathy'nin sesi hem hayranlık doluydu hem de içlerlemiş gibiydi.

- Dışardan bakıldığında sakın görünüyorum belki. Ama içim çok heyecanlı. Benim yerimde kim olsa heyecanlanır? Büyümüş, hoş kızını ilk kez görmek, onun bu dünyaya gelişine neden olduğunu düşünmek kimi heyecanlandırmaz ki?

- Hiç annemi düşündüğünüz olur mu?

- Bir süre düşündüm. Hepimizin ilk aşkımızı düşündüğümüz gibi. Olaylar ve senin doğumun daha da fazla düşündürdü. Sonra, birleşemeyeceğimizi kabul edince başka şeyleri, başka insanları düşünmeye başladım.

Gerçek buydu. Kathy aksini bekleyemezdi.

- Size nasıl hitap edeceğim? dedi Kathy aniden.

- Fran'e Fran dediğine göre bana da Paul diyemez misin?

- Tekrar geleceğim, Paul, dedi Kathy yerinden kalkarak.

- Bana ne zaman ihtiyacın olursa buradayım, dedi babası.

İkisi de aynı anda ellerini uzattılar. Elleri temas ettiğinde Paul kızım kendine çekerek ona sarıldı. "Bundan sonra her şey farklı olacak, Kathy" dedi. "Farklı ve çok daha iyi..."

Kathy, okula varmadan, otobüste dudak boyasını ve göz makyajını sildi. Harriet'in annesinin ceketini katlayarak elindeki çantaya sıkıştırdı ve sınıfa girdi.

- Nasıldı? diye fısıldadı Harriet. -Hiç.

-Hiç ne demek?

- Hiçbir şey olmadı.

- Bu kadar süslenip adamın işyerine gittin ve o sana dokunmadı mı demek istiyorsun?

- Sarıldı denebilir, dedi Kathy.

- İktidarsız olmalı, dedi Harriet bilge bir edayla. Mecmualar bu konuda mektup yazan kadınlarla dolu. Etrafta çok iktidarsız erkek olmalı...

- Belki de doğrudur, dedi Kathy coğrafya kitabım çıkartırken. Müdür olduğu halde son sınıfa coğrafya dersi vermeye devam eden Bay O'Brien gözlüklerinin üstünden bakarak, "Ne oldu, aniden iyileştin mi Kathy?" diye sordu kuşkulu bir sesle.

- Tanrı'ya şükürler olsun ki öyle oldu Bay O'Brien. Sesinin saygısız veya isyankâr olduğu söylenemezdi, ama bir öğrenci gibi değildi, eşit biriyle konuşur gibiydi.

Tony O'Brien "Bu çocuk dönemin başından bu yana ne kadar ilerledi" diye düşündü. İtalyanca kurslarla bir ilgisi var mı diye merak ediyordu. Başına büyük bir felaket çıkaracağını sandığı o kurslar hiç de beklediği gibi çıkmamıştı...

Anne Bingo^[13] oynamaya gitmişti. Babaysa pub'daydı. Fran evde, mutfaktaydı.

- Biraz geç kaldın, Kathy. Bir şey mi oldu?

- Evet. Biraz yürüdüm. Bu akşamki ders için vücudumun her bölümünü ezberledim. Biliyorsun bizi yine ikişer ikişer ayırarak Dov'e il gomito diyecek biz de eşimizin dirseğini göstereceğiz.

Fran Kathy'nin böyle neşeli olduğunu görmekten mutluydu. "Bütün bunlar için enerji toplamamıza yardım edecek bir tost yemeye ne dersin?"

- Harika olur derim. Ayaklara ne dendiğini biliyor musun?

- İpledi. Öğle tatilinde çalıştım. Fran gülümsedi. İkimiz öğretmenin sevgilileri olacağız galiba.

- Bugün onu görmeye gittim, dedi Kathy. -Kimi?

- Paul Malone'yi.

Fran birden sandalyeye çöktü. "Ciddi olamazsın."

- Bana çok iyi davrandı. Gerçekten çok iyiydi. Bana kartını verdi. Bak direkt telefonunu ve ev numarasını verdi.

- Çok akıllıca bir şey yaptığım söyleyemem, dedi Fran sonunda.

- Çok hoşuna gitti beni görmek. Onu mutlu ettiğimi bile söyledi.

- Gerçekten mi?

- Evet. Ne vakit istersem işyerine gelebileceğimi, istersem evine gelip karısıyla tanışabileceğimi söyledi. Birden Fran'in yüzü ifadesizleşti. Sanki kanı çekilmiş gibiydi. Görünmez bir el kafatasının içini boşaltmıştı. Kathy şaşkındı. "Memnun olmadın mı? Ne kavga ne bağırışma ne de feryat, sadece senin de söylediğin gibi tabii ve olağan bir davranış. Benim şok geçirmemi anlayışla karşıladı, bundan sonra her şeyin değişeceğini söyledi. 'Farklı ve çok daha iyi olacak' dedi. Tam bu sözcükleri kullandı."

Fran başım sallıyordu. Sanki konuşamıyor gibiydi. Tekrar başımı sallayarak zorla konuştu. "Evet. İyi. Çok iyi."

- Neden sevinmedin? Senin de böyle olmasını istediğini sanıyordum.

- Onunla ilişki kurmak ve onun hayatının bir parçası olmak senin hakkın. Bu hakkı elinden almak aklımın köşesinden bile geçmez.

- Sorun bu değil.

- Sorun bu. Onun gibi tenis kortları, yüzme havuzları, şoförleri, her şeyi olan bir adamı gördükten sonra haksızlığa uğradığımı düşünmen çok doğal.

- Benim aradığım bu değildi, dedi Kathy.

- Sonra böyle bir eve dönüp, Mountainview gibi bir okula gitmeni, kuruş kuruş biriktirdiğim parayla katıldığın İtalyanca kurslarını büyük bir ödül gibi görmeni beklemek yanlış olur. Senin de her şeyin... nasıl demişti... farklı ve çok daha iyi olmasını beklemen çok doğal.

Kathy dehşet içindeydi. Fran onu değil, Paul Malone'yi istediğini sanmıştı. Birkaç gün öncesine kadar varlığından haberdar olmadığı bir adamı birkaç dakika görüp zenginliğinden, lüks içinde oluşundan etkilendiğini düşünüyordu...

- Farklı olan tek şey her şeyi öğrenmiş olmam. Başka hiçbir şey farklı olmayacak, dedi.

- Tabii, diye yanıtladı Fran. Sesi sert ve mutsuzdu. Elindeki ekmeğe peynir sürüyor, üstüne ikişer dilim domates koyarak robot gibi ızgaraya diziyordu.

- Bir dakika dur, Fran. Hiçbir şey istemiyorum. Anlamıyor musun? Onu görmem gerekiyordu. Sen haklıydın. O bir canavar değil. Hoş bir insan.

- İyi ki söylemişim.

- Yanılıyorsun. İstersen onu ara. Kendin sor. Seninle değil onunla yaşamak istediğimi sanma. Sadece arada sırada görmek isterim o kadar. Onunla konuşursan anlarsın.

- Hayır.

- Neden? Neden olmaz? Hazır ben yolu açmışken?

- On altı yıl önce bir anlaşma yaptım. Onları hiç aramayacağıma söz verdim. Hiç aramadım.

- Ben hiçbir anlaşma yapmamıştım ama.

- Hayır. Seni kınayan mı var? Hakkın olduğunu söylemedim mi? Böyle demedim mi? Fran peynirli tost ile birer bardak süt dolduruyordu.

Kathy anlatılmaz yoğunlukta bir hüznü hissetmeye başladı. Bu iyilik perisi onun için her şeyini feda etmiş, her isteğini yerine getirmeye çalışmıştı. Fran olmasaydı ne buz gibi süt içebilirdi ne de yiyecek sıcak iki kap yemek bulurdu... Şimdi de İtalyanca derslerin parasını ne büyük zorlukla bir araya getirdiğini ağzından kaçırmıştı. Bu kadar özveriden sonra Kathy'nin bunları unutup ondan uzaklaşabileceğini düşünmek bile Fran'i kim bilir ne kadar üzmüştü? Bugüne kadar hiç tanımadığı bir zenginliği ve rahatı görünce gözlerinin körleşeceğinden korkmasından daha doğal ne olabilirdi.

- Otobüse binme zamanı geldi, dedi Kathy.

- Nasıl istersen.

- Tabii istiyorum.

- Haydi öyleyse gidelim. Fran eski paltosunu ve en iyi sayılacak ayakkabılarını giydi. Kathy birden babasının ayağındaki yumuşacık İtalyan ayakkabıları anımsadı. O ayakkabıların ne kadar pahalı olduklarını biliyordu.

- Avanti, dedi otobüse doğru koşarlarken.

Derste Fran, Luigi'yle eş olmuştu. Bu akşam adamın kapkara gözleri her zamankinden tehditkârdı.

- Dov'e il cuore? diye sordu Luigi. Adamın Dublin şivesi o kadar baskındı ki vücudun hangi

bölümünü sorduğunu anlamak imkânsızdı. Anlamadığını görünce, sinirli sinirli, "Il cuore" dedi. "Tanrı aşkına, Il cuore, vücudumuzun en önemli organı."

Fran boş gözlerle adama bakıyordu. "Non so" dedi.

- Tabii ki kahrolası cMore'nin nerede olduğunu biliyorsun, diye bağırdı Luigi gittikçe daha saldırgan.

Signora yetişerek, "Con çalma perfavore" dedi. Barışı sağlamak istiyordu. Fran'in elini alarak kalbine götürdü. "Ecco il cuore" dedi.

- Neyse sonunda buldun, diye homurdandı Luigi.

Signora Fran'e baktı. Bu akşam çok farklı görünüyordu. Genelde her şeye katılır, çocuğu da yüreklendirirdi.

Signora, Peggy Sullivan'dan durumu tekrar öğrenmek istedi. "Bayan Clarke'ın on altı yaşındaki o kızın annesi olduğunu mu söylemişsiniz?"

- Evet. Doğurduğunda kendi de o yaştaydı. Çocuğu kendi annesi büyüttü, ama Bayan Clarke'ın kızı olduğunu bilmeyen yoktur.

Signora, Kathy'nin bunu bilmediğini fark etmişti. "Bu hafta ikisinde de bir değişiklik var" diye düşündü. "Belki artık bilmeyen kalmadı" dedi kendi kendine. Büyük bir suçluluk duygusu içindeydi, "Bu bilinçlenmeye katkım olmamıştır inşallah" dedi.

Kathy, bir hafta bekledikten sonra Paul Malone'yi özel numarasından aradı.

- Konuşmak için zamanınız var mı? diye sordu.

- Yanımda biri var, ama ben de seninle konuşmak istiyorum. Biraz bekler misin? Yanındakini başından savdığını duydu. Kim bilir belki de önemli biriydi... "Çok ünlü biri de olabilir" dedi kendi kendine.

- Kathy? Sesi içten ve sıcaktı.

- İşyerinin dışında, rahat bir yerde buluşabileceğimiz! söylediğinizde samimi miydiniz?

- Tabii. Birlikte öğle yemeğine dersin?

- Memnuniyetle. Nerede?

- Yarın. Quentin's'i biliyor musun?

- Nerede olduğunu biliyorum.

- Harika. Birde diyelim mi? Okul saatine uyar mı?

- Tamam. Ben okul saatine uydururum. Kathy gülümseyerek konuşuyordu, karşısındakinin sesinden onun da gülümsediği belliydi.

- Tamam, ama başını derde sokmanı istemem.

- Hayır, kesinlikle derde sokmam.

- Aramakla beni mutlu ettin...

O akşam saçlarını yıkadı, ertesi gün de özenle giyindi. En yeni okul gömleğini seçti, ceketindeki lekeyi sildi.

- Bugün onunla buluşuyorsun, dedi Fran Kathy ayakkabılarını boyarken.

- Sana hep İnterpol'de çalışmalıydın demez miydim?

- Hayır, hiç böyle bir şey söylediğini hatırlamıyorum.

- Sadece öğle yemeği yiyeceğiz, o kadar.

- Sana, onu görmek isteme hakkın olduğunu söyledim. Nerede yiyeceksiniz?

- Quentin's'te. Doğruyu söylemek zorundaydı. Fran er geç nasıl olsa duyardı. İçinden "Keşke bu kadar lüks, bizlerin dünyasına bu kadar ters bir lokanta seçmeseydi" diye geçirdi.

Fran nasıl olduğunu anlamadan gerekli sözcükleri buldu ve "Aman ne kadar hoş... İyi vakit geçirmeni temenni ederim. Her şeyin keyfini çıkar..."

Kathy, anne ve babanın gündelik hayatlarını ne kadar az etkilediğini düşündü. Sanki arka planda yaşıyorlardı. Acaba hep böyleydi de o mu ilk kez farkına varıyordu? Nöbetçi öğretmene dışçide randevusu olduğunu söyledi.

- Böyle şeyler için yazılı kâğıt gerekir, dedi öğretmen.

- Biliyorum, ama dışçiden o kadar korkuyorum ki kâğıdı almayı unuttum. Yarın getirsem olur mu?

- Peki, peki, olur.

"Bu kadar yıl inek gibi çalışmanın faydalan" diye düşündü Kathy. "Okulun başına dert açanlardan olmamanın yararlan..." Bu yüzden şimdi ne isterse yapabiliyordu.

Harriet'e dersten kaçtığını anlattı tabii.

- Şimdi nereye gidiyorsun? Adamın karşısına hastabakıcı gibi mi çıkacaksın yoksa?

- Hayır, sadece Quentin's'te öğle yemeğine gidiyorum, dedi gururla. Harriet'in ağzı açık kalmıştı. "Şaka ediyorsun" dedi.

- Hayır, hiç şaka değil, istersen sana mönüyü getireyim, dedi.

- Tanıdıklarımın arasında seks hayatı seninki kadar heyecan verici olan yok, dedi Harriet gıptayla.

Loş, serin ve şık bir yerdi.

Koyu renk tayyörlü zarif bir kadın karşıladı onu.

- İyi günler. Hoş geldiniz. Adım Brenda Brennan. Birini mi bekliyordunuz?

Kathy, bu kadın gibi olmayı ne kadar isterdi. Fran'in de ona benzemesi ne harika olurdu. Özgüvenli ve emin... Belki babasının karısı böyle biriydi. İnsan herhalde böyle doğuyordu. Sonradan öğrenilecek bir şey değildi... "Güvenliymiş gibi davranmayı sonradan öğrenebilirim belki" dedi.

- Bay Paul Malone'yle buluşacağım. Saat bir için masa ayırtacağını söylemişti. Biraz erken geldim galiba...

- Sizi Bay Malone'nin masasına götüreyim. Beklerken bir şey içmek ister misiniz? Kathy, diyet kola ısmarladı. Kola, içinde bir dilim limon ve buzla kristal bir bardakta geldi. "Harriet'e anlatmak için her şeyi en ince ayrıntısına kadar aklımda tutmalıyım" diye düşünüyordu.

Kapı açıldı, babası içeri girdi. Sağa sola gülümseyerek, selam vererek ilerliyordu. Adamın biri elini sıkmak için yerinden kalktı. Kathy'nin yanına gelinceye dek lokantadakilerin yansıya selamlaşmıştı.

- Değişmiş görünüyorsun. Pek hoşsun, dedi Kathy'ye.

- Resepsiyondakilerin yanından kolayca geçebilmek için tonlarca makyaj yapmadım arkadaşımın annesinin ceketini giymedim de ondan, dedi gülerek.

- Hemen ısmarlayalım mı? Acelen var mı?

- Hayır, sözde dışıdeyim. Saatler sürebilir. Sizin aceleniz var mı?

- Hayır, hiç yok.

Mönüleri aldılar, biraz sonra, Bayan Brennan günün yemeklerini söylemek için yanlarına geldi. "Çok güzel bir insalata di mare'miz var" diye söze başladı.

- Gamberi, calamari? diye araya girdi Kathy kendini tutamadan. Bir akşam önce derste deniz mahsullerini öğrenmişlerdi... "Gamberi, karides, calamari, kalamar..."

Paul ile Brenda Brennan aynı anda şaşkınlıkta Kathy'ye baktılar.

- Gösteriş yapıyorum. Akşamları İtalyanca kursuna gidiyorum da...

- Bu sözcükleri ben de anlayıp söyleyebilseydim ben de gösteriş yapardım, dedi Bayan Brennan. İtalyanca yemekler yaptığımızda arkadaşım Nora'dan yardım istemek zorunda kalıyorum. İkisi de hayranlık dolu bakışlarla Kathy'ye bakıyordu ya da ona öyle geldi...

Paul her zamanki içkisini istedi, Kathy maden sulu şarap olduğunu anladı.

- Beni bu kadar şık bir yere getirmemeliydiniz, dedi Kathy.

- Neden? Seninle iftihar ediyorum. Herkesin seni görmesini istiyorum.

- Sorun o değil. Sorun Fran... sanırım sizinle böyle bir yere geldiğim için biraz kıskanıyor... Onunla ancak MacDonal'd's veya Colonel Sanders'a gidebiliyoruz da...

- Anlayış göstereceğine eminim. Sana kavuşmayı kutlamak istedim...

- Bunların benim hakkım olduğunu söylüyor, "İyi vakit geçirmeye bak" diyor. Bu sabah da öyle dedi. Ama aslında içinin biraz tedirgin olduğundan eminim.

- Hayatında kimse var mı? Bir erkek arkadaşı filan? Kathy çok şaşırılmış görünüyordu. Demek istediğim şu... aslında üstüme vazife değil, ama olduğunu umuyordum. Onun evlendiğini, senin başka kardeşlerin olduğunu düşünüyordum. Anlatmak istemiyorsan, anlatma. Çünkü benim bunları sormaya hiç hakkım yok. Bunu biliyorum.

- Ken vardı.

- Ciddi bir şey miydi?

- Bilinmez ki... Daha doğrusu ben bilemem. Ben kolay görüp anlayanlardan değilim de ondan... Ama birlikte sık sık çıkıyorlardı, sonra arabasıyla Fran'i evden almaya geldiğinde çok güldürürdü.

- Şimdi nerede?

- Amerika'ya gitti.

- Gittiğine Fran üzülüyor mü sence?

- Yine bilmiyorum demek zorundayım. Zaman zaman mektup alıyor. Son zamanlarda daha az, ama geçen yaz epey sık yazmıştı.

- Fran de Amerika'ya gidebilir miydi sence?

- Bunu sormanız tuhaf... Bir keresinde bana "Amerika'nın ufak bir şehrinde yaşamak ister misin" diye sordu. New York filan gibi bir yer değildi. "Aman yarabbi, katiyen" dedim. Dublin'de kalmak bin kere iyidir. Hiç olmazsa başkent...

- Sence Ken'le gitmeyişi senin yüzünden mi?

- Bunu daha önce hiç düşünmemiştim. Ama o zamanlar ablam olduğunu sanıyordum. Belki haklısınız, belki gitmemesinin nedeni bendim. Birden kendini suçlu ve huzursuz hissetmeye

başlamıştı.

- Canını sıkmaktan vazgeç. Burada suçlu biri varsa o da benim. Sanki aklından geçenleri okuyor gibiydi.

- Sizi aramasını söyledim. Ama yapmaz.

- Neden yapmaz? Nedenini söyledi mi?

- Anlaşmadan dolayı... Siz sözünüzü nasıl yerine getirdinizse o da kendi verdiği sözden dönmeyeceğini söylüyor.

- Hep dürüst biriydi.

- Bu da ikinizin bir daha karşı karşıya gelip konuşamayacağınızı kanıtlıyor.

- Bir daha birlikte güneşin batışına doğru yürüyüşe çıkmayacağımız doğru. İkimiz de değiştik. Ben Marianne'ı seviyorum, o da belki Ken'i seviyordur. Bilmiyorum. En azından başka birini sevecektir. Ama konuşacağız. O işi bana bırak. Şimdi ikimiz bir taraftan dünya sorunlarını hallederken bir taraftan da gerçek bir yemek yiyeceğiz.

Aslında haklıydı. Bu konuda söylenecek fazla bir şey yoktu. Okuldan, tiyatrolardan, harika İtalyanca derslerden ve Paul'ün altı ve yedi yaşındaki çocuklarından söz ettiler.

Hesabı öderlerken kasada oturan kadın, "Özür dilerim, ama üstünüzdeki Mountainview'un ceketi değil mi?" diye sordu. Kathy'nin yüzü birden büyük bir suçluluk ifadesiyle doldu. "Kocam orada öğretmen de... O yüzden tanıdım" dedi.

-Öyle mi? Adı ne?

- Aidan Dunne.

- Ah, evet. Bay Dunne çok iyi biri. Latince öğretmeni. İtalyanca derslerini planlayan da o, dedi Paul'e.

- Sizin adınız?., diye sordu kasadaki kadın.

Paul Malone çekici bir gülümsemeye araya girerek, "... onun adı sonsuza dek sır olarak kalacak. Yemeğe çıkan genç kızlar öğretmenlerinin bunu duymasını istemezler de..." Sesi buz gibiydi.

Kasada oturan Nell Dunne müşterilere fazla samimi davrandığı için kınandığını anladı. Bayan Brennan'ın duymamış olmasını temenni etti.

- Anlatma daha iyi, dedi Harriet esneyerek. İstiridye ve havyar yediniz herhalde.

- Hayır. Carciofi ve kuzu eti yedim. Kasada Bay Dunne'ın karısı vardı. Okul ceketini tanıdı.

- Yandın, desene, dedi keyifle sırıtarak.

- Hiç de değil... Kim olduğumu söylemedim ki.

- O öğrenecektir. Nasıl olsa yakalanacaksın.

- Yeter artık. Yakalanacaksın demeyi kes. Sen de benim yakalanmamı istemezsin. Bu maceraları yaşamaya devam etmemi tercih edersin.

- Kathy Clarke, cehennem ateşinde yanacağımı bilsem yine de bu tür maceralar yaşayacak en son insan olacağını söyledim...

- Hayat böyle işte... dedi Kathy neşeyle gülerek.

- Bayan Clarke, üçüncü hatta size özel bir telefon var, anonsu duyuldu. Fran şaşkınlıkla başını kaldırdı. Sonra müşterilerin görünmeden izlendikleri gözetim odasına girdi.

Düğmeye bastı, hattı aldı. "Sorumlu yönetici, Bayan Clarke" dedi.

- Paul Malone, dedi karşısındaki ses.

- Evet?

- Konuşmak istiyorum. Herhalde buluşmaya razı olmazsın, değil mi?

- Haklısın, Paul. Kızgınlıktan değil. Sadece anlamsız olduğu için.

- Biraz telefonda konuşabilir miyiz, Fran?

- Şu sıra çok işim var.

- İşi çok olanların hep işi vardır.

- Haklısın.

- Kathy'den daha önemli hangi iş olabilir?

- Benim için hiçbir şey...

- Benim için de son derecede önemli, ama.

- Ama fazla bulaşmak istemiyorsun...

- Tam tersi... Elimden geldiğince ilişki kurmak, ilgilenmek istiyorum, ama onu büyüten sensin, onu bugünkü insan yapan sensin, dünyada senin kadar onu seven başka biri yok. Aniden, zorla aranıza girmekten çekmiyorum. Kathy için en doğrusu neyse bana söyle, lütfen.

- Bildiğimi mi sanıyorsun? Nereden bilebilirim? Onun için dünyadaki her şeyin en iyisini istiyorum, ama elde edemiyorum. Sen yapabilirsen, durma yap. En iyi ne varsa bul ve ona ver.

- Sana öyle hayran ki, bilemezsin, Fran.

- Sana da hayran olmadığını söyleyemem...

- Benim varlığımdan heberdar olalı bir hafta oldu. Oysa hayatı boyunca seninleydi. Seni çok iyi tanıyor.

- Sakın kalbini kırma, Paul. O çok iyi bir kız, büyük bir şok geçirdi. Ben tahmin ettiğini, anladığını ve kabullendiğini sanıyordum. Bizim mahalle için o kadar şaşırtıcı bir şey değil... Ama yanıltmışım.

- Hayır, ama üstesinden gelmiş. Senin genlerini almış. Haklı, haksız her şeyin üstesinden gelecek gücü var.

- Senin de cesaretini almış.

- Peki şimdi ne yapacağız, Fran?

- Ona bırakmak zorundayız.

- Benden ne isterse vermeye hazırım. Ama onu senden ayıracak hiçbir şey yapmayacağıma söz veriyorum.

- Biliyorum. Bir süre ikisi de konuşmadı.

- Her şey... nasıl... iyi mi?

- Evet, evet... fena sayılmaz.

- Birlikte İtalyanca öğrendiğinizi anlattı. Bugün lokantada İtalyanca konuştu.

- Aferin, dedi Fran. Mutlu olduğu belliydi.

- Bir bakıma iyi yaptık, değil mi Fran?

- Gerçekten iyi yaptık, dedi Fran hıçkırarak ağlamak üzereyken telefonu kapattı.

- Carciofi nedir, Signora? diye sordu Kathy İtalyanca dersinde.

- Enginar, Caterina. Neden sordun?

- Lokantaya gittim. Mönüde vardı da.

- O mönüyü arkadaşım Brenda Brennan için ben yazdım, dedi Signora gurur dolu bir sesle.

Quentin's'e gitmiştin değil mi?

- Evet. Ama lütfen Bay Dunne'a söylemeyin. Sakın duymasın. .. Karısı orada çalışıyor. Biraz budala gibi geldi bana...

- Sanırım öyle, dedi Signora.

- Ah, sırası gelmişken, Fran'in annem olduğunu sandığınızı söylediğinizde size ablam olduğunu söylemiştim ya...

- Evet... evet... dedi Signora özür dilercesine.

- Siz haklıymışsınız. Meğer ben anlamamışım. Kathy'ye göre insanın annesini ablası sanması dünyadaki en olağan yanlışlardan biriydi sanki...

- Her şeyin açıklığa kavuşması iyi bir şey.

- Evet, hem de çok iyi bir şey, dedi Kathy.

- Öyle olmalı. Signora'nın sesi ciddiydi. O kadar genç ve iyi biri ki, hem önünüzde birlikte geçireceğiniz uzun yıllar var. Daha yaşlı bir annen olsaydı uzun yıllar birlikte olmayı umamazdın.

- Doğru söylüyorsunuz. Evlenmesini çok istiyorum. Evlenirse kendimi ona karşı bu kadar sorumlu hissetmem.

- Zamanla belki evlenir.

- Korkarım fırsatı kaçırdı. Çünkü evleneceği kişi Amerika'ya gitti. Bana kalırsa benim yüzümden onunla gitmedi.

- Belki sen bir mektup yazarsan... dedi Signora.

Signora'nın arkadaşı Brenda Brennan derslerin başarısını duyunca çok sevindi. "Geçen gün öğrencilerinden biri lokantaya geldi. Üstünde Mountainview'un okul ceketi vardı, İtalyanca ders aldığını söyledi."

- Enginar mı yedi?

- Nasıl bildin? Altıncı hissin çok güçlü olmalı.

- Gelen Kathy Clarke'ti... Sınıftaki tek çocuk o. Diğerleri hep yetişkin... Aidan Dunne'ın karısının orada çalıştığını söyledi. Doğrumu?

- Ha, hep söz ettiğin Aidan olmalı... Evet, Nell bizim kasiyerdir. Garip bir kadın. Açıkça ne işler çevirdiğini ben de anlamış değilim.

- Ne demek istiyorsun?

- Çok verimli, dürüst ve eli çabuk... Müşterilere robot gibi güzel bir gülümsemeyle yaklaşır, her birine adıyla hitap eder, ama aslında sanki bambaşka bir yerde, uzaklardadır.

-Uzakta, nerede?

- Bana kalırsa evlilik dışı bir ilişkisi var.

- Yok canım. Kiminle?

- Bilemiyorum. Öylesine ağzı sıkı ki... ama işten çıkınca biriyle buluştuğundan emimin.

- Bak şu işe...

Brenda omuz silkti. "Kocasıyla yakınlık kurmak istiyorsan, bence yap. Karısının yoluna taş koyacağını sanmıyorum."

- Aman, Brenda, bu da nereden çıktı? Benim yaşımda? Söylesene, Kathy Clarke senin şık lokantana kiminle geldi?

- Aslında bana da garip geldi. Paul Malone'yle. Duymuşsundur herhalde... belki de duymadın... Şu son moda muhasebe bürosu sahibi, Hayes'lerin servetiyle evli... Üstelik son derecede cana yakın ve çekici biri...

- Kathy onunla mıydı?

- Evet. Aslında kızı yaşında, dedi Brenda. Ama bu işte her geçen gün yeni bir şey görüyorum. Artık hiçbir şey beni şaşırtmıyor.

-Paul?

- Kathy, çok zaman geçti...

- Benimle öğle yemeğine çıkar mısınız? Benim davetlim olarak? Ama Quentin's'e değil...

- Tabii gelirim. Nereyi düşünüyorsun?

- İtalyanca kursunda iki kişilik yemek kuponu kazandım. Şarap dahil iki kişilik bir öğle yemeği.

- Benim yüzümden okula gitmemene razı olamam.

- Ben de cumartesi günü gidelim diyecektim. Tabii sorun olmazsa..

- Benim için hiçbir şey sorun olmaz. Sana daha önce de söylemiştim.

İtalyanca kursunda kazandığı ödülü gösterdi. Paul Malone de konuğu olarak onu seçtiği için teşekkür etti.

- Size bir önerim var. Parayla ilgili, ama sadaka istemiyorum.

- Söyle bakalım.

Noel'de New York'a gitmekten söz etti. Aslında Ken yol parasının hepsini vermeye razıydı, ama o kadar parası yoktu. Amerika'da borç da alamıyordu... Buradaki gibi krediyle yaşamıyordu orada...

- Anlat bakalım, dedi Paul Malone.

- Her şeyi öğrendiğimi, onların araşma girmekten duyduğum üzüntüyü yazdığımında o kadar sevindi ki... Fran'e onu ne kadar sevdiğini, onun için İrlanda'ya geri dönmeyi bile düşündüğünü, ama bunu yaparsa her şeyi berbat etmekten korktuğunu yazdı. Özel bir mektup olduğu için size gösteremem, ama okusaydınız bayılırdınız. Gerçekten sevinirdiniz. Onun adına mutlu olurdunuz.

- Bundan eminim.

- Şimdi ne kadar olduğunu söyleyeyim. Üç yüz pound kadar. Korkunç bir para olduğunu biliyorum. Fran'in tüm parasını benim adıma bir inşaat şirketine yatırdığını da biliyorum. Onun için bunu borç olarak istiyorum. O ikisini birleştirdiğimizde ben borcumu hemen öderim.

- O anlamadan bu işi nasıl yaparız?

- Siz yaparsınız.

- Sana ve annene her şeyi vermeye hazırım, Kathy. Ama insanların gururuyla oynamak istemem.

- Ken'e gönderemez miyiz?

- Bu sefer de onun gururuyla oynamış olmayalım...

Bir sessizlik oldu. Garson memnun olup olmadıklarını sormak için masalarına geldi.

- Benissimo, dedi Kathy.

- Benim... genç arkadaşım İtalyanca kursunda kazandığı kuponla beni buraya davet etti, dedi Paul Malone.

- Çok akıllı bir kız olmalısın, dedi garson.

- Hayır, akıllı değilim. Sadece bir şeyler kazanmayı biliyorum, o kadar.

Paul'ün yüzündeki ifade değişmiş, sanki aklına parlak bir fikir gelmişti. "Tamam" dedi, "iki uçak bileti kazanabilirsin."

- Nasıl yaparım?

- Bu iki kişilik öğle yemeğini kazanan sen değil misin?

- Signora sınıftan birinin böyle bir ödül kazanmasını planladı da ondan...

- Belki ben de iki kişinin uçak bileti kazanmasını planlayabilirim?

- Buna sahtekârlık denir.

- Yardım etmekten daha iyidir...

- Düşünmem için biraz zaman tanıyabilir misiniz?

- Fazla düşünme. Böyle bir yarışmayı planlamak için zamana ihtiyacımız var.

- Ken'e söyleyelim mi?

- Bence hiçbir şey söylemeyelim. Sen ne dersin? diye sordu Paul.

- Senaryonun tümünü bilmesine ne gerek var? Bu, Harriet'in çok sık kullandığı bir deyimdi.

Lou on beş yaşındayken üç sopalı adam babasının dükkânına girmiş sigaraları ve kasadaki parayı almışlardı. Aile fertleri tezgâhın arkasında korkuyla büzülmüş beklerken dışardan bir Garda'nın sesi duyulmuştu.

Lou hemen hızla adamların en iriyarisına, "Arka kapıdan, duvardan atlayın" demişti.

- Senin çıkarın ne? demişti adam ıslık çalar gibi.

- Sigaraları al, parayı bırak. Çabuk gidin. Adamlar söylediğini yapmışlardı. Polis öfke içindeydi.

- Yöreysi çok iyi biliyor olmalılar, dedi Lou omuz silkerek. Babası çok hiddetlenmişti. "Onların kurtardın... Onları bal gibi sen kurtardın."

- Gerçekçi ol, Baba. Lou zaten hep gangsterler gibi konuşurdu. Ne işe yarardı? Hapishaneler adam almıyor. İçeri girseler nasıl olsa iyi halden cezaları hafiflerdi. Onlar da çıkar çıkmaz dükkânı tuzla buz ederlerdi. Oysa şimdi bize borçlular. Korunmak için haraç parası vermek gibi bir şey yapmış olduk.

- Şehirde değil ormanda yaşıyoruz sanki, dedi babası. Lou doğru davrandığından emindi. Annesi de sessizce onaylıyordu.

- Boşuna başım derde sokma, derdi hep. Saldırgan soyguncuları eli coplu polise teslim etmenin başlarına dert açmaktan başka bir işe yaramayacağını düşünürdü.

Altı hafta sonra bir gün dükkâna sigara isteyen bir adam geldi. Otuzlarında, şişmanca biriydi. Saçları kazınmış gibiydi. Okuldan sonra olduğu için dükkânda Lou vardı.

"Adın ne?" diye sordu.

Lou sesi tanıdı. Soygun günü çıkarının ne olduğunu düşündü. "Lou" dedi.

- Beni tanıyor musun, Lou?

Lou, adamın gözünün içine bakarak, "Hayatımda görmedim" diye yanıtladı.

- Aferin, Lou. Yakında seninle görüşeceğiz, dedi. Altı hafta önce elindeki sopayı sallayarak elli paket sigara çalan adam şimdi aldığı tek paketin parasını uslu uslu ödedi. Kısa bir süre sonra aynı iriyarı adam elinde plastik bir torbayla yemden dükkâna geldi. "Annene bir kuzu budu getirdim" dedi. Sonra çıkıp gitti.

Annesi, "Babana bir şey söylemeyelim," dedi ve budu o pazar öğle yemeğinde pişirdi. Lou'nun babası olanları bilseydi, dükkânlarından çalınan malların başkalarına dağıtıldığını duymaktan hoşlanmadığı gibi kasabın da etlerinin modern bir Robin Hood tarafından ona buna verildiğini öğrenmekten hiç memnun olmayacağını söyleyeceği kesindi.

Lou ile annesi işi uzatmamaya karar verdiler. Lou, iriyarı adamı Robin Hood gibi görmeye başladı. Etrafta rastladığında "N'aber?" diyordu.

İriyarı adam da gülererek, "işler nasıl, Lou?" diye yanıtlıyordu.

Lou bir bakıma Robin'den haber çıkması için dua ediyordu. Kuzu budunu getirmekle borcunu ödemişti. Öte yandan yeraltı dünyasıyla böylesine yakın olmaktan gurur duyuyor, Robin'in ona bir iş vermesi için can atıyordu. Soyguna katılmaktan yana değildi. Soyguncuları kaçırarak arabayı kullanmak da istemiyordu. Canı heyecan verici olaylara katılmayı çekiyordu.

Onu okuldan arayan olmadı. Lou öğrenci olmak için yaratılmış bir çocuk değildi. On altı yaşında okuldan ayrılmış İş Bulma Kurumu'na başvurmuştu, ama oradan da fazla ümidi yoktu. Kurumun kapısından girince karşısına ilk çıkan Robin oldu. İlan tahtasını inceliyordu.

- N'aber Robin? dedi bunun kendi taktığı ad olduğunu unutarak. Karşısındaki, "Robin adı da nereden çıktı?" diye sordu.

- Sana bir şey demem gerekiyordu. Adını bilmediğim için ben de sana Robin diyorum...

- Bu soğuk bir şaka olmasın sakın... Son derece sinirliydi.

- Yok canım. Robin Hood'un adı... bilirsin... sesi gittikçe hafifliyordu. Lou, yanlış anlaşılmaktan korktuğu için Robin Hood'un çetesi "Şen Adamlar"dan söz etmekten korktu. Aman yarabbi, o adı söylemek nereden aklına gelmişti?

- Hırsızlıkla ilgili bir şey olmasın da...

- Aman yarabbi, ne münasebet, HAYIR, dedi Lou, dünyanın en iğrenç fikriymiş gibi.

- Neyse... dedi Robin içi rahatlamıştı. -Asıl adın ne?

- Yanlış bir anlamı olmadığına göre Robin işimizi görür.

- Yanlış anlam da nereden çıktı...

- İyi... Peki, söyle bakalım, işler nasıl, Lou?

- İyi sayılmaz. Bir depoda çalışıyordum, ama sigara içilmemek gibi aptal kuralları vardı.

- Bilirim... Hepsi birbirine benzer... Robin çok anlayışlıydı. Karşısındaki gencin ilk işinde bir

hafta çalıştıktan sonra kovulduğunu anlamıştı. Onun da aynı şeyi yaşamış olduğu belliydi.

- Bak, sana göre güzel bir iş var, dedi parmağıyla bir sinema salonunun temizlikçi aradığını belirten ilam göstererek.

- Kadın işi değil mi?

- Öyle demiyor. Artık kız erkek ayrımı kaldı mı?

- Evet ama, çaresizlikten kabul etmiş görünmekten korkarım. Robin'in ona böyle aşağılayıcı bir işi layık görmesine kırılmıştı.

- Bakarsın bazı ikramiyeleri vardır, iriyarı adam bu sözleri uzaklara boş gözlerle bakarak söylüyordu.

-Ne gibi?

- Kapıları açık bıraktıracak ikramiyeler.

- Her gece mi? Çakmazlar mı?

- Sürgü sadece biraz gevşetilirse, hayır.

- Sonra?

- içeri girip çıkmak isteyenlere bir hafta zaman verilmiş olur... -Sonra?

- Temizlik işini yapanın hayatında iyi şeyler olur. Çok fazla olmasa da ufak tefek iyilikler. Kendisine borçlu birilerinin olduğunu görür.

Lou'nun heyecandan nefesi kesilmişti, istediği an gelmişti. Robin onu çetesine alıyordu. Hiç konuşmadan masaya yaklaştı ve temizlik işi için başvuru formu doldurmaya koyuldu.

- Böyle bir işi neden kabul ettin? diye sordu babası.

- Ben yapmazsam nasıl olsa birileri yapacaktı da ondan... dedi Lou omuz silkerek. Koltukları temizliyor, yerdeki çöpleri topluyordu. Tuvaletleri ovuyor, duvar yazılarını özel temizleyicilerle siliyordu. Akşamları da o koca arka kapının sürgüsünü gevşetmeyi unutmuyordu. Robin'in hangi kapı olduğunu söylemesine gerek kalmamış o kapıdan başka girişin olmadığını anlamıştı.

Sinemanın müdürü ufak tefek, sinirli bir adamdı. Lou'ya durmadan her şeyin ne kadar değiştiğini, gençliğinde dünyanın ne kadar farklı olduğunu anlatıyordu.

- Haklısınız, diyordu Lou, fazla konuşmamaya gayret ederek. Olaydan sonra akılda kalacak bir davranış sergilememeye çalışıyordu.

Olay, dört gün sonra gerçekleşti. Hırsızlar içeri girerek gizli kasayı kırmışlar ve günün hasılatıyla ortadan kaybolmuşlardı. Kiliti kesmişlerdi. Ufak bir aralıktan kilidin diline ulaşmış olmalıydılar. Polis, "Kapı açık kalmış olabilir mi" diye sorduğunda sinir krizleri geçiren ufak tefek müdür dünyanın ne kadar kötüleştiğini tekrarlayarak buna imkân olmadığını, her akşam kapıyı kontrol ettiğini söylemişti. "Açık olsa neden testere kullansınlar" diye sormuştu. Lou bu sözleri onu korumak için söylediğini anladı. Kimsenin yeni temizlikçiden kuşkulananması için önlem alınmıştı.

Dikkat çekmemek için, her akşam yeni kapının kilitli olmasına özen göstererek iki hafta daha işte kaldı. Sonra müdüre daha iyi bir iş bulduğunu söyledi.

- Gelen gideni aratır, dedi müdür... Çok kötü biri olduğunu düşünen Lou utanç duydu. Daha önce çalışanların hiçbiri hırsızlar girsin diye kapıyı açık bırakmamıştı. Suçluluk duymanın da bir faydası kalmamıştı. Olan olmuştu. Gelişmeleri beklemekten başka çare yoktu.

Gelişme, Robin'in bir gün dükkâna sigara almaya gelip bir zarf bırakması oldu. Babası dükkânda olduğu için Lou zarfı sessizce aldı ve hemen açmadı. Zarfın içinde on poundluk banknotlar vardı. Dört gece arka arkaya kapının sürgüsünü açık bırakmaya yüz pound! Robin'in dediği gibi borçlu olanlar vardı.

Lou Robin'den iş istemedi. Ufak tefek görevlere hayır demeden hayatını sürdürdü. Önemli bir şey çıktığında haber çıkacağından emindi. Yine de iriyarı adama rastlamaya can atıyordu. Robin'e İş Bulma Kurumu'nda da bir daha rastlamadı.

Lou, Robin'in supermarket soygununda parmağı olduğundan emindi. Süpermarketi koruyan şirket içerden yardım eden birileri olduğuna dair en ufak bir kanıt bulamamıştı.

Robin işlerini nasıl hallediyordu? Çaldığı malları nerede saklıyordu? Herhalde bir yerlerde deposu vardı. Seneler önce babasının dükkânını soymaya kalktığı günden bu yana çok ilerlemişti. Lou o zamanlar daha on beş yaşındaydı. Şimdi ise on dokuzuna basmıştı. Aradan geçen onca yıl içinde Robin ona sadece bir iş vermişti.

Bir gece ansızın diskotekte karşısına çıktı Robin. Çok gürültü vardı, Lou beğendiği hiçbir kıza rastlamamıştı. Daha doğrusu ondan hoşlanan hiçbir kıza rastlamamıştı. Nedenini bir türlü çözemiyordu. Onlara elinden geldiğince iyi ve sıcak davranıyor, devamlı gülümseyerek içkiler ısmarlıyordu. Ama kızlar asık suratlı, kötü bakışlı adamların peşinden gitmeyi tercih ediyorlardı. İşte bunları düşünürken gözü enfes bir kızla dans eden Robin'e takıldı. Kız gülerek karşısında kıtıttıkça Robin'in bakışları kararıyor, yüzü asılıyordu. Belki işin sırrı burada, dedi Lou kendi kendine. Barda durmuş arkadaki aynada surat asma denemeleri yaparken arkasında beliren Robin'i gördü.

-İyi misin, Lou?

- Seni görmek ne güzel, Robin.

- Senden hoşlanıyorum, Lou. Kendini satmaya kalkmıyorsun.

- Ne gereği var? Ben, işleri oluruna bırakmaktan yanayım.

- Babanın dükkânında geçenlerde bir sorun olmuş, diye duydum. Robin bunu nasıl duymuştu?

"Evet. Çocuklar, serseri çocuklar..."

- Onların işi görüldü. Kızlarının derisini soydular. Bir daha sizin dükkânın yanına yanaşamazlar.

Polis dostlarımıza bir telefon yeter. Çaldıkları malların yerini söyletiriz. Yarın her şey hallolmuş olur...

- Sana ne kadar teşekkür etsem azdır, Robin. Sağ ol.

- Hiç gerek yok. Benim için bir zevk. Lou bekledi. Şu sıralarda çalışıyor musun Lou?

- Gerekirse bırakılmayacak bir işte değil...

- Burası ne kalabalık değil mi? Robin eliyle ban gösteriyordu. Her tarafta onluklar, yirmilikler uçuşuyordu. O akşamın hasılatı epey yüklü olacağına benziyordu.

- Evet. Ben bu akşamın hasılatını iki bekçi ve büyük bir kurt köpeğiyle götürecekler derim.

- Gerçek sandığından çok farklı, dedi Robin. Lou yine sessizce bekledi. Çalışanları evlerine bırakan bir steysin var. Sabahın üçünde. En son yönetici iniyor. Yaranda bir spor çantasıyla. Gecenin hasılatı o çantada.

- Parayı kasaya mı koyuyor?

- Hayır, evine götürüyor. Biraz sonra biri gelip evinden parayı alıyor ve kasaya kaldırıyor.

- Ne karmaşık bir yöntem, öyle değil mi?

- Doğru. Ama burasının çok tehlikeli bir bölge olduğunu unutma.... Robin, onaylamayarak başını sallıyordu. Kimse buralarda bir para arabası kullanmak istemez. Korkarlar... Robin yeniden kara kara bakıyordu. Sanki hayatlarını karartan bir gölge görmüştü.

- Spor çantalı yöneticiyi ve diğer ayrıntıları bilen yok mu?

- Hiç bilen yok sanırım.

- Steyşının şoförü de mi bilmiyor?

- Hayır, hayır. Kesinlikle bilmiyor.

- İnsanların neye ihtiyacı var, sence?

- Steyşinin önünde geri manevra yaparken kazara arabası stop eden... steyşinin beş dakika kadar yolunu kapatan birine... Lou başıyla onayladı. Arabası, temiz bir ehliyeti olan ve buraya sık geldiği bilinen birine ihtiyaçları var...

- İyi fikir...

- Araban var mı?

- Ne yazık ki hayır, Robin. Ehliyetim var, buraya sık sık gelirim, ama arabam yok.

- Araba almayı düşünüyor muydun?

- Evet, tabii... elden düşme bir araba... Çok düşündüm, ama bir türlü gerçekleştiremedim.

- Şimdiye kadar... Robin kadehini kaldırdı.

- Evet, şimdiye kadar, dedi Lou. Robin'den haber çıkıncaya dek hiçbir şey yapmaması gerektiğini biliyordu. Robin'in ondan hoşlandığı söylemesine çok sevinmişti. Yakınındaki bir genç kıza kaşlarını çatarak bakınca kız onu dansa kaldırdı. Lou kendini uzun zamandır bu kadar iyi hissetmemişti.

Ertesi sabah babası, "İnanamayacaksınız ama, polis o köpek yavrularının bütün çaldıklarım geri getirdi." Buna mucize denmez miydi? Üç gün sonra bir araba galerisinden "leasing" anlaşması içeren bir mektup aldı Lou. Bay Lou Lynch iki bin poundluk depozito yatırmış, her ay taksit ödemeyi kabul etmişti. Üç gün sonra evrakı imzalayıp arabayı teslim almaya gelebilirdi.

- Bir araba almayı düşünüyorum, dedi Lou annesi ile babasına.

- Ne harika, dedi annesi.

- Aylak gezenlerin neler başardığını görmek çok hoş! dedi babası.

- Boş gezmiyorum, dedi Lou.

Elektrikli aletler satan büyük bir dükkânda çalışıyor, müşterilerin paketlerini arka kapıdan arabalara taşıyordu. Her zaman Robin'in dükkâna iş vermeye gelmesini bekliyordu. Robin'i diskotekte göreceği nereden aklına gelirdi?

Arabasıyla gurur duyuyordu. Bir pazar, annesini Glendalough'a götürdü. Annesi, gençken hep arabalı bir gençle tanışmak istediğini, ama bu arzusunun bir türlü gerçekleşmediğini söyledi.

- Bak, şimdi gerçekleşti işte, Anne, dedi.

- Baban karanlık işlere bulaştığım düşünüyor, Lou. Kazancınla böyle bir araba almaya imkân olmadığım söylüyor.

- Ya sen? Sen ne düşünüyorsun, Anne?

- Ben hiç düşünmüyorum, oğlum.

- Ben de öyle, Anne... Ben de hiç düşünmüyorum. Robin'le altı hafta sonra karşılaştılar. Elektrikli aletler satan büyük mağazaya gelip bir televizyon satın aldı. Lou televizyonu arabaya taşıdı.

- Diskoya düzenli olarak gidiyor musun?

- Haftada iki üç kez. Artık herkes adımları da öğrendi.

- Aslında köhne bir yer... öyle değil mi?

- Yine de... İnsanın dans edecek içki içecek bir yere ihtiyacı var. Lou, Robin'in rahat davranan insanlardan hoşlandığını biliyordu.

- Haklısın. Bu akşam da gidecek misin diye sormaya geldim?

- Tabii ki..

- Alkol testinden ötürü belki de içki içmemeyi düşünürsün...

- Zaman zaman maden suyu içmek sağlığa çok yararlı bence.

- Bu akşam arabamı park edeceğin uygun bir yer göstermeme ne dersin?

- Harika fikir, derim. Başka hiçbir ayrıntı sormadı. Lou'nun kuvveti buradaydı. Robin'in az bilgi istenmesinden hoşlandığının farkındaydı.

O akşam saat on civarında arabasını gösterilen yere park etti. Geri geri gittiğinde o dar sokaktan caddeye çıkışı nasıl tıkayacağını anlamıştı. Steyşındaki çalışanların gözlerinin önünde olacağını da anlamıştı. Arabası stop etmeliydi. Sonra da gösterdiği çaba ve gayrete rağmen çalışmamakta direnmeliydi. Bütün bunlara daha beş saat vardı.

Vakit geçirmek için diskoya girdi. Ve on beş dakika geçmeden hayatı boyunca seveceği, hiç ayrılmak istemeyeceği kızla tanışmıştı. Uzun boyluydu, insanın aklını çecek güzellikte kızıl saçları vardı, adı da Suzi'ydi. Diskoya ilk geliyordu. Öyle diyordu.

Evde sıkılmıştı dışarı çıkıp gecenin nelere gebe olduğunu görmek istemişti.

Gece karşısına Lou'yu çıkartmıştı. Birlikte dans ettiler, konuştular. Çoğu erkeğin leş gibi bira koktuğu bir ortamda sadece maden suyu içen birine rastladığı için ne kadar mutlu olduğunu söyledi. Lou da zaman zaman fazlaya kaçmadan bira içtiğini itiraf etti.

Temple Bar'da bir kahvede çalışıyordu. Aynı tür filmlerden, aynı müzikten hoşlanıyorlardı, köri [\[14\]](#) seviyorlardı, yazları soğuk denizde yüzmeye bayılıyorlardı, ikisi de bir gün Amerika'ya gitmeyi hayal ediyordu. İnsan içkili değilse dört buçuk saatte karşısındaki hakkında çok şey öğrenebilir. Lou da Suzi hakkında öğrendiklerinin hepsinden hoşlanmıştı. Normal koşullarda Suzi'yi evine kadar arabasıyla bırakırdı.

- Seni arabayla evine bırakmak isterdim, ama biraz sonra adamın biriyle iş görüşmem var. Böyle mi demeliydi? Olaydan sonra şüphe mi çekerdi yoksa?.. Sorgulanacağı kesindi. Kızı eve kadar yürüyerek götürüp geri gelse olur muydu? Belki de olurdu, ama Robin bütün gece diskoda olduğunun herkes tarafından görülmesi gerektiğini söylememiş miydi?

- Seninle tekrar görüşmek istiyorum, Suzi.

- Ben de isterim.

- Yarın akşama ne dersin? Ya burada ya da daha sessiz bir yerde?

- Bu akşam bitti mi demek istiyorsun? diye sordu Suzi.

- Benim için öyle. Yarın akşam istediğin saate kadar birlikte oluruz.

- Evli misin? diye sordu Suzi.

- Hayır. Tabii ki evli değilim. Bana baksana daha yeni yirmi yaşına bastım. Neden evli olayım ki?

- Bazıları evli de...

- Ben değilim. Yarın görüşecek miyiz?

- Şimdi nereye gidiyorsun?

- Tuvalete.

- Uyuşturucu mu kullanıyorsun, Lou?

- Aman yarabbi, ne münasebet... Ne yapıyoruz? Bu bir sorgulama mı?

- Hayır, sadece bütün gece tuvalete taşındın, o kadar... Haklıydı. O gece içerde görünmek dikkat çekmek zorundaydı.

- Hayır. Dinle tatlım, ikimiz yarın harika bir akşam geçireceğiz. Nereye istersen oraya gideceğiz. Gerçekten...

- Hımm.

- Hayır. Hımm değil... Gerçekten...

- İyi geceler, Lou. Sesinden kırıldığı, üzgün olduğu seziliyordu. Ceketini aldı, karanlığın içinde kayboldu.

Peşinden koşturmak için kendini zor tuttu, Lou. Bundan kötü bir rastlantı olabilir miydi? Hayat ne kadar acıklı ve haksız olabiliyordu.

Harekete geçmeye başlayacağı an bir türlü gelmiyordu, zaman sanki durmuş dakikalar saat olmuştu. Kulüpten çıkıp arabasına girdi. Minivanın dolmasını, farların yanmasını bekledi. Aynı saniye arabası geriye doğru fırladı. Arkadan motoru boğacak kadar gaza bastı.

Her şey saat gibi çalıştı. Lou olanlarla hiç ilgilenmedi, dönüp bakmadı bile. O, arabasını çalıştırmaya çalışan bir adamdı. İşi bitirip duvardan atlayarak gözden kaybolan siyah gölgeleri gördü. Sonra panik içinde haykırarak arabadan çıkan, yardım isteyen, "Polis" diye bağırarak müdürü gördü.

Lou çaresiz arabada oturuyordu. "Arabayı kımıldatamıyorum. Deniyorum, ama olmuyor."

- O da onlardan, diye bağırdı biri. Birileri ellerini tutarak kollarını kavradı. Sonra kim olduğunu gördüler.

- Neler oluyor? Önce arabam çalışmıyor, sonra hep birlikte üstüme atlıyorsunuz... Ne oluyor?

- Gecenin hasılatı çalındı. İşte olan bu... Yönetici iş hayatının sona erdiğini, önünde poliste geçireceği uzun saatler olduğunu biliyordu. Öyle de oldu. Herkes için...

Polisin biri Lou'nun adresini hatırladı. "Kısa bir süre önce sizin oradaydım. Gençlerden oluşan bir çete dükkânınızı soymuştu."

- Evet efendim. Annem ile babamın bütün çalınanları bulup getirdiğiniz için ne kadar minnettar olduklarım tahmin edemezsiniz.

Polis, durup dururken yapılan bir ihbarla zahmetsizce başardıkları bir iş için herkesin önünde övülmekten çok mutlu olmuştu. Herkes Lou'ya son zamanların en şanssız rastlantısının kurbanı gibi bakıyordu. Diskoda çalışanlar, polise Lou'nun çok iyi biri olduğunu, böyle bir soyguna karışmasına imkân olmadığını söylüyorlardı. Elektrikli ev aletleri satan büyük dükkândan da Lou hakkında olumlu

bir görüş geldi. Arabanın taksitlerim geciktirmeden ödüyordu. Kanında bir damla alkol çıkmadı. Lou Lynch temize çıkmıştı.

Ertesi gününü Robin'i ve getireceği zarftan kaç para çıkacağım düşünerek geçirmedi. Aksine o enfes Suzi Sullivan'ı aklından çıkartamıyordu. Ona yalan söylemek zorundaydı. Doğruyu söyleyemeyeceğinden, olayları polis tutanaklarına geçen şekliyle anlatmalıydı. Kızın kendisine fazla kırgın olmaması için dua ediyordu. Öğle tatilinde, elinde bir kırmızı gülle çalıştığı lokantaya gitti. "Dün gece için teşekkürler."

- Dün gece ne oldu ki?., dedi Suzi. Sen öyle bir Kül Kedisi'ydin ki hepimiz erkenden eve gitmek zorunda kaldık.

- Bu gece öyle olmayacak. Tabii sen istersen...

- Bakalım, dedi Suzi ümitsizce.

O günden sonra her akşam buluştular.

Lou, tanıştıkları diskoya gitmek istiyordu. Bunu duygusal nedenlere bağlıyordu. Oysa asıl neden diskodakilerin olaydan sonra gelmediğini düşünmelerini istemeyişiydi.

Olayı tüm ayrıntılarıyla anlattılar. Dört silahlı adam arabaya girerek herkesin yere yatmasını söylemişti. Sonra hepsinin çantalarını alıp kaçmıştı. Tüm olay ancak birkaç dakika sürmüştü. Silahlar. Bu sözü duyan Lou, midesinde bir ağrı hissetti. Robin'in ve arkadaşlarının hâlâ sopa devrinde olduklarını sanıyordu. Oysa aradan yıllar geçmiş, her şey gibi onlar da ilerlemişlerdi. Disko yöneticisi işten kovulmuştu. Paraların bankaya yatma yöntemi değişmiş o geceden sonra havlayan köpekler eşliğinde koskoca bir kamyonet gelmeye başlamıştı. O arabaya saldırmak için bir ordu birliğine ihtiyaç vardı.

Üç hafta sonra bir akşam işten çıkarken park yerinde arabada bekleyen Robin'i gördü. Elinde yine bir zarf vardı. Lou yine zarfı açmadan cebine atmıştı.

- Çok teşekkür ederim, dedi.

- Açıp içine bakmayacak mısınız? Hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

- Ne gerek var? Bana karşı hep çok cömert davrandın.

- Zarfta bin papel var, dedi Robin gururlu bir ifadeyle. Bunu duyunca heyecanlanmamak elde değildi. Lou zarfı yırttı. İçindeki paralara baktı. "Gerçekten harika!" dedi.

- Sen iyi bir adamsın, Lou. Senden hoşlanıyorum, dedi Robin sonra hızla oradan uzaklaştı.

Cebinde bin poundu ve onu bekleyen dünyanın en güzel kızıl saçlı kızı varken ondan daha şanslı kim olabilirdi?

Suzi'yle serüveni iyi ilerliyordu. Elindeki parayla ona güzel hediyeler alıyor, birlikte pahalı yerlere gidiyorlardı. Cebinden yirmi pound çıkarttığı her sefer Suzi'nin yüzünü şaşkınlık ve korku karışımı bir ifade kaplıyordu.

- Söylesene Lou, etrafa böylesine saçacak yirmilikleri nerden buluyorsun?

- Bir işim yok mu? Çalışmıyor muyum?

- Evet... Ama öyle bir yerin sana ne kadar para vereceğini biliyorum. Bu, son günlerde bozdurduğun üçüncü yirmilik...

- Beni gözetliyor musun yoksa?

- Senden hoşlandığım için evet gözetliyorum.

- Ne arıyorsun?
- Suç işlemediğinden emin olmak istiyorum.
- Suçluya benziyor muyum?
- Bunun cevabı evet veya hayır olamaz.
- Hayatta cevabı evet hayır olmayan çok önemli sorular vardır, dedi Lou.
- Peki öyleyse. Şunu sormama izin ver... Şu sıralarda yasadışı herhangi bir işle ilgin var mı?
- Hayır. Cevabı çok içtendi.

- Bu tür işlere ilerde karışmaya niyetin var mı? Kısa bir sessizlik oldu. Bunlara hiç ihtiyacımız yok, Lou. İkimiz de çalışıyoruz. Lütfen başımıza dert açacak hiçbir şeyin içine girmeyelim. Harika bir teni ve kocaman yeşil gözleri vardı.

- Peki. Bir daha hiçbir işe karışmayacağıma söz veriyorum, dedi Lou.

Suzi konuyu burada kapatacak akıllılığı gösterdi. Geçmiş hakkında hiç soru sormadı. Haftalar geçiyor gittikçe daha sık beraber oluyorlardı. Bir pazar Lou'yu ailesiyle tanıştırmak için eve götürdü.

Lou oturduğu mahalleyi görünce şaşkınlığını saklamadı...

- Burada oturmayacak kadar züppe olduğunu sanıyordum, dedi otobüsten inerlerken.
- Lokantadaki o işi vermeleri için kendime bile bile bu görüntüyü verdim.

Babası doğru futbol takımını tutuyordu, buzdolabını birayla doldurmuştu, anlattığı kadar kötü biri değildi.

Annesi ise bir süre önce Robin ile arkadaşlarının soyduğu süpermarkette çalışıyordu. Kadın olayın nasıl olduğunu, yöneticileri Bayan Clarke'ın içlerinde soygunculara kapıyı aralık bırakan biri olmadan böyle bir hırsızlığı başarmanın imkânsız olduğunu sandığını anlattı.

Lou hem Suzi'nin annesini dinliyor hem de şaşkın bir tavırla başını sallıyordu. Robin'in şehrin dört bir yanında sürgüleri gevşeten, belirli yerlere arabalarını park eden adamları mı vardı? Hevesle gülümseyen Suzi'ye baktı. İlk kez, Robin'in bir daha ona başvurmaması için dua etti.

Suzi, "Senden hoşlandılar" dedi. Şaşırmış görünüyordu.

- Neden şaştın? Ben iyi bir çocuğum, dedi Lou.
- Kardeşim "Hep kaşlarım çatıyor" dedi. Ben de senin böyle bir tikin olduğunu, çenesini tutmasını söyledim.
- Tikle alakası yok. Önemli görünmek için bilinçli bir davranış aslında... dedi.

- Neyse... Bulabildikleri tek kusur bu oldu... Fena sayılmaz. Ben seninkilerle ne zaman tanışacağım?

- Haftaya.

Kız arkadaşını öğle yemeğine getireceğini duyan annesi ile babası korkmuşlardı. "Hamile kalmıştır" dedi babası.

- Alakası yok. Geldiğinde sakın o konuya değinmeye kalkmayın.
- Sence hangi yemekleri sever? Annesinin kafası karışmış gibiydi.

Sullivan'larda neler yediklerini hatırlamaya çalıştı Lou. "Tavuk" dedi. "Tavuğa bayılır." Annesi bile bir tavuğu berbat edecek kadar kabiliyetsiz değildi.

- Senden hoşlandılar, dedi yemekten sonra Suzi'ye. Tıpkı Suzi'nin gösterdiği şaşkınlığı taklit ederek.

- Ne iyi... Aldırmazmış gibi görünmesine rağmen sevindiği belliydi.

- Sen ilksin de... diye açıkladı.

- Yaa... öyle mi?

- Eve getirdiğim ilk kızsın demek istedim.

Elini okşadı. "Benim gibi bir kızla tanıştığın için ne kadar şanslı olduğunu biliyor musun" der gibiydi.

Eylül başında Robin'e rastladı. Aslında rastlantı olmadığı biliyordu. Robin, babasının dükkânının önüne arabasını park etmişti. Onu görünce arabadan çıktı.

- Günün bitişini kutlamak için bir bardak biraya ne dersin? dedi başıyla karşıdaki pub'ı işaret ederek.

- Harika olur, dedi Lou sahte bir hevesle. Zaman zaman Robin'in aklından geçenleri okuduğunu düşünürdü. Sesindeki samimiyetsizliği sezmemesini temenni ediyordu.

- İşler nasıl?

- Harika... Enfes bir kızla tanıştım.

- Farkındayım. Ne güzel kız, değil mi...?

- Gerçekten öyle. Çok ciddi bir ilişkimiz var.

Robin kolunu dürttü. Aslında dostça bir hareketti belki, ama canını acıttı. Lou acıyan yeri ovmamak için kendini tuttu. "Yeni bir ev almak için peşin paraya ihtiyacın olacak demektir" dedi Robin hafife alan bir sesle.

- O konuda acelemiz yok. Onun harika bir stüdyosu var...

- Ama daha sonra... daha sonra demek istiyorum. Robin direnişe boyun eğecek gibi değildi.

- Tabii... çok, çok sonra... Bir sessizlik oldu. Robin, Lou'nun verilecek yeni bir işten sıyrılmaya çalıştığını fark etmiş miydi?

Sessizliği bozan Robin oldu. "Senden hoşlandığımı hep söylerim, Lou."

- Evet. Ben de senden hoşlanırım. Yani sevgimiz karşılıklıydı. Yani karşılıklı... diye ekledi Lou aceleyle.

- Hele nasıl tanıştığımızı göz önüne alırsak.

- Bilirsin, insan nerede tanıştığını unuttur...

- İyi, iyi. Robin onaylayarak başım sallıyordu. Ne arıyorum biliyor musun, Lou? Bir yer arıyorum.

- Bir yer mi? Oturacak bir yer mi?

- Hayır, hayır. Evim var. Polis dostlarımızın sık sık aramaya geldikleri bir yer... Haftalık görevlerinin en başında gelip benim evi ince ince aramak var bence...

- Buna taciz denir.

- Taciz olduğunu ben de onlar da biliyoruz. Hiçbir şey bulamadıkları için bal gibi taciz ettiklerinin farkındalar.

- Bir şey bulamadıklarına göre?... Lou konuşmanın yönünü kestiremiyordu.

- Bir şey bulamamaları malların başka bir yerde saklanması demek oluyor... Böyle bir yeri bulmak gittikçe zorlaşıyor... Eskiden Lou hiç konuşmaz, beklerdi. Sırası geldiğinde Robin isteklerini açıklardı. Haftada birkaç kez giren çıkanın çok olduğu bir yer arıyorum. İnsanların dikkat çekmeden gelebilecekleri bir yer...

- Çalıştığım depo gibi bir yer mi? diye sordu Lou telaşla.

- Hayır, orası olmaz. Orada gerçek bir güvenlik sistemi var...

- Sözüünü ettiğin yerde neler olması gerekiyor?

- Fazla büyük olması şart değil. Örneğin, şey kadar... gözünün önüne beş altı kasa şarap getir; o boyda paketler işte...

- Böyle bir yeri bulmak o kadar zor olmamalı, Robin.

- Beni atmaca gibi izliyorlar. Zamanımın çoğunu Emniyet'te sabıkasız olmayan insanları dolaşarak geçiriyorum. Sırf akıllarını karıştırmak için. Yakında mal gelecek. O zamana kadar emin bir yer bulmak zorundayım.

Lou korkuyla karşıya, babasının dükkânına baktı.

- Annem ile babamın dükkânının uygun olacağını sanmıyorum, dedi.

- Yok, hayır. Aradığım öyle bir yer değil. Benim istediğim hareketli, çok insanın girip çıktığı bir yer...

- Düşüneceğim, dedi Lou.

- İyi edersen, Lou. Bu hafta düşün, sonra ne yapacağını söylerim. Aslında çok kolay... Öyle araba kullanmak filan yok..

- Açık konuşmak gerekirse Robin, aslında sana daha önce söylemek istediğim bir şey vardı... Artık bu işlere karışmamak istiyorum.

Robin'in yüzündeki ifade korkutucuydu. "Bir kez bulaştın mı sonuna dek bulaştın sayılır" dedi. Lou susuyordu. "Ne yazık ki böyle" diye ekledi Robin.

- Anlıyorum, dedi Lou. İşin ciddiyetini kavradığını belli etmek için o da kaşlarını çatmıştı.

O akşam Suzi'nin işi vardı. Ailesinin yanında kiracı o deli İtalyan kadının Mountainview Okulu'nda başlayacak gece kursu için ek binada yapacağı değişikliklere yardım edecekti.

- Neden yardım etmen gerektiğini anlamıyorum, dedi Lou. Canı önce sinemaya gitmek sonra bir lokantada patates kızartması yemek istiyordu, arkasından da Suzi'nin ufak stüdyosuna gidip yatağa girmek... Yalnız kalıp bir kere bulaşmanın hayatının sonuna kadar bulaşmış sayılacağını düşünmek istemiyordu.

- Sen de gel, dedi Suzi. Gelirsen daha çabuk bitiririz.

Lou, "Gelirim" dedi. Birlikte okulun yanındaki ek binaya gittiler. Binanın bir holü, büyük bir dersanesi, iki tuvaleti ve ufak bir mutfığı vardı. Holde de büyükçe bir dolap. İçinde boş karton kutular olan bir dolap...

- Bunlar ne? diye sordu Lou.

- Dersler başlamadan ortalığı toparlamaya çalışıyoruz, dedi aklından zoru olan Signora denen kadın. Zararsız, ama garip biriydi. Hele saçları... Ne acayip rengi vardı.... Vahşi bir kıvrığı andırıyordu.

- Kutuları atalım mı? diye sordu Suzi.

Lou, "isterseniz dolabı toparlayıp kutuları bir köşeye dizeyim. Belki bu boş kutuları kullanmak istersiniz."

- İtalyanca dersinde mi?.. Suzi kulaklarına inanamıyordu. Signora araya girdi. "Hayır. Lou haklı. İtalya'da lokantada yemek ısmarlamayı öğreneceğimizde kutuları masa yerine kullanabiliriz. Zaman zaman dükkân tezgâhı yerine geçerler, zaman zaman da tamire giden bir araba..." Kutuları kullanacak yerleri düşündükçe yüzü gülüyordu.

Lou şaşkınlıkla kadına bakıyordu. Aklından zoru olduğu kesindi, ama şu anda onu ne kadar sevdiğini bilemezdi... "Akıllı kadınsınız, Signora" dedi sonra kutuları bir kenara üst üste dizmeye koyuldu.

Robin'i bulması imkânsızdı. Birkaç gün sonra işe telefon ettiğinde hiç şaşırmadı.

- Ben sana gelemeyeceğim. Oyuncak askerler son zamanlarda iyice heyecanlılar. Arkama en az beş tanesi takılmadan kıpırdamıyorum...

- Bir yer buldum, dedi Lou.

- Bundan emindim, Lou.

Lou, bulduğu yerin, her salı ve perşembe akşamı en az otuz kişinin girip çıkacağı bir yer olduğunu anlattı.

- Harika, dedi Robin. Sen de yazıldın mı?

- Nereye?

- Kursa...

- Aman yarabbi, Robin. Zar zor İngilizce konuşurken İtalyanca'yla ne işim var?

- Sana güveniyorum, dedi Robin telefonu kapatmadan.

O akşam evde bir zarf buldu. İçinde beş yüz pound ve "Yabancı dil derslerinin taksidi" yazılı kısa bir not vardı. Robin'in şakası yoktu.

- Ne dedin? Ne yapacaksın?

- Kendimi geliştirmem gerektiğini söyleyen sen değil miydin, Suzi? Neden olmasın?

- Kendini geliştirirken akılları demek istemiştin... Görüntüne önem ver, daha iyi bir iş bul. Aklını kaybedip yabancı dil kursuna yazıl demedim ki... Suzi'nin ağzı açık kalmıştı. Sen iyice delirmişsin, Lou. Bir kere bu kurs oldukça pahalı. Zavallı Signora, insanların ödeyemeyeceği kadar pahalı diye korkarken sen kursa yazılmaya kalkıyorsun... Kulaklarıma inanamıyorum... Anlamıyorum.

Lou, kaşlarını korku verecek biçimde çattı. "Herkesi tam olarak anlasaydık dünya çok can sıkıcı olurdu" dedi.

Suzi de "Keşke öyle olsaydı, yaşamak çok daha kolaylaşırdı" diye yanıtladı. Lou birinci derse idam sehпасına giden bir mahkûm gibi gitti.

Okul hayatı hiç parlak geçmemişti. Kendi ayaklarıyla yeniden aşağılanacağı bir yere gidiyordu. Ama ilk ders, hoşuna gitti. O deli Signora adlarını sormuş, ellerine gülünç renkli kartonlar vererek isimlerinin İtalyanca karşılığını yazmalarını istemişti.

Lou, Luigi oldu. Bundan hoşlanmıştı. Önemli bir isme benziyordu.

Kaşlarını çatarak, "Mi chiamo Luigi" dedikçe duyanlar çok etkileniyormuş gibi geliyordu.

İlginç bir grup oluşturuyorlardı. Örneğin, üstünden aklı başında hiç kimsenin Mountainview'a giderken takmayacağı kadar çok mücevher akan o BMW'li kadın... Lou, Robin ve arkadaşlarının kadının BMW'sini çalmamaları için dua ediyordu. Kadın hem iyi birine benziyordu, hem de hüzünlü gözleri vardı.

Adı Laddy olduğu halde yaka kartında "Lorenzo" yazan iyi kalpli yaşlı bir otel kapıcısı, ayrıca bir anne kız vardı, sonra Elizabetta denilen serserim bir sarışın ile kravat ve ceketle gelen ciddi erkek arkadaşı... Bir sürü insan daha vardı. Hepsi de böyle bir kursta olmaları beklenmeyecek türden insanlardı. Belki onlar Lou'nun kursa gelmesini acayip bulmuyorlardı. Belki neden geldiğini sorgulamaya gerek duymayacaklardı.

O iki hafta boyunca nedenini sorguladı. Robin, bir gün salı akşamı yedi buçuk sularında, herkes derse gelirken teslim edilecek kutular olacağını haber verdi ve Lou'dan dolaba yerleştirilmelerine nezaret etmesini istedi...

Kutuları getiren anoraklı adamı tanııyordu. Sadece kapıda durup minibüsü gözlemekle yetindi. O kadar çok gelen vardı ki. Bazısı bisikletini park ediyordu, bir kısmı motosikletlerini... Sonra BMW'li o kadın geldi... Toyota Starlet'in içinden iki kadın çıktı... Minibüs kimsenin dikkatini çekmemişti.

Dört kutu vardı. Kutular bir anda yerlerini bulmuş, anoraklı adam ile arabası gözden kaybolmuştu.

O dört kutuyu perşembe günü çabucak alınacak biçimde dizdi. İşlem yine birkaç saniye sürmüştü. Lou ise kutulara yardım ederek hocanın sevgilisi rolüne soyunmuştu. Zaman zaman kırmızı krepon kağıdıyla örterek yemek masası gibi kullanıyorlar, üstlerine çatal bıçak diziyorlardı.

"Quanto costa il piatto del 'giorno?" diye sorardı Signora. Sınıf, soruyu hep bir ağızdan ezberleyinceye dek arka arkaya tekrarları. Sonra bıçakları havaya kaldırarak, "Ecco il coltello" diye bağırırlardı.

Çocukça olsa bile Lou derslerden hoşlanıyordu. Suzi'yle bir gün İtalya'ya gideceklerini, orada Suzi'ye masıl un bicchiere di vino rosso ısmarlayacağım düşünüyordu.

Signora, bir keresinde içi dolu ağır bir kutu kaldırdı, emanet kutulardan biriydi..

Lou, kalbinin duracağını sandı. Hemen, "Lütfen bana bırakır mısınız, Signora? Bize boş kutular gerek..." dedi.

- İçlerinde bu kadar ağır olan ne var?

- Bu okulun işine akıl erdirmek mümkün mü? İşte, size boş kutuları getirdim. Bugün ne yerine geçecekler?

- Konumuz oteller, alberghi. Albergo di prima categoria, di seconda categoria.

Lou bu sözcükleri anladığı için çok mutluydu. "Okuldayken belki aptal filan değildim.." dedi Suzi'ye. "Belki sadece öğretmenler kötüydü... O kadar basit."

- Olabilir, dedi Suzi. Aslında aklı başka yerdeydi. Jerry'nin başı dertteydi. Annesi ile babasını okula çağırışlardı. Konu ciddiye benziyordu. Hem de tam Signora evlerine geldi geleli dersleri yoluna girmişken... Son zamanlarda ödevlerini zamanında yapıyor, derslerini çalışıyordu. Hırsızlık olamazdı... Ne olabilirdi? Okuldan arayanlar o kadar esrarlı davranmışlardı ki...

Kahvede çalışmanın güzel yanlarından biri konuşmalara kulak misafiri olmaktı. Suzi, çalışırken duyduklarıyla Dublin hakkında ayrıntılı bir kitap yazabileceğini söylüyordu.

Müşteriler hafta sonu kaçamaklarını, diğer gizli buluşmalarını, nasıl vergi kaçıracaklarını anlatıyorlardı. Bir de siyasîler, gazeteciler ve televizyoncular hakkında inanılmaz skandallardan söz

ediyorlardı. Anlatılanların hiçbiri doğru olmasa bile hepsi de insanın tüylerini ürpertecek korkunçluktaydı. Yine de en ilginç konuşmalar gündelik ve basit olanlardı. Belediyenin düşük kiralı evlerinden birine hak kazanmak için gebe kalmaya kararlı on altı yaşında bir kızın veya sahte nüfus cüzdanları yapan ve iyi bir pres makinesi almanın yararlarını sayan bir çiftin konuşmaları gibi olanlar en hoşuna gidenlerdi. Lou, Robin ile arkadaşlarının işlerini tartışmak için o kahveyi seçmemelerine dua ediyordu. Onlara göre fazla lüks bir yer olması kurtarırdı belki...

Kahvede oturanlar ilginç konular konuştuklarında Suzi yan masayı uzun uzun temizlemeyi âdet edinmişti. Bir keresinde kızıyla gelen orta yaşlı bir adam gördü. Kız banka üniforması giymiş, çok hoş bir sarışındı. Babası ise uzun saçlı kemikli suratlı biriydi. "Ne iş yaptığım anlamak zor" diye düşündü Suzi. "Ya gazetecidir ya da şair." Kavga ettikleri belliydi. Suzi uzaklaşmamaya özen gösteriyordu.

- Sadece yarım saat vaktim olduğu ve kantindeki o bulaşık suyu yerine güzel bir kahve içmek istediğim için buluşmaya razı oldum, diyordu kız.

- Eve gelmeye karar verirsen seni bekleyen yepyeni bir kahve makinesi ile dört çeşit kahve göreceksin, diye yanıtladı yaşlı adam. Bir baba değil de kızın sevgilisi gibi konuşuyordu. Ne kadar yaşlıydı... Suzi daha iyi duyabilmek için durmadan yan masayı cilalıyordu.

- Kullandın mı?

- Deniyorum. Geri döneceğin günü ipe çekiyorum ve o güne hazırlanıyorum... Sana istersen Blue Mountain istersen Costa Rica kahvesi yapacağım.

- Çok bekleyeceksin gibime geliyor... diye yanıtladı genç kız. "

- Ne olur konuşalım... Konuşamaz mıyız?.. Yalvarır gibiydi... "Aslında bayağı yakışıklı sayılır" dedi Suzi içinden.

- Konuşuyoruz işte, Tony.

- Sanırım sana âşık oldum...

- Hayır değilsin. Sadece beni hatırlamaktan hoşlanıyorsun... bir de diğerleri gibi tükürdüğümü yalayıp koşarak geri dönmememi beğeniyorsun...

- Artık diğerleri diye bir şey kalmadı. Bir süre sessiz kaldılar. Bugüne kadar kimseye "Seni seviyorum" demedim.

- Bana da sevdiğini söylemedin ki... Sadece beni sevdiğini sandığımı söyledin. İki farklı şeyler.

- Bırak da gerçek hislerimi anlayayım. Aslında emin sayılırım. Genç kıza gülümsedi.

- Daha iyi anlayasın diye kendimizi yatağa atalım demek istiyorsun herhalde. Sesi zehir gibi acıydı.

- Aslına bakarsan onu demeyi hiç istemiyorum. Birlikte akşam yemeğine çıkalım ve eski günlerdeki gibi konuşalım...

- Yatma saati gelinceye kadar... Sonra, eski günlerdeki gibi doğru yatağa...

- Sadece bir kez oldu, Grania. Konumuz o değil. Suzi adeta büyülenmişti. Yaşlı adam iyi birine benziyordu. "Grania'nın ona bir şans daha tanınması gerekir" diye düşündü. Hiç olmazsa akşam yemeğine evet demeliydi. Suzi, ağzını açmaması gerektiğini bilse de fikrini söylemek için kıvranıyordu.

- Sadece bir akşam yemeği, dedi Grania, sonra birbirlerine gülümseyerek el ele tutuştular.

Her seferinde aynı minibüs ve aynı anorak gelmiyordu. İlişkileri çok kısa ve hızlıydı. Havalarda

gittikçe soğuyor, günler kısalıyor, yağmur yağıyordu. Lou, dolaba konması gereken ıslak paltolar için hole bir askı getirmişti. "Signora'nın kutularının ıslanmaması için..." diyordu.

Kutular, salı günleri dolaba giriyor, perşembeleri çıkıyordu. Bu işlem haftalarca sürmüştü. Lou, içlerinde ne olduğunu düşünmek bile istemiyordu. Robin'in işiyle ilgili olsa supermarket soygunu gibi kamyonlar dolusu şişe olurdu. Artık inkâr edecek hal kalmamıştı. Kutularda uyuşturucu vardı... Öyle olmasa birisinin getirdiğini başka biri alır mıydı? Aman yarabbi! Okulda uyuşturucu. Robin aklım kaçırmış olmalıydı.

Tam o sırada Suzi'nin kızıl saçlı edepsiz suratlı erkek kardeşi sorun çıkarttı? Kendinden büyük çocuklarla birlikte bisiklet barınağında basılmıştı. Jerry sadece teslimatçılık yaptığına yemin ediyordu. Çocuklar, müdür onlardan şüphelendiği için okulun kapısında verilecek paketi getirmesini istemişlerdi, o kadar. Herkesi dehşete düşüren Bay O'Brien Suzi'nin ailesinin canına okumuştü.

Signora'nın yalvarmaları olmasa Jerry'nin kovulması işten değildi... O kadar gençti ki... Ailesi dersler biter bitmez hiç oyalanmadan eve dönmesini sağlayacaklarına söz veriyorlardı. Son zamanlarda sergilediği gelişmeler ve Signora'nın şahsî güvencesi Jerry'yi kurtarmıştı.

Gruptaki büyük çocukların hepsi o gün okuldan atıldılar. Tony O'Brien geleceklerinden kaygılanmadığını, başlarına gelebileceklerle ilgilenmediğini söylüyordu. "Zaten gelecek diye bir şeyleri olduğunu sanmıyorum, varsa da bu okulda olmasın" diyordu.

Lou, okulun ek binasının salıları uyuşturucunun teslim alındığı, perşembeleri de yola çıktığı bir depo olarak kullanıldığının anlaşıldığında kopacak kıyameti düşünmek istemiyordu. Belki de o gün kayınbiraderi olacak Jerry Sullivan'ın taşıyıcılığım yaptığı mal da o emanetin içinden çıkmıştı.

Suzi'yle birlikte gelecek yıl evlenmeye karar verdiler.

- Bugüne kadar senden daha çok beğendiğim biri olmadı, diyordu Suzi.

- Bıkmış gibi konuşuyorsun. Sanki kötülerin arasında en iyisiymişim gibi...

- Hayır. Doğru değil. İtalyanca kursuna başladığından beri Lou'dan daha çok hoşlanıyordu. Signora hep ne kadar yardımcı olduğunu anlatıyordu. "İnsanı böyle şaşırtır işte" dedi Suzi. Gerçekten öyleydi. İtalyanca çalışmasına yardım ediyordu. İnsan vücudunu, günleri birlikte ezberliyorlardı. Ufak bir çocuk kadar içtenlikle çalışıyordu. İyi bir çocuk gibi...

Tam Suzi'ye yüzük almayı düşündüğü sırada Robin'den haber çıktı.

- Kızıl saçlı kız arkadaşına güzel bir yüzüğe ne dersin, Lou? diye sordu Robin.

- Evet. Ama kendim almak istiyordum, Robin. Anlarsın ya... birlikte bir dükkâna gidip seçmek filan... Lou okuldaki iş için ek ödeme beklemeli miydi bilmiyordu. Bir bakıma yaptığı o kadar kolaydı ki fazlasını hak etmediğini düşünüyordu. Diğer taraftan işin tehlikesi çok daha yüksek bir bedel gerektiriyordu.

- Grafton Sokağı'ndaki büyük dükkândan bir yüzük seçerseniz sadece kaparo yatırman yeterli, diyecektim. Gerisi ödenecek...

- Şüphelenmesinden korkarım, Robin. Ona hiçbir şey anlatmıyorum...

Robin gülümsedi. "Anlatmadığını biliyorum, Lou. Kesinlikle şüphelenmez. Dükkânda, fiyatını söylemeden eşdeğerde yüzüklerle dolu bir tepsi gösterecekler. Böylelikle sen de kızın parmağına gerçekten kıymetli bir yüzük takmış olursun... Üstelik paranın geri kalanı derhal verileceği için yasal bir şekilde ödenmiş bir yüzük..."

- Sanmıyorum.. Dinle... Ne kadar güzel bir teklif olduğunu biliyorum.. ama şey...

- İlerde iki çocuğun olunca hayat ne kadar zorlaşacak bir düşün... O zaman aklına Robin gelir ve onun sayesinde yeni bir ev için yatırdığın kaparo ile karının parmağındaki on bin papellik kaya parçası...

Gerçekten on bin pound mu demek istiyordu? Lou, başının döndüğünü hissetti. Bir de yeni bir eve kaparodan söz etmişti. Bütün bunları reddetmek için insanın çıldırmış olması gerekirdi...

Mücevherciye girdiler. George'la görüşmek istediklerini söylediler.

George yüzük dolu bir tepsi getirdi. "Hepsi sizin düşündüğünüz fiyattan..." dedi. Suzi ise, "Bunlar çok büyük" diye fısıldadı. "Senin bütçene göre değil..."

- Ne olur bırak da sana istediğim gibi güzel bir yüzük alayım... dedi Lou hüznü gözlerini açarak.

- Lütfen beni dinle, Lou. İkimiz birlikte ancak haftada yirmi beş pound biriktirebiliyoruz. Onu da zorla yapıyoruz... Bunlar iki yüz elli pounddan az olamaz. Yani on haftalık birikimimiz demek... Ne olur daha ucuz bir şey alalım... Lütfen... Hak etmediği kadar iyi bir kızdı. Ayrıca gerçek takılara baktığının farkında da değildi...

- En çok hangisini beğendin?

- Bu hakiki zümrüt değil, değil mi Lou?

- Zümrüde benzeyen bir taş, diye yanıtladı Lou ciddi bir ifadeyle. Suzi elini sağa sola çevirdikçe taş ışığı yansıtarak parlıyordu.

Mutlu bir şekilde güldü genç kız. "İnsan aslında gerçek zümrüt diye iddiaya girer..." dedi George'a.

Lou iki yüz elli pound vermek için George'u bir köşeye götürdü. O sırada Bay Lou Lynch'in aynı gün aldığı bir yüzük için dokuz bin beş yüz poundun ödenmiş olduğunu gördü.

Yüzündeki ifade hiç değişmeyen George, "Size mutluluklar dilerim, efendim" dedi. Acaba George ne kadarım biliyordu? Yoksa o da bir kere bulaşıp da kurtulamayanlardan mıydı? Robin gerçekten böyle saygın bir dükkâna gelerek o kadar parayı nakit olarak ödemiş miydi? Lou başının döndüğünü hissetti. Bayılacak gibiydi.

Signora, Suzi'nin yüzüğünü çok beğendi. "Çok çok güzel bir yüzük" dedi.

- Aslında taşı gerçek değil, cam, Signora. Ama gören sahici zümrüt sanır, değil mi? Takılardan çok hoşlanmasına rağmen hiç mücevheri olmayan Signora gerçek bir zümrüt olduğundan emindi. Tasarımı da çok güzeldi. Luigi konusunda meraklanmaya başladı.

Suzi o güzel Grania'nın kahveye girdiğini gördü. Yaşlı adamla çıktığı yemek nasıl geçmişti acaba? Her zamanki gibi sormaya can atıyordu, ama susması gerektiğini biliyordu.

- İki kişilik bir masa mı istersiniz? diye nezaketle sordu.

- Lütfen... bir arkadaşımınla buluşacağım.

Suzi, buluşacağı kişinin o yaşlı adam olmamasına üzüldü. Arkadaşı kızdı. Ufak tefek, kocaman gözlüklü bir kız... Çok eski arkadaş oldukları belliydi.

- Hiçbir şey kesinleşmiş değil, Fiona. Hiçbir şey... Sadece önümüzdeki haftalarda telefon edip sende kalacağımı söyleyebilirim, o kadar. Ne demek istediğimi anlarsın...

- Gayet iyi anlıyorum. İki kardeş çoktandır benden yalancı şahitlik istemediniz... dedi Fiona.

- Mesele... o adam... neyse uzun hikâye. Aslında ondan çok hoşlanıyorum, ama bir sürü sorun var...

- Yüz yaşında olması gibi mi? dedi Fiona yardım edercesine.

- Ah, Fiona! Bir bilsen... yaşı sorunlarımın sonuncusu... Yüz yaşına basmak üzere oluşu hiç sorun değil.

- Siz Dunne'lar çok esrarlı hayatlar yaşıyorsunuz... dedi Fiona. Yüzünden hayranlık duyduğu belli oluyordu. Sen yaşını fark etmediğin bir emekliyle çıkıyorsun. Brigid de aklını son derece olağan görünen kalçalarına takmış durumda...

- Hepsi çıplaklar kampı olan o tatil yerine gitmesiyle başladı, diye açıkladı Grania. Salağın biri altına sıkıştırdığı bir kalem düşmeden duruyorsa göğüslerinin sarkık olduğunu, üstsüz gezmemesi gerektiğini söylemiş...

- Sonra?..

- Brigid de "Değil kalem telefon rehberi koysam yine düşmez" diyor. Bu sözlere ikisi de güldü.

- Kendi söylediğine göre... dedi kocaman gözlüklü kız.

- İşin kötüsü kimse karşı çıkmamış. Bizimkinin de bu yüzden kocaman bir kompleksi var. Suzi gülmemek için kendini zor tutuyordu. "Biraz daha kahve ister misiniz" diye sordu. "Hey, bu ne güzel yüzük böyle" dedi Grania.

- Yeni nişanlandım da... dedi Suzi gururla. İkisi onu kutlayarak yüzüğü denediler.

- Gerçek zümrüt mü? diye sordu Fiona.

- Sayılmaz. Zavallı Lou büyük bir elektrikçide paket yapıyor. Gerçek değil, ama harika bir cam değil mi?

- Enfes... Nereden aldınız? Suzi dükkânın adını söyledi.

Kız uzaklaştığında Grania arkadaşına, "Çok tuhaf. O dükkânda sadece gerçek taş satarlar. Hesapları bizim bankada olduğu için biliyorum. Cam olmadığına eminim. Gerçek bir zümrüt olduğuna bahse girerim" diye fısıldadı.

İtalyanca kursunun Noel daveti yaklaşıyordu. İki hafta tatil vardı, birbirlerinden ayrılacaklardı. Signora, hepsinin derse bir şeyler getirmesini istedi. Bir "parti" yapacaklardı. Sınıfa Buon Natale yazılı kocaman pankartlar asmışlardı. Yeni yılı kutlayan afişler de vardı. Herkes şıktı. Bankada çalışan Guglielmo dedikleri ciddi Bili bile havaya girmiş dağıtmak üzere kâğıt şapkalar getirmişti...

Arabalı, takılı, süslü Connie de kocasının arabasında bulduğu altı şişe Frascati şarabını alıp gelmişti. Onları sekreterine götürdüğüne emin olduğundan kurstaki arkadaşlarıyla paylaşmayı tercih ediyordu. Kimse bu sözlerin ciddi olup olmadığını arılamıyordu. Hem okulda içki içmek yasaktı. Signora, Bay O'Brien'dan izin aldığını söyleyince rahatladılar.

Signora, Tony O'Brien'in okul uyuşturucu kaynar, çocuklar kolaylıkla "crack" bulurken birkaç yetişkinin Noel'i kutlamak için şarap içmesinin önemi olmadığını söylediğini eklememişti.

Luigi, birden, "Geçen Noel ne yapmıştınız, Signora?" diye sordu. Etrafta salute'ler, molto grazie'ler ve va bene'ler uçuşurken yan yana oturuyorlardı.

- Geçen yıl, Noel'de geceyarısı ayinine gittim ve kilisenin arkasında oturup kocam Mario ile çocuklarını seyrettim, dedi.

- Neden onlarla birlikte değildiniz? Signora gülümsedi. "Doğru olmazdı" dedi.

- Sonra durup dururken öldü, öyle mi? diye sordu Lou. Annesi her ne kadar Signora'nın eski bir rahibe olduğunu düşünüyorsa da Suzi'den aslında dul olduğunu duymuştu.

- Evet, Lou. Durup dururken öldü, dedi alçak bir sesle.

- Mi spiacce, dedi Lou. Troppo triste, Signora.

- Haklısın, Lou. Ama hayat kimse için kolay değil. Bunu unutma. Tam kadınla aynı fikirde olduğunu belirteceken içini ani bir korku kapladı.

Bugün perşembeydi ve anoraklı adam görünmemişti. Minibüsten de haber yoktu. Okul, dolaptaki kutularla birlikte iki haftalığına kapanacaktı. Şimdi ne yapacaktı? Tanrı adına ne yapması gerekiyordu?

Signora Silent Night adlı Noel şarkısının İtalyanca sözlerini getirmişti. Gece sona ermek üzereydi. Lou deli gibiydi. Arabası yoktu, bir taksi bulsa yine de gecenin bu saatinde okuldan taşıdığı ağır kutuları nasıl izah edebilirdi? Ocağın ilk haftasından önce içeri girmesine olanak yoktu. Robin onu öldürecekti.

Aslında kabahat Robin'indi. Ulaşabileceği bir telefon numarası vermemişti, zora düştüğünde başvuracağı bir yer yoktu. Malı alacak insanın başına bir şey gelmiş olmalıydı. Zincirin zayıf noktası buydu. Kabahat Lou'da değildi. Kimse onu suçlayamazdı. Ama çok para aldığı da doğrudu. Çabuk düşünüp, karar vermesi ve harekete geçmesi için bu paraları veriyorlardı. Ne yapmalıydı?

Etrafa baktı. Ortalığı topluyorlardı. Herkes birbiriyle vedalaşıyordu.

Lou çöpleri atmaya önerdi. "Hepsini sana bırakamam, Luigi. Zaten o kadar yardım ettin ki..." dedi Signora.

Guglielmo ile Bartolomeo yardım ettiler. Başka bir ortamda ikisiyle de bir banka memuru ve bir minibüs şoförüyle arkadaşlık edemezdi. Hep birlikte gecenin karanlığında o kocaman siyah torbaları okulun büyük çöp bidonlarına attılar.

- Senin şu Signoran bayağı iyi bir kadın, değil mi? diye sordu Bartolomeo.

- Lizzie, Bay Dunne'la, hani bu kurslardan sorumlu olan adamla aralarında bir şey olduğunu sanıyor, dedi Guglielmo fısıldayarak.

- Haydi canım! dedi Lou. Gençler aralarında tartışıyor.

- Keşke doğru olsa, ne harika olurdu!..

- Onların yaşında böyle şey olur mu ama... dedi Guglielmo şaşkın.

- Belki biz de onların yaşına geldiğimizde dünyanın en olağan şeyi gibi görürüz. Lou nedense Signora'yı korumak ihtiyacını hissediyordu. Bu gülünç öneriyi ret mi etmeliydi yoksa dünyanın en olağan şeyiymiş gibi onaylamalı mıydı?

O kutular aklından çıkmıyordu, ne yapacağına karar vermeye çalışırken kalbinin hızla attığını fark etti. Nefret ettiği bir şey yapmak zorundaydı; şaşırtıcı saçlı, iyi kalpli İtalyan kadını kandırmak zorundaydı. "Eve nasıl gidiyorsunuz? Bay Dunne sizi almaya gelecek mi?" diye sordu çok tabii bir sesle.

- Evet. Uğrarım demişti. Yanakları pembeleşti. Heyecanlı görünüyordu. "Herhalde şarap, gecenin başarısı ve açıkça sorduğum soru onu duygulandırdı" diye içinden geçirdi Lou.

"Öğrencilerinin içinde en parlağı sayılmayan Luigi bile Aidan Dunne'la ilişkisinde özel bir durum olduğunu sezmişse diğerleri kim bilir ne düşünüyordur" diye içinden geçirdi Signora. Aidan, kız arkadaşı olarak algılandığı öğrenirse çok üzülürdü. Aralarında dostluk sınıırım aşacak hiçbir konuşma geçmemişti. Ya bu laflar karısının veya kızlarının kulağına giderse... Veya kızı Luigi'yle nişanlı olan Bayan Sullivan bu söylentileri duyarsa...

Yıllardır hayatını büyük bir mahremiyet içinde yaşamaya alışmış olan Signora birden değişmekten

korkuyordu. Ayrıca çok gereksiz bir şeydi de... Aidan Dunne'in ona iyi bir arkadaş gözüyle baktığı kesindi. O kadar... Ama, örneğin Luigi gibi basit insanların gözünde böyle algılanmayacağını da kabul ediyordu.

Lou, anlamayan bakışlarla Signora'ya bakıyordu. "Tamam. Öyleyse kapıları ben kilitleyeyim mi? Siz yürümeye başlayın, ben arkanızdan yetişirim. Bu akşam biraz geç kaldık."

- Grazie Luigi. Troppo gentile. İyice kilitlediğine emin ol... Bir saat sonra kontrol etmeye gelen bekçiyi unutma. Bay O'Brien bu konuda çok titiz. Bugüne kadar kapıyı hiç açık unutmadık. Son etapta yanlış bir şey yapmak istemem..

Artık bir plan hazırlayana dek kapıyı açık bırakmasına imkân kalmamıştı. O kutuları kilitlemek zorundaydı. Anahtarı aldı. Baykuşlu bir anahtarlığa takılıydı. Saçma, çocukça bir anahtarlıktı, ama en azından büyüktü. Kimsenin unutamayacağı bir anahtarlıktı. İnsanın çantasından eksildiğin fark edeceği büyüklükteydi.

Yıldırım hızıyla kendi anahtarı ile Signora'ninkini değiştirdi. Sonra okulun kapısını kilitledi, koşarak kadına yetişerek anahtarlığı çantasına attı. Signora'nın ikinci dönemden önce o anahtarı kullanacağı yoktu nasıl olsa. Ne yapıp edecek anahtarları daha önce tekrar değiştirecek bir yol bulacaktı. Önemli olan kadının doğru anahtarla eve döndüğüne inanmasıydı.

Bu akşam Bay Dunne gölgeden sıyrılıp Signora'nın koluna girmedi. "Öyle olsa bile şaşırtıcı bir yanı yok" diye düşündü. Suzi'ye anlatmalıydı. Aklına gelmişken, bu gece Suzi'nin evinde kalmalıydı, çünkü Signora'ya kendi evinin anahtarını vermişti.

- Bu gece Fionalarda kalacağım dedi Grania. Brigid önündeki domateslerden başını kaldırdı. Nell Dunne başım kaldırmadan kitabım okumaya devam etti. "İyi" dedi.
- Yarın akşam görüşürüz, dedi Grania.
- Tamam. Annesi hâlâ başını kaldırmamıştı.
- Tastamam... dedi Brigid ekşi bir sesle.
- İsteseydin sen de çıkabilirdin, Brigid. Domates dolu bir tabağa bakarak içini çekmene gerek yok... Gidecek o kadar yer varken... Hem sen de Fiona'da kalabilirsin.
- Tabii canım. Hepimize yetecek büyüklükte bir kâşanede yaşıyor... dedi Brigid.
- Hadi Brigid... Yarın Noel... Neşelen biraz...
- Herifin biriyle yatağa atlamadan da neşelenirim ben, dedi Brigid ıslık çalar gibi. Grania endişelendi, oysa annesi olanların farkında değildi. "Evet. Hepimiz için aynı şey geçerli" dedi Grania alçak sesle. "Yalnız biz kalçalarımız şişman diye etrafa saldırmıyoruz. Unutmadan seninkilerin son derece normal olduğunu da söylemeliyim."
- Kalçalarımın kim sana söz etti? Brigid'in gözleri endişe ve kuşku doluydu.
- Bugün bankaya kalçalarına karşı çıkan bir grup geldi de... Aman, Brigid. Şu konuyu kes... Harika görünüyorsun. Durup dururken çıkarttığın şu anoreksia işini bırak!..
- Anoreksia mı? Brigid homurdanır gibi güldü. Bakıyorum sevgilin geri geldi diye birden ballı börek oldun...
- Sevgilim kim? Hadi söyle, kim? Hiçbir şey bilmiyorsun. Grania kardeşine ateş püskürüyordu.
- Nasıl surat asıp inleyerek ağladığını bilmiyor muyum sanıyorsun. Domateslerin karşısında içimi çektiğimi söylerken asıl sen fırtınalı bir gökyüzü gibi iç çektiğinin farkında değilsin. Her telefon

çaldığında nasıl on metre havalara fırladığının da farkında değilsin. Kimse, evli olduğun kesin. Üstünden suçluluk akıyor senin...

- Doğduğundan beri her söylediğin yanlış... dedi Grania. Ama bunun kadar yanlış olduğun hiçbir şey olmadı... Evli değil, hiç evlenmeyeceğine iddiaya girmeye hazırım.

- Ölesiye nişan yüzüğü bekleyen herkes böyle saçma laflar eder, dedi Brigid isteksizce önündeki domateslerle oynarken.

- Gidiyorum, dedi Grania. Babama gelmeyeceğimi söylemeyi unutmayın. Kapıyı kilitlemesi için...

Babaları mutfakta yedikleri akşam yemeklerine artık katılmıyordu. Ya odasında oturup asacağı tabloları seçiyor ya odanın renklerini düşünüyor ya da okulda kalıp gece kursuyla ilgileniyordu.

Aidan Dunne, Signora'ya rastlamak umuduyla okula gitmişti, ama her tarafı kapalı buldu. Signora hiç tek başına pub'a gitmezdi. Kahveler de son anda alışveriş yapanlarla dolup taşıyordu. Bugüne kadar onu Sullivan'ların evinden aramamıştı. Bundan sonra da başlamaya niyeti yoktu.

Ama Noel'den önce onu görüp aldığı ufak hediyeyi vermeyi çok istiyordu. İçinde Leonardo da Vinci'nin portresi olan ufak bir madalyon bulmuştu. Pahalı değildi, ama Signora'ya çok yakışacaktı. Noel sabahından önce vermeyi umuyordu. Altın sarısı, "Buon Natale" yazılı bir kâğıda sanlıydı. "Sonra verirsem anlamsız olur" diye düşünüyordu.

Belki de anlamı değişmezdi, ama Aidan'ın cam bir süre Signora'yla konuşmak istiyordu. Bir ara oturduğu sokağın sonundaki bir duvardan söz etmişti. Bazen o duvarda oturup uzaklardaki dağları seyrettiğini söylüyordu. Hayatının ne kadar değiştiğini, vista del monte sözcüklerinin artık okulu çağrıştırdığını anlatmıştı. Belki bu akşam da o duvarda oturuyordu.

Aidan Dunne insanlarla dolu siteyi geçti. Pencereelerde Noel ışıkları yanıyordu. Kapıların önüne bira sandıkları dizilmişti. "Signora için ne değişik bir Noel" diye düşündü. Geçen sene Sicilya'da o köyde geçirdiği Noel'den ne kadar farklı olmalıydı.

Duvarın üstünde kımıldamadan oturuyordu. Aidan'ı görünce şaşırılmamıştı. Aidan yanına oturdu.

- Sana Noel hediyeni getirdim, dedi.

- Ben de seninkini getirdim, dedi Signora. Elinde büyük bir paket vardı.

- Şimdi açalım mı? Sesinden ne kadar istekli olduğu seziliyordu. -Neden olmasın? Madalyonu ve çalışma odasına çok yakışacak sanlı morlu büyük tabağı açtılar. Teşekkür ederek aldıkları hediyeleri övdüler. Gidecek yerleri olmayan gençler gibi duvarda oturdular.

Hava soğudu, nedenini anlamadan ikisi aynı anda kalktı.

- Buon natale, Signora. Yanağından öptü.

- Buon natale, Aidan, caro mio, diye yanıtladı Signora.

Noel akşamı, elektrikli ev eşyaları satan büyük dükkânda geç saatlere kadar çalıştılar.

İnsanlar et kesmek için hangi elektrikli bıçağı alacaklarına veya hangi videoyu seçmelerine gerektiğine neden son dakikada karar verirlerdi? Lou bütün gün çok yoruldu. Tam kapanış saatinde karşısında Robin'i buldu. Elinde bir makbuz tutuyordu. Lou bir bakıma onu bekliyordu.

- İyi Noeller, Lou.

- Buon natale, Robin.

- Ne demek istiyorsun?

- Öğrenmemi istediğin İtalyanca... Neredeyse İngilizce düşünemeyecek hale geldim.

- İstediyin anda kursu bırakabileceğini söylemeye geldim. -Ne?

- Emin ol! Başka bir yer bulundu. Ama senin bulduğun yer için çok minnettar olanlar var.

- Ya son gelen mallar? Lou bembeyaz olmuştu.

- Son gelen mallara ne olmuş?

- Onlar hâlâ okulda.

- Şaka mı yapıyorsun?

- Böyle bir konuda hiç şaka yapar mıyım? Perşembe günü kimse gelmedi. Malı alan olmadı.

- Çabuk ol. Bu adamın malını çabuk getir... Depo sorumlusu bir an önce işini bitirip evine gitmek istiyordu.

- Makbuzunu ver, dedi Lou alçak sesle.

- Suzi ile sana bir televizyon...

- Alamam, dedi Lou. Çalıntı olduğunu anlar.

- Çalıntı değil ki... Şimdi parasını ödedim. Robin alınmıştı.

- Tabii ödedin... Ne demek istediğimi anlıyorsun... Senin arabana koyacağım.

- Noel için Suzi'ye hazırladığın sürprizle birlikte seni Suzi'nin evine bırakmayı düşünüyordum.

Lou'nun tahmin ettiği gibi dükkânın en pahalı televizyonunu almıştı. En mükemmel televizyonu.

Suzi'nin, stüdyosuna böyle bir televizyonun girmesini doğal karşılamasına imkân yoktu.

- Dinle beni... Şimdi başımızda bu televizyondan çok daha büyük bir sorun var. Haftalığımı alayım okul konusunda ne yapacağımıza karar verelim.

- Bazı önlemler aldığına eminim.

- Evet. Ama belki doğru önlemler değildir.

Lou içeri girdi ve diğer gençlerle beklemeye başladı. Paralarını aldılar, birer içki içtiler, Noel ikramiyeleri dağıtıldı. Bitmeyecek gibi görünen bir sürenin sonunda arkasında kocaman bir televizyon duran bir arabada onu bekleyen iriyarı adamın yanına oturdu.

- Okulun anahtarını aldım. Ama kapıları ne gibi delilerin denetlediğini Allah bilir. Okul müdürü manyağın tekiymiş...

Signora'nın anahtarlığından çıkardığı andan beri yanından ayırmadığı anahtarı gösterdi.

- Akıllı çocuksun, Lou.

- Anoraklı bir herif görünmediği gün ne yapmam gerektiğini söylemeyi unutanlardan daha akıllı olduğum kesin, dedi Lou. Kızgın ve üzgündü, şimdi korkuyordu. Suç işlemiş biriyle, reddetmek zorunda olduğu koskocaman bir televizyonla çalıştığı yerin parkında bir arabadaydı. Kendini akıllı bir adam gibi değil aksine tam bir ahmak gibi görüyordu.

- Gördüğün gibi zaman zaman sorun çıkartanlar olur, dedi Robin. Yarı yolda bırakanlar olur. Demek biri bizi yarı yolda bıraktı. Bir daha çalışmayacaktır.

- Başına ne gelecek? Lou korku içindeydi. Perşembe günü gözükmeyen anoraklının taşlarla bağlanmış olarak Liffey Nehri'nden çıkartıldığını görür gibiydi.

- Dediğim gibi bir daha kimse ona iş vermeyecek.

- Belki araba kazası geçirmiştir ya da çocuğunu hastaneye götürmek zorunda kalmıştır. Lou neden o adamı koruduğunu arılamıyordu. Başlarına bu derdi açan o değil miydi?

Bu sorun çıkmasaydı Lou kurtulmuş olabilirdi. Robin'in arkadaşları yeni bir yer bulmuşlardı. "Yine de kursa devam ederdim" diye düşündü. O derslerden zevk alıyordu. Signora'nın gelecek yaz İtalya'ya düzenleyeceği yolculuğa bile katılmayı düşünüyordu. Derslere sırf Robin istedi diye devam etmeyecekti. Yakalanmamışlardı. Orası sadece malları başarıyla sakladıkları bir yerdi. Yakalanmadıklarına göre içerden yardım eden birilerini arayan da çıkmayacaktı. Bir de perşembe günü gözükmeyen o ahmak olmasaydı.

- Cezası bir daha çalışmamak olacak, dedi Robin. Başım üzüntüyle sallıyordu. Lou o anda tünelin ucundaki ışığı görür gibi oldu. Onlardan kurtulmanın yolunu bulmuştu. Bir işi yüzüne gözüne bulaştırmak yeterliydi... İş iyi yapmazsan kimse senden bir şey istemezdi demek. Bu kadar kolay olduğunu önceden bilseydi. Önce şu işi halletmek zorundaydı. Anoraklı zaten cezalandırılacaktı. Oysa Lou anahtarı alarak sorunu çözmüştü. Planını bundan sonraki işte uygulamaya geçirebilirdi.

- Bu senin araban mı, Robin?

- Hayır, değil tabii. Bunu bilmezmiş gibi konuşuyorsun. Televizyonu Suzi'ye taşımak için bir arkadaşımından aldım. Oysa şu işe bak... Yüzü bir çocuk gibi asılmıştı.

- Öyleyse bu arabadayken polis seninle ilgilenmez, değil mi? Bir fikrim var. Belki iyi bir fikir değil, ama aklıma başka şey gelmiyor.

- Anlat bakalım. Lou anlattı.

Lou arabayı okula yanaştırdığında geceyarısı olmuştu. Gören var mı diye sağa sola bakarak kamyoneti okulun ek binasına geri geri dayadı.

Nefes almaktan korkarak dolabı açtı. Dört kutu yerli yerinde duruyordu. Her zamanki gibi içlerinde sanki bir düzine şarap şişesi vardı. Sadece şişe olduğunu belirten işaret yoktu. Dikkat! Kırılacak Eşya! demiyordu. Kutuları büyük bir özenle teker teker dışarıya taşıdı. Sonra nefes almakta zorlanıp büyük çaba sarfederek o kocaman televizyonu sınıfa taşıdı. İçinde kendi videosu olan mükemmel bir üründü. Daha önce gece açık kalan bir dükkândan aldığı renkli kalemlerle kısa bir not hazırlamıştı.

"Buon natale a Lei, Signora, e a tutti" yazmıştı.

Artık akşam kursunun bir televizyonu vardı. Kutular da okuldan çıkmıştı. Onları Robin'in arabasıyla başka bir yerde başka bir minibüsle gelen başka bir anoraklıya sessizce teslim edecekti.

Lou bir Noel akşamı gidecek yerleri olmayan insanların hayatlarını merak etti. İçinden hiçbir zaman onlar gibi olmamak için dua ediyordu.

Televizyonu görünce Signora'nın tepkisi ne olacaktı? Sınıfa ilk giren o mu olacaktı? Belki de her tarafı gece gündüz denetlemek hastası o sapık O'Brien ilk gören olacaktı... Hepsinin sonsuza dek merak edecekleri kesindi. Televizyonun seri numarasını kazımışlardı. Şehirde bu televizyonlardan satan en az bir düzine dükkân vardı.

Kutusunda da nereden alındığını belirten bir yazı yoktu. Araştırmaya başladıklarında çalıntı olmadığı anlaşılacaktı. Varsayımlar arasında kalıp sonsuza dek çözüme ulaşamayacaklardı. Zamanla içeri nasıl girildiğinin esrarı da unutulup gidecekti. Ne de olsa kimse bir şey çalmamıştı. Hırsızlık olmamıştı.

Kuruntulu Bay O'Brien da sonunda vazgeçmek zorunda kalacaktı.

Bu arada okulun, yararlanacağı muhteşem bir televizyonu ve videosu olacaktı. Belki de en çok

yararlananlar gece kursuna gelenler olacaktı.

Robin'in bundan sonra vereceği işi yüzüne gözüne bulaştıracaktı. Robin de üzülerek bir daha çalışamayacağını söyleyecekti. Lou hayatını yaşamaya başlayacaktı.

Noel günüydü. Lou bitkindi. Çay saatinde Noel pastası yemeye Suzi'nin ailesine gitti. Signora bir köşede Jerry'yle sessizce satranç oynuyordu.

- Düşünsene, satranç oynuyor! dedi Suzi şaşkınlık ve hayranlıkla. O çocuk piyonları tanıyor ve yerlerini anlıyor demek... Mucizeler bitmeyecek...

- Signora! dedi Lou.

- Luigi. Onu görmekten mutlu olduğu seziliyordu.

- Bana da sizinki gibi bir anahtarlık hediye ettiler, dedi. O kadar şaşacak bir şey yoktu aslında?

- Baykuşlu anahtarlığım. Signora her konuya olumlu yanıt veren bir yapıya sahipti.

- Evet. Verir misiniz bakayım aynı mı? dedi Lou.

Signora çantasından çıkarttığı anahtarlığı uzattı. Lou iki anahtarlığı kıyaslar gibi yaparken değişikliği gerçekleştirdi. Artık hem o hem Signora kurtulmuştu. Kimse bu zararsız konuşmayı hatırlayamazdı. Şimdi başka hediyelerden söz ederek onları şaşırtmalıydı.

Peggy Sullivan, "Bu akşam Lou hiç susmayacak sandım" dedi. Signora'yla ortalığı topluyorlardı. "Hatırlıyor musunuz, eskiden bazıları için gramofon iğnesiyle aşılınmış denirdi? Günümüzde CD'ler ve kasetler devrinde böyle söylenemez herhalde."

- Evet. O deyim duymuştum. Bir keresinde Mario'ya açıklamaya çalışmıştım, ama birçok deyim gibi başka bir dile çevrilirken bütün anlamını yitirdi. Ne demek istediğimi anlamadı.

Açılıp iç dökme zamanı gelmişti sanki. Peggy bu acayip kadına özel sorular sormaktan kaçınırdı, ama sanki bir an için etrafındaki koruyucu duvar yıkılmıştı. "Akrabalarınızla olmak istemediniz mi, Signora? Noel'i onlarla geçirmek istemediniz mi?" diye sordu.

Signora hiç alınmış görünmüyordu. Soruyu, Jerry'nin sorularına yaptığı gibi özenle ve dikkatle yanıtladı.

- Hayır, dedi. Hiç hoşlanacağımı sanmıyorum. Yapay olurdu. Ayrıca annem ile kardeşlerimi sık sık gördüm. Hiç biri bunu önermedi. Onların kendilerine has âdetleri oluşmuş. Aralarına katılmam her şeyi zorlaştırırdı. Çok da sahte olurdu. Kimse bundan zevk almazdı. Ama bugün burada sizin ailenizle olmak hoşuma gitti. Dingin ve huzurlu ayakta duruyordu. Boynunda yeni bir madalyon vardı. Kimin verdiğini söylememişti, kimse de nereden geldiğim sormaya cesaret edememişti. Signora özel hayatını kendine saklayan bir insandı.

- Biz de sizinle birlikte olmaktan çok çok zevk aldık, Signora, dedi Peggy Sullivan. Bir taraftan da bu tuhaf kadın evlerine gelmeden önce nasıl yaşadıklarını düşünüyordu.

Kurs, ocak ayının ilk salı akşamı yeniden başladı. Soğuk bir akşam olmasına karşın eksiksiz gelmişlerdi. Eylülde yazılan otuz kişiden hiç ayrılan çıkmamıştı. Gece kursları arasında bir rekordu bu...

Bütün yüksek düzey yöneticiler de açılışa gelmişlerdi. Müdürleri Tony O'Brien, Bay Dunne... Hepsinin yüzü gülüyordu. Dünyanın en olağanüstü şeyi olmuştu. Sınıfa bir hediye gelmişti. Signora bir çocuk gibi neredeyse ellerini çırpacak kadar mutluydu.

Kimden gelmiş olabilirdi? Sınıftan biri miydi? Öyleyse teşekkür edebilmeleri için lütfen kendini

tanıtır mıydı? Herkes şaşkındı, ama hepsi Connie olduğunu düşünüyordu.

- Hayır. Keşke ben olsaydım. Keşke benim aklıma gelseydi. Connie televizyonu getirmemiş olduğu için adeta kendini suçluyordu.

Müdür ise çok sevindiğini, ama güvenlik açısından rahatsız olduğunu söyledi. Bu güzel hediye getirdiğini itiraf eden çıkmazsa kilitleri değiştirmek zorunda kalacaklardı. İçeri zorla girilmediğine göre birilerinin elinde anahtarlar var demektir.

- Bu olay bankada olsa bambaşka bir açıdan değerlendirilirdi, dedi Guglielmo. "Her şeyi olduğu gibi bırak, bakarsın haftaya bir müzik seti gelir" derlerdi.

Asıl adı Laddy olan otel kapıcısı Lorenzo ise, "Ortalıkta Dublin'deki kapıları açacak ne kadar anahtar dolaştığını bilerseniz şaşarsınız" dedi.

Birden Signora başını kaldırdı ve Luigi'ye baktı. Luigi gözlerini kaçırdı.

"Tanrım, yalvarırım sussun" dedi. "Tanrım, yalvarırım bir yararı olmayacağını, sadece zarar vereceğini anlasın." Tanrı'ya mı yalvarıyordu, yoksa sadece kendi kendine söylenmekle mi yetiniyordu, bilmiyordu. Bildiği tek şey içtenliği idi. Gerçekten içten yalvarıyordu.

Yalvarmaları işe yaramıştı. Signora gözlerini kaçırdı.

Ders başladı. Eski konuları tekrarlıyorlardı. Signora, birçok şeyi unuttuklarını söyledi. Gerçekten İtalya'ya gitmek istiyorlarsa çok çalışmaları gerekiyordu. Utanç içinde iki haftalık tatile çıkmadan önce kolaylıkla söyledikleri deyimleri tekrarlamaya koyuldular.

Ders bitince Lou çabucak çıkmaya çalıştı.

- Bu akşam kutulara yardım etmeyecek misin, Luigi? Bakışı çok kararlıydı.

- Scusi Signora. Kutular nerede?.. Unutmuşum.

Boş kutuları suçun hiçbir kanıtı kalmayan dolaba yerleştirdiler.

- Şey... Bay Dunne sizi eve götürmeye gelecek mi, Signora?

- Hayır, Luigi. Ama sen kaldığım evin kızı Suzi'yle çıkıyorsun. Yüzü öfkeliydi.

- Bunu biliyordunuz, Signora. Biz nişanlıyız.

- Evet. Ben de seninle o konuyu konuşacaktım. Nişanı ve nişan yüzüğünü. İtalyanca, un anello di fidanzamento deriz.

- Evet, evet, nişan yüzüğü. Lou çok heyecanlıydı.

- Genelde zümrüt olmaz, Luigi. Gerçek bir zümrüt hiç olmaz. Tuhaf olan da bu...

- Aman Signora! Gerçek zümrütmüş... Şaka yapıyorsunuz herhalde... Renkli bir camdan başka bir şey değil.

- Hayır, gerçek zümrüt, uno smeraldo. Onları iyi tanırım. Zümrüde dokunmaya bayılırım.

- Taklitlerini gittikçe daha güzel yapıyorlar, Signora. Artık sahtesi ile gerçeği ayırt etmek çok zor...

- O yüzük binlerce pound eder, Luigi.

- Signora, beni dinleyin...

- Yüzlerce ve yüzlerce pound eden o televizyon gibi... Belki bin pounddan fazla...

- Ne demek istiyorsunuz?

- Bilmiyorum. Asıl sen bana ne söylemek istiyorsun?

Okuldayken hiçbir öğretmeni Lou Lynch'i şimdiki gibi küçültmeyi, utandırmayı başaramamıştı. Ne annesi ne babası onu uysallaştıramamıştı. Hiçbir din adamı veya Hıristiyan Kardeş onu korkutamamıştı... Ama o anda birden karşısında sessizce duran o acayip kadının saygısını yitirmekten korktuğunu hissetti.

- Söylemek istediğim.. diye söze başladı. Karşısında, o tuhaf sessizliğin içinde bekliyordu Signora. Her neyse bittiğini söylemek istiyorum sanırım. Bir daha olmayacak, demek istiyorum.

- Peki bunlar çalıntı mı? O zümrüt, bu harika televizyon?

- Hayır çalıntı değil. Hepsinin parası ödendi. Benim tarafımdan değil, ama işlerini gördüğüm insanlar tarafından.

- Artık işlerini görmediğin insanlar mı?

- Hayır, artık bitti. Yemin ederim. Kadının inanması için neler vermezdi?

- Demek pornografiye son veriyorsun.

- Neye son veriyorum, Signora?

- O kutuları açtım tabii Luigi. Okulda uyuşturucu bulduklarında, sonra Suzi'nin kardeşi genç Jerry konusu ortaya çıktığında öyle merak ettim ki... Dolapta uyuşturucu sakladığım sandım.

- Yani değildi?.. Soru sorduğunu belli etmemeye çalışıyordu.

- Sen de uyuşturucu olmadığını pekâlâ biliyorsun. Kapaklara bakılırsa gülünç derecede iğrenç şeylerdi. İçeri dışarı alıp vermek için ne çok çaba sarf ettin. Genç beyinler için çok da zararlı olmalı...

- Baktınız demek Signora?

- Seyretmedim. Videom yok benim. Olsaydı bile...

- Ve ses çıkartmadınız?

- Yıllarca konuşmadan sessizce yaşadım. Sonunda alışkanlık oldu.

- Ya anahtar? Onu da mı anladınız?

- Bu akşama kadar hayır. Sonra o abuk sabuk anahtarlık konusu aklıma geldi... Anahtara neden gerek duydun?

- Noel tatilinde içerde kalan kutular oldu, dedi.

- Bırakamaz miydin Luigi? Anahtarı çalıp sonra geri koymayı göze almadan.

- Başından beri karmaşık ve zor bir işti, dedi pişman olmuşçasına.

- Peki ya televizyon?

- Uzun hikâye!

- Bir bölümünü anlat...

- O televizyon... şeyleri... video kasetleri sakladığım için bana hediye edildi. Ben de Suzi'ye vermek istemedim.. yapamazdım. Anlardı, bir şeyler döndüğünü tahmin ederdi.

- Artık tahmin edecek bir şey kalmadı, değil mi?

- Hayır, Signora. Kalmadı. Dört yaşında kafası öne eğik bir çocuk gibi hissediyordu kendini.

Signora, özenle kapıyı kilitlerken, "in bocca al lupo, Luigi" dedi sonra iyice kapalı olup olmadığımı kontrol etmek için itti kapıyı.

Connie

Constance O'Connor on beş yaşına bastığı gün annesi evde tatlı ikram etmeyi kesti. Çay saatinde pasta yoktu artık, sabahları da tereyağı yerine hafifletilmiş margarin vardı kahvaltıda. Çikolata ile şekerin eve girmesi yasaklanmıştı.

Constance bu kararlara karşı çıktığında, annesi, "Biraz hippileştin, bebeğim" demişti. "Popon büyük olursa aldığımız tüm tenis dersleri, gittiğimiz bütün şık yerler boşuna olur."

- Ne için boşuna?

- İstedığımız gibi bir koca bulmaya, dedi annesi gülererek. Sonra Connie'nin devam etmesine meydan vermedi. Ne dediğimi çok iyi biliyorum, kızım. Haksızlık olduğunu biliyorum, ama hayat bu. Hayatı bildiğimize göre oyunu kurallarına göre oynamak zorundayız.

- O kurallar senin zamanında geçerli olabilirdi, Anne. Kırklı yıllarda. Şimdi her şey çok değişti.

- İnan bana, dedi annesi. Bayıldığı bir deyimdi bu. İnsanlara her konuda kendisine inanmaları için emir verirdi. Değişen hiçbir şey yok. Erkekler hâlâ ince, zarif bir kadın arıyorlar. Böyleleri daha kaliteli görünüyor. En azından bizim peşinde olduğumuz erkekler böyle kadınları arıyorlar. Kaliteli, yüksek sosyetenmiş gibi görünen.. Bunları önceden bildiğin için ne kadar şanslı olduğunun farkında değilsin. Okul arkadaşlarının çoğunun haberi bile yokken..

Connie bir gün babasına, "Annemle ince olduğu için mi evlendin?" diye sormuştu.

- Hayır, onunla çok hoş, çok tatlı, çok sıcak biri olduğu için ve bakımlı olduğu için evlendim. "Kendisine bakan bir kadın bana da bakar" diye düşündüm, sonra da çocuğumuza ve evimize bakacağını biliyordum. Bu kadar basit. Connie pahalı bir kız okuluna gidiyordu.

Anneleri hep arkadaşlarını yemeğe veya hafta sonu eve davet etmesi için ısrar ederdi. "Böylelikle onlar da seni evlerine çağırırlar, erkek kardeşleriyle ve kardeşlerinin arkadaşlarıyla tanışma fırsatı bulursun" derdi.

- Off, Anne. Ne kadar aptalca... Sarayda sosyeteye tanıtılıyorz sanki... Kimi tanırsam tanırım. Ne önemi var?

- Çok önemi var, demişti annesi.

Connie on yedi on sekiz yaşına geldiğinde tam annesinin beğendiği gibi insanlarla çıktığının farkına vardı. Doktor çocukları, avukat çocukları, çok başarılı iş adamlarının çocukları... Bazıları eğlenceliydi, bazıları ise çok aptal... Connie, üniversiteye başlayınca her şeyin düzeleceğinden emindi. Orada gerçekten tanışmak istediği insanlarla karşılaşacağını biliyordu. Artık annesinin istedikleriyle değil kendi seçtiği insanlarla arkadaşlık edecekti.

On dokuz yaşına gelmeden Dublin Koleji Üniversitesi'ne yazılmıştı. Ekimde dersler başladığında yabancılık hissetmemek için önceden üniversiteye gitmiş, bahçesini gezmiş, bazı konferanslara katılmıştı.

Eylül ayında hiç beklemediği bir şey olmuş, babası ölmüştü. Vaktinin çoğunu golf oynayarak geçiren, dayısıyla ortak bir işi olan başarılı bir dışçıydı babası. Sonsuza dek yaşaması beklenen biriydi. Herkes böyle diyordu. Sigara içmezdi, davetten davete içki içerdi ve egzersiz yapardı.

Hayatında stres de yoktu.

Tabii kimse kumar oynadığını bilmiyordu... Ne kadar borçlandığı da çok sonra ortaya çıktı. Evin satılması gerektiğini, Connie'yi ve kardeşlerini üniversiteye gönderecek paraları kalmadığını sonradan öğreneceklerdi.

Connie'nin annesi bütün olanları buz gibi soğuk bir edayla karşılamıştı. Cenazede kusursuz bir tavır sergilemiş, sonra herkesi eve şarap ve salataya davet etmişti. "Richard böyle olmasını isterdi" diyordu.

Belki dedikodular yayılmaya başlamıştı, ama annesi başını dik tutuyordu. Sadece Connie'yle baş başa kaldıklarında gerçek yüzünü gösteriyordu. "Ölmeseydi onu kendi ellerimle öldürürdüm" diyordu hiç durmadan. "Bizlere yaptıkları için kendi ellerimle boğardım onu."

- Zavallı babam, diyordu Connie yumuşak yüreklilikle. Parasını köpek yarışlarında, at yarışlarında yemesi için aklından zoru olmalıydı. Aradığı bir şeyler vardı herhalde...

- Şu anda karşımda olsa aradığının ne olduğunu gösterirdim ona...

- Yaşasaydı, neler olduğunu anlatırdı, belki de kaybettiklerini tekrar kazanırdı. Connie iyi kalpli ve hep neşeli görünen babasını kötü hatırlamak istemiyordu. Babası, annesine benzemezdi, sorun çıkartmaz, onun kadar çok kural koymaz ve dert yaratmazdı.

- Saçmalama, Connie. Şimdi bunun sırası değil. Tek ümidimiz senin iyi bir evlilik yapman, dedi annesi.

- Anne! Aptal aptal konuşma. Daha evlenmeme yıllar var. Önce üniversite... Sonra seyahat etmek istiyorum. Otuz yaşına gelmeden evlenmeyi düşünmüyorum.

Annesi katı bir ifadeyle bakıyordu. "Bu konuyu hemen şimdi konuşalım. Üniversiteye gitmeyi aklından çıkart. Taksitleri kim ödeyecek? Kendine bakacak parayı nereden bulacaksın?"

- Peki, ne yapmamı istiyorsun?

- Yapman gereken neyse, onu... Babanın ailesiyle yaşayacaksın. Onlar babanın bu zayıf yönünden utanıyorlar. Bir kısmı önceden biliyordu, diğerleri yeni öğrendi. Bir yıl Dublin'de sekreterlik okuluna gideceksin O süre boyunca seni yanlarına alacaklar. Sonra da vakit kaybetmeden uygun birini bulup, evleneceksin.

- Ama, Anne... Ben üniversite diploması alacağım. Her şey hazır. Kabul edildim.

- Şimdi o hazırlıklar bozuldu işte...

- Haksızlık bu. Olamaz...

- Babanla konuş istersen. Hepsine neden olan, o. Ben değilim.

- Hem çalışıp hem üniversiteye gidemez miyim?

- Hayır, olamaz. Babanın akrabaları yanlarına temizlik işlerine giden veya tezgâhtarlık yapan birini almazlar. Başka bir iş de bulamayacağına göre...

Connie "Anneme daha sert karşı koymalıydım" diye düşünüyordu, şimdi. Ama o zamanları tam olarak hatırlamıyordu. Hepsinin ne kadar şaşkın olduğunu, nasıl büyük bir şok geçirdiklerini unutmuştu.

Annesi ile ikiz kardeşleri annesinin ailesinin yarana, şehir dışına taşındıklarında o da, hiç tanımadığı kuzenlerinin yanına gittiğinde ne kadar korktuğunu unutmuştu. Annesi ise büyük bir zevkle kaçmış olduğu yere, doğduğu o küçücük kasabaya süklüm püklüm geri dönmek kadar ağır bir şey

olamayacağım düşünüyordu.

- Acıdıkları için herkes sana çok iyi davranacak, görürsün, demişti Connie.

- Onların ne acımalarını ne de iyi davranmalarını istiyorum. Ben, onurumun kırılmamasını isterdim. Babanın yaptığı o oldu. Onu ölene kadar affetmeyeceğim.

Connie, sekreterlik kursunda eski arkadaşı Vera'yla karşılaştı.

- Babanın tüm servetini kaybettiğini duyunca çok üzüldüm, dedi Vera. Connie'nin gözleri doldu.

- Korkunç bir şeydi, dedi. İnsanın babasının başka bir nedenle ölmesine benzemiyor. Hiç tanımadığımız biri olduğunu keşfetmek gibi bir şey...

- Hayır, kim olduğunu biliyordunuz, sadece kumara olan düşkünlüğünü bilmiyordunuz. Sizleri bu kadar üzeceğini bilseydi böyle bir şey yapmazdı...

Connie böylesine anlayışlı biriyle karşılaştığına çok sevindi. Okulda Vera'yla yakın değillerdi, ama o anda arkadaşlıkları perçinlendi.

"Anlayışlı biriyle olmak ne demek bilemezsin" diye yazdı annesine. "Sıcak bir banyoya girmek gibi bir şey. Kendini ne kadar kötü hissettiğini saklamazsan anneannemin evindekiler de sana böyle davranacaklardır."

Annesinin yanıtı keskin ve acıydı. "Önüne gelene kendini acındırmaktan vazgeç. O acımaların, o tatlı sözlerin sana hiçbir faydası yok. Orta yaşlı bir kadın olduğunda elindeki en büyük güç haysiyetin ve özsaygın olacaktır. Benim başıma gelenleri tatmaman ve karşına seni güçsüz bırakan kimsenin çıkmaması için dua ediyorum.

Babasını özlediğine, onu aradığına dair tek bir söz yoktu. Ne kadar iyi bir koca ne kadar şefkatli bir baba olduğuna dair tek bir kelime... Resimleri çerçevelerden çıkartılmıştı. Çerçeveler müzayedede satılmıştı. Connie çocukluk resimlerinin atılıp atılmadığını sormaya cesaret edemiyordu.

Connie ile Vera sekreterlik okulunda iyi arkadaş oldular. Steno ve daktilo dersleri alıyorlar, ofis idaresi ve hesap tutma kurslarına katılıyorlardı. Kuzenleri ise başına gelenlerden dolayı Connie'ye acıyorlar, annesinden daha anlayışlı davranıyorlardı.

Connie genç olmaktan, Dublin'de yaşamaktan mutluydu. Vera'yla birlikte çok hoş insanlarla tanıştıkları danslara gidiyorlardı. Connie'den hoşlanan Jacko adında bir genç vardı. Jacko'nun arkadaşı Kevin, Vera'yı beğeniyordu. Çoğu zaman dördü birlikte çıkıyorlardı. Vera da Connie de bu ilişkiye çok önem vermiyorlardı, ama iki gencin niyeti ciddiye. Seksle ilgili her ikisinin de üzerinde birçok baskı vardı. Connie reddetti, fakat Vera kabul etti.

- Hoşuna gitmiyorsa, gebe kalmaktan korkuyorsan, neden yapıyorsun? diye sordu Connie şaşkın.

- Hoşlanmıyorum demedim ki... diye karşı çıktı Vera. Sadece söyledikleri kadar müthiş değil, dedim. O kadar nefes nefese kalacak ne var, anlamadım, dedim. Gebe kalmaktan korkan yok, çünkü hap alıyorum.

1970'li yılların başında İrlanda'da doğum kontrolü yasak olmasına rağmen doktorlar kadınların âdetlerini düzene koymak bahanesiyle doğum kontrol hapı verebiliyorlardı. İrlandalı kadınların büyük çoğunluğunun âdet düzensizliği çektiğini duymak hiç kimseyi şaşırtmıyordu. Connie de aynı yolu tutmanın iyi fikir olacağını düşündü. Ne zaman ve nerede birisiyle yatmak isteyeceğini önceden bilemezdi ki... Öyle bir şey olduğunda hapın etkili olacağı zamanı beklemek yazık olurdu.

Jacko, Connie'nin hap aldığını bilmiyordu. Connie'nin de Kevin ve Vera gibi birbirlerine çok uygun olduklarına karar vereceği anı bekliyordu. Connie'yi mutlu edecek yeni öneriler üretmeye

gayret ediyordu. Birlikte İtalya'ya gideceklerdi. Gitmeden önce birlikte bir gece kursuna yazılacaklar veya kitaplardan İtalyanca öğreneceklerdi. İtalya'ya gidince en yüksek sosyeteye karşılıklı grazie'leşecek, scusi'leşeceklerdi. Yakışıklıydı, iyi niyetliydi ve Connie'ye hayrandı. Connie ise kararlıydı. Aralarında gerçek bir ilişki olmayacaktı, birbirlerine bağlanmak yoktu. Doğum kontrol hapını da sadece kendi hayatını kolaylaştırmak için alıyordu.

Vera'nın aldığı hap hangisi ise fazla işe yaramamıştı, markasını değiştirene kadar gebe kaldı.

Kevin sevinçten uçuyordu sanki... "Nasıl olsa evlenecektik" diyordu durmadan.

- Ben evlenmeden önce hayatımı yaşamak istiyordum ama" diyordu Vera ağlayarak.

- Hayatını yaşadın. Şimdiden sonra birlikte gerçek hayatı yaşayacağız. Sen, ben ve bebeğimiz.

Kevin, ailelerinin yanından çıkarak kendi evlerine taşınacakları için çok mutluydu.

Tuttukları ev umdukları kadar rahat değildi. Vera'nın ailesi zengin değildi, kızlarının pahalıya mal olan okul hayatından ve katıldığı sekreterlik kursundan hiç yararlanmadan, bir gün bile çalışmadan evlenmesinden hiç memnun olmamışlardı.

Vera'nın kocasının ailesini de fazla beğenmemişlerdi. Kevin'in ailesinde belki çok değerli insanlar vardı, ama kızları için bundan çok daha iyisini bekledikleri gerçektir.

Vera'nın, bu gerginliği Connie'ye anlatmasına gerek yoktu. Connie'nin annesi aynı durumda deliye dönerdi. Annesinin, "Babası boyacıymış. Oğlu da babasının işine girecekti! Tabii boyacılığa iş denebilirse!" diye bağırıldığını duyar gibi oluyordu. Vera'nın ailesine Kevin'in babasının ufak bir inşaat ve dekorasyon malzemeleri satan dükkânı olduğunu ve zamanla işi büyütebileceğim söylemesinin hiç faydası yoktu.

Kevin, on yedi yaşına bastığı günden beri para kazanmış biriydi. Şimdi yirmi bir yaşındaydı ve baba olacağı için çok mutluydu. İki katlı, her katında ikişer oda bulunan evlerini üç kat boyamıştı. Bebek doğduğunda her şeyin mükemmel olmasını istiyordu.

Jacko'nun sağdıç, Connie'nin de nedime olduğu düğünde Connie bir karar aldı. "Bugünden itibaren çıkmayacağız" dedi Jacko'ya.

- Ciddi olamazsın. Sana ne yaptım?

- Hiçbir şey yapmadın, Jacko. İyi davranmaktan, mükemmel olmaktan başka hiçbir şey. Ama ben evlenmek istemiyorum. Çalışmak istiyorum. Başka ülkelere gitmek istiyorum.

Açık, dürüst yüzü şaşkınlı Jacko'nun. "Çalışmana izin veririm. Her yıl tatilimizi geçirmeye İtalya'ya götürürüm seni."

- Hayır, Jacko. Sevgili Jacko, hayır.

- Bense bu akşam evlenmeye karar verdiğimizizi açıklamayı düşünüyordum. Yüzünden ne denli büyük bir hayal kırıklığı içinde olduğu okunuyordu.

- Birbirimizi doğru dürüst tanımıyoruz bile.

- Birbirimizi en az gelin ile damat kadar tanıyoruz. Onların nereye geldiklerine bak! Jacko'nun sesinden ne kadar imrendiği belli oluyordu.

Connie, arkadaşı Vera'nın Kevin'le hayat boyu beraber olmaya razı olmasının ne kadar aptalca olduğunu söylemekten kaçındı. Vera'nın bu yeni hayatından çabuk bıkaçağından emindi. Gözlerinin içi gülen kara gözlü, siyah perçemli Vera yakında anne oluyordu demek... Sert yüzlü annesi ile babasını ve diğer misafirleri düğününde eğlendirmeye zorlayacak gücü vardı Vera'nın. Yavaş yavaş belirginleşen karnıyla piyanonun başında nasıl Hey Jude şarkısını söylüyordu. Biraz sonra odadaki

herkes "la la la la la la, Hey Jude" diyerek şarkıya katıldı.

Vera, Connie'ye her şeyin tam istediği gibi olduğuna yemin etti.

Gerçekten her şeyin tam istediği gibi olduğu sonradan anlaşıldı. Kurs bitince Kevin'in babasının işinde çalışmaya başladı. Çok geçmeden ilkel muhasebe sistemlerini çağdaştırmayı başardı. Zamanla makbuzları demir bir çubuğa takmak yerine geçerli bir dosyalama sistemi kurdu, herkesi ciddi bir randevu defteri tutmaya zorladı. Vergi memurunun geleceğini duymak artık eskisi gibi korkutucu değildi. Vera, usulca Kevin'in babasının işyerine sınıf atlatmıştı.

Bebek bir melek gibiydi. Küçücüktü, Vera ve Kevin gibi kara gözlü ve gür siyah saçlıydı. Bebeğin vaftiz töreninde Connie ilk kez hafif bir kıskançlık hissetti. Bebeğin vaftiz annesi ile babası Jacko ile Connie'ydi. Jacko yeni kız arkadaşıyla gelmişti. Eteği fazla kısa, kılığı vaftiz töreni için hiç uygun olmayan ufak tefek bıcır bıcır bir şeydi...

- Umarım mutlusundur, diye fısıldadı Connie vaftiz kurnasının başında.
- istersen yarın yarandayım. Hayır yarın değil, bu akşamdan koşardım sana, Connie.
- Hem olacak şey değil hem de haksızlık ediyorsun.
- O sadece seni unutabilmem için var, dedi yalvarırcasına.
- Belki de unutturmayı başarır.

- Belki o değil ondan sonra gelen yetmiş sekiz kadından biri başarır, ama emin değilim. Vera'nın ailesi eskisi gibi Kevin'e düşmanca davranmıyordu. Beyaz elbiseli, pembe yanaklı ufacık bir bebek her şeyi değiştirmeyi başarmıştı. Kucaktan kucağa dolaştırılan o küçücük pakete bakarak ağzının hangi aileye, burnunun kime benzediği tartışılırken aileler farkına varmadan kaynaşmışlardı. Artık Vera'nın onları neşelendirmek için Hey Jude şarkısını söylemesine gerek kalmamıştı, herkes mutluydu.

İki arkadaşın ilişkileri devam ediyordu. Vera, bir seferinde, "Jacko'nun seni nasıl sayıkladığını bilmek istiyor musun?" diye sormuştu.

- Hayır. Lütfen. Tek kelime söyleme.
- Hayatında biri olup olmadığını merak ediyor. Ona ne dememi istersin?
- Doğruyu söyle. Arada sırada birileriyle çıktığımı, ama şimdilik erkeklerle fazla ilgilenmediğimi, özellikle evlenmeyi hiç düşünmediğimi söyle.

- Tamam, dedi Vera. Ama sen de bana doğru söyle, o günden beri karşına hoşlandığın biri hiç çıkmadı mı?

- Biraz beğendiklerim oldu.
- Peki onlarla sonuna kadar gittin mi?
- Evli, barklı saygıdeğer bir anneyle bu konuları tartışmam...
- Bana kalırsa bu "hayır" demek, dedi Vera. Birlikte daktilo öğrendikleri günler gibi kıkırdayarak güldüler.

İş görüşmelerine gittiğinde Connie'nin güzel görüntüsü ve davranışları ona değer katan niteliklerdi. Fazla istekli görünmez, ama kibirli ve burnu havada izlenimi vermekten de kaçınırdı. Bir bankada bulunduğu çok cazip bir işi geçici olduğu için kabul etmemişti.

Görüşmeyi yapan kişi bu kararını duyunca hem çok şaşırılmış hem de çok etkilenmişti. "Kabul etmemeyi düşündüğünüz bir işe neden başvurduunuz?" diye sormuştu.

- İlanınızın içeriğine dikkatle bakarsanız bana verdiğiniz işin geçici olduğunun en ufak bir belirtisini bulamayacaksınız. Connie soğukkanlılıkla devam etti. Bankacı olmaya karar verirsem işe girip sistemin bir parçası olmayı tercih ederim.

Adam onu unutmamış ve o akşam golf kulübünde iki arkadaşına anlatmıştı. "Her şeyini kumarda kaybeden o dişçiyi, Richard O'Connor'u hatırlıyor musunuz? Kızı bugün bana geldi. Görerseniz Grace Kelly sanırsınız. Son derece kendine hâkim. Zavallı Richard'ın anısına bir iş teklif ettim, ama istemedi. Reddetti. Aslında pırıl pırıl, zeki bir kız."

Arkadaşlarından birinin oteli vardı. "Resepsiyon uygun olur mu?" diye sordu.

- Tam aradığın insan. Belki biraz fazla kaçabilir.

Böylece Connie ertesi gün başka bir görüşmeye davet edilmişti.

- Aslında çok kolay bir iş, Bayan O'Connor, dedi adam.

- Evet, öyle. Ama o zaman ben ne öğreneceğim? Beni geliştirmeyecek, ilerletmeyecek bir işte çalışmak istemem.

- Bu iş çok lüks yeni bir otelde. İşinizde hangi tarafa yönelmek isterseniz yapabilirsiniz. Sizin elinizde...

- Beni neden uygun görüyorsunuz?

- Üç nedenim var: görüntünüz güzel, iyi konuşuyorsunuz ve babanızı iyi tanırdım.

- Görüşmemiz sırasında babamdan söz ettiğimi hatırlamıyorum.

- Hayır, etmedin. Ama ben kim olduğumu biliyorum. Saçmalama kızım. Bu işi kabul et. Baban da seninle ilgilenen biri olmasından mutlu olurdu.

- Öyle olsaydı yaşarken buna gerek kalmaması için bir şeyler yapardı.

- Böyle konuşma kızım. Baban seni çok seviyordu.

- Nereden biliyorsunuz?

- Golf oynarken durmadan üçünüzün resimlerini gösterirdi. Dünyanın en akıllı, en zeki çocukları olduğunuzu söylerdi.

Connie, gözlerinin içinde bir yanma hissetti. "Bana acıdığınız için iş vermenizi istemiyorum, Bay Hayes" dedi.

- Kızımın da senin gibi düşünmesini isterdim. Ama her şeyi gurur meselesi yapmasına karşı çıkardım. Gururlu olmanın çok büyük bir günah olduğunu biliyorsun. Ama daha da kötüsü insanı soğuk kış gecelerinde yalnız bırakan bir arkadaş olduğudur.

Karşısındaki fikirlerini onunla paylaşan adam, Dublin'in en büyük zenginlerinden biriydi. "Teşekkür ederim, Bay Hayes. Düşünmeme izin verir misiniz?" , Connie o akşam annesine telefon etti.

- Pazartesi günü Hayes Otelinde işe başlıyorum. Otel açıldığında yüzlerce başvuru arasından seçilmiş resepsiyon müdiresi olacağım. Halkla ilişkilerden sorumlu olanlar böyle söylüyorlar. Düşün, resmim akşam gazetelerinde çıkacak. Connie çok heyecanlıydı.

Annesi hiç etkilenmişe benzemiyordu. "Sana aptal bir sarışın muamelesi yapmak istiyorlar. Hani fotoğraf çektirmek için can atanlardan..."

Connie içinde bir katılık hissetti. Bugüne kadar annesinin sözünden çıkmamış, sekreterlik kursunu

bitirmiş, kuzenleriyle oturmuş, iş bulmuştu. Ona bu şekilde hakaret etmesine ve sahiplenmesine razı olamazdı. "Hatırlarsan üniversiteye gidip avukat olmak isteyen bendim, Anne. Ama olmadı. Şimdi elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum. Beni bu kadar küçük görmene üzüldüm. Mutlu olacağım sanıyordum."

Annesi bir anda değişmişti. "Özür dilerim... Gerçekten... Son zamanlarda ne kadar kinci olduğumu biliyorum... Herkes Katie Teyze'ye benzediğimi söylüyor. Ailede nasıl anıldığını hatırlarsın..."

- Zarar yok, Anne. Önemi yok.

- Hayır, var. Kendimden utanıyorum. Aslında seninle ne kadar gurur duyduğumu bilemezsin. Böyle sert konuşmamın nedeni babanın golf arkadaşı Hayes denen o adam gibilerine minnet duymak istemeyişimden... Herhalde zavallı Richard'ın kızı olduğunu biliyor, o işi acıdığı için teklif ediyor.

- Hayır, Anne. Bildiğini hiç sanmıyorum. Connie belli etmeden, kolaylıkla yalan söylemişti.

- Haklısın. Nereden bilecek? İki seneyi geçti. Annesinin sesi hüznüydü.

- Seni arar, neler olduğunu anlatırım, Anne.

- Evet, lütfen ara Connie, yavrum. Sakın bana aldırma. Haysiyetimden başka bir şeyim kalmadı da... Etrafındakilere boyun eğecek değilim, başıma gelenlerden dolayı kimseden özür dileyecek halim yok. Başım her zamanki gibi dik olacak.

- Sevindiğine memnun oldum, ikizleri benim için öp lütfen. Connie, on dört yaşına basan, planlandığı gibi özel bir okula değil ufak bir kasabada Kardeşler Lisesi'ne giden ikiz kardeşleriyle gittikçe yabancı olduklarının farkındaydı.

Babası ölmüştü. Annesinden fazla bir şey beklememeliydi. Demek ki dünyada tek başına kalmıştı. Bay Hayes'i dinleyecek, ilk girdiği işi müthiş bir şeye dönüştürecek. Hayes Oteli, onu sonsuza dek ilk ve en başarılı resepsiyon müdiresi olarak anacaktı.

Bay Hayes Connie'ye iş teklif ettiği için çok mutluydu. "Bundan uygun bir atama yapamazdım" diyordu. Ne kadar Grace-Kelly'ye benziyordu. Prensini ne kadar zamanda bulacak, diye merak ediyordu.

Prensini bulması iki yıl sürdü. Bu arada değişik teklifler almıştı. Otelin devamlı müşterileri olan iş adamlarının çoğu resepsiyondaki şık Bayan O'Connor'u şehirde yeni yeni açılan lokantalara ve gece kulüplerine götürmeye can atıyorlardı. Connie ilgisizdi. Bu tekliflere gülümsüyor, içtenlikle konuşarak işi ile özel hayatını karıştırmadığını söylüyordu.

- iş olması şart değil, diye yalvarıyordu Teddy O'Hara çaresiz kalmışçasına. Benimle çıkmaya razı olursan başka otelde kalırım.

- Bu Hayes'e haksızlık olmaz mı? diyordu Connie gülümseyerek. Müşterileri rakiplerine göndermek yazık değil mi?

Vera'ya her şeyi anlatırdı. Vera'yı, Kevin'i ve Deirdre'yi görmek için her hafta onlara uğrardı. Yakında aileye yeni bir bebek geliyordu.

- Teddy O'Hara sana çıkma mı teklif etti? Vera'nın gözleri hayretten yusuvarlaktı. Lütfen onunla evlen, Connie. Böylece bütün dükkânlarının dekorasyon işini bize verir. Hayatımız kurtulur. Ne olur, bizim hatırımız için onunla evlen.

Connie gülüyordu. Bir taraftan da arkadaşına hiç iş getirmediğini düşünüyordu. Oysa istese yapabilirdi. Ertesi gün, Bay Hayes'e otele iş yapan şirketlerin listesine çok iyi iş yapan küçük bir dekorasyon ve boya şirketini eklemek istediğini söyledi. Bay Hayes, o tür işleri sorumlu genel

müdürüne bıraktığını ama, Foxrock'taki yazlığında yapılacak şeyler olduğunu söyledi.

Kevin ile Vera evin görkemini, güzelliğini, Hayes ailesinin tatlılığını, Marianne adlı küçük kızlarını anlata anlata bitiremiyorlardı. Kevin ile babası Marianne'ın akla gelebilecek en büyük lükse sahip olan odasını yenilemişlerdi. Çocuğun kendine ait ufak bir banyosu bile vardı.

Vera ile Kevin hiç kıskanır gibi konuşmuyorlar, aksine Connie'ye ne kadar teşekkür edeceklerini bilemediklerini belli ediyorlardı. Bay Hayes çok memnun kalmış, küçük şirketi başkalarına da tavsiye etmişti. Bir süre sonra Kevin'in kullandığı kamyonet yenilendi. Yeni bebeğin doğumundan sonra ev değiştirmeyi konuşmaya başladılar.

Elektrikçilik işine başlayan Jacko'yla arkadaşlıkları devam ediyordu. Connie, "Ona da iş bulmaya çalışsam mı" diye sordu. Vera, araştırma yapmayı önerdi. Jacko'nun yanıtı: "Kendini beğenmiş o cadıya söyle onun iyiliklerine ihtiyacım yok benim" olmuştu, insanların arasının açılmasından hoşlanmayan Vera da bu yanıtı, "Çok hevesli görünmedi" diye aktarmıştı Connie'ye.

Vera ile Kevin'in ikinci çocukları Charlie doğduğunda Connie Harry Kane'le tanışmıştı. Uzun boyu, omuzlarına dökülen gür, kahverengi kıvrıkcık saçlarıyla hayatında gördüğü en yakışıklı erkekti. Etrafındaki iş adamlarından çok farklı biriydi. Herkese gülümsüyordu, girdiği her yerde ilgi görmeye alışkın bir tavrı vardı. Kapıcılar ona kapı açmak için sabırsızlanırlar, kitapçıda çalışan kız da Harry Kane dükkâna girer girmez diğer müşterileri bırakır onun gazetesini verirdi. Buzdan yapılmış gibi algılandığını bilen Connie de Harry'yi görünce başını kaldırarak sıcak bir gülümsemeyle "Hoş geldiniz" derdi.

Connie, sorun çıkaran iş adamlarını güzel güzel idare edişine Harry şahit olduğunda çok sevinmişti. "Ne kadar başarılı bir diplomatsınız, Bayan Connie" demişti Harry Kane hayranlıkla.

- Sizi burada görmek her zaman çok hoş, Bay Kane. Toplantı odanızda her şey hazır. Harry Kane ve kendinden daha yaşlı iki ortağı, çok başarılı bir sigorta şirketi kurmuşlardı. Son zamanlarda birçok eski şirketin elinden çok iş almayı başarmışlardı. Onlara kuşkuyla bakanlar vardı. "Bu kadar çabuk büyüyenin sonu iyi olmaz" diyorlardı. Oysa şirketi yakından izleyenler bu beklentiyi doğrulayacak en ufak bir kanıt bulamıyorlardı. Ortaklar Galway ve Cork'ta oturuyorlardı. Her çarşamba, Hayes Otelinde buluşurlardı. Sabah dokuzdan on ikiye kadar bir sekreterle birlikte konferans salonunda çalışırlar sonra bazı konuklarıyla öğle yemeği yerlerdi.

Konukları bazen bakanlar bazen da büyük şirket yöneticileri veya sendika başkanları olurdu. Connie o toplantıları neden Dublin bürolarında yapmadıklarını merak ediyordu. Harry Kane'in şehrin en güzel meydanında çok görkemli bir bürosu vardı, yanında en az on iki kişi çalışıyordu. Konuşmaları çok özel olduğu için rahatsız edilmeden çalışmak istiyorlardı herhalde. Çarşambaları konferans salonuna hiçbir telefon bağlanmaması için emir verilmişti.

Toplantıya giren sekreter tüm sırları biliyor olmalıydı. Connie, her hafta üç ortakla odaya girip çıkan kadını ilgiyle izliyordu. Toplantıdan sonra yemeğe kalmaz, bir çanta dolusu evrakla otelden ayrılırdı. Çok güvendikleri bir sır ortakları olmalıydı.

Connie böyle bir adamın böylesine güven duyduğu sekreteri olmayı ne kadar isterdi... Harry Kane'e benzeyen birinin yanında çalışmayı. Tüm çekiciliğini ve becerisini kullanarak kadınla konuşmaya başladı.

- Odada her şey istediğiniz gibi mi, Bayan Casey?

- Evet, Bayan O'Connor. Öyle olmasa Bay Kane mutlaka söylerdi...

- Çok yeni bir video sistemi getirttik. Toplantılarınızda gerekir belki diye söylüyorum...

- Teşekkür ederim, ama sanmıyorum.

Sanki Bayan Casey'in çantası kara para doluymuş gibi hep çok acelesi vardı. Belki çanta gerçekten aklanması gereken kara parayla doluydu. Connie ile Vera bu konuyu saatlerce tartışmışlardı.

Vera bir taraftan Charlie'yle oynarken, "Bence kadın fetişistin biri" diyordu. Aynı zamanda Deirdre'ye Charlie'den çok daha güzel olduğunu, Charlie'den daha çok sevildiğini söylüyordu.

- Ne? Connie, Vera'nın ne demek istediğini anlamamıştı.

- Sadomazoşizm... Her çarşamba o adamları öldüresiye kırbaçlıyordur belki de... Ancak böyle doyuma ulaşan erkekler yok mu? Belki çantası onlarla dolu. Kırbaçlarla!

- Ah Vera, onu görmeni isterdim.

Bayan Casey'i elinde kırbaç düşündükçe gözlerinden yaş gelinceye dek gülüyordu. Diğer yandan o sessiz ve şık Bayan Casey'in Harry Kane'le bir ilişkisi olabileceğini düşünüyor ve hafif bir kıskançlık duyuyordu. Daha önce hiç kimse için bu hissi duymamıştı.

- Ondan hoşlanıyorsun, dedi Vera.

- Sadece yüz vermediği için. Hayat böyledir zaten...

- Sence ondan neden hoşlanıyorsun?

- Biraz babamı hatırlatıyor, dedi Connie gerçekten böyle düşündüğünü fark etmeden.

- İyice tanımadan bir şeye karar vermemen için yeterli bir neden, dedi Vera. Connie'nin babasının kumar tutkusuna değinmeye yetkili ender insanlardan biriydi Vera.

Connie, meraklı görünmemeye dikkat ederek Harry Kane hakkında bilgi toplamaya başladı. Otuz yaşında ve bekârdı. Ailesi kent dışında yaşıyordu, ufak bir çiftlikleri vardı. Ailenin iş hayatına atılan ilk ferdi Harry'ydi. Deniz kenarında büyük bir apartmanda oturuyordu. Açılışlara, resim sergilerine, galalara arkadaşlarıyla grup halinde gitmekten hoşlanırdı.

Bir gruplayken veya ülkenin ileri gelenleriyle at yarışlarında aynı locayı paylaştığında adı gazetelerde geçerdi. Evlenmeye karar verdiğinde karısının Bay Hayes gibi birisinin kızı olacağı kuşkusuzdu. Bay Hayes'in kızı daha çok küçük olmasa en uygun aday olacağına kuşku yoktu.

- Anne, neden bir çarşamba Dublin'e geliniyorsun? Arkadaşlarımı Hayes'e yemeğe davet et. Sizlerle en iyi şekilde ilgilenmelerini sağlarım.

- Dublin'de hiç arkadaşım yok.

- Evet, var. Sonra birkaç tanesinin adını saydı.

- Onların acımalarını istemiyorum.

- Güzel bir öğle yemeğine çağırırsan neden sana acısınlar ki? Hadi, Anne. Bir kere dene... Sonra da onlar seni yemeğe çağırır. Bir günlük bilet alırsın.

Annesi istemeyerek razı oldu sonunda.

Annesinin masası Bay Kane'in masasının yanındaydı. Bay Kane' in konukları bir gazete patronu ile iki bakandı. Annesinin arkadaşları hem yemekten hem de yan masadaki o önemli insanlardan daha fazla ilgi görmekten çok etkilenmişlerdi.

Connie'nin istediği olmuştu. Öğle yemeği çok başarılı geçmiş, davetlilerden biri tekrar buluşmaları gerektiğini söyleyerek herkesi yemeğe davet etmişti. Bir ay sonraki çarşamba günü seçildi. Ve bu yemekler arka arkaya devam etti. Babasından hiç söz edilmeyen, sadece bütün ölülerin arkasından

olduğu gibi "Zavallı Richard" denilen bu toplandılar annesinin özgüveninin gittikçe artmasına yarıyordu.

Connie her seferinde masalarına uğramayı ve hanımlara birer kadeh Porto ikram etmeyi ihmal etmiyordu. Porto'nun faturasını herkesin önünde imzalamayı da unutuyordu. Sonra dönüp Kane'in masasına gülümsüyordu.

Dördüncü hafta Bay Kane'in gerçekten ona baktığını fark etti.

"O yaşlı hanımlara ne kadar iyi davranıyorsunuz, Bayan O'Connor" dedi.

- O masada annem ve arkadaşları var. Burada yemek yemekten büyük zevk alıyorlar. Anneme iyi geliyor. Şehir dışında yaşıyor da...

- Öyle mi? Siz nerede yaşıyorsunuz? Gözlerinden vereceği yanıtı merakla beklediği belli oluyordu.

Tam, "Kendi apartman katım var" veya "Yalnız oturuyorum" demenin sırasıydı. Ama Connie hazırlıklıydı. "Dublin'de oturuyorum, Bay Kane, ama bir gün seyahat etmeyi, başka şehirler görmeyi umuyorum." Hiçbir şey belli etmiyor, kendisiyle ilgili hiç bilgi vermiyordu. Adamın yüzünde daha büyük bir ilgi seziniyordu.

- Yapmalısınız, Bayan O'Connor. Hiç Paris'e gittiniz mi?

- Ne yazık ki daha değil.

- Ben haftaya gidiyorum. Benimle gelmek ister miydiniz?

Tatlı tatlı güldü. Sanki adama değil de onunla birlikte aynı şeye gülüyorlardı. "Ne iyi olurdu! Ne yazık ki söz konusu olamaz. İyi vakit geçirmenizi dilerim."

- Döndüğümde birlikte yemeğe çıkıp neler yaptığımı anlatmama izin verirsiniz belki...

- Çok hoşuma gider.

Connie O'Connor ile Harry Kane'in flörtü böylece başlamış oldu. Harry'nin sadık sekreteri Siobhan Casey'in kendisinden ne kadar nefret ettiğini çok iyi biliyordu. İlişkilerini olabildiğince gizli tutmaya gayret ediyorlardı, ama kolay değildi. Operaya davet edildiğinde kendisi için seçilen bekâr bir kadınla değil Connie'yle gitmek istiyordu. Çok geçmeden adları birlikte anılır olmuştu. Connie, gazetenin birinde Harry'nin sarışın arkadaşı olarak tanımlanmıştı.

Pazar gazetesindeki bu yazıyı gördüğünde, "Hiç hoşuma gitmiyor" demişti Connie. "Beni olduğumdan başka, gösteriş peşinde, adi biri gibi gösteriyor."

- Benim arkadaşım olmak mı? Harry kaşlarını kaldırarak soruyordu.

- Ne demek istediğimi anlıyorsun. Sarışın arkadaşı deyiminin ima ettiği her şey...

- Bu konuda yanılmış olmaları benim suçum değil. Bir süredir Connie'yle yatmak için uğraşıyordu ve Connie'den olumsuz yanıt alıyordu.

- Birbirimizi görmesek daha iyi olur, Harry.

- Gerçekten bunu istiyor musun?

- Aslında istemiyorum, ama böylesi daha doğru olur. Ben seninle bir macera yaşayıp bir kenara atılmak istemiyorum. Gerçekten, Harry, senden fazlasıyla hoşlanıyorum. Hep seni düşünüyorum.

- Ben de seni düşünüyorum. Gerçeği söylediği belliydi.

- Bu bakımdan şimdiden kessek daha doğru olmaz mı?

- Nasıl söylemek gerektiğini bilmiyorum...

- Zamanı gelince bitirmek, dedi Connie gülümseyerek.

- Ben bitirmek istemiyorum ki.

- Ben de istemiyorum, ama sonra daha zor olur.

- Benimle evlenir misin? dedi Harry.

- Hayır, bunu demek istemiyorum. Sanki tabanca zoruyla evlenme teklif ettirmişim gibi geliyor bana. Sakın bunun bir tehdit olduğunu sanma. Sadece ikimizin de iyiliği için.

- Tabancayı dayayan benim. Evlen benimle. -Neden?

- Seni seviyorum da ondan, dedi Harry Kane.

Düğün Hayes Oteli'nde olacaktı. Herkes böyle olmasını istiyordu. Bay Kane aileden biri gibiydi, Bayan O'Connor ise açıldığından beri otelin can damarıydı.

Connie'nin annesine elbise almaktan başka bir iş kalmamıştı. Dostlarını, son zamanlarda yeniden ilişki kurduğu hanımları davet etmişti düğüne. Hatta bazı eski düşmanlarını bile çağırmıştı. İkiz oğulları Dublin'in en şık düğününde teşrifatçılık yapacaklardı. Kızı çok güzeldi, damadı da İrlanda'nın en gözde bekârıydı. Connie'nin annesi düğün günü Richard'ı, ölmüş kocasını, affettiğini fark etti. Şu anda canlı olarak karşısına çıkacak olsa elleriyle boğmayacağını anladı. Demek sonunda talihine razı olmuştu.

Connie düğünden önceki geceyi annesiyle otelde, aynı odada geçirdi. "Seni böyle mutlu görmek beni ne kadar sevindiriyor, bilemezsin" dedi kızına.

- Teşekkür ederim, Anne. Her zaman benim için en iyi şeyleri istediğini biliyorum. Connie heyecanlı değildi. Annesi, Vera ve kendisi için ertesi sabah odaya bir berber ile makyaj uzmanı çağırmıştı. Vera, düğünde nedimeydi ve bu muhteşem düğünü hayranlıkla izliyordu.

- Mutlusun, değil mi? diye sordu annesi aniden.

- Aman, Anne. Tamı aşkına... Connie kızgınlığını belli etmemeye çalışıyordu. Annesinin berbat etmeye kalkışmayacağı tek olay, tek gün olmayacak mıydı? Yine de karşısındaki merak dolu iyi bakışlı kadına baktı ve "Çok, çok mutluyum. Sadece ona layık olamamaktan korkuyorum, o kadar. O çok başarılı biri, onunla başa çıkamam diye ürküyorum."

- Bu ana kadar pekâlâ başa çıkabildin, dedi annesi kurnazca.

- O sadece taktik meselesiydi. Sadece diğerlerinden farklı davrandım, beni yatağa atmasına izin vermedim. Kolay lokma olmadım. Evlendikten sonra işler daha zor olacak.

Annesi yeni bir sigara yaktı. "Bu akşam sana söyleyeceğim şeyi hep hatırla. Bu konuyu bir daha hiç konuşma, ama hiç unutma. Sana para vermesini sağla. Sana ait bir para. O parayla yatırımlar yap. Senin olsun. Böyle yaparsan, ne olursa olsun sonun kötü olmaz."

- Aman, Anne. Bakışları yumuşaktı, haksızlığa uğramış olan annesine acıyordu. Kocasını geleceğini yok ettiği için hayatını yeni baştan yazmak sorunda kalan bir kadın vardı karşısında.

- Paran olsaydı her şey gerçekten başka mı olurdu?

- Ne kadar başka olacağını hiç bilemezsin. Bu akşam hiçbir zaman öğrenmemen için dua edeceğim.

- Söylediklerini unutmayacağım, dedi Connie. Bu çok işe yarayan bir deyimdi. İşte de uygulamaya hiç niyetli olmadığı önerileri genellikle bu deyimle yanıtlardı.

Düğün çok başarılı ve görkemli olmuştu. Harry'nin iki ortağı ve karıları gittikleri en güzel düğün olduğunu söylemişlerdi. Onlardan gelen böyle bir onay gecenin başarısının mührü gibiydi. Otelin

sahibi Bay Hayes ise gelinin babası aralarında olmadığından Richard'ın yerine kendisinin, kızını böylesine güzel ve neşeli görmekten ne kadar mutlu olacağını söylemek istediğini belirtmişti. Yeni adı Connie Kane olan gelinin bir engel çıkıncaya dek otelde çalışmayı sürdürmeyi kabul etmesi otel için büyük bir şanstı.

Böylesine zengin bir adamın karısının hamile olana dek resepsiyonda çalışmaya devam edeceğini duyan davetliler heyecanla birbirlerine bakıyorlardı. Hamilelik en kısa zamanda gerçekleşeceğē benziyordu.

Balayına Bahamalar'a gittiler. Connie o iki haftanın hayatının en güzel zamanı olmasını bekliyordu. Harry'yle konuşmaktan, onunla aynı şeylere gülmekten büyük zevk alıyordu. Birlikte kumsalda yürümekten, sabahları kumdan şatolar yapmaktan ve güneş batarken yemeğē ve dansa gitmeden önce deniz kenarında el ele yürümekten çok hoşlanıyordu.

Hoşlanmadığı tek şey Harry'yle sevişmekti. En ufak bir zevk almıyordu. Bu hiç aklına gelmemiştir. Sert ve sabırsızdı Harry.

Connie'nin tepkisine çok sinirleniyordu. Harry'nin beklentilerini anlayıp hissetmeden hiç duymadığı sahte bir heyecan sergilemeye kalkıştığında da mahsus yaptığını anlamıştı.

- Kes bunu, Connie. Öyle gülünç nefes nefese kalmaları, inlemeleri bırak. Kimseye yutturamazsın...

Hayatı boyunca hiç bu kadar utanmamış, hiç bu kadar yalnızlık hissetmemişti. Aslında Harry'ye haksızlık etmemeliydi, gerçekten elinden geleni yapıyordu. Yumuşaklıkla davranmaya, Connie'yi ne kadar beğendiğini belli etmeye çabalıyordu. Sadece sarılıp okşamayı bile denemiştir. Ama gerçekten sevişecekleri an gelip çatığında Connie kaskatı kesiliyor, Harry'yi engelliyordu.

O sıcak geceler, çoğu zaman uyuyamıyor, yatakta hiç alışık olmadığı ağustosböceklerinin sesini dinliyordu. "Bütün kadınlar acaba benim gibi mi hissederler" diyordu. Asırlardan beri sürüp gelen bir yalan mıydı yaşanan yoksa. Çocuk doğurmak ve güvende olmaktan başka bir şey istemeyen kadınlar asırlardır bu işten hoşlanır gibi mi yapmışlardı? Annesinin kendisini güvene almasını istemesi de buna mı dayanıyordu? İçinde buldukları 1970'li yıllarda kadınlar hâlâ tam olarak güvence altında değillerdi. Kocaları evi terk edip gittiklerinde bile suçlanmıyorlar, babası gibi tüm birikimlerini kumarda kaybettiklerinde de arkalarından hep "Ne iyi insandı" diye konuşuluyordu.

Harry'yi uyandırırrsa yeniden denemeye çalışmasından korkarak hiç kıılmıdamadan yattığı o uzun, sıcak, uykusuz gecelerde Vera'nın sözleri aklına geliyordu. "Kesinlikle onunla yatmalısın Connie. Bak bakalım hoşuna gidiyor mu? Bir de gitmediğini düşün? Bir ömür boyu ne yaparsın sonra?" demiştir.

- Hayır, yapamam, demiştir. Cinsel ilişkiyi bir ödölmüş gibi aylarca reddettikten sonra evlenmeye karar verdiklerinde nişan yüzüğünün bedeli olarak vermek ağrına gidiyordu. Harry, Connie'nin bakire olarak evlenmek isteğine saygı göstermişti. Nişanlıyken Harry'yi şiddetle arzuladığı olmuştu. Düğünü beklemeden birlikte olmaya razı olmalıydı... Gerçek bir felaket yaşıyordu... İkisini de hayat boyu yaralayacak bir düş kırıklığı...

İki sağlıklı genç insanın yaşamlarının en güzel haftası olması gereken, ancak bastırılmış hisler ve anlaşmazlıklarla yüklü bir kâbustan başka bir şey olmayan sekiz gün ve sekiz gecelik balayı sona erdiğinde Connie bir karar vermişti. Yeniden Harry'yi baştan çıkartan o soğuk, kontrollü kadın olacaktı. Üstüne en güzel limon sarısı ve beyaz keten elbisesini giydi, önünde bir meyve sepeti ve en güzel çaydanlığı vardı. Balkondan, "Harry lütfen kalkıp duşunu alır mısın? Konuşmalıyız..." diye içeri seslendi.

Harry'nin yattığı yerden, "Zaten başka bir şey yapmak istemezsin ki...." diye homurdandığı duyuldu.

- Çabuk ol lütfen, Harry. Kahven buz gibi olacak.

Hiç beklemediği halde birkaç dakika sonra üstünde beyaz bornuzu, dağınık saçları ve tüm yakışıklılığıyla Harry karşısındaydı. "Bu adamı mutlu edememek, onun beni mutlu etmesine izin vermemek günah olur" diye düşünüyordu. Ele alıp bir çare bulması gereken bir konuydu bu.

İkinci fincan kahveyi bitirdiklerinde, "Sen de ben de işimizde bir sorunla karşılaştığımızda toplantı düzenleyip o sorunu tartışırız, değil mi?"

- Ne demek istiyorsun? Oyunu kurallarına göre oynamayacağı belliydi.

- İçkiyi fazla kaçırdığında işinize ait sırları açıklayan ortağının karısını sen anlatmıştın. Nasıl fazla bilgi sahibi olmasını önlediğinizi de söyledin. Bu sizin seçtiğiniz bir stratejiydi... Hepiniz kadına büyük bir sır verir gibi hiç önemi olmayan şeyleri anlatıyordunuz. Kadın da mutlu oluyordu, bugüne kadar da mutlu olmaya devam ediyor... Üçünüz bu planı hazırlayıp uyguladınız. Üçünüz oturdunuz, "Onu incitmek istemiyoruz, ama önemli şeyler anlatmak da istemiyoruz" dediniz ve bir çözüm buldunuz.

- Evet? Konuşmanın hangi yöne gittiğini anlayamıyordun.

- Bizim Bay Hayes'in yeğeniyle bir sorunumuz oldu. Son derece kalın kafalı biri. Ona çok önemli bir görev vermek istiyorlardı, bunun için yetiştiriliyordu. Oysa onu bir veteriner bile yetiştiremez. Bunu Bay Hayes'e nasıl söylemeliydik? Aramızda konuştuk. Bu konuya önem veren üç kişiydik, toplandık ve ne yapalım dedik... Sonra çocuğun aslında otel yöneticisi değil müzisyen olmak istediğini öğrendik. Böylelikle salonlardan birinde piyano çalmaya başladı, bütün zengin dostları onu dinlemeye geliyorlardı, her şey halloldu.

- Nereye varmak istediğini anlamıyorum, Connie.

- Bizim de bir sorunumuz var. Aslında çözemediğim bir sorun... İnanılmaz derecede yakışıklısın, deneyimli birisin, seni seviyorum. Kabahat benim olmalı, belki bir doktora veya psikologa görünmeliyim. Ama bu sorunu çözmeliyiz. Kavga etmeden, surat asmadan veya kızmadan konuşabilir miyiz?..

Anlatılması, söze dökülmesi zor bir konuyu açıklamaya çalışırken o kadar güzel, o kadar içtendi ki... yanıt vermeye çalışıyordu Harry.

- Bir şeyler söyle, Harry. Sekiz gün ve sekiz gecede pes etmeyeceğimizi söyle. Benim ulaşmak istediğim bir mutluluk bu. Elimi uzatsam dokunabilirim gibi geliyor. Her şeyin düzeleceğinden emin olduğunu söyle. Sessizlik devam ediyordu. Suçlayıcı olmayan, sadece şaşkın bir sessizlik. Lütfen bir şeyler söyle, dedi yalvarırcasına. Ne istediğini söyle...

- Ben balayı çocuğu istiyorum, Connie. Otuz yaşındayım ve elli beş yaşına geldiğimde işimi devredecek bir oğlum olsun istiyorum. Önümüzdeki birkaç yılda bir ailem oluşsun istiyorum. Eve geldiğimde karşımda bulacağım bir aile... Sen bunları zaten biliyorsun. İkimiz uzun zamandır, gecelerce bu konuları konuşmadık mı? Senin... şey olduğunu... anlamadan... Sustu.

- Hayır, susma, devam et, dedi Connie. Sesi sakindi.

- Senin frijid olduğunu anlamadan önce. Uzunca bir sessizlik oldu. İstemedi söylettin bana. Bu konuları konuşmanın ne anlamı var. Kızgın görünüyordu.

Connie sakin olmaya devam ediyordu. "Haklısın, sana söylettim. Gerçekten frijid olduğumu mu düşünüyorsun?"

- Doktora veya bir psikologa gitmen gerektiğini söyleyen sensin. Belki eskiye, çocukluğuna

dayanan bir sorundur... Tamım, nereden bilebilirim? O kadar güzelsin ki... senin de bu işten hoşlanmaman beni çok çok üzüyor...

Ağlamamaya, bağırmmamaya ve odadan çıkıp gitmemeye kararlıydı. Oysa canı her üç şeyi birden yapmak istiyordu. Bugünlere soğukkanlı kalarak varmıştı, böyle davranmaya devam edecekti.

- Demek ki ikimiz de aynı şeyi istiyoruz. Ben de bir balayı bebeği istiyorum, dedi. Haydi öyleyse. O kadar zor bir şey değil. Birçok insan yapıyor, biz de denemeye devam edelim. Hayatının en sahte gülüşüyle Harry'ye baktı, birlikte yatak odasına girdiler.

Dublin'e döner dönmez çaresine bakacağına söz vermişti. Gülümseyerek, uzmanlara gideceğini söylemişti. İlk önce ünlü bir kadın doğum doktorundan randevu aldı. Çok nazik ve kibar bir adamdı, kadınların üreme organlarının resmini göstererek nerelerde tıkanıklıklar veya engeller oluşabileceğini açıkladı. Connie resimleri dikkatle inceledi. O resimler otelin yeni soğuk hava sisteminin planları olsa daha yakın bir bağ hissedecekti. Doktorun açıklamalarını, çoğu kadının buna benzer sorunlarla karşılaştığını içi rahatlamışçasına başını sallayarak dinliyordu.

Sıra muayene etmeye gelince sorunlar başladı. Connie kendini o kadar sıkıyordu ki doktorun muayene etmesi imkânsızdı. Adamın yüzü umutsuz ve nazikti, eline taktığı naylon eldivenle bekliyordu. Doktoru tehlikeli biri gibi algılamıyordu, Connie. Kolaylıkla çıkartılabilecek bir zar olduğunu söylese ne kadar rahat edecekti. Kaskatı kesilmişti.

- Sanırım sizi uyutarak muayene etmemiz gerekecek, dedi. Hepimiz için daha kolay olur. Sonra bir D ve C yaparız herhalde. Her şey hallolmuş olur.

Bir hafta sonrası için randevu aldı Connie. Harry sevgi doluydu, destek olmaya kararlıydı. Connie'yi hastaneye o getirdi, yatırdı. "Benim için senden daha önemli kimse yok. Senin gibi birine hiç rastlamadım" diyordu.

- Rastlamadığına eminim, dedi Connie, şaka yollu. Diğerleriyle sorunun her şeyi onların üstüne atmaktı, benimle ise tam tersi...

- Merak etme, Connie. Her şey yoluna girecek. Öyle tatlı, öyle yakışıklı, öyle ilgiliydi ki... Böyle bir adamı sevemezse kendinden ümit kesmeliydi Connie. Ya eskiden Jacko gibi biriyle yatmaya kalksaydı, ne olurdu? Daha mı iyi olurdu yoksa daha mı kötü? Artık bunu öğrenmek için çok geçti.

Uyutularak yapılan muayenede Bayan Constance Kane'in fiziksel bir sorunu olmadığı anlaşıldı. Connie iş hayatında, tutulan yolun sonu çıkmaz bir sokaksa yapılacak tek şey başlangıç noktasına dönüp yeni bir yol seçmek olduğunu öğrenmişti. Bir psikiyatrdan randevu aldı. Tabii davranan, içten gülüşlü, sevimli bir kadındı. Konuşulması kolay biriydi. Kısa sorular soruyor, uzunca yanıtlar verilmesini bekliyordu. Connie iş hayatında dinleyen insan konumundaydı, zaman ilerledikçe psikiyatrin ilgi dolu, ancak meraklı izlenimi vermeyen sorularına alışmaya başlamıştı.

Kadına, geçmişinde cinsel ilişkide bulunmadığı için gizli kalmış kötü bir anısı olamayacağını anlattı. Hayır, faal bir cinsel hayatı olmadığı için bir şeylerden mahrum kaldığını düşünmüyordu. Merak etmiyordu, düş kırıklığına uğramış da değildi. Hayır, kendi cinsinden birine karşı hiç ilgi duymamıştı, karşı cinsle cinsel ilişkiye girmesini engelleyecek hissî bir bağı da olmamıştı. Vera'yla arkadaşlıklarından söz etmiş ve bu arkadaşlıkta cinsellik veya duygusal bir bağ olmadığını, her şeyin gülmeye ve sırdaşlığa dayandığını anlatmıştı. Arkadaşlıklarının temelinde Vera'nın babasının başına gelenleri çok olağan, herkesin karşılaşılabileceği olaylar gibi algılamasının yattığını söylemişti.

Psikiyatr çok anlayışlı ve içtendi. Connie'nin babasıyla ve babasının ölümünden duyduğu hayal kırıklığıyla ilgili birçok soru sormuştu. "Babam konusuna fazla önem veriyorsunuz gibi geliyor"

demişti Connie bir keresinde.

- Olabilir. Her gün okuldan eve geldiğinizde neler olduğunu anlatın biraz. Örneğin ödevlerinizle ilgilenir miydi?

- Ne demek istediğinizi anlıyorum. Bana karışıyor muydu diye merak ediyorsunuz. Ama hiç böyle bir şey yapmazdı.

- Hayır, böyle bir şey demek istemiyorum. Neden böyle düşündüğümü sandınız?

Daireler çiziyorlardı. Connie arada ağlıyordu. "Babamı böyle tartışmaktan kendimi öyle suçlu hissediyorum ki..."

- Babanıza karşı bir şey söylemediniz ki... Sadece ne kadar iyi ve sevgi dolu olduğunu golf oynamaya gittiğinde herkese resminizi gösterdiğini anlattınız. O kadar.

- Ama ben onu suçladığınızı hissediyorum. Sanki iyi sevişmediğim için o suçluymuş gibi geliyor.

- Öyle bir suçlama yapmadınız ki...

- Biliyorum, ama sanki gerisinde böyle bir suçlama var.

- Peki, nedenini biliyor musunuz?

- Bilmiyorum. Belki de öylesine hayal kırıklığına uğradım ki hayat hikâyemi baştan yazmak zorunda kaldım. Babam bizi hiç sevmiyordu. Köpeklere ve atlara karşı böylesine büyük bir ilgisi olduğuna göre nasıl sevebilirdi?

- Şimdi böyle mi düşünüyorsunuz?

- Bana hiç el sürmedi. Bunu ne kadar söylesem az. Bilinçaltına ittiğim bir şey var sanmayın sakın.

- Ama sizi hayal kırıklığına uğrattığı, hayatınızı altüst ettiği gerçek.

- Nedeni sadece bu olamaz, değil mi? Bir erkek ailemizi yüz üstü bıraktı diye bütün erkeklerden korkuyor olamam değil mi? Connie bu fikri düşündükçe gülüyordu.

- Neden? İmkânsız mı?

- Bütün gün erkeklerle birlikteyim, onlarla çalışıyorum. Hiçbir zaman erkeklerden korkmadım.

- Evet ama, hiçbirinin size yaklaşmasına da izin vermediniz, öyle değil mi?

- Söylediklerinizi düşüneceğim, dedi Connie.

- Hayır, kendi söylediklerinizi düşünmeniz daha doğru olur.

- Bir şey buldu mu? Harry'nin yüzünde umutlu bir beklenti vardı.

- Bir sürü saçmalık... Babama güvenemediğim için bütün erkekleri güvenilmez sanıyordum. Connie alaylı bir biçimde güldü.

- Doğru olabilir, dedi, Connie'nin hiç beklemediği bir şekilde.

- Ama Harry, nasıl olabilir? Birbirimize o kadar açık kalpli davranıyoruz ki... Sen beni hiçbir zaman yan yolda bırakmazsın.

- Umarım bırakmam. O kadar ciddi bir sesle konuşmuştu ki Connie sırtının buz gibi olduğunu hissetti.

O hafta geldi ve geçti. Hiçbir şey düzelmedi. Connie ise Harry'e yapışarak, "Ne olur umudunu kesme, Harry. Seni seviyorum. Çocuğumuz olmasını o kadar istiyorum ki. Belki çocuğumuz olduğunda ben de rahatlayıp herkes gibi o işten zevk almaya başlarım" diye yalvarıyordu.

- Şişş, şişş, diyordu yüzünü okşayarak. O vakit itici ve acı verici olmakta çıkıyor sadece çok zor bir şey oluyordu sevişmeleri. Artık gebe kalmasını sağlayacak kadar sevişmiş olmalıydılar. Çocukları olmasın diye önlem alanların nasıl gebe kaldıklarını düşündükçe.

.. O uykusuz gecelerde Connie yattığı yerde "Acaba talihim her şeyin üstüne beni bir de kısır mı yaptı" diye düşünüyordu. Ama hayır. O ay âdet görmedi. Ümit etmeye cesareti yoktu. Emin oluncaya dek bekledi. Sonra Harry'ye haber verdi.

Harry'nin yüzü aydınlanmıştı. "Beni bundan daha mutlu edemezdin" dedi. "Seni hiçbir zaman hayal kırıklığına uğratmayacağıma söz veriyorum."

- Biliyorum, dedi. Aslında bilmiyordu. Çünkü Harry'nin hayatında, paylaşmadığı önemli bir bölüm olduğunu fark etmişti. Kocasının hayatının o bölümünü er geç başkasıyla paylaşacağından da emindi. Böyle bir durum gerçekleşmeden önce paylaşabildikleri bölümü elinden geldiğince genişletmeye çalışmalıydı.

Birlikte birçok sosyal faaliyete katılıyorlardı. Connie kendine sadece Harry'nin karısı değil, Hayes Oteli'nde çalışan Bayan Constance Kane denmesini istiyordu. Başka iş adamlarının eşleriyle iki demeğe para toplamıştı. Tüm dekorasyonu Kevin'in ailesi tarafından gerçekleştirilen yeni evinde görkemli davetler veriyordu.

Sorunundan annesine hiç söz etmemişti. Vera'ya ise her şeyi anlatmıştı. "Çocuk doğunca başkasıyla bir macera yaşa" demişti Vera. "Belki hoşuna gitmeye başlar, geri dönünce Harry'yle daha çok zevk almaya başlarsın."

- Düşüneceğim, demişti Connie.

Bebek odası hazırды. Connie işten ayrılmıştı. "Bebek bir dadıya bırakılacak yaşa geldiğinde yarım gün çalışmayı düşünür müsünüz?" demişti Bay Hayes.

- Bakarız. Her zamankinden daha sakin ve kontrollü diye düşündü Bay Hayes, Harry Kane gibi zor bir adamla evlilik bile kadının gücünü azaltmadı...

Connie, Harry'nin ailesiyle iyi ilişkiler içinde olmaya özel özen gösteriyordu. Bir yılda oğullarının son on yıldaki ziyaretlerinden daha sık onları görmeye gitmişti. Hamileliğinin bütün ayrıntılarını anlatıyordu. "İlk torununuz, hayatınızın önemli dönüm noktalarından biri olacak" diyordu. Annesi ile babası sessiz insanlardı, Harry'nin işteki büyük başarısı karşısında hayranlık duyuyorlardı. Harry'nin karısının kendilerine gösterdiği yakınlık, onları böylesine işin içine katması hem hoşlarına gidiyor hem de bundan çekiniyorlardı.

Connie ortakların ve karılarının da ondan yana olmalarını sağlamak için çaba gösteriyordu. Çarşamba akşamları onları eve hafif bir akşam yemeğine davet etmeye başlamıştı. Ortaklar öğlen yemeğinde iyi şaraplar içerek ağır bir yemek yedikleri için akşamları çok hafif şeyler istiyorlardı. Yine de her hafta çok lezzetli yemekler yapılmasına özen gösteriyordu. İçlerinden biri zayıflamaya çabaladığından şişmanlatıcı olmayan münüler seçerdi. Diğer ortak içkiye düşkün olduğundan fazla içki ikram etmezdi.

Connie sorular sorar, cevaplarını can kulağıyla dinlerdi. Kadınlara Harry'nin kocalarına ne kadar hayran olduğunu söyler onları neredeyse kışkırttığı anlatırdı. Çocukların sınavlarını, evlerinde yaptıkları yenilikleri, tatile gidecekleri yerleri ve yeni giysilerini en ince ayrıntısına kadar hatırlar, sorular sorardı. Ortakların eşleri Connie'den en az yirmi yaş büyüktü. İlk başta şüphe ve kıskançlık doluydular. Düğünden altı ay geçmeden, Connie'nin sadık esirleri olmuşlardı. Kocalarına Harry Kane'in daha iyi birisiyle evlenemeyeceğini söylüyorlar, o sert bakışlı Siobhan Casey yerine

Connie'yle evlenmesinin ne kadar iyi olduğunu ekliyorlardı.

Ortaklar, mükemmel olarak gördükleri Siobhan'ın aleyhinde tek söz söyletmemeye yeminli gibiydiler. Erkeklerin birbirlerini korumak için gösterdikleri özenle Bayan Casey'in Harry Kane'le eski ilişkisinin son günlerde tekrar alevlendiğini söylemiyorlardı. İki ortak aslında olanları anlamakta güçlük çekiyorlardı. İnsanın evde Connie gibi bir karısı varken gözü nasıl dışarda olabilirdi?

Connie, kocasının Siobhan Casey'yle yattığını fark ettiğinde büyük bir şok geçirdi. Bu kadar çabuk olacağı hiç aklına gelmemişti. Demek Harry onu düş kırıklığına uğratmak için fazla beklemeye gerek duymamıştı. Birlikte kurdukları hayatın sağlam temellere oturması için zaman tanımamıştı. Yedi aylık evliydi. Connie üç aylık gebeydi. O, anlaşmalarına uymuştu. Hiçbir erkeğin bu kadar kusursuz bir yol arkadaşı, daha rahat bir ev hayatı olamazdı. Connie, otelcilikte edindiği tüm deneyimleri evin düzenine aktarmıştı. Evleri hem çok şık hem de çok rahattı. Harry istediğinde evi insanlarla, çiçeklerle ve neşeyle dolduruyordu. Harry istediğinde ev sessiz ve dinlendirici oluyordu. Ama bunlar ona yetmiyordu, o daha fazlasını istiyordu.

Bu ilişki seyahatte veya şehir dışında bir konferansa katıldığında yaşanan bir gecelik beraberliklerden olsaydı Connie belki katlanırdı. Ama hep peşinde olan o kadınla! Tekrar ona dönmesi ne kadar küçük düşürücüydü. Bu kadar kısa zamanda...

Bahaneleri inandırıcı olmaktan çok uzaktı. "Pazartesi Cork'a gidiyorum. Sanırım gece de kalırım" dediği gün Cork'taki ortağı Harry'yi evden aramıştı. Demek ki Cork'a hiç gitmemişti.

Connie işi büyütmemeye, sudan bahanelerini görmezlikten gelmeye çalışıyordu. "O adam evrak çantasının üstünde yazılı adını bile okumaktan âciz. En az üç kez geceyi otelde geçireceğimi söyledim. Yaşlılık bu demek..."

Bir süre sonra Cheltenham'e gittiğini söylediğinde, seyahat acentası bileti eve göndermişti. Böylece Connie de Siobhan Casey adına olan ikinci bileti görmüştü.

- Birlikte gittiğinizi bilmiyordum, dedi alçak sesle.

Harry omuz silkti. "İnsanlarla buluşmak, yarışlara gitmek, yeni iş imkânları yaratmak için gidiyoruz. İçimizden birinin kafasının dinç kalması, rapor hazırlaması gerekiyor."

O günden sonra haftada en az bir gece eve gelmemeye başladı. En az iki kez de eve o kadar geç geliyordu ki başka birisiyle olduğunu anlamamak imkânsızdı. Connie hamileyken iyi uyuması gerektiğini söyleyerek odalarını ayırmayı önermişti. Connie, hayatının gittikçe daha yalnız geçtiğinin farkına varıyordu.

Haftalar ilerledikçe iletişimlerini azalmaya başlamıştı. Harry hep nazik ve övgü doluydu. Özellikle çarşamba akşam yemeklerinden çok memnundu. O yemeklerin ortaklıklarını daha da perçinlediğini söylüyordu. Bu sayede çarşamba akşamlarını evde geçiriyordu. Connie yemeklerin altındaki gerçek nedenin bu olduğunu söylemiyordu. Ortaklar ile eşlerini çarşambaları Hayes'e götürecek taksiyi ayarlamış otelden de onlara özel indirim sağlamıştı.

Konuklar gidince Harry'yle işi tartışırlardı. Bu konuşmalar sırasında Connie'nin aklı hep başka yerde olurdu. Siobhan Casey'in evinde de iş hayatındaki basanlarını ve başarısızlıklarını tartışıyorlar mıydı? Yoksa kapıdan girer girmez soyunmak için can atacak kadar birbirlerini arzuluyorlar mıydı?

Bir çarşamba akşamı, Connie'nin şişkin karnını okşadı. Gözleri dolu doluydu. "Özür dilerim" dedi.

- Niçin? İfadesi bomboştı. Harry bir şey söyleyecek gibi sustu. Konuşmasını engellemek için, hangi konuda özür diliyorsun? Her şeyimiz var. Neredeyse her şeyimiz... Eksiğimiz varsa onu da zamanla elde edeceğimizden eminim, dedi.

- Evet. Tabii, dedi Harry, kendini toparlayarak.
- Hem yakında bebeğimiz doğacak, dedi Connie okşar gibi bir sesle.
- Ve her şey yoluna girecek, dedi Harry söylediğine hiç inanmadan.

On sekiz saat süren sancılardan sonra oğulları doğdu. Kusursuz, sağlıklı bir bebektir. Adını Richard koydular. Connie Harry'nin babasının, hatta babasının babasının adının Richard olduğunu anlatıyordu. Baba Bay Kane'e aslında Sonny Kane denildiğinden hiç söz edilmedi.

Evlerinde düzenledikleri vaftiz töreni sade ve şıktı. Connie kapıda durmuş konukları karşılıyordu. Doğumdan ancak bir hafta geçmiş olmasına karşın eski kilosuna inmişti. Gerektiğinden çok süslenmiş annesi çok mutlu görünüyordu. Arkadaşı Vera'nın iki çocuğu Deirdre ile Charlie de onur konuklarıydı.

Rahip Connie'nin çok yakınıydı. Genç kadının yanında dururken ondan nasıl gurur duyduğu belliydi. "Bütün cemaatim bu genç ve güzel kadın kadar açık elli ve iyi kalpli olsa" diye düşünüyordu. Connie'nin babasının orta yaşlı avukat arkadaşı da gelmişti. Baro'nun en saygıdeğer üyelerinden biriydi, çok ünlü bir avukattı, hayatında hiç dava kaybetmemişti.

Connie'yi bir yaranda rahip, diğer yanında papaz, kucığında oğlu, beyaz biyeli şık lacivert ipekli elbisesiyle kapıda misafir karşılarken gören Harry, korkuyla sırtının ürperdiğini hissetti. Neden titrediğini anlamadı. Korkusunu kafasının bir kenarına itti. Üşütmüş de olabilirdi. "Umarım değildir" diye düşündü, önünde çok yoğun birkaç hafta vardı. Yine de gözünü karşısındaki tablodan alamıyordu. Kapının yanında duran küçük grup sanki bir şeyi simgeliyor gibiydi. Onu tehdit eden bir şeyin temsilcisi gibiydi.

İstemedi yanlarına yanaştı. "Çok hoş bir manzara" dedi her zamanki rahat haliyle. "Vaftiz töreninde hem kilise ve hem de yasalar tarafından korunmaya alınan oğlum... Kutsal İrlanda'da hayata atılmak için bundan daha uygun koşullar olabileceğim sanmıyorum."

Üçü birden gülümsedi. Konuşan Connie'ydı. "Tam Rahip O'Hara ile Bay Murphy'ye bugün ne kadar mutlu olman gerektiğini söylüyordum. Düğünümüzden sekiz gün sonra söylediğin sözleri tekrarlıyordum."

- Öyle mi? Ne demiştin?

- Elli beş yaşına geldiğinde işi devralacak bir balayı bebeği istediğini söylemiştin. Bir de ihtiyaç duyduğunda yanında göreceğin bir ailen olmasını istiyordun. Sesi, dinleyenlere tatlı ve övgü dolu izlenimi veriyordu. Oysa Harry, çelik kadar sert olduğunu seziyordu. O günden sonra o konuya bir daha dönmemişlerdi. Kullandığı sözcüklerin böylesine hatırlanacağını hiç beklemiyordu. Hele o sözlerin başkalarının önünde tekrarlanacağı akimin ucundan bile geçmemişti. Yoksa bu bir tehdit miydi?

- Herhalde daha sıcak ve sevecen sözcükler kullanmışımdır, Connie, dedi gülümseyerek. Bahamalar'daydık, yeni evliydik.

- Aynen böyle demiştin. Ben de Rahip O'Hara ile Bay Murphy'ye nazar değmesinden korktuğumu, çünkü şimdiye kadar her şeyin tam senin istediğin gibi geliştiğini söylüyordum.

- Richard'ın sigortacılıktan hoşlanacağını da temenni edelim bari.

Sözlerinde gerçek bir tehdit olduğundan emindi, ama tehdidin nereden geldiğini çözememişti...

Birkaç ay sonraydı. Bir avukat onu bürosuna davet ediyordu. "Şirketinizi sigorta etmek için mi?" diye sordu Harry.

- Hayır. Tamamen özel bir iş. Özel bir konu, yanımızda daha deneyimli bir avukat da bulunacak.

Büroda, Connie'nin babasının arkadaşı T. P. Murphy çıktı karşısına. Sessizce gülümseyerek söylenenleri dinliyordu. Genç avukat, Bayan Kane'in malları ayırmak için kendisine başvurduğunu söyledi. Bunu Evli Kadınların Mal Yasası'na göre istiyordu.

- Neyim varsa yarısı onun. Bunu biliyor. Harry bugüne kadar hiç böylesine sarsılmamıştı. İş hayatında şaşırtıcı çok şey olmuştu, ama hiçbiri bu denli sarsıcı olmamıştı.

- Evet, ama başka unsurlar da var, dedi genç olanı. Deneyimli avukat bir şey söylemeden ikisini izlemeye devam ediyordu.

- Ne gibi unsurlar?

- İşinizdeki risk unsuru gibi, Bay Kane.

- Sizinki dahil, Allah'ın belası her işte bir risk unsuru vardır, dedi Harry hırsla.

- Şirketinizin birden yükseldiğini, birden geliştiğini kabul ediyorsunuzdur herhalde. Böyle olunca malvarlığı da kâğıtta görüldüğü kadar güvenli olmayabilir.

Allah kahretsin, demek ki bu avukatlara şirketlerinin riskli alanlarını açıklamıştı. Ortaklarıyla kaygılandıkları yönleri. Bu ayrıntıları başka türlü bilmeleri imkânsızdı.

- Kendine çıkar sağlamak amacıyla şirketimizin aleyhinde bir şeyler anlattıysa ona gösteririm, dedi birdenbire kendine engel olamayarak.

Ünlü avukat işte o an öne doğru eğilerek ipek gibi yumuşak bir sesle, "Bay Kane, eşinizin ne kadar düşünceli olduğunu anlamadığınızı görmek beni şaşırttı doğrusu. Belki geçmişini biliyorsunuz. Babasının yaptığı yatırımlar, o... şey olunca... ailesinin ihtiyaçları için yetersiz kalmıştı..."

- O durum başkaydı. Babası kafadan zoru olan yaşlı bir dişçiydi ve diş doldurmaktan kazandığı parayı son kuruşuna kadar ya atlara ya da köpeklere yatırıyordu. Hukuk bürosunun içini bir sessizlik kaplamıştı. Harry Kane kendine zarar verecek bir biçimde davrandığını fark etmişti. İki avukat birbirlerine baktılar. Yine de efendi biri olduğunu söylemeliyim, diye ekledi.

- Evet, dediğiniz gibi gerçek bir beyefendiydi. En yakın arkadaşlarımdan biriymiş, dedi T. P. Murphy.

- Evet, evet. Doğru.

- Bayan Kane bize birkaç ay içinde ikinci bir bebek beklediğinizi söyledi. Avukat gözlerini önündeki kâğıttan ayırmadan konuşuyordu.

- Evet, bu da doğru. İkimiz de çok mutluyuz.

- Bayan Kane bu çocukların ve ilerde olacak çocuklarınızın bakımını üstlenmek için Hayes Oteli'ndeki başarılı kariyerini bırakmış öyle değil mi?

- Beni dinleyin. Kariyeri dediğiniz Allah'ın belası resepsiyon memurluğundan başka bir şey değildi. Gerçek bir meslek değildi. Benimle evlendi. Her istediğini alabilecek parası var. Ondan esirgediğim ne var? Yoksa şikâyetleri arasında bu da mı var?

- İyi ki Bayan Kane burada değil, söylediklerinizi iyi ki duymadı, dedi T. P. Murphy. Durumu nasıl yanlış algıladığınızı bilerseniz. Şikâyet eden yok, sizin için, şirketiniz için ve aileniz için engin kaygıdan başka bir şey yok. Sizi merak ediyor, sizin için üzülmüyor. Şirketinize bir şey olursa, uğrunda bu kadar çalıştığınız, sizi devamlı seyahat etmeye zorlayan, ailenizden ayıran işiniz bozulursa her şeyi kaybetmenizden korkuyor.

- Peki, istediği ne?

Şimdi sıra isteklerdeydi. Connie'nin avukatları her şeyin onun adına geçmesini istiyorlardı; evin ve vergi öncesi brüt kârın büyük bir yüzdesinin Connie'nin olmasını... Connie, kendi seçeceği yöneticilerin idare edeceği yeni bir şirket kuracaktı. Kâğıtlar karıştırıldı, o yöneticilerin çoktan belirlenmiş olduğu anlaşılıyordu.

- Bunu yapamam. Harry Kane bugünlere hep aklından geçenleri açık açık söyleyerek gelmişti.

- Neden, Bay Kane?

- İki ortağım buna ne anlam verir? İşi birlikte kurduğum iki ortağım var. Onlara, "Beni dinleyin, çocuklar, bu işten pek emin değilim, eğer batarsak benim parama dokunmanızı engellemek için kendi payımı kanma veriyorum" mu dememi istiyorsunuz? Böyle davranırsam ne derler? Şirketimize ne kadar güvendiğimi göstermiş olurum.

Harry hayatında T. P. Murphy'nin sesi kadar yumuşak, fakat etkileyici bir ses duymamıştı. Sesi zor duyuluyordu, ama bıçak kadar keskindi. "İki ortağınız kârlarını istedikleri gibi harcamakta serbestler sanırım, Bay Kane. Biri kârıyla batı bölgesinde bir damızlık hayvan çiftliği alabilir, diğeri ise sanat eserleri alır veya filmcilerle, gazetecilerle görüşmeye meraklıdır, onlara davetler verir. Sizin bunları sorgulamaya hakkınız yok. Öyleyse karınızın şirketine yatırım yapmanıza onlar nasıl karışabilirler?"

Connie her şeyi anlatmıştı. Yoksa Murphy denen o avukat bütün bunları nasıl bilebilirdi? Çarşamba akşamları ortakların karılarından öğrenmişti tabii... Aman Tanrım, derhal o çarşamba davetlerine son verecekti.

- Ya karşı çıkarsam.

- Çıkmayacağınızdan eminim. Yasalarımızda boşanma diye bir şey olmayabilir, ama Aile Hukuku Mahkemelerimiz var. Ve sizi temin ederim ki Bayan Kane o mahkemeye başvurursa çok yüklü bir tazminat vermeye mahkûm olursunuz. Tek sorun gazetelerde ve televizyonda yayımlanacak olumsuz haberler... Sigortacılığın kamuoyunun güvenine ne denli bağlı olduğunu bilmem hatırlatmama gerek var mı?.. Sesi gittikçe hafifliyordu.

Harry Kane kâğıttan imzaladı.

Sonra o güzelim büyük ve rahat evine döndü. Her gün gelen bir bahçıvanları vardı. Adam saksıları el arabasına yüklemiş bahçenin güney duvarına doğru yürüyordu. Evden içeri girdi, holdeki taze çiçeklerle dolu vazolara, tertemiz parlak duvarlara ve birlikte seçtikleri tablolara baktı. Rahatlıkla kırk kişi alan geniş salona baktı. Waterford camından yapılmış biblolarla dolu vitrinlere baktı. Yemek odasında kurutulmuş çiçekler vardı. Misafir olmadığında o odada yemek yemezlerdi. Güneş ışığının aydınlattığı neşe saçan mutfığa girdi. Connie, gülerek küçük Richard'a süzgeçten geçirilmiş elma püresi yedirmekle meşguldü. Üstünde beyaz pike yakalı güzel bir hamile elbisesi vardı. Yukarı katta çalışan elektrik süpürgesinin sesi duyuluyordu. Birazdan süpermarketten siparişleri getiren kamyonet kapıya gelecekti.

Her yönüyle mükemmel yönetilen bir evi vardı. Çalışanların hiçbir sorunu kendisine aktarılmadığı için gündelik hayatı rahat ve problemsiz geçiyordu. Görünmez eller giysilerini alır, temizletip, ütületip tekrar yerlerine yerleştirirdi. Yeni çoraplar veya iç çamaşırları almak hiç ona kalmazdı. O sadece elbiselerini ve kravatlarını seçmekle yetinirdi.

Mutfak kapısında durmuş, güzeller güzeli karısına ve yakışıklı oğluna bakıyordu. Yakında bir bebekleri daha olacaktı. Connie anlaşmalarının kendine düşen bölümüne tamamen sadık kalmıştı. Yatırımlarını korumakta bir bakıma haklıydı. Harry'nin geldiğini duymamıştı, kapıda duran kocasını

görünce sıçradı.

İlk tepkisi sevinmekti. "Ah ne iyi, kısa bir süre eve gelebildin demek. Bir fincan kahveye ne dersin?"

- Onları gördüm.

- Kimleri?

- Avukatlarını. Sesi sertti.

Connie hiç etkilenmemişti. "En doğrusu işlemleri onlara bırakmak. Sen hep öyle demez misin? Zamanını harcama, uzmanlara para ver onlar yapsın demez misin?"

- Bay T. P. Murphy'nin elbiselerinin kalitesine, saatinin markasına bakacak olursan uzmanlığı için ne korkunç paralar istediği açık.

- Onu uzun zamandır tanırım.

- O da öyle söyledi.

Connie, Richard'ın çenesinin altını gıdıkladı. "Babana merhaba de bakalım... Seni gündüz vakti pek sık görmüyor..."

- Hep böyle mi olacak? Evde oturmadığım için hep böyle iğneli, imalı mı konuşacaksın? Çocuğumuz ve yeni doğacak bebeğimiz kötü bir baba, ihmalkâr bir baba imajıyla mı büyüyecekler?.. Hayatımız böyle mi sürüp gidecek?

Connie'nin yüzünde pişmanlık vardı. Bu duygusu içten gibiydi.

- İğnelemek için söylemediğime seni nasıl inandırsam, Harry? Yemin ederim böyle bir niyetim yoktu. Seni görünce mutlu oldum, bebekle aptalca konuştum. O da seni görmekten mutlu olsun istedim. Temin ederim ki hayatımız imalı sözlerle geçmeyecek. Başkalarında ne kadar nefret ettiğimi bilemezsin. Sevmediğim bir şeyi ben neden yapayım?

Aylardır Harry'e yaklaşmıyor, ona yakınlık göstermiyordu. Yine de kapıda görünce içinde bir sııcaklık hissetti. Harry'nin yanına doğru yürüdü. "Harry, ne olur böyle yapma. Lütfen. Bana karşı o kadar iyisin ki, o kadar güzel bir hayatımız var ki... Böyle birbirimize karşı savunmada olacağımıza keyifli bir hayat yaşasak daha iyi olmaz mı?"

Connie'nin kolları boynuna sarılmış olmasına karşın Harry hareketsiz duruyordu, "imzaladın mı diye sormuyorsun."

Connie geri çekildi. "İmzaladığımı biliyorum."

- Nereden? Yanlarından ayrılır ayrılmaz telefon mu ettiler yoksa?

- Tabii ki hayır. Böyle bir şey yapmazlar. Küçük düşürücü bir fikir.

- Neden olmasın, üstlendikleri işi başardıklarını söyleyemezler mi?

- Haklı bulduğun için imzaladın. Sonuçta kendi yararına olduğu için...

Connie'yi kendine çekti ve şiş karnını vücuduna dayadı. "Yeni bir Kane" dedi kendi kendine, bu muhteşem evde kurduğu hanedana bir vâris daha... "Beni sevseydin" dedi. "Beni sevseydin ne iyi olurdu."

- Seviyorum.

- O şekilde değil, dedi. Sesi öyle üzgündü ki...

- Ben de istiyorum. Deniyorum. Beni istediğin zaman varım, bunu biliyorsun. Seninle aynı odada,

aynı yatakta yatmak istiyorum. Bizi ayıran sen oldun.

- Eve geldiğimde ne kadar kızgın olduğumu bilemezsin, Connie. Son kuruşuma kadar elimden almak için arkamdan çevirdiklerinle gerçek bir kahpe olduğumu söylemeye geldim. Bir dolandırıcı olduğumu, servet avcısı olduğumu söyleyecektim. Connie ayakta durmuş bekliyordu. Oysa şimdi senin de benim kadar büyük bir hata yaptığım anlıyorum. Sen de en az benim kadar mutsuzsun.

- Ben mutsuz değil, yalnızım, dedi.

- Adım ne koyarsan koy... omzunu silkiyordu. Parayı alınca daha mı az yalnızlık hissedeceksin?

- Hayır, sadece daha az korku duyacağım.

- Neden korkuyordun? Baban gibi her şeyi kaybedeceğimden mi? Yeniden fakir olmaktan mı?

- Hayır, tamamen yanlış. Çok açık, berrak bir konuşması vardı. Doğruyu söylediği belli oluyordu. Hayır, fakirlik beni hiç rahatsız etmedi. Ben annem gibi değilim, geçinecek parayı daima kazanabilirim. Ama annem gibi acı biri olmaktan korkuyordum, senin için bıraktığım işe en alt kademedен başlamak zorunda kalırsam senden nefret etmek istemiyordum. Çocuklarımla düşledikleri gibi değil bambaşka bir hayatları olmasından korkuyordum. Başımdan geçenler bu konuları iyi öğretti bana, o yüzden korkularım var. Oysa birbirimize çok yakışan ne kadar uygun bir çifttik. Yatağın dışında her yerde anlaşan iki insanız. Ölene dek birlikte kalmamızı sağlamak istedim.

- Anlıyorum.

- Arkadaşım olamaz mısın, Harry? Seni seviyorum ve belli etmesem de senin için en iyi şeyleri temenni ediyorum.

- Bilmem, dedi evden gitmek üzere araba anahtarlarını alarak.

- Bilmem... Arkadaşın olmayı ben de isterim, ama sana güvendiğimi sanmıyorum. İnsan arkadaşına güvenmeli, değil mi? Sonra yemek sandalyesinde oturan ve neşeyle cıvıldaayan Richard'a döndü. Annene iyi davran, bebeğim. Her şey harikaymış gibi görünse de hayat onun için de o kadar muhteşem değil... Evden çıkıp gittiğinde Connie ölesiye ağladı.

Bir kızları doğdu. Adını Veronica koydular, iki yıl sonra ikizler doğdu. Ultrasonda iki cenin gördüklerinde Connie sevinçten ağlayacaktı. Onun ailesinde de ikizler vardı, ne kadar harikaydı. Harry'nin de çok sevineceğini sanıyordu. "Çok memnun olduğumu görüyorum" dedi Harry buz gibi bir sesle. "Etti dört. Anlaşmamız tamamlandı. O korkunç konunun perdesi kapandı artık. Aman Tanrım, ne büyük rahatlık!"

- İstediginde ne kadar hain olabiliyorsun...

Dış dünyaya karşı hep ideal bir çifti simgeliyorlardı. Bay Hayes sık sık Connie'den otelcilik hakkında fikir alırdı. Kızı Marianne gitgide güzelleşmiş Dublin'deki servet avcılarının peşinde koştuğu bir genç kız olmuştu. Connie'nin bakışlarındaki hüznü görüyor, ama o konuya hiç değinmiyordu.

Harry Kane'in sadık bir koca olmadığını o da duymuştu. Onu başka kadınlarla görenler vardı. O zavallı sekreteri hâlâ peşinde gölge gibi dolaşıyordu. Yıllar geçtikçe Bay Hayes de karıkocanın bir anlaşmaya vardıklarını düşünmeye başlamıştı.

Büyük oğulları Richard iyi okuyordu, okulun rugby takımındaydı, Veronica ise on iki yaşından itibaren tıp okumaya kararlıydı, ikizler de sağlıklı, neşeli çocuklardı.

Kane'ler muhteşem davetler vermeye ve sosyal hayatta birlikte görünmeye devam ediyorlardı. Connie, otuzlu yaşlarında yaşlıları arasında en şık kadın olarak biliniyordu. Modayı yakından takip

ediyormuş gibi bir izlenim vermeden, kolaylıkla alabileceği ünlü modacıardan alışveriş yapmadan hep çok bakımlı ve şıktı.

Mutlu değildi. Tabii ki mutlu değildi. Ama Connie insanların büyük çoğunluğunun yaşamlarını değiştirmek istediklerini, hayatlarının aniden yanan ampuller, Technicolor filmler gibi renklenmesini beklediklerini biliyordu.

İnsanların çoğunun hayatı böyle geçiyordu. Mutluluk denen şey hayalden başka bir şey değildi belki. Uzun zaman bir otelde çalıştığı için ne kadar yalnız ve yetersiz insan olduğunu biliyordu. Otel müşterilerine bakınca hayatın bu yönü çok belirgindi. Sonra yardım kurumlarında çalışmaya başladı. Oraya gelenlerin çoğunun yalnızlıklarını unutmaya veya boş zamanlarını doldurmaya geldiği belliydi. Hayatlarındaki boşluğu doldurmak için sabah kahvelerine gerek duyan kadınlar gibi...

Çok kitap okuyor, sık tiyatroya gidiyordu. Zaman zaman da Londra'ya veya Kerry'ye kısa yolculuklar yapıyordu.

Harry, ailesiyle tatile gidecek zaman bulamıyordu. Connie, çocukların ortakların kanlarıyla sık sık tatile gittiklerini fark etmelerini önlemek istiyordu. Ama çocuklar bazen iyi gözlemci olmuyorlardı. Kocalarıyla dış ülkelere giden çok kadın tanıyordu, Connie hiç böyle bir şey tatmamıştı. Harry çok sık dış ülkelere giderdi, ama hep işiyle ilgili seyahatler olduğunu söylerdi. Bir yatırım şirketinin İspanya'nın güneyinde veya Yunan Adaları'nda yeni açılmış bir tatil köyünde ne işi olduğunu merak ederdi Connie. Ama bir şey söylemezdi.

Harry sadece seks için gidiyordu. Cinselliğe bayılırdı. Connie bu konuda ona yardımcı olamamıştı, Harry'ye engel olması haksızlık olurdu. Ne Siobhan Casey'i ne de herhangi başka bir kadını kıskanmak aklına geliyordu. Connie'nin bir arkadaşı kocasının kendisini aldattığını öğrenince saatlerce, günlerce ağlamıştı. "Paylaştıkları şeyleri başkasıyla yaptığını düşünmek bile delirtmeye yeter" diyordu. Oysa Connie hiç aldırılmıyordu.

Onun istediği Harry'nin bu işi dışarda hallederek evde sevgi dolu bir arkadaş gibi davranmasıydı. Aynı yatağı, ümitlerini ve hayallerini paylaşmak, birlikte ileriye dönük planlar yapmak yetiyordu. Bu isteği o kadar saçma mıydı? Harry'ye zevk verecek cinsel ilişkide bulunamadığı için her şeyden böylesine uzaklaştırılmak haksızlık değil miydi? Ne de olsa dört tane sağlıklı, mükemmel çocuk vermişti, bu bile Harry'nin olaylara başka açıdan bakması için yeterli bir nedendi...

Connie, bazılarının Harry'yi terk etmesi gerektiğini düşündüklerini biliyordu. Örneğin, Vera. Açıkça söylemese bile belli ediyordu. Bir de oteldeki Bay Hayes. İkisi de Harry'yle sadece parasal bir güven sağladığı için kaldığını düşünüyorlardı. Malî durumunun iyi olduğunu, evi terk etmeye yetecek parası olduğunu nasıl bilebilirlerdi?..

Öyleyse neden kalıyordu?

Ailesi için daha iyi olduğundan. Çocukların hem annelerine hem babalarına ihtiyacı olduğundan. Her şeyi yıkıp, yeniden yapmak çok büyük güç ve çaba gerektirdiğinden. Başka yere gittiğinde daha mutlu olacağına emin olmadığından. Üstelik bu hayatın o kadar kötü olduğunu kim söylüyordu? Birlikte olduklarında Harry nazik ve sevimliydi. Hayatı doluydu, haftalara, aylara ve yıllara dönüşen zamanı dolduracak çok şey buluyordu.

Kendi annesini ve Harry'nin ailesini sık sık ziyaret ediyordu. Ortaklar ile karılarını davet etmeye devam ediyordu. Çocuklarının arkadaşlarına gelebilecekleri sıcak bir yuva sağlıyordu. Evin arkasındaki tenis kortundan top sesleri, çocukların odasından müzik sesi duyuluyordu. Genç kuşak, Bayan Kane hiç sorun çıkarmadığı için, Bay Kane de hiç ortalarda görünmediği için Kane'lerin evine

hayrandı.

Sonra bir gün, Richard Kane on dokuz yaşına bastığında -tıpkı babası onları meteliksiz bırakıp öldüğünde Connie'nin olduğu yaşta- Harry Kane eve geldi ve rüyanın bittiğini açıkladı. Şirket ertesi gün skandallar yaratarak ve meteliksiz olarak kapanıyordu. Ülke, yatırımları yok olmuş, tüm birikimleri batmış insanlarla dolacaktı. Ortaklarından birini intihar etmemeye zor ikna etmişlerdi. Diğer ortak ise kaçmak üzereydi.

Yemek odasında oturuyorlardı. Connie, Richard ve Veronica... İkizler bir okul gezisine çıkmışlardı. Harry durumun korkunçluğunu anlatırken sessizce dinliyorlardı. Gazetelerde sekiz sütunluk bir manşet. Kapıda gazeteciler, ülkeyi dolandıran adamın lüks hayatını görüntülemek isteyen, tenis kortunun ve diğer görkemli yerlerin resmini çekmeye çalışan fotoğrafçılar. İşbirliği yapan siyasîlerin adları açıklanacaktı, dış ülkelere yaptıkları seyahatler, eskiden ilişkide oldukları, ama şimdi tanımazlıktan gelecek, önemli aileler...

Peki, neden? Nedenleri, kestirme çareler, gereksiz riskler, başkalarının güvenmediği kişileri iş almaktı... Soru sormak gerektiğinde susmak, daha deneyimli şirketlerde dikkat çeken ayrıntıları görmezlikten gelmekti suçlan.

- Evi satmamız mı gerekecek? diye sordu Richard. Bir sessizlik oldu.

- Üniversiteye gidecek kadar paramız olacak mı? Soruyu soran Veronica'ydı. İkinci bir sessizlik daha.

Sonra Harry konuşmaya başladı. "İkinize de annenizin başından beri beni uyardığını söylemek zorundayım. O beni uyardı, ama ben onu dinlemedim. İlerde bugünü düşündüğünüzde söylediklerimi unutmayın."

- Zarar yok, Babacığım, dedi Veronica. Tıpkı babası ölmeseydi, işler bozulduğunda yanında olsaydı Connie'nin yapacağı gibi... Harry'nin gözleri doldu.

- Herkesin başına gelebilir, dedi Harry kahramanca bir ifadeyle. İş hayatı budur işte. Connie içten seviniyordu. İyi kalpli, verici çocuklar yetiştirmişlerdi. Her şeyin hakları olduğunu düşünen şımarık, zengin çocuklar değil... Connie konuşma sırasının onda olduğunu biliyordu. "Babanız bu kötü haberleri vermeye başlar başlamaz sizlerin eve dönmesini beklemesini rica ettim. Her şeyi birlikte duymamızı ve gerçek bir aile gibi tepki vermemizi istiyordum. İkizlerin burada olmaması bir bakıma daha hayırlı. Onlara olardan daha sonra anlatırım. Yapacağımız şey şu, bu akşam bu evi terk edeceğiz. Ufak birer bavul hazırlayacağız. İçine bir haftalık giyecek koyacağız. Kevin ile Vera'dan bir kamyonet isteyeceğim, böylece dışarıda bekleyen bir gazeteci varsa bizi arabalarımızla çıkarken görmeyecek. Telesekreterine herkesin Siobhan Casey'e başvurmasını söyleyen bir mesaj bırakacağız. Doğru söylüyorum, değil mi Harry?"

Başını salladı, afallamıştı. "Doğru."

- Sizler şehir dışına, annemin yanına gideceksiniz. Kimse nerede olduğunu bilmiyor, kimse sizi orada bulup rahatsız edemez. Onun telefonundan arkadaşlarınızı arayın ve her şeyin sonunda düzeleceğini, ama ortalık duruluncaya dek görünmemeye gayret edeceğinizi anlatın arkadaşlarınıza. On gün sonra geri döneceğinizi söyleyin. Hiçbir hikâye on günden fazla gündemde kalmaz. Ağzıları açık Connie'ye bakıyorlardı.

- Ha, unutmadan... İkiniz de üniversiteye gideceksiniz. İkizleri de gidecekler. Bu evi satarız, ama hemen değil. Bankaların keyfi olsun diye satmayacağız.

- Borçları ödemek zorunda değil miyiz? dedi Richard.

- Bu ev babanın değil, dedi Connie çok olağan bir şey söyler gibi.
- Senin üstüne olsa bile, satmak zorunda hissetmez misin?..
- Hayır, benim de değil. Uzun zaman önce benim yöneticisi olduğum bir şirkete satıldı.
- Aman, Babacığım, ne kadar akıllılık etmişsin.

Kısa bir sessizlik oldu. "Evet baban son derece akıllı bir iş adamıdır ve verdiği sözleri tutar. Kimsenin parasız kalmasını istemez, bu yüzden işler bitince bize kötü gözle bakacaklarını sanmıyorum. Bir süre zor bir devreden geçeceğiz, ama cesur ve inançlı olmak zorundayız."

Daha sonra telefon ederek ve eşya toplayarak gecenin nasıl geçtiğini anlayamadılar. Aynı akşam da kimse görmeden dekoratör dostlarının kamyonetiyle evi terk ettiler.

Vera ile Kevin'in evine geldiklerinde arkadaşlarının yüzleri bembeyazdı. Aralarında boş laflar, gereksiz hafiflikler olamayacağından kendilerine verilen geniş yataklı en büyük misafir odasına yerleştiler. Bir tepsiye sıcak çorba ile soğuk yiyecekler hazırlanmıştı.

- Yarın görüşürüz, dedi Vera.
- İnsanlar böyle güzel davranmayı nereden öğrenirler? diye sordu Harry.
- Herhalde başlarına aynı şey gelse başkalarının kendilerine nasıl davranmalarını istediklerini düşünerek... Connie bir kâse çorba uzattı. Harry başını salladı. Haydi al, Harry. Yarın buna ihtiyacın olacak.
- Kevin'in her şeyi bizde mi sigortalı?
- Hayır, değil. Connie'nin sesinde heyecan yoktu.
- Nasıl oluyor?
- Ben yapmalarını söylemiştim. Ne olur, ne olmaz diye...
- Ne yapacağım, Connie?
- Olanları kabul edeceksin. Başarısızlığı kabul edeceksin. İstemediğini söyleyeceksin, ülkeyi terk etmeyeceğini, herhangi bir işte çalışacağını açıklayacaksın.
- Beni paramparça ederler.
- Kısa bir süre için. Sonra yeni bir şey çıkar, bu unutulur. -Ya sen?
- Çalışmaya başlayacağım.
- Avukatların senin için kopardıkları paralara ne oldu?
- Çocukların geleceği için gerekli olan miktarı ayırıp gerisini birikimlerini kaybeden o zavallılara geri vereceğim.
- Ulu Tanrım, umarım her şeyin üstüne bir de azizlik taslamaya kalkmazsın...
- Eninde sonunda o para benim değil miydi? Sen olsan ne yapardın, Harry? Gözleri buz gibiydi.
- Saklardım. O paraya bugüne kadar dokunmadığın için talihine teşekkür et ve sakın geri verme.
- Böyle düşünmediğine eminim. En iyisi bu konuyu yarın konuşalım.
- Hayır gerçekten böyle düşünüyorum. Bu iş, küçükbeylerin kriket maçına benzemez... Limitet şirket kurmanın amacı bu, sadece şirketin parasına dokunabilirler. Sen kendi payını şirketten aldın. Madem geri verecektin Tanrı aşkına söyler misin baştan neden aldın?
- Yarın konuşuruz.

- Yüzündeki o kendini beğenmiş ifadeyi bir kenara bırak ve hayatında bir kez doğal davran. Beş dakika olsun rol yapmaktan ve zavallı yatırımcıların parasını iade etmek gibi ulvî bokluklardan vazgeç! Herkes gibi onlar da yaptıklarından sorumlu! Tıpkı babanın senin üniversite paramı bugün hâlâ koşmakta olan atlara yatırması gibi...

Connie'nin yüzü kireç gibiydi. Ayağa kalktı ve kapıya yöneldi. "Ne kadar yüce ve dokunulmaz bir hanımefendisinsin!.. Haydi çık odadan. Konuşacağımıza, aramızda halledeceğimize çık git bakalım. Aşağı, arkadaşın Vera'ya git ve erkeklerin ne kadar aşağılık mahluklar olduğunu anlat ona. Belki baştan beri Vera'yla yaşamak daha doğru olurdu. Belki zevk duymak için bir kadınla olman gerekiyordu, ne dersin?"

Aslında yapmaya niyet yoktu, ama suratının ortasına bir tokat attı. Bu tokatın gerçek nedeni Vera ile Kevin'in sorgusuz sualsiz onlara böylesine kucak açtıkları bir sırada, onların evinde Vera hakkında ileri geri konuşması bu tokatın gerçek nedeniydi. Harry insanlıktan çıkmış, vahşi bir hayvana dönüşmüştü.

Parmağındaki yüzükler yanağını kanattı. Şakağından aşağı kırmızı bir çizgi oluştu. Şaşkınlıkla, o kanı görmekten hiç etkilenmediğini, hiç sarsılmadığını fark etti. Yaptığından hiç utanç duymuyordu.

Arkasından kapıyı kapatarak aşağıya indi. Mutfakta, masada oturanlar yukardan gelen bağırmaları duymuş olmalıydılar. Belki de her kelimeyi duymuşlardı. Biraz öncesine kadar soğukkanlı ve kendine hâkim görünen Connie masadakilere baktı. Vera'nın modacıda çalışan, esmer güzeli kızı Deirdre vardı. Ve ailenin dekorasyon işine giren oğulları Charlie.

Ve Kevin ile Vera'nın arasında Jacko... Yakası açık, vahşi bakışlı, önünde bir şişe viski duran Jacko... Bir taraftan ağlayan diğer taraftan içmeye devam eden Jacko. Bir anda Jacko'nun tüm birikiminin kocasının şirketiyle birlikte battığını anladı Connie. Onu açık ve yalın gerçekten seven ilk erkek... Harry'yle evlendiği gün belki vazgeçer diye kilisenin dışında bekleyen Jacko... Şu anda arkadaşının mutfağında oturuyordu ve iflas etmişti.

"Bu noktaya nasıl vardık" diyordu Connie, bir eli boğazında, kapıda durmuş içeriye bakarken...

Burada kalması imkânsızdı. Vahşi bir aslan gibi hakaret etmek ve hakir görmek için bekleyen Harry'nin yanına da gidemezdi. Dışarıya, gerçek dünyaya da çıkamazdı. İnsanların araşma girip onların yüzüne nasıl bakardı? Talihsizliği çeken, etraflarındakileri de yanlış davranışa zorlayan insanlar mı vardı acaba? "Hem babası hem kocası tüm malvarlığını yitiren kaç kadın vardır" diye düşündü. Yoksa babasının zayıf noktalarını bile bile aynı zaafı taşıyan biriyle evlenmek karakter bozukluğuna mı işaret etti?

Birden aklına o aydınlık yüzlü psikiyatr geldi. Babası hakkında sorular soran psikiyatr... Acaba o soruların altında yatan başka bir gerçek mi vardı? Connie çoktandır eşikte kımıldamadan durduğunu sanıyordu, ama kimse kımıldamadığına göre birkaç saniyeden fazla geçmiş olamazdı.

Sonra Jacko'nun sesi duyuldu. Dili dolanıyordu. "Şimdi hayatından memnunsundur herhalde."

Diğerleri susuyordu.

Connie, her zamanki kesin ve berrak sesiyle, "Hayır, değilim, Jacko. Bunu söylemek kolay değil, ama hayatımdan memnun olduğum bir tek an hatırlamıyorum. Bir tek an..." dedi. Gözleri dalmış, uzaklara bakıyordu. "Yirmi yıl para içinde yüzdüğüm doğru, bundan mutlu olmalıydım belki; ama gerçeği söylemek gerekirse, olmadım. Yetişkin olarak yaşamaya başladığımdan beri hep kendimi yalnız hissettim ve hep rol yaptım. Bütün bunları sana neden anlatıyorum? Sana ne yaran var? Hiç..."

- Evet, hiç yaran yok. Yüzündeki ifade asiydi. Eskisi gibi yakışıklı ve arzuluydu. Vera, evliliğinin

iyi gitmediğini, karısının da çok sevdiği oğlunu alarak evden gittiğini anlatmıştı.

Sonra işi her şeyi olmuştu. Şimdi de işini kaybetmişti. "Her şeyin geri gelecek" dedi Connie.

- Ya, öyle mi? Gülüşü havlamaydı sanki.

- Evet. Yeterli para var...

- Eminim vardır. Jersey'de ya da Cayman Adaları'nda ya da belki de karısının adına...

- Evet, doğru bildin. Paranın büyük kısmı gerçekten karısının adına...

Vera ile Kevin ağızları açık Connie'ye bakıyorlardı. Jacko ise duyduklarının gerçek anlamını çözmeye çalışıyordu.

- Yani karısının eski erkek arkadaşı olduğum için şanslıyım mı demek istiyorsun? Duydukları bir kurtuluş muydu, yoksa Connie'yi terslemesi mi gerekiyordu, bilemiyordum.

- Karısı yüzünden çok kişinin şanslı olduğunu söylemek istiyorum sanırım. Sabah aklım başına toplamış olursa onu basın toplantısından önce bankaya götürmeye çalışacağım.

- Para senin adınaysa neden veriyorsun? diye sordu Jacko.

- Çünkü sen ne düşünürsen düşün alçağın teki değilim de ondan. Vera, başka bir yerde yatabilir miyim? Örneğin televizyon odasındaki kanepede?

Vera elinde bir battaniye, onu televizyon odasına götürdü. "Tanıdığım en güçlü kadın sensin" dedi Connie'ye.

- Sense tanıdığım en iyi arkadaşsın, diye yanıtladı Connie.

"Vera'ya âşık olmam daha mı iyi olurdu?" diye düşündü. Yıllarca çiçekli bir bahçede birlikte yaşamak ve aşklarının kanıtı olan bir eliş atölyesi kurmak... Bu düşünce yüzünü solgun bir gülümsemeyle aydınlattı.

- Bu kadar olayın arasında seni böyle güldüren ne? diye sordu Vera.

- Bir gün hatırlatırsan anlatırım. Kulaklarına inanamayacaksınız... Connie ayakkabılarını fırlatıp kanepeye uzandı.

Garip bir şekilde o gece iyi uyudu, fincan ve tabak sesleriyle uyandı. Karşısında Harry duruyordu. Solgun yüzünde uzun kırmızı bir yara vardı. Connie, o olayın dün akşam yaşadıklarının içinden sıyrılıp gittiğini fark etti.

- Sana kahve getirdim.

- Teşekkür ederim. Fincanı almak için hiç gayret göstermiyordum.

- Ne kadar vicdan azabı çektiğimi bilemezsin.

- Evet.

- O kadar üzgünüm ki... Dün akşam delirmiş olmalıydım, Connie. Hayatım boyunca bir şeyler olmak, adam olmak istedim, Tam istediklerimi elde etmişim, her şeyi berbat ettim... Özenle giyinmiş, yüzündeki yaranın dışında dikkatlice tıraş olmuştu. Hayatındaki en uzun güne erkenden hazırlanarak başlamıştı. Connie karşısındaki adama ilk kez görür gibi baktı. Onu televizyonda göreceklere gözüyle... Birliklerinin uçup gittiğini öğrenen o yabancılar gibi... Ya da iş toplantılarında, davetlerde karşılaşanların gözüyle. Yakışıklı, aç gözlü bir adam, bütün istediği ne pahasına olursa olsun bir yerlere varmak olan bir adam...

Sonra Harry'nin ağladığını fark etti.

- Sana nasıl ihtiyacım olduğunu bilemezsin, Connie. Bana hep rol yaptın, ne olur biraz daha devam et ve beni affetmiş gibi davran... Ne olur Connie, yalvarırım... Sana ihtiyacım var. Senden başka bana yardım edecek kimse yok... Kıp kırmızı yaralı yüzünü Connie'nin dizlerine dayayarak bir çocuk gibi hıçkırarak ağlıyordu.

O günü tam olarak anımsamıyordu. Gözlerini kapatarak izlediği bir korku filminin parçalarını birleştirmeye benziyordu. Ya da unutulamayan bir kâbustu. Bazı sahneler hukuk bürosunda geçiyordu. Harry'ye çocukların eğitimi için kayyum nezaretinde ayrılan paranın şartları açıklanmıştı. O para iyi yerlere yatırılmıştı. Ve para çoktu. Geri kalanı ise Connie'nin adına iyi yatırımlarla artmıştı. Constance Kane çok zengin bir kadındı. Avukatın kocasını ne kadar aşağıladığı belli oluyordu. Bu duygusunu saklamaya gerek bile duymuyordu. Babasının eski arkadaşı T. P. Murphy de odadaydı. Pembeyaz saçlarıyla hiç konuşmadan olanları dinliyordu. Yüzü sert ve ciddiydi. Aralarında bir muhasebe müdürü ve bir yatırım yöneticisi de vardı. Muhteşem Harry Kane'le bir dolandırıcıymış gibi konuşuyorlardı. Onların gözünde dolandırıcı olduğu belliydi. "Bir gün önce aynı saatte bu adamların hepsi Harry'nin önünde saygıyla eğiliyorlardı" diye düşündü Connie. İş dünyasında her şey ne kadar çabuk değişiyordu.

Sonra bankaya gittiler. Hiçbir bankaya böylesine havadan bir para gelmemişti. Connie ve Harry, getirdikleri danışmanların bankacılara bu paranın geri verileceğini hiç beklenmediğini söylemelerini sessizce dinlediler. Banka yatırımcıları kurtaracak bir paket hazırlarsa parayı vereceklerdi.

Öğlen olmadan anlaşmaya varmışlardı. Harry'nin ortaklarından da Hayes Oteli'nde düzenlenen basın toplantısında hazır bulunmaları, fakat sessiz durmaları istenmişti. Ortakların karılarının gelmemelerine karar verilmişti. Karıları, basın toplantısını otelin bir odasında televizyondan seyrettiler. Connie'nin adı hiç anılmamıştı. Sadece böyle bir durumda kullanılmak üzere bir kenarda bekletilen acil yardım parasından söz edildi. Saat bir olduğunda o günkü gazete manşetleri tamamen geçersiz konuma gelmişti. Gazetecilerden biri Harry Kane'e yanağındaki izi sordu. Alacaklılardan biri miydi?

- Ne olduğunu anlamayan biriydi. Elimizdeki tüm olanakları bize güvenenlerin hakkını korumaya harcayacağımızı kavramamış olan biriydi, dedi Harry kameraya baka baka.

Connie, midesinin bulandığını hissetti. Böylesine yalan söyleyebilen kim bilir başka neler yapabilirdi. Toplantının yapıldığı büyük salonun arka sıralarında, dinleyicilerin arasında Siobhan Casey'i gördü. Connie, Siobhan'ın bu işlere ne kadar bulaştığını merak etti. Yoksa verdiği paranın bir bölümü Siobhan'a mı aktarılacaktı? Bunun cevabını hiç öğrenmeyeceğini biliyordu. Bankacılara, işin her yönüyle ilgilenmelerini, kendisinin ayrıca denetlemeye gerek duymadığını söylemişti. Paranın adilce ve eşit biçimde dağıtılacağından kuşku duymuyordu. Siobhan Casey, kocasının sevgilisi diye onun parasını ödememelerini söyleyecek değildi...

Evlerine geri dönebilmişlerdi. Bir hafta geçmeden hepsi rahat nefes alacak duruma geldiler. Üç ay geçmeden hayat tekrar normale dönmüştü.

Veronica zaman zaman babasına, "Zavallı yüzüne ne oldu?" diye soruyordu. "O iz babana ne kadar aptal biri olduğunu hatırlatmak için hiç silinmeyecek" diyordu Harry. Connie her seferinde, baba ile kızın arasındaki sevgi dolu bakışmaları gözlemliyordu.

Richard da babasına hayranlıktan başka bir şey duymuyordu, iki çocuk babalarının bu olaylardan ders alarak olgunlaştığını düşünüyorlardı.

- Eskisinden daha fazla evde kalıyor, değil mi, Anne? diye soruyordu Veronica. Sanki Connie'nin onayını bekler gibiydi.

- Gerçekten öyle, diyordu Connie. Harry haftada bir kez eve hiç gelmiyordu, haftada iki üç kez de yatak odasına geç giriyordu. Bundan sonraki yaşam biçimleri böyle olacaktı.

Connie'nin içinde bir şeyler hayatını değiştirmesini söylüyordu, ama çok yorgundu. Uzun yıllar yaşadığı kandırmacalı hayat onu bezdirmişti. Başka türlü yaşamayı da bilmiyordu.

Bir gün Jacko'nun işine telefon etti.

- Hanımefendi, önünde diz çöküp paramı geri aldığım için teşekkür etmemi bekliyor herhalde?

- Hayır, Jacko. Benle buluşmak istersin diye düşündüm.

- Niçin?

- Bilmem. Konuşmak, veya sinemaya gitmek için. İtalyanca öğrendin mi?

- Hayır. Hayatımı kazanmaktan vaktim olmadı... Bir sessizlik oldu. Jacko kendini suçlu hissediyor olmalıydı. Ya sen? dedi sonunda Jacko.

- Hayır. Ben de hayatımı kazanmamakla meşguldüm.

Güldü. "Tanrı aşkına, Connie. Görüşmezsek daha iyi olur. Yoksa yeniden sana âşık olur, eskisi gibi benimle yatman için tutturmaya başlarım... Eskiden olduğu gibi..."

- Hâlâ mı, Jacko? Hâlâ o işlerin peşinde misin?

- Tanrı aşkına, tabii ki peşindeyim. Neden sordun? Hâlâ genç sayılırım, değil mi?

- Tabii, tabii.

- Connie?

- Efendim?

- Pek de genç sayılmam ya. Neyse teşekkür ederim. Anlarsın ya...

- Biliyorum, Jacko.

Aylar geçti. Hiçbir şey değişmemişti, ama yakından izleyen biri Connie Kane'in eski parıltısının söndüğünü fark ederdi.

Kevin ile Vera bu konuyu aralarında konuşuyorlardı. Kocasını nasıl kurtardığını bilen birkaç kişi arasında onlar da vardı. Kocasının ona gereken değeri vermediğini, Connie'yle birliktelik sergilemediği kanısındaydılar. Herkes, Harry'nin eskiden özel sekreteri olan, şimdi de şirketi yöneten Siobhan Casey'le görüldüğünü biliyordu.

Connie'nin annesi de kızının eski neşesini kaybettiğini, sönükleştiğini fark etmişti. Onu neşelendirmeye çalışıyordu. "Sana verdiği zarar kalıcı değil. Bana yapılandan farklı. Kocanın böyle bir duruma hazırlıklı olmak için bir kenara koyduğu o para vardı. Baban ise bunu hiç düşünmemişti." Connie annesine gerçeği hiç anlatmadı. Bunu hem Harry'ye sadakatsizlik yapmamak, hem de annesinin kenara para koymasına dayatmakla ne kadar haklı olduğunu anlamaması içindi.

Çocukları fazla bir değişiklik görmüyorlardı. Anneleri, anneleriydi. Eskisi gibi ihtiyaç duyduklarında hep vardı. Arkadaşlarıyla birlikte olduğunda da, yalnızken de onlara mutlu görünüyordu.

Richard muhasebe okudu, Bay Hayes ona damadının yanında parlak bir iş buldu. Bay Hayes'in gözbebeği, tek kızı Marianne çok yakışıklı ve cana yakın biriyle, Paul Malone'yle evlenmişti. Genç adam, kendi kişiliğini Hayes'lerin servetiyle birleştiren başarı basamaklarını hızla tırmanmaya başladı.

Veronica tıp fakültesinde parlak notlar alarak sınıf geçiyordu.

İnsanların sorunlarının ya geçmişlerinden ya da kafalarındaki dertlerden kaynaklandığını düşündüğünden uzmanlığını psikiyatri dalında yapmak istiyordu.

İkizler de kimliklerini ayırmayı başarmışlardı. Biri üniversitenin sanat bölümüne diğeri de mülkiyeye yazılmıştı. O görkemli ev hâlâ Connie'nin adınaydı. Alacaklılara para verilirken evin satılmasına gerek kalmamıştı. Connie'nin avukatları şirketin kârının bir bölümünün eskisi gibi onun adına aktarılması için ısrar ediyorlardı, ama Connie'nin bunu isteyecek gücü kalmamıştı.

- O, yıllar önceydi. Çocukların geleceğini düşünmek zorunda olduğum bir zamandı, diye yanıtlıyordu avukatlarının ısrarlarını.

- Gerçekçi olursak aynı anlaşmayı yeniden hayata geçirmemiz gerekir. Yeni bir sorun çıkarsa bütün mahkemeler vicdanen lehinize karar verir, ama yine de...

- Nasıl bir sorun? diyordu Connie.

Harry'yi başka kadınlarla sık sık Quentin's'te gören avukat sır vermeden, "Sadece böyle olması daha iyi olur" diyordu.

- Peki öyleyse. Ama dramlar yaratmadan veya onurunu kırmadan. Geçmiş, geride kaldı...

- Hiç dram yapmayacağız. Her şey sessizce hallolacak, Bayan Kane.

Gerçekten de öyle olmuştu. Kâğıtlar imzalanmak üzere Harry'ye gönderilmişti. Hiçbir tartışma olmamıştı. Evrakı imzaladığı gün yüzü sert ve acımasızdı. Connie onu o kadar iyi tanıyordu, ruh halini yüzünden öyle iyi okuyabiliyordu ki... Açıkça bir şey söylemeden yolunu bulup cezalandıracağından emindi.

O akşam, "Birkaç günlüğüne gidiyorum" dedi. Hiçbir açıklama yapmadan, en ufak bir bahane bulmaya gerek duymadan. Connie, yemeğe kalmayacağını bile bile akşam yemeğini hazırlıyordu. Ne de olsa eski alışkanlıklar vardı... Hiçbir şey iyi gitmese de Connie her şey yolundaymış gibi davranmaya alışmıştı. Büyük özen ve dikkat gerektiren bir işmiş gibi domatesli yeşil salatayı karıştırmaya devam etti.

- Yorucu bir yolculuk mu? diye sordu. Nereye ve kiminle dememek için...

- Yorucu denemez, dedi Sesi sertti. Birkaç günlük tatille birleştirmeye karar verdim. - İyi olur.

- Bahamalar'da, dedi Harry. Aralarında sessizlik asılı kaldı.

- Yaa... dedi.

- Umarım karşı çıkmazsın. Yani bizim için özel bir yermiş gibi düşünmüyorsun, değil mi? Connie yanıt vermeden fırından domuz pirzolarlarını çıkarttı. Neyse yokluğunu hissettirmeyecek o kadar çok şey var ki... Örneğin, yatırımların, kelepçelerin, işin her bölümündeki hisselerin, hakların... Harry hırsından konuşamıyordu.

Diz çöküp yaptığı iyilikler için teşekkür ederek kucağında ağladığı günler ne kadar geride kalmıştı? Connie gibi mükemmel birini hak etmediğini söyleyen, bir daha onu hiç yalnız bırakmayacağına ant içen o değil miydi? Şimdi ise ne kadar gerekli olduğunu bile bile parasını korumak istemesine bu kadar öfkelenme hakkını kendinde nasıl görüyordu...

- Bunun bir formalite olduğunu senden daha iyi bilen yok, dedi Connie. Yüzünde tükürür gibi bir ifade belirdi. "Tıpkı çıkacağım bu iş seyahati gibi bir formalite..." dedi. Sonra bavulunu toplamak için üst kata çıktı.

O akşam Siobhan'ın evine gittiğini anladı Connie. Yarın yola çıkıyorlardı. Harry gidince tek başına akşam yemeğini yedi. Akşamları yalnız yemeye alıştı. Mevsim yazdı, saat ilerlemişti. Bahçeden kuş sesleri geliyordu, bahçeyi çevreleyen yüksek duvarların ardında akan trafiğin sesi boğuk boğuk duyuluyordu. O akşam istese gidebileceği en azından bir düzine yer vardı.

Asıl istediği Jacko'yla buluşup sinemaya gitmekti. O'Connell Sokağı'nın köşesinde durup hangi filmi göreceklerini tartışmak. .. Ama bu o kadar komik bir düşünceydi ki. Jacko haklıydı, aralarında söylenecek bir şey kalmamıştı. Jacko'nun oturduğu o orta sınıf siteye gidip BMW'sinin kornasını çalmak oyun oynamaya benzerdi. Hayatta yanlış seçim yaptığını düşünen, tüm yaşamını o seçimden dolayı pişmanlık duyarak geçirenlere aptal denirdi. Jacko'yla evlenseydi daha mutlu olacağını kim söyleyebilirdi? Belki onunla da yatağa girmekten Harry kadar nefret edecekti. Onunla evlenseydi kendini bu kadar yalnız hissetmeyeceği kesin olan tek şeydi.

Harry iki bavulla aşağı indiğinde akşam gazetesini okuyordu. Bahamalar'da tatil ciddi bir şeye benziyordu. Seyahate çıkmasının olay yaratmamış olması hem rahatlatmış hem de kuşkulandırmıştı.

Gözlüklerinin üzerinden gülümseyerek kocasına baktı ve "Soranlara ne vakit döneceğini söyleyeyim?" dedi.

- Söylemek mi? Kime söylemen gerekecek?
- Mesela çocuklarına. Ama onlara kendin söylemişsindir. Arkadaşlardan, bürodan veya bankadan soranlara.
- Bürodakiler biliyorlar, dedi.
- İyi öyleyse. Arayanlara Siobhan'a sormalarını söyleyebilir miyim? Yüzü son derecede samimiydi.
- Siobhan'ın da Bahamalar'a geldiğini çok iyi biliyorsun.
- Öyleyse başka kime sorabilirler?
- Doğru dürüst davransaydın kesinlikle gitmezdim, Connie. Vergi müfettişi gibi beni kıştırıp sıkıştırmasaydın...
- İş seyahati olduğuna göre nasıl olsa gitmen gerek. Öyle değil mi? dedi sakın bir sesle. Harry de kapıyı hızla çarparak evden çıktı. Gazeteyi okumaya devam etmek istedi. Buna benzer o kadar olay yaşamıştı ki. Harry'nin evden çıkıp gittiği, kendisinin arkasından ağladığı... Bir hayat böyle geçemezdi.

Jacko tabii ki kursa yazılmamıştı. Bu tür şeyler ancak hayal dünyasında olurdu. Ama Connie o kurslardan çok zevk alıyordu. Kendi akranı olan o muhteşem kadın, Signora öğretmen olarak yaratılmıştı sanki. Hiç sesini yükseltmeden herkesin dikkatini toplamayı bilirdi. Kimseyi kınamaz, ama herkesin öğrenmesi gerekenleri bilmelerini beklerdi.

- Constanza... Sanırım saatleri tam öğrenmedin. Sadece sono le due veya sono le tre demeyi biliyorsun... Her zaman saat şu demek yeterli olsaydı bir şey demezdim, ama buçuklar ile çeyrekleri de öğrenmen gerek.

Böyle zamanlarda, utanç içinde olan Bayan Constance Kane, "Özür dilerim, Signora" derdi, "Bu hafta işim çoktu, ezberleyemedim."

- Gelecek hafta iyice öğrenmeni istiyorum, derdi Signora. Connie de evde kulaklarını tıkayarak sone le sei e venti diye bağıırıyordu. Nasıl olmuştu da Connie kendini evinden kilometrelerce uzakta, okul dedikleri bir barakada, bir sürü yabancıyla bir arada sınıfta oturup bir ağzından şarkı söylerken,

ünlü resimleri, heykelleri ve binaları adlandırırken, İtalyan yemeği tadarken ve İtalyanca operalar dinlerken bulmuştu? Üstelik yaptıklarına bayılıyordu.

Tatilden yanık bir ciltle ve gittiğinden daha iyi bir ifadeyle dönen Harry'ye anlatmaya çalışmış, ama fazla ilgi görmemişti.

- Seni o cehennem dibine gitmeye zorlayan ne? Arabanın jant kapaklarına göz kulak ol, demekle yetinmişti.

Vera da hoşnut değildi. "Orası sana göre bir yer değil. Arabanla oralara giderek kaderini zorluyorsun. Aman yarabbi, altın saatini lütfen takma..."

- Fakirler gettosu gibi algılamak istemiyorum. Yukardan bakmak istemiyorum.

- Öyle bir mahalleye gidecek ne var, anlamıyorum? Evine daha yakın İtalyanca öğrenebileceğin başka yer yok mu?

- Ben orayı seviyorum. Hem derslerden birinde Jacko'yu göreceğimi umuyorum, dedi Connie muzipçe gülerek.

- Aman yarabbi. Başına başka dert açmadan hayat boyu yetecek kadar sorunun var bence. Vera kaşlarını kaldırmış yüzüne bakıyordu. Vera'nın hayatı çok yoğun. Hem Kevin'e işinde yardım ediyor hem de torununa bakıyordu. Deirdre "Kimsenin esiri olamam" diyerek evlenmeden iri ve muhteşem bir bebek dünyaya getirmişti.

Connie sınıftaki birçok öğrenciden hoşlanıyordu. Örneğin ciddi Bill Burke, yani Guglielmo ve renkli kız arkadaşı Elizabetta. Bill, Harry ve ortaklarını kurtarma operasyonunu yapan bankada çalışıyordu, ama olanları bilmesine imkân yoktu. Bilse bile Constanza'yı tanır mıydı? Bir de o cesur anne kız vardı, Caterina ve Francesca. Onlarla olmaktan zevk alıyordu.

Sonra kürek gibi elli Lorenzo vardı. Connie'nin garson kızı oynadığı sahnede lokantada müşteri olan o iyi adam...

Lorenzo, "Una tavola vicina alla finestra" derdi, Connie ise pencere resmi olan duvarın yanına bir karton kutu çekerek onu oturturdu. Sonra Lorenzo'nun ısmarlamak istediği yemekleri saymasını beklerdi. Lorenzo bu sayede yılan balığı, kaz ciğeri veya deniz kestanesi gibi hiç duymadığı yemek adları öğrenmişti. Signora ise araya girerek sadece kendi verdiği listedeki yemekleri öğrenmesini söylerdi.

- Ama anlamıyorsunuz, Signora. İtalya'da karşılaşacağım insanlar hep kaliteli yemekler yiyecekler. Sizin bildiğiniz pizzacılar değil.

Sonra çatık kaşlı, karanlık bakışlı o korkunç Luigi vardı. İtalyanca'nın başını gözünü yara yara konuşan o adam. Normal hayatında hiç karşılaşmayacağı biri olsa bile bazı derslerde eş oluyordular. Doktorculuk oynadıkları sefer gibi... Birbirlerine derin nefes almalarını söyledikleri o sefer gibi... "Respiri profondamente per favore Signora" diye bağıırıyordu Luigi, kulağını lastik borunun bir ucuna dayayarak. "Non mi sento bene" diye Connie yanıtlıyordu.

Ve hepsi yavaş yavaş yazın İtalya'ya yapacakları hayali seyahatin etrafında birleşmeye ve birlik olmaya başladılar. Sınıftakilerin tümüne uçak bileti alacak parası olan Connie bile sponsorluk ve ucuz bilet fiyatları tartışmalarına katıldı, çartır uçaklar için önceden para yatırılması gerektiğini konuşmaya başladı. Gerçekten hep birlikte bir seyahat tertiplenirse o da katılmaya kararlıydı.

Connie okulun gittikçe düzeldiğini fark ediyordu. Bakım artıyor, okul boyanıyor, yeni ağaçlar dikiliyor, bahçe düzenleniyordu. Kırık dökük bisiklet barınağı bile yenilenmişti.

İtalyanca kursunun başarısını övmek için zaman zaman sınıfa gelen yakışıklı ve cazip müdür Bay O'Brien'a, "Okulu gerçekten yenileştirdiniz" dedi.

- Zor iş, Bayan Kane. Kocanız vasıtasıyla karşılaştığımız paralı kişilere biraz bizden söz ederseniz ne kadar minnettar olacağımızı bilemezsiniz. Connie'nin kim olduğunu bildiği için diğerleri gibi Constanza diyemiyordu, ama neden bu kursa yazıldığını merak ediyordu.

- Onlar merhametsiz insanlar, Bay O'Brien. Bir ülkenin geleceğinin okullarına bağlı olduğunu anlamıyorlar.

- Bana mı anlatıyorsunuz? diye sordu Bay O'Brien içini çekerek. Zamanının çoğunu bankalarda form doldurarak geçiren ben değil miyim? Öğretmenin ne demek olduğunu unutacak kadar...

- Karınız, aileniz yok mu, Bay O'Brien? Connie, bu adama neden böyle bir konuda soru sorduğunu anlayamıyordu. Aslında meraklı biri hiç değildi. Otelde çalışırken soru sormak yerine iyi bir dinleyici olmanın faydalarını öğrenmişti.

- Hayır, evli değilim. Çocuğum da yok.

- Okuluyla evli olan biri için böylesi daha iyi sanırım. Bence insanların çoğu hiç evlenmemek'. Örneğin benim kocam...

Tony ne demek istiyorsunuz der gibi kaşlarını kaldırdı. Connie bir anda ne kadar ileri gittiğini fark ederek, "Özür dilerim" dedi, "Sakin yalnız bırakılmış kadın rolü oynadığımı sanmayın. Sadece bir gözlemde bulunuyordum, o kadar."

- Aslında evli olmayı çok isterdim. Bu da benim kendimle ilgili bir gözlemim, dedi. Okul müdürünün böylesine özel bir konuda açıklamada bulunması nazik bir hareketti. Yapılan bir itirafa başka bir itirafa karşılık veriyordu. Benim sorunum bu yaşa kadar kendime uygun biriyle karşılaşmamış olmam...

- Yaşımızın ilerlemiş olduğunu düşünmüyorsunuz herhalde?

- Evet, öyle. Öyleyim çünkü o bir çocuk gibi. Aslında Bay Dunne'ın çocuğu. Bu sözleri söylerken başıyla okul kapısında kursa katılanlarla vedalaşmakta olan Aidan Dunne ile Signora'yı işaret ediyordu.

- O da sizi seviyor mu?

- Umarım. Sanırım. Ama ona uygun değilim, çok yaşlıyım. Yanlış biriyim... Sonra başka sorunlar da var.

- Bay Dunne ne diyor?

- Haberi yok, Bayan Kane.

Connie derin bir nefes aldı. "Başka sorunlar derken ne demek istediğinizi anlıyorum" dedi. "Sizi o sorunları çözmeniz için yalnız bırakayım."

Daha fazla soru sormadığı için minnettar olan Bay O'Brien, Connie'ye gülümsedi. "Kocanız işiyle evli olanlardansa deli olmalı" dedi.

- Teşekkür ederim, Bay O'Brien. Arabasına bindi ve eve döndü. Bu kursa başladığı günden beri insanlarla ilgili ne çok şey öğrenmişti.

Elizabethta dedikleri o kıvrırcık saçlı acayip kız Guglielmo'nun İtalyanca'yı iyice öğrendikten sonra İtalya'da bir banka yöneteceğini söylüyordu; kızgın ifadeli Luigi ise "İnsan başkasında on iki bin poundluk bir yüzük görse değerini anlar mı" diye sormuştu. Aidan Dunne da canlı renklerde

kullanılmış halı satan bir dükkân adresi istemişti. Bartolomeo ise "İntihar eden birini tanıdınız mı" diye sormuş ve bunu deneyenlerin başarana dek denemeye devam edip etmediklerini merak etmişti. Birkaç kez, bir arkadaşı için sorduğunu tekrar etmişti. Francesca'nın kızı mı kardeşi mi olduğu kesin olmayan Caterina da Quentin's'te öğle yemeği yediğini, enginarların muhteşem olduğunu söylemişti. Lorenzo da durmadan İtalya'da onu misafir edecek ailenin ne kadar zengin olduğunu, onları utandıracak bir şey yapmamak için dua ettiğini tekrarlayıp duruyordu. Şimdi de Bay O'Brien Bay Dunne'ın kızıyla ilişkisi olduğunu açıklamıştı.

Birkaç ay önce ne bu insanlardan ne de hayatlarından haberdardı.

Yağmurlu havalarda bazılarını arabasına alırdı. Okulun resmî olmayan servisi gibi algılamamaları için bu işi düzenli yapmaktan kaçmıyordu. Ama yeğenin oteline gitmek için iki otobüse binmek zorunda olan Lorenzo'ya karşı bir zaafı vardı. Lorenzo o otelde kapıcılık veya hademelik yapıyor ve orada yaşıyordu. Ders çıkışı, herkes televizyon izlemeye veya uyumaya evlerine veya pub'a, kahveye giderdi. Lorenzo ise çalışmaya gidiyordu. Bir keresinde Connie'ye arabayla gitmenin işini ne kadar kolaylaştırdığını söylemişti. O günden sonra Connie Lorenzo'yu arabayla götürmeye özen göstermeye başladı.

Gerçek adının Laddy olduğunu öğrendi. Derse yardımcı olmak amacıyla birbirlerine İtalyanca adlarıyla hitap ediyorlardı. Laddy'yi İtalyan dostları Roma'ya davet etmişlerdi. Altmış yaşlarında, basit, neşeli, iriyarı bir adamdı. Kapıcısı olduğu otelin önüne kadar, son model, pahalı bir araba kullanan bir hanımın getirmesini çok olağan karşılıyordu.

Zaman zaman, kardeşinin oğlu, yeğeni Gus'tan söz ederdi. Hayatını çalışmakla geçiren, ama işler düzelmezse elindeki oteli kaybedecek olan Gus'tan...

Bir süre önce bir panik yaşanmıştı. Bir sigorta ve yatırım şirketinin işleri bozulmuştu. Son dakikada bir mucize olmuş zarara uğrayanların paraları geri verilmişti. Huzurevinde yaşayan Lorenzo'nun kardeşi olanlara çok üzülmüştü. Ama Tanrı yardım etmiş, tek oğlu Gus'ın iflas etmediğini öğrenecek kadar ömür tanımıştı kardeşine. O da mutlu ölmüştü. Connie anlatılanları dudaklarını ısırarak dinliyordu. Harry'ye kalmış olsaydı yüzüstü bırakılacak insanlar bunlardı demek...

Peki şimdiki yeni sorun ne diye merak etti. Aslında her şey o eski olayla bağlantılıydı. Parasal sorunları olan, sonra da borçlarını ödeyen şirket herkesi tekrar yatırım yapmaya zorlamıştı. Adeta paralarını geri verdiği için şirkete minnet borcu ödemek gibi bir şeydi bu... Lorenzo işin aslını tam olarak anlamamıştı, ama yeğeni için endişe ediyordu. Gus çok çaresizdi. Her yolu denemişti. Otelin yenilenmesi gerekiyordu. Sağlık yetkilileri otelin yangına karşı korunmasız olduğunu savunuyordu. Oysa Gus'ın bu değişiklikleri yapacak parası kalmamıştı. Elinde ne varsa şirkete yatırmıştı. Yatırımın paraya çevirmesine hiç olanak yoktu. Bahama yasalarına göre böyle bir yatırım ancak çok çok önceden haber verilerek paraya çevrilirdi.

Connie, bu sözleri duyunca arabasını yol kenarına çekti.

- Bana bir daha anlatır mısın, lütfen Lorenzo? Yüzü bembeyazdı.
- Ben malî konularda uzman değilim ki Constanza.
- Yeğeninle konuşabilir miyim? Lütfen.
- İş konusunda konuşmamdan hoşlanmayabilir... Lorenzo bu iyi kalpli kadına bu kadar açıldığı için pişmanlık duyuyordu.
- Lütfen, Lorenzo.

Gus'la konuşurken Connie bir bardak konyak istemek zorunda kalmıştı. Duydukları o kadar rezilane o kadar iğrençti ki... Şirkete yatırdıkları parayı geri aldıktan sonraki beş yıl içinde Gus ve onun gibi kim bilir kaç kişiye Freeport ve Nassau'da kurulu iki şirkete para yatırmaları için baskı yapılmıştı.

Connie, ağlayarak şirketlerin Harold Kane ve Siobhan Casey tarafından yönetildiğini gördü. Gus ile Lorenzo neden ağladığını anlamadan şaşkınlıkla onu izliyorlardı. Connie önce çek defterini çıkartarak Gus'ın adına yüklü bir çek imzaladı, sonra otelin yeniden düzenlenmesine yardımcı olacak inşaat ve dekorasyon işleri yapan arkadaşlarının adım verdi. Ardından da kendi adım vermemeleri şartıyla elektrik işleri yapan iyi bir firmanın adını da verdi.

- Bütün bunları neden yapıyorsunuz, Constanza? Gus şaşkınlık içindeydi.

Connie Gus'ın elindeki evrakın üstündeki isimleri gösterdi. "Bu adam benim kocam, kadın ise metresi. Yıllarca ilişkilerini görmezliğe geldim. Onunla yatması vız geliyor. Ama benim paramla namuslu insanları dolandırdığını duymak... Aman Tanrım!" Onlara deli deli bakan, aklım kaçırılmış biri gibi görüldüğünü düşündü.

Gus yumuşak bir sesle, "Bu parayı alamam, Bayan Kane" dedi. "Yapamam. Bu çok fazla bir para."

- Salı günü görüşürüz, Lorenzo, dedi Connie ve hemen çıkıp gitti.

Kaç perşembe akşamı Harry'yi evde bulmayı ümit ederek ve çoğunlukla evi boş bularak içeri girmişti? Bu akşam da farklı değildi. Saat geç olmasına karşın babasının eski arkadaşı T. P. Murphy'ye telefon etti. Sonra da avukatı aradı. Ertesi sabah buluşmaya karar verdiler. Suçlamalardan ve pişmanlıklardan arınmış bir toplantı yaptılar. Konuşmaları sona erdiğinde gece on bir olmuştu.

- Şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz? diye sordu avukat.

- Harcourt Meydanı'na telefon edeceğim. Harcourt Meydanı polislin kaçakçılık şubesinin olduğu yerdi.

Harry o gece eve gelmedi. Connie ise hiç uyumadı. Bunca yıl böyle bir evi korumanın ne kadar gülünç olduğunu fark etti. Çocukların kendi evleri vardı. Solgun bir yüzle arabasını alarak şehre indi. Sonra derin bir nefes aldı ve kocasının o güne kadar süregelen hayatını sona erdirecek bir konuşma yapmak üzere Harry Kane'in bürosunun merdivenlerini çıkmaya başladı.

Avukatlar bu konunun çok tartışılacağını, gazetelerde ve televizyonda çok sözü edileceğini söylemişlerdi, onun adının da kirletileceği konusunda uyarılmışlardı. Bu bakımdan evinden başka bir yerde kalmasının daha doğru olacağını söylemişlerdi. Yıllarca önce, bir gün annesi Dublin'de oturmak ister diye ufak bir daire satın almıştı. Deniz kenarında, giriş katıydı. "Daha uygun bir yer olamaz" diye düşündü. "Gerekli eşyaları birkaç saatte taşıyırım" dedi kendi kendine.

- Birkaç saatten fazla olmasın, demişlerdi. Harry'yle tek başına görüşmek istemişti. Harry, çalışma odasında, bürosunun boşaltılmasını seyrediyordu. "Tek isteğim önemli biri olmaktı" dedi.

- Bunu daha önce de söyledin.

- Evet. Demek ki tekrarlıyorum. Bir şeyi iki kere söylemek yalan söylemek demek değil.

- Her zaman önemli biriydin. Başından beri. Senin istediğin bu değildi. Sen her şeye sahip olmak istedin.

- Yapmamalıydın. Aslında her şeyin yolundaydı.

- Her zaman her şeyim yolundaydı benim, dedi Connie.

- Hayır değildi. Sen frijid, kıskanç bir orospusun. Hep öyleydin...

- Siobhan Casey'in sana verdiği hiçbir Şeyi kiskanmadım. Hiçbir zaman. Sesi sakindi.
- Öyleyse bunu neden yaptın?
- Haksızlık yaptığın için. Bir kere uyarılmıŐtın. O zaman seni kurtarmıŐtım. Bu sana yetmedi mi?
- Sen erkekleri hiç tanımıyorsun. Hiç. Tkrr gibi konuşuyordu. Onları mutlu etmeyi bilmediğin gibi paranı alıp başını okŐamana razı olarak bir erkeğin erkek kalabileceğini sanıyorsun.
- Çocuklar için güçlü grnsen iyi olur, dedi.
- Defol buradan, Connie.
- Son olaylarda senden yana çıktılar, sevgilerini hiç esirgemediler. Kendi hayatları olsa bile sen onların babasısın. Sen, kendi babana değer vermeyebilirsin ama çoğu insan böyle düŐünmez.
- Benden gerçekten nefret ediyorsun, değer mi. Hapse atılacağım için bayram ediyorsun....
- Hayır. Hem hapiste fazla kalmazsın, nasıl olsa bir yolunu bulursun. Sen hep bir yolunu bulursun. Odadan ıktı.

Koridorda, bir kapının üstünde Siobhan Casey'in adı yazılı bir plaket gördü. O odadaki dosyaları ve yazılım programlarını toplayan memurlar gözüne ilişti. Siobhan'a destek olacak ne bir arkadaşı ne de ailesi vardı demek. O bankacılar, kaçakçılık Őubesi memurları ve avukatların arasında oturuyordu.

Connie, kapıdan çıkıp arabasına doğru ilerlerken bacaklarının titremediğini fark etti. Uzaktan kumandalı anahtarla arabasını açtı ve deniz kenarındaki yeni evine doğru yola ıktı.

Laddy

Signora öğrencilerine İtalyanca adlar seçerken tam çeviri yerine başharflerin uymasına özen gösterirdi. Gertie diye bir kadın vardı. Asıl adı Margaret olmalıydı, öyle olunca İtalyanca adı da Margareta olacaktı. Oysa Gertie kendini Margareta olarak hiç düşünmediğinden ona "Gloria" diyorlardı. Gertie bundan o kadar hoşlanmıştı ki adını değiştirmeyi, bundan böyle Gloria'yı kullanmayı bile düşünür olmuştu.

Hevesli, iriyarı adam adının Laddy olduğunu söylüyordu. Signora bir an durakladı. "Bu adın asimi aramaya değmez" dedi kendi kendine, "İyisi mi ağız dolusu bir ad bulalım, Laddy'yi çok daha mutlu etmiş oluruz." "Lorenzo" diye bağırdı.

Laddy bu isimden hoşlanmıştı. "Bütün Laddy'lere İtalya'da Lorenzo mu derler?" diye sordu.

- Evet, Lorenzo, dedi Signora, iyice vurgulayarak.

- Demek, Lorenzo, öyle mi? Yeni adından çok mutluydu. Arka arkaya, "Mi chiamo Lorenzo" diye tekrar ediyordu.

Laddy, 1930'lu yıllarda vaftiz olduğunda ona verilen ad John Matthew Joseph Byrne'dı, ama herkes ona "Laddy" derdi. Beş kızdan sonra doğmuştu. Bu doğum, ailenin küçük çiftliğinin sonsuza dek korunacağını simgeliyordu. Çiftliği yönetecek bir erkek çocukları vardı artık.

Ama olaylar her zaman beklendiği gibi gelişmez.

Laddy, çamurlu çukurlardan atlayarak, yapraklarından yağmur damlayan ağaçların altından geçerek okuldan döndüğü bir gün karşısına dizilmiş beş kız kardeşini görünce çok kötü bir şeyler olduğunu anladı. Önce, çok sevdiği köpeği Tripper'ın başına bir şey geldiğini düşündü. Patisini mi yaralamıştı yoksa bir tarla faresi tarafından ısırılmış mıydı?

Ağlayan kız kardeşlerinin yanından eve girmeye çalıştı. Ama kardeşleri onu engellediler ve anne ile babanın cennete gittiğini söylediler. Artık ona kız kardeşleri bakacaktı.

- İkisi de aynı anda nasıl giderler?

Laddy sekiz yaşındaydı. Çok şey biliyordu. İnsanlar teker teker cennete giderlerdi. Arkada kalanlar siyahlara bürünür ve ağlardı.

Oysa söyledikleri doğrudu. El arabasını tren yolundan iterken araba raylara takılmış ve ne olduğunu anlamadan trenin üstlerine doğru geldiğini fark etmişlerdi. Laddy, her ne kadar Tanrı'nın bunu zamanı geldiği ve yanına almayı istediğinden yaptığını kabul etse de neden bu yolu seçtiğini yıllarca sorgulamıştı.

Bu olay herkesi üzmüştü. Treni kullanan zavallı makinist bir daha iyileşememiş, sonunda kendini tımarhanede bulmuştu. Anne ile babayı bulanlar konuyu kimseyle konuşmak istememişlerdi. Laddy bir keresinde rahibe, "Tanrı anne ile babayı yanına almak istediye neden ağır bir zatürree aracılığıyla yapmadı" diye sormuştu. Rahip de başını kaşıyarak bunun bir sır olduğunu, dünyada tüm olup bitenleri anlamak için Tanrı kadar bilgili olmak gerektiğini, bunun da imkânsız olduğunu söylemekle yetinmişti.

Laddy'nin en büyük ablası Rose, bölgedeki devlet hastanesinde hastabakıcıydı. İşini bırakıp ailenin

başına geçmişti. Hayatı yalnızlık içinde geçiyordu, erkek arkadaşının onu görmek için bir buçuk mil yürümesi gerekiyordu, her gelişinde bir sürü çocukla ilgilenmesi gerektiğinden artık gelmez olmuştu.

Rose, çocuklara mutlu bir yuva sağlamıştı. Her akşam mutfak masasında ödevleri denetler, giysileri yıkar, yamar, yemek pişirir, evi temizler, sebze yetiştirir, kümes hayvanlarına bakardı. Çiftliğin işlerine yardım etmesi için Shay Neil adında bir işçiyi tutmuştu.

Shay, ufak sığır sürüsüyle ilgilenir ve çiftliğin düzenli çalışmasına yardım ederdi. Fuarlara ve pazaryerlerine gider, anlaşmalar yapardı. Çiftlik evinin dışında bağımsız bir binada otururdu. Komşuların laf söylemesine izin vermemek için... Komşular, bir işçi ile o kadar kız çocuğunun aynı evde yaşamasını uygun görmeyebilirdi.

Bryne ailesinin kızları çiftlikte yaşamaya devam etmediler. Rose hepsinin gerekli sınavları vererek gitmelerini sağladı. Biri hastabakıcı olmaya, diğeri öğretmen okuluna, üçüncüsü Dublin'de bir dükkânda çalışmaya, dördüncüsü de devlet memuru olmaya...

Rahibeler ve Rose elbirliğiyle kızlara iyi birer gelecek hazırlamak için çabalamışlardı. Herkes böyle diyordu. Rose, Laddy'yi de iyi yetiştirmeye büyük özen gösteriyordu. Laddy, on altı yaşındaydı ve annesi ile babasını nerdeyse unutmuştu. Anılarında sadece sabırlı ve neşeli Rose vardı. Aptal olduğunu söylemeyen Rose...

Saatlerce Laddy'yi çalıştırır, öğrettiklerini unutmaması için defalarca tekrarlamaktan yüksünmezdi. Ertesi sabah öğrendiklerinin bir kısmını unuttuğunu fark etse bile hiç kızmazdı. Okuldaki arkadaşlarıyla konuştuğunda kimsenin Rose kadar iyi bir annesi olmadığını fark etmişti.

Laddy'nin on altı yaşına bastığı yıl iki düğün vardı. Kız kardeşlerinin evlilikleri için gerekli bütün hazırlıkları, yemekleri Rose yapmış, misafirleri o ağırlamıştı. İki düğün de büyük olay olmuştu. Sonradan Shay'in yeni boyadığı evin önünde çekilen resimler duvarlara asılmıştı. Shay bütün zamanını çiftlikte geçiriyordu, yine de daima geri planda kalmayı severdi. Gündelikle çalışan bir işçi olduğunun bilincinde, misafirlere karışmamaya özen göstermişti.

Sonra sıra Laddy'nin İngiltere'de çalışan kız kardeşine geldi. O, çok sade bir düğün istediğini söylüyordu. Bu, hamile kaldığını, onun için sade bir nikâhla yetineceğini ifade ediyordu. Rose, kardeşine mektup yazmış, faydalı olacaksa Laddy'yi alıp gelmeye hazır olduğunu bildirmişti. Kardeşinin cevabı minnet doluydu, gelmelerine gerek olmadığını belirten altı çizilmiş sözcüklerle doluydu.

Hastabakıcı olan kardeşleri Afrika'ya gitmişti. Komşular Byrne ailesinin artık yerlerine yerleştiğini söylüyorlardı. Laddy işleri devralana dek çiftliği Rose yönetecekti. "Tabii Laddy bir gün çiftliğin sorumluluğunu üstlenecek duruma gelirse" diyorlardı. Herkes Laddy'nin biraz yavaş kavrayan biri olduğunu düşünüyordu. Laddy'nin ve Rose'un dışında herkes...

Laddy on altı yaşında olduğuna göre şu sıralarda orta düzey diplomasını almak üzere yoğun bir çalışmanın içinde olmalıydı. Oysa bu konuya değinen yoktu.

- Tanrım, Kardeşler'de her şeyi ne kadar hafiften alıyorlar, demişti Rose bir gün. Şimdi yoğun bir şekilde derslerinizi tekrarlamakla meşgul ve çok ders çalışıyor olmalısınız. Oysa... Sizin Kardeşler'de hiç hareket yok.

- Bu yıl o diploması alacağımı sanmıyorum, dedi Laddy.

- Alacaksın tabii. Dördüncü sınıftasın. Şimdi almazsan ne zaman alacaksın?

- Gerald Birader hiçbir şey söylemedi ama. Canı sıkılmış gibiydi.

- Ben hallederim, Laddy. Rose hep her şeyi hallederdi.

Otuz yaşına varmak üzereydi. Koyu kumral saçlı, hoş bir kadındı. Her zaman neşeli ve güler yüzlüydü. Geçmiş yıllarda Rose'a ilgi duyan birçok erkek olmuştu. Ama o hiçbirini yaklaştırmamıştı. Onun görevi vardı. O ailesine bakmak zorundaydı. Ancak çocukların hayatı düzene girdikten sonra aşkla ilgilenecek zamanı olacaktı... Bu sözleri neşeli bir kahkaha eşliğinde söyler ve yaklaşanların kalplerini kırmamak için işler ciddiye dönüşmeden reddetmeye özen gösterirdi.

Rose, Laddy'nin her zaman iyilikle söz ettiği Gerald Birader'i görmeye gitti.

- Rose, kızım, gözünü aç. Laddy, bu okula gelmiş geçmiş en iyi çocuk, ama kafasının içinde iki kurşul beyin yok.

Rose hırstan yüzünün kıpkırmızı olduğunu hissetti. "Korkarım anlamıyorsunuz, Birader" dedi. "Öyle hevesli, öylesine öğrenmek istiyor ki... Belki sınıf fazla kalabalıktır..."

- Parmağıyla sözcükleri izlemeden okuyamıyor. Öyle yaptığında bile zorla okuyor.

- O sadece kötü bir alışkanlık. Ben vazgeçilirim..

- Ben on yıldır vazgeçirmek için uğraşıyorum, ama boşuna!

- Dünyanın sonu değil ya! Hiçbir sınavında başarısız değil. Çok kötü sonuç aldığı herhangi bir sınav var mı? Orta düzeyini alacak, değil mi? Gerald Birader bir şey söylemek ister gibi ağzını açtı, sonra durakladı. Hayır, Birader, lütfen ne diyecekseniz çekinmeden söyleyin. İkimiz de onun iyiliğini istiyoruz. Bilmem gereken bir şey varsa lütfen söyleyin.

- Hiçbir sınava girmediği için kötü bir sonuç almadı... Laddy'nin onurunun kırılmasını istemedim... Neden hep sınıf sonuncusu olsun?

- Peki başkaları sınavdayken o ne yapıyor?

- Benim için bazı işler yapıyor. O kadar iyi ve güvenilir bir çocuk ki...

- Ne tür işler, Birader?

- Kitap kutularını taşımak veya öğretmenler odasındaki şöminenin ateşine bakmak gibi şeyler. Ya da postaneye mektup götürmek...

- Siz şimdi bana kardeşimin Kardeşler'e hademe olması için mi okul taksidi ödediğimi söylüyorsunuz?

- Rose Byrne, adamın gözleri nemliydi. Her şeyi ters tarafından almaktan vazgeç. Hem nasıl bir taksitten söz ediyorsun? Yılda birkaç pound... Laddy burada mutlu. Bunu sen de biliyorsun. Onun için en önemli şey mutlu olması değil mi? Laddy'nin orta düzeye veya başka herhangi bir sınava girmesini aklından çıkart. Sana söylemeye çalıştığım şey çocuğun yavaş algıladığı. Bu okuldan gelip geçen birçok çocuk için keşke bu kadarını söyleyebilseydim.

- Ben şimdi onu ne yapacağım, Birader? Bir tarım kolejine gider diye düşünmüştüm. Çiftçilik öğrenmek için...

- Başaracağını sanmıyorum, Rose. O tür bir koleje girse bile... ki girebileceğini sanmıyorum...

- Peki çiftliği nasıl yönetecek?

- Çiftliği o yönetmeyecek. Sen yöneteceksin. Bunu başından biliyordun sanırım. Oysa Rose bilmiyordu. O ana kadar bilmiyordu.

İçinde büyük bir sıkıntıyla eve döndü.

Shay Neil elinde tırmık, gübreleri bir kenara yığıyordu. Her zamanki gibi başıyla sert bir selam verdi. Laddy'nin yaşlı köpeği Tripper hoş geldin der gibi havlıyordu. Laddy kapıya gelmişti.

- Gerald Birader benim hakkımda kötü bir şey mi söyledi? diye sordu merakla. Gözlerinde büyük bir korku seziliyordu.

- Okuldan gelip geçen en yardımsever çocuk olduğunu söyledi. Farkında olmadan ufak bir çocukla konuşur gibi konuşmuştu. Karşısında sanki rahatlatılması gereken bir bebek vardı. Böyle davranmaya devam etmemek için kendini uyardı.

Oysa Laddy hiçbir şey fark etmemişti. İri yüzünü geniş bir gülümseme kapladı. "Gerçekten mi?"

- Evet. Senin harika şömine yaktığını, kitap taşıdığını, verilen her işte çok başarılı olduğunu söyledi. Sesindeki üzüntünün fark edilmemesi için gayret sarf ediyordu.

- Evet. Çocukların çoğuna güvenmiyor, ama bana güveniyor. Laddy gurur duyuyordu.

- Biraz başım ağrıyor, Laddy. Canım ne istiyor biliyor musun? Bana bir bardak çay ile bir dilim soda ekmeği getirmeni... Shay'in çayını da hazırlar mısın?

- İki dilim jambon ile bir de domates keseyim mi?

- Evet, Laddy. Harika olur.

Rose yukarı kata çıkıp yatağına uzandı. Nasıl olmuştu da bugüne kadar kardeşinin geri zekâlı olduğunu anlamamıştı? Anneler, babalar hep böyle yaparlar, çocuklarını gereğinden fazla mı korurlardı?

Neyse, artık evlenemeyeceğine göre bunun cevabını hiç öğrenmeyeceği kesindi. Geri zekâlı erkek kardeşi ve aksi suratlı işçisiyle bu çiftlikte yaşayacak, burada ölecekti. Umutla beklediği bir gelecekte yoksundu artık. Hayatı bugüne kadar nasıl geçtiyse sonsuza dek öyle geçecekti. Bugüne kadar yaşamını aydınlatan ışık sanki birden sönmüştü.

Her hafta kız kardeşlerinden birine mektup yazardı. Böylece her biri en az ayda bir kez haber alırdı. Onlara çiftliği anlatır, Laddy hakkında ufak tefek bilgiler verirdi. Oysa artık mektup yazmak zorlaşmıştı. Acaba kardeşleri Laddy'nin geri zekâlı olduğunu fark etmişler miydi? Hayatını Laddy için feda ettiğini düşündükleri için mi onu böylesine överek minnettar olduklarını söylüyorlardı?

Oysa kendisi ne yaptığının farkında değildi. Annesi ile babasının uğradığı kazadan sonra gençliğinin tadına varamadığını, hemşirelik okuluna gidemediğini biliyor, içinde onlara karşı büyük bir hırs besliyordu. O el arabasını itmelerine ne gerek vardı, arabanın raylarda sıkıştığını görünce neden kendilerini kurtarmamışlardı?

Elinde yeğenlerinden birine göndereceği doğum günü tebrik kartı ve on şilin vardı. Parayı zarfa koyarken işten iyi para kazandığını sandığını düşündü. Ne de olsa bir çiftliği vardı. Oysa o çiftliği ne kadar istemediğini bilselerdi. Laddy'ye ölene dek mutlu bir hayat sağlayacak birileri çıksa çiftliği arkasına bakmadan vermeye nasıl hazır olduğunu kim bilebilirdi?

Her yaz şehirde lunapark kurulurdu. Bu yaz, Rose da Laddy'yi götürmüştü. Birlikte çarpışan arabalara ve uçan koltuklara binmişlerdi. Trenle korku tüneline girmişlerdi. Laddy bağırarak koluna yapışmış, yolculuk bitince tekrar binmek için bir şilin daha istemişti. Birçok kasabalıyla karşılaşmışlardı, hepsi de Rose'a ilgiyle selam veriyorlardı. Rose Byrne insanların beğendiği, takdir ettiği biriydi. Neden olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu. İnsanlar ona hayatını feda ettiği için hayranlık duyuyorlardı.

Kardeşi çok eğleniyordu.

- Yumurta parasını da harcayabilir miyiz?

- Birazını. Hepsini değil.

- Lunaparktan daha iyi harcayacak neresi var? diye sordu Laddy. Biraz sonra kardeşinin Üç Yüzük oyunundan kazandığı heykelcikle kendisine doğru geldiğini gördü. Elinde heykeliyle nasıl da gururlanarak ilerliyordu...

Yanında bir ses, "istersen heykeli çiftliğe götürürüm. Bütün gün elinizde taşımazsınız" diyordu. Konuşan Shay Neil'di. "Bisikletimin sepetine koyarım."

Gazete kâğıdına sanlı o kocaman heykeli bütün gün taşımak gerçekten güç olacaktı.

Rose minnet dolu bakışla genç adama gülümsedi. "Sen gerçek bir kurtarıcısın, Shay. Hep gerektiği zamanda gerektiği yerde bulunursun."

- Teşekkür ederim, Rose.

Sesinde bir tuhafılık seziliyordu. Sanki içkiyi fazla kaçırmış gibiydi. Birden Shay'e döndü. Neden olmasın? İzin günü değil miydi? İsterse içki içebilirdi... Onun da hayatının mükemmel olduğu söylenemezdi. Evin yanında ufak bir kulübede yaşamak, bütün gün hayvan pisliğiyle uğraşmak, inek sağmak... Bildiği kadar ne ailesi vardı ne de fazla arkadaşı... İzin gününde birkaç kadeh içki içerek rahatlamasını çok görmemek gerekiyordu...

Shay'den ayrıldılar. Laddy'yi falcıya doğru yöneltti. "Bir deneyelim mi? Ne dersin?" Lunaparktan ayrılmamalarına o kadar sevinmişti ki Laddy... Eve dönmek isteyecek diye ödü kopmuştu. "Falıma bakılmasını çok isterim" dedi. Çingene Ella uzun uzun avucuna baktı. Önünde, oyunda ve sporda çok başarılı bir hayat gördüğünü söyledi. Ömrü uzun olacaktı, insanlarla ilgili bir işi olacaktı. Ve seyahat edecekti. Denizaşırı bir ülkeye seyahat görünüyordu. Rose içini çekti. Bu ana kadar her şey iyi gidiyordu. Seyahat lafı nereden çıkmıştı? Laddy hiçbir zaman denizaşırı bir ülkeye gidemeyecekti. Rose götürmezse, hiçbir yere gidemeyecekti. Böyle bir şeyin gerçekleşmesine hiç olanak yoktu.

- Şimdi sıra sende, Rose, dedi. Çingene Ella sevinerek Rose'a döndü.

- Benim geleceğim belli, Laddy. -Bellimi?

- Elbette. Benim geleceğim seninle birlikte çiftliği yönetmek.

- Ama ben insanlarla tanışıp denizaşırı ülkelere seyahat edeceğim.

- Tabii, tabii. Doğru, dedi Rose.

- Öyleyse sen de elini ver lütfen sevgili Rose. Heyecanla söylenecekleri bekliyordu. Çingene Ella, Rose'un bir sene dolmadan evleneceğini gördü. Bir çocuğu olacaktı ve bu çocuk ona büyük mutluluk verecekti.

- Ben de denizaşırı ülkelere gidecek miyim? diye sordu en azından nazik görünmek için. Hayır, Çingene Ella, Rose'un seyahat edeceğini görmüyordu. Sağlığında ufak tefek sorunlar olacak, ama uzun sürmeden her şey yoluna girecekti. Kadının parasını verdikten sonra dondurma aldılar ve eve yöneldiler. Bu akşam o yol çok uzun görünüyordu Rose'a. Elinde heykel olmadığı için Tanrı'ya şükreliyordu.

Laddy ise geçirdiği güzel günden ve korku tüneline nasıl korkmadığından söz ediyordu. Rose ocağa yanan ateşe bakarak Çingene Ella'yı düşündü. "Aynı insanlarla şehirden şehire, kasabadan kasabaya giderek para kazanmak da bir yaşam biçimi" diye içinden geçirdi. Kim bilir, belki de çarpışan arabalarda çalışan adamla evliydi.

Laddy, elinde o gün aldığı çizgi romanı, yatmaya gitti. Rose, "Lunaparktakiler şu anda ne

yapıyorlardır" diye düşünüyordu. Kapanma saati gelmişti. Çalışanlar, renkli ampulleri söndürmüş, üstü kapalı arabalarına dönüyor olmalıydılar. Tripper, şöinenin yanına yatmış horluyordu. Laddy de yukarda uyumuş olmalıydı. Dışarısı karanlıktı. Rose evliliğini, olacak tek çocuğunu ve ilerde karşılaşacağı sağlık sorunlarını düşündü. Yetkililer aslında fal bakmak gibi saçmalıkları yasak etmeliydiler. Anlatılanlara inanacak aptallar vardı.

Karanlıkta uyandı. Nefes alamıyor, boğuluyordu. Üstünde korkunç bir ağırlık hissetti. Korku içinde çabalamağa başladı. Dolap mı devrilmişti? Dam mı çökmüştü?

Kımıldamaya, bağırmağa çalışırken ağzını örten bir el fark etti. Keskin bir içki kokusu duyuluyordu. Bir anda Shay Neil'in yatağına girip üstünde olduğunu anladı.

Başını adamın elinden kurtarmaya çabaladı. "Ne olur yapma, Shay. Lütfen bunu yapma." Fısıltıyla konuşuyordu.

- Yapmam için yalvarıyordun, dedi yatırmaya çalışırken, bacaklarını aralayarak.
- Hayır, Shay. Bunu yapmanı istemiyorum. Şimdi gidersen hiç olmamış gibi davranırız.
- Neden fısıldıyorsun öyleyse. Shay da fısıltıyla konuşuyordu.
- Laddy uyanmasın diye. Onu korkutmamak için.
- Hayır yapmamıza engel olmasın diye, uyanmasını istemiyorsun.
- Sana her şeyimi veririm. Ne istersen...
- Hayır. Şimdi benim sana vereceklerimi konuşuyoruz. Kaba, sert ve ağırdı. Rose'un baş edemeyeceği kadar güçlüydü. İki seçeneği vardı. Biri Shay'i dövmesi için Laddy'yi uyandırmaktı. Laddy'nin onu yırtık geceliği içinde yatağa çivilenmiş gibi görmesine razı mıydı? İkinci seçeneği adamın istediğini yapmasına izin vermektir. Rose ikinci seçeneği seçti.

Ertesi sabah, bütün çarşafı, yorgam yıkadı, geceliğini yaktı, odasının penceresini ardına kadar açtı.

Kahvaltı sofrasında, Laddy, "Shay gece yukarı kata çıkmış" dedi.

- Bunu nereden çıkarttın?
- Senin için kazandığım heykeli merdiven sahanlığında buldum. O getirmiş olmalı, dedi Laddy geçerli bir neden bulmuş olmanın gururuyla.
- Doğru. O getirmiş olmalı, dedi Rose.

Her tarafı çürümüş gibi ağrıyordu. Shay'a gitmesini söyleyecekti. Laddy sonsuz sorular soracağına göre hem ona hem de komşulara geçerli bir neden bulmak zorundaydı. Sonra birden büyük bir hiddet kapladı içini. Neden suçsuzken etrafı aldatmak için uydurma nedenler bulmak zorunda kalan o oluyordu? Hayatında duyduğu en büyük haksızlıktı bu.

O sabah Rose'un yaşamındaki diğer sabahlardan farksız bir biçimde geçti. Laddy'nin sandviçlerini hazırladı, öğretmenlerin ufak tefek işlerini görmek için onu okula yolladı. Yumurtaları topladı, tavuklara yem verdi. O sabah, öğlene kadar çarşafı çamaşır ipinde sallanırken battaniye de çitin üzerinde yayılmış güneşin altında kurumayı bekliyordu.

Shay, sabahları genelde kulübesinde tereyağlı ekmek yer, çay içerdi. Öğlen vakti kasabanın çanı çaldığında avludaki tulumbadan su çekerek elini yüzünü yıkar ve öğle yemeği için eve girerdi. Her gün et yemezdi. Zaman zaman çorba olurdu. Ama her gün masada büyük bir çanak patates ile bir sürahi su bulunurdu. Bir de çay olurdu. Shay, yemeğini bitirince tabağını ve çatal bıçağını yıkardı.

Bu işlem hep neşesiz bir havada gerçekleşirdi. Rose çoğunlukla bir köşede elindeki kitabı okurdu. Shay konuşkan biri değildi. Bugün de öğle yemeğini hazırladı. İçeri girdiğinde gitmesi gerektiğini söyleyecekti. Oysa kilise çanları çalmış, Shay gelmemiştir. Çalıştığını duymuştu Rose. İnekleri sağlamak için içeri almış, yayıkları dışarı bırakmıştı.

Bu kez korkmaya başladı. Tekrar zorla saldırmaya kalkacaktı belki. Kovulmadığını görmek onu yüreklendirmiş olabilirdi. Sadece Laddy'nin anlayamayacağı bir görüntüyle karşılaşmaması için dün akşam hareketsiz yatışını teşvik edici bir unsur olarak algılamış olabilirdi. On altı yaşında hiçbir oğlan çocuğunun ablasını o durumda görmeye dayanamayacağını, ama söz konusu Laddy olunca bunun daha da zorlaştığını biliyordu Rose.

Saat ikide iyice rahatsız olmaya başlamıştı. Shay'in öğle yemeği için eve gelmediği hiç olmamıştı. Acaba kolundan tutup zorla yakalayacağı bir yerde pusu mu kurmuştu? Bu kez hazırlıklı olmaya kararlıydı Rose. Mutfak kapısının dışında damda biriken kuru dalları ve çalıkları toplamakta kullanılan üstünde kıvrık çiviler bulunan sopa vardı. "İyi bir silah" diye düşündü. Sopyayı aldı ve mutfak masasının yanına oturarak nasıl hareket edeceğini planlamaya başladı.

Nasıl olduğunu anlamadan Shay'in mutfak kapısını açıp içeri girdiğini gördü. Tam sopyaya uzanacağı sırada bir tekmeyle sopyayı mutfağın öbür ucuna fırlattı. Yüzü bembeyazdı ve gırtlak çıkıntısının inip kalktığı görülüyordu. "Dün akşam yaptığımı yapmamalıydım" dedi. Rose yerine oturdu. Bacakları titriyordu. "Çok sarhoştum. Sert içkilere hiç alışık değilim. İçkili olduğum için böyle davrandım."

Hayatlarından çıkıp gitmesini sağlayacak sözcükleri bulmaya çalışıyordu. Tekrar saldırmasına neden olmayacak, gitmesini sağlayacak sözleri... Oysa konuşamıyordu. Zaten ikisi de sessizliğe alışıktı. Hayatının kaç saati, kaç günü, kaç haftası Shay Neil'le mutfakta konuşmadan oturarak geçmişti? Ama bugün başkaydı. Dün akşamki korku, inilti ve müstehcen sözler aralarında asılı duruyordu. "Dün akşamın hiç olmamasını isterdim" dedi Shay sonunda.

- Ben de öyle. Ah Tanrım, ben de, dedi Rose. Ama olduğuna göre... Şimdi konuşmalıydı. Onu buradan göndermeliydi.

- Artık eve girmeyeceğim, sizinle yemek yemeyeceğim. Bundan böyle kendi yemeğimi pişireceğim. Böylesi daha iyi olur.

Gitmemeyi, burada kalmayı düşünüyordu demek... Bir insana yapılacak en korkunç tacizden sonra yemeklerde ufak bir değişikliğin her şeyi eski haline getirmesini bekliyordu. Bu adam gerçekten deliydi.

Yumuşak, fakat kesin bir sesle konuştu Rose. Duyduğu korkunun anlaşılması için çaba gösteriyordu. "Hayır, Shay, bunun yeterli olduğunu sanmıyorum. Bence en doğrusu gitmen. Olanları kolayca unutmanız imkânsız. Başka bir yerde hayata yeniden başlamalısın." İnanmayan gözlerle bakıyordu. "Gidemem" dedi.

- Başka bir iş bulursun.
- Gidemem. Çünkü seni seviyorum.
- Saçmalama. Bu kez korkunun yerini kızgınlık almıştı. Ne beni seviyorsun ne de başka birini... Yaptığın hareketin sevgiyle en ufak bir ilişkisi yoktu.
- İçkiden yaptığımı söyledim. Ama seni gerçekten seviyorum.
- Gitmen gerek, Shay.

- Senden ayrılamam. Gidersem sana ve Laddy'ye kim bakar? Sonra arkasını döndü ve mutfaktan çıktı.

Cumartesi günü Laddy, "Shay neden yemeğe gelmedi?" diye sordu.

- Yalnız yemeyi tercih ediyormuş. Çekingen biri.

O günden sonra Shay'le hiç konuşmamıştı. İşler her zamanki gibi görülüyordu. Meyve bahçesinin etrafındaki çit tamir edilmişti. Shay, geceleri kapıyı içerden kilitleyebilmesi için mutfak kapısına yeni bir sürgü takmıştı.

Günün birinde emektar köpekleri Tripper öldü.

Laddy çok üzgündü. Köpeğin başında oturmuş bir yandan onu okşuyor diğer yandan da küçük bir kaşıkla su içirmeye çalışıyordu. Zaman zaman köpeğine sarılarak hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. "Ne olur iyileş, Tripper. Böyle nefes aldığım duymaya dayanamıyorum."

- Rose! Haftalardır ilk kez Shay'in sesini duyuyordu. Yerinden sıçradı Rose. "Ne var?"

- Tripper'ı tarlaya götürüp başına bir kurşun sıksam diyorum, ne dersin?

- Laddy'ye söylemeden yapamayız. Laddy, Tripper'a güzel bir parça et getireceğine söz vererek okula gitmişti. "Belki et yerse kuvvetlenir" diyordu. Eve dönerken kasaba uğrayacaktı. Köpek ne et ne de başka bir şey yiyecek halde değildi, ama Laddy bunu anlamak istemiyordu.

- Ona sorayım mı? -Sor.

Arkasını döndü. O akşam Laddy, Tripper'ın mezarını kazdı, birlikte köpeği arka bahçeye taşıdılar. Shay tabancasını köpeğin başına dayadı. Bir saniyede her şey olup bitmişti. Laddy tahtadan ufak bir haç yapmıştı, üçü sessizce ufak toprak tepeciğin yaranda duruyorlardı. Shay evine döndü.

- Çok sessizsin, Rose, dedi Laddy. Tripper'ı en az benim kadar seviyordun sanırım.

- Evet, kesinlikle doğru, dedi Rose.

Oysa Rose âdet olmadığı için sessizdi. Hayatında ilk kez başına gelen bir şeydi bu. Sonraki hafta Laddy çok huzursuzdu. Rose'un büyük bir derdi olmalıydı. Tripper'ı özlemekten çok daha ciddi bir şey.

Ellili yıllarda, İrlanda'da, Rose'un önünde üç seçenek vardı. Çocuğu doğurup saygınlığını yitirmiş, semt halkının dedikodu kaynağı bir kadın olarak çiftlikte yaşamaya devam edebilirdi. Çiftliği satıp Laddy'yle kimseyi tanımadıkları başka bir yere taşınıp yeni bir hayata başlayabilirdi. Shay Neil'i papazın önüne götürerek onunla evlenebilirdi.

Üç seçeneğin de eksik bir yanı vardı. Bu kadar yıl sonra cemiyetteki yerini kaybetmeyi göze alamıyordu. Babası bilinmeyen bir bebeğin annesi olarak tanınmaya dayanamazdı. Kasabaya inmek, bir otelde kahve içmek veya pazar âyininin sonra kilisenin önünde ahbaplık etmek gibi hayatın ufak zevklerinden yoksun kalmak istemiyordu. Arkasından konuşulan, acınacak biri olacaktı. Görenler kafalarını sallayacaktı. Laddy ise neler olduğunu anlayamayacaktı. Bu koşullarda çiftliği satıp nasıl gidebilirdi? Çiftlik bir bakıma hepsine aitti. Dört kız kardeşin ortak olduğu bir yerdi. Laddy'yi yanına alarak babasız bir çocukla Dublin'de iki oda tutup yaşamaya çalıştığını duysalar kardeşleri ne derdi? Ne düşünürlerdi?

Shay Neil'le evlendi.

Laddy sevinçten uçuyordu. Dayı olacağım öğrenince daha da mutlu olmuştu. "Bebek bana ne diyecek? Laddy Dayı mı diyecek?" diye soruyordu.

- Ne istersen öyle der, diyordu Rose.

Shay artık Rose'un odasında yatıyordu. Evde bunun dışında fazla bir şey değişmemişti. Rose sadece eskisi kadar sık kasabaya inmez olmuştu. Bu ya bebek beklediği için daha fazla yorulduğundan veya orada rastlayacağı insanlara eski ilgiyi duymamaktan kaynaklanıyordu. Laddy gerçek nedeni bulamıyordu. Kardeşleri eskisinden daha sık mektup yazmaya başlamışlardı, ama Rose daha az yazar olmuştu. Evlilik haberini duyunca çok şaşırılmışlardı. Rose'un düzenlediği düğünlere benzer bir düğün kahvaltısı bile istememesine hayret etmişlerdi. Her biri sırayla çiftliğe gelmiş ve beceriksizce Shay'in elini sıkılmışlardı. Eskiden beri içi dışı bir olan ablalarında gözlemledikleri değişikliğe geçerli bir neden bulamamışlardı.

Sonra bebek doğmuştu. Sağlıklı bir çocuktur. İsim babası Laddy olmuştu, otelde çalışan Bayan Nolan da isim annesi... Çocuğa Augustus adı verilmişti. Herkes ona Gus diyordu. Rose'un yüzü oğlunu kucağına alınca yeniden gülmeye başlamıştı. Laddy küçük çocuğa bayılıyor, onu eğlendirmekten hiç usanmıyordu. Shay her konuda olduğu gibi bebek konusunda da sessiz ve iletişimsiz olmaya devam ediyordu. Birbirine uymayan bu ev halkı hayatlarını yaşamaya devam ediyorlardı. Laddy, otelde çalışan Bayan Nolan'ın yanında işe girmişti. Bayan Nolan "Bugüne kadar karşılaştığım en iyi yardımcı" diyordu onun için. Hiçbir şeyden yüksünmüyordu, "Laddy olmazsa otel batar" diyordu.

Küçük Gus yürümeye başladı, tavukların peşinden sendeleyerek koşmaya çalışıyordu. Rose ise kapıda durmuş gururla oğlunu izliyordu. Shay Neil eskisi kadar suratsız olmaya devam ediyordu. Rose geceleri bazen belli etmeden onu inceliyordu. Uzun zaman gözleri açık yatardı. Ne düşünüyordu? Evliliği onu mutlu etmiş miydi?

Hayatlarında cinselliğin yeri çok azdı. Başlarda Rose gebe olduğunu söyleyerek fazla yanaşmamıştı. Gus doğduğunda ise açık açık, "Artık karıkocayız. Geçmiş geride kalsın bizim de herkes gibi bir evliliğimiz olsun" demişti.

- Doğru, diye yanıtlamıştı Shay fazla hevesli görünmeden. Rose artık ondan korkmadığını ve iğrenmediğini fark edince çok şaşırılmıştı. O vahşet dolu gece silinip gitmişti. Oysa gerçekten yakın oldukları tek gece oydu. Shay, zor, içine kapanık biriydi. Onunla herhangi bir konuda konuşmak kolay değildi.

Evde hiç içki bulundurmazlardı. Mutfak dolabının tepesinde duran yarım şişe viskinin dışında. O da acil bir durum için veya birinin dişi ağrıdığına pamuğu ıslatıp kulağa koymak içindi. Geçmişteki o geceden ve Shay'in sarhoşluğundan bir daha söz etmemişlerdi. O gece öyle bir kâbustu ki Rose olanları unutmak için büyük gayret göstermişti. Hayatının en büyük mutluluk kaynağı, sevgili oğlu Gus'ın doğmasına o gecenin neden olduğunu bile düşünemiyordu.

Rose kasabadaki fuardan dönen Shay'in konuşamayacak kadar sarhoş olduğunu görünce çok şaşırıldı. Bunu hiç beklemiyordu. Oysa adamın gözü dönmüştü. Rose'un kınamaları karşısında deliye dönmüş, belindeki kemeri çıkartarak Rose'u dövmeye başlamıştı. Attığı dayak cinsel arzularım kamçılıyordu sanki. Rose'un unutmaya çalıştığı o korkunç gece gibi zorla Rose'a sahip olmaya çalıştı. Birden sanki o gece yeniden hayata geçmişti. İğrenme hissi ve korku benliğini sarmıştı. Adamın bedenine alışmış olmasına rağmen her şey korkunç geliyordu. Yaralı bir hayvan gibi yatağında yatıyordu. Dudağı kanıyordu.

- Bu sefer saygıdeğer bir hanımefendi gibi bavullarımı toplayıp gitmemi söyleyemezsin. Bu sefer yapamazsın. Artık kocan olduğuma göre... demiş sonra arkasını dönerek uyumaya başlamıştı.

- Sana ne oldu, Rose? Laddy merak içindeydi.

- Yarı uykulu yataktan düştüm. Başımı masaya çarptım, dedi.

- Kasabaya indiğimde doktora gelmesini söyleyeyim mi? Laddy hayatında böyle bir çürük görmemişti.

- Hayır, Laddy. Gerek yok. Ben iyiyim. Böylece Rose da tacize uğradığım açığa vurmaktansa susmayı yeğleyen kadınlar arasına girmişti.

Rose, Gus'a küçük bir kız kardeş istiyordu, ama olmadı. Bir gecelik tecavüz onu gebe bırakmış, geceler boyu doğal ilişkide bulunup çocuk sahibi olamamıştı. "Ne garip şey" diye düşünüyordu...

Otelde çalışan Bayan Nolan, Doktor Kenny'ye Rose'un bu kadar sık düşerek her tarafını çürütmesinde bir tuhaflık sezdiğini söyledi.

- Evet, dedi doktor. Benim de dikkatimi çekti.

- Beceriksizce davrandığını söylüyor, ama bilmem...

- Ben de bilmiyorum, Bayan Nolan. Ama yapacak bir şey yok. Birçok kadının beceriksiz oldukları için düştüklerini söylediklerini bilecek kadar uzun yaşamış biriydi doktor.

İşin tuhafı, çoğunlukla kasabada fuar olduğunda veya pazar kurulduğunda oluyordu bu düşmeler. Doktor Kenny'ye kalsa öyle günlerde içkiyi yasak ederdi. Ama Doktor Kenny gibi bir köy doktoruna kim kulak asardı? Onların görevi olayların içyüzünü öğrenmeden yardımcı olmak değil miydi?

Laddy kızlardan hoşlanıyordu, ama onlara beceriksizce davranıyordu. Rose'a saçlarına briyantın sürüp sivri burunlu ayakkabılar giymek istediğini söyledi. Öyle yaparsa kızlar onu beğenirdi belki. Bu sözleri duyan Rose, sivri burunlu ayakkabılar aldı, saçını da yağladı. Ama yine olmadı.

- Sence bir gün ben de evlenecek miyim, Rose? diye sordu bir akşam. Shay şehir dışına mal almaya gitmişti. Gus ise ertesi gün; okula başlayacağı için heyecandan yorulmuş, Uykuya dalmıştı. Laddy'yle, eskiden olduğu gibi baş başa şöminenin önünde oturuyorlardı.

- Bilmem, Laddy. Ben de evleneceğimi sanmıyordum. Ama o falcıyı hatırlıyor musun? Hani bana bir yıl geçmeden evleneceğimi söylemişti. Doğru çıktı. Oysa hiç böyle bir şey olacağım düşünmemiştim. Sonra bir çocuğum olacağım, onu böyle seveceğimi... Böyle bir şey de beklemiyordum. Sana da yeni insanlarla tanışacağın bir işte çalışacağını söylemişti. Otelde çalışıyorsun. Sonra denizaşırı bir yere gideceğini, iyi bir sporcu olacağını söylemişti. Demek ki bütün bunlar önünde, seni bekliyor, içten bir gülüşle Laddy'ye bakıyordu. Onun sadece iyi şeyleri anımsamasını istiyordu. Çingene Ella'nın Rose'un hastalanacağını söylediğini hatırlamaması için dua ediyordu. Zaten ona daha zaman vardı.

Oysa hastalık çok ani geldi. Fuar yoktu, içki de yoktu. Erkeklerle birlikte oturup arka arkaya kadehleri dikmek yoktu. O akşam nasıl geri döneceğini merak etmiyordu. O yüzden ne kadar sarhoş olduğunu görünce çok şaşırmıştı. Gözleri bulanık, ağzı bir yana çarpılmış gibiydi.

- Bana öyle bakma, diye başladı.

- Sana bakmıyorum ki...

- Evet bakıyorsun. Kahrolası gözlerini bana dikmiş bakıyorsun.

- Düve satın aldın mı?

- Ben sana şimdi düve neymiş gösteririm, dedi kemerini çıkartarak.

- Hayır, Shay. Yapma. Seninle konuşuyorum. Sana karşı bir şey söylemiyorum ki... HAYIR.! Bu akşam kardeşinin duymaması için fısıldayacağına bağırmıştı.

Bağırması erkeğin arzusunu daha da kamçılıyordu sanki. "Sen bir orospusun. Başka bir şey değilsin" dedi. "Adi bir orospu. Hiç doyamıyorsun, değil mi? Evlenmeden önce de sorunun buydu, iğrenç bir mahluksun." Kemerini kaldırdı, omuzlarına, başına vurdu.

Aynı zamanda pantolonunu indirmiş, geceliğini yırtmıştı. Kendini korumak için odadaki sandalyeye yaklaşmaya çalışıyordu Rose. Oysa Shay daha önce davranarak sandalyeyi havaya kaldırmış, yatağa çarparak parçalamıştı. Kırık sandalyeyi bir silah gibi kullanarak saldırıya geçti.

- Yapma Shay, Tanrı adına bunu yapma. Kimin duyduğu umurunda değildi artık. Arkada, kapıda duran Gus'ı gördü. Eliyle ağzını kapatmış, küçücük vücudu korkuyla titriyordu. Arkasında Laddy duruyordu, ikisi de bağırışmalardan uyanmışlardı, ikisi de gördükleri manzara karşısında donup kalmışlardı. Ne dediğinin farkında olmadan, "imdat, Laddy, kurtar beni" diye bağırdı. O anda birisinin Shay'i geri çektiğini gördü. Laddy'nin güçlü kolu Shay'i kavramıştı.

Gus dehşetle haykırıyordu. Rose yırtık geceliğini topladı ve alnından akan kanlara aldırılmadan oğlunu kollarına almak için koştu.

- Kendinde değil, dedi Laddy'ye. Ne yaptığının farkında değil.

Onu bir yere kilitlememiz gerek.

- Baba, diye haykırıyordu Gus.

Shay bir anda Laddy'nin kollarından kurtulup anne ile çocuğa yöneldi. Kırık sandalye hâlâ elindeydi.

- Tanrı aşkına, Laddy, dedi Rose yalvarırcasına.

Shay döndü Laddy'ye baktı. İri, kırmızı yüzlü ne yapması gerektiğini bilmeyen çocuğa baktı.

- Ne güçlü bir koruyucunuz var, Bayan Rose! Pijamalarım giymiş kasabanın aptalı... Ne mükemmel bir sahne! Ablasını korumaya kalkan köyün salağı. Laddy'yi tahrik edercesine birinden ötekine bakıyordu. Haydi kocaman çocuk. Vursana bana. Vur bana seni koca, şişko ibne! Hadi gel! Sandalye bacağı elindeydi. Ucu sivri ve tehlikeliydi.

- Vur ona, Laddy, diye bağırdı Rose. Laddy'nin kocaman yumruğu bir anda Shay'in çenesinde patladı. Shay düşerken başını mermer musluğa çarptı. Kırılma sesi duyuldu. Yerde yatıyordu. Gözleri açıktı. Rose usulca Gus'ı yere bıraktı. Çocuk artık ağlamıyordu. Sessizlik bir asır kadar devam etti.

- Öldü sanırım, dedi Laddy.

- Yapman gerekeni yaptın, Laddy. Laddy inanmayan gözlerle ablasına bakıyordu. Korkunç bir şey yaptığını sanmıştı. Shay'e gereğinden hızlı vurmuştu ve onu öldürmüştü. Rose, sık sık, "Ne kadar güçlü olduğunun farkında değilsin, Laddy. Dikkat et" derdi. Bu kez onu kınayan tek bir söz çıkmıyordu Rose'dan. Olanlara inanamıyordu. Yerde yatan, ona bakan cansız gözleri görmemek için başım çevirdi.

Rose hafif sesle, tane tane konuşuyordu. "Laddy, şimdi giyinmeni ve bisiklete binerek kasabaya gitmeni, Doktor Kenny'ye Shay'in düşüp başını yardığını söylemeni istiyorum. Rahip Maher'e o haber verir. İki seni buraya getirirler."

- Şey mi diyeceğim?..

- Bağırma sesleri duyduğunu söyleyeceksin. Sonra Shay düştü, ben de senden doktor çağırman istedim.

- Ama aslında o... yani, demek istiyorum ki... Doktor Kenny?..

- Doktor Kenny elinden gelen her şeyi yapacak, sonra zavallı Shay'in gözlerini kapatacak. Şimdi lütfen giyinip yola çık, Laddy. Hadi benim iyi çocuğum.

- Sen iyi misin, Rose?

- İyiyim. Gus da iyi.

- Ben iyiyim, dedi Gus. Parmağı ağzındaydı. Rose'un eline yapışmıştı sanki.

Laddy karanlığın içinde deli gibi gidiyordu. Gecenin yarattığı korkunç gölgelerin ve acayip şekillerin arasında hızla ilerliyordu.

Doktor Kenny ile Peder Maher bisikletini arabanın üstüne yerleştirdiler. Eve geldiklerinde Rose çok sakindi. Koyu renk bir etek, bir hırka ve beyaz bir bluz giymişti. Saçım özenle tarayarak alnındaki yara izini saklamayı başarmıştı. Ocaktaki ateş tüm gücüyle yanıyordu. Kırık sandalyeyi ateşte yakmayı başarmıştı. Sandalye artık kül olmuştu. Silah gibi kullanıldığını gören olmayacaktı.

Yüzü soluktu. Çay yapmak için su kaynatmıştı. Takdis töreni için mumlar yakmıştı. Dua edilirken Laddy ve Gus, Rose'la birlikte soruları cevaplamışlardı. Ölüm belgesi imzalanmıştı. Fazla içkiden oluşmuş bir kazaydı.

Cesedi hazırlayacak kadınlar sabah geleceklerdi. Karşılıklı söylenen ve kabul edilen taziyeler resmî ve kısaydı. Gerek doktor gerek rahip bunun sevgiden yoksun bir mantık evliliği olduğunu biliyorlardı. Çiftlikte çalışan işçi, evin hanımını gebe bırakmıştı. Shay Neil'in içkiye dayanıksız olduğunu da bilmeyen yoktu.

Doktor Kenny, Shay'in nasıl düştüğü konusunda varsayımlarda bulunmayacaktı. Ne de Rose'un yüzündeki taze yara konusunda soru sormaya niyeti vardı. Peder başka şeylerle ilgilendiği bir sırada siyah, doktor çantasını aldı ve hiç konuşmadan yarayı muayene etti, sonra üstüne antiseptik bir losyon sürdü. "İyi olacaksın, Rose" dedi. Rose, alnındaki yaradan söz etmediğini biliyordu. Her konuda iyi olacaksın demek istemişti.

Cenazeden sonra Rose bütün aileyi çiftliğe davet etti. Mutfaktaki masanın etrafına oturdular ve hep birlikte Rose'un özenle hazırlamış olduğu yemekleri yediler. Cenazede Shay'in birkaç akrabası vardı, ama onları çiftliğe davet eden olmamıştı.

Rose'un bir önerisi vardı. Bu çiftlikte hiç mutlu olmamıştı. Çiftliği satıp Gus ve Laddy'yle Dublin'e yerleşmek istiyordu. Bir emlak şirketine danışmıştı, ne kadara satılacağı konusunda gerçekçi bir fiyat aldığını düşünüyordu. Çiftliğin satılmasına karşı çıkan var mıydı? Burada oturmak isteyen var mıydı? Hayır, oturmak isteyen kimse yoktu. Evet, hepsi Rose'un çiftliği satmasına olumlu bakıyorlardı.

- İyi, dedi. Sesi kararlıydı.

Berberlerinde hatıra olarak götürmek istedikleri neler vardı?

- Şimdi mi seçmeliyiz? Her şeyin bu kadar hızlı gelişmesine şaşırıyorlardı.

- Evet. Bugün.

Evi ertesi sabah satışa çıkartacaktı.

Gus, Dublin'de okula yazıldı. Laddy de Bayan Nolan'dan aldığı iyi bir tavsiye mektubuyla küçük bir otelde kapıcı oldu. Kısa bir süre sonra oteldekiler ona ailenin bir ferdiymiş gibi bakmaya başlamışlardı. Laddy'nin otelde yaşamasını önerdiler. Bu çözüm herkesin işine geliyordu. Ve seneler huzur içinde geçiyordu.

Rose yeniden hastabakıcılık okuluna yazıldı. Gus ise iyi okuyordu. Zamanla otel yöneticiliği kursuna girdi. Rose ise kırk yaşlarında olmasına karşın hâlâ hoş bir kadın sayılırdı. Dublin'de

yeniden evlenebilirdi. Hastayken baktığı bir kadının dul kocası onunla ilgilenmeye başlamıştı, ama Rose'un ödün vermeye niyeti yoktu. Bir kez aşksız bir evlilik yapmıştı. "Yeter" diyordu. "Gerçekten sevmeden bir daha evlenmem" diye düşünüyordu. Hayatında Gus ve Laddy gibi çok sevdiği iki kişi olduğu için aşkı tanımamak hiçbir eksiklik yaratmamıştı.

Gus işim seviyordu. İyi bir otelci olabilmek için geceyarılarına kadar çalışmaktan yüksünmüyor, en zor görevleri üstlenmekten çekinmiyordu. Laddy çocuğu futbol maçlarına ve boks karşılaşmalarına götürüyordu. O falcının dedikleri hep aklındaydı. "Belki de spor yapacağımı değil, sadece sporla ilgileneceğimi söylemek istemiştir" diyordu Gus'a.

- Olabilir. Gus ona böylesine iyi bakan bu iri adamı çok seviyordu.

Kaza gecesini aralarında bir daha ne konuşmuşlar ne tartışmışlardı. Rose zaman zaman Gus'ın o gecenin ne kadarını hatırladığını merak ederdi. Aslında olay olduğunda altı yaşına basmıştı. Demek ki bu tür şeyleri algılayacak yaştaydı... Oysa sonradan kâbus gördüğü olmamıştı, rahatlıkla babasından söz ederdi. Sadece babasının nasıl biri olduğunu hiç sormuyordu. Onun yerinde başka bir çocuk kesinlikle babasını merak ederdi... Belki de Gus, bildiklerinin yeterli olduğunu düşünüyordu.

Laddy'nin çalıştığı otel yaşlı bir karıkocaya aitti. Bir gün yalanda emekli olacaklarını söylediler. Bunu duyunca çok huzursuz oldu Laddy. Yıllardır bu oteli evi gibi görmeye alışmıştı. Haberi Gus'ın Maggie adında Kuzey İrlandalı zeki, özgüvenli ve canlı bir kızla tanışmasıyla aynı zamanda aldı. Maggie, Gus'ın rüyalarındaki kızdı. Rose da Maggie'yi Gus'a çok uygun buluyordu, ona her zaman destek olacağından emindi.

- Gus hayalindeki kızla karşılaştığında onu kıskanacağımı düşünürdüm. Oysa hiç öyle olmadı. Aksine şimdi onun adına çok mutluyum.

- Ben de kayınvalide diye bir cehennem zebanisiyle karşılaşmaktan korkardım. Oysa bakın kimi buldum? Sizi! diye yanıtladı Maggie.

Tek eksikleri birlikte çalışacakları bir otelde iş bulmaktı. Eski bir otel bulsalar alıp yenilemek de fena fikir sayılmazdı.

- Benim otelimi alsanız ne iyi olur, dedi Laddy. Aslında tam istedikleri gibi bir yerdi, ancak yeterince paraları yoktu.

- Bana bir oda verirseniz size ben para veririm, dedi Rose.

Yıllar boyunca bir kenara koyduğu parayı bundan daha iyi nereye yatırabilirdi? Dublin'deki dairesini satar, onu da eklerdi. Böylece hem Laddy hem Gus bir yuva sahibi olur, genç evlilerin de kendi işleri olurdu. Rose ise falcının öngördüğü gibi hastalanınca dermansız kemiklerini dinlendirecek bir yer bulurdu. Falcılara inanmanın hem günah sayıldığını hem de aptallık olduğunu biliyordu, ama Çingene Ella'ya rastladıkları o gün hiç aklından çıkmıyordu.

Shay'in ona tecavüz ettiği gün değil miydi?

Yeni bir işe başlamak kolay değildi. Yeni evliler de uzun zaman hesapları incelediler. Otelin giderleri gelirlerinden çoktu.

Laddy işlerin iyi gitmediğini anlamıştı. "Gerekirse yukarı katlara daha çok kömür taşıyabilirim" dedi yardımcı olmak umuduyla.

- Ateş yakacak müşterilerimiz olmadıktan sonra neye yarar Laddy? Maggie kocasının Laddy Dayısı'na çok iyi davranıyordu. Ona hep büyük önem vermeye özen gösteriyordu.

- Rose, seninle sokağa çıksak, ben boynuma iki taraflı tabela asarım. Üstüne otelin adını yazarız.

Sen de yoldan geçenlere el ilanları dağıtırsın. Yardımcı olacak çareler arıyordun.

- Hayır, Laddy. Bu otel Gus ile Maggie'nin. Onlar bir şeyler düşünsün, onlar çaresini bulsun. Zaten bulacaklarından eminim. Göreceksin otel yakında öyle dolacak ki müşterileri geri çevirmek zorunda kalacaklar...

Dediği doğru çıktı. Kısa bir süre sonra otel dolup taşmaya başlamıştı.

Genç çift gece gündüz durmadan çalışıyordu. Böylece çok sadık müşteriler edindiler. Otelleri Kuzey İrlandalıların gelmekten hoşlandığı bir yerdi. Herkes birbirine anlatıyor, bu yeni oteli övüyordu. Kıta Avrupası'ndan gelen yabancı müşteriler olduğunda Maggie hemen "Fransızca, Almanca, İtalyanca konuşan dostlarımız var" yazılı bir kart verirdi.

Bu da doğrudu. Kitap ciltleyen bir Alman tanıyorlardı, erkek okulunda Fransızca ders veren birini ve patates kızartması yapan bir dükkânın İtalyan sahibini tanıyorlardı. Aralarında anlaşmakta zorluk çektiklerinde hemen bunlardan birine telefon ederek yardım istiyorlardı.

Gus ile Maggie'nin melek gibi iki kızları vardı, onlara baktıkça Rose kendini İrlanda'nın en şanslı kadınlarından biri gibi görüyordu. Güneşli günlerde iki torununu St. Stephen's Green'e ördeklere bakmaya götürürdü.

Bir gün otel müşterilerinden biri Laddy'ye "Yakında bir snooker^[15] salonu var mı" diye sordu. Herkesi memnun etmeye can atan Laddy derhal araştırmış, yakınlarda bir snooker salonu bulmuştu.

Adam Birmingham'dan gelmişti, tek başınaydı. "Benimle oynar mısınız?" diye sordu.

- Özür dilerim, ama oynamasını bilmem, efendim, dedi Laddy af dilercesine.

- Ben sana öğretilirim, dedi müşteri.

İşte beklenen şey o anda gerçekleşmeye ve falcının söyledikleri çıkmaya başladı. Laddy'nin doğuştan yeteneği vardı. Birmingham'lı adam daha önce hiç oynamamış olduğuna inanamıyordu. Laddy sıralamayı çok çabuk öğrendi. San, yeşil, kahverengi, mavi, pembe, siyah. Her seferinde kolaylıkla ve doğuştan gelen bir zarafetle topları tam vuruşla deliğe sokuyordu. Zamanla onu seyreden bir kalabalık birikmeye başladı.

Laddy, falcının öngördüğü gibi sporcu olup çıkmıştı.

Oyuna hiç para karıştırmadı. Başkaları bahse girseler bile Laddy büyük emekle kazandığı parasını oyuna yatıracak değildi. Üstelik Rose'un, Gus'ın, Maggie ve kızların paraya ihtiyacı olduğu bir dönemde... Yarışmalarda kazanmakla yetiniyordu. Resmi gazetelerde çıkmaya başladı. Zamanla bir kulübe üye olması için teklif aldı. Ufak çapta bir snooker şöhreti olup çıkmıştı.

Rose olanları büyük bir mutlulukla izliyordu. Sonunda kardeşi önemli biri olmayı başarmıştı. Artık oğlundan ölümünden sonra kardeşiyle ilgilenmesini istemesine gerek kalmamıştı. Laddy ömrünün sonuna kadar Maggie ve Gus'la yaşayabilecekti. Snooker'da kazandığı zaferleri ilerde birlikte bakacakları bir hatıra defterine yerleştiriyordu.

Bir akşam Laddy, "Shay olsa benimle gurur duyar mıydı dersin?" diye sordu. Artık orta yaşlı olmasına karşın Shay Neil'den o güne kadar hiç söz etmemişti. Bir akşam tek yumrukta öldürdüğü adamdan...

Rose irkildi. Sözcükleri teker teker seçerek, "Bana kalırsa mutlu olurdu. Ama onu tanırsın. Ne düşündüğünü anlamak çok zordu. Az konuşurdu, bu bakımdan kafasının içinden neler geçtiğini kimse bilemezdi" dedi.

- Onunla niçin evlendin, Rose?

- Bir yuva kurmak için... Hepimize...

Bu sözler Laddy'yi ikna etmişti. Rose, kardeşinin evliliği veya kadınları derinlemesine düşünen biri olmadığını biliyordu. Her erkek gibi cinsel istekleri ve gereksinimleri olsa bile bu konuları gündeme getirmemişti. Şimdi bütün arzularını snooker'la tatmin ediyordu. Rose'un hayatı sorunsuz bir şekilde geçiyordu. Bir gün, son zamanlarda çektiği ağrıların ancak rahmi alınırsa ortadan kalkacağını öğrendi. Sonra doktor bunun da yetersiz olduğunu söyledi.

Doktor, bu hastalığı ve ölüme mahkûm oluşunu böylesine soğukkanlılıkla karşılayan birine ilk kez rastlıyordu.

- Acı çekmemeniz için elimizden geleni yapacağız, dedi.

- Bundan eminim. Şimdi bir bakımevine yerleşmek istiyorum.

- Neden? Sizi çok seven ve bakmak isteyecek bir aileniz var, dedi doktor.

- Evet, ama onların sorumlulukları var. İşletmek zorunda oldukları bir otelleri var. Bana vakit harcamalarını istemiyorum. Lütfen, doktor, yardımcı olun. Bakımevinde kimseye yük olmam, elimden geldiğince yardımcı olurum, bundan emin olun.

- Eminim, dedi doktor olanca gücüyle burnunu silerek. Rose'un da herkes gibi kızgınlık ve öfke duyduğu anlar vardı.

Ancak bu duygularını ne ailesiyle ne de bakımevindeki diğer hastalarla paylaşmazdı. Kötü talihine küserek geçirdiği saatler, geriye kalan zamanını nasıl daha dolu dolu yaşayabileceğini hesapladığı saatlerden çok daha azdı.

Ailesi ziyarete geldiğinde çektiği acılardan veya mide bulantılarından hiç söz etmezdi, onun yerine bakımevim anlatır ne kadar faydalı işler yapıldığından söz ederdi. Neşeli, yeniliklere açık bir yerd. Rose da ailesinden hırka veya şeker yerine tüm güçlerim bakımevine katkıda bulunmaya harcamalarını istedi. İşe yarayacak, kullanışlı bir şeyler yapmalıydılar. Onlardan bunu bekliyordu.

Ailesi Rose'un isteklerini yerine getirmeye karar verdi.

Laddy kullanılmış bir snooker masası buldu, bakımevindeki hastalara ders vermeye başladı. Gus da Maggie'yle birlikte yemek derslerine başladı. Böylece zaman daha kolay ve neşeli geçiyordu. Rose artık çok zayıflamış, güçlkle, küçük adımlar atarak yürüyordu. Yine de acı çekmediğini söylüyor, kimsenin kendisine acıyarak bakmasını istemiyordu. Tek isteği yalnız kalmamak ve etrafındakilerin istekli davranmasıydı. "Hiç olmazsa aklım başımda" diyordu.

Gus ile Maggie'nin başlarına gelenleri Rose'dan saklayacak güçleri yoktu. Bütün paralarını yatırdıkları şirket iflas ederek batmıştı. Bu da hem otelin ellerinden alınması hem de gelecekle ilgili bütün beklentilerinin ve emellerinin boşa gitmesi demektir. Rose'un olanları anlamaması için belki çaba sarf edebilirlerdi. Belki başlarına gelenleri öğrenmeden ölürdü. Son zamanlarda o kadar zayıflamış ve halsiz düşmüştü ki artık eskisi gibi çocuklarla birlikte pazarları öğle yemeğine otele gelmesine imkân kalmamıştı. Tek çareleri Rose'un verdiği paranın yok olduğunu öğrenmemesiydi.

Olanları anlatmasalar da Rose'dan saklamayı başaramadılar.

- Neler olduğunu söyleyin, dedi Gus ile Maggie'ye. Yoksa bu odadan çıkamazsınız. Birkaç haftalık ömrüm kaldı. Bu süreyi merak içinde geçirmemi istemezsiniz herhalde. Aklıma en kötü şeyler gelecek, belki de olduğundan daha berbat şeyler düşüneceğim...

- Aklınıza gelecek en kötü şey ne? diye sordu Maggie.

- Çocuklardan biri hasta mı yoksa? Başlarıyla hayır, yanıtını verdiler. Sizlerden biri mi? Ya da

Laddy? Korkunç bir hastalık mı? Yine hayır dediler. Zayıf yüzünü bir gülümsemekapladı, gözleri pırıl pırıl yanıyordu. Bunların dışında her şeyi göze alabiliriz, dedi.

Olanları anlattılar. Gazetelerde yazılanları, yatırımlarının nasıl yok olduğunu, senetleri karşılayacak para çıkmadığını. Sonra güvenilir biri gibi görünen Harry Kane denen adamın nasıl televizyonda kimsenin parasının ziyan olmayacağını, bankaların nasıl kurtarmaya hazır olduklarını söylediğini yine de herkesin korku içinde olduğunu anlattılar. Hiçbir şey açıklığa kavuşmamıştı.

Rose'un yanaklarından aşağı yaşlar akıyordu. Çingene Ella bundan hiç söz etmemişti. Başından beri o falcıya inandığı için lanet ediyordu. Harry Kane'e ve ona ait olan her şeye lanet ediyordu. Rose'u hiç bu kadar kızgın görmemişlerdi.

- Sana söylememeliydik, dedi Gus mutsuz bir ifadeyle.
- Hayır, tabii ki söylemeliydiniz. Bundan sonra olacakları da anlatacağınıza da söz verin. Hiçbir şey yolunda gitmediği sırada sorun yok dersiniz, sizleri affetmem...
- Bütün evrakı sana göstereceğime söz veriyorum, Anne.
- O yapmazsa ben yaparım, dedi Maggie.
- Her şey elimizden gider de başka bir iş bulmak zorunda kalırsak bile Laddy'yi bırakmayacağımızı, onu da yanımıza alacağımızı biliyorsun, değil mi, Anne?
- Tabii biliyor, dedi Maggie küçümsercesine.

Sonraki günlerde bankadan gelen kâğıtları getirdiler. Bir kurtarma operasyonu hazırlanmışa benziyordu. Yatırımları sarsıntıya uğramış olsa bile yok olmamıştı. Bir şey kaçırmamak için tüm yazılanları en ince ayrıntısına kadar dikkatle okudu.

- Laddy de her şeyimizi kaybetmek üzere olduğumuzu fark etti mi? diye sordu.
- Kendine göre anladı sayılır, dedi Maggie. O anda, ölürken Laddy'yi anlayışlı ve güvenilir ellere bırakacağım fark etti Rose, içi rahatladı.

Ve huzur içinde öldü.

Siobhan Casey adlı bir kadının bir gün otele gelerek kendilerini kurtaran şirkete yeniden yatırım yapmaları gerektiğini söylediğini duymadan öldü Rose. Bayan Casey, bir limitet şirket battığında o şirkete para yatıranların hiçbir zaman zararlarının tazmin edilmediğini, Bay Kane'in Neil'lerin otelini kurtarmak için özel birikiminden para aktardığını söylemişti. Şimdi sıra kurtardığı insanların Bay Kane'in yeni işine yatırım yaparak ona olan manevî borçlarını ödemesine gelmişti. Böyle diyordu Siobhan Casey...

Bu işte "mahremiyet" adı altında gizlilik vardı. Gelen evrak çok görkemliydi, ancak her zamanki gibi defterlere geçmemesi gerekiyordu. Malî danışmanlara göstermeden, el sıkışılarak yapılacaktı.

İlk başta istedikleri para azdı. Zamanla istekleri artmaya başladı. Bu gelişmeler Gus ile Maggie'yi rahatsız ediyordu. Yine de bütün birikimlerini kaybettiklerini düşündükleri bir anda kurtarılmalarını unutmamalıydılar. İş hayatının böylesine dolambaçlı yollardan geçmesi belki de doğaldı. Bayan Casey ortaklarından çok güçlü, isteklerine karşı gelinemez insanlar olarak söz ediyor, sanki onlardan çekiniyordu.

Gus, annesi yaşasaydı olanlara karşı çıkacağından emindi. İstenilenleri yapacak kadar saf olduğu için kendine çok kızılıyordu. Laddy'ye hiçbir şey söylememişlerdi. Sadece para harcarken çok dikkatli olmaya özen gösteriyorlardı. Kalorifer kazanı bozulduğunda yenisini alacak paraları yoktu, holdeki halı eskimişti, eskiyen bölümü örtmek için ucuz bir halı parçası almakla yetindiler. Laddy bir şeyler

seziniyor ve üzülüyordu. Otel dolup taşıdığına göre müşteri gelmiyor da denemezdi. Sabahları ikram ettikleri "Enfes İrlanda Kahvaltısı" eskisi kadar enfes değildi. Maggie, çiçeklerin çok pahalı olduğunu, Laddy'nin eskisi gibi taze çiçek almaya pazara gitmesine gerek olmadığını söylüyordu. Kadın garsonlardan biri işten ayrıldığında yerine kimse alınmamıştı.

Son zamanlarda otele daha fazla İtalyan geliyordu. Patatesçide çalışan Paolo tercümanlık yapmaktan bıkmaya başlamıştı. Bir gün Gus'a, "Birinizin İtalyanca öğrenmesi şart" dedi. "Hepimiz Avrupalıyız, ama sizin hiç çaba gösterdiğiniz yok..."

Gus da özür dilercesine, "Kızlardan birinin yabancı dillere merak saracağını umuyordum" demişti. Ama iki kızında da böyle bir heves görmüyordu.

Bir gün İtalyan bir iş adamı, karısı ve iki oğlu geldi. Adam bütün gününü İrlanda Ticaret Odası'ndaki toplantılarda geçiriyordu, karısı ise güzel İrlanda ketenlerini okşayarak veya mücevhercileri gezerek oyalanıyordu. İki oğlanın canları sıkılıyordu ve isteksizdiler. Laddy de çocukları snooker oynamaya davet etti. Sigara, içki içilen ve kumar oynanan bir yere değil, hiç tehlikesiz Katolik Erkekler Kulübü'ne götürecekti. Çocukların tatili o andan itibaren değişti.

Paolo ona bir liste vermişti... tavola da biliardo, sala da biliardo, stecca da biliardo. Çocuklar da İngilizce karşılıklarını öğrenmişlerdi: bilardo masası, bilardo sopası...

Zengin insanlardı. Laddy'nin tek anlayabildiği Roma'da oturduklarıydı. Giderlerken otelin önünde hep birlikte resim çektirmişlerdi. Sonra taksiye binip havaalanının yolunu tuttular. Taksi hareket ettiğinde Laddy kaldırımın kenarında yatan bir tomar kâğıt para fark etti. Kalın bir ruloydu. Lastikle tutturulmuş İrlanda banknottan. İtalyanların parayı nerede düşürdüklerini bilmeleri imkânsızdı. Belki ancak ülkelerine döndükten sonra fark edeceklerdi. Zengin insanlar olduklarından bu paranın yok olması hayatlarında bir eksiklik de yaratmayacaktı. Kadın Grafton Sokağı'nda inanılmaz paralar harcamıştı.

O paraya hiç ihtiyaçları yoktu.

Onların, Gus ve Maggie gibi bir sürü şeye ihtiyaçları yoktu. Örneğin yeni mönü kartlarına... Son zamanlarda o kadar eskimiş, lime lime olmuşlardı ki... Sonra kapıya yeni bir tabela da gerekiyordu. Dört dakika kadar bunları düşündükten sonra bir otobüse atlayarak parayı vermek için havaalanının yolunu tuttu Laddy.

Onları pahalı, yumuşacık bavullarını görevlilere verirken buldu. Bir an için vazgeçecek gibi oldu sonra fikrinin değişmesine meydan bırakmamak için elindeki parayı uzattı.

İtalyanlar Laddy'yi bağrılarına bastılar. Etraftakilere İrlandalıların ne kadar iyi kalpli, tok gözlü, harika insanlar olduğunu ilan ettiler. Lastikle tutturulmuş destenin içinden paralar çekerek zorla Laddy'nin cebine tıktırdılar. Aslında bunun hiç önemi yoktu.

- Pud venire alla casa. La casa a Roma, dediler.

Sırada bekleyenlerden biri, "Sizi Roma'ya, evlerine davet ediyorlar" dedi. Vatandaşlarından birine böyle yakın davranılmasından gurur duyuyordu.

- Biliyorum, dedi Laddy. Gözleri pırıl pırıldı. Onlara geleceğimi söyleyin. Yıllar önce falıma bakmışlardı. Falcı denizaşırı bir seyahate çıkacağımı söylemişti. Gururla etrafına bakıyordu. İtalyanlar onu yeniden öptüler, sonra Laddy otobüse bindi. Gus ile Maggie'ye bu haberi vermek için sabırsızlanıyordu.

O akşam Maggie kocasıyla bu konuyu tartıştı.

- Birkaç güne kadar unuttur, dedi Gus.

- Keşke biraz para vermekle yetinselerdi, dedi Maggie. İkisi de Laddy'nin gerçekten davet edildiğini sanarak bu yolculuğa hazırlanmaya başlayacağını düşünüyorlardı. Sonra hayal kırıklığına uğramasından korkuyorlardı. Ertesi sabah, "Pasaport almalıyım" dedi.

Maggie ise dâhiyane bir fikirle, "Önce İtalyanca öğrensen daha doğru olmaz mı?" dedi. Araya biraz zaman girerse belki Laddy de bu fikrin ne kadar geçersiz olduğunu anlardı. Laddy, snooker kulübünde İtalyanca ders veren yerler konusunu araştırmaya başladı.

Jimmy Sullivan adlı bir kamyonet şoförü evlerinde yaşayan Signora denilen harika bir kadından söz etti ve yakında Mountainview Okulu'nda İtalyanca kursuna başlayacağını söyledi.

Laddy, bir akşam okula giderek kursa yazıldı. "Aslında iyi bir eğitim görmedim. Derslere uyum sağlayabilir miyim dersiniz?" diye sordu Signora denilen kadına parayı verirken.

- Hiç sorun çıkmaz. Seversen, farkına varmadan konuştuğunu göreceksin.. Otele döndüğünde, Gus ile Maggie'ye, "Sadece salı ve perşembe akşamları iki saat izin istiyorum" dedi yalvarırcasına.

- Ne kadar istiyorsan o kadar kal, Laddy. Zaten haftada yüz saat çalışıyorsun.

- İtalya'ya aptal gibi gitme" derken çok haklıydınız. Signora, "Fark etmeden konuşmaya başlarsın" diyor.

Maggie gözlerini kapattı. Neden ağzını açmıştı? Neden Laddy'nin başına İtalyanca derslerini sarmıştı? Zavallı Laddy'nin gece kursunun altından kalkmasını beklemek kadar büyük aptallık olamazdı.

İlk derse giderken çok heyecanlıydı. Maggie onu yalnız bırakmadı, birlikte gitti. Kasvetli okul bahçesinde toplanan grup oldukça nezih saydırdı. Sınıf, resimler ve posterlerle donanmıştı. Öğrenciler için salam ve peynir tabakları bile hazırlamışlardı. Kursun yöneticisi bir yanda İtalyanca'ya çevrilmiş isimlerin yazılı olduğu kartonları dağıtıyordu.

- Laddy, dedi. İşte kolay olmayan bir ad. Başka adın var mı?

- Sanmıyorum, dedi Laddy korkulu, özür dilercesine.

- Demek ki yok. Ne yapalım... Adına benzeyen güzel bir İtalyanca isim bulalım öyleyse... Lorenzo! Lorenzo'ya ne dersin? Bana kalırsa çok güzel. Sınıfta başka Lorenzo da yok.

- İtalya'daki tüm Laddy'lere Lorenzo mu derler? diye sordu merakla. Maggie dudağım ısırarak bekliyordu.

- Evet, Lorenzo. Doğru bildin, diye yanıtladı acayip saçlı, güler yüzlü kadın.

Maggie otele döndü. "İyi bir kadın" dedi Gus'a. "Zavallı Laddy'yi küçük düşürecek hiçbir şey yapmayacak biri. Yine de üç derse kalmaz vazgeçer diyorum..."

Gus içini çekti. Son günlerde içini çekmesine neden olan olaylara bir yenisi eklenmişti. Kurs konusunda ne kadar yanıldıklarını bilmiyorlardı. Laddy hayatından çok memnundu. Her hafta öğrendikleri deyimleri hayatı buna bağlıymış gibi özenle ezberliyordu. Otele İtalyan turistler geldiğinde böyle küçük bir otelin kapıcısından İtalyanca konuşması beklenirmiş gibi gururlu bir edayla "Mi chiamo Lorenzo" diyerek onlarla İtalyanca konuşuyordu. Aradan haftalar geçmişti, yağmurlu gecelerde Laddy'nin gösterişli bir BMW'yle otele geldiğini fark ettiler.

Maggie, "O hanımı içeri davet etmelisin, Laddy" dedi. Pencereden arabayı kullanan asil profilli kadını fark etmişti.

- Olamaz. Constanza eve gitmek zorunda. Yolu çok uzun. Constanza'yımış! O komik kadın nasıl olmuştu da bütün sınıfı böyle bir oyun oynamaya razı etmişti. Fareli köyün kavalcısı gibi bir şeydi... Laddy, sırf İtalyanca dersini kaçırmamak için kesin olarak kazanacağı bir snooker karşılaşmasına gitmekten bile vazgeçmişti. O hafta anatomi öğreniyorlardı ve Francesca'yla boyunlarını, dirseklerini ve bileklerini göstereceklerdi. Bütün adları ezberlemişti: "La gola" dediğinde elini boynuna götürüyordu, "gomiti" dediğinde dirseklerine işaret ediyordu, sonra "La caviglia" diyerek ayaklarını gösteriyordu. Derse gitmezse Francesca onu hiç affetmezdi. Snooker karşılaşmaları bitecek değildi, nasıl olsa başka karşılaşmalar çıkacaktı. Ama insan vücudunu öğrenecekleri başka gün yoktu. Francesca'yı sırf bir yarışmaya katılmak için yüzüstü bırakırsa onu hiç affetmezdi.

Gus ile Maggie şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Bu kurs aslında çok faydalıydı. Her şey kötü giderken hiç olmazsa bir şeyin düzgün olmasına o kadar ihtiyaçları vardı ki... Otelin yenilenmesi şarttı, oysa bunu yapacak paraları yoktu. Laddy'ye sıkışık olduklarını söylemişlerdi, ama sanki ne dediklerini tam olarak algılamamıştı. Her günü olduğu gibi yaşamak zorundaydılar. En azından Laddy mutluymuştu. En azından Rose her şeyin yolunda gittiğini düşünerek ölmüştü.

Laddy zaman zaman yeni kelimeleri hatırlamakta zorlanıyordu. Kardeşler'de okurken daha çok çalışmasını bekleyen olmadığından böyle zorlanmamıştı. Oysa Signora herkesle birlikte ilerlemesini bekliyordu.

Zaman zaman okulun bahçe duvarında oturur, elleriyle kulaklarını tıkayarak kelimeleri ezberlemeye gayret ederdi. Vurguların yerini hatırlamaya çalışarak. "Dov'e il dolore" derken soru sorar gibi söylemek zorunluluğu vardı. İnsan hastaneye düşerse doktor bu cümleyi söyleyecekti. Neresinin ağrıdığını bilmeyecek kadar aptal görünemezdi, herhalde, değil mi? O bakımdan doktorun ne soracağını hatırlamak gerekiyordu. "Dov'e il dolore" diye tekrarlıyordu durmadan.

Okul müdürü Bay O'Brien yarana oturdu. "Nasılsın?" diye sordu.

- Bene, benissimo. Signora tüm soruları İtalyanca yanıtlamalarını söylemişti.

- Harika... Peki dersi seviyor musun? Adın neydi?

- Mi chiamo Lorenzo.

- Tabii. Söyle bakalım, Lorenzo. Verdiğin paraya değiyor mu?

- Ne kadar tuttuğunu bilmiyorum, Signor. Yeğenimin karısı ödüyor da...

Tony O'Brien bu iri ve basit adama bakarken boğazında bir düğüm hissetti. Aidan Dunne kurslar konusunda ne kadar haklı çıkmıştı. Her şey ne kadar düzenliydi. Ne değişik insanlar katılmıştı... Örneğin Harry Kane'in karısı veya dar alınlı o gangster...

Bu duyguları Grania'yla paylaşmak istediğinde genç kız yüksekte baktığını, babasının başını okşar gibi davrandığını düşünmüştü. Belki somut bilgiler edinirse Grania'ya ilgisini kanıtlardı.

- Bugün ne öğreniyorsunuz, Lorenzo?

- Bütün bu hafta insan vücudunu öğreniyoruz. İtalya'ya gittiğimizde kalp krizi veya kaza geçirirsek lazım olur diye. Hastaneye kaldırdıklarında doktorun ilk soracağı şey "Dov'e il dolore" olacak. Anlamını biliyor musunuz?

- Hayır, bilmiyorum. Sizin kursa katılmıyorum ki... Demek doktor "Dov'e il dolore" diyecek?"

- Evet. "Nereniz ağrıyor" demek. O sorunca siz de söylersiniz.

- Dov'e "nerede" demek, değil mi?

- Öyle olmalı. Çünkü Dov'e il banco, Dov'e il l'albergo da var. Haklısın, Dov'e, "nerede" demek

olmalı. Laddy bu bağlantıyı ilk kez yapıyormuş gibi mutlu görünüyordu.

- Evli misin, Lorenzo?

- Hayır, Signor. Bu işi becereceğimi sanmıyorum. Ablam snooker oynamaya odaklanmamı söyledi.

- Ya biri ya öteki diye bir şey yok. İstersen ikisini de yaparsın.

- Sizin gibi akıllı biri için sorun yok. Böyle bir okulun müdürü olan biri için... Ben birçok şeyi bir arada yapamam.

- Ben de yapamam, Lorenzo. Bay O'Brien hüzünlü görünüyordu.

- Siz de mi evli değilsiniz? Oysa büyük çocuklarınız olduğunu düşünüyordum.

- Hayır evli değilim.

- Belki öğretmenler evlenemiyorlar, dedi Laddy. Sınıfa gelen Bay Dunne da evli değil.

- Öyle mi? Bu sözler Tony O'Brien'in kulaklarım açmasına neden olmuştu.

- Evet, bekâr. Bana kalırsa Signora'yla birbirlerine âşıklar. Laddy duyan var mı diye etrafına bakıyordu. Böyle bir şeyi yüksek sesle söylemek cesaret isterdi.

- Bence durum böyle değil, dedi Tony O'Brien. Çok şaşırmıştı.

- Hepimiz böyle düşünüyoruz. Francesca ve Guglielmo ve Bartolomeo ve ben bunu konuşuyorduk. İkiisi birlikteyken çok gülüyorlar ve dersten sonra birlikte yürüyerek eve dönüyorlar.

- Bak şu işe... dedi Tony O'Brien.

- İkiisi için de ne kadar iyi, değil mi? diye sordu Laddy. Hep başkalarının mutlu olmasını isterdi.

- Çok ilginç bir şey, evet, dedi Tony O'Brien. Her ne kadar Grania'ya anlatacak bir şeyler peşinde olsa da böyle bir haber almayı hiç beklemiyordu. İri adamın anlattıklarım düşündü. Ya bu basit adam uyduruyordu veya haber doğrudu. Duydukları gerçekse işler yolunda demekti. Aidan Dunne'in kendisi garip bir durumdayken Grania'yla ilişkisini çok fazla kınaması zordu. Yüksekten atarak ahlakî bir konuşma yapma imkânı elinden alınmış olurdu. Tony O'Brien ne yapmıştı ki? Bekâr ve açık sözlü her erkek gibi bekâr bir kadına teklifte bulunmuştu... Aidan-Signora ilişkisiyle kıyaslandığında ne kadar açık ve dolambaçsız bir ilişkiydi....

Duyduklarımı hemen Grania'ya açıklamaktan sakınmalıydı. Birlikte olduklarında zor konuşmalar geçmişti aralarında. İkiisi de kırıcı olmamaya gayret göstermişler yine de daha önce yaşadıkları tatsızlığı unutmamışlardı.

- Geceyi benimle geçirecek misin? diye sormuştu Tony.

- Evet, ama sevişmek istemiyorum. Konuşmasında hiçbir cilve yoktu. Oyun oynamadığı da belliydi.

- Aynı yatakta yatalım mı yoksa ben kanepede mi uyuyayım?

Ne kadar genç görünüyordu. Kafası karışmıştı sanki. Sarılmayı, her şeyin yoluna gireceğini söylemeyi ne kadar isterdi. Ama bunu yapmaya cesareti yoktu.

- Burası senin evin. Kanepede yatacak biri varsa o da benim.

- Seninle nasıl konuşmam gerektiğini bilemiyorum, Grania. Benim yatağımda, yanımda uyuman için yalvarsam vücudunun peşinde koşan bir canavar gibi algılamandan korkuyorum. Yalvarmazsam, aldırmadığımı sanmandan korkuyorum. Nasıl bir ikilem içinde bıraktığını görüyor musun?

- Bu seferlik kanepede yatmama izin ver lütfen.

Tony, genç kızı yatırdıktan sonra alnından öpmüştü. Sabah olduğunda ona Costa Rica kahvesi

hazırlamıştı. Grania'nın gözlerinin altı mosmordu, yorgun görünüyordu.

- Hiç uyuyamadım, dedi. Kitaplarım okudum. Hiç duymadığım olağanüstü kitapların var.

Kanepenin yanında Catch 22 ve On The Road adlı kitaplar duruyordu. Grania ne Heller'in ne de Kerouac'ın eserlerini okumuş olamazdı. Belki de aralarındaki uçurum gerçekten büyüktü. Geleneksel caz koleksiyonuna da şaşkınlıkla bakıyordu. Grania aslında hâlâ çocuktü.

Giderken, " Bir gün yemeğe gelmek isterim" dedi.

- Ne zaman istersen haber ver, sana yemek pişireyim, dedi Tony.

- Bu akşama ne dersin? Çok mu yalan?

- Hayır, hiç değil. Bu akşam çok uygun... dedi. Sadece biraz daha geç olsun, şu İtalyanca dersine bir göz atmak istiyorum... Bir daha kavga etmememiz için söylüyorum, oraya ne senin için ne de baban için gidiyorum. Sadece kendim için uğrayacağım, istediğim için...

- Sulh, dedi Grania. Yine de gözlerinde bir huzursuzluk okunuyordu.

Tony O'Brien eve gelmiş, her şeyi hazırlamıştı. Tavuk göğüslerini bal ile zencefile yatırmış, sofrayı kurmuştu. Yatağa temiz çarşaflar seriliydi. Her olasılığa karşı kanepenin üstüne bir battaniye koymuştu.

Tony, İtalyanca kursundan babası ile o acayip İtalyanca öğretmem arasında bir ilişki olduğuna dair dedikodulardan daha başka haberlerle dönmeyi umuyordu. Bir an önce o Allah'ın belası sınıftan Grania'ya anlatacak bir şeyler bulmalıydı.

Lorenzo'yla vedalaşırken, "Dov'e il dolore?" diye sordu.

- Il gomito, diye bağırdı Laddy, dirseğini tutarak.

- Aferin, dedi Tony O'Brien.

Her şey giderek daha çılgın bir hal alıyordu.

Anatomi dersi çok eğlenceliydi. Herkes birbirini dürterek "Eccola" diye bağırırken Tony O'Brien gülmek için eliyle ağızını kapatmak zorunda kalmıştı. Ancak ne çok kelime bildiklerim ve kelimeleri ne kadar rahat kullandıklarım görmek de onu çok şaşırmıştı.

Kadının çok iyi bir öğretmen olduğu kesindi. Durup dururken haftanın günlerine dönüyor, sonra bir barda nasıl içki ısmarlanacağını soruyordu. "Roma'ya viaggio'ya gittiğimizde tüm zamanımızı hastanede geçirecek değiliz" diyordu.

Demek bu insanlar gerçekten Roma'ya gideceklerini sanıyorlardı.

Millî eğitim müdürüyle, öğretmen sendikalarıyla, papazların ve rahibelerin gazabıyla, velilerin istekleriyle, uyuşturucu satıcılarıyla, kamuya ait mallara zarar verenlerle ve bir okula gidebilecek en kötü ve zor öğrencilerle başa çıkmasını bilen Tony O'Brien küçük dilini yutmuş gibiydi. Bu yolculuk fikri başını döndürmeye yetiyordu.

Aidan Dunne'a veda etmek üzereyken Aidan ile Signora'nın hastane yataklarından tren koltuklarına dönüşen kutulara bakarak güldüklerini gördü. Duruşları birbirine âşık iki kişinin duruşunu andırıyordu. Yakınlıkları dokunmadan belli olan iki kişi gibiydiler. "Aman yarabbi! Ya doğruysa?.."

Paltosunu yakaladığı gibi Aidan Dunne'ın kızını yedirip içirip yatağa atmak üzere yola çıktı.

Otelde işler o kadar kötüydü ki Gus ile Maggie Laddy'nin öğrenme zorluğuyla uğraşacak zaman bulamıyorlardı. Laddy, beyninin karmakarışık sözcüklerle dolu olduğunu söylüyordu onlara.

- Aldırma, Laddy. Öğrenebildiğin kadarıyla yetin, diyordu Gus içini rahatlatmak için. Tıpkı yıllar önce Kardeşler'dekilerin yaptığı gibi kendini zorlamamasını söylüyordu.

Laddy'nin bunu kabul etmeye niyeti yoktu. "Anlamıyorsunuz. Signora kendimizden emin olmamız gerektiğini, kararsızlık içinde ne diyeceğimizi düşünecek zamanı geride bıraktığımızı söylüyor. Yakında insan vücudu konusunu tekrarlayacağız. Bense unutup duruyorum. Ne olur beni çalıştırın. Lütfen" diyordu.

Biraz önce iki müşteri otelin gerekli standardı tutturmadığım söyleyerek çıkıp gitmişti. İçlerinden biri Turizm Bakanlığı'na şikâyet edeceğini söylemişti. Çalışanların haftalığını verecek parayı nereden bulacaklarını bilmiyorlardı. Şimdi ise iri, suratı heyecandan titreyen Laddy karşılarında durmuş söyleyeceği İtalyanca kelimeleri dinlemelerini istiyordu.

- Constanza'yla eş olacağımızı bilsem daha başarılı olurum. O bana yardım ediyor. Ama hep aynı kişiyle eş olmamıza izin yok. Francesca veya Gloria olabilir. Ya da Elizabetta'yla. O bakımdan lütfen bir kere tekrarlayalım...

Maggie eline kâğıdı aldı. "Nereden başlayalım?" diye sordu. Araya biri girdi. Kasap hesabının ödenip ödenmeyeceğim merak ediyordu. Ve ödeyeceklerse ne zaman yapmayı düşündüklerini soruyordu. "Bırak da ben konuşayım, Gus" dedi Maggie.

Bu kez kâğıdı eline alan Gus'tı. "Tamam, Laddy. Ben doktor mu olayım yoksa hasta mı? "

- Hatırlayana kadar ikisi de sen olur musun, Gus? Eskiden olduğu gibi sözcükleri söyler misin?

- Tabii. Şimdi hastanedeyim. Bir sorunum var. Sen doktorsun. Ne diyeceksin?

- Ben, "Neren ağrıyor" demeliyim. Elizabetta hasta olacak, ben de doktor.

Gus nasıl bu kadar sabırlı davrandığım bilmiyordu. Dişlerini sıkarak "Dov'e il dolore" dedi. "Dov'e lefa male?" Laddy de umutsuz bir edayla durmadan tekrarlıyordu. "Elizabetta ilk geldiğinde çocukça davranırdı. Doğru dürüst çalışmazdı. Ama Guglielmo onu ciddiye almaya zorladı, şimdi o da ödevlerini yaparak derse geliyor." Gus ile Maggie bu insanları komedi tiyatrosunda oynayan aktörler gibi görüyorlardı. Komik isimlerle birbirlerine hitap ederek dirseklerini gösteren, ellerinde stetoskop varmış gibi davranan bu yetişkinler çok gülünçtü.

Durup dururken Constanza'yı otele o gece davet etmişti bir de... Hayatlarında gördükleri en şık, üzgün ifadeli ve hoş kadını... Neden yılın geri kalan akşamları yerine bu akşamı seçmişti Laddy? Üç saattir arka odada hesapları inceledikten sonra oteli satmaktan başka çareleri kalmadığına karar verdikleri geceydi... Şimdi bir de yarı deli bir kadınla havadan sudan konuşmaya mecbur olacaklardı.

Oysa havadan sudan konuşmadılar. Karşılarındaki gördükleri en öfkeli insandı. Kâğıtların, anlaşmaların, dokümanların üstünde adı yazılı Harry Kane'le evli olduğunu söylüyordu. Siobhan Casey'in de kocasının metresi olduğunu...

- Bu nasıl olur, anlayamıyorum. Siz ondan o kadar güzelsiniz ki... dedi Maggie aniden.

Constanza bu sözlere kısaca teşekkür ettikten sonra çek defterini çıkarttı. Otelin yenilenmesi için başvurularını istediği arkadaşlarının adını verdi. Bir an bile samimiyetinden şüphe etmemişlerdi. Onlar olmasaydı bu bilgileri alamayacağını ve yapmaya kararlı olduğu şeye cesaret edemeyeceğini söyledi. Bazı hayatlar değişecekti, onlar kendilerine verilen parayı hak ettiklerine, paranın yasal olarak kendilerine ait olduğuna inanmalıydılar. Gereken işlemler sona erince Constanza'nın verdiği paraları sonradan alacağından kuşku duymamalıydılar.

- Constanza'ya söyleyerek yanlış bir şey yapmadım ya?.. Laddy korkuyla üçünün yüzüne bakıyordu.

O güne kadar Gus ile Maggie'nin işlerini kimseyle tartışmamıştı. Kadını otele getirdiğinde ondan hoşlanmadıklarını sezmişti. Oysa doğru anlıyorsa, sanki şimdi her şey düzelmiş gibiydi. Sanki bir mucize olmuş, her şey çözümlenmişti. Umduğundan çok daha iyi bir şekilde...

- Evet, Laddy. Çok iyi yaptın, dedi Gus. Oda çok sessizdi, ama Laddy sessizliğin içinde elle tutulur bir övgü seziyordu.

Herkesin nefes alıp verişini iyice rahatlamıştı. Gus ile Maggie daha birkaç saat önce İtalyanca çalışmasına yardım ederlerken ne kadar sinirliydi. Şimdi ise sorunları ne ise sanki yok olmuştu.

Derste ne kadar başarılı olduğunu anlatmalıydı onlara. "Bu akşam her şey çok iyi gitti. Kelimeleri unutacağım diye ne kadar korktuğumu biliyorsunuz. Ama hiçbirini unutmadım, hepsini hatırladım." Gurur dolu bakışlarla bakıyordu.

Maggie konuşmaya cesaret edemedi başını salladı. Gözleri yaşlıydı sanki.

Constanza sohbeti sürdürmek istedi. "Laddy'yle eş olduğumuzu biliyor muydunuz? Çok da başarılıydık" dedi.

- Dirsek, bilek ve boyun mu? dedi Gus.

- Evet, ama çok daha fazlası... diz kapağı ve sakal da, dedi Constanza.

- İl ginocchio e la barba, dedi Laddy heyecanla.

- Laddy'nin Roma'da o aileyle buluşmayı umduğunu duydunuz mu? diye sordu Maggie.

- Evet. Hepimiz bunu biliyoruz. Gelecek yaz hepimiz İtalya'ya gittiğimizde onları göreceğiz. Signora her şeyi düşündü bile...

Constanza gitti.

Sonsuza dek hiç ayrılmadan birlikte yaşayacak olan üçlü yan yana oturdular. Rose'un düşlediği gibi.

Fiona

Fiona büyük bir hastanenin kafeteryasında çalışıyordu.

Sık sık işinin insanları iyileştirmek gibi olumlu yanları olmayan hastabakıcılığa benzediğini söylerdi. Soluk yüzleri, meraklı bakışlarıyla doktor randevularını bekleyenleri, bir türlü iyileşmeyen yakınlarını ziyarete gelenleri, olanları tam olarak anlamadan bir şeylerin iyi gitmediğini sezen, etraflarını karıştıran gürültülü çocukları o görürdü.

Zaman zaman, "Kanser değilim, kanser değilim" diye sevinçle bağırarak içeri giren adam gibi mutlu insanlarla karşılaştığı da olurdu. Adam Fiona'yı öptükten sonra odadaki herkesin elini sıkıyordu. Herkes de gülümseyerek ona bakıyordu. Oysa gülümseyenler arasında kesin olarak kanser olanlar da vardı. Adam nedense bunu düşünmemişti. Kesin olarak kanser olanlardan bazıları iyileşecekti. Adamın ölüme mahkûm olmadığını öğrenerek ne kadar sevindiğini görmek iyileşebilme umutlarını unutturmuş adama gıptayla bakmalarına yol açmıştı.

Kahveyi, çayı ve bisküvileri parayla satıyorlardı. Ancak çok büyük sorunları olanlardan para istemek akıllarına gelmezdi. Aldığı kötü haberle serseme dönmüş birini görünce eline sıcak, şekerli bir bardak çay sıkıştırılmayı âdet edinmişlerdi. Fiona kâğıt bardak kullanmaktan hoşlanmıyordu, ama o kadar kişinin porselen fincanını yıkamanın imkânsız olduğunu biliyordu. Hastalardan çoğu Fiona'yı tanır, adıyla hitap ederdi, üzüntülerini biraz olsun unutmak için onunla konuşurlardı.

Fiona her zaman neşeliydi. Hastaların buna ihtiyacı vardı. Kısa boylu, ifadesi cin gibi, kocaman gözlüklü olan bir kızdı. O gözlükler gözlerini daha da büyütüyordu. Saçını kocaman bir fiyonkla arkasına toplardı. Büyük bekleme odası çok sıcak olduğundan Fiona tişört ve kısa, siyah etek giyerdi. Üstlerinde haftanın günleri yazılı olan tişörtler bulmuştu, insanlar bundan hoşlanıyordu. "Fiona'nın göğsüne bakmadan hangi gün olduğunu bilemiyorum" diyorlardı. "İyi ki ocak, şubat, mart yazmıyor" diyordu başkaları da. Fiona ve haftanın günleri hep gündemde kalırdı.

Fiona zaman zaman yakışıklı doktorlardan birinin yaklaşarak, kocaman gözlerinin içine baka baka hayatı boyunca beklediği kız olduğunu söyleyeceği anı hayal ederdi.

Oysa bu beklentisi hiç gerçekleşmedi. Fiona bundan sonra da gerçekleşmeyeceğini kabul etti. O doktorların arkadaşları vardı. Diğer doktorlar, doktorların kızları, şık ve önemli kişiler... Tişörtlü, kâğıt bardakta kahve dağıtan bir kıza bakacak değillerdi. "Rüya âleminde dolaşmaktan vazgeç" diyordu kendi kendine.

Fiona yirmi yaşındaydı. Erkeklerle tanışma konusunda hayal kırıklığına uğramıştı. Bu işe yeteneği yoktu. "Grania ile Brigid Dunne'a bak diyordu, kapıyı açar açmaz karşılıklarına bir erkek çıkar. Üstelik birlikte bir gece geçirilebilecek bir erkek..." Sık sık evdekilere karşı onu kullandıklarını biliyordu Fiona. "Fiona'da kalıyorum" demek en büyük kurtuluşlarıydı.

Fiona'nın annesinin olanlardan hiç haberi yoktu. Bilseydi onaylamazdı. Fiona'nın annesi "İyi kızlar evleninceye dek beklerler" diyenlerdendi. Fiona'nın ise bu konuda kesin bir fikri oluşmamıştı. Aslında birini severse ve o sevgi karşılık bulursa gerçek bir ilişki yaşamının yanlış olmadığını düşünüyordu. Ama bu güne kadar böyle bir olasılıkla karşılaşmadığı için başına geldiğinde ne yapacağını bilemiyordu.

Zaman zaman aynada kendine bakardı. O kadar da çirkin sayılmazdı. Belki kısa boyluydu, gözlük takmanın fazla yaran olduğu söylenemese de gözlüklerin ona yakıştığını söyleyenler vardı. Gözlükle yüzü ne kadar da tatlı oluyordu... Bu sözlerle onu teselli mi ediyorlardı yoksa? Ya da aptal mı sanıyorlardı? Gerçeği anlamak ne kadar zordu...

Grania Dunne, saçmalamamasını, çok hoş olduğunu söylüyordu. Ama son günlerde Grania'nın aklı pek başında sayılmazdı. Babası yaşındaki o adama öylesine tutkundu ki... Fiona olanları anlamıyordu. Grania gibi seçme şansını olan bir kız nasıl olur da o yaşlı adama âşık olurdu?

Brigid de Fiona'nın muhteşem görüldüğünü, harika bir vücudu olduğunu söylüyordu. Her sandviç yediğinde kilo alan Brigid gibi değildi. Öyleyse nasıl oluyordu da o şişko kalçalı Brigid hiçbir zaman erkeksiz kalmıyordu? Hem de sadece çalıştığı turizm acentesinde karşılaştığı insanlar değildi. Brigid işinde beğeneceği bir erkeğe hiç rastlamadığını söylerdi hep. Acenteye gelenler çoğunlukla yanmak için gidecek yer arayan kızlar ile hacca giden yaşlı kadınlardan oluşuyordu. Veya insanın midesini bulandıracak sıklıkta çok özel yerler peşinde koşan balayına çıkacak çiftler... Grania ile Brigid önlerine her çıkanla yatan kızlardan da değildiler. Demek ki erkeklerin gözünde bu kadar popüler olmalarının nedeni bu da değildi. Bu konu Fiona için çok esrarlıydı.

O sabah işi çok yoğundu. Çöp tenekesi çay poşetleri ve boş bisküvi paketiyle dolmuştu ki... O koca plastik torbayı kapıya doğru itmeye çalıştı. Dışarı, çöplerin durduğu yere kadar bir çıkarabilse sorun kalmayacaktı. Genç bir adam yerinden kalkarak elindeki torbayı aldı.

- Bana bırakın, dedi. Koyu renk saçları vardı, saçlarının uçları sivri sivri havaya kalkmış olsa da yakışıklı sayılırdı. Koltuğunun altında kaybetmekten korkar gibi bir motosiklet kaskı tutuyordu.

Çöp tenekelerinin sıralandığı yerin kapışım açtı Fiona. "Hangisine istersen atabilirsin" dedi. Sonra çocuğun geri gelmesi için kapıyı tutarak beklemeye koyuldu.

- Çok naziksin, dedi genç çocuğa.

- Başka şeyleri düşünmemi engelliyor.

O kadar sağlıklı ve genç görünen bu çocuğun hasta olmamasını temenni etti. Ama Fiona nice sağlıklı gencin bekleme odasından kara haber alarak çıktığına şahit olmuştu.

- Çok iyi bir hastanedir, dedi. Öyle olduğundan emin değildi aslında. Hastaneler arasında fena sayılmazdı belki, ama insanları umutlandırmak için hep böyle söylerdi.

- Öyle midir? dedi çocuk merakla. Ben, en yakın hastane olduğu için onu buraya getirdim.

- Çok ünlü bir yerdir. Fiona konuşmanın sona ermesinden korkuyordu. Oğlan, eliyle göğsünü işaret ederek, "Giovedi" dedi.

- Anlamadım.

- İtalyanca "perşembe" demek.

- Öyle mi? İtalyanca konuşur musun?

- Hayır, ama haftada iki gün İtalyanca kursuna gidiyorum. Yaptığından gurur duyduğu anlaşılıyordu. Fiona ise genç çocuktan hoşlanmıştı. Konuşmalarının sona ermesini hiç istemiyordu.

- Buraya kimi getirdim dedin? diye sordu. Her şeyi baştan öğrenmek daha doğruduydu. Getirdiği karısı veya kız arkadaşı ise daha ileri gitmeye gerek yoktu.

- Annemi, dedi hüzünlü bir ifadeyle. Acile aldılar. Bana da beklememi söylediler.

- Ne oldu? Bir kaza mı?

- Onun gibi bir şey... Konuşmak istemediği belli oluyordu. Fiona konuyu İtalyanca derslere çekti. Zor muydu? Dersler nerede veriliyordu?

- Mountainview'da. Oradaki büyük okulda.

Fiona hayretler içindeydi. "Ne büyük bir rastlantı! En yakın arkadaşımın babası orada öğretmen." Aralarında bir bağ doğmuştu sanki.

- Dünya gerçekten çok küçük...

Çocuğun canını sıkmaktan korkuyordu. Kahve ve çay bekleyen insanlar sıradaydı. "Çöp torbası için teşekkürler... Çok iyi birisin" dedi.

- Önemli değil.

- Annenin iyileşeceğinden eminim. Acildekiler mükemmeldir.

- Ben de eminim.

Fiona herkese servis yaptı ve hepsine gülümsedi. "Belki de çok sıkıcı biriyim" diye düşünüyordu. "Sıkıcı olup olmadığı insanın kendisi hakkında en son bileceği şeydir."

O akşam Brigid'e, "Ben sıkıcı mıyım?" diye sordu.

- Yok canım o kadar eğlencelisin ki sana ait bir televizyon programı olmalıydı... Brigid hüznle eteğinden ayrılma cesaretini gösteren fermuarını inceliyordu. Biliyor musun, artık eskisi gibi sağlam yapmıyorlar? Bunu patlatacak kadar şişmanlamadım ya... Bu imkânsız.

- Tabii ki imkânsız, dedi Fiona doğruyu söylemeye cesaret edemeden. Birden Brigid'in de belki ona yalan söylediğini düşündü. Sıkıcıyım, dedi gerçeği anlamış gibi.

- Fiona, zayıfsın. İnsanın bütün dünyada bundan başka ne isteği olabilir ki? Sıkıcı olmak laflarını keser misin, lütfen. Bu konuyu kafana takıncaya dek hiç sıkıcı değildin! Yadsınamayacak şekilde şişmanladığını gören Brigid'in böyle bir şikâyeti dinleyecek gücü yoktu.

- Bir çocukla tanıştım. İki dakika sonra esneyerek yanımdan uzaklaşmaya çalıştı, dedi Fiona. Çok üzgün görünüyordu.

Brigid yumuşayarak, "Nerede tanıştınız?" dedi.

- İşte. Annesi acildeydi.

- Tanrı aşkına, ne bekliyordun? Annesine araba çarpmış birisinden?.. Ne bekliyordun? Seninle partideki gibi konuşmasını mı? Kendine gel, Fiona. Toparla kendini.

Fiona ikna olmamıştı. "Babanın okulunda İtalyanca öğreniyormuş."

- İyi. Tanrı'ya şükürler olsun ders alan birileri var. Kursu yeterince öğrenci yazılmayacak diye korkuyorlardı. Babam bütün yazı sivri suratlı bir gelincik gibi geçirdi, dedi Brigid.

- Ben annem ile babamı suçluyorum. Hiçbir konuyu tartışmadıkları için sıkıcı biri olup çıktım. Evde hiçbir konu tartışılmaz. Yıllarca böyle yaşayınca hangi konuda fikir yürütmemi bekliyorsun?

- Susar mısın, lütfen Fiona? Sıkıcı biri değilsin! Söyleyecek lafi olan anne babaya sahip kimse yoktur. Benimkiler yıllardır konuşmuyorlar. Babam yemekten sonra odasına kapanır ve gecenin geri kalan kısmını orada geçirir. Orada uyumadığına şaşırıyorum. Masasına oturur, kitaplarını, İtalya resimlerini okşar. Güneşli akşamlarda pencerenin kenarındaki koltuğa oturarak boşluğu seyrederek. Sıkıcı olmak buna denir işte...

- Onu bir daha görürsem ne diyeyim? diye sordu Fiona.

- Babamı mı?

- Hayır, çivi saçlı çocuğu.

- Aman Tanrım, annesinin nasıl olduğunu sor. Kukla gibi yanında oturup şimdi bunu söyle şimdi de başını sallama mı demeliyim?

- Fena fikir olmayabilir... Babanın İtalyanca sözlüğü var mı?

- En az yirmi tane vardır. Neden sordun?

- Günleri öğrenmek istiyorum da... dedi Fiona sanki çok olağan bir şeymiş gibi... Fiona eve döndüğünde, "Bugün Dunne'lardaydım" dedi.

- İyi yapmışsın, diye yanıtladı annesi.

- Çok sık gitmemelisin. Sanki onlarla yaşıyormuşsun izlenimini vermemelisin... diye uyardı babası.

Fiona babasının ne demek istediğini merak etti. Onlara gitmeyeli haftalar geçmişti. Babası Dunne kardeşlerin ne kadar sık bu evde kaldıklarını söylediklerini bilseydi! İşte asıl sorun o zaman çıkardı.

- Sizce Brigid Dunne güzel mi? diye sordu.

- Bilmem. Ne diyeceğimi bilmiyorum, dedi annesi. Babası gazete okuyordu.

- Neden ne diyeceğini bilmiyorsun? Onu görsen "Ne kadar hoş kız" der misin?

- Bilmem. Düşünmem gerek, dedi annesi.

Fiona o akşam yatağında durmadan bunu düşündü.

Grania ile Brigid Dunne nasıl oluyor da bu kadar özgüvenli olabiliyorlardı? Onunkine benzeyen bir evde yaşıyorlardı, benzer bir okula gitmişlerdi. Oysa Grania aslan gibi yürekliydi. Yaşlı, bir adamla uzun zamandır ilişkisi vardı. Bir darılıp bir barışıyorlardı, ama gerçek bir ilişkiydi yaşadığı. Yakında annesi ile babasına söyleyecek ve adamın evine taşınacaktı, belki de onunla evlenecekti.

İşin korkunç tarafı adamın Bay Dunne'in patronu olmasıydı. Üstelik Bay Dunne onu hiç sevmezdi. Grania babasını alıştırmak için ilişkiyi yeni gibi mi göstermesi, yoksa doğruyu mu söylemesi gerektiğini bilemiyordu. Yaşlı adam, her şeyi açıkça anlatmaktan yanaydı. Ona kalırsa insanlar sanıldığından daha yürekliydi.

Grania ile Brigid kuşku içindeydiler.

Brigid her şeyden kuşku duyuyordu. Adam o kadar yaşlıydı ki... "Gözünü açıp kapayınca kadar dul kalacaksın" diyordu.

- Zengin bir dul olacağım ama. Onun için evleniyorum. Emeklilik maaşına konmak için... diyordu gülerek.

- Başka erkeklerde gözün olacak. Zamanla onu aldatacaksın. O da seni takip edecek ve sevgilinle seni yatakta yakalayacak. Her şey iki kişinin bıçaklanarak ölmesiyle sonuçlanacak. Brigid adeta bu olasılıktan zevk duyuyordu.

- Hayır. Onu arzu ettiğim gibi kimseyi arzulamadım. Böyle bir şey olursa önce sizlere söylerim. Grania son derece kendinden emin görünüyordu.

Bu sözleri duyan Fiona ve Brigid bakışlarını tavana dikiyorlardı. Gerçek aşk kulisten seyredildiğinde inşam yoran ve dışlayan bir şeydi. Neyse ki Brigid her zaman kuliste kalmıyordu. Ona da teklifte bulunan birçok kişi vardı.

Fiona karanlıkta yatmış o sıcak gülümlü çivi saçlı genci düşünüyordu. Öyle birinin hoşlandığı kız

olmak ne muhteşem olurdu.

O genç çocuğu bir daha görünceye dek bir hafta geçti.

- Annen nasıl oldu? diye sordu Fiona.

- Nereden haber aldın? diye sordu çocuk. Bu soru karşısında canı sıkılmış gibiydi. Brigid'in muhteşem önerisi bu kadar işe yaramıştı!..

- Geçen hafta çöp torbasını taşımama yardım ettiğinde annenin acilde olduğunu söylemiştin.

Yüzü aydınlandı. "Tabii. Özür dilerim. Aslında o kadar iyi değil. Yeniden aynı şeyi yaptım."

- Yeniden mi çarptılar?

- Hayır, yeniden aşın dozda ilaç aldı.

- Çok, çok üzgünüm. İçten olduğu belliydi.

- Öyle olduğuna eminim.

Bir sessizlik oldu. Fiona bir süre sonra üstündeki tişörtü göstererek, gururla, "Venerdi" dedi. "Doğru mu söylüyorsunuz?"

- Evet. Doğru. Sonra daha güçlü bir İtalyanca telaffuzla tekrarladı. Fiona da onu taklit etti.

- Sen de mi İtalyanca öğreniyorsun yoksa? diye sordu merakla genç çocuk.

Fiona ise hiç düşünmeden, "Sadece seninle bir daha karşılaşırım diye günleri öğrendim" dedi. Yüzü bir anda kıpkırmızı olmuştu, o an ölmek istedi. Kahve ve çay makinelerinin araşma düşüp ölmek istedi.

- Adım Barry, dedi. Bu akşam benimle sinemaya gelir misin? Barry ile Fiona, O'Connell Sokağı'nda buluştular ve sinemaların önündeki kuyruklara baktılar.

- Hangi filmi görmek istersin? diye sordu Barry.

- Sen hangisini görmek istersin?

•- Bana göre hava hoş. Gerçekten...

- Bana göre de... Fiona bir an çocuğun ifadesinde bir bıkkınlık sezdi. Kuyruğu en kısa olana gitmeye ne dersin? dedi.

- Ama o judo filmi, dedi Barry.

- Zarar yok, dedi Fiona aptalca.

- Yani sen judo filmlerini mi seviyorsun? Kulaklarına inanamıyordu.

- Ya sen? Sen sever misin? diye yanıtladı Fiona.

Buluşmalarının çok başarılı bir şekilde başladığı söylenemezdi. İkisinin de hoşlanmadığı bir filme gittiler. Film bitince, yine ne yapacakları sorunu çıktı.

- Pizza ister misin? diye sordu Barry.

Fiona istekli bir şekilde başım salladı. "Harika bir fikir."

- Yoksa bir pub'a mı gitmeyi tercih edersin?

- Onu da isterim.

- Pizza yiyelim, dedi oğlan alınacak bir karar varsa kendisinin alması gerektiğini düşünen bir erkek gibi.

Pizzacıda karşılıklı oturup birbirlerine bakıyorlardı. Hangi pizzayı seçeceklerine karar vermeleri tam bir kâbusa dönüşmüştü. Fiona hem pizza margherita'ya hem depizza napoletana 'ya peki demişti. Sonuç olarak Barry ikisine de birer quattro stagioni ısmarlamıştı. "Bu pizzarun her köşesinde değişik şeyler var" demişti. Hepsini yemek imkânı olunca karar verme zorluğu ortadan kalkıyordu. Signora adlı İtalyanca öğretmenin derse bir akşam pizza getirdiğini anlattı. Kadın herhalde kazandığı bütün parayı öğrencilerine hediye olarak harcıyordu. Hep birlikte hem pizzalarını yemişler hem de değişik pizza çeşitlerinin adlarını ezberlemişlerdi. Harika bir akşamdı. Bunları anlatırken öylesine çocukça ve hevesli bir ifadesi vardı ki... Fiona, yüzünde ve kalbinde böyle bir ifadenin olmasını ne kadar isterdi... Hangi konuda olursa olsun.

Tek suçlu annesi ile babasıydı tabii. İyi kalpli, doğru dürüst insanlardı, ama kimseye söyleyecek bir şey bulamazlardı. Babası hep, "Yanlış şeyler söylenmesinin önlenmesi için herkesin koluna doğdukları an: 'Ne kadar az konuşursan o kadar az zarar verirsin' sözleri dövmeyle yazılmalı" demez miydi? Böyle düşünen babası hiç konuşmazdı. Annesinin kuralı ise başkaydı. O hiçbir şeye kendini kaptırmamaya çalışırdı. Hep Fiona'ya İrlanda dansı derslerine veya İspanya seyahatine kendini kaptırmamasını öğütlerdi. Heves duyduğu her şey için bunu söylerdi. Bu yüzden hiçbir konuda fikir yürütemez, hiçbir olaya değişik bir bakış açısı getiremezdi.

Kendisi de bu yüzden hangi filme gideceğine, ne tür pizza seçeceğine veya hangi konuda konuşacağına karar vermekten âciz biri olup çıkmıştı. Acaba Barry'ye annesinin intiharından söz etmeli miydi, yoksa o, kısa bir süre için bile olsa olanları unutmak mı istiyordu? Bu düşünceler öylesine kafasını karıştırmıştı ki kaşlarını çatmıştı fark etti.

- İtalyanca derslerden söz ederek canım sıktım sanırım. Özür dilerim.

- Yok canım, ne münasebet! diye haykırdı Fiona. O dersleri anlatmana bayılıyorum. Ben de senin gibi olayları ve yaptıklarını önemsemeyi ne kadar isterdim. Sana ve seninle o kursa katılan herkese ne kadar gıpta ettiğimi bir bilsen... Kendimi öyle sıkıcı buluyorum ki.. Zaman zaman, en ummadığı bir anda karşısındakinin hoşuna giden bir şey söylediğini fark ettiği oluyordu.

Barry'nin tüm yüzünü kaplayan bir gülümseme belirdi. Elini okşayarak, "Hiç sıkıcı filan değilsin, aksine çok hoş, çok tatlısın... Ayrıca senin de bir kursa katılmanı önleyen bir şey mi var?"

- Hayır, haklısın. Sizin kurs dolu mu? "Keşke ağzımı açmasaydım" diye düşündü yine. Çok hevesli, peşinden koşar gibi davranmıştı. Sanki kendine bir kurs bulamayacak kadar beceriksizdi. Barry başını sallarken dudaklarını ısırıyordu.

- Bizim kursa şimdi yazılmak pek fayda vermez. Geç kaldın, biz çok ilerledik. Gurur duyduğu görülüyordu. Hem kursa katılanların hepsinin geçerli bir nedeni var. Hepsi İtalyanca öğrenmek zorunda olan insanlar. En azından öyle görünüyorlar.

- Senin nedenin neydi?

Barry biraz rahatsız olmuştu. "Dünya Kupası için oraya gitmiştim" dedi. "Grup halinde gitmiştik, ama orada birçok İtalyan tanıdım, hepsi de hoş insanlardı. Dillerini konuşamadığım için kendimi hödük gibi hissettim."

- Dünya Kupası yeniden İtalya'da mı olacak?"

- Hayır olmayacak. Ama İtalyanlar gelecektir. Onlara rastladığım yere geri dönmek ve onlarla İtalyanca konuşmak istiyorum. Dalgın bakışlarla uzaklara bakıyordu.

Fiona "Annesinin sağlık durumunu sormalı mıyım" diye düşündü, sonra vazgeçti. İsteseydi o bahsederdi. Belki bu fazla özel ve mahrem bir konuydu. Barry'nin çok çok çok hoş biri olduğunu

düşünüyordu, onu tekrar görmek istiyordu. Erkeklerle nasıl davranacağını çok iyi bilen o kızlar nasıl yapıyorlardı? Hazır cevap ve şakacı davranarak mı? Yoksa hiçbir şey söylemeyip susarak mı? Bunun cevabını bilmeyi ne kadar isterdi. Fiona, karşısındaki bu yakışıklı ve iyi çocuktan hoşlandığını ve onunla arkadaşlık etmek istediğini belirten bir şeyler söyleyebilmeyi ne kadar isterdi... Zamanla daha da fazlası olurdu belki... Ona bu konuda bir işaret veremez miydi?

- Artık eve gitme zamanı geldi sanırım, dedi Barry.

- Evet, evet. Tabii. Bal gibi oğlanı sıkıydı işte.

- Otobüse kadar birlikte yürüyelim mi?

- Çok iyi olur.

- Yoksa motorumla seni eve bırakmamı ister misin?

- Harika bir fikir! İki önerisini de onayladığını fark etti. Kim bilir ona hangi gözle bakıyordu. Ne kadar aptal buluyordu! Fiona açıklamaya karar verdi. Otobüse kadar yürümeyi teklif ettiğinde motora binmek gibi bir seçenek olduğunu bilmiyordum. Oysa motoru tercih ederim. Sergilediği cesareten korktu.

Barry memnun görünüyordu. "Harika" dedi. "Bana sıkı sıkı sarılacaksın. Söz mü?"

- Söz, dedi Fiona, sonra kocaman gözlüklerinin arkasından aynı genişlikte bir gülümseme yayıldı yüzüne. Eve yaklaştıklarında çok sessiz bir sokakta oturduğu için onu köşe başında indirmesini rica etti. Bir daha görüşmekten söz edecek mi diye merak ediyordu.

- Görüşürüz, dedi Barry.

- Evet, iyi olur. Yüzünden gereğinden fazla ümidin ve yalvarışın sezilmemesi için dua ediyordu.

- Belki de süpermarkette karşılaşırız, dedi.

- Ne? Ah, tabii. Neden olmasın?

- Ya da hastanede... İkinci bir seçenek olarak söylemişti bunu.

- Evet, evet. Neden olmasın, eğer oralardan geçersen... Sesi hüzün doluydu.

- Her gün oradan geçeceğim, dedi Barry. Annem orada yatıyor. Ayrıca durumu nasıl diye sormadığın için teşekkürler... O konuda konuşmak istemiyordum da...

- Hayır, hayır, haklısın. Fiona sevinçten nefesini tutmuştu. Pizzacıda dirseklerini masaya dayayıp annesi hakkında ayrıntılı sorular sormasına ramak kalmıştı.

- İyi geceler, Fiona.

- İyi geceler, Barry, teşekkürler.

O gece uzun zaman uyuyamadı. Yatağında uzandı. Barry ondan hoşlanmıştı. Özel hayatına burnunu sokmamasını beğenmişti. Tamam, tamam bir iki saçmalık yapmıştı, ama yine de bir daha görüşeceğiz dememiş miydi?

Brigid Fiona'yı görmek için hastaneye uğradı. "Bir iyilik yapıp bu akşam bize gelir misin?"

- Tabii yaparım. Neden?

- Bu akşam dananın kuyruğu kopacak da ondan. Grania bizimkilere Yaş Haddinden Emekli olan adamdan söz edecek. Herhalde ortalık savaş alanına dönecek.

- Benim size ne gibi yararım olur?

- Ev halkının dışında biri olursa belki daha dikkatli davranırlar. Belki. Brigid söylediğine kendisi

de inanmıyordu.

- Peki o da mı gelecek? Yaşlı adam?

- Girmesine gerek olursa hazır olmak için dışarda, arabada bekleyecek.

- Gerek olursa mı? Fiona'nın sesi korkuluydu.

- Ya damat olarak kucaklanmak üzere içeri gelmesi ya da babam Grania'yı öldüresiye döverse onu kurtarması gerekebilir.

- Bunu yapmaz, değil mi? Fiona'nın ağzı dehşetten kapanmıyordu.

- Hayır, Fiona, kesinlikle yapmaz. Her şeyi ne kadar gerçekmiş gibi alıyorsun... Hiç hayal gücün yok mu senin?

- Hayır, Brigid, sanırım hiç yok, dedi hüzünlü bir sesle.

O gün Fiona Barry'nin annesi Bayan Healy hakkında bir şeyler öğrenmeye çalıştı. O bölümde çalışan Kitty adlı bir arkadaşı vardı. Onunla konuştu. İkinci kez midesi yıkanmıştı. Kadın bu işe devam edeceğe benziyordu. Kitty'nin ise kadına ayıracak zamanı yoktu. "Bu kadar kararlı olanları bırakmalı, isterlerse hayatlarını sona erdirsinler" diyordu. Sevildiklerini, herkesin onlara ihtiyacı olduğunu ispatlamak için bunca para ve zaman harcamaya ne gerek vardı? Çoğunlukla seven kimseleri yoktu, kimsenin de onlara ihtiyacı kalmamıştı... Gerçekten hasta olanları, ölmek istemeyenleri tanırsalar kendilerini öldürmekten vazgeçerlerdi.

Kitty intihara teşebbüs edenlere karşı acımasızdı. Fiona'ya bundan kimseye söz etmemesini söyledi. "Demir gibi, acımasız biri" denilmesini istemiyordu. Hem de kahrolası o kadına diğer hastalara yaptığı gibi hem ilaçlarını veriyor hem de olabildiğince iyi davranıyordu.

- Adı ne?

- Sanırım, Nessa. -Nasıl biri?

- Bilmem. Zayıf, biraz da şok altında. Gözü hep kapıda. Kocasını bekler gibi...

- Peki kocası geliyor mu?

- Bu ana kadar gelmedi. Oğlu geliyor, ama kadının beklediği kocası. Karşısında onu görmek istiyor. Zaten onun yüzünden yapmış.

- Nereden biliyorsun?

- Hepsi kocalarının yüzünden yapar, dedi Kitty çok bilmiş bir tavırla.

Dunne'larda herkes mutfak masasının etrafına toplanmıştı. Masada bir tabak peynirli makarna duruyordu, ama pek dokunan olmamıştı. Bayan Dunne'ın kitabı her zamanki gibi kaldığı sayfa kıvrılmış, elinde duruyordu. Ailesiyle oturan bir kadından çok havaalanında uçak bekleyen birini andırıyordu.

Brigid her zamanki gibi bir şey yemez gibi yaparak tabağın kenarından ufak yemek parçaları kopartarak veya ekmekle dökülen sos damlacıklarını sıyrarak sonunda normal bir tabaktan çok daha fazlasını yemekle meşguldü. Grania'nın yüzü soluktu, Bay Dunne ise sevgili odasına kaçmaya hazırlanıyordu.

- Bir dakika bekle, Baba, dedi Grania. Sesi boğuktu. Sana bir şey söylemek istiyorum. Aslında hepimize söylemek istiyorum.

Grania'nın annesi gözlerini okuduğu sayfadan kaldırdı. Brigid ise bakışlarını masaya dikti. Fiona yanaklarının kızardığını hissetti. Kendini suçlu görüyordu. Sadece Grania'nın babası önemli bir

şeylerin konuşulacağını anlamamıştı.

- Tabii, söyle bakalım. Genel bir konu tartışılacağı için mutlu görünüyordu.

- Hiçbiriniz söyleyeceklerimi kolay kabul etmeyeceksiniz. Bunu biliyorum. Bu bakımdan olabildiğince basitleştirmeye çalışacağım. Sevdiğim biri var ve onunla evleneceğim.

- Ne iyi, dedi babası.

- Evlenmek mi? dedi annesi. Âşık olan birinin aklına en son gelecek şey buydu sanki. Brigid ile Fiona ağızlarını açmadan oturuyorlardı. Ufak hayret ve sevinç nidaları çıkartmakla yetiniyorlardı.

Babasının sevdiği kişinin adını sormasına izin vermeden Grania kim olduğunu söyledi. "İlk duyduğunda memnun olmayacaksınız, fazla yaşlı olduğunu filan söyleyeceksin, ama sevdiğim kişi Tony O'Brien."

Odayı Grania'nın beklediğinden beter bir sessizlik kapladı. Bir süre sonra babası, "Bu bir şaka mı?" diye sordu.

- Hayır, değil, Baba.

- Tony O'Brien! Müdürün karısı! Annesi kahkahalarla güldü. Fiona havadaki gerginliğe dayanamıyordu. "Çok iyi biri olduğunu söylüyorlar" dedi yalvarırcasına.

- Sen bunu nereden duydun? Bay Dunne tam bir öğretmen gibi konuşmuştu.

- Şey... Etraftan... dedi zayıf bir sesle.

- O kadar kötü biri değil, Baba. Sonra Grania da biriyle evlenmek zorunda... Brigid bu sözleri havayı yumuşatmak için söylemişti.

- Tony O'Brien'ın seninle gerçekten evleneceğim sanıyorsan aldanıyorsun. Aidan Dunne'ın yüzü acı dolu ve sertti.

- Önce size söylemek istedik. Gelecek ay evlenmeyi düşünüyorduk. Grania sesinin titremesini engellemeye çalışıyordu.

- Grania, o adam yılda en az üç kıza evlenme sözü verir. Sonra da garsoniyerine götürüp her istediğini yapar. Bizlere geceyi Fiona'da geçirdiğini söyleyerek onun evine gittiğinde neler yaptığını herkesten iyi sen biliyorsundur.

Yakalandıklarını anlayan Fiona korku içindeydi.

- Öyle değil. Biz çoktandır birbirimizi seviyoruz. Yani bunu çoktandır hissediyoruz. Hem sana hem bana ihanet ettiğini düşünerek müdür olunca onu görmemeye karar verdim. Ama o ihanet etmediğini, her şeyin düzeldiğini söylüyor.

- Öyle mi diyor?

- Evet. Öyle diyor. Seni hem seviyor hem çok beğeniyor. Özellikle akşam kurslarının başarısından çok memnun.

- O kursa katılan bir genç tanıyorum. Harika olduğunu söylüyor, dedi Fiona zayıf bir sesle. Masanın etrafında oturanların bakışlarında sözlerinin çok faydalı olmadığı okunuyordu.

- Beni razı etmesi çok uzun sürdü, Baba. Senden yana olduğum için onunla görüşmek istemedim. O da bana bu işte yan diye bir şey olmadığını... Hepinizin aynı amaç peşinde olduğunuzu...

- Seni razı etmesi eminim çok uzun sürmüştür. Genellikle üç gün sürdüğünü söyleyerek böbürlenir... Genç kızları nasıl yatağa attığını hep böbürlenerek anlattığını biliyor musun?

Mountainview'da müdür olan adam böyle biri işte...

- Artık değil, Baba. Şimdi değil. Artık yapmadığına eminim. Bir düşün...

- Sadece öğretmenler odasına gelmediğinden... Şimdi Tanrı'nın evi gibi gördüğü o ufacık taht odasında oturduğundan. Müdür odası diye adlandırdığı o delikte...

- Ama Baba, orası Bay Walsh zamanında da müdür odası değil miydi?

- O, başkaydı. O, o göreve layık biriydi.

- Peki Tony layık değil mi? Okulu boyatan, etrafa çekidüzen veren o değil mi? Her tarafta yenilikler yapan, yabancı yaşam bahçesi için sana para veren, İtalyanca kurslarına olanak sağlayan, otobüslerin daha düzenli çalışması için velileri baskı grupları kurmaya özendiren..

- Bakıyorum iyice beynini yıkamış.

Grania annesine döndü. "Sen ne diyorsun, Anne?"

- Ne mi düşünüyorum? Benim ne düşündüğümün ne önemi var? Nasıl olsa istediğini yapmayacak mısın?

- Tony için de kolay olmadığını anlamanızı istiyorum. Çoktandır sana söylemek istiyordu. Bunun gizli kalmasını hiç istemiyordu, ama ben hazır değildim.

- Öyle mi?" Babasının sesi alaycıydı.

- Gerçekten, Baba. Seninle her gün karşılaştığını söylüyor. Bir gün senden bir şeyler sakladığımı öğrendiğinde nasıl yüzüne bakacağım düşünüyordu.

- Zavallı adam. Zavallı, vicdanlı adam! Babalarını hiç bu kadar acı dolu ve alaycı görmemişlerdi. Yüzü küçümseyen bir ifadeyle adeta çarpılmış gibiydi.

Grania omuzlarını dikleştirdi, "Annemin dediği gibi yirmi bir yaşından büyüğüm, istediğimi yapabilirim.. yapacağım da... ama bunu sizin... sizin... desteğinizi alarak yapmak isterdim."

- O şimdi nerede? Buraya gelip söylemeye cesaret edemeyen Beyaz Atlı Prens nerede?

- Dışarıda, Baba. Arabasında. Uygun olursa içeri çağıracağımı söyledim. Grania dudaklarını ısırıyordu. İçeri davet etmeyeceklerini anlamıştı.

- Hayır, uygun değil. Ve hayır Grania sana beklediğin desteği ve onayı verecek değilim. Annenin dediği gibi nasıl olsa istediğini yapacaksın, bizim elimizden ne gelir ki? Kızgındı ve kırılmıştı. Masadan kalktı. Odasının kapısını çarptı.

Grania annesine baktı. Nell Dunne omzunu silkerek, "Ne bekliyordun?" diye sordu.

- Tony beni gerçekten seviyor, dedi.

- Sevse de sevmese de... Baban için bunun ne önemi var? Önemli olan dünyadaki milyarlarca insan arasından hiçbir zaman barışamayacağı tek kişiyi seçmiş olman. Hiçbir zaman!

- Ya sen? Sen beni anlıyor musun? Grania kendinden yana birini bulmak için neler vermezdi...

- Şu sırada onu istediğini anlıyorum. Evet. Bundan başka anlayacak ne var?

Grania'nın yüzü taş gibiydi. "Teşekkürler. Yardımların için teşekkür ederim." Sonra kardeşi ile arkadaşına döndü. "Size de teşekkür ederim. Bu kadar büyük destek verdiğiniz için..."

- Aman yarabbi, ne yapmamızı istiyordun? Diz çöküp başından beri birbiriniz için yaratılmış olduğunuzu anladığımızı mı söylemeliydik? Brigid bu haksızlık karşısında çaresiz kalmıştı.

- Herkesin onun hakkında iyi şeyler söylediğini araya sıkıştırmaya çalıştım, dedi Fiona.

- Evet, söyledin. Grania'nın sesi sertti. Taş gibi bir ifadeyle masadan kalktı.
- Nereye gidiyorsun? Babamın arkasından gitme. Onu değiştiremezsin, dedi Brigid.
- Hayır, sadece biraz eşya alıp Tony'nin evine gideceğim.
- Seni o kadar deli gibi seviyorsa yarına kadar bekler, dedi annesi.
- Bu evde bir gün daha kalamam, dedi Grania. Beş dakika öncesine kadar bunu anlamamıştım, ama burada hiç mutlu olmadım.
- Mutluluk nedir? dedi Nell Dunne.

Grania eşyalarını toplamak için üst kata çıktı. Odadaki üçlü konuşmadan oturuyordu. Dışarda, arabada oturan erkek evde olup bitenleri anlamaya çalışıyordu. Yan odanın camındaki gidip gelmeleri iyiye mi yorması gerektiğini merak ediyordu.

Bir süre sonra elinde bavul evden çıkan Grania'yı gördü.

- Seni evimize götüreceğim, sevgilim, dedi. Sonra, yakın zamana kadar babasının omzunda ağladığı gibi başını omzuna dayayarak ceketini ıslatana dek ağladı Grania.

Fiona saatlerce olanları düşündü. Grania kendinden bir yaş büyüktü. Annesi ile babasına böyle karşı çıkmayı göze nasıl almıştı? Grania'nın hayatındaki olaylarla kıyasladığında Fiona'nın sorunları ne kadar küçük kalıyordu. Onun sorunu Barry'yle yakınlaşacağı bir şeyler bulmaktı.

Bu konuyu ertesi sabah işte düşünmeye karar verdi.

Hastanede çalışanların genellikle günün sonunda yandaki çiçekçinin elinde kalan çiçekleri ucuza alma imkânları vardır. Fiona da küçük bir buket frezya alarak bir karta "Çabuk iyileş, Nessa Healy" diye yazdı. Kimsenin görmediği bir sırada o bölümdeki hemşire masasının üstüne bukete bıraktı. Sonra koşarak kafeteryaya döndü.

Barry'yi iki gün görmedi. Geldiğinde neşeliydi. "Annem çok daha iyi. Hafta sonu eve çıkacak" dedi.

- Buna sevindim... sorunu... sorunu halloldu mu?
- Sorun babam. O babamı... şey sanıyor... Neyse onu görmeye gelmedi bile. "Böyle intihar şantajlarıyla beni kandıramaz" diyor, ilk başlarda morali çok kötüydü annemin....
- Ya şimdi?
- Babam boyun eğdi. Çiçek göndermiş. Frezyalar... Böylece babamın kıymet verdiğini anladı. Eve çıkmaya razı oldu.

Fiona her tarafının buz kestiğini hissetti. "Çiçekleri... çiçekleri kendisi getirmede mi?"

- Hayır, onları hemşire masasına bırakıp gitmiş. Yine de annemi etkilemeyi başardı.
- Baban ne diyor? Fiona'nın sesi çok güçsüzdü.

- Durmadan ona çiçek göndermediğini söylüyor, ama onların arasında hep böyle oyunlar olur... Söylediğinden emin değil gibiydi.

- Hepimizin ailesi tuhaf. Arkadaşım geçenlerde aynı şeyi söylüyordu. Kafalarından neler geçtiğini anlamak imkânsız. Öylesine içten ve yakın davranıyordu ki...

- Annem eve dönüp yerleştikten sonra yine çıkar mıyız? diye sordu.

- Bunu çok isterim, dedi Fiona. Lütfen, lütfen Tanrım, o çiçekler konusunu kimse anlamasın, ne olur ikisi de kolay yolu seçerek çiçekleri babasının gönderdiğine inansınlar...

Barry, Fiona'yı futbol maçına götürdü. Gitmeden önce hangi takımın iyi hangisinin kötü olduğunu söyledi. Ofsaytın ne olduğunu, hakemin geçen maçta kör gibi davrandığını bu maça kadar görmeye başlamasını temenni ettiklerini anlattı.

Maçta Barry esmer, şişman bir adamla konuştu. "N'aber Luigi? Bu takımı tuttuğunu bilmiyordum."

Luigi onu görmekten çok mutlu olmuştu. "Bartolomeo! Seni köftehor seni! Ben doğduğumdan beri bu çocukları tutarım."

Sonra ikisi de İtalyanca'ya dönerek, "Mi piace giocare a calcio" demeye ve birlikte gülüşmeye başladılar. Fiona da gülüyordu.

- "Futbol'u severim" demek.

Fiona anlamıştı, ama Luigi'yi memnun etmek için yeni fark etmiş gibi davrandı. "Demek ki ikiniz de İtalyanca'yı epey ilerletmişsiniz..."

- Ah, affedersin Luigi, arkadaşım Fiona, dedi Barry.

- Kız arkadaşın seninle maça geldiği için ne kadar şanslısın. Suzi maça geleceğine duvardaki yağlıboyanın kurummasını seyretmeyi tercih ettiğini söyler.

Fiona karşısında duran Dublin şiveli, İtalyan adlı bu adama acaba Barry'nin kız arkadaşı olmadığını açıklaması gerekir mi karar veremiyordu. Üstünde durmamaya karar verdi. Ayrıca neden Barry'ye o tuhaf isimle hitap ediyordu?

- Sonra Suzi'yle buluşacaksan belki dördümüz bir içki içeriz? Luigi bunun duyduğu en parlak fikir olduğunu belirtti, sonra buluşacakları pub'ı kararlaştırdılar.

Maç boyunca Fiona olanları anlamaya çalıştı. Yerinde bağırmaya yerinde üzölmeye gayret etti. İçinden bunun harika bir şey olduğunu, diğer kızların da erkek arkadaşlarıyla maça gidip orada başka erkeklerle karşılaştıklarını sonra da o erkeklerin kız arkadaşlarıyla bir pub'da buluştuklarını düşünüyordu.

Kendini harika hissediyordu.

Şimdi sadece frikik, korner ve penaltının ne olduğunu unutmaması gerekiyordu. Daha da önemlisi Barry'ye annesi, babası ve o esrarengiz çiçekler hakkında soru sormamayı hatırlaması lazımdı.

Suzi harika bir kızdı. Kıpkırmızı saçları vardı, Temple Bar'daki o şık yerlerden birinde garsondu.

Fiona, hastanede kahve servisi yaptığından söz etti. Sonra da "Ne de olsa seninki gibi klas bir yer değil" diye ekledi.

- Çok daha önemli, dedi Suzi kesin bir tavırla. Sen ihtiyacı olan insanlara servis yapıyorsun. Bense oraya sadece görünmek için gelenlerin önüne bir şeyler koyuyorum..

Erkekler kızların birbirleriyle böylesine anlaştıklarını görünce rahatlayarak maçı en ince ayrıntısına kadar tartışmaya koyuldular. Sonra da çıkacakları İtalya gezisini ele aldılar.

- Bartolomeo da gece gündüz şu meşhur viaggio'dan konuşuyor mu? diye sordu Suzi merakla.

- Ona neden böyle diyorsun? diye sordu Fiona alçak sesle.

- Adı değil mi? Suzi gerçekten şaşırmişti.

- Yoo... Adı Barry.

- Ah! Tamam canım. Hepsi Signora'nın başının altından çıkıyor. Müthiş bir kadın! Annemin evinde kiracı. Evi o idare ediyor, Lou'ya da "Luigi" diyor. Aslına bakarsan çok daha güzel bir ad. Ben bile

bazen Luigi diyorum. Sen de gidiyor musun?

- Nereye?

- Roma'ya, dedi Suzi "r" harfini İtalyanlar gibi çatlatarak.

- Emin değilim. Barry'yi daha o kadar tanımıyorum. Ama işler iyi giderse belki giderim. Şimdiden bilemem.

- Para biriktirmeye başla... Çok eğlenceli olacak. Lou orada evlenmemizi istiyor ya da en azından balayımızı orada geçirmemizi. .. Suzi muhteşem bir yüzük taşıyan parmağını burnunun dibinde sallıyordu.

- Ne harika...

- İnanılmaz değil mi? Lou'nun bir arkadaşı çok iyi fiyata ayarlamış...

- Roma'da balayı geçirmeyi bir düşün, Fiona'nın sesinden ne kadar imrendiği seziliyordu.

- Tek sakıncası balayımı en az elli altmış kişiyle birlikte geçireceğim. ..

- Böylelikle onu gündüzleri değil, sadece geceleri oyalamak zorunda kalırsın, dedi Fiona.

- Onu oyalamak mı? Ya ben? Onun beni eğlendirmesini beklerdim.

Fiona her zamanki gibi ağzını açtığına pişman olmuştu. Suzi gibi birinin böyle düşünmesinden daha tabii ne olabilirdi. Luigi denen çocuğun etrafında takla atmasını bekleyecekti tabii. Fiona gibi "Onu sıkıyor muyum" diye düşünüp korku içinde yaşayacak değildi ya... Bu kız kadar kendinden emin olmak ne güzel olurdu. Ama insanın Suzi gibi muhteşem kızıl saçları olursa, onun gibi meşhur bir yerde çalışırsa, geçmişinde Luigi gibi kocaman taşlı yüzükler getiren bir dolu erkek arkadaşı olursa... Fiona derin derin içini çekti. Suzi anlayışlı bir bakışla onu süzüyordu. "Maç çok mu sıkıcıydı?" diye sordu.

- Yok o kadar kötü sayılmaz. Ben daha önce hiç maça gitmemiştim. Ofsaydın ne olduğunu tam anladığımı sanmıyorum. Sen biliyor musun?

- Aman yarabbi, hayır. Nereden bileyim? Öğrenmeye de niyetim yok. Bunları anlamaya başlarsan kendini buz gibi bir havada kulakları sağır eden bağışmaların arasında bulursun. Ben kendime düstur olarak "maçtan sonra buluş"u seçtim. Suzi'nin bilmediği şey yoktu.

Fiona karşısındaki kızıl saçlı kıza ne kadar gıpta ediyordu, ona ne kadar imreniyordu. "Nasıl böyle... böyle kendinden bu kadar emin... biri oldun? Güzel olduğun için mi yoksa?"

Suzi Fiona'nın yüzüne bakıyordu. Bu hevesli, kocaman gözlüklü kızın alay etmediği kesindi. "Neye benzediğimi hiç bilmiyorum" dedi Suzi. Doğru söylüyordu. "Babam bir sokak orospusuna, bir aşifteye benzediğimi söyler, anneme kalsa erkeklere kolaylıkla yüz veren biri gibiyimdir. İş aradığımda fazla makyaj yaptığımı söylemişlerdi, beni yatağa atmak isteyenlerden ise muhteşem görüdüğümü duydum. Benim yerimde sen olsan nasıl görüdüğünü bilir miydin?"

- Anlıyorum, ah, ne kadar iyi anlıyorum, dedi Fiona başını sallayarak. Annesi tişört giydiğinde çok gülünç görüdüğünü söylerdi, oysa hastanedekiler tişörtlerine bayılıyordu. Bazıları gözlüklerinin çok yakıştığını -gözlerini büyüttüğü için- bir hava verdiğini söylerdi. Başkaları ise lens alacak parası olmadığından mı gözlük taktığını sorarlardı. O bile zaman zaman uzun saçlarını beğenir, zaman zaman ise o saçlarla ufacık okul talebesine benzediğini düşünürdü.

- Sanırım sonunda büyüdüğümü ve herkesi memnun etmenin imkânsız olduğunu anladım. Ben de onun yerine kendimi mutlu etmeye karar verdim. Bacaklarım güzel, onun için kısa etek giyiyorum, ama öyle aptalca kısa değil. Sonra makyajımı da biraz hafiflettim. .. Baktım ki ben aldırmayınca

başkaları da fikir vermekten vazgeçmeye başladılar.

Fiona, fikir almak istercesine, alçak bir sesle, "Sence saçlarımı keseyim mi?" diye sordu.

- Hayır bence kesme. Ama ben saçını uzat da demem. Saçların da vücudun da senin... Onlarla sen ne yapmak istiyorsan onu yap. Ne bana ne Bartolomeo'ya ne de annene sor... Yapmazsan hep çocuk kalırsın. En azından ben böyle düşünüyorum.

Muhteşem Suzi için böyle konuşmak ne kadar kolaydı. Fiona kendini gözlüklü bir fare gibi görüyordu. Uzun saçlı bir fare. Gözlüklerini atıp saçlarını keserse bu sefer gözlerini kırpıştıran kısa saçlı bir fare olacaktı. Büyümesine, herkes gibi karar almasına yardımcı olacak bir şey gerekiyordu. Belki de aniden ona güç verecek bir şey çıkardı.

Barry iyi vakit geçirmişti. Fiona arkasında, beline sarılmış motorla eve dönerlerken "Bir daha maça davet ederse ne derim" diye düşünüyordu. Cesaret gösterip Suzi gibi maçtan sonra buluşmayı mı önermeliydi? Yoksa hastanede birilerinden ofsaydı iyice öğrenmeye çalışarak maça mı gitmeliydi? Hangisi daha doğru olurdu? Kendisinin ne istediğini bir bilseydi... Ama o daha Suzi gibi büyümemişti. Hiçbir şey hakkında fikir üretecek konuma gelmemişti.

Yolun başında motordan inerken, "Arkadaşlarıyla tanışmak hoşuma gitti" dedi.

- Bir dahaki sefer senin istediğin bir şeyi yaparız. Yarın sana uğrarım. Annemi eve çıkartmaya geleceğim.

- Çoktan döndüğünü sanıyordum. Barry annesi eve iyice yerleştiğinde onu davet edeceğini söylemişti. Fiona da Bayan Healy'nin çoktan evine döndüğünü düşünüyordu. Frezyaları bırakıp kaçan kadın olarak tanınmaktan korktuğu için son günlerde hastanenin o bölümünden uzak durmaya özen göstermişti.

- Hayır. Tam iyileştiğini düşündüğümüz sırada yeniden geriledi.

- Buna üzüldüm, dedi Fiona.

- O çiçekleri babamın gönderdiğinden emindi. Ama tabii ki o göndermemiş. Bunu anlayınca tekrar hastalandı.

Fiona'yı ateş bastı, aynı zamanda buz gibi oldu vücudu. "Ne korkunç" dedi. Sonra, fısıltıyla, "Neden babanın gönderdiğini sanmıştı?" diye sordu.

Barry hüzünlü bir ifadeyle, "Kim bilir? Üstünde adı yazılı bir buket çiçek gerçekten geldi... Doktorlar kendi kendine gönderdiğini düşünüyorlar."

- Buna nasıl karar verdiler?

- Burada yattığını başka bilen yoktu da ondan...

Fiona'yı göz kırpmadan geçireceği bir gece daha bekliyordu. O kadar çok şey olmuştu ki... Maç, futbol kuralları, Luigi ve Suzi'yle tanışmak, İtalya'ya gitme ihtimali, herkesin Barry'nin kız arkadaşı olduğunu düşünmesi... Sonra büyüünce insanın ne yapması, ne söylemesi gerektiğini bileceğini, kendi kendine kararlar alabileceğini anlaması... Sonra da bir buket çiçek yüzünden Barry'nin annesinin hastalığının nüksetmesine neden olması... Kadıncağız uyandığında bir buket çiçek görürse neşelenir sanmıştı. Oysa o buket her şeyi bin kere daha berbat etmişti.

Fiona ertesi gün işe gittiğinde yorgun ve soluk yüzlüydü. Üstelik tişörtlerinin arasından yanlış gün yazılı olanım seçmişti. Herkesin kafası karışıyordu. İnsanlar günlerden cuma olduğunu sandıklarını söylüyordu. Bir kısmı da "Karanlıkta mı giyindin" diye soruyordu. Kadının biri Fiona'nın göğsünde pazartesi yazdığını görünce "Yanlış geldim" diye çıkıp gitmişti. Fiona, soyunma odasına gitti ve

tişörtün önünü arkasına çevirdi. Kimsenin arkasına bakmasına izin vermemeye çalışmaktan başka çare yoktu.

Barry öğlen tatilinde geldi. "Bizim bölümün sorumlusu Miss Clarke bir iki saat izin verdi. Çok iyi bir kadındır... o da İtalyanca kursuna geliyor. Ona kursta 'Francesca' diyorum, işte ise Bayan Clarke. Ne komik, değil mi?"

Fiona Dublin'lilerin en az yarısının yalancı isimlerle bu kursta boy gösterdiklerini düşünmeye başlamıştı. Ama Mountainview'daki o azgınlar okulunda çocukça oyunlar oynayan insanları gıpta edecek zamanı yoktu. Merak ettiğini belli etmeden annesinin nasıl olduğunu anlamalıydı.

- Her şey yolunda mı?

- Hayır, ne yazık ki değil. Annem eve dönmek istemiyor, ama burada kalacak kadar da hasta değil. Bu yüzden onu bir akıl hastanesine gönderecekler. Çok üzgün ve ümitsiz görünüyordu.

Yüzü uykusuzluktan ve üzüntüden bembeyaz, "Çok yazık, Barry" dedi.

- Evet. Ne yapalım buna da göğüs germeye çalışacağım. Sana bir şey söylemek istiyordum. Hani bir daha çıkarız, o zaman da senin istediğin bir şey yaparız demiştim ya...

Fiona panik içindeydi. Ne istediğini seçmeye vakti olmamıştı ki... Aman yarabbi, her şeyin üstüne bir de bunu sormaya kalkışacak değildi...

- Ne istediğimi daha tam olarak...

- Hayır. Sadece bunu biraz ertelemek zorunda olduğumuzu söylemek istedim. Ama sakın başkasıyla çıktığımı veya çıkmak istediğimi sanma... heyecandan kekeleyordu.

Fiona, Barry'nin gerçekten ondan hoşlandığını anladı. Kalbinin üstünde baskı yapan ağırlığın dörtte üçü bir anda yok olmuştu. "Hayır, tabii... anlıyorum... her şey hallolunca bana haber ver."

Yüzünü kaplayan gülümseme o kadar genişti ki... Kahve ve çay almak için sırada bekleyenler bir süre daha beklemek zorunda kaldılar.

Barry de en az onun kadar geniş bir gülümsemeye onun yüzüne baktı sonra çıkıp gitti. Fiona futbolda ofsaydın kurallarını öğrendi, ama topu atan ile kaleci arasında hep iki kişinin bulunmasının nasıl sağlandığını çözemiyordu. Kimseden doyurucu bir cevap alamamıştı.

Arkadaşı Brigid Dunne'ı aradı.

Telefona Brigid'in babası cevap verdi. "Merhaba. Seninle konuşma fırsatı çıktığına sevindim, Fiona. Geçenlerde bize geldiğinde sana kabalık ettim. Lütfen bağışla beni."

- Zararı yok, Bay Dunne. Canınız sıkılmıştı.

- Evet canım çok sıkılmıştı. Hâlâ da öyle...

- Belki benim orada yerim yoktu, fazlalıktım."

- Brigid'i çağırayım."

Brigid çok keyifliydi. Bir kilo vermişti, insanı kemikli gösteren yeni bir ceket almıştı ve bedavadan Prag'a gidiyordu. Hiç olmazsa kusurların ortaya döküldüğü çıplaklar plajı olmayan bir ülkeydi Çek Cumhuriyeti.

- Grania'dan ne haber?

- Hiç bilmiyorum.

- Onu görmeye gitmediğini mi söylemeye çalışıyorsun? Fiona çok şaşırılmıştı.

- İyi fikir. Gel bu akşam Zina Sitesi'ne gidelim. Onları ziyaret edelim. Belki o geriatriğe de rastlarız.

- Şişş. Öyle söyleme... baban duyabilir.

- Bu babamın deyimi. Bunu babam söylüyor. Brigid hiç pişman değildi.

Nerede buluşacaklarına karar verdiler. Brigid içten içe gülünç bir gece geçirmeye hazırlanıyordu. Fiona ise Grania'nın yıkılıp yıkılmadığını merak ediyordu.

Kapıyı Grania açtı. Uzun siyah bir kazak ile blucin giymişti. Onları görünce şaşırıldı. "İnanılmaz" dedi sevinçle. "İçeri girin. Tony, zeytin dalının ilk yaprakları kapımızı çaldı."

Tony de gülerek kapıya geldi. Yakışıklı, fakat çok yaşlıydı. Fiona, Grania'nın nasıl olup da bu adamla bir gelecek görebildiğini anlamıyordu.

- Kardeşim Brigid ve arkadaşımız Fiona.

- Girin, girin. Daha iyi bir zaman seçemezsiniz. Tam bir şişe şarap açacaktım. Grania "Çok içiyoruz" diyordu, yani benim çok içtiğimi söylemek istiyordu... Oysa şimdi içmeye mecburuz.

Onları kitap, kaset ve CD dolu bir odaya aldı. Yunan müziği çalıyordu.

- Zorba'daki dans mı? diye sordu Fiona.

- Hayır, ama aynı besteciden. Theodorakis'i sever misin? Aynı çağın müziğinden hoşlandığını sandığı birini bulmak gözlerini parlatmıştı.

- Kim? dedi Fiona. Karşısındaki adamın gülüşü dondu.

- Ne kadar lüks, dedi Brigid etrafı hayranlık ve gıptayla süzerek.

- Değil mi? Tony bütün bu rafları özel olarak yaptırmış. Babamın kütüphanesini yapan adama. Babam nasıl? Grania gerçekten merak ediyordu.

- Bildiğin gibi. Hep aynı.

- Hâlâ yüksekte atıp bağırıp çağırıyor mu?

- Hayır. Daha çok iç çekip inliyor.

- Ya annem?

- Annemi bilirsin. Gittiğinin farkında bile değil.

- Teşekkür ederim. İnsana sevildiğini ne güzel anlatırsın.

- Sadece gerçeği söylüyorum.

O sırada Fiona, Dunne ailesinin içyüzünü anlamaması için yaşlı adamı lafa tutmaya çalışıyordu. Belki de adam her şeyi biliyordu.

Tony hepsine birer bardak şarap verdi. "Sizinle tanışmaktan çok memnunum kızlar. Yalnız okulda bakmam gereken bir iki şey var, sizin de nasıl olsa konuşacaklarınız çoktur. Onun için sizleri biraz yalnız bırakacağım."

- Gitmen gerekmez, sevgilim. Grania adama zorlanmadan "sevgilim" demişti.

- Gerektiğini biliyorum. Ama gideceğim. Brigid'e döndü. Babanla konuşursan, ona... ona... Brigid merakla bekliyordu. Oysa Tony O'Brien sözcükleri bulmakta zorluk çekiyordu. Ona... kızının iyi olduğunu söyle, dedi boğuk bir sesle, sonra çıkıp gitti.

- Ne demezsin? dedi Brigid. Bundan ne anlam çıkartıyorsunuz?

- Çok çok üzülüyor, dedi Grania. Babam okulda onunla konuşmuyormuş. Bir yere girdiğinde odayı terk ediyormuş. Okulda durumu çok zor. Ben de eve gidemediğim için zor durumdayım.

- Eve gidemiyor musun? diye sordu Fiona.

- Hayır. Aramızda bir olay geçti. "Bunları yapan benim kızım değil artık" gibi sözler söylendi.

- Bilmem... Babam biraz sakinleşti gibi geliyor, dedi Brigid.

Belki ilk geldiğinde biraz homurdanır ve söylenir, ama zamanla her şeyi kabul eder...

- Tony hakkında konuşmasından nefret ediyorum, dedi Grania neye karar vereceğini bilemez gibi.

- Korkunç geçmişinden söz etmesinden mi demek istiyorsun? diye sordu Brigid.

- Evet. Ama benim de geçmişim o kadar teiniz değil ki... Onun yaşında olsam ben de dolu dolu bir geçmişim olmasını isterdim. Hayatımın onunkinden kısa olmasından başka ne fark var aramızda?

- Geçmişin olduğu için ne kadar şanslısın, dedi Fiona.

- Susar mısın, Fiona? Çalı gibi ince olduğun yetmiyormuş gibi bir de geçmişin mi olmasını istiyordun?

- Kimseyle yatmadım, kimseyle sevişmedim, o işi yapmadım, dedi birdenbire Fiona. Dunne kardeşler merakla ona bakıyordu.

- Olamaz... Doğru değil...

- Neden olamaz? Yatsaydım herhalde hatırlardım. "Yatmadım" diyorsam doğru söylüyorum.

- Peki, neden. Soran Grania'ydı.

- Bilmiyorum. Ya sarhoştular ya da korkunç insanlardı. Belki yer yanlıştı ya da ben karar verinceye kadar iş işten geçti... Beni tanırız. Kendine acıdığı ve pişmanlık duyduğu seziliyordu. Grania ile Brigid diyecek şey bulamıyorlardı. Şimdi istiyorum ama, dedi Fiona heyecanlı bir sesle.

- Ne yazık ki çağımızın en yetenekli aygırını kaçırdık, o bu işi seve seve yapardı, dedi Brigid başıyla Tony O'Brien'in çıktığı kapıyı işaret ederek.

- Bu söylediğin hiç komik değil, dedi Grania.

- Bence de, dedi Fiona. Önüme gelenle yapmak istiyorum demedim ki. Âşık olduğum biri var...

-Aman, affedersiniz!., dedi Brigid öfkeyle.

Grania şaraplarını tazeledi. "Ne olur kavga etmeyelim" dedi.

- Kavga eden kim? dedi Brigid şarap bardağını kafasına dikerek.

- Okuldayken oynadığımız; gerçeği söyleme ya da sadece yürekli olma arasında seçim yapmayı gerektiren oyunu hatırlıyor musunuz?

- Sen hep yüreklilik göstermeyi seçerdin.

- Bu akşam gelin gerçeği söylemeyi seçelim.

- İkiniz bana ne yapmam gerektiğini söyleyin.

- Eve gelip babamı görmelisin. Seni gerçekten özlediğini sanıyorum, dedi Brigid.

- Geldiğinde banka veya siyaset konularını açmalısın veya yönettiği gece kursundan söz etmelisin. Onu alıştırıncaya kadar şeye... Tony'yi hatırlatacak konulara girmemelisin, dedi Fiona.

- Ya annem? Gerçekten aldırıyor mu?

- Hayır. Sadece seni sinirlendirmek için böyle söyledim. Ama aklını taktığı bir şey olduğunu sen de

biliyorsun. Ya işi ya da geçirmekte olduğu menopoz. O bakımdan annemin gözünde babam gibi "büyük sorun" sen değilsin.

- Doğru söyledin, dedi Grania. Haydi, Brigid, o oyunu oynayalım.

- Brigid şişmanlama konusunda ağzını kapatmalı, dedi Fiona.

- Çünkü şişman değil, seksi. Kocaman bir kıç ve kocaman göğüsler, erkeklerin bayıldığı şey değil mi? diye sordu Grania.

- Aralarında da incecik bir bel, diye ekledi Fiona.

- Ama kaloriler ve fermuarlar konusuna gelince çok çok sıkıcı biri oluyor, dedi Grania gülerek.

- Saç fırçası sapına benzeyen biri için böyle konuşmak kolay.

- Hem sıkıcı hem seksi. Beklenmeyen bir bileşim, dedi, Grania. Brigid de gülümsemeye başlamıştı, içtenlikle konuştuklarını anlamıştı. "Tamam. Şimdi sıra Fiona'da." Neşelenmeye başladığı görülüyordu. İki kardeş bir süre sustular. İnsanın ailesinden birine saldırması daha kolaydı.

- Hazırlıklı olmak için bir kadeh şarap alayım, dedi Fiona.

- Fazla alçakgönüllü...

- Hep bağışlanmayı isteyen...

- Hiçbir konuda fikir üretemeyen...

- Hiçbir konuda karar alamayan...

- Herkesin kendi kararlarını alması gerektiğini anlayacak kadar olgunlaşmamış....

- Herhalde hayat boyu çocuk kalacak...

- Bir daha tekrarlar mısınız? diye araya girdi Fiona.

Grania ile Brigid "Fazla mı ileri gittik" der gibi birbirlerine baktılar.

- Sadece insanlara karşı hep fazla yumuşak olduğunu, kimsenin senin gerçek fikrinin ne olduğunu anlamadığını söylemek istiyorduk.

- Ya da fikrin olup olmadığı... diye ekledi Brigid karamsar bir ifadeyle.

- Ya çocuk kalmak konusu?..

- Kararlarımızı biz vermek zorundayız değil mi? Yoksa hep bizim yerimize başkaları karar verir. Bu da çocuk kalmak demektir. Bunu demek istedim. Grania komik, küçük Fiona'yı kırmış olmak istemiyordu.

- Çok tuhaf bir şey. Bunu bana söyleyen ikinci insansın. O Suzi denen kız da "Saçımı kessem mi" diye sorduğumda aynı şeyi söyledi. Ne tuhaf!

- Peki, yapabilecek misin? Soran Brigid'di.

- Neyi?

- Zamanla karar vermeyi öğrenmeyi, sevdiğin adamla yatmayı, saçını kesmeyi, fikir yürütmeyi.

- Ya sen? Sen insanın kafasını o kalorilerle şişirmeye son verecek misin bakalım? dedi Fiona ateşli ateşli.

- Evet, o kadar sıkıcı geliyorsa, yapacağım.

- Tamam, öyleyse, dedi Fiona.

Grania, Fiona düşüncelerini açıkça söylerse, Brigid de kızartma konusunda ağzını açmazsa Çin

yemeği getirteceğini söyledi. Onlar da ertesi gün babasına gitmeye söz verirse Grania'nın koyduğu kurallara uymayı kabul edeceklerim söylediler.

Yeni bir şişe şarap açtılar, yaşlı adam eve dönüp onun yaşında birinin düzenli uykuya ihtiyacı olduğunu söyleyerek onları kapının önüne koymasına dek birlikte güldüler.

Oysa adamın Grania'ya bakışlarından uykudan başka şeyler düşündüğü belli oluyordu. Otobüse binip eve doğru yol aldıklarında Brigid, "Ziyaretlerine gitmemiz çok iyi fikirdi, değil mi?" diye sordu. Aradan geçen zaman içinde öneriyi kendisinin yaptığına inanmıştı.

- Çok mutlu görünüyor, dedi Fiona.

- Ne kadar yaşlı, değil mi?

- Neyse. Ondan başkasını istemiyor ki... dedi Fiona konuyu kapatmak için.

Brigid'in aynı fikirde olduğunu görünce şaşırıldı. "Sorun da bu ya... Adam isterse Mars'tan gelmiş sivri kulaklı biri olsun... İsteddiği o ise... Herkes gerçekten istediği şeyin peşinden gidecek kadar cesur olsa, dünya bambaşka bir yer olurdu..." Belki de şarabın etkisiyle bağırarak konuşuyordu.

Otobüstekilerin çoğu bu sözlere güldü, alkışlayanlar bile çıktı. Brigid onlara öldürecek gibi bakıyordu.

- Seksi fıstık, bize bir gül bakalım, diye bağırdı bir erkek.

- Bana seksi dediler, diye fısıldadı Fiona'ya, mutluluk içindeydi.

- Sana söylememiş miydik? dedi Fiona.

Barry Healy'yle bir daha çıktıklarında değişik bir insan olmaya karar verdi. Nasıl olsa bir daha çıkacakları kesindi.

Aradan geçen bir hafta çok yavaş geçti. Bir gün Barry'yi karşısında buldu.

- Evde işler yolunda mı? diye sordu.

- Pek sayılmaz. Annem hiçbir şeyle ilgilenmiyor, yemek bile yapmıyor. Eskiden pastalar ve tatlılar yaparak insanı delirtirdi. Neredeyse zorla yedirirdi yaptıklarını. Şimdi süpermarketten hazır yiyecekler almazsam aç kalırız.

Fiona anlayış doluydu. "Ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu.

- Hiç bilmiyorum. Ondan önce ben delireceğim. Dinle, çıktığımızda nereye gitmek istediğine karar verdin mi?

Fiona o anda kararını verdi. "Sizin eve çaya gelmek isterim" dedi.

- Hayır, bu iyi bir fikir değil.

- Ne istediğimi sen sordun. Ben de sana söyledim. Hem belki anneni harekete geçirmiş oluruz. Yemeğe bir kız arkadaşını getirdiğini söylersen belki bir şeyler hazırlamak ister. Ben de neşeli olur, ona iyi davranırım ve güncel olaylardan konuşuruz.

- Hayır, Fiona. Henüz değil.

- Ama ona yardım edeceksek asıl şimdi yapmamız gerekmez mi? Şimdiden normal davranmazsan hayatının düzeleceğine inanmasını nasıl bekliyorsun?

- Bilmem, belki de haklısın, dedi Barry.

- Hangi akşam olsun? Barry aslında istemeyerek bu akşamı seçti.

Sonra Fiona'nın kararsız davranmasını ne hazırlarlarsa hazırlasın önemi olmadığını söylemesini

bekledi. Oysa tam tersi oldu, Fiona uzun bir iş gününden sonra yorgun olacağını, bu bakımdan canının makarna veya börek gibi doyurucu bir şeyler isteyeceğini söyledi. Barry kulaklarına inanamıyordu. Ama annesine aktarmaktan kaçınmadı.

- Bu tür yemekler yapacak halde değilim, dedi Barry'nin annesi.

- Tabii yaparsın, Anne. Senin ne kadar iyi bir aşçı olduğunu unuttum mu sanıyorsun?

- Baban böyle düşünmüyor ama... dedi. Barry kalbinin çeliğe dönüştüğünü hissetti. Annesini iyileştirmek için Fiona'nın akşam yemeğine gelmesinden daha fazlası gerekiyordu. Tek çocuk olmamayı, sorunlarını paylaşacak en az altı erkek altı da kız kardeşi olmasını ne kadar isterdi. Babasının annesini ne kadar sevdiğini, ölmek istediğinde ne kadar üzüldüğünü, yani annesinin duymak istediği o kahrolası sözleri söylemesini nasıl da dilerdi. Karşısına kim çıkarsa çıksın onu terk etmeyeceğini söylese... Babası çok yaşlıydı, neredeyse elli yaşındaydı, tabii ki annesini başka bir kadın için bırakacak değildi. Zaten onu kim isterdi ki... Sonra intihara kalkışmasını şantaj diye nitelendirmek de nereden çıkmıştı? Babasının hiçbir konuda kesin fikri yoktu. Ülkede seçim olduğunda veya referandum yapıldığında fikrini açıklayacağına elinde gazete koltuğuna gömülürdü. Peki bu konuda böylesine sert fikirler ortaya atmak ne demek oluyordu? Annesinin istediği sözcükleri söyleyemiyor muydu?

Fiona'nın parlak fikri boşa gidecekti. Bunu şimdiden görüyordu Barry.

- Peki, Anne. Öyleyse ben bir şeyler hazırlamaya çalışırım. İyi bir aşçı sayılısam da denemeye razıyım. Sen pişirmişsin gibi yaparız. Çünkü arkadaşımın eve gelmesinden memnun değilmişsin gibi davranmanı istemem.

- Yemeği ben yapacağım, dedi annesi. Sen Cascarino'nun yemeğini bile yapmaktan âcizsin. Cascarino tek gözlü iri kedilerinin adıydı. Adını İrlanda Millî Takımı'nda oynayan Tony Cascarino'dan almıştı. Ama kedinin patilerinde büyük bir beceri olduğu söylenemezdi.

Fiona, Barry'nin annesine ufak bir kutu çikolata getirdi.

- Getirmeseydin keşke. Kilo almama yarayacak, dedi kadın. Yüzü solgun görünüyordu, bakışları da yorgundu. Koyu kahverengi bir elbise giymişti saçları da dümdüz ve cansızdı.

Fiona yine de kadına hayranlıkla bakıyordu. "Ah, Bayan Healy, şişman değişiniz ki... Nefis elmacıkkemikleriniz var, bir insanın şişman olup olmadığı oradan belli olur. Elmacıkkemiklerinden..."

Barry annesinin duyduklarına inanmayan bir edayla yüzüne dokunduğunu gördü. "Doğru mu?" dedi.

- Gerçekten. Çıkık elmacıkkemikleri olan bütün film yıldızlarına balon... Birlikte film artistlerini saymaya başladılar. Bir kilo bile almayan Audrey Hepburn'leri, Ava Gardner'leri, Meryl Streep'leri... Sonra da elmacıkkemikleri belirgin olmayan başka artistleri saymaya başladılar.

Barry haftalardır annesini bu kadar canlı görmemişti. Fiona'nın Marilyn Monroe'yu tartıştığını duydu. Yaşlansaydı güzelliğini koruyamayacağını söylüyordu. Konuyu intihar edenlere getirmemesini diliyordu.

Annesi konuya doğal bir yaklaşım göstererek, "Ama kendini bunun için öldürmedi ki. Yani elmacıkkemikleri yüzünden demek istiyorum" dedi.

Barry Fiona'nın kızardığını fark etti. Yine de bir şey olmamış gibi konuşmaya gayret ediyordu. "Hayır. Bence yeterince sevilmediğini sandığı için yaptı. Aman yarabbi, iyi ki bizler de böyle davranmıyoruz. Yoksa kısa zamanda dünyada yaşayan kimse kalmazdı." O kadar doğal ve öyle hafife

alarak konuşuyordu ki Barry bir an için nefesini tuttu.

Annesi ise hiç beklenmedik bir şekilde normal bir sesle, "Belki de ölmek istemiyordu, belki sevdiği adamın çok üzülmesini görmek ama, kurtulmak istiyordu" dedi.

Barry hayranlıkla Fiona'yı seyrediyordu. Bugün çok daha canlıydı. Nasıl adlandırması gerektiğini bilmiyordu, ama sanki eskisi gibi her konuda ondan bir ipucu beklemiyordu. Eve yemeğe gelmek için ısrar etmesi çok iyi fikirdi. Fiona'nın annesine elmacıkkemiklerinin ne güzel olduğunu söyleyeceği kimin aklına gelirdi?

Akşamın beklediği kadar korkunç olmadığını hissetti. Biraz rahatlayarak Marilyn Monroe'nun intihan gibi bir mayın tarlasından sonra hangi konuya geleceklerini beklemeye başladı.

Barry içinden konuşabilecekleri konuları sıralıyor, hiçbirini uygun bulmuyordu. Fiona'nın hastanede çalıştığını söyleyemezdi, çünkü bu sözler herkese mide yıkamalarını ve orada geçirilen günleri hatırlatırdı, birden İtalyanca kursundan da söz edemezdi ne de süpermarketten veya motorundan bahsedebilirdi. Bu konulara değinirse tehlikeli yerlerden uzaklaşmak için yaptığını anlamlardı. Annesine Fiona'nın tişörtlerini anlatsa, belki bundan hoşlanmazdı. Zaten Fiona da en iyi ceketi ile güzel, pembe bir bluz giymişti.

O anda, kedi odaya girerek tek gözünü Fiona'ya dikti.

- Seni Cascarino'yla tanıştırayım, dedi Barry, kızgın, kocaman kediyi hiç bu kadar sevmemişti. "Ne olur Tanrım, Cascarino Fiona'nın yeni eteğini tırmalamasın veya herkesin önünde mahrem yerlerini yalamaya kalkmasın" diye yalvarıyordu. Oysa kedi başını Fiona'nın dizlerine dayayarak kalkışa hazırlanan ufak bir uçak gibi mırlamaya başladı.

- Sizin de kediniz var mı? diye sordu Barry'nin annesi.

- Hayır. Aslında ben çok istiyorum, ama babam insanın başına açtığı dertleri bilmediğimi söylüyor.

- Çok yazık. Ben kedileri çok oyalayıcı buluyorum. Cascarino belki güzel değil, ama bir erkek kedi olarak çok anlayışlıdır.

- Anlıyorum, dedi Fiona. Erkeklerin bu kadar zor olmaları ne tuhaf değil mi? Aslında bunu isteyerek yaptıklarını sanmıyorum. Sadece yapıları öyle.

- Onlar kalpsiz. Bayan Healy'nin gözlerinde tehlikeli bir parlaklık vardı. Göğüslerinde kan dolaşımını sağlayan, pat pat diye vuran bir şey var, ama ona kalp denmez. Barry'nin babasını ele alalım. Barry'nin bir arkadaşını getireceğini bile bile gelmedi. Biliyordu ve yine gelmedi.

Bu, Barry'nin beklediğinden de kötüydü. Annesinin ilk yarım saatte işin derinliğine dalacağını hiç tahmin etmiyordu.

Ama Fiona bununla da kolay başa çıkmayı başardı.

- Erkekler böyledir işte!.. Barry'yi ailemle tanıştırmak için eve çağırdığımda babam da aynen böyle yapacaktır. Bana arka çıkmayacağından, beni hayal kırıklığına uğratacağından eminim. Evde olmayacak demek istemiyorum, çünkü hep evdedir. Ama beş dakika geçmeden Barry'ye motora binmenin ne kadar tehlikeli olduğunu, supermarket kamyoneti kullanmanın da en az motosiklet kadar tehlikeler içerdiğini, futbol sevmenin de aptallık olduğunu söyleyeceğine bahse girerim. İtalyanca öğrenmenin kötü taraflarını bulursa onları da sıralayacağına eminim. Babam her şeyin iyi yanını değil, kötü yanını görmekte ustadır. Bunun ne kadar iç karartıcı bir şey olduğunu bilemezsiniz.

- Peki annen bu duruma ne diyor? Barry'nin annesi anlatılanlarla çok ilgileniyordu. Bir an için kocasını eleştirmeyi bir kenara bırakmıştı sanki.

- Yıllar geçtikçe o da babam gibi düşünmeye başladı galiba. Onlar yaşlı, Bayan Healy. Sizlerden çok daha yaşlı... Ben kalabalık bir ailenin en küçük çocuğuyum. Onların alışkanlıklarından vazgeçmeleri için artık çok geç... Kocaman gözlüklerine yansıyan ışıkla parıldayan gözleri ve tertemiz saçlarını tutturan fiyonguyla o kadar içten ve heyecanlı görünüyordu ki... Dünyada oğluna böyle sıcak davranan bir kızı istemeyecek anne olamazdı.

Barry annesinin gittikçe rahatladığım gözlemliyordu.

- Barry, iyi bir çocuk gibi mutfığa git, böreği fırına koy. Başka yapılacak ne varsa lütfen yap, olur mu?

Barry odadan çıktı, biraz gürültü yaptıktan sonra oturma odasında neler olduğunu anlamak için sessizce kapıya yanaştı. İki kadın duyamayacağı kadar alçak sesle bir şeyler konuşuyorlardı. "Ne olur Tamım, ne olur Fiona aptalca bir şeyler söylemesin" diye içinden dua ediyordu. Annesi de babasının başka kadınlarla ilişkisi olduğu konusundaki hayallerinden söz etmese... İçini çekerek üç kişilik masayı kurmaya koyuldu. Babasının bulunmayışı canım sıkıyordu. Ne de olsa her şeyi eski haline getirmek için bir çaba gösteriyordu Barry. Bu durumda o da ufacık bir çaba gösteremez miydi? Böyle davranarak annesinin kuşkularını daha da alevlendirdiğini fark etmiyor muydu?

Bir kerecik olsun eve gelip babalık görevini neden yerine getirmiyordu? Annesi hiç olmazsa tavuklu börek ve elmalı tart yapmıştı. Bu da bir ilerleme değil miydi?.

Yemek umduğundan çok daha iyi geçti. Fiona önüne konuları her şeyi silip süpürmüştü. Hamur yapmayı çok öğrenmek istediğini söyledi. İyi yemek yapmayı bilmiyordu. Sonra birden aklına bir şey geldi. "İşte buldum! Ben de yemek kursuna katılırım" diye bağırdı. "Barry ne öğrenmek istediğini sordu da... Bu sofrayı görünce gerçekten neden hoşlanacağımı anladım."

- Çok iyi fikir, dedi Barry, genç kızın annesinin yemeklerini beğenmesinden çok mutluydu.

- İyi hamur yapmayı öğrenmek için eli hafif birinden ders almalısın, dedi annesi.

"Yine her şeye kusur buluyor" dedi Barry içinden.

Oysa Fiona hiç alınmışa benzemiyordu. "Evet, haklısınız. Hem şimdi dönemin yansına geldik. Size bir şey soracağım... ama hayır... böyle bir şeyi isteyemem... belki..." Barry'nin annesinden bir şey bekler gibi hevesli bir ifadesi vardı.

- Ne demek istediğini söyle bakalım.

"Salıları ve perşembeleri Barry akşam kursuna gittiğinde, siz bana gösterseniz, işin püf noktasını öğretseniz diyecektim." Yaşlı kadın bir süre sustu. Fiona devam etti. "Özür dilerim. Hep böyle yaparım zaten, düşünmeden konuşurum..."

Barry'nin annesi, "Sana hamur yapmayı seve seve öğretirim, Fiona" dedi. "Önümüzdeki salı ekmek ve scone'la^[16] işe başlarız."

Brigid Dunne hayranlık içindeydi. "Annesinden yemek öğrenmek! Ne harika bir fikir!" dedi.

- Aslında ağzımdan doğal olarak çıktı. Fiona cesaretine kendisi de şaşıyordu.

- Bir de erkeklere nasıl davranacağını bilmediğini söylüyorsun.. . Bu meşhur Barry'yle ne zaman tanışacağız?

- Yakında. Bütün arkadaşlarımla karşıma çıkartarak ürkütmek istemiyorum. Özellikle senin gibi seksi ve özgüvenli olanların...

- Tanrım, ne kadar değiştin, Fiona...

- Grania. Ben Fiona.

- Aman ne iyi. Ben de Genel Müdürlük'ten arıyorlar sanmıştım. Nasılsın? Yaptın mı?

- Neyi yaptım mı?

- Biliyorsun ya...

- Hayır, daha değil, ama yakında. Her şey sırayla. Sana teşekkür etmek için arıyorum.

-Niçin?

- Ne kadar salak olduğumu söylediğin için.

- Hiç öyle bir şey söylemedim, Fiona. Grania'nın alınmış olduğu seziliyordu.

- Belki öyle söylemedin, ama aklımı başıma toplamamı söyledin. Ne kadar işe yaradı, bilemezsin.

Şimdi bana bayılıyor, annesi de öyle... Daha iyi olamazdı.

- Çok memnun oldum. Grania'nın gerçekten memnun olduğunu anladı.

- Sen de kendine düşeni yaptın mı, merak ediyorum? Babanı görmeye gittin mi?

- Hayır. Yapmak istiyordum, ama son dakikada korktum.

- Grania! Fiona'nın sesi sertti.

- Senin bana kızabileceğim düşünemiyorum.

- Evet, ama o akşam aldığımız kararlara uyacağımıza söz vermemiş miydik?

- Biliyorum.

- Brigid o günden sonra ağzına düşük kalorili tatlandırıcıları almadı, ben de bir kaplan kadar cesur davranmaya başladım. İnanmazsın.

- Tamam, tamam, Fiona. Bu akşam giderim, dedi Grania.

Grania derin bir nefes aldıktan sonra kapıyı çaldı. Kapıyı babası açtı. Yüzündeki ifadeden bir şey anlaşılıyordu.

- Anahtarın yok mu? Neden birinin senin için kapıyı açmasını bekliyorsun?

- Hâlâ bu evde yaşıyormuşum gibi elimi kolumu sallayarak içeri girmek istemedim.

- Sana burada oturamazsın diyen mi oldu?

- Biliyorum, Baba. İkisi antrede karşılıklı duruyorlardı. Rahatsızlık veren bir sessizliğin ortasındaydılar. Herkes nerede? Evdeler mi?

- Bilmem, dedi babası.

- Haydi, Baba, nasıl bilmezsin?

- Bilmiyorum. Annen belki de mutfakta kitap okuyordun Brigid de belki yukarıdadır. Ben odamdaydım.

- Odan nasıl ilerliyor? diye sordu, yalnızlığını saklamak için.

Bu ev o kadar büyük değildi ki... Evin erkeğinin karısı ile kızının evde olup olmadıklarını bilemeyeceği kadar... veya aldırmayacağı kadar...

- Fena değil, dedi.

- Görebilir miyim?" Grania, "Hep böyle mi olacak" diye düşünüyordu, "babamla konuşmak hep dış çektirmeye mi benzeyecek?"

- Tabii.

Kızını odasına götürdü. İçeri giren Grania şaşkınlıktan bağırılmamak için kendini zor tuttu. Akşam güneşi odaya girmiş, pencerenin içindeki sarı ve altın rengi sediri aydınlatıyordu. Morlu altın renkli perdeler ise sanki bir tiyatro sahnesinin perdeleri idi. Rafları kitap ve biblo doluydu, ufak yazı masası ise akşam ışığında ışıltılı parlıyordu.

- Baba burası harika bir yer! Hiç böyle bir eser meydana getireceğini düşünmemiştim.

- Birbirimiz hakkında o kadar bilmediğimiz şey vardı ki...

- Ne olur, Baba bu harika odayı seyretmeme izin ver. Şu fresklere bir bakayım. Ne kadar mükemmel!..

- Evet.

- Ya bu renkler, Baba. Sanki bir rüya!..

Sergilediği coşku babasının hissiz ve soğuk kalmasına izin vermeyecek kadar içtendi. "Haklısın, bir rüyanın parçalan... Ama ben hep rüya peşinde koşan bir aptal oldum, Grania."

- Öyleyse ben deliliğimi senden aldım...

- Hayır, sanmıyorum.

- Hayır, belki senin gibi sanatçı değilim. Bir milyon yıl çalışsam böyle bir oda yapamam, ama benim de rüyalarım var.

- Onlar doğru düzgün rüyalar değil, Grania. İnan bana.

- Sana bir şey söyleyeceğim, Baba. Ben annem ile senin dışında kimseyi sevmemişim. Doğru söylemek gerekirse belki de seni annemden biraz daha çok sevdim. Belki daha fazla dinlemezsin, ama şunu söylemeye izin ver lütfen. Âşık olmanın anlamını şimdi anladım. Âşık olmak demek bir başkası için her şeyin en iyisini dilemek onun kendinden bile daha mutlu olmasını istemek demek değil mi?

- Evet. Sesi ölü gibi çıkmıştı.

- Bir zamanlar sen de annem için böyle hissettin değil mi? Yani, belki hâlâ da böyle düşünüyorsundur.

- Yaşlandıkça hisler değişiyor.

- Benim o kadar zamanım olmayacak. Sizin yirmi beş yıllık bir beraberliğiniz oldu, ama yirmi beş yıl sonra Tony çoktan ölüp gitmiş olacak. Öyle çok sigara ve içki içiyor ki... Biliyorsun. Yani on sene birlikte olursak ne mutlu bana...

- Grania, daha fazlasını hak ediyorsun...

- İnsanın sevdiği kişi tarafından sevilmesinden daha fazla ne olabilir ki. Bunu benim kadar sen de biliyorsun.

- O adama güvenilmez.

- Oysa ben sonuna kadar güveniyorum. Hayatımı ona teslim edecek kadar...

- Babasız bir bebekle seni bırakınca görürsün. Bu söylediklerimi o zaman hatırlayacaksın...

- Dünyada onun çocuğunu doğurmaktan daha çok istediğim bir şey yok.

- Yap öyleyse!.. Ne duruyorsun?

Grania ufak masanın üstündeki çiçeklere baktı. "Bu çiçekleri sen mi alıyorsun, Baba?"

- Kimin almasını bekliyorsun?

Grania'nın gözleri yaşlıydı. "İzin verseydin ben alırdım. Buraya gelir seninle oturur, konuşurdum. Sana bir torun doğurunca onu da seve seve sana getirirdim."

- Bana hamile olduğunu mu söylemek istiyorsun? Bunu söylemeye mi geldin?

- Hayır. Ne zaman hamile kalacağım benim elimde. Herkes tarafından sevgiyle kabul göreceğine emin olmadan doğurmamaya kararlıyım.

- Bu çok uzun sürebilir, dedi babası. Ama bu kez onun da gözleri yaşlıydı.

- Baba, dedi, sonra hangisinin daha önce davrandığını anlamadan, gözyaşları karışacak biçimde birbirlerinin kollarında buldular kendilerini.

Brigid ile Fiona sinemaya gittiler.

- Onunla hâlâ yatmadın mı?"

- Hayır, ama acelesi yok. Her şey planladığım gibi ilerliyor, dedi Fiona.

- İlk çağlardan bu yana duyduğum en uzun plan, dedi Brigid homurdanarak.

- Hayır, emin ol ne yaptığımı çok iyi biliyorum.

- İçimizden birinin ne yaptığını bildiğini duymak hoşuma gidiyor, dedi Brigid. Babam ile Grania birdenbire çok duygusallaştılar. Grania, aralarında hiçbir şey olmamış gibi babamın yanına gidip onunla oturuyor.

- Fena mı?

- Tabii ki fena değil, iyi bir şey. Ama bir muamma.

- Ya annen, o ne diyor?

- Hiçbir şey. O da başka bir muamma. Oysa ben Batı dünyasının en renksiz, en sıkıcı ailesi olduğumuzu sanıyordum. Şimdi ise tımarhanede yaşadığımı düşünüyorum. Eskiden senin acayip olduğunu düşünürdüm, Fiona. Ama şimdi sana bak! Annesinden iyi bir aşçı olmayı öğrenen, yakında oğlunu yatağa atmaya hazırlanan ev kuzusu olup çıktın. Bütün bunlar nasıl oldu?

Brigid muammalardan, açık seçik olmayan akıl karıştırıcı şeylerden nefret ederdi. Çok mutsuz olduğu belliydi.

Yemek dersleri çok başarılıydı. Bazen Barry'nin babası da evde oluyordu. Uzun boylu, esmer, dikkatli biriydi. Karısından çok daha genç duruyordu, ama onun akıllı karışık olmadığına göre bundan daha tabii ne olabilirdi? Büyük bir fidanlık ve sebze bahçesinde çalışıyordu. Şehirdeki otellere ve lokantalara ürünlerim ve çiçekleri götürüyordu.

Fiona'ya hiç heyecansız, son derece yakın ve sıcak davranıyordu. Onunla ilgili hiçbir şeyi merak etmiyordu. Sanki bu evde oturmayan, kapıdan uğramış biri gibiydi.

Zaman zaman Barry İtalyanca kursundan eve geliyor, onlarla birlikte hazırladıkları yiyecekleri yiyordu. Fiona ise dönmek için acele etmemesini söylerdi. Zaten yemek yemek için çok geç oluyordu hem dersten sonra sınıfta kalıp diğerleriyle konuşmaktan hoşlandığını söylememiş miydi? Fiona tek başına otobüse biner, eve dönerdi. Buluşacak başka akşamlar da vardı nasıl olsa...

Yavaş yavaş "Büyük İhanet'in ayrıntılarını öğrenmişti, ilk başta dinlemek istememişti. "Ne olur bütün bunları bana anlatmayın, Bayan Healy. Sonra, Bay Healy'yle aranız düzeldiğinde pişman olacaksınız."

- Hayır, hiç pişman olmam. Biz seninle arkadaşız. Bunları çok daha ince doğra, Fiona, içinde kalın parçalar olmasını istemezsin. Anlattıklarımı dinlemelisin. Barry'nin babasının nasıl biri olduğunu bilmelisin.

İki yıl öncesine kadar her şey yolunda gidiyordu, iyi derken ne demek istediğini anlardı ya... Çalışma saatleri baştan beri zordu, ama çoktan alışmıştı kadın. Bazen sabaha karşı dörtte işbaşı yapar bazen de gece çok geç saatlere kadar çalışırdı. Ama arada boş zamanları vardı. Örneğin öğle saatlerinde, iki seansına sinemaya gittikleri günleri unutmuyordu. Arkasından bir yerde çay içer pasta yerlerdi. Bütün komşuları ona gıpta ediyorlardı. Hiçbiri gündüz vakti kocalarıyla sinemaya gitmezdi... Eskiden karısının çalışmasını da istemezdi, ikisine ve çocuklarına yetecek kadar para kazandığını söylerdi. Karısının sadece eve bakmasını, güzel yemekler pişirmesini ve işten döndüğünde onu beklemesini isterdi, o kadar. Böylece hayatlarının mutlu ve huzurlu olacağını söylerdi.

İki yıl önce birden her şey değişmişti. Bir kadın tanımış ve onunla ilişkiye girmişti.

- Nasıl emin olabilirsiniz, Bayan Healy? diye soruyordu Fiona yaptığı keke koyacağı kuru üzümle tartarken. Sorun başka yerde de olabilir. Örneğin işinde, veya trafiğin gittikçe zorlaşmasında. .. işten çıkışta trafiğin nasıl olduğunu biliyor musunuz?

- Onun eve geldiği saatte, sabahın dördünde trafik filan yok! Yüzü taş gibiydi.

- Belki de o korkunç iş saatleridir.

- İşyeriyle konuştum. Haftada yirmi sekiz saat çalışıyor. Oysa evde onun en az iki katı yok.

- Ya yolda geçen zaman?

- işe gitmesi en fazla on dakikasını alır, dedi Barry'nin annesi.

- Belki de yalnız kalmaya ihtiyacı vardır.

- Yalnız kalacak çok vakti var. Nasıl olsa misafir odasında yatıyor.

- Belki sizi uyandırmamak içindir.

- Belki de yanımda olmamak için...

- Böyle biri varsa kim olduğunu düşünüyorsunuz?

- Bilmiyorum. Ama bulacağım.

- işten biri olabilir mi sizce?

- Hayır. Hepsini tanıyorum. Öyle biri yok orada. Ama işi dolayısıyla tanıdığı biri olabilir... Bu da Dublin'in yansı demektir...

Kadının anlattıklarını dinlemek çok üzücüydü. Bu kadar mutsuzluğa şahit olmak. Barry'ye kalırsa hepsi hayal ürünüydü.

- Sana kafasındakilerden hiç söz ediyor mu? Merak ediyordu Barry.

Fiona ise unlu hamur tahtaları, fokurdayan tencereler arasında anlatılanların adeta dinsel bir gizlilik içerdiklerini düşünüyordu. Çoğunlukla her iş bitince kucığında mırıldayan yan kör Cascarino'yla kanepede otururlar, birlikte birer fincan kahve içerlerdi.

- Arada sırada, bölük pörçük, diye yanıtladı yan yalan söyleyerek. Nessa Healy Fiona'yı arkadaşısı gibi gördüğüne göre anlatılanları tekrarlamak arkadaşılığa sığmazdı.

Barry ile Fiona çok sık birlikte oluyorlardı. Birlikte futbol maçlarına, sinemaya gidiyorlar, hava

düzeldikçe de motorla Fiona'nın hiç bilmediği Wicklow veya Kildare gibi yerlere gidiyorlardı.

Barry, viaggio diye adlandırdıkları İtalya seyahatine katılmasını teklif etmemiştir. Fiona yakın zamanda bunu önereceğini umarak pasaport almak için başvuruda bulunmuştu.

Zaman zaman haziran ortalarında Dublin'de yapacakları düğünlerine davet eden Luigi ve Suzi'yle dörtlü olarak çıkıyorlardı. Suzi sevinçle Luigi'nin Roma'da evlenmekten vazgeçtiğini söylüyordu. Hem kendi ailesi hem de Luigi'nin ailesi "Hayır" demişti, İtalyanca kursuna katılmayan bütün arkadaşları ise deli olduklarını söylemişlerdi. Bunun yerine balayım Roma'da geçireceklerdi.

- Sen de İtalyanca öğreniyor musun? diye sormuştu Fiona.

- Hayır. Benimle konuşmak isteyen dilimi konuşur, dedi Kuzey Kutbu'na gitse de oradaki Eskimoların dilini konuşmasını bekleyen o hoş ve özgüvenli Suzi...

Sonra para toplamak için düzenlenen o büyük yemek yapıldı. Yemeklerden, İtalyanca kursundaki otuz kişi sorumluydu. İçkileri bazı içki dükkânları ve süpermarketler veriyordu. Birisi, gazetede resimleri çıkarsa para almadan çalacak müzisyenler bulmuştu. Her öğrenci adam başı beş pound verecek en az beş kişi bulmak zorundaydı. Böylece viaggio için 750 pound toplanacaktı. Sonra büyük bir eşya piyangosu yapılacaktı. Ödüller çok fazla olduğu için en az 150 pound da buradan gelecekti. Seyahat acentesi fiyatı durmadan indiriyordu. Roma'da bir pensione'de yer ayrılmıştı. Floransa'ya bir geceliğine gidildiğinde bir misafirhanede konaklayacaklardı, oradan Siena'ya ve Roma'ya döneceklerdi.

Barry, davete gelecek beş kişiyi toparlamaya çalışıyordu. "Gelmeni istiyorum, Baba. Benim için çok önemli. Annem ile ben nasıl iş toplantılarına geldik, unuttun mu?" diyordu.

- Boş olup olamayacağımı bilmiyorum, oğlum. Boşsam, gelirim. Bundan fazlasına söz veremem.

Barry Fiona'yı, annesini, işten bir arkadaşını ve bir komşusunu götürecekti. Fiona, Brigid ile Grania'ya söylemek istedi, ama onlar babalarından dolayı zaten gidiyorlardı. Suzi de Luigi'yle gidiyordu. Müthiş bir gece olacaktı.

Yemek dersleri devam ediyordu. Fiona ile Barry'nin annesi parti için çok egzotik bir tatlı yapacaklardı. Tatlının adı cannoli'ydi, ve kuru meyveler, fındık, ricotta peyniri ve hamurla hazırlanıp kızartılacaktı.

- Bunun bir makarna çeşidi olmadığından emin misiniz? diye merakla sordu Barry.

- Hayır, dedi kadınlar. Ona cannelloni derlerdi. Hiçbir şey bilmiyordu. Signora'ya sormalıydı. Signora cannoli alla siciliana için "Dünyanın en ağız sulandırıcı yemeğidir" dedi.

Fiona ile Nessa Healy arasındaki samimiyet gittikçe ilerliyordu. Fiona, Barry'den gerçekten hoşlandığını söylüyordu, onun ne kadar verici ve iyi biri olduğunu bildiğini, ama ev kurmaya hazır olmadığını düşündüğü için aceleyle getirmekten kaçındığını söylüyordu.

Barry'nin annesi de kocasından vazgeçemediğini itiraf ediyordu. Bir zamanlar "Mademki beni sevmiyor kimi seviyorsa ona gitsin" diye düşündüğünü, şimdi ise onu bırakamayacağını söylüyordu.

- Neden acaba? diye sormuştu Fiona, merakla.

- Hastaneye yattığımda, hani o deliliği yaptıktan sonra hastanede kalırken bana çiçek getirdi de ondan... Sevmeyen bir erkek bunu yapmazdı. Ne derse desin, ne kadar kalmaya mecbur edildiğini söylerse söylesin, bu hareketi bana bağlı olduğunu gösteriyor. Benim dayanağım da bu işte...

Fiona, gözlüklerinin arkasında kocaman gözleri ve unlu elleriyle donup kalmıştı. Ve kendine "Cehenneme kadar yolun var" diyordu. Eğer bir açıklama yapacaksa şimdi yapması gerektiğini

bilerek karar vermeden düşünüyordu.

Sonra Nessa Healy'nin yüzüne, umutlu gözlerine bakınca sorunun gerçek boyutunu fark etti. Kadına, o belalı frezaları getirenin kendisi olduğunu, kafeteryada çalışan gözlüklü kız olduğunu nasıl söyleyebilirdi? Sözde intihar etmek istediğini bilmeyen Fiona? Bu konuyu hiç tartışmamışlardı. Fiona nedensiz yere kadını umutlandırmıştı, şimdi ne yaparsa yapsın o umudu ve yaşam sevgisini yok etmemeliydi. Öyleyse başka bir yol bulmalıydı.

İlerde kayınvalidesi olacak kadın, "Sevmeyen insan çiçek göndermez" diye tekrarladıkça Fiona da "Tanrım, bana bir yol göster" diye çaresizce yalvarıyordu.

"Suzi olsa ne yapması gerektiğini bilirdi" diye düşünüyordu. Ona sormazdı. Suzi Luigi'ye söyler, Luigi de Bartolomeo diye hitap etmekte ısrar ettiği eski arkadaşı Barry'ye yetiştirirdi. Hem Suzi'nin olanları öğrendiğinde Fiona'dan nefret edeceği kesindi.

Brigid ve Grania Dunne'dan da medet umulmazdı. Onlar sadece Fiona'nın eski haline döndüğünü, incir çekirdeğini doldurmayan konuları büyüttüğünü söylerlerdi. Okulda bu deyim kullanan bir öğretmenleri vardı. "İncir çekirdeğini doldurmayan konuları büyütmeyin, kızlar" derdi. Kızlar da gülmek için yumruklarını boğazlarına sokarlardı. Daha sonra Brigid ile Grania bu deyim Fiona'ya çok uyduğunu söylemişlerdi. Oysa bunun, kızın ne kadar önemseydiği bir incir çekirdeği olduğunu bir bilseler. Nasıl olsa bütün kabahat sende diyeceklerdi...

Limonlu pay yapıyorlardı. Bayan Healy, "Beni seviyorsun, değil mi?" diye sordu.

- Çok, dedi Fiona.

- Bana gerçeği söylersin, değil mi?

- Tabii. Fiona'nın sesi birden zayıflamış gibiydi. Korkunç haberi bekliyordu. Birileri o çiçekleri getirenin kendisi olduğunu söylemişti. Belki böylesi daha hayırlıydı.

- Sence renklerimi öğrenmeli miyim?

- Renklerinizi mi?

- Evet. Bana yakışan renkleri, hangi renklerin yüzümü yorgun gösterdiğini belirleyen bir danışmana gitmek... Anlaşılan çok bilimsel bir şey...

Fiona ne diyeceğini bilemiyordu. "Kaç para alıyorlarmış?" diye sordu sonunda.

- O sorun değil. Param var.

- Bu konuları iyi bilmem, ama arkadaşşıma sorarım. O, iyi fikir olup olmadığını bilir.

- Teşekkürler, Fiona, dedi kırk beş yaşında olmasına karşın yetmiş beş yaşındaymış gibi görünen ve Fiona sayesinde kocasının hâlâ kendisine âşık olduğuna inanan Bayan Healy.

Suzi "Harika bir fikir" dedi. "Ne zaman gideceksin?" diye sordu.

Fiona kendisi için sormadığını itiraf edecek cesareti bulamadı. Suzi'nin bir danışmana gitmesini olağan karşılamasına biraz da üzülmüştü. Son zamanlarda olgun görünüp ufak sorunları büyütmemeye öyle büyük çaba sarf ediyordu ki, kendinden emin bir şekilde "Evet" dedi "çoktandır bunu düşünüyordum."

Olumlu haber, Nessa Healy'yi sevindirmişti. "Yapmamız gereken bir şey daha var" demişti içtenlikle. "Bence pahalı bir berbere gidip yepyeni, modern saçlar kestirmeliyiz."

Fiona bayılacak gibiydi. Viaggio için biriktirdiği tüm paralar... Hepsi son kuruşuna kadar Barry'nin annesiyle yapmak zorunda kaldığı bu değişiklik uğruna yok olacaktı...

Suzi, bildiği bir kadın berberi okulundan söz ederek imdada yetişti, paranın bir kısmını kurtardı.

Haftalar geçiyor, Bayan Healy kahverengi yerine pastel, açık renkli giysiler giyiyor, güzel, koyu renkli şallar takıyordu. Saçlarını boyatmış ve kısacık kestirmişti. Artık yetmiş beş yaşında değil elli yaşında duruyordu.

Fiona'nın koyu renkli parlak saçları da kısacık kesilmişti. Dümdüz bir perçemi vardı. Herkes harika görüldüğünü söylüyordu. Parlak kırmızı veya sarı renkte giysiler giyiyordu artık. Hastanede bir iki doktor ondan hoşlandıklarım belli edecek şekilde laf atmışlardı. Fiona da eskisi gibi evlenme teklif ettiklerini sanacağına yan alaylı gülerken cevap vermişti.

Barry'nin babası evde çok fazla bulunmasa da eskisinden daha çok vakit geçirmeye başlamıştı. Fiona evdeyken ona olabildiğince iyi davranmaya özen gösterdiği belli oluyordu.

Yine de ne yeni saç biçimi ne de yeni renkli giysiler ilişkilerini olaydan önceki duruma getireceğe benzemiyordu.

- Anneme ne kadar iyi davranıyorsun. Harika görünmeye başladı, diyordu Barry.

- Ya ben? Ben de harika görünmüyor muyum?

- Sen hep harikaydın. Ama beni dinle, sakın annemin intihar ettiğini biliyor olma. Sık sık sana söylemediğime dair yemin ettiriyor bana. Senin saygını yitirmek onu çok üzer...

Fiona bu sözleri duyunca yutkunuyordu. Gerçeği Barry'ye de anlatamazdı. Hayattan boyunca bir yalanla yaşayan başkaları da vardı herhalde. Bu o kadar önemli bir yalan değildi, ama çok yanlış ümitlere yol açmıştı...

Yumurta sarılarını beyazlardan ayırıp beze yapmak için kar gibi çırpıtları sırada duyacaklarına hiç hazır değildi Fiona.

- Nerede çalıştığını keşfettim. -Kimin?

- Kadının. Dan'inkinin. Metresinin. Bayan Healy memnundu. Başarılı bir takip işini bitirmiş biri gibiydi...

- Nerede çalışıyor? Bu sözler Barry'nin annesinin yeniden sinir krizleri geçirip intihar etmeye kalkışması mı demek olacaktı acaba? Fiona kuşku içindeydi.

- Dublin'in en şık lokantalarından birinde. Quentin's'te. Adını duymuş muydun?

- Evet. Sık sık gazetede rastlarım, dedi zavallı Fiona.

- Yakında yine gazetelerde görürsen hiç şaşmam, dedi Barry'nin annesi. Yüzünde karanlık bir ifade vardı.

Quentin's'e gidip hadise çıkartacağını mi ima ediyordu acaba? Böyle bir şey yapabilir miydi?

- Orada çalıştığından emin misiniz? Yani, nasıl bu kadar kesin bilebiliyorsunuz, Bayan Healy?

- Onu takip ettim, dedi büyük bir gururla. Dün akşam kamyonetine bindi, gitti. Çarşambaları genellikle böyle yapar. Evde kalır, televizyon seyrederek sonra geceyarısı işe gidiyorum diye çıkar. Yalan olduğunu biliyorum. Çarşambaları başından beri biliyorum. O gece aslında işi yoktur. Sonra dişlerini fırçalar, temiz gömlekler giyer, süslenir, püslenir. Tepeden tırnağa temiz giysiler giyer.

- Nasıl peşinden gittiniz, Bayan Healy? Kamyonetiyle gitti demediniz mi?

- Öyle yaptı. Ama ben de bir taksi tutmuştum. Işıklarını söndürmüştü. Böylece biz de peşinden gittik.

- O kadar zaman kapıda bekleyen bir taksi mi? Dışarı çıkmaya hazır oluncaya kadar mı? Bu deliliğin boyuttan Fiona'yı şaşırtmıştı.
- Hayır, geceyarısından sonra çıkacağını biliyordum. Ben de on ikiye çeyrek kala gelmesini söyledim taksiye. Sonra taksiye bindim ve kamyoneti takip ettik.
- Aman yarabbi! Peki taksinin şoförü ne düşünüyordu sizce?
- Ne düşünecek? Taksimetrelerinde gittikçe yükselen paraları düşünüyordu elbet!
- Sonra ne oldu?
- Kamyonet Quentin's'in arkasına saptı. Kadın sustu. Çok üzülmüş gibi değildi. Fiona, Bayan Healy'nin bundan daha üzgün ve sıkıntılı olduğu günleri hatırlıyordu. Bu akıl almaz misyonu sırasında neyle karşılaşmış olabilirdi?
- Sonra?
- Sonra beklemeye başladık. Yani o bekledi. Şoförle ben de bekliyorduk. Bir kadın çıktı. O kadar karanlıktı ki yüzünü göremedim. Sonra emin bir edayla kamyonete bindi, hızla uzaklaştılar. Biz de izlerini kaybettik.
- Fiona'nın içi rahatladı. Bayan Healy çok gerçekçiydi. "Gelecek çarşamba onu kaybetmeyeceğiz" dedi.
- Fiona ikinci gezintiye engel olacaktı. "Ne kadar pahalıya mal olduğunu görmüyor musunuz? Taksiye vereceğiniz parayla kendinize enfes bir gömlek alırsınız."
- O para benim ev param. Oradan artırdığımla canım ne isterse yaparım.
- Ya sizi görürse. Ya peşinde olduğunuzu anlarsa?
- Kötü bir şey yapan ben değilim ki... Sadece taksiyle geziyorum, o kadar...
- Peki kadım gerçekten gördüğünüzü düşünelim. Ne fark edecek, ne değişecek?
- Nasıl bir kadın olduğunu anlayacağım. Seviyorum sandığı kadını görmüş olacağım. Dan Healy'nin başka bir kadını sevdiğini sandığını söylerken öylesine kendinden emindi ki Fiona, kanının donduğunu hissetti.
- Annen Quentin's'te çalışmıyor mu? diye sordu Fiona Brigid'e.
- Evet. Orada çalışıyor. Neden sordun?
- Gece çalışanları tanır mı? Garson kızları, genç garson kızları?
- Herhalde tanır. O kadar uzun zamandır orada ki tanımaması imkânsız. Neden sordun?
- Sana birisinin adını versem, onun hakkında bilgi alır mısın? Neden sorduğunu açıklamadan, demek istiyorum?..
- Belki yapabilirim. Neden?
- Hep neden diye soruyorsun.
- Nedenini sormadan hiçbir şey yapmam, dedi Brigid.
- Öyleyse unut gitsin, dedi Fiona hafif kızgınlıkla.
- Hayır. Yapmam demedim ki...
- Unut gitsin. Unut...
- Peki peki, tamam. Annemden öğrenmeye çalışırım. Senin Barry'ne mi ilgili? O mu? Quentin's'te

çalışan biriyle ilişkisi olduğunu mu sanıyorsun? Brigid merak içindeydi.

- Tam değil.

- İstersen anneme sorarım.

- Hayır, fazla soru soruyorsun. Bırakalım daha iyi. Yoksa bizi ele verirsin.

- Haydi, Fiona. Kendimizi bildik bileli arkadaşız. Sen bizi korudun biz de seni... Öğrenirim. Bana adını ver, ben de çaktırmadan anneme sorarım.

- Bakalım, belki.

- Kızın adı ne?

- Daha bilmiyorum. Ama yakında öğrenirim, dedi Fiona. Duyanlar Fiona'nın gerçekten bilmediğini anlardı.

- Adını nasıl öğrensek, dedi Fiona, Bayan Healy'ye.

- Bilmem ki... Onlarla yüzleşmekten başka çare göremiyorum.

- Hayır, adım öğrenirsek avantajlı duruma geçeriz. Yüzleşmeye gerek kalmaz.

- Bunu nasıl başarırız bilmiyorum. Nessa Healy'nin kafası karışmıştı. Sessizce düşünüyorlardı.

- Mesela, dedi Fiona, mesela Dan'e Quentin's'ten birinin telefon ettiğini ve aramasını istediğini söylesek. Arayanın kadın olduğunu, adını vermediğini... Sonra telefon ettiğinde kimi istediğini duyarız.

- Fiona, sen o hastanede ziyan oluyorsun, dedi Barry'nin annesi. Sen dedektif olmalıydın. Aynı akşam bu planı uyguladılar. Dan eve gelince onu güler yüzle karşıladılar, yemek ikram ettiler. Sonra, sanki birden anımsamış gibi karısı Quentin's'ten gelen haberi verdi.

Dan telefon etmek için antreye çıktı, Fiona elektrikli mikserin sesini yükseltirken Barry'nin annesi ayaklarının ucuna basa basa kapıdan dinlemeye koştu.

Dan Healy mutfığa döndüğünde iki kadını da yemeklerin başında buldu. "Quentin's dediğine emin misin?"

- Öyle dedi.

- Şimdi aradım. Beni arayan olmadığını söylediler de... Karısı omzunu silktilti. İş hayatı böyledir işte, diyordu sanki. Adam huzursuz görünüyordu. Kısa bir süre sonra yukarı kata çıktı.

- Kimi istediğini duydunuz mu? diye sordu Fiona.

Bayan Healy başını salladı. "Evet. Şimdi adını biliyoruz. Onunla konuştu."

- Kimdi peki? Adı neydi? Fiona heyecandan ve gerilimden nefes alamıyor gibiydi.

- Kadın kimse telefonu o açtı. Bizimki ise, "Tanrı aşkına, Nell, neden evi aradın?" diye sordu. Öyle dedi. Adı Nell.

-NE?

- Nell. O küçük, bencil, orospunun adı Nell. Kadın boşuna onu sevdiğini sanıyor. Öyle kızgın konuştu ki...

- Evet, dedi Fiona.

- Şimdi adını biliyoruz ya, güç bizde, dedi Nessa Healy. Fiona cevap vermedi.

Nell, Brigid ile Grania'nın annelerinin adıydı. Quentin's'te telefon çalınca açan, kasada oturan Nell

Dunne'dan başkası değildi.

Barry'nin babası, arkadaşının annesiyle aşk yaşıyordu. İyi vakit geçirmek için birlikte olunan saçma sapan bir genç kızla değil Nessa Healy'yle aynı yaşta bir kadınla ilişkisi vardı. Kocasını ve iki büyük kızı olan bir kadınla. Fiona bu karmaşık iş, bakalım ne gibi sonuçlar doğuracak diye merak ediyordu.

- Fiona? Ben Brigid.

- İşte telefonla konuşmam yasak, Brigid. Lütfen beni buradan arama...

- Gördün mü? Mezuniyet diplomanı alsaydın insanların seni arayabileceği bir işte çalışırdın, dedi Brigid.

- Anladık, ama yapamadık işte... Ne var Brigid? Burada sıra bekleyen bir sürü insan var da... Aslında kimse yoktu, ama aile hayatının içyüzünü öğrendikten sonra arkadaşıyla konuşmaktan rahatsız oluyordu.

- Hani Barry'nin hoşlandığını sandığın o piliç vardı ya. Quentin's'te çalışan... adını söyleyecektin ben de annemden bilgi alacaktım.

- Hayır! Fiona adeta çılgılık atmıştı.

- Ne oluyorsun? Bunu isteyen ben değildim ki...

- Fikir değiştirdim.

- Neden öyle söylüyorsun. Bir kenarda çimleniyorsa bilmek hakkın.. İnsanların bilmek hakkı...

- Öyle mi Brigid? Gerçekten insanların hakkı mı bilmek? Fiona gereğinden fazla duyarlı olduğunun farkındaydı.

- Tabii ki... Hem sana, hem o kıza "Seni seviyorum" diyorsa, tabii ki bunu bilmek senin hakkın.

- Ama gerçek tam senin anlattığın gibi değil.

- Neden? Sana seni sevdiğini söylemiyor mu yoksa?

- Söylüyor... Aman Brigid, ne olur bu konuyu bırak... -Fiona?

-Efendim?

- Bence ciddi olarak deliriyorsun. Bunu bilmen gerek sanırım.

- Peki, Brigid. Tamam. Fiona, bu seferlik yan deli biri olmakla suçlandığına pişman değildi.

Fiona, Barry'nin annesine, "Kadının genç olması mı yoksa yaşlı olması mı sizi daha çok üzer?" diye sordu.

- Nell'in mi? Genç olduğu kesin. Öyle olmasaydı beni aldatmasına hiçbir neden olmazdı, değil mi?

- Herkes, "Erkekleri anlamak imkânsız" diyor. Bakarsınız yaşlı biridir.

Nessa Healy son derece sakindi. "Eğer beni aldatıyorsa bunu ancak çok genç biriyle yapacağından eminim. Erkekler pohpohlanmaya bayılırlar. Ama o beni seviyor. Bunu biliyorum. Sana anlattığım gibi elimde olmayan nedenlerle hastaneye yattım. Bir gün, ben uyurken gelip çiçek bıraktı. Elle tutulur başka şeyler olsa bile bunu unutmam mümkün değil."

Barry heyecanla eve dönmüştü. Perşembe günü düzenledikleri partiye rağbet çoktu... Muhteşem bir gece olacaktı. Magnifico. Bay Dunne, böyle bir basandan sonra gelecek yıl daha kapsamlı bir yetişkinler okulu programını hazırlayacaklarını açıklamıştı.

- Bay Dunne mi dedin? diye sordu Fiona boş bir sesle.

- Bu kursları tasarlayan ve başlatan o... Signora'nın yakın arkadaşı. Kızlarını tanıdığını söylememiş miydin?

- Evet. Tanıyorum.

- O kadar mutlu ki anlatamam. Bu başarının en büyük payı onun...

-O da gelecek mi?

- Hey, Fiona, uykuda mı geziyorsun? Babalarıyla partiye gelecekleri için kızlarına bilet satamayacağımızı söyleyen sen değil miydin?

- Ben mi söyledim? Belki de söylemişti, ama o çok eskidendi. Şimdi bildiklerini öğrenmeden önce...

- Karısı da gelir mi sence? diye sordu.

- Bilmem... Herhalde. Karısı veya kocası olan herkes, annesi, babası veya seven bir kız arkadaşı olan herkes... hepsinin gelmesi için elimizden geleni yapıyoruz.

- Ya baban? O da geliyor mu?

- Bugün geleceğini söyledi, dedi İtalyanca konuşan Bartolomeo. Böyle bir ekibin içinde olmaktan mutluydu.

Mountainview Okulu'nda herkes festa gecesini büyük bir hevesle bekliyordu.

Signora kendisine yeni bir elbise alacaktı, ama son anda o parayı okulun salonuna renkli ampuller almak için harcamaya karar verdi.

- Aman, Signora, dedi Suzi Sullivan. Good as New'da tam size göre bir elbise gördüm. Bırakın, okul eski lambalarla idare etsin...

- O akşamı hayatları boyunca unutmamalarını istiyorum. Güzel, renkli ışıklar geceye çok daha romantik bir hava verir... Kırk pounda yeni bir elbise alsam kimin umurunda? Fark edecek kimse yok ki...

- Işıkları ben halledersem o elbiseyi alır mısınız? diye sordu Suzi.

- Sakın Luigi'den böyle bir şey isteme... Signora kuşku içindeydi.

- Hayır. Onun yeraltı dünyasıyla ilişkisine son verdiğine yemin ederim. Hayır. Elektrikçide çalışan birini tanıyorum. Jacko diye biri. Evimin elektrik işlerini yenilemek istediğimde Lou İtalyanca dersinde soruşturdu. Laddy de çalıştığı otelin elektrikçisinin adını vermiş. Onu göndereyim, istediğinizi ona anlatın.

- Bilmem ki, Suzi...

- Ucuza yaparsa, ki bundan eminim, o elbiseyi alacağınıza söz veriyor musunuz?

- Tabii, Suzi, diye yanıtladı Signora, bir taraftan da insanların neden her şeyi giyimle ölçtüklerini sorguluyordu.

Jacko okulun salonuna göz atmaya geldi. "Ahır gibi bir yer olacağını tahmin etmeliydim" dedi.

- Biliyorum, ama iki veya üç sıra renkli ampul koyarak... Noel ışıkları gibi...

- Acıklı olur, dedi Jacko.

- Başka bir şey alamayız. Paramız yok. Bu kez acıklı olan Signora'nın yüz ifadesiydi.

- Almaktan söz eden kim? Bu işi bana bırakın, ben gerektiği gibi aydınlatırım. Spotlar filan getirir diskoya çeviririm. Her şeyi bir gecelik hazırlar, ertesi gün de toplarım.

- Olmaz. Bunu yapamazsınız. Bir servet harcamanız gerekir. Sonra o ışıkları idare edecek kimsemiz de yok.

- Ben gelirim, patlayan bir şeyler olmaması için başında dururum. Bir gece olduğuna göre sizden para da almam.

- Bütün bunları neden yapıyorsunuz?

- Sadece elektrik şirketimi tanıtan büyük bir afiş asın, yeter. Jacko'nun gülümsemesi tüm yüzünü kaplıyordu.

- Yanınızda birini getirmek istersiniz belki. Size birkaç bilet verebilir miyim? Signora bu kadar iyiliğin altında kalmak istemiyordu.

- Hayır. Son günlerde yalnızım, Signora, dedi çarpık bir gülümsemeyle. Ama partide birisiyle tanışırsam karışmam. Ne de olsa tüm vaktimi ışıklara bakarak geçirecek değilim.

Bill Burke ile Lizzie Duffy'nin toplam on kişi bulmaları gerekiyordu. Grania Dunne daha önce davrandığı için Bill'in bankada satacak adam bulması imkânsızdı. Lizzie'nin annesinin o akşam Dublin'de olacağını öğrenmişlerdi.

- Çağırma cesaretini gösterelim mi? Ne dersin? diye sordu Bili. Bayan Duffy acayip biriydi, onu böyle bir yere götürmenin tehlikesi büyük olabilirdi.

Lizzie soruyu ciddi olarak düşündü. "Başımıza gelebilecek en kötü şey ne olabilir?" diye sordu.

Bili bir süre düşündükten sonra, "Sarhoş olup orkestra eşliğinde şarkı söyler...."

- Hayır sarhoş olduğunda herkese babamın ne hergele olduğunu anlatır...

- Nasıl olsa müziğin sesi yüksek olacağına göre... Kimse duymaz. Anneni çağıralım, dedi Bili.

Constanza istese bütün biletleri alırdı, ama amaç bu değildi. Amaç birilerini davet etmektir.

Veronica geliyordu, işten de bir arkadaşım getiriyordu. Kız evlatlar harikaydı. Biraz çekinerek oğlu Richard'ı da kız arkadaşıyla davet etmişti. Richard'ın memnuniyetle geleceğini görünce çok sevindi. Mahkeme boyunca ve karar açıklandığında çocukları ona o kadar destek olmuşlardı ki... Harry, önceden tahmin ettiği gibi kısa bir süre tutuklu kalacaktı. Her hafta dört çocuğu sahildeki ufak apartmanına onu ziyarete geliyorlardı. Demek hayatta doğru yaptığı bazı şeyler olmuştu...

Birkaç gün sonra, Richard, "Buna inanmayacaksın" diye telefon etmişti. "Mountainview Okulu'ndaki şu fes ta'n var ya... Patronum, Bay Malone de gidiyor. Bugün o partiden söz etti."

- Dünya ne kadar küçük, dedi Connie. Belki kayınpederini çağırırım. Paul'ün karısı da geliyor mu?

- Sanırım, dedi Richard. Yaşlılar genelde kanlarını da getirirler. Connie, İtalyanca dersine katılanlardan hangisinin Paul Malöne'yi davet ettiğini merak ediyordu.

Gus ile Maggie, Laddy'ye tabii ki Festa'ya geleceklerini söylediler. Hiçbir şey gelmelerini engelleyemezdi. Patates kızartması satan arkadaşlarını da davet edeceklerdi, böylelikle bunca yıl yaptığı çevirmenlik için teşekkür etmiş olurlardı... Otelde birkaç kişilik şaraplı akşam yemeğini piyangoya koyuyorlardı.

Signora'nın kiracı olduğu evde Jerry Sullivan partiye gelmek için yaş sınırı olup olmadığını soruyordu.

- On altı, Jerry. Sana kaç kere söyledim. Okulda disko gibi aydınlatılmış içkili bir partiye büyük ilgi olduğunu biliyordu Signora.

Müdür, Bay O'Brien daha büyük öğrencilerin bile katılmasını engellemeye çalışıyordu. "Hepiniz

okulda yeterince vakit geçiriyorsunuz. Neden her zamanki gibi kulakları sağır eden müziğinizi dinlemek için yer altındaki o korkunç, duman dolu yerlerden birine gitmiyorsunuz?"

Son günlerde Tony O'Brien şeytana benziyordu. Hayatının aşkı Grania Dunne'in hatırı için sigarayı bıraktıktan sonra çok değişmişti. Ancak Grania öylesine mucizeler yaratmıştı ki karşılığında sigarayı bırakması hafif kalıyordu. Grania babasını ziyaret ederek gönlünü almıştı.

Genç kadının bunu nasıl başardığını bilmiyordu. Tek bildiği Aidan Dunne'in el sıkışmak için ertesi gün ofisine geldiğiydi.

- Kraliçe Victoria zamanındaki babalar gibi davrandım, demişti. Oysa kızım ne istediğini bilecek yaşta, onu mesut edebiliyorsan bu yeterli.

Tony şaşkınlıktan sandalyeden düşecek gibi olmuştu. "Aidan, bugüne kadar saçma sapan bir yaşantım oldu. Ama Grania benim için bir dönüm noktası. Kızın beni gençleştiriyor, kendimi iyi hissetmemi, mutlu ve umut dolu olmamı sağlıyor. Onu hiçbir zaman hayal kırıklığına uğratmayacağım. Senden tek istediğim söylediklerime inanman..."

Sonra, öylesine ek sıkışmışlardı ki ikisinin de kolları günlerce ağrımişti.

Bu durum hem evde hem de okulda, işleri kolaylaştırmıştı. Grania doğum kontrol hapı almaktan vazgeçmişti. Tony de Aidan'ın bu jesti kolay yapmadığını biliyordu. Ne tuhaf adamdı Aidan... Onu daha iyi tanımasa, Signora'yla bir ilişkisi olduğuna inanacaktı.

Ama Aidan gibi biri evlilik dışı ilişkiye girmezdi.

Signora'nın arkadaşları Brenda ile Patrick Brennan da partiye geliyorlardı. "Arada sırada başkasına bırakamazsan başarılı bir işin sahibi olmanın ne yaran var" diyorlardı.

Yardımcı bir aşçıları ve müşterileri karşılamaya yardım eden birileri vardı. Lokanta onlar olmadan bir gece olsun idare edilemeyecekse yanlış yönetiliyor demektir. Kasada oturan Nell Dunne da orada olacaktı. "Demek ki Quentin's bir geceliğine B takımının eline kalacak" diyorlardı gülererek.

- Hepimiz neden gidiyoruz, anlamıyorum. Delirdik herhalde... diyordu Nell Dunne.

- Belki de dayanışma içinde olduğumuzu belirtmek içindir, diye yanıtlıyordu Bayan Brennan, Nell'e tuhaf tuhaf bakarak.

Nell her zamanki gibi Bayan Brennan'ın kendisinden hoşlanmadığını düşündü. Söylediği o kadar aptalca mıydı da öyle tuhaf tuhaf yüzüne bakmıştı? Brennan'lar gibi önemli insanların ve Nell Dunne gibi Dublin'de tanınmış birinin, toplu halde Mountainview'a; Aidan'ın yıllarca hiç karşılık görmeden kendini adadığı o harap okulun bahçesindeki barakaya gitmeleri akıl alacak gibi değildi.

"Yine de ağzımı açmasaydım daha iyi olurdu" diye düşündü. Bu sözlerle Brennan'ların gözünden düşmüştü.

Partiye gitmesi daha doğru olurdu. Nasıl olsa Dan o akşam boş olmadığını, oğluyla bir yere gitmek zorunda olduğunu söylemişti. Nell, gitmezse kızlarını da gücendirmekten korkuyordu.

O okulda yapılan her şey gibi can sıkıcı olacağı kesindi. En azından şık giyinmesi gerekmiyordu. Bir dilim pizza yiyerek kulakları sağır eden İtalyanca şarkılar dinlemek için beş pound vermek ! Aman Tanrım, ailesi için yaptığı fedakârlıkların sonu yoktu.

Grania ile Brigid defesta'ya hazırlanıyorlardı.

- Babamın hatırı için gecenin çok iyi geçmesini istiyorum, dedi Grania.

- Babam patronuyla yatmana izin verdiğine göre başa çıkamayacağı hiçbir şey yok, diye

düşünüyorum. Onu yıkabilecek hiçbir şey kalmadı. Brigid, salondaki aynanın önünde saçlarını tarıyordu.

Grania sinirlenmişti. "Durmaktan söz etmesen memnun olurum. Aramızdaki bağ onun çok ötesinde..."

- Tony yaşında biri zaten fazla yatamaz, yorgun düşer, dedi Brigid alaylı bir ifadeyle.

- Ayrıntılarını anlatsam kıskançlıktan ölürdün! dedi Grania saçlarını boyarken. Odaya anneleri girdi. Hadi, Anne. Hazırlan! Birkaç dakikaya kadar çıkıyoruz, dedi Grania.

- Ben hazırım.

Annelerine baktılar. Saçları taranmamıştı, yüzü boyasızdı, üstünde günlük bir elbise, omuzlarında yün hırka vardı. İki kardeş bir şey söylemeden birbirlerine baktılar.

- Peki, dedi Grania. Yola çıkalım.

Nessa Healy hastaneye yattığından beri ilk kez bir yere gidiyordu. Renkler konusunda danıştığı kadın çok doğru önerilerde bulunmuştu.

Barry yıllardır annesinin bu kadar güzel ve bakımlı olduğunu görmemişti. Fiona'ya viaggio'ya gelmesini teklif etmek istiyor ancak aynı odada kalmaları gerekeceğinden korkuyordu. Tanışalı haftalar geçmişti, uzun bir süredir çıkıyorlardı, ama işin o yanında fazla ilerleme yoktu. Barry aslında bunu istiyordu, ama hiçbir zaman doğru yeri, doğru zamanı bulamamıştı.

Babası rahatsızdı. "Orada ne tür insanlar olacak, oğlum?" diye merak ediyordu.

- Derse katılan herkes, Baba. Bir de benim sizleri sürüklediğim gibi sürükleyecekleri insanlar... Göreceksin, harika bir gece olacak...

- Eminim.

- Baba, Bayan Clarke bu sosyal bir gece olsa da süpermarketin kamyonetini alabileceğimi söyledi. Sen veya annem sıkılırsanız sizi eve getiririm. Geldikleri için öyle mutlu ve hevesli görünüyordu ki babası bir an için kendini suçlu hissetti. "Dan Healy'nin masada hâlâ içki bulunan bir daveti terk ettiği duyulmuş mudur?" dedi.

- Fiona'yla orada mı buluşuyorsunuz? diye sordu annesi. Son zamanlarda içtenlikle bağlandığı bu genç kızdan destek almak istediği belliydi. Fiona, Nell'le yüzleşmeyi biraz erteleyeceğine dair söz almıştı. En azından bir hafta için. Tek bir hafta için... Nessa Healy istemeye istemeye razı olmuştu.

- Evet, dedi Barry. Israrla yalnız gitmek istedi. Yola çıkalım mı? Ve üçü yola çıktılar. Signora, okulun salonunda ayakta duruyordu.

Sullivan'lardan çıkmadan büyük aynada kendine bakmıştı. Bir yıl önce İrlanda'ya dönen kadına hiç benzemediği kesindi. Sevgili Mariosunun arkasından gözyaşları dökken, düzensiz, uzun eteği ve yele gibi kırmızı saçlarıyla o günlerde kendini bir dul gibi görüyordu. Utanıyor, insanlardan ne iş ne de kalacak bir yer isteyebiliyordu. Kendi ailesinden de korkuyordu.

Bugün ise dimdik, şık bir kadındı. Kahverengi ile lila karışımı elbisesi o tuhaf saç rengine çok yakışıyordu. Suzi bu elbisenin aslında en az 300 pound ettiğini söylemişti. Aman yarabbi! Yüzünü de Suzi boyamıştı.

- Beni kim görecek? demişti karşı çıkarak.

- Bu akşam sizin akşamınız, Signora, demişti araya giren Peggy Sullivan. Gerçekten de öyleydi. Yanıp sönen renkli ışıkların altında, duvarları posterler ve resimlerle süslü odanın ortasında,

hoparlörlerden arka arkaya İtalyanca şarkılar duyulan salonda dimdik duruyordu. Birazdan, daha büyük canlılık katacak orkestra da gelecekti. Nessun Dorma, Volare ve Amrivederci Roma adlı şarkıların sık çalınmasına karar vermişlerdi. "Tanınmış şarkılar olsun" demişlerdi.

Kapıda Aidan Dunne belirdi. "Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum" dedi.

- Teşekkür etmesi gereken biri varsa o da benim, Aidan. Adı İtalyanca'ya dönüşmeyen bir tek o vardı. Bu da Aidan'a bir ayrıcalık veriyordu.

- Heyecanlı mısınız? diye sordu Aidan.

- Biraz. Ama etrafımız arkadaşlarımızla dolu. Neden heyecanlanayım? Herkes bizden yana, bize karşı olan kimse yok ki...

Sonra gülümsedi. Aslında ailesinden kimsenin, tek bir kişinin bile onu desteklemeye gelmeyeceğini düşünmek istemiyordu. Onlardan gelmelerini istemişti. İsrar etmeden söylemişti. Bir kerecik olsun dönüp "Size kardeşimi tanıtayım" veya "Annemle tanışıyor musunuz" demeyi ne kadar isterdi... Ama hayır.

- Gerçekten harika bir görüntü, Nora. Yani buraya değil, size harikasınız demek istiyorum.

İlk kez ona "Nora" diyordu. Bunun anlamını düşünmesine fırsat kalmadan ilk davetliler gelmeye başladılar. Kapıda, Constanza'nın son derece işbilir arkadaşı Vera, biletleri topluyordu.

Vestiyerde ise İtalyanca kursundan Caterina ve Harriet adındaki cin gibi arkadaşı paltoları alıp kaybetmemelerini tembih ederek numaralar veriyorlardı. Yabancılar okula girdiklerinde karşılaştıkları manzaraya ve düzene hayran kalıyorlardı.

Müdür Tony O'Brien ise tebrikleri ve takdirleri Signora'ya yönlendiriyordu. "Ne yazık ki benim hiçbir katkı olmadi. Her şey bu projenin yaratıcısı Bay Dunne ile Signora'nın emeğiyle gerçekleşti."

Onlar da gelin ile damat gibi kapıda tebrik kabul ediyorlardı.

Fiona, Grania ile Brigid'in anneleriyle kapıdan girdiklerini görünce şaşkınlık içinde nefesini tuttu. Bayan Dunne'ı bugüne kadar çok görmüştü, ama bu akşam tanınmayacak haldeydi. Tam bir yıkıntı gibiydi. Sanki yüzünü bile yıkamamıştı.

"Ne iyi" diye düşündü Fiona acımasızca. Boğazında yutmakta zorluk çektiği büyük bir lokma vardı sanki. Az pişmiş büyük bir patates parçasını veya kocaman çiğ bir kerevizi yutmak ister gibiydi. Bunun korku olduğunu biliyordu. Gözlüklü fare Fiona başka bir hayatla oynamaya niyetleniyordu. Bir sürü insana bir dolu yalan söyleyecek, hepsini öldüresiye korkutacaktı. Acaba düşündüklerini başaracak mıydı yoksa yarı yolda başı dönerek kendini kaybedecek miydi?

Tabii ki başaracaktı. Başarmalıydı. Yaşlı adamın evi terk ettiği, "Grania'nın Çin yemeği getirttiği o geceyi hatırla" diyordu. Fiona o gece tüm yaklaşımlarını ve stilini değiştirmişti, sonuç ne harika olmuştu... Nessa Healy'deki değişiklikleri ve bu partiye gelmesini tek başına o sağlamamış mıydı? Bütün bunlar gözlüklü bir farenin yapacağı işler değildi. Buraya kadar gelmişken pes edemezdi. Sonuna kadar gitmeliydi. Herkesi üzen bu ilişkiyi sona erdirmeliydi. Ancak bunu başardıktan sonra hayatına dönecek ve ilişkisini yoluna koymaya başlayacaktı.

Fiona yüzüne özgüvenli bir gülümseme yerleştirerek etrafını incelemeye koyuldu. Partinin biraz hız almasını beklemek zorundaydı.

Parti çok çabuk hız aldı. Hararetli konuşmalar, ve bardak şıkırtıları arasında orkestra yerini almıştı. Her yaşa uygun altmışlı yılların ağır başlı müziğiyle dans başladı.

Fiona, aşağılayıcı bakışlarla etrafı süzerek tek başına duran Nell Dunne'a yaklaştı. "Beni hatırlıyor

musunuz, Bayan Dunne?"

- Ah, Fiona? Adım ilgisizce ve zorla bulmuş gibiydi.
- Evet, gençken bana çok iyi davranırdınız, Bayan Dunne. Bunu hiç unutmuyorum.
- Gerçekten mi?
- Evet. Size çaya geldiğimde. Bu nedenle alay konusu olmanızı, rezil olmanızı hiç istemem.
- Neden rezil olacaktım ki?
- Dan, orada duran adam...
- NE? Nell, Fiona'nın parmağıyla gösterdiği yöne baktı.

- Her tarafta gezer, karısının ne kadar rüküş ve değersiz olduğunu, durmadan intihar etmeye kalkıştığını, onu bırakıp gitmeye nasıl can attığını anlatır. Adamın bu sözleri söylediği bir dizi kadınla ilişkisi var... Hepsine aynı yalanları anlatır...

- Neden söz ettiğini bilmiyorum.
- Durun bakayım... hımm... Çarşamba geceleri ile başka bir gecesinin kadını da sizsiniz sanırım... Onun yöntemi bu...

Nell Dunne, Dan Healy'nin yanında duran ve birlikte güldüğü şık kadına baktı. Sözünü ettiği karısı bu olamazdı... "Onun hakkında bu kadar çok şeyi sen nereden biliyorsun bakalım?" diye sordu Fiona'ya.

- Kolay, dedi Fiona. Annemi de böyle elde etti. Kamyonetiyle gelip işten alırdı. Annem ona tutkundu. Korkunç bir şeydi.
- Bunları neden bana söylüyorsun? Bakışları deli gibiydi, sesi ise kısılmıştı. Durmadan sağa sola bakıyordu.

Fiona, Bayan Dunne'ı iyice sarstığını anladı. "Çalıştığım yere sebze ve meyve getirir, geldiğinde hep kadınlardan söz eder, sizden de bahseder, ona deli olduğunuzu, onsuz yapamadığınızı anlatır. .. 'Quentin's'teki lüks hatun' der sizin için. Birden sözünü ettiği kişinin Brigid ile Grania'nın annesi olduğunu anladım. Sanki benim annemden söz ediyor gibiydi... Midem bulandı, hasta oldum.."

- Anlattıklarının tek kelimesine bile inanmıyorum. Sen son derece tehlikeli zır deli bir kızsın, dedi Bayan Dunne. Gözleri ince iki çizgi gibiydi.

Luigi kurstaki Caterina'yla ateşli bir şekilde dans ediyordu. Caterina ile arkadaşı Harriet vestiyer sorumluluğundan kurtulmuşlar, kaybettikleri zamanı kazanmaya çalışıyorlardı.

- Özür dilerim, dedi Fiona Luigi'yi pistten sürükleyerek.
- Ne var? Suzi kızmaz ki... Dans etmemden hoşlanıyor. Çok öfkeli görünüyordu.
- Bana bir iyilik yap lütfen, dedi Fiona yalvarırcasına. Hiç soru sormadan istediğimi yap...
- Peki.

- Kapının yanında duran o esmer adama gidip çarşamba geceleri birlikte olduğu kadını yalnız bırakmamasını söyler misin?

- Ama?..
- Nedenini sormayacağına söz verdin ama!
- Nedenini sormuyorum, sadece suratıma bir yumruk yer miyim acaba diye merak ediyorum, o kadar?

- Hayır yemezsin. Hem Luigi? -Evet?
- İki şey. Bundan ne Suzi'ye ne de Bartolomeo'ya söz etmeyeceğine söz ver.
- Verdim gitti.
- Bir de adamla konuşurken insafsız biri gibi görünmeye çalış lütfen.
- Çalışırım, dedi Luigi, içinden bunun kolay olmayacağını düşünüyordu.

Nell Dunne, Dan'ın yanma gitmeye karar verdi. Dan çok öfkeli, iri, kalın enseli biriyle tartışıyordu. Yanından geçerken ağzının kenarından bir şeyler fısıldamayı düşünüyordu. "Biraz konuşalım" diyecekti. Başıyla yan taraftaki koridoru gösterecekti.

Buraya geleceğinden neden söz etmemişti ki? Neden bu kadar gizliliğe gerek duymuştu? Bu kadar büyük bir sır perdesine? Kim bilir bilmediği daha neler vardı...Tam yanına yaklaşırken Dan onu gördü. Yüzünde büyük bir korku vardı. Uzaklaşmaya çalıştı. Karısının kolundan tuttu ve dansa kaldırdı.

Orkestra, Ciao Ciao Bambino adlı parçayı çalıyordu. Aslında müzisyenler bu tür parçalardan nefret ediyorlardı, ama iş işti. Yarınki akşam gazetesinde onlara ait bir yazı çıkacaktı.

Fiona, her şeyi daha iyi görebilmek için bir sandalyenin üstüne çıktı. Hem görmek hem de hiç unutmamak için. Barry, biraz önce viaggio'ya gelmesini istemiş o da "Peki" demişti. Gelecekteki kayınvalidesi kayınpederiyle dans ediyordu.

Grania ile Brigid'in anneleri ise salondan çıkıp gitmeye çabalıyordu. Paltosunu almak için Caterina ve Harriet'in vestiyeri açmalarını istiyordu. Kadının gittiğini sadece Fiona görmüştü. Barry varlığından bile haberdar olmamıştı. Frezyaların nereden geldiğini kimsenin öğrenememesi gibi Barry'nin bu kadının varlığından haberdar olmasına da hiç gerek kalmayacaktı.

- Benimle dans eder misin? diye sordu Fiona'ya. Three Coins in the Fountain çalıyordu. Dokunaklı ve duygusal bir şarkıydı...

Barry ona sımsıkı sarıldı. "Ti amo, Fiona, carissima Fiona."

- Anch'io. "Ben de" demek. Ben de seni seviyorum. Ti amo da morire.
- Aman Tanrım, bunları nereden öğrendin? Hayatında hiçbir şeyden bu kadar etkilenmemişti.
- Signora'ya sordum. Sonra tekrarladım. Her ihtimale karşı... -Her ihtimale mi?
- Sen söylersin diye... Ne cevap vereceğimi bilmek için...

Etrafları şarkının saçma sözlerini bir ağızdan söyleyen insanlarla doluydu. Grania ile Brigid'in babaları karısının nerede olduğunu merak edip aramaya koyulacağına Signora'yla konuşuyordu. Birinin aklına gelse dansa başlayacak bir çifti andırıyorlardı. Barry'nin babası, huzursuz bir tavırla etrafa bakmaktansa yeniden bir kadına benzemeye başlayan karısıyla konuşuyordu. Brigid ise eskisi gibi üstündeki dar etekliği çekiştireceğine bol kırmızı elbisesi içinde hiç kaçmaya niyetli görünmeyen bir adamla dans ediyordu. Grania da o yaşlı adamın, Tony'nin koluna girmişti. Onlar dans etmiyorlardı, ama evleneceklerdi. Fiona'yı düğünlerine davet etmişlerdi.

Fiona, büyümenin ne harika bir şey olduğunu düşündü. Bütün olanların değilse bile olayların büyük çoğunluğunun sorumlusu oydu.

Viaggio

- Bay Dunne'ı neden düğünümüze çağırmak zorunda olduğumuzu anlamıyorum? dedi Lou.
- Signora'nın hatırı için. Yoksa kendini yalnız hisseder.
- Niye? Sanki başka kimsesi yok mu? Tanrı aşkına seninkilerle aynı evde oturmuyor mu?"
- Ne demek istediğimi anlıyorsun. Suzi kararlıydı.

- Karısını da mı çağıracağız? Liste gittikçe uzuyor... Adam başına on yedi pound alacaklarını unutma, hem de ağızlarına bir damla içki girmeden önceki fiyat bu...

- Tabii karısını çağırmayacağız. Senin aklın nerede? dedi Suzi, yüzünde sanki anlayışı kıt biriyle evleniyormuş gibi kuşkulu bir ifade belirmişti. Lou'yu en çok korkutan ifadeydi bu.

- Tabii çağırmayacağız, canım, dedi Lou çabucak. Bir an için daldım da...

- Sizin taraftan çağırmak istediğin başka birileri var mı?

- Yok, hiç yok. Zaten gelenlerin tümü bizim taraftan sayılır. Nasıl olsa hep birden balayına çıkmıyor muyuz? derken Lou'nun sanki neşesi yerine gelmiş gibiydi.

- Evet. Dublin'in yansıya birlikte balayına çıkıyoruz... dedi Suzi sıkıldığını belli ederek. Nell Dunne kızından evlilik tarihini duyduğunda, "Demek Evlendirme Memurluğu'nda, öyle mi?" diye sordu.

- Evet. Hiç birimiz kiliseye adım atmadığımızı göre kilisede evlenmek ikiyüzlülükmiş gibi geliyor, dedi Grania. Nell omuz silkti. Geleceksin değil mi, anne? Grania'nın sesi kaygılıydı.

- Tabii geleceğim. Neden sordun?

- Hiç... hiç... sadece...

- Bartolomeo, Fiona'yla aynı odayı mı paylaşacaksınız?" diye sordu Signora.

- Si, Signora, grazie, o işi hallettik. Barry işin ne kadar zevkle halledildiğini hatırlayarak kızardı.

- İyi. Böylelikle bizim işimizi de kolaylaştırmış oldunuz. Tek kişilik odalar büyük sorun yaratıyor.

Signora, Constanza'yla, Aidan Dunne da Lorenzo'yla aynı odada kalmaya karar vermişlerdi. Diğerlerinin zaten eşleri hazırды.

Brigid Dunne'ın çalıştığı seyahat acentası çok yardımcı olmuş, tüm olasılıkları inceleyerek en düşük fiyatı vermişti. Brigid Dunne'ın da aslında onlara katılmaya can attığı belliydi.

- Neden Denizden Gelen Yaşlı Adam'la birlikte onlara katılmıyorsun? diye sordu Grania'ya.

Brigid böyle alaylı konuştuğunda Grania gülmekle yetiniyordu. "Babama sorun yaratmamak için... Bir de bu asrın en güzel yaşlılar düğününü hazırlıyoruz."

Brigid kıkır kıkır güldü. Grania söylenenlere aldırılmayacak kadar mutluydu. Meşhur viaggio'nun hazırlıkları yapılırken annelerinin adının geçmemesi ikisini de şaşırtmıştı. Nedenini bilmeden ikisi de bu konuyu açmaktan kaçınıyorlardı. Bu hem çok ufak hem de çok önemli bir konu gibi görünüyordu. Yoksa anneleri ile babaları ayrılmayı mı düşünüyorlardı? Ama imkânsızdı, onlar gibi ailelerde ayrılmak diye bir şey düşünülemezdi...

Fiona, viaggio'dan birkaç gün önce Barry'yi eve yemeğe getirdi.

- Sen neredeyse bizim evde yaşıyorsun. Benim ise sizin eve girmem sanki yasak... demişti Barry.

- Bizimkileri çok geç oluncaya kadar tanımanı istemedim.

- Ne yapmak için çok geç?

- Beni bırakman için. Yani bana karşı içinde dayanılmaz bir arzu duymanı ve beni insan olarak çok fazla beğenmeni bekledim.

Öylesine içtenlikle konuşuyordu ki Barry gülmek için kendini zor tuttu. "Öyleyse ben de dayanılmaz arzu bölümünün böylesine öncelik kazanmasına ne kadar memnun olduğumu söylemeliyim" dedi. "Ailen korkunç olsa bile bu şartlarda onlara katlanmak zorunda olacağım."

Gerçekten korkunçtular. Fiona'nın annesi "Çantaların çalınma ve güneş yanığına uğrama olasılığı olmadığından tatil için İrlanda'dan daha güzel yer yoktur" diyordu.

- Kapkaççılar bizde de yok mu sanki?

- Hiç olmazsa burada İngilizce konuşuluyor, diye araya girdi babası.

Barry, İtalyanca'yı hazırlıklı olmak için öğrendiğini, böylece lokantada rahatlıkla yemek ısmarlayabileceğini, polisle konuşabileceğini, hastaneye gitmek zorunda kalırsa veya otobüste bir sorun çıkarsa derdini anlatabileceğini söyledi.

- Benim de söylemek istediğim bu işte, diye haykırdı Fiona'nın babası zafer kazanmış biri edasıyla.

- Tek kişilik oda için ne kadar fark alıyorlar? diye sordu annesi.

- Gecede beş pound, diye yanıtladı Fiona.

Barry aynı anda, "Gecede dokuz pound" demişti. Göz göze geldiler. "Şey... yani, erkekler için daha fazla para alıyorlar" dedi Barry çaresizlikle.

- Neden? diye sordu Fiona'nın babası. Kuşkulandığı belliydi.

- İtalyanların karakteriyle ilgili bir şey... Erkeklerin eşyalarını filan koymak için daha büyük odalara gereksinimleri olduğunu düşünüyorlar sanırım.

- Kadınların giysileri daha fazla değil midir? Bu kez kuşkulanan Fiona'nın annesiydi. Kızı, kendi giysileri için büyük bir oda tutan bir adamla nasıl arkadaşlık edebilirdi?

- Annem de aynı şeyi söylüyor... Unutmadan söyleyeyim. O da sizinle tanışmak için sabırsızlanıyor.

- Neden? diye sordu Fiona'nın annesi.

Barry bu sorunun cevabını bulmakta zorlandı: "Annem böyledir. İnsanları çok sever" demekle yetindi.

- Şanslı kadın! dedi Fiona'nın babası.

Viaggio'dan bir akşam önce Grania, "İtalyanca'da bol şanslar nasıl denir, Baba?" diye sordu.

- İn bocca al lupo, Papa. Grania tekrarladı. Babasının çalışma odasındaydılar. Babası, haritalarını ve kitaplarını hazırlamaktaydı, hepsini yanında taşıyacağı ufak bir bavula yerleştirmeye kararlıydı. Giysilerim kaybolursa da gam yemem, benim için asıl önemli olan bunlar, diyordu.

-Annem bu akşam çalışıyor mu?

- Öyle sanıyorum, canım.

- Düğüne geldiğinde güneşte yanmış olacaksın, değil mi? Havanın neşeli olmasında kararlıydı

Grania.

- Evet. Düğününü bizim evde yapmayı çok istediğimizi biliyorsun, değil mi?

- Evet, ama biz gerçekten bir pub'da olmasını istiyoruz.

- Oysa hep bu evde evleneceğini, tüm masrafları benim karşılayacağımı düşünürdüm.

- Kocaman bir pastanın ve şampanyanın parasını veriyorsun ya. Yetmez mi?

- Bilmem?... Umarım yeter.

- Fazla bile. Dinle beni, bu yolculuk seni heyecanlandırıyor mu?

- Biraz. Umduğumuz kadar, diğerlerine umut verdiğimiz kadar veya eski yolculuklarımızın anısı kadar başarılı olmazsa... Kurs o kadar iyi gitti ki bu seyahat havayı bozarsa çok üzülürüm.

- Olmaz, Baba. Görürsün, harika geçecek... Birçok bakımdan keşke ben de gelseydim, diyorum.

- Birçok bakımdan keşke gelseydin. İkisi de Aidan'ın yirmi beş yıllık eşinin İrlanda'da kalacağını, onlarla gelmeyeceğini ve dediğine göre kimsenin ona "Gel" demediğini ağızlarına almadı.

Jimmy Sullivan'ın Northside'da işi çıkmıştı. Signora'yı havaalanına o götürüyordu.

- Daha çok zamanınız var, dedi Signora'ya.

- O kadar heyecanlıyım ki... Bir an önce yola çıkmak istiyorum.

- Kocanızın ailesini görmeye eskiden yaşadığınız köye gidecek misiniz?

- Yok, hayır Jimmy. Zamanım olmayacak.

- İtalya'ya kadar gidip onları görmemek yazık değil mi? Öğrencilerinizden birkaç günlüğüne ayrılabiliriniz...

- Yok, orası çok uzak. İtalya'nın öbür ucunda, Sicilya Adası'nda.

- Peki İtalya'ya kadar geldiğinizi duyup üzülmezler mi?

- Hayır, İtalya'da olduğumu bilmeyecekler.

- Böylesi daha iyi. Hiç olmazsa alınacak bir şey olmaz.

- Hayır, alınmalarına fırsat çıkmaz. Dönünce Suzi'yle bütün seyahati anlatırız.

- Aman yarabbi, düğün ne kadar müthiş oldu, değil mi, Signora?

- Çok hoş vakit geçirdim. Herkes çok iyi vakit geçirdi.

- Bense hayatımın sonuna kadar borç ödeyeceğim.

- Saçmalama, Jimmy. Sen de bayıldın aslında. Tek kızım evlendirdin. Hem de gerçekten güzel bir davetti. Herkesin yıllarca unutamayacağı bir davet...

- İçkinin etkisinin geçmesi günlerce sürüyor... Konukseverliğinin herkes tarafından onaylanması Jimmy Sullivan'ı keyiflendirmişti. Suzi ile Lou yataktan çıkabilir ve havaalanına zamanında yetişebilirler inşallah.

- Yeni evlilerin nasıl olduğunu bilirsin, dedi Signora.

- Yeni evli olmadan çok önce o yatakta yattılar ama, dedi Jimmy Sullivan, onaylamayan bir edayla. Suzi'nin böylesine ahlak dışı davranmakta sakınca görmemesine üzülüyordu.

Havaalanında yalnız kalan Signora bir koltuğa oturarak hazırladığı yaka kartlarını çıkarttı. Her kartta -Mountainview'un İtalyanca adı olan - Vista del Monte ile yolcuların adları yazılıydı. Böylelikle kimse kaybolmayacaktı. Eğer bir Tanrı varsa bu kadar insanın Kutsal Kent'e gelmesinden

mutlu olması ve onları kazadan, kavgadan ve kaybolmaktan koruması gerekiyordu. Aidan Dunne ve Signora'yla birlikte kırk iki kişiydiler. Havaalanında bekleyen otobüsü dolduracak kadar insan... Alana ilk kimin geleceğini merak ediyordu. Lorenzo mu? Belki de Aidan olurdu. Erken gelerek, yaka kartlarını dağıtmasına yardım edeceğini söylemişti.

Oysa ilk gelen Constanza'ydı. "Oda arkadaşım" dedi Constanza hevesli bir sesle ve kartı yakasına ilişti.

- İsteseydin kolaylıkla tek kişilik bir oda tutardın, dedi Signora.

- Evet, ama, konuşacak kimsem olmazdı?.. Oysa tatile çıkmanın en büyük zevklerinden biri konuşarak paylaşmak değil midir?

Signora yanıt vermeden diğerleri gelmeye başladılar. Birçoğu otobüsle gelmişti. Teker teker yaka kartlarını alırken okullarının böyle zarif bir adı olmasından kıvanç duyduklarını söylüyorlardı.

- İtalya'da kimse Mountainview'un nasıl bir çöplük olduğunu hayal edemez, dedi Lou.

- Hey, Lou. Biraz daha tarafsız ol. Bu sene büyük aşamalar kaydedildi. Aidan binaların onarılarak boyanmalarını, yeni bisiklet barınağını ima ediyordu. Tony O'Brien verdiği sözleri tutmuştu.

- Özür dilerim, Aidan. Kulak misafiri olduğunu fark etmemiştim, dedi Lou gülümseyerek. O düğüne olumlu katkılarda bulunan bir konuk olmuştu. La donna e mobile şarkısını tümüyle seslendirmişti.

Brenda Brennan herkesi yolcu etmek için havaalanına kadar gelmişti. Onu görünce Signora çok duygulandı. "Ne kadar iyisin. Diğerlerinin ailesi çok daha olağan davranıyor."

- Hayır, değil. Brenda başıyla Luigi'yle konuşmakta olan Aidan'ı işaret etti. Örneğin onun olağan bir ailesi yok. O soğuk karısına neden sizlerle Roma'ya gitmediğini sordum, kadın omuz silkti, kimsenin davet etmediğini, istenmediği yere zorla gidecek biri olmadığını gitse de hiç hoşlanmayacağından emin olduğunu söyledi. Buna mı olağan diyorsun?

- Zavallı Aidan. Signora gerçekten üzgündü.

O da Mallorca'daydı. O kadar gürültülüydü ki hiç birimiz uyuyamamıştık. Biz de kalkıp plaja gitmiştik.

- Ucuz diye böyle bir otel seçtiler herhalde. Barry birileri bu ülkeyi kınayacak diye ödü kopuyordu.

- Bedavaya yakın olduğunu biliyorum. Delinin biri acentaya giderek hangi otelde kaldığımızı sormuş. Demek ki ucuz olduğu duyulmuş.

- O deli de bizimle gelmek mi istemiş?

- Brigid gelemeyeceğini söylemiş. Bu fiyatı aylar önceden aldıklarım anlatmış, ama kadın otelin adını öğrenmek için ısrar etmiş.

- Bak şu işe... Barry, güneşin ısıttığı kaldırıma çıkmaktan mutlu olmuştu. Kafa sayımı başlamıştı. Uno, due, tre... Ekip başkanları Signora'yı memnun etmek için işlerini çok ciddiye alıyorlardı.

Otobüs trafiğinin arasında ilerlemeye çalışırken, "Sen daha önce hiç otelde kaldın mı, Fran?" diye sordu Kathy. Sokak sabırsız şoförlerle doluydu sanki.

- Yıllar önce iki kez, dedi Fran daha fazla açıklamaya gerek duymadan. Kathy ısrar etti. "Hiç anlatmamıştın."

- Cork'a gitmiştik. Ken'le...

- Haa! Okul arkadaşımın evinde kalıyorum dediğinde mi?

- Evet. Bizimkiler bakmak zorunda kalacakları ikinci bir çocuk doğuracağımı sanmasınlar diye... dedi Fran Kathy'yi şakadan dürterek.

- Zaten böyle bir şey için yaşlı sayılmaz mısın?

- Beni Amerika'ya götürmek için kazandığın o biletlerle gittiğimizde Ken'le aramızda bir şeyler olursa bakarsın yanımızda küçük bir kardeşle döneriz...

- Belki o kardeşle Amerika'da kalmak istersin?

- Biletimiz gidiş dönüş. Bunu unutma.

- Sen de çocukların bir gecede doğmadığını unutma... dedi Kathy.

İkisi gülerek etraftaki güzel binalara baktılar. Bir süre sonra otobüs Via Giolitti'de durdu. Signora yerinden fırladı. Herkes bir ağızdan konuşuyordu. Suzi, "Terminalin önüne değil otele kadar götürülmemiz gerektiğini söylüyor" dedi.

- Sen nereden anladın? Bizim kursta bile değilsin... dedi Lou hırsla.

- Garsonluk yapan herkes er geç her şeyi anlar, dedi Suzi önemsemeyen bir tavırla. Sonra Lou'nun gözlerinin içine baktı. Sonra evde bölük pörçük İtalyanca konuşulduğunu unutma. Ben de birkaç kelime kapmışım demek. Bu çözüm Lou'yu rahatlatmıştı.

Suzi haklıydı. Otobüs birden fırlayarak onları Albergo Francobollo'nun önüne bırakmak üzere yola çıktı.

- Pul Oteli, diye çevirmenlik yaptı Bili. Hatırlamak kolay olacak. "Vorrei un francobollo per l'Irlanda" dediler hep bir ağızdan. Signora kıvançla gülümsedi.

Roma'ya sorunsuz varmışlardı. Otelde yerleri hazırды, herkes neşe içindeydi. O kadar telaşa hiç gerek yoktu. Artık rahatlayarak İtalya'dan, İtalya'nın renklerinden ve seslerinden zevk almaya başlayabilirdi. Daha rahat nefes aldığını fark etti.

Belki Albergo Francobollo Roma'nın en lüks oteli değildi, ama karşılama muhteşemdi. Signor ve Signora Buona Sera herkesin bu kadar güzel İtalyanca konuşmasına hayran kalmışlardı.

"Bene, bene, benissimo" diyerek merdivenlerden koşarak inip çıkıyorlar, herkese odalarını gösteriyorlardı.

Fiona, "Hepimiz gerçekten 'İyi akşamlar Bay İyi akşamlar' mı diyoruz?" diye sordu Barry'ye.

- Evet, ama bizde de ne acayip isimler olduğunu unutma. Bizde de adları Hödükoğlu veya Kalınense olanlar var.

- Belki vardır, ama Bayan İyiakşamlar veya Bayan Hayırlısabahlar diye birileri yoktur herhalde.

- İrlanda'da Effin diye bir yer var. Yabancılar buna ne diyor acaba?

- Seni seviyorum Barry, dedi aniden Fiona. Odalarına yeni girmişlerdi ve Bayan İyiakşamlar söylediğini duymuştu.

- Aşk... aşk!.. Çok, çok güzel, dedi gülerek, sonra başkalarını odalarına götürmek üzere koşarak aşağıya indi.

Connie giysilerini dolabın kendine ayrılan bölümüne asıyordu. Pencereden, Piazza Quintacent'a'ya açılan daracık sokaklar ve yüksek binaların pencereleri ile damları görünüyordu. Connie odadaki ufak lavaboda ellerini yıkadı. Banyosuz bir odada kalmayalı yıllar geçmişti. Ama böylesine istekle yolculuğa çıkmayalı da yıllar olmuştu. Daha çok parası olduğu için kendini diğerlerinden hiç üstün görmüyordu. İstese kolaylıkla bir araba kiralayabilir veya hepsini beş yıldızlı bir lokantada yemeğe

davet edebilirdi, ama bu düşünceler aklının ucundan bile geçmiyordu. Dört gözle Signora ile Aidan Dunne'in birlikte özenle hazırladıkları programın başlamasını bekliyordu. Akşam kurşundaki herkes gibi Connie de ikisinin arasında arkadaşlıktan farklı bir şeyler olduğunu sezmişti. Aidan'ın karısının gruba katılmadığını görmek kimseyi şaşırtmamıştı aslında.

- Signor Dunne, telefono, diye seslendi Signora Buona Sera. Aidan, o sırada Laddy'ye pirinç kapı tokmaklarını parlatmaları gerektiğini hemen söylememesini rica ediyordu. Belki birkaç gün beklemek daha uygun olurdu...

- İtalyan arkadaşlarınız arıyorlardır belki, dedi Laddy heyecanla.

- Hayır, Lorenzo. Benim hiç İtalyan arkadaşım yok.

- Daha önce buraya gelmemiş miydiniz?

- Çeyrek asır önceydi. Onu da hatırlayacak kimse kalmadı.

- Benim burada arkadaşlarım var, dedi Laddy gururla. Bartolomeo'nun da Dünya Kupası'ndan tanıdıkları var.

- Ne güzel, dedi Aidan. Bakalım beni arayan kim? -Baba?

- Brigid? Her şey yolunda mı?

- Evet. Demek Roma'ya vardınız.

- Evet. Kazasız, belasız. Harika bir akşam, şimdi Piazza Navona'ya doğru yürüyüp orada birer içki içeceğiz.

- Harika. Çok güzel vakit geçireceğinize eminim.

- Evet. Brigid... herhangi bir sorun... yani bir şey mi var?

- Hayır Baba. Belki boşuna merak ediyorum, ama iki kez acentaya kafadan kontak bir kadın geldi... Hangi otelde kalacağınızı öğrenmek istedi. Belki de önemsizdir, ama ben biraz kuşkulandım. Bana kalırsa delinin biri.

- Nedenini söyledi mi?

- "Basit bir soru soruyorum" dedi. Benden cevap vermemi istedi. "Vermezsen patronuna giderim" dedi.

-Ne yaptın?

- Tımarhaneden yeni çıkmış birine benziyordu, Baba. Onun için "Hayır" dedim.

Babamın da grupta birlikte olduğunu, herhangi birine bir mesajı varsa yardımcı olacağımı söyledim.

- Doğru yapmışsın, kızım. İşi halletmişsin.

- Hayır halledemedim. Patrona gidip Mountainview grubundan Bay Dunne'a verilecek çok acil bir mesajı olduğunu söyledi, patron da hem otelin adını verdi hem de beni azarladı.

- Adımı bildiğine göre beni tanıyor demektir.

- Hayır, yakamdaki karttan Brigid Dunne diye benim adımı okudu. Babacığım, aslında şunu söylemek istiyorum...

- Ne söylemek istiyorsun, Brigid?

- Kadının deliye benzediğini, dikkatli olmanı.

- Çok teşekkür ederim sevgili, bir tane Brigid'im," dedi sonra da kızma çok uzun zamandır böyle seslenmediğini fark etti.

Çıktıklarında Roma sokaklarında hava ılıktı. Santa Maria Maggiore'nin civarından geçtiler, ama içine girecek kadar yakın değildiler.

- Bu akşam çok samimi dostane bir akşam... hep birlikte o güzel meydanda içki içeceğiz. Yarın ise isteyenler kültürel ve dinî yapıtları gezebilir, isteyenler bir kahvede oturup gelip geçenleri seyreder. Signora zorla bir şey yapılmayacağım açıkça belirtmek istiyordu, ama herkesin gözlerinden ilgi ve rehberlik beklentisi okunuyordu. "Piazza Navona'daki o muhteşem çeşmeleri ve heykelleri görünce ne demeliyiz?" diye sordu.

Yolun kenarında birikmiş grup, bir ağızdan, "In questa piazza ci sono multi belli edificii!" diye bağırıyorlar.

- Benissimo, dedi Signora. "Avanti, gidip o eserleri bulmaya ne dersiniz?"

Kırk iki kişi, hep birden ve huzur içinde gecenin Roma'yı sarmalamasını beklediler. Signora Aidan'ın yanındaydı. "Telefonda kötü bir haber almadın, umarım" dedi.

- Hayır, hayır. Brigid oteli beğenip beğenmediğimizi sordu. Ben de "Harika" dedim.

- Bize o kadar yardım etti ki... Hem senin için hem herkes için bu yolculuğun başarılı geçmesini sağlamaya çalıştı.

- Öyle de olacak. Kahvelerini yudumladılar. Bazıları bira ısmarlamıştı, bazıları da grappa. Signora burada fiyatların turistlere göre olduğunu, onun için birer içkiyle yetinmelerini önermişti. Firenze ve Sienna'ya gittiklerinde yanlarında biraz para kalmalıydı. O yerlerin adını duymak herkesi keyiflendirmişti. Artık viaggio'ları başlamıştı. Salı ve perşembe akşamları kursta kurdukları hayaller artık gerçekleşiyordu.

- Evet, Aidan gerçekten başarılı olacak, dedi Signora.

- Brigid bir şey daha söyledi. Aslında sana anlatıp canını sıkmak istemezdim, ama acentaya deli izlenimi veren bir kadın gelmiş ve ısrarla kaldığımız otelin adını sormuş. Brigid başımıza dert açacak birine benzediğini söylüyor.

Signora omuz silkti. "Şimdilik beraberimizdeki grubu düşünelim. Onu da o zaman düşünürüz, ne dersin?"

Akşam kursu öğrencileri ufak gruplar halinde Dört Nehir Çeşmesi'nin önünde poz veriyorlardı.

Elini uzattı ve Signora'nın elini tuttu. "Biz, her şeyle başa çıkabiliriz" dedi.

- Arkadaşınız geldi, Signor Dunne, dedi Signora Buona Sera.

- Arkadaşım mı?

- Evet. İrlandalı hanım. Sadece otele bakmak istedi, herkes geldi mi diye sordu.

- Adını söyledi mi?

- Hayır. İsim vermedi. "Herkes bu otelde mi kalıyor" diye sordu. Yarın otobüsle tura çıkacağınızı söyledim. Doğru söyledim değil mi?

- Evet, doğru, dedi Aidan.

- Deliye benziyor muydu? diye ekledi sonra olağan bir soruymuş gibi...

- Deli mi, Signor Dunne?

- Pazzo? dedi Signora.

- Hayır, hayır hiç pazzo değildi. Signora Buona Sera, Francobollo Otel'i'ne bir delinin gelmeye cesaret edebileceğini düşündükleri için alınmıştı sanki.

- İyi öyleyse, dedi Aidan.

- Evet, iyi... dedi Signora gülümseyerek.

Gençler, Piazza Navona yıldızlarla kaplandığında el ele piazza'da oturmanın anlamını bilseler, içtenlikle gülümserlerdi herhalde.

Signora, otobüs gezisiyle Roma hakkında genel bir fikir edineceklerini söylüyordu. Özellikle görülmesi gereken yerlere sonra vakit ayıracaklardı. Örneğin herkes Vatikan Müzesi'ne gelmek istemeyebilirdi.

Ayrıca, sabah kahvaltısında peynir verildiğine göre daha sonra yemek üzere ufak birer sandviç hazırlamalarını önerdi. Nasıl olsa akşam yemeği otele yakın büyük bir lokantada yenecekti. Yürüyerek gidebilecekleri bir yerde... "Yine, herkes gelmek zorunda değil" diye tekrarladı. Herkesin geleceğinden emindi aslında.

Otele gelen, onları soran kadından söz eden yoktu. Signora ile Aidan şoförle nerelerden geçmeleri gerektiğini tartışırken o kadını çoktan unutmuşlardı.

Ünlü Trevi Çeşmesi'ne para atacak zamanları olacak mıydı? Bocca della Verita'nın yakınlarında park edecek yer var mıydı? Herkes yalan söyleyenlerin parmağın ısırın heykelin ağzına elini sokmak istiyordu. İspanyol Merdivenleri'ne geldiklerinde otobüs onları aşağıda mı bekleyecekti yoksa yukarda mı? Peşlerine düşen kadını düşünecek zamanları yoktu. Her kim ise...

Yorgun argın döndüklerinde iki saat dinlenip yemeğe gitmek üzere aşağıda toplandılar. Signora, Connie'yi odada bırakarak lokantayı görmek için yola çıktı. Tüm ayrıntıları denetlemek, mönüye bir kez daha bakmak istiyordu. Herkese aynı mönü verilecekti.

Kapıda siyah çerçeveli "CHIUSO: morte infamiglia" yazılı bir tabela vardı. Signora öfke duydu. Ailede ölen kim ise, neden ölmek için bugünü seçmişti? Her kimse neden tam kırk iki İrlandalının yemeğe geleceği günü seçmişti? Şimdi onlara yemek yedirecek bir yer bulmak için bir saatten az zamanı vardı. Signora, cenaze sahiplerine acıyacak halde değildi, içini kaplayan tek his büyük bir öfkeydi. Bir sorun çıkarsa otele haber vermelerini söylememiş miydi? Neden Signora'yı olanlardan haberdar etmemişlerdi?

Termini'nin civarındaki sokakları gezmeye başladı. Sokaklar kocaman istasyonda trenden inenlere uygun ucuz küçük otellerle doluydu. Aradığı gibi neşeli bir yer yoktu. Ağlamamak için dudaklarını ısırarak etrafına baktı, uzakta Catania adında bir lokanta gördü. Sicilyalı olmalıydılar. Bunu iyiye mi yormalıydı? Kırk iki İrlandalının bir buçuk saat sonra bol ve ucuz bir yemek beklediğini anlatarak kendini acındırırsa nasıl olurdu? Denemekten başka çare yoktu.

- Buona sera, dedi.

Çenesi köşeli genç bir adam başını kaldırdı. "Signora?" dedi şaşkınlık dolu bir sesle. Sonra gözlerine inanamaz gibi tekrarladı. "Signora?" yüzü acayip şekiller alıyordu. "Non e possibile, Signora" dedi, bir taraftan da yerinden kalkmış, kollarını açarak ona doğru yürüyordu. Karşısında Mario ve Gabriella'nın büyük oğlu Alfredo vardı. Bilmeden onun lokantasına girmişti. Genç adam Signora'yı yanaklarından öptü. "E un miracolo," dedi bir sandalye çekerek.

Signora sandalyeye oturdu. Başını dönüyordu. Düşmemek için masaya tutundu.

Genç adam gururlu bir sesle, "Stock Ottanto Quattro," diyerek büyük bir bardağa sert ve tatlı İtalyan konyağı doldurmaya koyuldu.

- No grazie... Ağzına yaklaştırarak tadına baktı. "Burası senin mi, Alfredo? diye sordu.

- Hayır, hayır, Signora. Sadece çalıştığım bir yer, o kadar. Para kazanmak için...

- Ya kendi oteliniz? Annenizin oteli. Neden orada çalışmıyorsun?

- Annem öldü, Signora. Altı ay önce öldü. Ağabeyleri, yani dayılarım her şeye burunlarını sokuyorlar, kararları kendileri almak istiyorlar... hiçbir şey bilmeden. Bizim elimizden bir şey gelmiyor, yapacağımız bir şey yok. Enrico hâlâ orada, ama o çocuk. Amerika'daki ağabeyim geri gelmeyecek. Ben de Roma'ya işi öğrenmeye geldim.

- Annen öldü demek? Zavallı Gabriella. Nasıl öldü?

- Kanserden. Çok, çok çabuk oldu. Babamın öldürülmesinden bir ay sonra doktora gittiğinde öğrendi.

- Çok üzüldüm, dedi Signora. Ne kadar üzüldüğümü anlatamam. Birden her şey fazla gelmeye başladı. Gabriella'nın yıllar önce değil de şimdi ölmesi, damağını yakan sert konyak, akşama yemek yiyecekleri lokanta bulamayışı, Annunziata yakınlarında mezarında yatan Mario... Mario'nun oğlu başını okşarken uzun uzun sessizce ağlamaya koyuldu.

Connie odasında yatıyordu. Ayaklarına soğuk suda ıslattığı iki havlu sarmıştı. Neden yanma ayakları rahatlatan bir krem almamıştı? Neden eldiven kadar rahat, yumuşacık yürüyüş ayakkabılarım getirmemişti? Gerçek neden, başka bir dünyanın insanı olan Signora'nın önünde kocaman bir makyaj çantası boşaltmak istememesiydi. O yumuşak ayakkabıların yol arkadaşlarının çoğunun üç haftada kazandıklarından daha pahalıya mal olduğunu kim bilebilirdi? O ayakkabıları getirmemenin cezasını çekiyordu. Yarın bir kaçamak yaparak Via Veneto'dan terlik gibi bir çift ayakkabı almalıydı. Nasıl olsa kimse anlamazdı... "Hem anlarlarsa anlasınlar" diye düşündü. Ne yapayım? Bu insanlar zenginlik ve iyi yaşama saplantılarından yoksun değil miydiler? Bu dünyada herkes zenginlik peşinde değildi ki... Herkes Harry Kane'e benzemiyordu.

"Onu böylesine soğukkanlılıkla düşünmek ne kadar garip" diye aklından geçirdi. Yıl sonu hapisten çıkmış olacaktı. Yaşlı Bay Murphy İngiltere'ye yerleşmeyi düşündüğünü söylüyordu. "Orada kendisine bakacak arkadaşları var" demişti. "Siobhan Casey de onunla gider mi" diye sormuştu Connie. Bu soruyu yabancı birileri hakkında bilgi alır gibi veya televizyonda bir filmde gördüğü insanlarla ilgiliymiş gibi sormuştu. "Yok, hayır" demişti Bay Murphy, aralarının soğuduğunu duymamış mıydı yoksa? Bayan Casey hapisaneye geldiğinde onu görmeyi reddetmişti. Anlaşılan her şeyin sorumlusu olarak Siobhan'ı görüyordu.

Bunları duymak Connie Kane'i çok sevindirmemişti. Harry'yi yeni hayatında eskiden beri ilişkisi olduğu bir kadınla düşünmek bir bakıma daha kolaydı. O ikisi eskiden beraber İtalya'ya gelmiş midirler diye merak etti. Siobhan ve Harry... Birbirlerine âşık olsalar da olmasalar da herkes gibi bu güzel şehirden etkilenmiş miydiler? Bunun cevabını hiç bilemeyeceğini düşünerek "Ne önemi var" dedi kendi kendine.

Kapının hafifçe vurulduğunu duydu. Signora gelmiş olmalıydı. Ama hayır, kapıda kısa boylu, tıknaz Signora Buona Sera duruyordu. "Size bir mektup var" dedi. Ve bir zarf uzattı.

Zarfin içinde, "Roma trafiğinde ölmen çok kolay. Kimse yokluğunu fark etmez" diyen basit bir kart vardı.

Grup başkanları yemeğe çıkmadan sayım yapıyorlardı. Connie, Laddy ve Signora'nın dışında

herkes gelmişti. Herkes, Connie ile Signora'nın birlikte olduklarını, her an aşağı inebileceklerini düşünüyordu.

Ya Laddy? O neredeydi? Aidan odalarına hiç çıkmamıştı. Ertesi gün Forum'a ve Colosseum'a yapacakları gezinin notlarını hazırlamıştı. Laddy belki de uyuyakalmıştı. Aidan koşarak merdivenlerden çıktı, ama Laddy görünürlerde yoktu.

O sırada Signora kapıda göründü. Yüzü bembeyazdı. Lokantanın değiştiğini, bulduğu yeni lokantada da fiyatın aynı olduğunu açıkladı. Catania'da yer ayırtmayı başarmıştı. Kaygılı ve sıkıntılı görünüyordu. Aidan ona kayıplardan söz etmek istemedi. Aynı anda merdivenlerde Connie göründü. Geç kaldığı için özür diliyordu. Onun da yüzü solgundu, o da kaygılı görünüyordu. Aidan kadınların bu sıcağı, bu gürültüyü, bu heyecanı kaldıramadıklarını düşündü. Sonra bu düşüncesinin çok saçma olduğuna karar verdi. Laddy'yi bulmak zorundaydı. Lokantanın adresini alıp onlara katılacaktı. Signora lokantanın kartını verirken elleri titriyordu.

- İyi misin, Nora?

- İyiyim, Aidan.

Gruptakiler konuşa konuşa sokakta yürüyorlardı. Aidan ise Laddy'yi aramaya koyuldu. Signor Buona Sera, otelin camlarını temizlemeyi teklif eden Signor Lorenzo'yu tanıyordu. "Çok hoş bir beyefendi" dedi, "O da İrlanda'da bir otelde çalışıyor değil mi? Bir ziyaretçisi olduğunu duyunca çok sevindi" dedi.

- Bir ziyaretçi mi?

- Evet. Karısı birisinin İrlandalı grup için bir mektup bıraktığı-

- Siz O'Donoghue değilsiniz, diye bağırdı Laddy. Siz Signora'sınız. Aidan kolunu Laddy'nin titreyen omzuna doladı ve sözü Signora'ya bıraktı. Kadının açıklamalarının çoğunu anlıyordu, sözleri açık ve sadeydi. Bir yıl önce düşürdükleri parayı bulan İrlandalıdan söz etti onlara. Kaldıkları otelin kapıcısından, iyilik dolu sözlerine ve İtalya'ya yaptıkları davete inanan adamdan söz etti. İtalyanca öğrenmek için sarf ettiği gayretten söz etti. Aidan ile ikisini gece kursunun yöneticileri olarak tanıttı ve arkadaşları Lorenzo'nun kendisine bir mesaj geldiğini sanarak yanlış anlamaya kurban olduğunu ve duydukları üzüntüyü anlattı. Şimdi onu alıp gidiyorlardı, ama belki Signor Garaldi bu adamın iyiliğini ve unutulmaz dürüstlüğünü hatırlayarak birkaç sıcak söz söylemek isterdi. Dublin'de veya diğer herhangi bir büyük kentte böylesine yüklü bir parayı sahibine teslim edecek pek fazla insan olmadığı kesindi.

Aidan, Laddy'nin titreyen omuzlarına sarılmış hayatın ne kadar garip olduğunu düşünüyordu. Ya Mountainview'a müdür seçilseydi? Kısa bir süre önce en büyük isteği bu değil miydi? Şu anda o görevden nasıl nefret edeceğini, Tony O'Brien'in ne kadar uygun bir seçim olduğunu anlamıştı. Tony'nin bir zamanlar düşündüğü gibi şeytanın ta kendisi değil, aslında gerçekten iş başaran, nikotinle giriştiği savaştan yorgun düşmüş biri olduğunu, bir süre sonra da damadı olacağını düşündükçe... Oysa müdür olsaydı şu anda cebinde Forumla ilgili notlar olmayacağı gibi Roma'daki bu muhteşem eve girmek için kapıcıya dert anlatan ve hayatında böylesine önem kazanan kadını hayranlıkla seyrediyor da olmayacaktı. Bu kadın, kısa bir süre öncesine kadar öfkeli ve karmakarışık yüzüne açıklık ve anlayış getirmeyi başarmıştı.

- Lorenzo, dedi Signor Garaldi korkuyla onu izleyen adama yaklaşarak. Lorenzo, mio amico. Sonra Laddy'ye sarılarak iki yanağından öptü.

Larry'nin kırgınlığı uzun sürmezdi. "Signor Garaldi," diyerek omuzlarını kavradı. "Mio amico."

Sonra arka arkaya açıklamalar yapıldı, aile fertleri her şeyi hatırlamıştı. Şarap ile küçük bisküviler ikram edildi.

Laddy'nin ağzı kulaklarındaydı. "Giovedi," diye tekrarlıyordu.

- Neden perşembeden söz ediyor? Signor Garaldi bir yandan bardağını perşembenin şerefine kaldırırken bir yandan da ne anlama geldiğini merak ediyordu.

- O gün sizi arayacağımızı söylemiştim. Kendi başına buraya gelmesini önlemek için.. Mektubumda yazmıştım. "Perşembe günü on dakikalığına size uğrarız belki" demiştim. Mektubu almadınız mı?

Kısa boylu küçük adam utanmıştı. "Hep bir şeyler isteyen mektuplar alıyorum, sizin mektubunuzu da onlardan biri sanmıştım. 'Gelirse para ister' diye düşündüm. Sanırım yazdıklarınızı doğru dürüst okumadım bile. Lütfen beni affedin.. Yaptığımdan utanıyorum."

- Rica ederim.. Perşembe günü gelebilir mi? O kadar hevesli ki.. Belki birlikte resim çektirirsiniz, sonradan arkadaşlarına gösterir.

Signor Garaldi karısıyla bakıştı. "Perşembe günü neden hepiniz bize gelmiyorsunuz? Birlikte içki içer, İtalya seyahatinizi kutlarız."

- Kırk iki kişiyiz... dedi Signora.

- Bu evler böyle kutlamalar için yapıldı, Signora, dedi ufak tefek adam eğilerek.

Sonra Roma'yı geçerek onları hemen Catania'ya götürecek bir araba istediler. Lokantanın sokağına o güne kadar Garaldi'lerin arabasına benzer hiçbir araba girmemişti. Signora ile Aidan, çocuklarını zor durumdan kurtaran ana babalar gibi bakıştılar.

- Şu an ablamın beni görmesini ne kadar isterdim, dedi Laddy birden.

- Mutlu mu olurdu? dedi Signora tatlı bir sesle.

- Evet. Bunun gerçekleşeceğini biliyordu. Bir gün birlikte bir falcıya gitmiştik. Falcı ablama evleneceğini, bir çocuğu olacağım ve genç öleceğini söylemişti. Benim de büyük bir sporcu olacağımı ve dış ülkelere seyahat edeceğimi söylemişti. Onun için ablam yaşasaydı olanlara hiç şaşmayacaktı. Ne yazık ki bugünleri göremedi...

- Gerçekten öyle. Ama belki de görüyordur... Aidan Laddy'yi rahatlatmak istiyordu.

- İnsanların cennete gittiklerinden emin değilim, Bay Dunne, dedi Laddy.

- Değil misin, Laddy. Bense her geçen gün biraz daha inanıyorum..

Catania'da, herkes bir ağızdan Low Lie the Fields of Athenry şarkısını söylüyordu. Şarkı sona erdiğinde garsonlar dizilerek hep birlikte müşterileri alkışladılar. O gece Catania'da yemek yemeği göze alan diğer müşteriler de grubun parçası olmuşlardı. Kapıda üçlünün belirmesiyle müthiş bir alkış koptu.

Alfredo çorba getirmek için mutfağa koştu.

- Brodo, dedi Laddy.

- İsterseniz hemen ana yemeğe geçelim, dedi Aidan.

- Özür dilerim, ama buranın sorumlusu hâlâ benim, Bay Dunne. Ben, Lorenzo, bu brodo'dan içsin, diyorum. Luigi'nin ifadesi her zamankinden daha dehşet vericiydi. Aidan hemen "Tabii" dedi, "yanlışlık yaptım." "İyi öyleyse" dedi Luigi anlayış göstererek.

Fran ise genç garsonlardan birinin Kathy'yi yemekten sonra bir yere götürmek için ısrar ettiğini anlattı. Bu, Fran'in canını sıkıyordu. Acaba Signora yemek bitince hep birlikte otele dönmeleri gerektiğini söyleyebilir miydi?

- Tabii söylerim, Francesca, dedi Signora. Hiç kimsenin Laddy'nin başına gelenleri merak etmemesi tuhaf değil miydi? Aidan'la ikisinin onu bulup nasıl olsa kurtaracaklarından ne kadar emindiler...

- Lorenzo sayesinde hepimiz perşembe akşamı Roma'da bir partiye davet edildik, dedi. Muhteşem bir eve...

- Giovedì, dedi Laddy, kimsenin günü yanlış anlamaması için... Signora çorbasını çabucak bitirdi. Gözleriyle Constanza'yı aradı. Constanza her zamanki gibi canlı ve neşeli değildi, aksine bir sorunu varmış gibi boş gözlerle bakıyordu. Bir şeyler olmuştu, ama Constanza öylesine içine kapalı biriydi ki ne olduğunu söylemeye yanaşmıyordu. Signora da o tür biri olduğu için fazla soruşturmak istemiyordu.

Alfredo, İrlandalıları bir sürprizleri olduğunu açıkladı. İrlanda bayrağı renklerinde bir pasta hazırlamışlardı. Hepsi o kadar neşeliydi ki pastayı hatıra olarak hazırlamışlardı. Dünya Kupası'ndan İrlanda'nın renklerini öğrenmişlerdi.

- Alfredo, bu akşamı böyle güzel hazırladığın için ne kadar teşekkür etsem azdır.

- Yarın biraz benimle oturup konuşmak için buraya gelerseniz bana en değerli armağanı vermiş olursunuz, Signora.

- Yarın olmaz Alfredo. Yarın Signor Dunne, Forum hakkında bir konuşma yapacak.

- Signor Dunne'ı hep dinleyebilirsiniz. Benim ise sizinle konuşacak birkaç günüm var. Lütfen, Signora, beni kırmayın...

- Belki anlayış gösterir, dedi Signora Aidan'a bakarak. Aslında bu konferansa ne kadar önem verdiğini biliyordu. Gitmezse, onu hayal kırıklığına uğratacağını da biliyordu. Aidan herkesin Roma'yı eski günlerdeki iki tekerlekli yarış arabaları devrinde gözlerinin önüne getirmesini istiyordu. Ama yanındaki genç adam da çok istekli görünüyordu. Sanki söylemek zorunda olduğu bir şeyler vardı. Geçmişin hatırı için çocuğu dinlemeliydi.

Signora, Caterina'yı garsonun elinden kolayca kurtararak otele götürmeyi başarmıştı. Bunun için Alfredo'ya çocuğu derhal uzaklaştırmasını söylemek yeterli olmuştu. Duygulu gözlerle tam bir Romalı gibi bakan garson kırmızı bir gül tutuşturduğu eli öperek Caterina'dan bir başka akşam birlikte olmaya söz vermesini rica etmişti.

Connie aldığı mesajın arkasındaki sun çözemiyordu. Signora Buona Sera, mesajı Signora Kane'e verdiğini söylemişti. Ne kendisi ne de kocası getirenin kadın mı erkek mi olduğunu bilmiyordu. "Bu konu hep bir sır olarak kalacak" diyordu Signora Buona Sera. O gece Connie Kane huzursuzdu, sabaha kadar iyi uyumadı. Neden her şey daima büyük bir sır perdesinin arkasında gizli kalır diye merak ediyordu. Signora'ya açılmak istiyor, bir yandan da bu sessiz ve özel kadının canını sıkıktan çekiniyordu.

- Yok canım. Tabii eğer işin varsa... Sicilya'yla ilgili işlerin... dedi Aidan ertesi sabah.

- Çok üzgünüm, Aidan. Öyle hevesle bekliyordum ki..

- Evet. Sonra gözlerindeki hayal kırıklığını göstermemek için başını hızla çevirdi. Ama çok geç olmuştu. Signora Aidan'ın üzüntüsünü görmüştü bir kez...

- Bu konferansa gitmek zorunda değiliz, dedi Lou Suzi'yi tekrar yatağa çekerek.

- Ben gitmek istiyorum. Suzi kalkmaya çabalıyordu.

- Latince, Roma tanrıları ve eski mabetler... tabii ki gitmek istemezsin.

- Bay Dunne haftalardır buna hazırlanıyor. Hem Signora gitmemizi ister.

- Kendi de orada olmayacak ki... Lou bilgiç bir edayla konuşuyordu.

- Bunu nereden duydun?

- Dün akşam Bay Dunne'a söylerken duydum. Yüzü limon gibi ekşidi bu haberi duyunca.

- Signora'nın yapacağı şey değil...

- Onun için bizim de gitmemize gerek yok. Lou tekrar yatağa gömülmüştü.

- Hayır. Şimdi ona destek olmak için gitmemiz daha da önemli. Suzi bir anda yataktan fırlayarak sabahlığını giymişti. Lou elini uzatıp onu tutuncaya kadar banyonun kapısına varmıştı bile.

Bili ile Lizzie dikkatle sandviç yapıyorlardı. "Ne iyi fikir" dedi Bili, ilerde kendi hayatlarında da benzer davranışlar uygulamalarını umuyordu. Her ne pahasına olursa olsun para biriktirmenin Lizzie tarafından da benimsenmesi için dua ediyordu. Bu yolculukta aslında çok iyi davranmış, ayakkabılara bile bakmamıştı. İtalyan dondurasının fiyatını lîret olarak not etmiş, kendi paralarına çevirip çok pahalı olduğunu söylemişti.

- Aman, Bili, saçmalama. Sandviç yapmak için jambon, peynir ve buradaki gibi kocaman ekmekler almak zorunda kalırsak şimdiki gibi pub'da çorba içmekten çok daha pahalıya mal olur bize...

- Belki de haklısın.

- Ama uluslararası bir bankacı olduğunda, Roma'da oturduğumuzda konuyu tekrar düşünürüz. Sence otelde mi kalırız, yoksa kendi villamız mı olur?

- Villada otururuz herhalde, diye yanıtladı Bili. Bu sözler gerçeklerden o kadar uzak görünüyordu ki...

- Soruşturmaya başladın mı?

- Hangi konuyu? Villaları mı? Bill'in bakışları vahşiydi.

- Yok canım. Bankacılıkta cazip bir şey olup olmadığım. Unutma, İtalyanca öğrenmemizin nedeni bu...

- İlk başta öyleydi, dedi Bili, ama şimdi keyif aldığım için öğreniyorum.

- Hiçbir zaman zengin olmayacağımızı mı söylemek istiyorsun? Lizzie'nin harika, kocaman gözleri huzursuzdu.

- Yok, hayır. Hiç öyle bir şey söylemek istediğim yok. Zengin olacağız. Bugünden tezi yok bankaları dolaşıp gerekli soruşturmaları yapmaya başlayacağım. İnan bana. Yapacağım.

- İnanıyorum. Şimdi bunları hazırladım, paket ettim, konferanstan sonra Forum'da yeriz. Yazdığımız kartları da postaya veririz.

- Bu sefer babana da bir kart yollayabilirsin, dedi Bill, her şeyin iyi tarafım görmekten hoşlanarak...

- Onunla iyi anlaştınız, değil mi?

Kısa süreliğine Galway'e giderek Lizzie'nin annesi ile babasını birleştirmeye çalışmışlardı. İkisi, şimdi en azından birbirleriyle konuşmaya başlamışlardı. Hatta birbirlerini ziyaret etmeye

niyetliyidiler sanki.

- Evet. Babanı sevdim. Çok komik biri. Bili, elini kıracak gibi sıkın, tanıştıktan on dakika sonra on pound borç isteyen birisi için bundan daha uygun bir tanım bulamayacağını düşünüyordu.

- Ailemi sevmen beni o kadar rahatlattı ki, dedi Lizzie.

- Senin de benimkileri sevmen beni rahatlattı.

Bill'in ailesi Lizzie'ye gittikçe daha çok alışıyor. O da daha uzun etekler, daha kapalı bluzlar giymeye başlamıştı. Babasına domuz etinin nasıl kesildiğini ve füme et ile yeşil et arasındaki farkları soruyordu. Olive'le saatlerce amiral battı ve kutu kutu oynuyor, çoğunlukla onun kazanmasını sağlıyordu. Böylece oyunlara dayanılmaz bir heyecan katıyordu. Düşünleri Bill'in korktuğu kadar soğuk olmayacaktı.

- Haydi, Vesta Bakireleri konusunda anlatılacakları dinlemeye gidelim, dedi Bili.

-Ne?

- Lizzie! Notları okumadın mı? Bay Dunne bize birer sayfa not verdi ya... "O kadarını hatırlarsınız" demişti.

- Hemen ver, dedi Lizzie.

Aidan Dunne, gidecekleri yerleri gösteren bir harita vermişti. Lizzie notları çabucak okuyup kâğıdı geri verdi.

- Şu sırada Signora'yla yatakta mı sence? diye sordu. Gözleri ışıltı ışıltıydı.

- Öyleyse Lorenzo ile Constanza kendilerini fazlalık gibi hissediyorlardır, dedi Bili. Constanza ile Signora kahvaltıya inmek üzere hazırlanmışla di. Önemli açıklamalar yapılacağını belirttileri seziliyordu. -Constanza?

- Si, Signora?

- Bugün, Aidan konuşurken not tutmanı isteyebilir miyim? Orada bulunamayacağım için canım sıkılıyor. Sanırım o da üzüldü... Öyle çok uğraştı, öyle özenle hazırlandı M...

- Neden gelmiyorsunuz? Buna mecbur musunuz?

- Korkarım ki öyle.

- Anlayış göstereceğine kuşku yok, ama ben yine de çok dikkatle dinleyeceğime ve her şeyi size aktaracağıma söz veriyorum. Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Connie, "Signora..." diye söze başladı.

-Si Constanza?

- Şey diyecektim... Siz hiç bizim grupta benim hakkımda konuştuklarını duyduunuz mu? Arkamdan konuşan veya kocam yüzünden para kaybeden biri var mı?

- Hayır, hiç. Senin hakkında hiçbir şey duymadım. Neden sordun?

- Biri oldukça korkunç bir not bırakmış da... Belki şakadır, ama iyice canım sıkıldı.

- Notta ne yazıyor? Lütfen bana söyle.

Connie, mektubu gösterdi. Signora'nın gözleri doldu. "Ne zaman oldu bunlar?"

- Dün akşam yemeğe çıkmadan önce resepsiyona bırakmışlar. Kimin bıraktığını bilen yok. Sordum, ama Buona Sera'lar da bilmiyor.

- Bizim gruptan birisi olamaz, Constanza, bundan eminim.

- Roma'da kaldığımız yeri başka kim bilebilir?

Signora birden bir şey hatırladı. "Aidan, Dublin'de kaldığımız oteli soruşturan deli bir kadından söz etmişti. O olabilir mi? Peşimizden buraya kadar gelen biri..."

- Nasıl olabilir, aklım almıyor... buna inanmak zor.

- Bizim gruptan birinin yaptığına inanmak bana daha zor geliyor, dedi Signora.

- Neden ben? Neden şimdi? Ve neden Roma'da?

- Sana kini olan kimse var mı?

- Harry'nin yaptıklarından dolayı yüzlerce kişi var. Ama Harry hapiste.

- Delinin biri olabilir mi? Aklından zoru olan biri?

- Hiç aklıma öyle biri gelmiyor. Connie, varsayımlar üreterek ne kendi zamanım harcamalıydı ne de Signora'yı üzmeliydi. Trafikten uzak durup dikkatli davranacağım. Ve not da tutacağım Signora. Söz veriyorum. Sanki oradaymışsınız gibi notlar getireceğim.

- Umarım konuşmak istediklerin gerçekten önemlidir. Konferansına gitmediğim için birini ne kadar üzdüğümü bilemezsin.

- Konferanstan bol ne var, Signora.

- Bu özel. Çok özenle hazırlanmış bir konuşma. Neyse... Alfredo kahve hazırladıktan sonra kadının yanına oturdu. "Signora, sizden önemli bir şey isteyeceğim."

Signora kederli bir yüzle Alfredo'ya baktı. Para isteyeceği kesindi. Hiç parası olmadığını bilemezdi ki... Hiçe yakın... Dublin'e döndüğünde cebinde beş kuruş kalmayacaktı. Eylülde okul açılıncaya dek Sullivan'lara kira veremeyeceğini söylemek zorunda olacak kadar parasızdı. Elinde avucunda ne varsa hepsini bu viaggio'ya katılabilmek için lirete çevirmişti. O fakir köyden çıkıp bu zavallı lokantada çalışmaya gelen çocuk bunu nereden bilebilirdi? Onun gözünde kırk kişiden sorumlu, önemli bir insandı. Güçlü biri bile denebilirdi.

- Kolay olmayabilir. Bilmediğin o kadar çok şey var ki...

- Her şeyi biliyorum, Signora. Babamın sizi sevdiğini, sizin de onu sevdiğinizi biliyorum. Bizler büyürken pencerede oturup dikiş diktiğinizi de biliyorum. Anneme karşı hep iyi davrandığınızı ve istememenize rağmen annem ve dayılarım köyden gitmeniz gerektiğini söylediklerinde onları dinlediğinizi de biliyorum.

- Her şeyi biliyorsun... sesi bir fısıltı gibi çıkmıştı.

- Evet. Hepimiz biliyorduk.

- Ne zamandan beri?

- Kendimi bildim bileli..

- inanması o kadar güç ki. Ben şey sanıyordum... neyse benim ne düşündüğümün hiç önemi yok...

- Gittiğinizde hepimiz öyle üzüldük ki.

Signora gülümseyerek başını kaldırdı, "Üzüldünüz mü? Gerçekten mi?"

- Evet. Hepimiz. Siz hepimize yardım etmişsiniz. Bunu biliyoruz.

- Nasıl biliyorsunuz?

- Çünkü babam siz olmasaydınız yapmayacağı şeyler yaptı. Maria'nın evlenmesi, Annunziata'daki dükkân, ağabeyimin Amerika'ya gidişi... hepsi. Hepsi sizin sayenizde oldu...

- Hayır, hayır. Katiyen. O sizleri çok seviyordu. Hep sizin için en doğru, en iyi şeyleri yapmak istiyordu. Zaman zaman bunları konuşurduk. Hepsi bu!

- Annem ölünce sizi bulmak istedik. Size mektup yazıp söylemek istedik. Ama adınızı bilmiyorduk.

- Bunu düşünmeniz yeterli.

- Şimdi, şimdi... Tanrı sizi bu lokantaya gönderdi. Çünkü sizi buraya gönderen gerçekten Tanrı. Buna inanıyorum. Kadın susuyordu. İşte şimdi sizden o büyük ve önemli şeyi isteyebilirim. Signora sıkı sıkı masaya yapışmıştı. Neden parası yoktu? Onun yaşındaki kadınların çoğunun bir kenarda biraz parası olurdu. Oysa o malvarlığına hiç önem vermezdi. Bu çocuğa biraz para verebilmek için satacak bir şeyi de yoktu. Zavallı çocuk kim bilir ne kadar sıkıştı.

- Sizden istediğim, Signora...

- Evet, Alfredo.

- Ne, biliyor musunuz?

- İşte Alfredo, yapabilirsem yaparım.

- Geri dönmenizi istiyoruz, Signora. Eve dönmenizi. Ait olduğunuz yere dönmenizi istiyoruz, Signora.

Constanza kahvaltıdan önce dükkânlara bakmaya çıkmıştı.

Çok arzu ettiği yumuşak ayakkabılar ve Signora için uzun ipek bir eşarp aldı, Elizabetta fiyatını anlamasını diye markasını kesti. Sonra sokağa çıkış nedeni olan şeyi satın alarak Forum'a giden gruba katıldı.

Hepsi konferansa hayran kaldı. Luigi, zavallı Hristiyanların Colosseum'a getirildiklerini görür gibi olduğunu söylüyordu. Bay Dunne kendini çenesi düşük ve yaşlı bir Latince öğretmeni olarak tanıttı, uzun uzun konuşup fazla zamanlarını almayacağını söyledi. Sözlerine son verdiğinde çok alkışlandı, başka şeyler anlatması istendi. Beklemediği bu tepki karşısında şaşkınlıkla gülümsüyordu. Tüm sorulara cevap verdi, zaman zaman hiç resim çekmeden fotoğraf makinesini ona çeviren Constanza'ya bakıyordu.

Sandviçlerini yemek için ufak gruplara ayrıldılar. Connie Kane Aidan Dunne'a bakıyordu. O, sandviç getirmemişti, yakındaki bir duvarın üstünde oturmuş boş gözlerle ufuğa bakıyordu. Herkese otelin yolunu tarif etmişti. Laddy'yi Bartolomeo ile o komik kız arkadaşı Fiona'ya teslim etmişti. Konferansı aslında bir kişi için hazırladığı belliydi. Şimdi ise en fazla önem verdiği kişinin yokluğuyla içi hüznü o duvarda oturuyordu...

Connie yanma gidip gitmemekte kararsızdı. Giderse ne söyleyeceğini bilmiyordu. Onun yerine bir lokantaya girerek ızgara balık ile şarap ısmarlamayı yeğledi. Bunu böyle kolayca yapmak ne hoştu... Aklına onu korkutmak için Dublin'den gelen insan takılınca yemeğine dokunamadı bile. Harry birini göndermiş olabilir miydi? Bunu aklına bile getirmek istemiyordu. İtalyan polisine böyle bir şeyi nasıl açıklardı? İrlanda'da olsa belki kendi polisleri de anlattıklarını ciddiye almazdı. Roma'daki bir otele gelen imzasız mektup? Ciddiye alınacak şey değildi. Yine de otele dönerken yolda duvara yakın yürümeye gayret ediyordu.

Resepsiyona yeni bir mesaj olup olmadığını sorduğunda heyecanlıydı.

- Hayır, Signora Kane, hiç mesaj gelmedi.

Barry ile Fiona, Barry'nin Dünya Kupası'nda o müthiş İtalyanlarla tanıştığı bara gidiyorlardı. O yaz orada bayraklı ve şapkalı resimler çekmişti.

- Mektup yazıp geleceğini söyledin mi? diye sordu Fiona.

- Hayır. Onlar o tür değil. Oraya gidersin, hepsini bulursun...

- Her gece oradalar mı?

- Hayır, ama çoğu gece...

- Onlar Dublin'e seni görmeye gelseler. Sen de her gece pub'da değilsin. Hiç birinin adı veya adresi yok mu?

- Böyle durumlarda isim veya adres önemsiz olur, dedi Barry.

Fiona haklı çıkmasını temenni ediyordu. Onlarla tekrar karşılaşıp o parlak günleri yeniden yaşamaya öylesine bel bağlamıştı ki... Artık kimselerin o bara gelmediğini öğrenirse çok üzülecekti. Daha da kötüsü ya orada olup Barry'yi hatırlamazlarsa? Bunu düşünmek bile istemiyordu Fiona.

Bu akşam serbesttiler, herkes istediğini yapacaktı. İşler başka türlü olsa Connie, Fran ve Kathy vitrin bakmaya çıkar sonra da birlikte kaldırım kenarındaki kahvelerden birinde otururlardı. Oysa Connie onu, hızla Roma caddelerinden geçen bir arabanın altına atmaya niyetli birinden korktuğu için karanlıkta dışarı çıkmaya çekiniyordu.

İşler başka türlü olsa, Aidan ile Signora bu akşam birlikte yemek yer ve Vatikan'a yapacakları gezinin ayrıntılarını tartışıyor olurlardı. Oysa Aidan'ın kalbi kırılmıştı, yapayalnızdı. Signora da hayatını temelinden sarsan öneriyi tek başına sessizce düşünmek istiyordu.

Köye geri dönmesini, otele yardım etmesini istiyorlardı. İngilizce konuşan müşteriler bulmasını ve o güne kadar dışında kaldığı hayatın bir parçası olmasını istiyorlardı. Bekleyerek, hep seyrederek geçirdiği onca yıla anlam kazandıran bir öneriydi bu... Böylece ona somut bir gelecek sağlamakla kalmıyorlar geçmişini de onaylamış oluyorlardı. Alfredo geri gelmesi için yalvarmıştı. "Başlangıçta ziyaret gibi olsun" demişti. "Her şeyi bir kez daha gözden geçirirsiniz, neler yapacağınızı, insanların sizi ne kadar takdir ettiğini görürsünüz" diyordu. Signora, tek başına bir kahvede oturmuş önerilen bu yeni yaşamı düşünüyordu.

Aidan Dunne, birkaç sokak ötede oturmuş bu gezinin iyi yönlerini hatırlamaya çalışıyordu. Sadece bir yıl birlikte çalışan bir sınıfta, hep birlikte Roma'ya seyahat edecek kadar büyük bir birlik oluşmuştu. Signora olmasa, bu insanlar böylesine bir başarı sağlayamazlardı. İtalya'ya duyduğu sevgiyi onlarla paylaşmış yeni kapılar açmıştı.

Hiçbiri bugün verdiği konferanstan sıkılmamıştı. Uzun zamandır hayal ettiği amaçların tümüne ulaşmıştı. Zafere ulaştığı bir yıl olmuştu. İçindeki ikinci sese kulak vermek zorundaydı. Her şeyi Nora'nın başardığını söyleyen sese... O gülünç oyunlarıyla, tren istasyonu veya hastane koridoru yerini tutan o komik karton kutularıyla, gerçek coşkuyu yaratan kadını... Kursa katılanlara süslü adlar takarak hepsini bir gün hep beraber Roma'ya viaggio'ya gideceklerine inandıran Signora'ydı. İtalya'ya ayak bastığı an tekrar İtalya'nın tılsımına kapıları da Signora olmuştu.

İş konuşması yapması gerektiğini söylemişti Aidan'a. Çocukluğundan beri tamsa bile Sicilyalı bir garsonla ne gibi bir işi olabilirdi? Farkına varmadan üçüncü birayı ısmarladı. Bu sıcak Roma akşamında kaldırımında yürüyen insanlara baktı. Hayatında bu kadar yalnız olduğu başka bir an olmamıştı.

Kathy ile Fran yürüyüşe çıkacaklarını söylediler. İlk akşam gittikleri Piazza Navona'da son bulacak bir gezinti yapacaklardı. Laddy de gelmek ister miydi?

Laddy hazırladıkları plana baktı. Garaldilerin sokağından da geçeceklerdi. "İçeri giremez miyiz?"

dedi Laddy. "Yine de size evi gösteririm."

Kathy ile Fran evi gördüklerinde beyinlerinden vurulmuşa döndüler.

- Nasıl olur da böyle bir eve davetli oluruz? diye sordu Kathy.

- Giovedi, dedi Laddy gururla. Perşembe akşamı, göreceksiniz. Hepimizi çağırdı. Kırk ikimizi birden. Ona, "Quarantadue" dedim, o da "Si, si, benissimo" dedi.

Yolculuğun olağanüstü olaylarından biri de bu davetti.

Connie bir süre Signora'nın geri gelmesini bekledi. Sürprizi ve aldığı bilgiyi aktarmak istiyordu. Hava karardı, ama Signora gözükmeydi. Pencereden, dışarda yürüyen insanların konuşmaları, çatal bıçak sesleri ve trafiğin gürültüsü duyuluyordu. Connie, mektubu yazan o kötü kalpli ve korkak kişi kimse onun yüzünden kendini içeriye hapsetmemesi gerektiğine karar verdi. Harry bile göndermiş olsa kimse onu kalabalığın içinde öldürmeye cesaret edemezdi.

- Cehenneme kadar yolu var, içeri kapanırsam o kazanmış olur, dedi yüksek sesle. Köşe başındaki pizzacıya yürüdü ve bir masaya oturdu. Hotel Francobollo'nun kapısından çıktığı anda peşine takılanı görmedi bile.

Lou ile Suzi, nehrin karşı tarafındaki Trastevere'deydiler. Bili ve Lizzie'yle birlikte küçük piazzacıyı gezmişlerdi. Signora'nın dediği gibi buradaki lokantalar onlara göre pahalıydı. Piatto del giorno gibi deyimleri öğrenmiş olmaları, parayı da hep İrlanda parasına çevirmek zorunda kalmadan lilet olarak düşünmeye alışmış olmaları ne harikaydı!

- Öğlen yediğimiz sandviçlerden akşama da saklasaydık keşke, dedi Lizzie hüznü bir sesle.

- Buradaki lokantaların kapısından bile giremeyiz, dedi Suzi bilgiç bir edayla.

- Sistemleri adaletsiz, dedi Lou. Çoğunun bir avantajı var. Kendilerine göre bir sistem kurmuşlar. İş çeviriyorlar. İnanın bana, biliyorum..

- Tabii, Lou. Ama önemi yok.. Suzi, Lou'nun karanlık geçmişinin gün ışığına çıkmasını önlemek istiyordu. O geçmişten açık açık hiç söz etmemelerine karşın Lou hep yasalara uymaya bu kadar meraklı olmasaydı hayatlarının ne kadar rahat olabileceğini ima ediyordu.

- Çalıntı kredi kartlarından mı söz ediyorsun? diye sordu Bili ilgiyle.

- Hayır, öyle bir şey değil. Sadece iyilik yapana bedava akşam yemeği verirler. Çok büyük bir iyilik yapana da birçok akşam yemeği verirler... O kadar basit...

- Bir arabayı ancak pek çok iyiliğin karşılığında verirler, değil mi?.. Konuşan Lizzie'ydi.

- Hem evet, hem hayır. Çok iyilikten ziyade çok güvenilir olmak. İyilikler yapılırken en önemli şey de güvenilir olmak sanırım.

Hepsi anlamadan onaylıyorlardı. Suzi zaman zaman parmağındaki kocaman zümrüt yüzüğe bakardı. Taşın gerçek bir zümrüt olduğunu söyleyen o kadar çok insan olmuştu ki... O yüzüğün Lou'nun birilerine yaptığı muazzam bir iyiliğin karşılığı olmasından şüphe etmeye başlamıştı. Anlamanın bir yolu vardı elbet... Değerini öğrenmek mümkündü... Yani gerçeği öğrenmek... Suzi, "Belki de hiçbir şeye dokunmamak, her şeyi olurlarına bırakmak daha doğrudur" diye düşünüyordu.

- Bizden de iyilik yapmamızı isteyen birileri çıksa, dedi Lizzie. Önünde durdukları lokantada masa masa gezen müzisyenler vardı, uzun saplı güller satan satıcılar da masaların arasında dolaşıyorlardı.

- Gözlerini aç, Elizabetta, dedi Lou gülerek.

O sırada sokağa yalan masalardan birinden bir kadın ile bir erkek ayağa kalktılar. Kadın erkeğin

yüzüne bir tokat attı, adam ise kadının çantasını kapıldığı gibi lokantanın alçak duvarından atlayarak kaçmaya başladı.

Lou iki saniyede adamı yakaladı. Kollarından birini öylesine kısıvrak arkasına kilitlemişti ki adam acıdan kıvranıyordu. Çantalı elini ise herkesin göreceği şekilde havaya kaldırmıştı. Hırsız müşterilerin arasından geçirek lokanta sahibinin önüne getirdi.

İtalyanca sonsuz tartışmalardan sonra ufak bir polis arabasıyla carabinieri geldi. Etraftakiler heyecanla bağışıyorlardı. Kimse tam olarak neler olduğunu anlamamıştı. Yan masada oturan Amerikalılar kadirim bir jigolo tuttuğunu söylediler. İngilizlerin oturduğu masadakiler ise "Uyuşturucu tedavisi gören erkek arkadaşındı" dediler. Bir Fransız karıkoca basit bir âşık tartışması olduğunu söylediler, ama hepsi adamın polis karakoluna götürülmesini doğru buldu.

Lou ve arkadaşları kahraman olmuşlardı. Kadın onları ödüllendirmek istiyordu. Lou hızla ödülü dört kişilik bir yemeğe çevirdi. Bu çözüm herkesi mutlu etmişti.

- Con vino, se e possibile? diye ekledi Lou. Sarhoş oluncaya dek içtiler ve otele ancak taksiyle dönebildiler.

- Her şey fırsatları nasıl değerlendirdiğinize bağlı... dedi Lou.

Connie pizzacıya göz gezdirdi. Çoğunluk çocuğu yaşında gençlerden oluşuyordu. Neşeli, canlı, konuşkan ve kahkahayla gülen insanlardı. Çok canlı, çok bilinçli. Ya yaşamının sonu buradaysa? Ya otele mesajlar bırakan biri gerçekten varsa? Burada, herkesin önünde öldürecek değildi ya?.. Olamazdı. Peki ya o mesaj... Şu anda çantasında olan o mesaj... Belki o da bir mesaj yazmalı ve notun Harry'den veya ortaklarından geldiğinden şüphelendiğini söylemeliydi. Bunu yapmak delilik mi olurdu? Yoksa Harry onu delirtmeye mi çalışıyordu? Connie böyle filmler gördüğünü hatırlıyordu. Kendisini bu duruma düşürmeyecekti.

Masasına bir gölge düştü. Karşısında bir garson veya boş sandalye isteyen bir genç göreceğini düşünerek başını kaldırdı. Ama gözleri Siobhan Casey'in, kocasının uzun yıllar metresi olan kadının gözleriyle karşılaştı. Harry'nin para kaçırmasına bir değil iki kez yardım eden kadın vardı karşısında.

Yüzü çok değişmiş, yaşlı ve yorgun bir yüz olmuştu. Eskiden dümdüz olan cildi kırışık içindeydi. Gözleri ise vahşi bir bakışla parlıyordu. Connie birden gerçekten büyük bir korku duydu. Boğazı kurumuş, sesi çıkmaz olmuştu. Konuşamıyordu.

- Hâlâ yalnızsın, dedi Siobhan aşağılayıcı bir tavırla. Hangi şehre gitsen yanma hangi ölü sürüsünü alsan yine de tek başına yemek yiyorsun. Havlar gibi bir sesle güldü. Neşesiz bir gülüştü bu.

Connie sükûnetini korumak için çabalıyordu. Korktuğunu belli etmemeliydi. Yıllar boyunca her şeyi olduğundan başka göstermek alışkanlığı yardımcı oldu Connie'ye. "Artık yalnız değilim" dedi Siobhan'a bir sandalye çekerek.

Siobhan'ın yüzü daha da karardı. "Her zamanki gibi hiçbir dayanağı olmadan hanımefendicilik oynayan zavallı Connie... Hiç dayanaksız..." Siobhan yüksek sesle ve hırsla konuşuyordu. Etraftan dönüp bakanlar vardı. Herkes bir olay çıkacağını sezmişti.

Connie alçak sesle konuştu. "Öyle büyük bir hanımefendiye göre bir yer değil burası" dedi. Sesinin titrememesi için dua ediyordu.

Connie biraz daha rahat nefes almaya başlamıştı. Belki de Siobhan Casey onu öldürmeye kalkmayacaktı. Öldürmeyi düşünen yalnızlıktan söz eder miydi? Connie, cesaretlendiğini hissetmeye başladı. "Yalnız olmaya hazırım. Nasıl olsa yıllardır yalnız değil miydim?"

Siobhan şaşkınlıkla bakıyordu, "Ne kadar soğukkanlısın..."

- Hiç değilim.

- Mektubu benim yazdığımı biliyor muydun? diye sordu Siobhan. Hayal kırıklığına mı uğramıştı yoksa böylesine korkutmaktan mutlu muydu? Gözleri deli gözü gibi bakıyordu. Connie nasıl davranacağını bilemiyordu. Acaba hiç şüphelenmediğini mi söylemeliydi yoksa en başından Siobhan olduğunu anladığını mı söylemesi daha doğruduydu? Hangi yolu seçmesi gerektiğine karar vermek kâbus gibiydi.

- Tahmin etmiştim. Emin değildim. Sesinin heyecansızlığı kendini de şaşırttı.

-Neden ben?

- Senden başka böyle bir şeyi yazacak kadar Harry'ye bağlı kimse yok da ondan.... Bir sessizlik oldu. Siobhan sandalyenin arkasına dayanmış ayakta duruyordu. Etrafta lokantanın olağan gülüşmeleri ve gürültüsü vardı. İki yabancı kadının kavga edeceğine inananlar azalmıştı. O köşede ilginç bir şey kalmamış gibi görünüyordu. Connie oturmasını önermedi. Aralarındaki ilişki sıradan insanlar gibi yan yana oturup konuşmalarına elverişli değildi... Siobhan Casey, Connie'yi öldürmekle tehdit ettiğine göre gerçekten delirmiş olmalıydı.

- Harry'nin seni hiçbir zaman sevmediğini biliyorsun, değil mi? dedi Siobhan.

- Aslında sanırım sevdi. Başta, cinsellikten hoşlanmadığımı anlamadan önce...

- Öyleyse sen de seksi sevseydin! Siobhan homurdanarak söyledi bu sözleri. Senin yatakta nasıl acınacak bir halde, korkuyla sıkışıp kaldığım ve kıvrandığım anlatırdı... Öyle derdi sana... "Acınacak, zavallı..."

Connie gözlerini kıstı. Böylesine vefasız olamazdı! Harry ne kadar çaba gösterdiğini, aslında nasıl birlikte olmak istediğini biliyordu. Siobhan'ın aralarındaki en mahrem anları ayrıntısıyla bilmesi ne acıydı. "Denedim, biliyor musun, bir şeyler yapmaya çalıştım."

-Ya... Öylemi?

- Evet. Çok zor ve tatsız bir işti. Acı veriyordu bana. Sonunda da hiçbir işe yaramadı.

- Lezbiyen olduğunu söylediler, değil mi?

Siobhan durduğu yerde sallanıyordu, yüzünde alaycı bir ifade vardı, saçları yüzünün yansım örtmüştü. Eski zamanların etkileyici Bayan Casey'inden eser kalmamıştı sanki.

- Hayır öyle demediler.

- Öyleyse ne dediler? Siobhan istemeden ilgi duyuyordu.

- Babam tüm parasını kumarda kaybettiği için erkeklere güvenmediğimi söylediler.

- Ne saçma!

- Ben de öyle dedim. Aynı şeyi söyledim, Connie gülümsemeye çalışıyordu.

Siobhan birden hiç beklenmedik bir şekilde sandalyeyi çekerek oturdu. Connie bakmak için başını kaldırmak zorunda olmayınca kadının yüzündeki derin çizgileri ve perişanlığı daha iyi görür olmuştu.. Bluzu lekeliydi, etekliği üstüne dar geliyordu, tırnakları kirli ve bakımsızdı. Yüzünde makyaj yoktu, yüz kasları durmadan hareket ediyordu. "Benden iki üç yaş küçük olmasına karşın çok daha yaşlı duruyor" diye düşündü Connie.

Harry bu kadına aralarındaki her şeyin bittiğini söylemiş olabilir miydi? Kadının dengesini bozan bu olmalıydı. Connie, çatal ile bıçağı okşayışına ve yerlerini değiştirişine bakıyordu. Siobhan'ın çok

sorunlu olduğu kesindi.

- Geriye dönüp bakıldığında insan ne kadar yazık olduğunu görüyor. Keşke seninle evlenseydi.

- Olmazdı. Bende senin stilin yoktu... Onun istediği gibi davetler veremezdim ben.

- O davetler, yaşantısının ufacık bir bölümünü oluşturuyordu. Yaşamının geri kalan zamanını seninle geçiriyordu. Connie bu sözlerle karşısındaki sakinleştirmeye çalışıyordu. Övgü yağdırarak, pohpohlayarak, Harry'nin hayatındaki önemini vurgulayarak sakinleştirmeye, her şeyin bittiğini unutturmaya gayret ediyordu.

- Ev hayatı öylesine sevgiden yoksundu ki sevgiyi başka yerlerde aramasından daha doğal ne olabilir... Siobhan, Connie'nin önündeki Chianti bardağını almış içiyordu.

Connie, gözleriyle ve elleriyle garsona işaret ederek biraz daha şarap ve bir bardak istedi. Connie'nin tutumu genel olarak şakalaşan ve laf atan garsonu bile ciddi olmaya zorlamış gibiydi. Garson, şarap ile bardağı masaya bırakmakla yetindi.

- Onu uzun yıllar sevdim.

- Bunu çok güzel kanıtladın... Ele verip hapse attırarak..

- Artık sevmiyordum.

- Oysa ben hep sevdim.

- Biliyorum. Sen benden nefret ettin, ama ben senden hiç nefret etmedim.

- Yaa, öyle mi?

- Hayır. Sana ihtiyacı olduğunu biliyordum, bence şimdi de var.

- Artık değil. Onu da hallettin. Hapisten çıkınca İngiltere'ye yerleşecek. Hepsi senin yüzünden. Ülkesinde yaşayamayacak hale getirdin onu. Siobhan'ın yüzünde büyük bir mutsuzluk vardı.

- Onunla gidersin herhalde....

- Yanılıyorsun. Yine alaycı bir gülüş ve deli bakışlar... Connie, en doğru davranışı sergilemeliydi. Bu çok önemliydi.

"Seni kıskandığım doğru, ama hiç nefret etmedim. Sen Harry'ye her şeyini verdin. Ona doğru dürüst bir yaşam sağladın, hem bağlılığını kanıtladın hem de iş hayatında sonsuz bir anlayış gösterdin... Zamanının çoğunu seninle geçirdiğine göre seni kıskanmam kadar doğal ne olabilir?" Siobhan'ın ilgisini çektiğini görünce devam etti. "Ama senden nefret etmedim, inan bana..."

Siobhan ilgilenmişti. "Birçok kadınla ilişki kuracağına benimle olması daha iyiydi, değil mi?"

Connie çok dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Her şey buna bağlıydı. İlk günden Harry Kane'e âşık olan ve hâlâ onu seven Siobhan Casey'in enkaz haline gelmiş yüzüne baktı. Siobhan'ın havayollarında çalışan kızdan, Galway'deki küçük otelin sahibinden, şirkete para yatıran iş adamlarından birinin genç karısından haberdar olmaması mümkün müydü? Kadının yüzüne baktı. Siobhan Casey kendisini Harry Kane'in hayatındaki tek kadın sandığı kesindi.

Connie yanlış yapmamaya çalışıyordu. "Sanının haklısın. Değişik kadınlarla ilişkisi olduğunu bilmek küçük düşürücü olurdu... Hoşuma gitmese bile... İkinizin arasında özel bir ilişki olduğunu anlamıştım. Dediğim gibi seninle evlenmeliydi..."

Siobhan dinliyordu. Ve duydukları onu düşündürüyordu. Konuşmaya karar verdiğinde deli deli bakan gözlerini kıstı. "Buraya kadar peşinden geldiğimi ve o mektubu yazdığımı anlayınca neden benden korkmadın?"

Connie aslında hâlâ çok korkuyordu. "Tüm zorluklara rağmen Harry'nin hayatında önem verdiği tek kadın olduğumu biliyorsun sandım. Ayrıca, bana zarar vermeye kalkarsan diye kendimi güvenceye aldım." -Ne dedin?

- Avukatıma mektup yazdım. Roma'da veya herhangi başka bir yerde aniden ölürsem açılmak üzere bir mektup. İçine senin yazdığın notun fotokopisini koydum. Mektubun senden geldiğine emin olduğumu söyledim..

Siobhan hayranlıkla başını sallıyordu. Kadının mantıklı olduğunu düşünmek istiyordu Connie. Oysa aslında perişanlığı ve dengesizliği geçmiş değildi. Toparlanması, Harry hapisten çıkınca İngiltere'de kalacakları evi şimdiden hazırlaması gerektiğini söylemek için henüz çok erkendi. Connie'nin nasıl olsa bir yerde saklı bir miktar paraları olduğundan kuşkusu yoktu. Siobhan'ın hayatına yön vermeye kalkmasına bir neden yoktu. Onu öldürmek isteyen tehlikeli bir kadının karşısında nasıl böyle soğukkanlı kalabildiğine kendi de şaşırıyordu. Daha ne kadarına dayanacağını bilemiyordu. Kendini bir an önce Francobollo Otel'i'ne atarak güvende hissetmek için can atıyordu.

- Sana zarar vermeyeceğim, dedi Siobhan kısık bir sesle.

- Tam Harry hapisten çıkarken öbür kapıdan senin hapse girmen yazık olur, dedi Connie, hatıra eşya almak gibi olağan bir şeyden söz eder gibi.

- Böyle soğukkanlı olmayı nereden öğrendin? diye sordu Siobhan.

- Yıllar ve yıllar süren kahrolası yalnızlık sayesinde öğrendim. Connie gözlerinden aşağı süzülen yaşları silerek kararlı bir edayla garsona yürüdü ve ödemeyi yaptı.

- Grazie, tante grazie Signora, dedi garson.

Signora! Signora geri dönmüş olmalıydı. Connie ona sürpriz yapmak istiyordu. Signora, yıllarca kocasının metresi olan, onu öldürmek için Roma'ya gelen, pizzacıdaki deli kadından çok daha gerçektir. Signora'yla paylaştıklarının da hayatında önemli bir yeri vardı. Veda etmeye gerek duymadan bir süre Siobhan Casey'e baktı. Söylenecek hiçbir şey kalmamıştı.

Dünya Kupası'nda edindiği arkadaşları aramak için geldikleri bar çok gürültülüydü.

- Bu köşede otururduk, dedi Barry.

Gençler toplu haldeydiler. Baş köşede en büyük boy televizyon vardı. Televizyonda maç vardı. Herkes Juventus'a karşıydı. Kimden yana oldukları önemsizdi. Önemli olan Juventus'a karşı olma, çünkü düşman Juventus'tu. Maç başlayınca Barry aradığı arkadaşları unutup kendini oyuna verdi. Fiona da ilgilenmişti ve hakemin verdiği, herkesin karşı çıktığı karara o da hiddetle bağırarak katılmıştı.

- Futbol sever misin? diye sordu adamın biri.

Barry derhal kolunu Fiona'nın omzuna doladı. "Biraz anlar. Ben Dünya Kupası'nda burada, bu bardaydım. İrlanda..."

- İrlanda! diye bağırıldı adam heyecanla, Barry cebinden resimleri çıkarttı. Bugünkü benzeyen bağırana, neşe dolu bir kalabalığın resimleriydi. Adam adının Gino olduğunu söyledi ve resimleri başkalarına gösterdi. Onlar da yerlerinden kalkıp Barry'ye yaklaştılar, dostça sırtına vurdular. Birbirlerini tanıştırdılar. Paul McGrath, Cascarino, Houghton, Charlton... A. C. Milan'dan söz edildi. Hepsi de iyi insanlara benziyorlardı. Biralar gittikçe daha hızla servis edilmeye başlandı.

Fiona konuşmaları hiç anlamıyordu. Başı da ağrımaya başlamıştı. "Barry, beni seviyorsan otele dönmeme izin ver. Via Giovanni boyunca dümdüz gidiliyor. Nerede sola döneceğimi çok iyi

biliyorum."

- Bilmem ki...

- Ne olur, Barry. Ne önemi var? Bırak gideyim. Arkadaşları, "Barry! Barry!" diye sesleniyorlardı.

- Çok dikkat et, dedi Fiona'ya.

- Anahtarı kapının üstünde bırakırım, dedi eliyle öpücük göndererek.

Sokaklar Dublin'de oturduğu mahalle kadar güvenliydi. Fiona otele dönerken mutluydu. Barry'nin arkadaşlarını bulduğuna sevinmişti. Aslında büyük buluşma kimse kimsenin adını hatırlamadığı çok rahat bir ortamda gerçekleşmişti. "Neyse, erkekler belki hep böyledir" diye geçirdi içinden. Pencerelerden sarkan sardunya ve leylak dolu saksılara bakıyordu. Nedense buradaki çiçekler Dublin'den çok daha renkli görünüyorlardı. "İklimden olmalı" diye düşündü. "Böylesine güneşli bir ülkede her şey yetişir."

Sonra, bir barın önünden geçerken içerde tek başına oturan Bay Dunne'ı gördü. Elinde birası dalgın dalgın uzaklara bakıyordu. Fiona hiç düşünmeden kapıyı iterek adamın yanına yaklaştı. "Bay Dunne demek ikimiz de bu akşam yalnızız."

- Fiona! Zorla kendini toparlamaya çalışıyordu sanki. Bartolomeo nerede?

- Futbol arkadaşlarıyla birlikte. Başım ağrıdığı için otele dönmeme izin verdi.

- Ah, arkadaşlarını buldu, desene? Ne harika! Bay Dunne'ın yüzünde yorgun, fakat şefkatli bir gülümseme belirmişti.

- Evet. Kendinden çok memnun. Ya siz, siz de bu seyahatten keyif alıyor musunuz?

- Evet, çok. Oysa sesi cansızdı.

- Neden yalnızsınız? Her şeyi Signora'yla birlikte hazırladınız. Aklıma gelmişken, Signora nerede, niye sizinle değil?

- Sicilya'dan tanıdığı eski arkadaşlarıyla karşılaştı. Eskiden Sicilya'da yaşamış da... Sesi acı ve hüzün doluydu.

-Ah, ne iyi...

- Onun açısından, öyle... Bu akşam onlarla birlikte.

- Sadece bir akşam için Bay Dunne.

- Bildiğimiz kadarıyla... On iki yaşında bir oğlan çocuğuna benziyordu. Fiona merakla yüzüne baktı. Aslında ne çok şeyin içyüzünü biliyordu. Örneğin Bay Dunne'ın karısı Nell'in Barry'nin babasıyla ilişkisi olduğunu biliyordu. Şimdi ilişkileri bitmişti. Bunda Fiona'nın payının önemini bilmeyen Bayan Dunne hâlâ olayların nedenini anlamaya çalışarak mektuplar yazıyor, zaman zaman sessiz telefonlar ediyordu. Fiona, Brigid ve Grania'dan babalarının mutsuz olduğunu, hazırladığı o küçük İtalya odasına sığındığını ve oradan hiç çıkmak istemediğini öğrenmişti. Viaggio'ya gelen herkes gibi o da Bay Dunne'ın Signora'ya âşık olduğunu biliyordu. Fiona, İrlanda'da boşanmanın yasal olmadığını da biliyordu.

Eski Fiona, utangaç Fiona olsa her şeyi olduğu gibi bırakırdı. Oysa yeni Fiona, Fiona'nın daha mutlu modeli, her konuda savaşmaya hazırdı. Derin bir nefes aldı. "Signora geçen gün bana hayatının en büyük hayalini gerçekleştirmesine yardımcı olduğunuzu söyledi. Siz ona bu işi verinceye dek kendini ne kadar önemsiz biri gibi gördüğünü anlattı."

Bay Dunne'dan hiç tepki gelmedi. Daha doğrusu beklediği tepki gelmedi. "O, Sicilyalılarla

karşılaşmadan önceydi..."

- Bugün öğle yemeğinde aynı şeyi tekrarladı, dedi Fiona. Yalan söylüyordu.
- Gerçekten bugün de mi söyledi? Çocuk gibiydi.
- Bay Dunne, sizinle açık yüreklilikle ve tam bir gizlilik içinde konuşmama izin verir misiniz?
- Tabii, Fiona.
- Söylediklerimi kimseye tekrarlamamaya söz verin. Özellikle de Grania ile Brigid'e.
- Veririm.

Fiona dizlerinin titrediğini hissetti. "İçecek bir şeye ihtiyacım var galiba."

- Kahve mi alırsın yoksa su mu?
- Sanırım konyak alsam daha iyi olur.
- Anlatacakların o kadar mı kötü? Öyleyse ben de bir konyak içeyim. İkisi de kusursuz bir İtalyanca'yla içkilerini ısmarladılar.
- Bay Dunne, Bayan Dunne'ın sizinle gelmediğini biliyorsunuz.
- Evet, farkındayım, dedi Aidan.
- Nasıl söylesem, bazı yakışıksız davranışlar oldu... Aslında o Barry'nin babasıyla çok samimi, fazla samimi oldu... Barry'nin annesi bu samimiyeti kötü karşıladı. Çok, çok kötü... Kendini öldürmeye kalktı...

- Ne? Aidan Dunne çok sarsılmış görünüyordu.

- Neyse ki her şey halloldu. Mountainview'daki festa akşamı her şey yoluna girdi. Hatırlarsanız Bayan Dunne aceleyle eve döndü, Barry'nin annesinin neşesi yerine geldi, babası ise Bayan Dunne'la eskisi kadar samimi değil.

- Anlattıkların doğru olamaz, Fiona.
- inanın ki doğru. Yalnız kimseye söylememeye söz verdiğinizizi unutmayın.
- Saçmalıyorsun, Fiona.

- Hayır saçmalamıyorum. Anlattıklarım baştan aşağı doğru. Döndüğünüzde karınıza sorabilirsiniz. Ama belki de bu hiç doğru olmaz... Barry'nin bir şeyden haberi yok. Grania ile Brigid de bilmiyorlar, onun için insanları üzme hiç gerek yok bence. Barın ışıklarını aksettiren o kocaman gözlükleriyle öyle masum ve içten görünüyordu ki Aidan bütün söylediklerine inandı.

- Kimsenin bilmemesini, kimsenin canının sıkılmamasını istediğine göre neden bana anlattın peki?
- Çünkü... çünkü... Sanırım Signora'yla mutlu olmanızı istiyorum. Aldatanın ilk siz olduğunuzu düşünmemeniz için, Bay Dunne. Aldatmaların daha önceden başladığını bilerseniz kendinizi daha hür hissedeceğinizi düşündüm de ondan. Fiona birden sustu.

- Çok şaşırtıcı bir çocuksun, dedi. Sonra parayı ödedi ve birlikte hiç konuşmadan Francobollo Oteli'ne yürüdüler. Holde resmî bir edayla elini sıktı. "Şaşırtıcı..." diye tekrarladı Aidan Dunne.

Sonra odasına, Laddy'nin ertesi gün papaya takdis ettirmek üzere sıraladığı eşyaların arasına çıktı. San Pietro'daki papanın kabul törenine gideceklerdi. Aidan başım ellerinin arasına aldı. Bunu tamamen unutmuştu. Laddy, papanın takdis etmesi için altı tane tespih hazırlamıştı. Odanın girişindeki küçük holde oturmuş onları ayırıyordu. Buona Seralara yardım etmek için herkesin ayakkabılarını boyamıştı. "Domani mercoledì noi vedremo II Papa" dedi sevinçle.

Yukarı katta, Lou, Suzi'ye onu çok arzu ettiğini, ama yeterli derecede başarılı bir performans gösteremeyeceğini söylüyordu, "içkiyi biraz fazla kaçırdım" diyordu büyük bir keşif yapmış gibi.

- Aldırma. Nasıl olsa yarın papaya gitmek için tüm gücümüzü toplamamız gerekecek, diye yanıtladı Suzi.

- Aman Tanrım, papa belasını unutmuştum, dedi Lou, birden uykuya dalmadan önce.

Bill Burke ile Lizzie soyunmadan uyuyakalmışlardı. Sabahın beşinde soğuktan titreyerek uyandılar.

- Bugün sakın bir gün mü? diye sordu Bili.

- Papayı ziyaret ettikten sonra sanırım başka bir programımız yok, dedi Lizzie. Başı çok ağrıyordu.

Barry sandalyeye takılıp düşünce Fiona korkuyla uyandı. "Kaldığımız yeri şaşırdım" dedi Barry.

- Ah, Barry, pub'dan dümdüz yürüyüp sola dönecektin.

- Hayır, otelin içinde demek istiyorum. Durmadan yanlışı kapıları çaldım.

- Çok sarhoşsun, dedi Fiona şefkatle. İyi vakit geçirdin mi?

- Evet ama bir şey var...

- Bence de vardır. Biraz su iç.

- Bütün gece tuvalete taşınacağım.

- Ne yapalım, gidersen git. O kadar bira içince taşınman normal...

- Ya şen, şen nasıl döndün? diye sordu aniden Barry.

- Dediğim gibi. Dümdüz yürüyerek. Hadi iç şu suyu.

- Kimseyle konuştun mu?

- Sadece Bay Dunnela. Yolda rastladım.

- Signora'yla yatıyor, dedi Barry gururla.

- Hiç sanmam. Hem sen nereden biliyorsun?

- Kapının önünden geçerken konuşmalarını duydum, dedi Barry.

- Ne diyordu?

- Mars Tapmağı'yla ilgili bir şeyler...

- Konferansta söylediklerine benzer bir şeyler mi?

- Aynen. Signora'ya aynı konferansı baştan veriyordu sanırım.

- Aman Tanrım, dedi Fiona. Acayip bir şey değil mi?

- Şana daha acayip bir şey söyleyeyim mi? O bardaki adamların hiçbiri buralı değil. Hepsi başka bir yerden gelmiş...

- Ne demek istiyorsun?

- Messagne denilen bir yerden geliyorlar. İtalya'nın en güney ucunda, Brindisi'ye yakın bir yerden. Gemilerin kalktığı bir limandan... İncir ve zeytin dolu bir yer diyorlar. Kafası çok karışmış gibiydi.

- Bunda ne var? Hepimiz bir yerlerden gelmiyor muyuz? Fiona bir bardak su uzattı.

- Roma'ya ilk gelişleriymiş. Öyleyse daha önce tanışmış olamayız, değil mi?

- Oysa ne kadar samimiydiniz, dedi Fiona hüzünlü bir sesle.

- Biliyorum.

- Başka bir bar olabilir miydi?
- Bilmiyorum. Hayal kırıklığı duyduğu seziliyordu.
- Belki daha önce Roma'ya geldiklerini unutmuşlardır, dedi Fiona umutla.
- Belki. Ama bence kolay unutulacak bir şey değil...
- Seni hatırladılar ama.
- Ben de onları hatırladım.
- Hadi gel, yat. Papaya giderken dinlenmiş olmalıyız, dedi Fiona.
- Aman Tanrım. Papa'yı unutmuştum, dedi Barry.

Odaya döndüklerinde Connie Signora'nın sürprizini verdi. Aidan'ın konferansını kaydettiği kasetti bu sürpriz. Sabah, bir teyp satın alarak Signora için tüm konferansı kaydetmişti.

Bu davranış Signora'yı derinden etkiledi. "Seni rahatsız etmemek için yastığının altına koyar öyle dinlerim" demişti kısa bir denemeden sonra.

- Hayır, ben de seve seve ikinci kez dinlerim, demişti Connie. Signora karşısındaki kadına baktı. Gözleri pırıl pırıldı, yanaklarına renk gelmişti. "Her şey yolunda mı, Constanza?"
- Efendim? Ah, evet, Signora. Tamamen yolunda...

Sonra karşılıklı oturdular. Bu akşam ikisi de hayatlarının akışını değiştirecek olaylar yaşamışlardı. Connie Kane, aklî dengesini yitirmiş Siobhan'dan zarar görebilir miydi? Nora Donoghue ise yirmi üç yıl yaşadığı Sicilya'daki o küçük köye geri dönecek miydi? Birbirlerine biraz açılmış olmalarına karşın ikisi de özel hayatlarını başkalarıyla paylaşmaktan hoşlanmayan insanlardı. Connie, Signora'yı Aidan'ın konferansına gitmekten alıkoyan ve otele o kadar geç dönmesine neden olan olayı merak ediyordu. Signora da o korkunç mektubu yazandan yeni bir haber çıkıp çıkmadığını öğrenmek istiyordu.

Yatarlarken saati kaçta kurmaları gerektiğini tartıştılar.

- Yarın papa bizi kabul edecek, dedi Signora aniden.
- Aman Tanrım. Unutmuştum, dedi Connie.
- Ben de unutmuştum. Ne ayıp, değil mi? dedi Signora gülerek.

Papayı görmek çok hoşlarına gitti. Biraz zayıf görünse de kendini iyi hissettiği belliydi. Karşılarında duruyordu. San Pietro Meydanı'nda yüzlerce ve yüzlerce kişi vardı, ama yine de çok özel olan bir yakınlık içindeydiler sanki. Papa sanki teker teker gözlerinin içine bakıyordu.

- Özel bir kabul olmadığına sevindim, dedi Laddy sanki böyle bir şey olabilirmiş gibi. Kalabalıkla birlikte büyük bir kabul töreni çok daha etkili gibi geliyor bana. Hem din denen şeyin ölmediğini kanıtlıyor hem de insan papanın karşısında ne diyeceğini şaşırabilir.

Lou ile Bill Burke yola çıkmadan üçer tane buz gibi bira içmişlerdi. Bu durumu gören Barry de onlara katılmadan duramadı. Suzi ile Lizzie ise ikişer soğuk dondurma yediler. Hepsi resim çekti. Hepsi, katılma zorunluluğu olmayan öğle yemeğine gitti. Çoğu ya akşamdan kalma olduklarından veya canları bir şeye sıkıldığından o sabah sandviç hazırlamayı unutmuştu.

Laddy, onaylamayan bir edayla Kathy ve Fran'e, "Yarın akşam Signor Garaldi'nin evindeki partide daha iyi durumda olmaları için dua ediyorum" dedi.

O sırada yanlarından geçen Lou bu sözleri duyunca, "Aman Tanrım! Parti!" dedi elleriyle başım

tutarak.

- Signora?

Öğle yemeğinden sonraydı. Aidan'ın sesini duyan Signora, "Biraz resmî kaçmıyor mu, Aidan? Bana Nora demiyor muydun?" diye sordu.

-Ah... Neyse...

- Neyse ne?

- Dünkü toplantının nasıl geçti, Nora?

Bir süre sustu. "İlginçti. Hem bir lokantada olmamıza rağmen diğerleri gibi içkiyi fazla kaçırmamayı da başardım. Papa Hazretleri'nin bizim grubun oluşturduğu alkol bulutu arasında sandalyesinden uçmadığına şaşıyorum."

Aidan gülümsedi. "Bense bir barda oturup üzüntülerimi içkiyle boğmaya çalıştım."

- Boğulması gereken hangi üzüntülerden söz ediyorsun? Konuşmasına hafiflik vermeye çalıştı. "En önemlisi konferansımı dinlemeye senin gelmemen..."

Signora'nın yüzü bir anda neşelendi. Elini çantasına daldırdı. "Ama ben oradaydım. Constanza'nın benim için ne yaptığım biliyor musun? Hepsini dinledim. Bütün söylediklerini... Harika bir konuşmaydı, Aidan. Sonunda ne kadar çok alkışladılar değil mi? Herkes bayıldı... Öylesine açık ve berraktı ki sanki oradaymışım gibi hissettim.. Aslına bakarsan, boş bir anımda o yere gidip teypi tek başıma dinlemeye karar verdim. O zaman sanki sadece benim için hazırlanmış özel bir tura katılmış hissedeceğim kendimi..."

- İstedığın anda senin için özel olarak tekrar etmeye hazırım. Bunu biliyorsun, değil mi? Kadının gözleri şefkat ve sevgi doluydu. Elini tutmaya çalıştığında Signora kolunu çekti.

- Hayır, Aidan. Lütfen yapma. Haksızlık olur. Bana gerçekdışı duygular yaşatmaya hakkın yok. Sanki... sanki bana, geleceğime önem verdiğini düşünmeme izin vermemelisin.

- Nora... Aslında neler düşündüğümü, sana ne kadar değer verdiğimi çok iyi biliyorsun.

- Evet, bir yıldan fazla bir süredir birbirimizden hoşlanıyoruz. Ama olanaksız. Senin karın ve ailen var, onlarla birlikte yaşıyorsun.

- Bu durum kısa zamanda değişecek.

- Ah, evet, Grania evlenecek, ama başka değişecek bir şey yok.

- Hayır var. Çok şey değişti.

- Seni dinlememeliyim, Aidan. Benim çok çok önemli, büyük bir karar almam gerekiyor.

- Sicilya'ya geri dönmeni istiyorlar, değil mi? Kalbinde sanki bir bıçak vardı. Yüzü kapalı ve sert görünüyordu.

- Evet. Bunu istiyorlar.

- Oradan neden ayrıldığını daha önce hiç sormamıştım. -Hayır.

- Orada neden o kadar uzun zaman kaldığım da sormadım.

- Bu da bir şey gösteriyor, değil mi? Ben de sana hiç soru sormadım. Yanıtlarını bilmek istesem de sana soru sormamaya özen gösteriyorum.

- Oysa ne sorarsan yanıtlamaya hazırım. Senden hiçbir şey saklamayacağıma söz veriyorum.

- Biraz bekleyelim. Roma'da oturup birbirimize sorular sorup cevaplar vermemiz saçma...

- Yapmazsak, sen kalkıp Sicilya'ya gidebilirsin, sonra da...

- Sonra ne olur? Signora'nın sesi çok yumuşaktı.

- Sonra hayatımın en anlamlı bölümünü kaybetmiş olurum, dedi Aidan. Gözleri yaşla dolmuştu.

Garaldilerin kırk iki konuğu perşembe günü saat beşte kapıdan içeri girdiler. Hepsi en güzel giysilerini giymiş, fotoğraf makinelerini almayı da unutmamıştı. Aralarında gittikleri yerin Hello ! dergisinde resimleri çıkan evlerden biri olduğuna dair söylentiler yayılmıştı. Kendileri de bu tür bir evi belgelemek istiyorlardı.

Kathy Clarke, "Lorenzo, resim çekmemize izin verirler mi dersin?" dedi.

Bu ziyaretin her yönünden sorumlu ve tek yetkilisi Laddy'ydi. "Bana kalırsa ziyaretimizi kanıtlamak için en azından bir grup resmi çekeriz. Sonra da dış mekânları istediğimiz kadar çekebiliriz. Ancak eşyaların ve antikaların hiç resmini çekmemeliyiz. Ne olur ne olmaz, ilerde resimleri görüp çalmaya kalkan birileri çıkmasın..."

Herkes başıyla bu sözleri onayladı. Laddy her şeyi en ince ayrıntısına kadar düşünmüştü. Evi görünce herkes şaşkınlıkla olduğu yerde kaldı. Harika evler görmeye alışık olan Connie Kane bile donakalmıştı.

Lou, "Bizi buraya sokmazlar" dedi Suzi'ye fısıldayarak. Bir taraftan da boğazını sıkı kravatın düğümünü gevşetiyordu.

- Saçmalamayı kes ve sus. Biraz para ve klas insanlar görür görmez korkacaksak hayatta nasıl ilerleyeceğiz? diye yanıtladı Suzi dişlerini sıkarak.

Lizzie Duffy ise kapıyı açan hizmetkârları eğilerek selamlarken, "İşte ben de böyle bir hayattan geliyorum" diyordu.

- Saçmalama, Lizzie. Komik oluyorsun, dedi Bili korkuyla. İş hayatında yükselmesini sağlayacak uluslararası bankacılık konusunda hiçbir yeni deyim öğrenmeyi başaramamıştı. Lizzie'yi hayal kırıklığına uğratmaktan korkuyordu.

Garaldi ailesi eksiksiz kapıda bekliyordu. Onlar da bir fotoğrafçı çağırmışlardı.

Resimlerinin çekilmesinde sakınca gören var mıydı? Yoksa, gecenin sonunda resimler davetlilere dağıtılacaktı. Sakınca görmek mi? Hepsi mutluluktan uçuyordu. Önce Lorenzo ile Signor Garaldi'nin resmi çekildi. Sonra Lorenzo ile tüm Garaldi ailesi... Sonra onlara Signora ve Aidan katıldı sonra herkes merdiven basamaklarına sıralandı. Grup resimlerinin önemi ve ayrıntıları inceden inceye ayarlanmış bir evdi burası.

Laddy'nin Dublin'deki snooker salonlarında eğlendirdiği asık suratlı iki oğlan daha neşeli kişiliklere kavuşmuşlardı. Kendi oyunlarını göstermek için Laddy'yi odalarına sürüklediler. Etrafta şarap ve alkolsüz içecek dolu tepsiler dolaşıyordu. Uzun, zarif bardaklarda bira vardı, tabaklarda da crostini'ler, küçük tartaletler ve pastalar diziliydi.

- Yemeklerin resmini çekebilir miyim? diye sordu Fiona.

- Lütfen, rica ederim, dedi Signor Garaldi'nin eşi.

- Kayınvalidem için. Bana yemek yapmayı öğretiyor da... Onun böyle zarif hazırlanmış tabakları görmesini istiyorum.

-La suocera... kayınvalideniz... iyi, merhametli biri mi? Signora Garaldi'nin merak ettiği belliydi.

- Evet. Çok iyi, çok candan biridir. Aslında önceleri biraz dengesizdi. Kocasının karşıda duran o

adamın karısıyla ilişkisi olduğunu düşündüğü için intihar etmeye kalktı. Ama şimdi her şey halloldu. Aslında ben hallettim. Ben, tek başıma! Fiona'nın gözlerinin içi heyecandan ve içtiği marsala şarabından pırıl pırıl parlıyordu.

- Dio mio. Signora Garaldi'nin eli boğazındaydı. Bütün bunlar o kutsal, Katolik İrlanda da mı oluyordu?

- Ben de onu intihar edince tanıdım, diye devam etti Fiona. Çalıştığım hastaneye getirmişlerdi. Bir bakıma onu kurtaran, sorunlarımı halleden benim. O yüzden bana minnettar, karşılığında da klas yemekler öğretmeye çalışıyor.

- Klas yemekler, diye mırıldandı Signora Garaldi.

O sırada yanlarından geçmekte olan Lizzie, gözleri hayranlıkla dolu, "Che bella casa," dedi.

Signora Garaldi, sıcak bir ilgiyle, "Parla bene Italiano," dedi.

- Evet. Guglielmo uluslararası bir bankadan, belki de Roma'dan gelen teklifleri kabul ederse İtalyanca konuşmam şart... dedi.

- Gerçekten Roma'ya atanması söz konusu mu?

- İstersek Roma'yı seçebiliriz. Daha doğrusu istediği herhangi bir yeri. Ama burası o kadar güzel bir şehir ki... Lizzie'nin övgüsü cana yakınlık, şirinlik taşıyordu.

Konuşmalar yapılacaktı. Herkes toplanmıştı, Laddy oyun odasından gelmişti, Connie de resimlerin asılı olduğu galeriden dönmüştü, Barry ise yer altındaki garajda bulunan arabaların ve motosikletlerin yanından yukarı çıkmıştı.

Signora grubun toplanmasını beklerken Aidan'ın koluna girdi. "Garaldilerin bizler hakkında ne düşündüklerini çok merak ediyorum. Karısını, birilerine grupta hayat kurtaran uluslararası çapta bir operatör olduğunu söylerken duydum. Elizabetta ise Guglielmo'nun Roma'ya yerleşmeyi düşünen tanınmış bir uluslararası bankacı olduğunu anlatmış."

Aidan gülümsedi. "Peki sence bütün bunlara inandılar mı?"

- Sanmam. Bir kere Guglielmo "Üç kez çekle para çekebilir miyim" diye sordu. Sonra "Bugünkü kur ne kadar" dedi. Bunları duymak çok büyük güven uyandırmış olamaz. O da Aidan'a gülümsedi. İkiisi diğerinin söylediği her şeyi eğlenceli, komik veya çok derin buluyorlardı.

- Nora! dedi.

- Daha değil... Önce şu davet alınımızın akıyla bir bitsin. Konuşmalar son derece sıcaktı. Garaldiler hiçbir yerde İrlanda'daki konukseverliğin benzerini görmemişlerdi. Hiçbir yerde İrlanda'daki dostluğu ve ahlaklı insanları bulamamışlardı. Bugün ise söylediklerinin yeni bir örneğini yaşamıyorlar mıydı? Bu eve yabancı gibi girenler dost olarak ayrılacaklardı. Dost sözcüğünü duyan gruptan bir çok kişi, "Amici" diye tekrarladı.

Signor Garaldi de, "Amici sempre" dedi.

Laddy'nin başı dikti. Hayatının sonuna kadar girip çıkacağı bir evdi burası. Garaldiler, Laddy'nin yeğeninin oteline tekrar gelmeye söz verdiler.

- Dublin'e geldiğinizde biz de sizin onunuza bir davet düzenleriz, dedi Connie Kane. Hepsini birden bu sözleri başlarıyla onaylayarak ellerinden geleni yapacaklarını bildirdiler. Sonra çekilen resimler geldi. İç avludaki zarif merdivenlerde çekilmiş harika büyük resimler... Viaggio sırasında çekilen, güneşe karşı gözlerini kırıpıştıran insanların binlerce pozunun arasında Dublin'deki birçok evin baş köşesinde bu resimlerin yer alacağı kesindi.

Sonra, bir sürü ciao'lar, arrivederci'ler ve grazie'ler arasında Mountainview gece kursunun öğrencileri kendilerini Roma caddelerinde buldular. Saatler on biri gösteriyordu, halk akşam gezintilerine, passeggiata'larına çıkmaya başlamıştı. Kimsenin cam otele dönmek istemiyordu, hepsi hâlâ çok heyecanlıydı.

- Ben otele dönüyorum. İsterseniz resimlerinizi götürürüm dedi Aidan aniden. Cevap bekler gibi gruba ve Signora'ya bakıyordu.

Signora alçak bir sesle ve teker teker konuşarak, "Ben de dönüyorum. İsterseniz verin, otele biz götürürüz. Böylece sarhoş olsanız bile kaybetmemiş olursunuz."

Herkesin yüzünde büyük bir anlayış belirmişti. Bir yıldır kuşkulandıkları şey gerçekleşmek üzereydi.

El ele, masaların arasında müzisyenlerin gezdiği bir açık hava lokantası buluncaya dek yürüdüler. "Bizleri bunlar konusunda uyardıydın" dedi Aidan.

- Sadece pahalı olduklarını söyledim. Harika değildir demedim, dedi Nora O'Donoghue.

Sonra oturup konuştular. Signora, Mario ve Gabriella'dan söz etti, onların gölgesinde onca yıl nasıl mutlu bir yaşamı olduğunu anlattı.

Aidan da Nell'den, evliliklerinin hangi anda ve neden bozulduğunu anlamadığından bahsetti. Ama evliliğinin tüm iyi yönleri artık yok olmuş. Şimdi aynı çatının altında yaşayan iki yabancından farksızdılar.

Signora, önce Mario'nun sonra Gabriella'nın öldüğünü, çocukların otele yardım etmek için onu geri çağırdıklarını anlattı. Alfredo, ona hep bir anne gözüyle baktıklarını söyleyerek yıllar boyunca duymak için can attığı sözleri dile getirmişti.

Aidan da Nell'in bir ilişkisi olduğunu yeni öğrendiğini, bunu duyunca sarsılıp üzülmediğini, sadece şaşırdığını söyledi. Tepkisinin duygusuz ve yüksekte bakan çok erkekçe bir tepki olduğunu bildiğini de ekledi.

Signora, Alfredo'yu tekrar görmesi ve onunla bir kez daha konuşması gerektiğini söyledi. Yanıtının ne olacağı henüz bilmediğini ilave etti.

Aidan, geri döndüklerinde Nell'le konuşacağını, evi satıp paranın yarısını ona vereceğini söyleyeceğini anlattı. Kendisinin nerede yaşayacağını daha bilmediğini ekledi.

Birlikte yavaş yavaş Francobollo Oteli'ne döndüler. Nereye gidelim gibi bir sorunları olacak kadar genç değillerdi. Oysa karşılarında böyle bir sorun vardı. Laddy'yi gece boyunca odasından edemezlerdi. Ne de Constanza odasız kalabilirdi. Birbirlerine baktılar.

- Buona sera, Signor Buona Sera, dedi Nora O'Donoghue. C'e un piccolo problema... .

Problemin çözümü kısa sürdü. Signor Buona Sera gün görmüş biri idi. Hiç bekletmeden, sorgu sual sormadan bir oda buldu.

Roma'da günler çok çabuk geçti. Göz açıp kapayana dek Floransa trenine binmek üzere Termini'ye gelmişlerdi.

İstasyondaki tabelada Floransa'nın adını görünce hep bir ağızdan, "Firenze," diye bağırdılar. Nasıl olsa tekrar geleceklerinden emindi hepsi, onun için Roma'dan ayrıldıklarına üzülüyorlardı. Hepsi de Trevi Çeşmesi'ne para atmamış mıydı? Sonra, orta ve ileri derece kurslara katılınca İtalyanca'yı kim bilir ne kadar ilerleteceklerdi... Aslında yeni kursa ne ad verileceğini kendileri de bilmiyordu,

ama hepsinin yazılacağı kesindi.

Ellerinde piknik sepetleri, trene yerleştiler. Buona Sera'lar o sabah sandviç yapmaları için çok bol malzeme hazırlamışlardı. Gruptan o kadar hoşnut kalmışlardı ki... Bir de grup başkanlarının arasındaki o beklenmedik duygusal bağa ne demeliydi? İki de bu işler için çok yaşlı olsalar bile... Ülkelerine ve eşlerine döndüklerinde bu iş nasıl olsa bitecek olsa bile... Tatile çıkmanın deliliklerinden biri de bu değil miydi?..

Gelecek yıl çıkacakları viaggio'da Roma'nın kuzeyine değil güneyine gideceklerdi. Signora, Napoli'yi görmeleri gerektiğini söylüyordu. Sonra Sicilya'da yaşadığı yıllardan bildiği bir otele gideceklerdi. Aidan Dunne'la ikisi Alfredo'ya söz vermişlerdi. Aidan'ın kızı Brigid'in de Sicilya'ya gideceğini ve o otele turlar düzenlemek üzere hazırlık yapacağını söylemişlerdi Alfredo'ya.

Signora'nın ısrarı üzerine Aidan karısına telefon etmişti. Nell'le konuşması beklediğinden kısa ve kolay olmuştu.

- Nasıl olsa öğrenmen gerekecekti, dedi Nell sert bir sesle.
- Dönünce evi satışa çıkartır parayı bölüşürüz.
- Tamam, dedi Nell.
- Hiç üzülüyor musun, Nell? Bu kadar yıllık bir beraberliğin hiç mi anlamı yok senin için?
- O yılların bittiğini söylemiyor musun?
- O yılların biteceğini aramızda konuşmamız gerektiğini söylemek istiyordum.
- Konuşacak ne var, Aidan?
- Sadece benim dönüşümü beklememeni, hazırlık yapmanı sağlamak istiyorum... Ayrıca, gelir gelmez bomba gibi patlamamasını istedim. "Belki daima herkesten önce kendimi düşündüğüm için böyle saygılı ve nazik davranırdım" diye düşündü.

- Seni üzmem, ama açıkçası hangi gün döneceğinden bile haberim yok, dedi Nell.

Trende herkesten ayrı oturdular. Kendilerine özgü bir dünyada, gelecekle ilgili planlar yapıyorlardı.

- Fazla paramız olmayacak, dedi Aidan.
- Benim hiç param olmadı ki... Onun için eksikliğini hissedeceğimi sanmam. Signora içtenlikle konuşuyordu.
- İtalyan odamdaki bütün eşyaları alacağım. Masayı, kitapları, perdeleri ve kanepeyi.
- Evi satmadan önce o odaya bir yemek masası koymaya bakmalısın. Birisinden ödünç alsan bile... Signora çok gerçekçiydi.

- Ufak bir daire buluruz. Döner dönmez bakarız. Sicilya'ya, bugüne kadar ev diye bildiği tek yere gitmekten vazgeçtiği için pişman olmasından korkar gibiydi.

- Bir oda bulmamız yeterli, dedi Signora.
- Hayır, hayır. Bir oda yetmez, diye karşı çıktı Aidan.
- Seni seviyorum, Aidan, diye yanıtladı Signora.

Bilinmez bir nedenle diğerleri çok sessizdi, tren de her zamankinden farklı olarak gürültüsüz ilerliyordu. Herkes bu sözleri duydu. Bir an için bakıştılar. Karar alınmıştı. İhtiyatın ve ketumluğun canı cehennemeydi. Olayı kutlamak çok daha önemliydi. Trenin diğer yolcuları, yakalarında Vista del

Monte yazılı kırk kişinin neden hep bir ağızdan sevinç çığlıkları atarak aralarında This is Our Lovely Day gibi şarkılardan başlayarak Arrivederci Roma adlı şarkının kötü bir örneğini söylediklerini bir türlü anlayamayacaklardı.

Bir de çoğunun gözlerinde biriken yaşları neden gizlice sildiğini...

Notlar

[←1] Postacı, (ç.n.)

[←2] Meydan, (ç.n.)

[←3] Prenses, (ç.n.)

[←4] Doktor, (ç.n.)

[←5] Lokanta, (ç.n.)

[←6] Evet, evet... gerçekten, (ç.n.)

[←7] Pek tabii, (ç.n.)

[←8] İrlanda'nın ulusal simgesi, (ç.n.)

[←9] Güzel, çok güzel, (ç.n.)

[←10] Deniz mahsulleri, (ç.n.)

[←11] Açılımı Dublin Area Rapid Transit (ç.n.)

[←12] Yatak ve kahvaltı anlamındaki Bad and Breakfast'ın başharflerinden. İngiltere'de yatak ve kahvaltı veren ucuz oteller.

[←13] Tombalaya benzeyen ve parayla oynanan bir oyun. (ç.n.)

[←14] Baharatlı Hint yemeği, (ç.n.)

[←15] Bir tür bilardo oyunu, (ç.n.)

[←16] Yumuşak, yuvarlak, bir tür poğaç, (ç.n.)